

ספר ראשון

א לחודש

א אֲשֶׁרִי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא חָלַף בְּעֵצַת רְשָׁעִים וּבְדַרְךְ חַטָּאִים לֹא עָמַד
וּבְמוֹשֵׁב לְצִים לֹא יָשָׁב: ב כִּי אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חָפְצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ יִהְיֶה

שימוש תהלים
למפלת נפלים

אשרי האיש וגו' (א, א): [שימוש תהלים לפרק א] כתוב יתיה בקלף צבי עד "וכל אשר יעשה יצליח", ושם שלו אלת"ד. כיצד, א' מן אשרי, ל' מן לא כן, ח' מן יצליח, ד' מן דרך רשעים. וכתוב יהי רצון מלפניך אלת"ד שתעשה לאשה (פלוגית בת פלוגית) שלא תפיל ותרפאנה רפואה שלמה מועתה ועד עולם אמון אמון אמון סלה. ותלוהו עליה.

זוהר תהלים

כמה חביבים אותם שמשתדלים בתורה לפני הקב"ה שאפלו בזמן שהדין תלוי בעולם ונתנה רשות למשחית להשחית, התלמיד חכם שמור הוא מכל משמר
כי אם בתורת ה' חפצו (א, ב): [זוהר במדבר 9' בלק (דף ר"ב)]. עוד פתח ואמר, (דברים ב) כי תצור אל עיר ימים רבים להלחם עליה לתפשה וגו'. כמה טובים הם דרכי ושבילי התורה, שהרי בכל דבר ודבר יש כמה עצות, כמה טובות לבני אדם, כמה

מרגליות שמאירות לכל צד, ואין לה דבר בתורה שאין בו כמה נרות מאירים לכל צד. פסוק זה הוא כפשוטו, ויש בו כפי מדרשו, ויש בו חכמה עליונה להזהיר למי שצריך. אשרי חלקו מי שמשתדל בתורה תמיד. מי שמשתדל בה, מה כתוב בו? (תהלים א) כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהיה יומם ולילה, והיה כעץ. למה זה סמוך לזה? אלא מי שמשתדל בתורה יומם ולילה, לא יהיה כעץ יבש, אלא כעץ

ענין שימוש תהלים

ממרום האצילנו, תורת אמת נתן לנו והתורה כולה שמותיו של הקב"ה והיא המצלת והמגנה מן המקרים כאמרו בשכבך תשמור עליך וכו'. גם חמשת ספרי תהלים המכוונים כנגד חמשה חומשי תורה וכמה וכמה סודות נוראות ונפלאות בהם להגן ולהציל האדם מרעתו. ובדורות הראשונים היו משתמשים בשימוש תהלים כדמוכח להדיא בגמרא משיר של פגעים וכו'.

* ספר שמוש תהלים: סגולות ושמות המלאכים היוצאים מן הפסוקים בתהלים. על הספר הקדוש הזה הסכימו כבר כל גדולי עולם ובתוכם הרשב"א ז"ל בתשובה (סימן קי"ג). הוספנו על זה מראה מקומות ובמקומות החסרים הוספנו שמוש תהלים החדש מספרי קבלה. יצא לאור ע"י מפעל הזוהר העולמי ראש חודש ניסן ה'תשע"ד.
הקדמה: ידוע לכל העמים כי שם ה' נקרא עלינו

יִזְמַם וְלִילֶהָ: ג וְהָיָה בְּעֵץ שָׁתוּל עַל פְּלָגֵי מַיִם אֲשֶׁר פָּרְיוֹ וְתֵן בְּעֵתוֹ וְעָלְהוּ לֹא יִבּוֹל וְכֹל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ: ד לֹא בֶן הַרְשָׁעִים כִּי אִם כַּמִּין אֲשֶׁר תִּדְרָפְנוּ רוּחַ:

זוהר תהלים

רבים הם? אלא שלשה ימים זה אחר זה נקראים ימים רבים. גם כן, כי תצור אל עיר ימים רבים - שלשה ימים זה אחר זה שנודע דבר בעיר. בא ואצוף על (כל) בני ביתי: לא תשחית את עצה - זה תלמיד חכם שהוא בעיר, שהוא עץ החיים, אילן שנותן פרות. על גוף של ישראל אמר, ועץ עשה פרי אשר זרעו בו על הארץ

לא בן הרשעים כי אם כמין (א, ד): זוהר

חדש מדרש רות (דף צא.) למה הדבר דומה? לשני אילנות, אחד קדוש ואחד טמא. מי הוא הקדוש, ומי הוא הטמא? מי שעושה פרי הוא הקדוש, ומי שאין עושה פרי הוא הטמא. וזהו שיעשה צל לעבודה זרה. ועם כל זה הם נטועים בארץ, ולעץ אחד יש מים, ולעץ האחר אין (יש) מים. ועם כל זה, עץ אחד יעשה פרי, ועץ אחד לא יעשה פרי. בדגמא הזו הם ישראל ובני האמות. שני אילנות, שהם נטועים בארץ. רוח של קדשה, ורוח של טמאה. זהו האילנות, והם בארץ אחת, שהן מן הגוף, אחינו עמנו. ולאחד יש מים ועושה פרי, זו היא התורה הקדושה של ישראל

ענין שימוש תהלים

האומרו נצול מכל כלי זיון. והנה מה טוב ומה נעים לזכות בו את הרבים כי לא חדש הוא וכבר היה לעולמים מרגלא בפומייהו דאנשים ושרים ותמימים אשר היו מלפנינו.

פתח השער לספר זוהר תהלים עם ספר שימוש תהלים: ב"ה זכינו להוציא לאור את הספר שימוש תהלים לזוהר תהלים עם הוספות מחכמי הקבלה

שתול על פלגי מים. מה אילן יש בו שרשים, ויש בו קלפות, ויש בו מח, ויש בו ענפים, ויש בו עלים, ויש בו פרחים, ויש בו פרי - שבעה סוגים אלו עולים לשבעה עשר, לשבעים, גם דברי תורה יש בהם פשט המקרא, דרש, רמז שרומז חקמה, גימטריאות, סודות טמירים, סודות נסתרים אלו על אלו, פסול וכשר, טמא וטהור, אסור והתר. מכאן והלאה מתפשטים הענפים לכל צד, והיה כעץ ודאי. ואם לא - אינו חכם בחקמה.

בא וראה כמה חביבים אותם שמשתדלים בתורה לפני הקדוש ברוך הוא, שאפלו בזמן שהדין תלוי בעולם ונתנה רשות למשחית להשחית, הקדוש ברוך הוא מצוהו עליהם, על אותם המשתדלים בתורה, וכך אומר להם הקדוש ברוך הוא: כי תצור אל עיר, בגלל החטאים הרבים שחטאו לפני והתחייבו בדין. ימים רבים, מה זה רבים? (שלשה ימים זה אחר זה נקראו ימים רבים. אף כאן כי תצור אל עיר ימים רבים) שלשה ימים זה אחר זה שנודע דבר בעיר. מנין לנו שימים רבים הם שלשה? שכתוב (ויקרא טו) ואשה כי יזוב זוב דמה ימים רבים. וכי ימים

וכבר הסכימו בזה כל גדולי עולם וחזי מאן גברא רבה קמסהיד עליה הרשב"א ז"ל בתשובה סימן קי"ג. וכן ריב"ז בפרק חלק כתב גבי לוחש על מכה וזה לשונו אם יש לו קדחת מותר ללחוש עליו ולהתרפאות בדברי תורה וכו'. עוד מבואר בגמרא פרק במה אשה יוצאה עיין שם. וכן כתב תשב"ץ כי בויהי נועם אין בו שום זי"ן לומר לך שכל

ה על בן לא יקמו רשעים במשפט והטאים בעדת צדיקים: ו כי יודע יהוה
 דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד:

— זוהר תהלים —

תאבד (א, 1): [זוהר ויקרא 9 קדושים (ד' 9 פ"ג)]
 פתח ואמר, (תהלים א) כי יודע ה' דרך
 צדיקים ודרך רשעים תאבד. מה זה כי יודע
 ה'? אלא הקדוש ברוך הוא יודע ומשגיח
 על דרכי הצדיקים להיטיב להם ולהגן
 עליהם, והוא הולך לפניהם לשמר אותם.
 ומשום כך, מי שיוצא לדרך, צריך שאותה
 הדרך תהיה דרכו של הקדוש ברוך הוא,
 וישתף אותו עמו. ומשום כך כתוב, כי יודע
 ה' דרך צדיקים ודרך רשעים תאבד. היא
 מעצמה, משום שאין הקדוש ברוך הוא
 מכיר באותה דרך שלהם, ואינו הולך עמם.

כתוב דרך, וכתוב ארח. מה בין זה
 לזה? אלא, דרך - ששאר קרסלי
 בני אדם הולכו בה. ארח - שהוא נפתח
 מזמן מועט (זה ארח, כמו שנאמר (איוב לד) וארח
 לחברה עם פעלי און), ועל הארח הזה כתוב,
 (משלי ד) וארח צדיקים כאור נגה הולך
 ואור עד נכון היום. אמן בן יהי רצון.

שנמשלה למים, שנאמר (ישעיה נה) הוי כל
 צמא לכו למים, ואין מים אלא תורה. ועל
 הגוף של ישראל אמה, ועץ עשה פרי אשר
 זרעו בו על הארץ וגו'. ויורש גן העדן, ויורש
 גוף קדוש שלמעלה, ונהנית נשמתו מאור
 השכינה. ואם תאמר, אמת, שאין פרי באילן
 הטמאה, למה הפסוק אמר עץ פרי עשה פרי
 למינו? אין בפרי העץ שיעשה צל לעבודה
 זרה שיאמרו עליו שיעשה פרי, שלא אוכלים
 ממנו, וידפנו הרוח. ועל זה אמר, לא כן
 הרשעים כי אם כמץ וגו'. ויש לאילן הזה של
 הטמאה מים, ולא יעשה פרי, אלא כמו
 שאמרנו, כמ"ץ אשר תדפנו רוח. זו התורה
 שלהם, שכתוב (תהלים א) לא כן הרשעים כי
 אם כמץ כו'. מה שאין בן בישאל, מה
 כתוב? והיה כעץ שתול על פלגי מים.

הקב"ה יודע ומשגיח על דרכי הצדיקים
 להיטיב להם ולהגן עליהם

כי יודע ה' דרך צדיקים ודרך רשעים

ענין שימוש תהלים

ותמצאם עדרים עדרים בניית המדרש. עכל"ק.
 ובזוהר בראשית פרשת וישלח (דף קעט). בא רא"ה,
 בשירים ותשבחות הללו שאמר דוד יש בה סודות
 ודברים עליונים בסודות החקמה, משום שכלם
 נאמרו ברוח הקדש, שהיה שורה רוח הקדש על
 דוד והיה אומר שירה, ולכן כלם נאמרו בסודות
 החקמה.

וידוע שהתהלים קראו דוד המלך זמירות היו לי
 חקך מפני שמזמר את כל הקוצים והרשעים
 והמקטרגים, וכן לומדי הזוהר הקדוש נקראים
 מחצדי חקלא, כלומר שהם מתקני השכינה

וגדולי החסידות זיע"א, כדי לקיים דברי חז"ל על
 דורו של משיח צדקנו כפי שביאר הבן איש חי ע"ה:
 נבואת הרי"ח הטוב - לעתיד הכל ילמדו בה
 [בחכמת האמת] כמו שלומדים תהלים: אמרו חז"ל
 דור שבן דוד בא האמת תהא נעדרת, וביאר בספר
 בניהו בן יהודע למרן הרי"ח הטוב זי"ע (סנהדרין
 צז): וז"ל: והאמת נעדרת, כלומר חכמת האמת
 הוא חלק הסוד תרבה והעוסקים יהיו עדרים עדרים
 בלימוד הקבלה. אי נמי עתה יש אנשים פרטיים
 לומדים קבלה כל אחד בקרן זוית בסתר, אבל
 לעתיד הכל ילמדו בה כמו שלומדים תהלים,

ענין שימוש תהלים

ללמוד תורת הרשב"י, כדברי משה רבנו ע"ה בדא יפקון מגלותא ברחמיים.

ובימים הקדושים האלו, אנו צריכים לסגור גדול ומליץ יושר אמיתי, ואין לנו עצה אלא להידבק ברשב"י שהבטיח יכול אני לפטור את כל העולם כולו מן הדין, ומי שזוכה להשתתף בלימוד של הזוהר הקדוש יחד שבטי ישראל כל אחד במקומו, ידע שהרשב"י זיע"ו יושב אִתְּנוּ בְּלִמְדֵינוּ תוֹרָתוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמְּקַבֵּל הַקְּדוֹשׁ רַבִּי אֲבִרְהָם אֲזוּלָאֵי זיע"א זקנו שֶׁל הַחֵיד"א, בְּשֵׁם הַמְּקַבֵּל הָרַב אֲבִרְהָם גְּלָאֲנְטִי זיע"ו, בְּסִפְרוֹ "אוֹר הַחֵמָה" עַל הַ"אֲדָרָא דְּמִשְׁכָּנָא" (דף כ"ג ע"ב), וְזֶה לְשׁוֹן קְדוֹשׁ: אֲפִילוּ עוֹד הַיּוֹם, אַחַר שֶׁנִּפְטַר רִשְׁב"י מִבְּיַיְנוּ, כֵּל זְמַן שֶׁאֵנוּ עוֹסְקִים בְּדַבְרֵי הָאֲדָרָא, "אֲתַעֲטֹר" - בָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן מְעֵטָר כְּמִלְךָ בְּעֵטְרוֹתָיו בְּרָאשׁ, וְיִשָּׁב בְּגוֹן, עַכְל"ק. וּבְדַאֵי כְּפֶאֱשֵׁר בְּקֶשֶׁשׁ וְיִתְפַּלֵּל בְּזִכּוֹת הַרְשָׁב"י תִּתְקַבֵּל תְּפִלָּתוֹ וְתַעֲשֶׂה בְּקִשְׁתּוֹ. עַל כֵּן עוֹרֵר וְהַתְּעוֹרְרוּ לְהַעֲרִיר אֶת הָעוֹלָם בְּאוֹר הָעֲלִיּוֹן, כִּי בְּאוֹרָה נִרְאָה אוֹר לְמִשְׁחָה עַל הַכֶּלֶל וְעַל הַפְּרֵט, "אוֹר חֲדָשׁ עַל צִיּוֹן תִּאִיר וְנִזְכָּה בְּמִהְרָה לְאוֹרוֹ" אָמֵן. עֲנֵנוּ בְּזִכּוֹתֶיהָ דְּבַר יוֹחֵאי עֲנֵנוּ!

מִי שֶׁלֹּא לומד סוּדוֹת הַתּוֹרָה, אֲפִילוּ לְמַד ש"ס וּפּוֹסְקִים וְכוּ', וְלֹא לְמַד תּוֹרַת הַסּוּד, דּוֹחִים אוֹתוֹ מִגֵּן עֵדֵן הָעֲלִיּוֹן, וְיָמֵי שֶׁלְמַד אֲפִילוּ לֹא הֵבִין, מִלְּמַדִּים אוֹתוֹ בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים זֹכָה לְהֵיוֹת בְּגֵן עֵדֵן הָעֲלִיּוֹן, וּפּוֹתִיחִין לוֹ י"ג שְׁעָרִים שֶׁל סוּדוֹת אֲפִרְסָמוֹן הַסְּהוֹר. (זוהר חֲדָשׁ שִׁיה"ש פ"ו): הַרְעִיָא מְהֵימְנָא, מִצְנָה אוֹתָנוּ לְלַמּוֹד זוהר הַקְּדוֹשׁ דְּוִקָא, כִּי תוֹרַת הַרְשָׁב"י מְאִיר עַד סוֹף הַדּוֹרוֹת, וְצִרְיָה לְלַמּוֹד לֹא הֶפְסֵק וְלֹא לָתַת מְנוּחָה לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁיִּגְאָלֵנוּ (זוהר פְּנִיחָה ר"ט). הַשְּׂכִינָה אוֹמְרַת לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, גְּרַשׁ הָאֲמָה הַזֹּאת וְאֶת בְּנֶיהָ, אֵלֵינוּ הָעָרֵב רַב, שֶׁגְּרָשׁוּנֵי מִהַסְתַּפֵּחַ בְּנִחְלַת הוּי"ה, גְּרַשׁ אוֹתָם מִן הָעוֹלָם הַזֶּה וּמִן הָעוֹלָם הַבָּא, שְׁלֵא יְהִיָה לָהֶם חֵלֶק עִם יִשְׂרָאֵל (תיקו"ז דף מט.). עוֹן אֲדָם הָרָאשׁוֹן בְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע הוּא שְׁלֵא בָחַר לְהַתְּעַסֵּק בְּעֵץ הַחַיִּים שֶׁהִיא חֲכָמַת הַקְּבֵלָה, וְזֶה עֲצָמוֹ עוֹן הָעָרֵב רַב הָאוֹמְרִים לְמִשְׁחָה דְּבַר אֲתָה עֲמֵנוּ וְנִשְׁמַעָה בְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע, וְאֵל דְּבַר עֲמֵנוּ אֱלֹהִים כֵּן נִמּוֹת' בְּסִתְרֵי תוֹרָה, כְּסִבְרַת הַטּוֹעִים קָצַת בְּנֵי

הַקְּדוּשָׁה וּמְנַקִּים וּמְטַהְרִים אֶת יִשְׂרָאֵל וּמְבַדִּילִים אוֹתָם מִהָעָרֵב רַב וּמְכַל הַרְשָׁעִים, כִּי עֲכָשׁוּ זֶהוּ זְמַן הַבִּירוּר הַטְּהוֹר וְהַקְּדוֹשׁ סוֹף הָאֵלֶף הַשִּׁישִׁי, עָרַב שֶׁבַת סְמוּךְ וְנִרְאָה לְבִיאַת הַמְּשִׁיחַ שִׁיבּוּא בְּמַהְרָה בִּימֵינוּ בְּרַחֲמִים אֲכִי"ר.

דוד המלך אומר (תהלים פרק קיח יב) "סְבוּנֵי כְּדְבוּרִים דַּעְכוּ כְּפֶאֱשׁ קוֹצִים בְּשֵׁם ה' פִּי אֲמִילִם". פִּירוּשׁ אֲמִילִם אֲכִרִיתֶם, אֵיךְ? עַל יְדֵי הַמִּילִים הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁאוֹמְרִים! וְיִדּוּעַ שְׁלֹמֵדֵי הַזּוּהַר הַקְּדוֹשׁ נִקְרָאִים "מַחְצֵדֵי חֻקְלָא", כְּמִבּוּאָר בּוּזְהַר אֲדָרָא נִשָּׂא (דף קמ"ג ע"א): "וְצִיּוֹן אֲתָנוּן מְאִרִיחוֹן דְּמְאִרְוִין, מַחְצֵדֵי חֻקְלָא", וְעַל יָדָם תִּבְאֵ הַיְשׁוּעָה. עַל כֵּן כָּל אֲשֶׁר בָּשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל יִכּוֹנֵה יִקְבַּל עַל עֲצָמוֹ בְּל"נ לְלַמּוֹד דָּף זוהר הַקְּדוֹשׁ בְּכָל יוֹם, פִּתַּח אֵלֵיהֶוּ, תִּיקוֹן מ"ג, תִּיקוֹן מ"ח, אֲדָרָא רַבָּא, אֲדָרָא זוּטָא, תִּיקוֹנֵי זוהר, וְכָל אֶחָד יִקַּח לִימוּד מִסוּיִם וַיַּחֲזוֹר עֲלָיו ח"פ עֲמֵימִים, וּבזֶה יִשׁוּב וַיִּרְחַמֵּנוּ וַיַּחֲשִׁיב לְגַאֲלָנוּ מִכָּל צָרוֹת גְּלוּתֵינוּ, וְנִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ לְהַשְׁקוֹת עַדְרֵינוּ, מִתּוֹרַתֵינוּ הַקְּדוּשָׁה, וְנִכְיֵן עֲצָמֵינוּ לְקְדוּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה עַל יְדֵי לִימוּד הַזּוּהַר הַקְּדוֹשׁ בְּרַבִּים בְּאַחֲדוֹת וּבְשִׁמְחָה יַחַד עִם אֲמִירַת הַתְּהִלִּים שֶׁתִּתְעוֹרֵר בְּחִבְלַת הַשְּׁרוּן, זֶה חוּבָה וְזֶה הַשְׁעָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, לְאַחוּז בְּאוֹמְנוֹת אֲבוֹתֵינוּ, וּבִפְרֵט כָּל הָרַאשֵׁי יִשִּׁיבוֹת, רַבְנֵי קְהִילוֹת, מְלַמְדִים, יֹאמְרוּ אַחֲרַי כָּל תְּפִילָה דָּף זוהר וְהַתְּהִלִּים בְּצִיבוּר בִּיחַד עִם תְּלַמִּידֵיהֶם, לְאוֹקְמָא שְׁכִינְתָא מִעֲפָרָא, וְלְהַצְלַחַת עִם יִשְׂרָאֵל הַקְּדוּשִׁים, וּבזִכּוֹת זֶה נִזְכָּה לְגַאֲלוֹת עוֹלָם בִּימֵי נִיסָן כְּאַמְרֵם ז"ל בְּנִיסָן נִגְאָלוּ וּבְנִיסָן עֲתִידִים לְהַגָּאֵל בְּב"א.

ועתה זכינו ליותר ממיליון לומדי זוהר הקדוש, זאת אומרת אם לומדים עמוד אחד בזוהר הקדוש נחשב לכל אחד ואחד כאילו סיים למעלה ממיליון פעם את הזוהר הקדוש, - וְיִתְקַבֵּל תְּפִלוֹתֶיךָ וּמְשַׁאֲלוֹת לְכַף, כִּי הַתְּנַאי לְקַבֵּל תְּפִלוֹת וּקְרִיאַת שְׁמַע הוּא לְמַד בְּזוּהַר כֵּל יוֹם (תיקו"ז תיקו מ"א), וְזוֹכָה לְקָרֵב הַגְּאוּלָּה בְּרַחֲמִים. זאת המתנה הגדולה שזכינו לקבל מהרשב"י הקדוש דוד המלך ע"ה, זוהי זכות מיוחדת, כי לא כל אחד זוכה למתנה כזאת גדולה. ובפרט כעת בימי ניסן המסוגלים לגאולה שצריך בכל יום

ב א לָמָּה רָגַשׁוּ גוֹיִם וּלְאֻמִּים יִהְיוּ רִיק: ב יתִּיצְבוּ מַלְכֵי אֶרֶץ וְרוֹזְנִים
נוֹסְדוּ יַחַד עַל יְהוָה: וְעַל מְשִׁיחוֹ: ג נִגְתָּקָה אֶת מוֹסְרוֹתֵינוּ

— שִׁמוּשׁ תַּהֲלִים —

לסערת הים

למה רגשו גוים. וגו', (ב, א): (שימוש תהלים לפרק ב) להנצל מסערת הים אמור אותו וכתוב אותו על חרס ותשליכהו לים וישקוט הים מזעפו. ואי הוה בר נש חש רישיה כתוב יתיה עד פסוק (תרועם בשבט ברזל), ותליהו עליו.

— זוהר תהלים —

עתיד הקדוש ברוך הוא להפּרע מהם בגלוי
סביב ירושלים
ורוזנים נוסדו יחד על ה' ועל משיחו
(ב, ב): [זוהר שמות פ' בשלח (דף נ"ח):]
רבי יצחק אָמר, פֶּסוּק זֶה, בְּשַׁעַה

— ענין שימוש תהלים —

אור יקרות של שני מאורות הגדולים ספר התקונים וספר הזהר קימו וקבלו היהודים קהל עדת ישראל להחזיק בלמוד הקדוש של התקונים והזהר יחיד ורבים מנער ועד זקן, והגם דאין לאל ידם להשיג ולהבין סוד אמרות טהורות שבספרים הקדושים האלה אף על פי כן שותים בצמא את דבריהם ומתלהבין בקריאתן מאד מאד. (הרי"ח הטוב, הן איש חי, בניהו). על ידי עסק ישראל בסודות התורה יבוא משיח צדקנו בב"א כמבואר בזוהר הקדוש. וסימן לדבר סו"ד במילוי סמ"ך ו"ו דל"ת גי' משיח בן יוסף במכוון, שאף משיח בן יוסף יהיה ויתקיים על ידי זכות לימוד רזין דאורייתא. (ספר קהלת יעקב לבעל מלוא הרועים ערך סוד).

הרעיא מהימנא מצוה אותנו ללמוד זוהר הקדוש וְנוֹקָא, שְׁתוֹרַת הַרְשָׁבִי" מְאִיר עַד סוֹף הַדּוֹרוֹת, וְצָרִיף לְלַמּוֹד וְלֹא לְתַת מְנוּחָה לְקַדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שִׁיגְאָלְנוּ (זוהר פְּנִיחַס רִיט).

וכל מי שישתדל לקרא זוהר הקדוש אפילו בקריאה לבד... הרי הוא כהוגה ומפרש את השם, שיש כוח בו לעשות נסים אפילו בלא ידיעה, ויגן עליו בעולם הזה ובעולם הבא [הרמ"ז קע"ח]:

תורה אשר בזמננו זה המוציאים שם רע על חקמת האמת חיי עולם... ולכן נשברו הלוחות הראשונות מסטרא דעץ החיים... וגרם אבודא דחרבן בית ראשון ושני וגלות האחרון המר והארף אשר אנו בעוונותינו הרבים עד דיתובון בני ישראל בתיבתא ובקשו את השם אלהיהם להכירו ולקדעו ברזי תורה וידעו את מי הם עובדים ומי הוא מלפם, וכדיו יזכו לעסק בחקמת האמת כמו שאמר הפתוב: "ויורה השם עץ וימתקו" על ידי המשיח. וכמו שפתוב בפרשת נשא ברעיא מהימנא (קכד): וז"ל: ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזהר יפקון ביה מן גלותא... עוד אמרו בספר הזהר (תקו ו') וז"ל: וכמה בני נשא יתפרנסון לתתא מהאי חבורא דילך בדרא בתראה בסוף יומיא ובגיניה וקראתם דרור בארץ. (מהרח"ו). אמר לון רבי שמעון... וכד יהא קריב ליומי משיחא אפילו רבני דעלמא זמינו לאשפקא טמירין דחקמתא ולמנדע ביה קצין וחושבנין, ובההוא זמנא אתגליא לכלא... אמר להם רבי שמעון... וכשיהיה קרוב לימות המשיח, אפלו תינוקות של העולם עתידיים למצא נסרות של חקמה ולדעת בו קצים וחשבונות, ובאותו זמן יתגלה לכל... (זוהר וירא קיח). מִזְמֵן אֲשֶׁר הֶצִיץ וְזָרַח

וְנִשְׁלִיכָהּ מִמֶּנּוּ עֲבֹתֵימוֹ: ה' יוֹשֵׁב בַּשָּׁמַיִם יִשְׁחַק אֶדְנִי יִלְעַג לָמוֹ:
ה' אֵז יִדְבֵר אֱלֹהֵימוֹ בְּאָפוֹ וּבַחֲרוֹנוֹ יִבְהַלְמוֹ: ו' וְאֲנִי נִסְכְּבֹתִי
מִלְבִּי עַל צִיּוֹן הַר קְדֹשִׁי: ז' אִסְפָּרָה אֶל חַק יְהוָה:

—== זוהר תהלים ==—

9' מצורע (97 ו' ט') רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים ב) יושב בשמים ישחק ה' ילעג למו. יושב בשמים ישחק - זה יצחק שבא מצד היין, מאיר בראשונה, וצוחק, ואחר כך זועם ומגרש. זהו שכתוב יושב בשמים ישחק, ולא כתוב יושב שמים. ישחק, מאיר וצוחק. ועל כן הדין מאיר וצוחק להם לרשעים. ואחר כך מה פתוב? אז ידבר אלימו באפו ובחרונו ובהלמו. וכך דרכי הרשעים - הקדוש ברוך הוא מאיר להם בעולם הזה, ומאיר להם כמו יין שמאיר בראשונה, ואחר כך זועם והורג. והקדוש ברוך הוא מושך את הרשעים, אם יחזרו כנגדו - יפה. אם לא - הוא מכלה אותם מאותו העולם הבא, ואין להם בו חלק וישמדו מהכל. בא להטהר - מסייעים להם, והקדוש ברוך הוא מטהר אותם ומקרב אותם אליו וקורא עליהם שלום. זהו שכתוב שלום שלום לרחוק ולקרוב וגו'.

משיח ב'שך את - סוד החק

אִסְפָּרָה אֶל חַק ה' אָמַר אֱלֹהֵי בְנֵי אֲתָה
אֲנִי הַיּוֹם יִדְרֹתֶיךָ (ב, ט): [זוהר
במדבר 9' בלק (97 ו' ט')] וְזֶהוּ וּמְגַבְעוֹת
אֲשׁוּרָנוּ. בְּיִשְׁבִיבָה הַעֲלִינָה גְבַעַת חֶסֶד ו'
(גבוהת הכל אותה עליונת הכל). בְּיִשְׁבִיבָה הַרְקִיעַ
וּמְגַבְעוֹת, בְּאוֹת ו'. וּמְשָׁלִים לְשָׁנֵי צְדָדִים.
אָחַד, שְׁהַרִי הַגְבַעַת הַזֶּה לֹא נִפְרְדָת מִבְּנֵה

בהמונים מכל העולם, ולעשות קרב על ירושלים עיר הקדש, ולאחז עצות על הקדוש ברוך הוא. ומה אומרים? נעמד על הפטרון בהתחלה, ואחר כך על עמו ועל היכלו. אז עתיד הקדוש ברוך הוא לצחק עליהם, שכתוב יושב בשמים ישחק ה' ילעג למו. באותו זמן ילבש הקדוש ברוך הוא גאון עליהם, וישמיד אותם מן העולם, ככתוב (זכריה יד) וזאת תהיה המגפה אשר יגף ה' את כל העמים אשר צבאו על ירושלים המק בשרו והוא עמד על רגליו. רבי אבא אמר משמו של רב ייסא סבא, וכך אמר רבי שמעון, עתיד הקדוש ברוך הוא להחיות את כל אותם המלכים שהציקו לישראל ולירושלים, את אנדריאנוס, ולופינוס, ונבוכדנצר, ולסנחריב, ולכל שאר מלכי העמים שהחריבו ביתו, ולהשליט אותם כבתחלה, ויתכנסו עמם שאר העמים. ועתיד הקדוש ברוך הוא להפרע מהם בגלוי סביב ירושלים. זהו שכתוב וזאת תהיה המגפה אשר יגף ה' את כל העמים אשר צבאו על ירושלים. אשר יצבאו לא כתוב, אלא אשר צבאו. אז כתוב וכרב גאונך תהרס קמין. וזה לזמן שיבא המשיח כתוב, ושירה זו היא שירת העולמים.

יושב בשמים ישחק - זה יצחק

יושב בשמים ישחק וכו' (ב, ט): [זוהר ויקרא

אָמַר אֵלַי בְּנֵי אֶתֶּה אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ: ה' שָׁאֵל מִמֶּנִּי וְאַתָּנָה גּוֹיִם נִחְלַתְךָ
וְאַחֲזַתְךָ אֶפְסֵי אֶרֶץ: ט תִּרְעַם בְּשֵׁבֶט בְּרֹזֶל כִּכְלִי יוֹצֵר תִּנְפָצִים: י וְעַתָּה

זוהר תהלים

אָמַר אֵלַי בְּנֵי אֶתֶה אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ. אָמַר
לוֹ הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, רוּעָה הַנְּאֻמָּן, מַה זֶה
הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ? אֵלֶּא בְּשִׁבְלֶךָ אָמַר דָּוִד
בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ. הֵן עוֹד
הַיּוֹם גְּדוּל, בְּאוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (דְּבָרִים ל"ד)
וְלֹא קָם נְבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה. אֶתֶּה
קִימַתְּ בְּשִׁכְיִנָּה וְאַהֲבַתְּ אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל
לְבָבְךָ - שֶׁהֵינּוּ הַגּוֹף, וּבְכָל נַפְשֶׁךָ - שֶׁהֵינּוּ
הַנְּשָׁמָה, שֶׁחֲמֹשֶׁה שְׁמוֹת יֵשׁ לָהּ: נְשָׁמָה,
רוּחַ, נֶפֶשׁ, חַיָּה, יְחִידָה. וּבְכָל מַאֲדֶךָ - בְּכָל
מְמוֹנְךָ.

בְּשֵׁנַת י"ג לְמִצּוֹת מְקַבֵּל נֶפֶשׁ אֲצִילוֹת
דְּכָלֵל יִשְׂרָאֵל

אָמַר אֵלַי בְּנֵי אֶתֶה (ב, ז): [זוהר שמות פ'
משפטים (דף ק"ח:)] בֹּא וּרְאֵה, כָּל מִי
שֶׁהוּא זוֹכֵה לְשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים וּמַעֲלָה,
נִקְרָא בֶּן לְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל. וְכָל מִי שֶׁהוּא
מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה וּזוֹכֵה בָהֶם,
נִקְרָא בֶּן לְקֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא וְדָאִי. (דְּבָרִים י"ד)
בְּנִים אֲתָם לֵה' אֱלֹהֵיכֶם. כְּשֶׁהֲגִיעַ דָּוִד
לְשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּזְכָה בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁנִּכְנַס
לְאַרְבַּע עֶשְׂרֵה, אָז כָּתוּב (תהלים ב) ה' אָמַר
אֵלַי בְּנֵי אֶתֶה אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ. מַה
הַטַּעַם? שֶׁהָרִי מִקְדָּם לָזֶה לֹא הָיָה לוֹ בֶּן,
וְלֹא שָׁרְתָה עָלָיו נְשָׁמָה עֲלִיוֹנָה, שֶׁהָרִי
בְּשָׁנוֹת עָרְלָה הוּא הָיָה, וּמִשּׁוֹם כֶּף אֲנִי
הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ, הַיּוֹם וְדָאִי יְלֻדְתִּיךָ. אֲנִי, וְלֹא
הֵצֵד הָאֲחֵר, כְּמוֹ שֶׁהָיָה עַד עַכְשָׁיו, אֲנִי
לְבָדִי. בֶּן עֶשְׂרִים שָׁנִים, מַה כָּתוּב

לְעוֹלָמִים וְאֵינָה עוֹזֶבֶת אוֹתוֹ, וְעַל כֵּן נִכְלָל
ו' אֶתֶּה לְעוֹלָם. וְאַחַד, שֶׁהָרִי גִבְעָה
שְׁלֹמֶטָה, בְּנֵה שֶׁנִּכְלָל עִמָּה צָרִיךְ לְעַתִּיד
לְבֹא כְּשִׁיבֵא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ לְקַחַת לוֹ גִּבְעַת
עֲלִיוֹנָה, וְלִהְיוֹנוּ תוֹף כְּנִפְיָה כְּדִי לְחַזֵּק
אוֹתוֹ וְלִהְיוֹנוּ בְּחַיִּים עֲלִיוֹנִים, וּמִמֶּנֶּה
יֵצֵא בְּאוֹתוֹ יוֹם מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ. וְסוּד זֶה -
(תהלים ב) 'אֲסַפְּרָה אֶל חֵק ה' אָמַר אֵלַי בְּנֵי
אֶתֶה אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ. עַתִּיד אֲנִי לוֹמַר
לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא חֵק וְלִבְשָׁרוֹ, (ה' אָמַר
אֵלַי בְּנֵי אֶתֶה אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ). בְּאוֹתוֹ יוֹם מִמֶּשׁ
יּוֹצִיא אוֹתוֹ הַחֵק הַהוּא מִתַּחַת כְּנִפְיָה
בְּכֹמָה חַיִּים, בְּכֹמָה עֲטוּרוֹת, בְּכֹמָה בְּרִכּוֹת
כְּרָאוּי. וְאוֹתוֹ חֵק לֹא יִשְׁאַר לְבָדוֹ. יִכְלַל בּוֹ
מְשִׁיחַ אַחֵר, בֶּן יוֹסֵף, וְשֵׁם יִתְחַזַּק, וְלֹא
בְּמִקּוֹם אַחֵר. וּמִשּׁוֹם שֶׁהוּא גִבְעָה תַּחְתּוֹנָה
שְׂאִינַן בָּהּ חַיִּים, יָמוּת מְשִׁיחַ זֶה וְיִהְיֶה,
וְיָמוּת עַד שֶׁתִּלְקַט גִּבְעָה זוֹ חַיִּים מֵאוֹתָהּ
גִּבְעָה עֲלִיוֹנָה, וְיָקוּם.

אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ - עֲבוּר מִי נִחְשָׁב בֶּן

אֲסַפְּרָה אֶל חֵק ה' אָמַר אֵלַי בְּנֵי אֶתֶה
אֲנִי הַיּוֹם יְלֻדְתִּיךָ (ב, ז): [זוהר
שמות פ' תרומה (דף קנ"ח:)] שְׁמִיּוֹם שִׁיּוּרֵשׁ אָדָם
נְשָׁמָה שְׁכּוֹלָה מִהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְשִׁכְיִנָּתוֹ, מֵאוֹתָהּ שְׁעָה נִקְרָא בֶּן. אָמַר תַּנָּא
אַחַד, וְכִי מֵאוֹתוֹ יוֹם שִׁיּוּרֵשׁ אָדָם נְשָׁמָה
כְּלוּלָה מִהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְיִנָּתוֹ יִקְרָא
בֶּן מִנִּין לָנוּ? מִהַפְּסוּק הַזֶּה שֶׁאָמַר דָּוִד
בְּסִפְרֵי תְהִלִּים, (תהלים ב) 'אֲסַפְּרָה אֶל חֵק ה'

מְלָכִים הַשְּׁבִילוּ הַיְסָרֵי שְׁפָטֵי אֶרֶץ: יֵא עֲבָדוּ אֶת יְהוָהּ בִּירְאָה וְגִילוּ
 בְּרַעְיָה: יב נִשְׁקוּ בַר פֶּן יֵאָנַף וְתֵאָבְדוּ דְרָף פִּי יִבְעַר בְּמַעַט אַפּוֹ אֲשֶׁר־
 בָּל חוֹסֵי בּוֹ:

זוהר תהלים

מקום מתחיל, ובאיזה מקום יכון את
 העבודה ליחד את שם רבוננו? חזר ואמר,
 בִּירְאָה. בִּירְאָה היא הראשית, ממטה
 למעלה. (כא ראה, בני אהרן הרי בארנו, והרי נתבאר
 הדבר). בא ראה, מה כתוב כאן אחרי מות,
 ואחר כך - דבר אל אהרן אחיך וגו' בזאת
 יבא אהרן? אלא מכאן הראשית להזהיר
 את הכהנים, כל מי שצריכים להזהר בזאת
 הזו, וזוהי יראת ה'.

עבדו את ה' ביראה (ב, יא): [זוהר במדבר פ'
 שלח לך (דף קס"ה)]. בא ויראה, אותו
 רקיע כשסובב בגלגול, מנגן בנגון, ומקול
 נהמת המים הנובעים לא ידוע אותו נגון.
 כל אותם האגנים שבארבעה צדדים
 מתמלאים מנביעת המים שנובעים. מי
 שהוא בפנים, בשני צדדים עומד שם.
 אחד בשמחה, שאין שמחה כאותה
 שמחה בעולם, לקים (שם ק) עבדו את ה'
 בשמחה. ואחד ביראה, שאין יראה
 כאותה יראה בעולם, לקים (שם ב) עבדו
 את ה' ביראה.

משה רבנו עליו השלום לא היה בחטא -
 באדם הראשון

נשקו בר (ב, יב): [זוהר חדש (דף קכ)]. באותו
 זמן שיצאו הדברים הללו מפי
 המנורה הקדושה, ירדה שכינה ונשקה
 אותו, וכל אותם ראשי ישיבות ברכו

בשלמה? (משלי ד) כי בן הייתי לאבי, לאבי
 ממש ודאי.

לעבוד את ה' ביראה ובשמחה
עבדו את ה' ביראה וגיילו ברעדה (ב, יא):
 [זוהר ויקרא פ' אחרי מות (דף טו)]. אחרי
 מות שני בני אהרן. רבי יצחק פתח, (תהלים ב)
 'עבדו את ה' ביראה וגיילו ברעדה'. וכתוב
 (שם ק) עבדו את ה' בשמחה באו לפניו
 ברננה. הפסוקים הללו קשים זה על זה. אלא
 כך שנינו, עבדו את ה' ביראה - שכל עבודה
 שרוצה בן אדם לעבד לפני רבוננו, בראשונה
 צריך יראה, לפחד ממנו. ומשום הפחד של
 אדונו ימצא אחר כך שיעשה בשמחה את
 מצוות התורה, ועל פן כתוב, (דברים י) מה ה'
 אלהיך שאל מעמדך כי אם ליראה. וגיילו
 ברעדה - שאסור לאדם לשמח יותר בעולם
 הזה. וזה בדברי העולם. אבל בדברי תורה
 ובמצוות התורה צריך לשמח. אחר כך ימצא
 אדם שיעשה בשמחה את מצוות התורה,
 שכתוב עבדו את ה' בשמחה.

[דף נ"ו ע"ב] רבי אבא אמר, עבדו את ה'
 ביראה - סוד הדבר הוא. עבדו את ה'
 ביראה, איזו יראה כאן? אלא כמו
 שבארנו, שכתוב (משלי א) יראת ה' ראשית
 דעת, וכתוב (תהלים קיא) ראשית חכמה
 יראת ה'. יראת ה' - כך נקרא הקדוש ברוך
 הוא. רבי אלעזר אמר, עבדו את ה' ביראה
 - מי שרוצה לעשות עבודת אדונו, מאיזה

ג א מְזִמּוֹר לְדוֹד בְּבַרְחוֹ מִפְּנֵי אֲבִשְׁלוֹם בְּנֹו: ב יְהוֹזָבָב מַה רַבּוּ צָרֵי

שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים

לכאב ראש וכתף

מזמור לדוד בבִּרְחוֹ... ה' מה רבו צרי. (ג, א): [שימוש תהלים לפרק ג] למען דחש כתפיה ורישיה אמור על שמן זית ותן מלח וימשח.

זוהר תהלים

והוא חוט של זהב. והוא קו ירק מהצד של תשובה שסובב כל העולם. שלשה חוטים הם למעלה שסובבים את בת העין, שעליהם נאמר (שיר ז) עיניך ברכות בחשבון על שער בת רבים. מה זה בת רבים? בת עין אלו שלשת האבות. שלשה גונים הם של העין. עין המים שאין לה הפסק, עין המים. ומשם נשקו בר להאיר עולמות בסודות נסתרים של התורה. באותו זמן קם אותו זקן ונטל מקלע בידו. פתח ואמר, המגורה הקדושה, עד עכשו היה מקלע בידך, מכאן ואילך הרי התעלית בעליונים, שמר עצמך מהאבנים שלה. שהרי בפי הצדיקים היא מתעלה בתפלות שלהם אל בעלה. ובמעשים שלהם של האבן הזו, כשיורדת למטה היא אבן בחן, שעליה נאמר (תהלים יא) ה' צדיק יבחן. ובה נתנסו האבות. ומשום זה נאמר (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים, שהם האבות.

הטעם למשמעות "מזמור" לדוד בעת צרה מזמור לדוד בבִּרְחוֹ מִפְּנֵי אֲבִשְׁלוֹם בְּנֹו (ג, א): [זוהר בראשית פ' ויצא (דף

[צ"ע] ירא והנה באר בשדה וגו'. רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים ג) 'מזמור

אותו, והרועה הנאמן ברך אותו ונשק אותו. באותו הזמן זקן אחד הזדמן אליו. פתח ואמר, נשקו בר, שהיא סלת נקייה, טפה קדושה זו של התורה של משה שנתנה לנו על ידו, שלא היה בו פסלת של מץ ותבן. שמי שאין פסלת בנשמתו, הוא בן של הקדוש ברוך הוא ושכינתו. שיש בן מאותה חטה שנאמר בה האילן שאכל אדם הראשון היה חטה. ח"ט מץ ותבן, שבשבילו אמר דוד (תהלים נא) הן בעיון חוללתי וגו'. ובזמן שהאות ה', שהיא חמשה מיני לחם, היא בכסוי דרה בין (הרודפים אחריה) הרשעים בגלות, שנאמר עליהם (תהלים א) 'לא כן הרשעים כי אם כמץ אשר תדפנו רוח' - 'שהיא מעשה שלו, לא מתחברת עמו. ומשום זה מץ ותבן פטורים מן המעשר, ומשום זה נשקו בר. נשקו בר, שהשפתים העליונות של הרועה הנאמן, שהם ההשקאה שלהם בשני עמודי אמת, שהם למודי ה'. והצדיק הוא לשון למודים, הוא לשון למעלה, ואות ברית למטה.

ועוד נשקו בר, בשפתים העליונות השכינה העליונה, שכף עולה שכינה לחשבון שפ"ה. החוט שסובב אותה הוא אותה כריכה, החוט של זרקא שמקיף את השפה הוא חוט של חסד,

רבים קמים עלי: ג רבים אמרים לנפשי אין ישועתה לו באלהים סלה: ד ואתה יהוה מִגֵּן בְּעַדִי וּמְרִים רֹאשִׁי: ה קולי אל יהוה

זוהר תהלים

לְדוֹד בְּכַרְחוּ מִפְּנֵי אֲבִשְׁלוֹם בְּנוֹ'. בפסוק הזה התעוררו החברים, אבל מזמור לדוד, למה אמר שירה? אם משום שבנו הוא שקם עליו, יותר קינה היה צריך להיות, שהרי הרע עליו על האדם קצת מקורביו משאחר הרבה. אלא מזמור לדוד, אמר שירה, וכך בקש דוד, שחשב שהקדוש ברוך הוא סלק את חטאו לעולם ההוא. כיון שראה שכאן בעולם הזה רוצה לגבות ממנו, שמו. עוד, שראה שעליונים ממנו היו בעולם שברחו, וכלם לבדם. יעקב ברח, שכתוב (הושע יב) ויברח יעקב שדה ארם, וברח לבדו. משה ברח, שכתוב (שמות כ) ויברח משה מפני פרעה, וברח לבדו. ודוד ברח, כל אותם שליטי הארץ וכל אותם גבורי הארץ וראשי ישראל, כלם ברחו עמו, וסובבים מימינו ומשמאלו לשמר אותו מכל הצדדים. כיון שראה השבח הזה, אמר שירה.

וְאֵתָהּ ה' מִגֵּן בְּעַדִי וּמְרִים רֹאשִׁי

(ג ד): [זוהר בראשית פ' לך לך (דף טז ב)]

רבי יוסי פתח ואמר, (תהלים ג) ואתה ה' מגן בעדי ומרים ראשי. אמר דוד, אף על גב שכל בני העולם יבואו לערוך עמי קרב - ואתה ה' מגן בעדי. בא ראה, כתוב מגן בעדי. אמר דוד לקדוש ברוך הוא: רבוננו של עולם, מפני מה לא עושים בי חתימה של ברכה כמו שחותמים ברכה באברהם, שכתוב אנכי מגן לך, ואומרים מגן אברהם? אמר הקדוש ברוך הוא לדוד: אברהם כבר בחנתיו וצרפתיו, ועומד לפני בקיום שלם. אמר לו דוד: אם כן, (שם טו) בחנני ה' ונסני צרפה כליתי ולבי. כיון שעשה אותו הדבר של בת שבע, נזכר דוד לפניו על מה שאמר. אמר (שם יז) בחנת לבי פקדת לילה צרפתי כל תמצא זמתי כל יעבר פי. אמר, אני אמרתי בחנני ה' ונסני, ואתה בחנת לבי. אני אמרתי צרפה כליתי, ואתה צרפתי כל תמצא, לא מצאת אותי כראוי. זמתי כל יעבר פי - מי יתן והדבר הזה שחשבת,

אף על פי שהיה בורח ונגרש ממלכותו לא מנע עצמו לומר שירה לפני הקדוש ברוך הוא

מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו ג

(א): [זוהר חדש פ' נח (דף כט ב)]

פתח, בכנסת ישראל כנגד הקדוש ברוך הוא, וישלח את הערב. שאמר רבי פנחס, כתוב ויאמר דוד כו' קומו ונברחה כי לא תהיה לנו פליטה מפני אבשלום. ואף על

אָקְרָא וַיַּעֲנֵנִי מִהֵר קְדָשׁוֹ סֵלָה: ו אֲנִי שָׁכַבְתִּי וְאִישָׁנָה הִקְיֹצְתִי כִּי יִהְיוּ־לִי יִסְמְכֵנִי: ז לֹא אִירָא מִרְכָּבוֹת עִם אֲשֶׁר סָבִיב שָׁתוּ עָלַי: ח קוֹמָה יִהְיוּ־לִי הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בִּי הִכִּיתָ אֶת כָּל אֹיְבֵי לְחֵי שְׁנַי רָשָׁעִים שִׁבְרָתָ: ט לִיהְיוּ־לִי עֲמָד בְּרַכְתָּךְ סֵלָה:

זוהר תהלים

יחשב בעת הגלות צער השכינה ויגאל -
לה' הישועה

שלא יעבר את פי. ועם כל זה חותמים בו
הברכה, שאנו אומרים מגן דוד. ומשום
כך אמר דוד, ואתה ה' מגן בעדי כבודי
ומרים ראשי. [חח] ודאי דרגה זו הכבוד
שלי שאני מתעטר בו.

יעקב ועשו בכו

קומה ה' הושיעני אלהי כי הכית את כל
אויבי לחי שני רשעים שברת (ג, ח):
[זוהר בראשית פ' וישלח (דף קעא:)] ויש"קהו
נקוד למעלה, כי לא נשקו ברצונו. ושנינו,
מה זה שכתוב (משלי כז) ונעתרות נשיקות
שונא? זה בלעם כשברך את ישראל, שהרי
לא ברקם ברצון הלב. אף כאן נעתרות
נשיקות שונא - זה עשו. אמר רבי יוסי,
כתוב (תהלים ג) 'קומה ה' הושיעני אלהי כי
הכית את כל אויבי לחי שני רשעים שברת'.
ושנינו, אל תקרי שברת אלא שרפבת, שהרי
גדלו שני וחשב לנשך אותו וכו'. ועל זה
ויבכו, זה בכה וזה בכה, ובארוה החברים.

לה' הישועה על עמך ברכתך סלה (ג)
ט: [זוהר ויקרא פ' אמור (דף צ:)] עוד
פתח ואמר, (תהלים ג) 'לה' הישועה על
עמך ברכתך סלה'. לה' הישועה - כך
שנינו, אשריהם ישראל, שלכל מקום
שגלו, שכינה גלתה עמהם. כשיצאו
ישראל מהגלות, למי הגאלה - לישראל
או לקדוש ברוך הוא? אלא הרי פרשוה
בכמה כתובים, וכאן - לה' הישועה
ודאי. מתי? על עמך ברכתך סלה.
בשעה שהקדוש ברוך הוא ישגיח
בברכות על ישראל להוציא אותם מן
הגלות ולהיטיב להם, אזי - לה'
הישועה ודאי. ועל כן שנינו שהקדוש
ברוך הוא ישוב עם ישראל מן הגלות.
זהו שכתוב, (דברים ד) ושב ה' אליהך את
שבותך ורחמך.

ד א לַמְנַצֵּחַ בְּנִיגוֹת מְזֻמֹּר לְדוֹד: ב בְּקִרְאֵי עֲנִי אֱלֹהֵי צִדְקָן בְּצַר
 הֲרַחֲבֵתָ לִי חֲנִנִי וְשָׁמַעַתְּ פִּתְלֹתַי: ג בְּנֵי אִישׁ עַד מָה כְּבוֹדִי לְכַלְמֶה תֵּאַהֲבוֹן
 רִיק תִּבְקְשׁוּ כִּזְבֵּ סֵלָה: ד יִדְעוּ בִּי הַפִּלָּה יְהוָה יְהוָה חֶסֶד לֹא יְהוָה יְהוָה
 יִשְׁמַע בְּקִרְאֵי אֱלֹהֵי: ה רְגִזוּ וְאֵל תִּחַטְּאוּ אִמְרוּ בְּלִבְכֶם עַל מִשְׁפַּכְכֶם וְדַמּוּ
 סֵלָה: ו זָכְחוּ וּזְכֵי צִדְקָ וּבִטְחוּ אֵל יְהוָה יְהוָה: ז רַבִּים אִמְרוּ מִי יִרְאֵנוּ מִזְבֵּ
 נִסָּה עָלֵינוּ אֹזֵר פְּגִיזָה יְהוָה יְהוָה: ח נִתְתָּה שְׂמֵחָה בְּלִבִּי מֵעַתָּה הֲנַנֵּם וְתִירוּשָׁם
 רַבּוֹ: ט בְּשָׁלוֹם יַחֲדוּ אֲשַׁבְּבָה וְאִישָׁן בִּי אַתָּה יְהוָה יְהוָה לְבָרֵךְ לְבִטָּח
 תּוֹשִׁיבֵנִי:

— שִׁמּוֹשׁ תְּהִלִּים —

טב לכל דבעי

בְּקִרְאֵי עֲנִי וְגו' (ד, ב): [שימוש תהלים לפרק ד] צלי יתיה בכל צפרא וזיל בכל מאי דבעי לך ואת
 מצלח, ואמור אותו ג' פעמים קודם צאת השמש עם שם שלו י"ה י"ה. ויוצא מסוף פסוקים,
 ' מן תפלת', ה' מן ודומו סלה, ' מן לבטח תושיבני, ה' מן ובטחו אל יהוה, ואמור בכל פעם
 יהי רצון מלפניך י"ה י"ה השם הגדול הגבור והנורא שתצליח את דרכי ותישר אורחותי ותמלא
 משאלותי לטובה ותעשה חפצי היום הזה אמן אמן אמן סלה סלה סלה. - ועוד אי בעית
 למשאל כלום לבר נש, צלי יתיה ואמור, יהי רצון מלפניך י"ה י"ה השם הגדול וְגו' שתתנני לחן
 לחסד ולרחמים בעיני (פלוגי בן פלוני) ותמלא משאלותי היום הזה. - גם אם אתה צריך לשלטון
 לשאול ממנו כלום אמור ג"כ ז"פ עם שם שלו ותצליח.

— זוהר תהלים —

רְגִזוּ וְאֵל תִּחַטְּאוּ (ד, ה): [זוהר ויקרא פ'
 בחקותי (דף ק"ג)] וְנִתְתִּי שְׁלוֹם בְּאַרְץ
 וּשְׁכַבְתֶּם וְאִין מַחְרִיד וְגו'. רַבִּי יוֹסִי פֶּתַח,
 רְגִזוּ וְאֵל תִּחַטְּאוּ וְגו'. רְגִזוּ וְאֵל תִּחַטְּאוּ,
 פְּסוּק זֶה פְּרָשׁוּהוּ, שְׁצַרְיָךְ בֵּן אָדָם לְהַרְגִּיז
 יִצַר טוֹב עַל יִצַר הָרַע, וְיַפְּהָ. אֲבָל בְּשַׁעָה
 שְׂיוֹרֵד הַלֵּילָה וּבֵן אָדָם שׁוֹכֵב עַל מִטָּתוֹ,
 כְּמָה מְמַנִּים עַל הַחֲקִים מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם,

וְהוֹלְכִים וּמְשׁוֹטְטִים, וּבְנֵי אָדָם צְרִיכִים
 לְהַחְרֵד מִלְּפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלַפְחֹד
 מִמֶּנּוּ, בְּשִׁבִיל שְׁלָא תִמְצָא נִפְשׁוֹ בְּתוֹכָם
 וְיִנְצַל מֵהֶם, וְיִצְטַרְךְ לֹא לְבֵן אָדָם שְׁלָא
 יוֹצִיא מְלָה בְּפִיו מֵהֶם, כְּדִי שְׁלָא יַעוֹרֵר
 אוֹתָם אֱלֹהֵי וְלֹא יִמְצָאוּ עִמּוֹ. זֶהוּ שְׁכַתוֹב
 אִמְרוּ בְּלִבְכֶם עַל מִשְׁפַּכְכֶם וְדַמּוּ סֵלָה.
 שְׁלָא יוֹצִיא מֵהֶם דְּבוּר בְּפִיו.

ה « לְמַנְצַח אֵל הַנְּחִילוֹת מְזֻמּוֹר לְדוֹד: ב אֲמַרִי הַאֲזִינָה יְהוָה אֱלֹהֵי
 בֵּינָה הַגִּינִי: ג תִּקְשִׁיבָה לְקוֹל שְׁעֵי מַלְכֵי וְאַלְהֵי תַּקְוַת בְּעַלְמֵי הַיָּמִים כִּי אֵלֶיךָ
 אֶתְפַּלֵּל: ד יְהוָה אֱלֹהֵי בְּקֶר תִּשְׁמַע קוֹלִי בְּקֶר אֶעֱרָךְ לְךָ וְאַצְפָּה:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לרוח רע

אמרי האזינה וגו' (ה, ב): [שימוש תהלים לפרק ה] אי קאי רוח רע לקבלך צלי יתיה תמיד בכונה עד פסוק (כי אתה תברך צדיק) והוא אזלה. - ולמצוא חן, אם יש לך עבודה גבי שלטון קח שמן זית ואמור אותו ג' פעמים בזריחת השמש ובביאת השמש ותמשח פניך ידיך ורגליך.

— זוהר תהלים —

רוח אחת ומגיעה לאותו הממנה שממנה על הרפואה. וכשמגיעה הרפואה לפני הקדוש ברוך הוא, הוא פוקד לבית דינו שלא יפתחו בדין, משום שהחיים ביד הקדוש ברוך הוא, ולא בידיהם.

נשמות הצדיקים בגן עדן מודים - והשכינה מליצה טוב על בניה

ומתוך שהיא עת רצון, רצה הקדוש ברוך הוא זכות אותו האיש. אם ימצא בתפלה (יפה. ואם לא נחשב לו בשוגג) או שהוא בעל תשובה - חס עליו. באותה שעה נשמע קול צפרים המקננות, שכתוב (תהלים קד) אשר שם צפרים יקננו. ואותן צפרים מודות ומשבחות לקדוש ברוך הוא. ואותה אילת השחר מתעוררת בעולם ואומרת, (שם לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו'. אז אותו ממנה יוצא, ועושה כל מה שנוצטנה.

הרפואות בידי ה'

ואם תאמר שמיני רפואה בידו כמו שאמרנו - לא כן! שהרי רפואה לא היתה, רק בידי המלך הקדוש. אבל בשעה

בקר הוא עת רצון להתפלל - וזהו זמן תפלה

ה' בקר תשמע קולי (ה, ד): [זוהר במדבר פ' בלק (ד' ט"ו)] רבי אלעזר היה הולך לראות את רבי יוסי חמיו, רבי אבא וחרביו הלכו עמו. פתח רבי אלעזר ואמר, 'ה' בקר תשמע קולי' וגו'. ה' בקר, איזה בקר? אלא זה בקר של אברהם שהתעורר בעולם, שכתוב (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר. שהרי כשמגיע הבקר, אותו בקר מתעורר בעולם, והוא עת רצון לכל, ולעשות טוב לכל העולם, לצדיקים ולרשעים. ואז זמן תפלה הוא להתפלל לפני המלך הקדוש.

באותה שעה יוצא מלאך רפאל ורפואות בידו

ועל זה, בשעה שבא הבקר, כל אותם אסירי המלך מוצאים מנוחה, זמן תפלה הוא עליהם, וכל שכן אותם שחוזרים בתשובה ומבקשים בקשותיהם לפני המלך הקדוש, משום שבשעה זו יוצא ממנה אחד לצד דרום, ורפאל שמו, וכל מיני רפואה בידו. ומצד דרום יוצאת

ה כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגדך רע: ו לא יתיצבו הזללים לנגד עיניך

זוהר תהלים

אותו. מה עשה הקדוש ברוך הוא? עשה אור לאורו להתלבש זה בזה. וכן כל שאר האורות, עד שכל העולמות התקיימו בקיומם ויכלו לסבל.

דוד תקן המלכות ואצפה לשון צפוי

ומשום כך התפשטו דרגות והתלבשו אורות, והם נקראים כנפים

עליונים, עד שמגיעים לבקר זה של יוסף, והוא לוקח כל האורות העליונים. ומתוך שכל האורות העליונים בו תלויים, זיוו עולה מסוף העולם עד סוף העולם שלמעלה, עד שהעולמות שלמטה לא יכולים לסבל. בא דוד והתקין נר זה, כסוי לבקר זה של יוסף להתכסות בו ולהעמיד עולמות שלמטה בסדור הנר הזה, ועל זה כתוב בקר אערך לך ואצפה, כמו שנאמר (שמות לו) ויצפהו זהב טהור. (ומשום שאותו נר דוד תלוי בו וכו') ומשום שאותו הנר הוא של דוד ובו תלוי, אמר שהוא יהיה כסוי לבקר הזה. בא רבי אבא ונשקו, ואמר, אלמלא לא יצאתי לדרך רק לשמע דבר זה - די לי!

עד שאדם לא חטא היה עולה ועומד בחכמת האור העליון ולא היה נפרד מעץ החיים

כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגדך רע (ה).

ה: [זוהר בראשית פ' בראשית (דף נב):] בא

ראה, עד שאדם לא חטא, היה עולה ועומד בחכמת האור העליון ולא היה נפרד מעץ החיים. פינן שהגדיל תאנתו

שפוקד הקדוש ברוך הוא רפואה לאותו האדם, הוא יוצא, וכל המקטרגים הממנים על מחלות רעות פוחדים ממנו. אז אותה הרוח שנסעה מצד דרום מושיטה לו לאותו אדם, והרי הרפואה נמצאת, והכל בידי הקדוש ברוך הוא.

בקר של חסד ובקר יוסף

[דף ר"ד ע"ב] ועל זה כתוב (שם ה) 'ה' בקר תשמע קולי, ולא כתוב ה' בבקר תשמע קולי. אלא לגבי הבקר של אברהם הוא אמר. 'בקר אערך לך ואצפה'. שני בקר למה? אלא אחד בקר של אברהם, ואחד בקר של יוסף, שכתוב (בראשית מד) הבקר אור, ומתרגמים: בקר מאיר, מאיר ודאי. אערך לך ואצפה, מה זה אערך לך? אלא אסדר לך נר שלך להדליק, כמו שנאמר (תהלים קלב) ערכתני נר למשיחי. ולגבי הבקר של יוסף הוא אמר, שאותו סדור של נר שלו הוא.

השבח של דוד שצפה יותר מכלם

ואצפה, מה זה ואצפה? הרי כל בני העולם מצפים ומחכים לטוב הקדוש ברוך הוא, ואפלו בהמות השדה, ומה שבח של דוד יותר מכל בני העולם? אלא דבר זה שאלתי, וכך אמרו לי, והוא דבר אמת שבא מרחוק.

השם יתברך ברא אור לאורו

אור ראשון שבברא הקדוש ברוך הוא היה מאיר עד שלא יכלו העולמות לסבל

—== זוהר תהלים ==—

פסול בכניו שבגללם התחזקה בעולם רוח
הטמאה ונגרע האור מהלבנה ופגם אותה.
ואם תאמר למה? משום זה מטמא את
המקדש והסתלקה שכינה מעל יעקב. כל
שכן אותו שמטמא דרכו ומטמא עצמו
שהוא מחזק את רוח הטמאה, ולכן
כשנטמא נקרא רע.

חטא שנטמא בו אדם יותר בעולם הזה
ובעולם הבא - מי ששופך זרעו לריק
ומוציא זרע לחנם

כִּי לֹא אֵל חֲפִיץ רָשַׁע אֶתָּה לֹא יִגְרָךְ רַע (ה).

(ה): [זוהר בראשית פ' וישב (דף קפח.)] יִרַע
בעיני ה' אשר עשה וימת גם אתו. רבי
חייא פתח, (קהלת יא) בבקר זרע את זרעך
ולערב אל תנח ידך וגו'. בא ראה כמה
ראוי לאדם להזהר מחטאיו ולהזהר
במעשיו לפני הקדוש ברוך הוא, משום
שכמה שלוחים וכמה ממנים הם בעולם
שהם הולכים ומשוטטים ורואים את
מעשי בני האדם ומעידים עליו [ד"ח
עליהם], והכל כתובים בספר. בגלל זה לא
נכנס למחצה ולא רואה תאר פניו של
עתיק יומין, כמו שלמדנו, כתוב כאן 'לא
יגרך רע', וכתוב ויהי ער בכור יהודה רע
בעיני ה', ומשום כך כתוב (ישעיה א) 'דיכם
דמים מלאו. אשרי חלקו של האיש שירא
מרבנו ויהיה שמור מדרך רעה, ויטהר
עצמו להשתדל ביראת רבונו. ובא וראה,
בכל אותם החטאים שנטמא בהם האדם
יותר בעולם הזה, זהו חטא שנטמא בו
אדם יותר בעולם הזה ובעולם הבא - מי
ששופך זרעו לריק ומוציא זרע לחנם ביד
או ברגל ונטמא בו, כמו שנאמר (תהלים ה)

לדעת ולרדת למטה, נמשך אחריהם עד
שנפרד מעץ החיים, וידע רע ועזב הטוב
לא יגורך רע'. ועל זה כתוב 'כי לא אל
חפץ רשע אתה לא יגרך רע'. מי שנמשך
אחר רע, אין לו דירה עם עץ החיים.

לא יגורך רע - מי זה שנקרא רע!

כִּי לֹא אֵל חֲפִיץ רָשַׁע אֶתָּה לֹא יִגְרָךְ רַע (ה).

(ה): [זוהר בראשית פ' בראשית (דף טו.)] יִרַא
ה' כי רבה רעת האדם בארץ וכל יצר
מחשבת לבו. רבי יהודה פתח, (תהלים ה)
'כי לא אל חפץ רשע אתה לא יגרך רע'.
פסוק זה נאמר ובארנוהו. אבל בא ראה,
מי שנדבק ביצר הרע ונמשך אחריו, יטמא
הוא ויטמאו אותו, כמו שנתבאר.

**כִּי רַבָּה רַעַת הָאָדָם - כָּל הָרַעוֹת הַיּוֹ
עוֹשִׂים, וְלֹא נִשְׁלַם חַטָּאָם עַד שֶׁהָיוּ
שׁוֹפְכִים דָּמִים לְחַנּוּם עַל הָאָרֶץ. וּמִי הֵם
שֶׁהָיוּ מְשַׁחֲתִים דְּרַכָּם עַל הָאָרֶץ? זֶהוּ
שֶׁכְּתוּב רַק רַע כָּל הַיּוֹם. כְּתוּב כְּאֵן רַק רַע,
וְכְתוּב שֵׁם [לֹא יִגְרַךְ רַע, וְכְתוּב] (בְּרַאשִׁית
לח) וַיְהִי עַר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי ה'.**

**אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְכִי רַע אֵינוֹ רָשַׁע? אָמַר
לוֹ, לֹא. רָשַׁע - אֶפְלוּ הַרִים יָדוּ עַל
חִבְרוֹ, אֵף עַל גֹּב שְׁלֹא עָשָׂה לוֹ דָּבָר, נִקְרָא
רָשַׁע, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת ב) וַיֹּאמֶר לְרָשַׁע
לְמָה תִּפְּחֶךָ רַעַךְ. הַכִּיתָ לֹא כְּתוּב, אֲלֵא תִּפְּחֶה.
אֲבָל רַע לֹא נִקְרָא אֲלֵא מִי שֶׁמְשַׁחֲתֵת דְּרַכּוֹ
וּמְטַמֵּא עַצְמוֹ וּמְטַמֵּא אֶת הָאָרֶץ, וְנוֹתֵן כַּחַ
וְחִזְק לְרוּחַ הַטְּמָאָה שֶׁנִּקְרָאת רַע, שֶׁכְּתוּב
רַק רַע כָּל הַיּוֹם. וְלֹא נִכְנָס בְּפִלְטְרִין וְלֹא
רוּאָה פְּנֵי שְׁכִינָה, מְשׁוּם שֶׁבְּזָה מְסַתְּלֶקֶת
שְׁכִינָה מִן הָעוֹלָם. וּמִנֵּיין לָנוּ? מֵיעֲקֹב.
שֶׁכְּשֶׁהִסְתַּלְּקָה מִמֶּנּוּ שְׁכִינָה, חָשַׁב שִׁישׁ**

—= זוהר תהלים =—

עולה. מה הטעם? הם הרגו בני אדם אחרים, וזה הרג בניו ממש, שפך דמים רבים. בא ראה, בשאר רשעי העולם לא כתוב וירע בעיני ה', וכאן כתוב וירע בעיני ה' אשר עשה. מה הטעם? משום שכתוב ושחת ארצה. שנינו, אמר רבי יהודה, אין לך חטא בעולם שאין לו תשובה פרט לזה, ואין לך רשע שלא רואה פני שכינה פרט לזה, שכתוב לא יגרף רע, כלל. אמר רבי יצחק, אשרי הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא, עליהם כתוב (ישעיה ס) ועמד כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ. מה זה לעולם יירשו ארץ? אמר רבי יהודה, כמו שכתוב (תהלים טז) אתה לך לפני ה' בארצות החיים.

טרם שחטאו היו שומעים קול מלמעלה ויודעים את החכמה העליונה ולא פוחדים כיון שחטאו אפלו קול שלמטה לא יכלו לעמד בו

כי לא אף חפץ רשע אתה לא יגרף רע (ה).
(זוהר שמות פ' כי תשא ט-קצ"א): בא וראה, טרם חטא אדם, היה עולה ועומד בחכמת האור העליון, ולא היה נפרד מעץ החיים. כיון שהגדיל תשוקתו לדעת ולרדת למטה, נמשך אחריהם, עד שנפרד מעץ החיים, וידע רע ועזב הטוב. ולכן כתוב (תהלים ה) 'כי לא אף חפץ רשע אתה לא יגרף רע'. מי שנמשך ברע, אין לו דיור עם עץ החיים. וטרם שחטאו, היו שומעים קול מלמעלה ויודעים את החכמה העליונה ולא פוחדים. כיון שחטאו, אפלו קול שלמטה לא יכלו לעמד בו.

כמו זה, טרם שחטאו ישראל, בשעה

'כי לא אף חפץ רשע אתה לא יגרף רע'.

כי לא אף חפץ רשע אתה לא יגרף רע (ה).
(זוהר בראשית פ' ויחי (דף ר"ט): למדנו, אותו הצדיק שהקדוש ברוך הוא מתרצה בו, והפרוז קורא עליו שלשים ימים בין צדיקי גן העדן, כל הצדיקים שמחים, כל הצדיקים באים ומעטרים מקומו של אותו הצדיק עד שיבא למדר את דיורו ביניהם. ואם רשע הוא, הפרוז קורא עליו בגיהנם שלשים יום [עליון], וכל הרשעים כלם עצובים. כלם פותחים: וי, שהרי דין חדש מתעורר כעת בגללו של פלוני. כמה שומרי החק מודמנים כנגדו ומקדימים לו: וי, אוי לרשע אוי לשכנו. וכלם פותחים ואומרים: אוי לרשע רע כי גמול ידיו יעשה לו. מה זה [טעם] גמול ידיו? אמר רבי יצחק, לכלל [להוציא] מי שזונה בידו להוציא ולהשחית זרעו לריק. שהרי שנינו, כל מי שמוציא זרעו לריק נקרא רע, ולא רואה פני שכינה, שכתוב (תהלים ה) 'כי לא אף חפץ רשע אתה לא יגרף רע', וכתוב (בראשית לב) ויהי ער בכור יהודה רע. אף כאן, אוי לרשע רע - אוי לאותו רשע שהוא רע, שעשה עצמו רע, כי גמול ידיו יעשה לו - לכלל מי שזונה בידו להוציא ולהשחית זרעו לריק, ולזה טורדים אותו באותו העולם יותר מכלם.

בא תראה, שהרי כתוב אוי לרשע (רע).
כיון שכתוב אוי לרשע, למה רע? אלא כמו שאמרנו, שעשה עצמו רע, וכתוב לא יגרף רע, וכלם עולים וזה לא עולה. ואם תאמר, שאר רשעים שהרגו בני אדם? בא ראה, כלם עולים והוא לא

— זהר תהלים —

לְזֶה? אֵלָא כִּיּוֹן שְׂיַדַע מְשֵׁה שְׁהַעֲבֵרוּ מִיִּשְׂרָאֵל אוֹתָם כְּלִי זִין עֲלִיוֹנִים, אָמַר, הָרִי וְדָאֵי מִכָּאֵן וְהִלָּא הַנְּחַשׁ הָרַע יָבֵא לְדוֹר בִּינִיָּהֶם. וְאִם יַעֲמַד הַמִּקְדָּשׁ כָּאֵן בִּינִיָּהֶם, יִטְמָא. מִיָּד - וּמִשָּׁה יִקַּח אֶת הָאֵהֶל וְנִטְהַר לֹו מִחוּץ לַמִּחְנָה הַרְחֵק מִן הַמִּחְנָה. מִשּׁוּם שְׁמִשָּׁה רָאָה שְׁהָרִי אֲזִי יִשְׁלַט הַנְּחַשׁ הָרַע מַה שְּׁלֵא הִיָּה מִקְדָּם לְכֵן.

להתפלל על זרע כָּשֶׁר

כִּי לֹא אֵל חֲפִיץ רָשַׁע אֶתָּה לֹא יִגְרָךְ רַע (ה).
 (ה) : [זוהר ויקרא פ' אמור (ד' צ' צ')] עוֹד פִּתַּח וְאָמַר, וְלֹא יִחַלַּל זִרְעוֹ בְּעַמּוּי כִּי אֲנִי ה' מִקְדָּשׁוֹ. בֵּא רָאָה, כָּל מִי שְׁמוּצִיא זִרְע לְבִטְלָה, לֹא זוֹכֵה לְרִאוֹת פְּנֵי שְׁכִינָה, וְנִקְרָא רַע, שְׁכָתוּב (תהלים ה) 'כִּי לֹא אֵל חֲפִיץ רָשַׁע אֶתָּה לֹא יִגְרָךְ רַע'. זֶה מִי שְׁמוּצִיא אוֹתוֹ בִּידוֹ, אוּ בְּאִשָּׁה אַחֲרַת שְׂאִינָה כְּשֶׁרָה. וְאִם תֹּאמַר שְׁמוּצִיא אוֹתוֹ בְּאִשָּׁה שְׂאִינָה מִתְּעַבְרַת, כִּךְ גַּם? לֹא. אֵלָא כְּמוֹ שְׁאִמְרָנוּ. וְעַל כֵּן יִבְקַשׁ אָדָם מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שִׁיזְמִין לֹו כְּלִי כְּשֶׁר, שְׁלֵא יִפְגַּם זִרְעוֹ. מִי שְׁמוּצִיא זִרְע בְּכָלִי שְׁלֵא כְּשֶׁר, פּוֹגֵם אֶת זִרְעוֹ. אוּי לְמִי שְׁפּוֹגֵם אֶת זִרְעוֹ. וּמַה בְּשֶׁאֵר בְּנֵי אָדָם כִּךְ - בְּכַהֵן שְׁעוֹמֵד לְמַטָּה כְּמוֹ שְׁלַמְעֵלָה בְּקִדְשָׁה עֲלִיוֹנָה עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה.

מאותו פגם וְחִטָּא יוֹרְדִים וְאִין עוֹלִים

לֹא יִגְרָךְ רַע (ה, ה). : [זוהר שמות פ' ויקהל (ד' צ' צ')] בְּשַׁעָה שְׁדָנִים אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, מִסְתַּכְלִים בְּמַעֲשָׂיו. אִם הִיָּה פּוֹגֵם אֶת סוּד בְּרִית הַקְדָּשׁ שְׁחַתוּם בְּכֶשֶׁר, וְעַכְשָׁו פּוֹגֵם אֶת הָאָרוֹן (הברית) שְׁלוֹ בְּזָה -

שְׁעַמְדוֹ יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינַי, הַעֲבָרָה מֵהֶם זֶה־מַתּוֹ שֶׁל הַנְּחַשׁ הַזֶּה, שְׁהָרִי אֲזִי בִטוּל שֶׁל יִצָּר הָרַע הִיָּה בְּעוֹלָם, וְדַחַו אוֹתוֹ מֵהֶם, וְאֲזִי נֶאֱחָזוּ בְּעֵץ הַחַיִּים וְעָלוּ לְמַעְלָה, וְלֹא יָרְדוּ לְמַטָּה. אֲזִי הָיוּ מְכִירִים וְהָיוּ רוֹאִים אֶסְפִּקְלָרִיּוֹת הַעֲלִיוֹנוֹת, וְעֵינֵיהֶם הוֹאָרוּ, וְשִׁמְחוּ לְהַכִּיר וְלִשְׁמַע. וְאֲזִי חָגַר אוֹתָם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בַחֲגוּרוֹת שֶׁל אוֹתִיוֹת הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ שְׁלֵא יוּכַל לְשַׁלַּט עֲלֵיהֶם הַנְּחַשׁ הַזֶּה, וְלֹא יִטְמָא אוֹתָם כְּבִרְאשׁוֹנָה. כִּיּוֹן שְׁחַטָּאוּ בְּעַגְלָה, הַעֲבָרוּ מֵהֶם כָּל אוֹתָן הַדְרָגוֹת וְהָאִוֹרוֹת הַעֲלִיוֹנִים, וְהַעֲבָרָה מֵהֶם חֲגוּרַת כְּלִי הַזִּין שְׁהַתְּעַטְרוּ מִהַשֵּׁם הַקְדוּשׁ הַעֲלִיוֹן, וְהַמְשִׁיכוּ עֲלֵיהֶם הַנְּחַשׁ הָרַע כְּמִקְדָּם, וְגִרְמוּ מוֹת לְכָל הָעוֹלָם. וְאַחַר כִּךְ מַה כְּתוּב? וַיִּרְא אֶהֱרֹן וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מִשָּׁה וְהִנֵּה קָרַן עוֹר פָּנָיו וַיִּירָאוּ מִגִּשְׁת אֱלֹוֹ.

בֵּא וְרָאָה, מַה כְּתוּב בְּרִאוֹשׁוֹנָה? (שמות יד)
 וַיִּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה. וְכָלֵם רָאוּ אֶת הַזְּהָרִים הַעֲלִיוֹנִים נֶאֱוֹרִים בְּאֶסְפִּקְלָרִיָּה הַמְאִירָה, שְׁכָתוּב (שם כ) וְכָל הָעַם רָאִים אֶת הַקּוֹלֵת. וְעַל הַיָּם הָיוּ רוֹאִים וְלֹא פּוֹחַדִים, שְׁכָתוּב זֶה אֱלִי וְאֲנִיָּהּ. אַחַר שְׁחַטָּאוּ, פְּנֵי הַסַּרְסוּר לֹא הָיוּ יוֹכֵלִים לְרִאוֹת. מַה כְּתוּב? וַיִּירָאוּ מִגִּשְׁת אֱלֹוֹ. וּבֵא רָאָה, מַה כְּתוּב בְּהֶם? וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֲדָיִם מֵהַר חוֹרֵב, שְׁהַעֲבָרוּ מֵהֶם אוֹתָם כְּלִי זִין שְׁהַתְּחַבְּרוּ בְּהֶם בְּהַר סִינַי, כְּדִי שְׁלֵא יִשְׁלַט אוֹתוֹ הַנְּחַשׁ הָרַע. כִּיּוֹן שְׁהַעֲבָרוּ מֵהֶם, מַה כְּתוּב? וּמִשָּׁה יִקַּח אֶת הָאֵהֶל וְנִטְהַר לֹו מִחוּץ לַמִּחְנָה הַרְחֵק מִן הַמִּחְנָה. אָמַר רַבִּי אֱלֵעָזָר, מַה הַפְּסוּק הַזֶּה

שְׁנֵאתָ כָּל פְּעָלֵי אֵוֶן: וְתֵאבֵד דְּבָרֵי כָזָב אִישׁ דְּמִים וּמְרֻמָּה וְתַעֲב וְהוֹאִיִּם:
 ח וְאֲנִי בְּרַב חֶסֶדְךָ אָבוֹא בֵיתְךָ אֲשֶׁתְּחַוֶּה אֶל הַיְכָל קִדְשֶׁךָ בִּירְאָתְךָ: ט וְהוֹאִיִּם
 י נַחֲנִי בְּצַדִּיקְךָ לְמַעַן שׁוֹרְרֵי (הוֹשֵׁר) הַיֹּשֵׁר לְפָנַי דְּרַבְּךָ: י בִּי אֵין בְּפִיהוּ נְכוּנָה
 קַרְבִּים הַזֹּת קָבֵר פְּתוּחַ גְּרוֹנִם לְשׁוֹנִם יַחְלִיקוּן: יא הַאֲשִׁימֶם אֱלֹהִים יִפְלוּ

— זוהר תהלים —

לְפָנַי אֶת פְּקֻדוֹן נִפְשׁוֹ, וּמִיָּד נְצוּל מִכָּל
 הַמַּחְלוֹת הָרְעוּת וּמִכָּל הַרוּחוֹת הָרְעוּת
 וְלֹא שׁוֹלְטִים עָלָיו

וְאֲנִי בְּרַב חֶסֶדְךָ אָבוֹא בֵיתְךָ אֲשֶׁתְּחַוֶּה
 אֶל הַיְכָל קִדְשֶׁךָ בִּירְאָתְךָ (ח, ט):

[זוהר הקדמת ספר הזוהר דף יא.] בֹּא רְאֵה עֲצָה
 לְאָדָם - כְּשֶׁהוּא עוֹלָה בְלִילָה עַל מִטָּתוֹ,
 צָרִיךְ לְקַבֵּל עָלָיו אֶת הַמַּלְכוּת שְׁלֹמֶעֱלָה
 בְּלֵב שְׁלֵם וְלִהְיוֹת לְמִסַּר לְפָנָיו אֶת
 פְּקֻדוֹן נִפְשׁוֹ, וּמִיָּד נְצוּל מִכָּל הַמַּחְלוֹת
 הָרְעוּת וּמִכָּל הַרוּחוֹת הָרְעוּת וְלֹא שׁוֹלְטִים
 עָלָיו. וּבְבִקְרָה, כְּשֶׁשָּׁקֵם מִמִּטָּתוֹ, צָרִיךְ לְבַרֵךְ
 לְרַבּוֹנוֹ, וְלִהְיוֹת לְבֵיתוֹ, וְלִהְיוֹת לְפָנָיו
 הַיְכָלוֹ בִּירְאָה רַבָּה, וְאַחַר כֵּן יִתְפַּלֵּל
 תְּפִלָּתוֹ. וַיִּקַּח עֲצָה מֵאוֹתָם הָאֲבוֹת
 הַקְּדוּשִׁים, שֶׁכְּתוּב (תהלים ה) וְאֲנִי בְּרַב
 חֶסֶדְךָ אָבוֹא בֵיתְךָ אֲשֶׁתְּחַוֶּה אֶל הַיְכָל
 קִדְשֶׁךָ בִּירְאָתְךָ. כֵּן פִּרְשׁוּהָ, שֶׁלֹּא צָרִיךְ
 לְאָדָם לִהְיוֹת לְבֵית הַכְּנֶסֶת אֲלָא אִם גִּמְלֵךְ
 בְּרֵאשׁוֹנָה בְּאַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, מִשׁוּם
 שֶׁהֵם תִּקְנִי הַתְּפִלָּה לְפָנָיו הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב וְאֲנִי בְּרַב חֶסֶדְךָ אָבוֹא
 בֵיתְךָ - זֶה אַבְרָהָם. אֲשֶׁתְּחַוֶּה אֶל הַיְכָל
 קִדְשֶׁךָ - זֶה יִצְחָק. בִּירְאָתְךָ - זֶה יַעֲקֹב.
 וְצָרִיךְ לִהְיוֹת לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וְאַחַר כֵּן יִכְנֶס
 לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְיִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ. אַז כְּתוּב
 (ישעיה מט) וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אֲתָה יִשְׂרָאֵל
 אֲשֶׁר בָּךְ אֲתַפְּאֵר.

לְזֶה אֵין חֵלֶק בְּצַדִּיקִים. מִסְתַּכְּלִים בּוֹ
 וְדָנִים אוֹתוֹ, וּמוֹצִיאִים אוֹתוֹ מִכָּלֵל שֶׁל
 אָדָם. כִּיּוֹן שֶׁהוֹצִיאוּ אוֹתוֹ מִכָּלֵל שֶׁל אָדָם,
 מוֹצִיאִים אוֹתוֹ מִכָּלֵל שֶׁל כָּל הָאֲחֵרִים
 שְׁנוֹעֵדוּ לְחַיֵּי עוֹלָם, וְנוֹתְנִים אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ
 (ארוך) צַד שְׂאִינוֹ נִכְלָל בְּסוּד שֶׁל גּוֹף הָאָדָם.
 כִּיּוֹן שֶׁנִּמְסַר לְאוֹתוֹ צַד - אוֹי לוֹ שֶׁמְכַנְיָסִים
 אוֹתוֹ לְגִיהֵנָם, וְלֹא יוֹצֵא מִשָּׁם לְעוֹלָמִים.
 עַל זֶה כְּתוּב, (ישעיה טו) וַיִּצְאוּ וַרְאוּ בְּפָגְרֵי
 הָאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בִּי וְגו'. אוֹתָם שְׁנִשְׂאָרוֹ
 מִכָּלֵל שֶׁל אָדָם.

וְהַדְּבָרִים הַלְלוּ, כְּשֶׁלֹּא עָשָׂה תְּשׁוּבָה
 שְׁלֵמָה, תְּשׁוּבָה שְׂרָאוּיָה
 לְכַסּוֹת עַל כָּל מַעֲשָׂיו. וְעַם כָּל זֶה, טוֹב לוֹ
 שֶׁלֹּא יִכְנֶס לְאָרוֹן, שֶׁהָרִי כָּל זְמַן שֶׁהַגּוֹף
 עוֹמֵד, הַנְּשָׂמָה נְדוּנִית וְלֹא נִכְנָסֶת
 לְמִקוּמָהּ, פָּרַט לְאוֹתָם חֲסִידִים עֲלִיוֹנִים
 קְדוּשִׁים שְׂרָאוּיִים לְעֵלוֹת עִם גּוֹפֶם. אֲשֶׁרִי
 חֵלֶקֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. מִשׁוּם
 שֶׁאֵין חֲטָא קָשָׁה לְפָנָיו הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 כְּמוֹ זֶה שֶׁמִּשְׁקַר וּפּוֹגֵם אֶת אוֹת בְּרִית
 הַקְּדוּשׁ, וְזֶה אֵינוֹ רוֹאֶה פָּנָיו שְׂכִינָה, וְעַל
 חֲטָא זֶה כְּתוּב, (בראשית לח) וַיְהִי עַר בְּכוֹר
 יְהוּדָה רַע בְּעֵינָיו ה'. וְכְתוּב, (תהלים ה) לֹא
 יִגְרַף רַע.

עֲצָה לְאָדָם - כְּשֶׁהוּא עוֹלָה בְלִילָה עַל
 מִטָּתוֹ, צָרִיךְ לְקַבֵּל עָלָיו אֶת הַמַּלְכוּת
 שְׁלֹמֶעֱלָה בְּלֵב שְׁלֵם וְלִהְיוֹת לְמִסַּר

מִפְּעֻצוֹתֵיהֶם בָּרַב פְּשְׁעֵיהֶם הִדִּיחֵמוּ בִּי מָרוּ בָךְ: יב וַיִּשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי בָךְ לְעוֹלָם
 יִרְנְנוּ וְתַסֵּף עֲלֵימוּ וַיַּעֲלֶצוּ בָךְ אֶהְבִּי שְׁמֶךָ: יג כִּי אַתָּה תִּבְרַךְ צַדִּיק יִהְיוּ־לָהֶם
 בְּצַנְהָ רְצוֹן תַּעֲטֶרְנוּ:

— זוהר תהלים —

עתידים הצדיקים לשמוח עם הקב"ה כבכול
 הקדוש ברוך הוא, שכתוב (תהלים ה)
 וַיִּשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי בָךְ לְעוֹלָם יִרְנְנוּ וְתַסֵּף
 עֲלֵימוּ וַיַּעֲלֶצוּ בָךְ אֶהְבִּי שְׁמֶךָ.

כִּי אַתָּה תִּבְרַךְ צַדִּיק ה' בְּצַנְהָ רְצוֹן תַּעֲטֶרְנוּ
 כִּי אַתָּה תִּבְרַךְ צַדִּיק בְּרִכּוֹת לְרֵאשׁ צַדִּיק
 (ה, יג): [זוהר פ' בראשית (דף כד): השלמה
 מהמטות (סימו ט)] הצדיק אבד כל זמן שלא
 יבא השפע אבד ועליו נאמר (ישעיה י"ט)
 וַנִּהְרָ יַחֲרַב וַיִּכַּשׁ וַיִּבְעַת הַבְּרָכָה נֶאֱמַר
 (תהלים ה) 'כִּי אַתָּה תִּבְרַךְ צַדִּיק בְּרִכּוֹת
 לְרֵאשׁ צַדִּיק'.

וַיִּשְׁמְחוּ כָּל חוֹסֵי בָךְ לְעוֹלָם יִרְנְנוּ וְתַסֵּף
 עֲלֵימוּ וַיַּעֲלֶצוּ בָךְ אֶהְבִּי שְׁמֶךָ (ה)
 (יב): [זוהר בראשית פ' וישב (דף קצג):] כִּי גְדוֹל
 יוֹם ה' וְנוֹרָא מְאֹד וּמִי יִכְלֶנּוּ - שְׁהוּא
 שׁוֹלֵט עַל הַכֹּל וְעֲלִיוֹן וְתַקִּיף עַל כָּל־ם,
 וְכָל־ם תַּחַת שְׁלֹטוֹנוֹ. אֲשֶׁר־י הַצַּדִּיקִים
 שְׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹצֵה בָהֶם תָּמִיד
 לְזִכּוֹת אוֹתָם לְעוֹלָם הַבָּא וּלְשִׂמְח אוֹתָם
 בְּשִׂמְחַת הַצַּדִּיקִים שְׁעֵתִידִים לְשִׂמְח עִם

ו א לַמְנַצַּח בְּנִינּוֹת עַל הַשְּׁמִינִית מְזֻמּוֹר לְדָוִד: ב יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַפְּךָ
תּוֹכִיחַנִי וְאַל בְּחַמְתְּךָ תִּיסְרֵנִי: ג חַנּוּנִי יְהוָה כִּי אֶמְלֵל אֲנִי רַפְאֵנִי

שימוש תהלים

לחולי העינים

למנצח בנינות על השמינית... אל באפך וגו' (ו, א): [שימוש תהלים לפרק ו] לחולי העינים. לחוש אותו שבעה פעמים ביום שלשה ימים ויתרפא. ושם שלו הוא ושע"י. כיצד, י' מן "בושו ויבהלו מאוד וכו'. ואמור. יהי רצון מלפניך השם הגדול הגבור והנורא היוצא מזה המזמור שהוא ושע"י, בעל הישועה שתושיעני מכל צער וחולי שיש לי וחשישה שיש לי בעיני כי לך הישועה והיכולת. - ועוד למי שהוא בצער בין בים בין ביבשה לחוש אותו ז' פ' לעת צורך ואמור. יהי רצון מלפניך ישעי בעל הישועה שתושיעני ותצילני מכל צער כי לך הישועה והיכולת.

זוהר תהלים

בברית רואים פני השכינה

כתוב ועמך כלם צדיקים, וכי כל ישראל צדיקים הם, והלא כמה רשעים יש בהם בישראל, כמה חוטאים וכמה פושעים שעוברים על מצות התורה, אלא כך למדנו בסוד של משנה, זכאים הם ישראל, שעושים קרבן של רצון להקב"ה שמקריבים בניהם ביום השמיני לקרבן, וכאשר נימולים נכנסים בזה החלק הטוב של הקב"ה, שכתוב: "צדיק יסוד עולם" (משלי, י), וכיון שנכנסו בזה החלק של צדיק נקראים צדיקים, ודאי כלם צדיקים, ועל כן "לעולם ירשו ארץ", (כתוב (תהלים קיח) "פתחו לי שערי צדק אבא בס" וגו', וכתוב "זה השער לה' צדיקים יבאו בו", אותן שנימולו ונקראים צדיקים, נצר מטעי, נצר מאותן הנטיעות שנטע הקב"ה בגן עדן וזאת הארץ אחת מהן, ולכך יש להם לישראל חלק טוב בעולם הבא,

למנצח בנינות על השמינית מזמור

לדוד (ו, א): [זוהר תורה ו, א]

החברים דרשו שמזמור הזה נאמר על המילה שניתנה ביום השמיני רבי אבא הלך מטבריא למעון הקיץ של חותנו ורבי יעקב בנו היה עמו, כאשר עברו בכפר טרשא ביקש מהם בעל הבית שילינו אצלו, יען כי למחר יהיה אצלו ברית מילה של בנו הנולד לו, א"ר אבא זאת הבקשה של מצוה היא ולראות פני השכינה נלין פה, ישבו שם כל היום ההוא, וכל אותו הלילה עסקו בתורה.

כיון שנכנסו בזה החלק נקראים צדיקים פתח רבי אבא ואמר (ישעי' ס) "ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ" וגו', דבר זה הרי ביארו החברים מפני מה

זיו זוהר

בכל זה נשען על זכות מצות המילה כמובא כאן בדרשות זוהר ובשאר הדרשות של חלק א' (דף צג:). ב. פירוש בגן עדן העליון עולם הבינה, והנטיעות הן ז' הספירות מן חסד עד מלכות, וזהו

א. יש מסתפקים אולי זה הדרש על קפיטל י"ב למנצח על השמינית, אבל נראה יותר דשייך לכאן, כי התפלות של זה הקפיטל שתבוא לו רפואה שינצל משאול ושיבושו ויבהלו כל אויביו,

יְהוָה יִתְּנָה לָנוּ כִּי נִבְחַלּוּ עֵצְמוֹ: ד וְנִפְשֵׁי נִבְחַלְהָ מְאֹד (ואת) וְאֶתְהָ יְהוָה יִתְּנָה לָנוּ
 זוהר תהלים

תזדמן שם, והפה שהעיד שישראל עזבו, הוא יעיד שישראל מקיימים זה הברית, והרי למדנו על מה נענש אליהו, על שאמר מלשינות על בניו לפני הקב"ה:

אין העולם מתקיים אלא על הברית הזו עוד פתח רבי אבא ואמר (שופטים ה) "בפרוע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו ה'", מה זה ראו דבורה וברק שפתחו במקרא זה, אלא כך למדנו אין העולם מתקיים אלא על הברית הזו, שנאמר (ירמי' לג) "אם לא בריתי יומם ולילה" וגו', שהרי שמים וארץ על זה מתקיימים, ולפיכך כל זמן שישראל מקיימים זה הברית, חוקות שמים וארץ מתקיימים בקיומם, וכל זמן שחס ושלום ישראל מבטלים זה הברית, שמים וארץ אין מתקיימים, וברכות אינן נמצאות בעולם, בוא וראה שאר האומות אין שולטים על ישראל אלא כאשר מבטלים מהם ברית הזו, ומה בטלו מהם, שלא עשו הפריעה ולא נתגלה הברית, ועל כן כתוב "ויעזבו בני ישראל את ה' וגו' וימכרו אותם ביד סיסרא", ויעזבו את ה' ממש, עד שבאתה דבורה והתנדבה לכל ישראל בדבר הזה, אז נכנעו שונאיהם תחתם וזהו שלמדנו שאמר הקב"ה ליהושע, והלא ישראל ערלים הם ולא נתפרעו ולא נתגלו ואין מקיימים ברית

שכתוב (שם לו) צדיקים ירשו ארץ, לעולם ירשו ארץ, מהו לעולם, כמו שביארנו בכרייתא שלנוי והרי נדרש ענין זה בין החברים, זכאים הם ישראל שהקב"ה בחר בהם מכל שאר העמים ונתן להם אות הברית הזו, שכל מי שיש בו זה האות אינו יורד לגיהנם אם הוא נוטר בריתו כראוי, שאין מכניסו ברשות אחר ואינו משקר בשמו של המלך, שכל מי שמשקר בזה כמי שמשקר בשמו של הקב"ה, שכתוב (הושע ה) "בה' בגדו כי בנים זרים ילדו".

צָרִיף לְהִכִּין כְּסָא מִיַּחַד לְכַבּוֹד אֱלֹהֵינוּ הַנְּבִיא
 זְכוּר לְטוֹב

עוד אמר רבי אבא בשעה שהאדם מביא את בנו להכניסו בברית הזו קורא הקב"ה לפמליא שלו ואומר, ראו מה בריה עושה בעולם, באותה שעה נזדמן אליהו ומעופף העולם בארבע טיסות ובא שמה, ולכך למדנו שצריך האדם להכין כסא אחר לכבודו, ויאמר זה הכסא של אליהו, ואם לא, אֵל ישכן שם, והוא עולה ומעיד לפני הקב"ה, בוא וראה בתחלה כתוב (מלכים א' יט) מה לך פה אליהו וגו', וכתוב "קנא קנאתי לה' אלהי צבאות כי עזבו בריתך בני ישראל" וגו', אמר לו הקב"ה חייך בכל מקום שזה הרושם הקדוש ירשמו אותו בני בבשרם, אתה

זיו זוהר

הבינה שנקראת עולם הבא, אז יתגלה ויתראה שישראל דבקים במדת המלכות שנקראת ארץ

שאמר והאי ארץ חד מנייהו, רצה לומר המלכות. ג. פירוש לעולם היינו לעתיד לבוא בזמן שליטת

עַד מָוֹתֵי הַ שׁוֹבֵה יְהוָה חֲלָצָה נַפְשִׁי הוֹשִׁיעֵנִי לְמוֹעַן חַסְדְּךָ: ו כִּי אֵין
 בְּפִתּוֹת זַכְרְךָ בְּשֵׂאוֹל מִי יוֹדֵה לְךָ: ז יִגְעֵתִי בְּאַנְחָתִי אֲשַׁחֶה בְּכָל לַיְלָה מִפְּתֵי
 בְּדַמְעֵתִי עֲרִשֵׁי אֲמָסָה: ח עֲשֵׂשָׁה מִבְּעַם עֵינֵי עֲתָקָה בְּכָל צוֹרְרָי: ט סוֹרוּ מִמֶּנִּי
 כָּל פְּעֻלֵי אָנֹן כִּי שָׁמַע יְהוָה חֲלָצָה קוֹל בְּכִי: י שָׁמַע יְהוָה חֲלָצָה תַּחֲנֻתִי
 יְהוָה חֲלָצָה תַּפְלְתִּי יִקַּח: יא יבִּשְׁוּ וַיִּבְהֲלוּ מְאֹד כָּל אֵיכֹי יִשְׁבוּ יבִּשְׁוּ רָגַע:

זוהר תהלים

שהרושם של הקב"ה לא נשמר, ואם זוכה ונוטרו השכינה אינה פורשת ממנו, ומתי תשרה עליו, כאשר נושא אשה וזה האות נכנס במקומו, שלמדנו סוד של וא"ו ה"ה הולכים כאחד כדמיון זכר ונקבה נשתתפים כאחד והם אחד, ובכך חסד עליון שורה עליהם ונתעטר במדרגת הזכר ונמתקת מדרגת הנקבה.¹

על כן זכאים הם ישראל קדושים בעולם הזה ובעולם הבא

עוד למדנו אלו"ה כך הוא, אל זה אור החכמה, וזכר, הנקבה השתתפותם יחד נקרא אלו"ה, ונשמה הקדושה במקום הזה נאחזת² והכל תולה באות הזה, ועל כן כתוב "ומבשרי אחזה אלו"ה", שזה שלמות הכל, מבשרי ממש מזה האות ממש, ועל כן זכאים הם ישראל קדושים שדבקים בו בהקב"ה, זכאים הם בעולם הזה ובעולם הבא, עליהם כתוב (דברים ד) "ואתם הדבקים בה' אלהיכם", ולפיכך "חיים כלכם היום". (זוהר חלק א' דף צ"ד).

שלי, ואתה רוצה להכניסם לארץ ולהכניע שונאיהם (יהושע ה) שוב מול את בני ישראל שנית, ועד שנתפרעו ונתגלה זה הברית לא נכנסו לארץ ולא נכנעו שונאיהם, אף כאן כיון שנתנדבו ישראל לקיים זה הברית כראוי נכנעו שונאיהם תחתם והברכות חזרו לעולם, זה שכתב "כפרוע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו ה'". (זוהר חלק א' דף צ"ג).

זוכה ונוטרו השכינה אינה פורשת ממנו פתח אחר ואמר (איוב יט) "ומבשרי אחזה אלוה", מהו ומבשרי, ומעצמי היה צריך לומר, אלא מבשרי ממש, ומה היא, שכתוב (ירמיה יא) "ובשר קדש יעברו מעליך", ונאמר (בראשית יז) "והיתה בריתי בבשרכם", שלמדנו בכל זמן שנרשם האדם עם רושם הקדוש של זה האות, ממנו יכול לחזות להקב"ה, ממנו ממש, ונשמה הקדושה נדבקת בו, ואם לא זכה שלא נטר זה האות מלטמאו, מה כתוב (איוב ד) "מנשמת אלוה יאבדו", לפי

זיו הזוהר

השם הוי"ה ברוך הוא]. ו. נהירו דחכמתא זו הארת השפע מן החכמה אבא, ו ה דכר ונוקבא היינו תפארת ומלכות, והכל בכלל הוא השם אלו"ה. ז. פירוש שהנשמה נשתלשלת לזה העולם על יד היחוד של תפארת ומלכות, ושם יש לה אחיזה וחיבור שיונקת משם השפעה

ד. רצה לומר תפארת בחי' זכר ומלכות בחי' נקבה. [המבלה"ד: וזהו יחודו"ה שבשם הקדוש]. ה. חסד עליון היינו השפע הבאה מן אבא ואמא חכמה ובינה אתעטר תחלה בדכורא פירוש בתפארת, וממנו נשפע למלכות על יד ספירת היסוד שעל ידי זה נמתקים הדינים שבה. [המבלה"ד: ומתייחד

א שְׁגִיזֵן לְדָוִד אֲשֶׁר שָׁר לִיתְהוָה עַל דְּבָרֵי בּוֹשׁ בֶּן יִמְיִי: ב יְהוָה
 אֱלֹהֵי תְהִי עֲלַי כִּי חָסִיתִי הוֹשִׁיעֵנִי מִכָּל רָדְפֵי וְהַצִּילֵנִי: ג פֶּן יִמְרָף
 בְּאֵרֶז נֶפֶשׁ פֶּרֶק וְאֵין מִצִּיל: ד יְהוָה אֱלֹהֵי תְהִי עֲלַי אִם עָשִׂיתִי זֹאת
 אִם יֵשׁ עוֹל בְּכַפֵּי: ה אִם גִּמְלָתִי שׁוֹלְמִי רַע וְאַחֲלָצָה צוֹרְרֵי רִיקָם: ו יִרְדֹּף
 אוֹיֵב נֶפֶשׁ וַיִּשַׁג וַיִּרְמָס לְאֶרֶץ חַיִּי וּבְכוֹדֵי לְעַפְרֵי יִשְׁבֵּן סֵלָה: ז קוֹמָה יְהוָה
 בְּאַפְּךָ הַנָּשֵׂא בְּעֵבְרוֹת צוֹרְרֵי וְעוֹרָה אֵלֵי מוֹשֶׁפֶט צוֹיֵת: ח וְעַדֹת לְאֻמִּים
 תִּסּוּבְכֶךָ וְעָלֶיךָ לְמָרוֹם שׁוֹבֵת: ט יְהוָה יִדִּין עַמִּים שֹׁפְטֵנִי יְהוָה
 בְּצַדִּיק וּבְתַמִּי עָלַי: י יִגְמַר נָא רַע רְשָׁעִים וְיִתְכַוֵּן צַדִּיק וּבְחֵן לְבוֹת
 וּבְקִלּוֹת אֱלֹהִים תְהִי עֲלַי צַדִּיק: יא מְגַנֵּי עַל אֱלֹהִים תְהִי עֲלַי מוֹשִׁיעַ יִשְׂרָאֵל לֵב:
 יב אֱלֹהִים שׁוֹפֵט צַדִּיק וְאֵל זֶעַם בְּכָל יוֹם: יג אִם לֹא יָשׁוּב חֲרַבּוּ יִלְמוּשׁ

— שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים —

להבריה שונאיך

שגיון לדוד וגו' (ז, א): [שימוש תהלים לפרק ז] הוא טוב שלא יוכלו בני אדם להזיקך ולהבריח שונאיך דאתי בתרך ואינון חוזרים. ושם שלו הוא א"ל עליון. א' מן "אשר שר. ל' מן "אודה בחלוף דא"ל ב"ם ואמור. יהי רצון מלפניך אל עליון שתהפוך לב שונאי כמו שהפכת לב שונאי אברהם אבינו בהזכירו זה השם. - ועוד אם יש לך שונא קח קדרה חדשה ותמלא אותה ממקור המים ואמור ד' פעמים מן "קומה ה' באפך עד סוף המזמור, ושפוך אותו במקום שונאיך ואתה מתגבר עליו ואמור בכל פעם יהי רצון מלפניך אל עליון שתפיל ותכניע (פלוני בן פלונית) אויבי וקמי לפני אמן אמן אמן סלה סלה סלה. - ועוד למאן דאית ליה דינא אמור אותו קדמי דינא ואמור יהי רצון מלפניך אל עליון שתוציאני לזכות ותדינני לכף זכות.

— זוהר תהלים —

שגיון לדוד - מהו השגיון

שְׁגִיזֵן לְדָוִד אֲשֶׁר שָׁר לִי עַל דְּבָרֵי
 בּוֹשׁ בֶּן יִמְיִי (ז, א): [זוהר שמות
 פ' בשלח (דף מ"ח.)] עַל שְׁגִינּוֹת, מַה זֶה עַל
 שְׁגִינּוֹת? עַל שְׁגִיאוֹת הִיא צְרִיף (לכתב),
 כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים יט) שְׁגִיאוֹת מִי יִבִּין.
 אֲלָא [הכל הוא. אבל] שְׁגִינּוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (שם ז) 'שְׁגִיזֵן לְדָוִד'. מִיֵּי תִשְׁבְּחוֹת הָיוּ
 לְפָנֵי הַנְּבִיאִים לְהַשְׁרוֹת עֲלֵיהֶם רוּחַ
 נְבוּאָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שמואל א י') וּפָגַעְתָּ
 חֶבֶל נְבִיאִים יְרֵדִים מִהַבְּמָה וּלְפָנֶיהֶם

בְּכָל וְתַף וְגו', וְכַתּוּב וְעַתָּה קָחוּ לִי מְגִנָּן
 וְגו'. וְכָל שְׁפָן חֲבָקוּק שֶׁהַצְּטַרְף לּוֹ יוֹתֵר
 מִכָּלֶם, לְנַחַת הָרוּחַ, וּלְבִשָׁם אֶת אוֹתוֹ
 מְקוֹם, לְהַמְשִׁיךְ עָלָיו רוּחַ נְבוּאָה. וְכֵן
 כְּמוֹ כִּי כָּל הַנְּבִיאִים, פָּרַט לְמִשָּׁה שְׁעָלָה
 עַל כָּל שְׂאֵר נְבִיאֵי הָעוֹלָם. אֲשֶׁרֵי חֲלָקוּ!

באור בחינת מדת קל האם הוא מדה של
 חסד או דין

אֱלֹהִים שׁוֹפֵט צַדִּיק וְאֵל זֶעַם בְּכָל-יוֹם
 (ז, יב): [זוהר ויקרא פ' צו (דף ל:)] זֶה

זוהר תהלים

מהו? שהרי בכל יום ויום עומד בדין, בין שבני העולם זכאים, בין שלא זכאים. לא היה בידו. באו ושאלו לו לרבי שמעון. אמר להם, ודאי אל זעם בכל יום, והרי בארוה החברים, לעתים הוא דין ולעתים הוא רחמים. אם זוכים בני העולם, הרי אל עומד, והוא חסד. ואם לא זוכים, הרי אל עומד, ונקרא גבור, ועל זה עומד בכל יום. אבל דבר נאה הוא, אל בכל מקום זהו אור (רב) החכמה העליונה, ועומד בקיומו בכל יום, שכתוב (תהלים נו) חסד אל כל היום. ואלמלא שאל הזה מתעורר בעולם, לא יכול העולם לעמד אפלו שעה אחת מלפני הדינים הקשים שמתעוררים בעולם בכל יום. זהו שכתוב (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, אל תקרי בהבראם אלא באברהם, בהתעוררות של אברהם עומדים, וכשמתעורר אברהם בעולם, כל אותם הדינים שנמצאים בכל יום ויום, הוא דוחה אותם החוצה ולא עומדים לפניו. זהו שכתוב ואל זעם בכל יום. נזעם או זעום בכל יום לא כתוב, אלא זועם. בכל יום ויום שנמצא דין, דוחה אותם החוצה, והוא עומד ומבשם את העולם. זהו שכתוב (תהלים מב) יומם יצוה ה' חסדו. ואלמלא זה, לא יכול העולם לעמד אפלו רגע אחד. ולכן הכל עומד משום אברהם. וזה שכתוב אל גבור. לא שהוא גבור, אלא הפסוק הזה רמז הוא שרומז לאבות, ורמז הוא שרומז לאמונה העליונה הקדושה, שכתוב פלא יועץ אל גבור אבי עד שר שלום. פלא - זו החכמה העליונה שמפלאה ומכסית מהכל, כמו

קרפן אהרן. רבי חזקיה פתח, (תהלים קמה) צדיק ה' בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו. צדיק ה' בכל דרכיו, הרי שנינו, כמה יש לבני אדם להתבונן בכבוד רבונם שלא יסוו מדרכם החוצה, שהרי בכל יום ויום הדין תלוי בעולם, משום שהעולם נכרא ועומד על הדין. ולכן צריך אדם להשמר מחטאיו, שלא ידע את הזמן שהדין שורה עליו. יושב בביתו - הדין שורה עליו. יוצא מביתו החוצה - הדין שורה עליו, ולא ידע אם ישוב לביתו ואם לא. יוצא לדרך - על אחת כמה וכמה, שהרי הדין יוצא כנגדו. זהו שכתוב (שם פה) צדק לפניו יהלך. משום כך צריך להקדים ולבקש רחמים מלפני המלך כדי שינצל מן הדין בשעה שהוא שורה בעולם, שהרי בכל יום ויום שורה הדין בעולם. זהו שכתוב ואל זעם בכל יום. עתה יש לומר, הרי שנינו, והתעוררו החברים, אל בכל מקום חסד הוא, כמו שנאמר (דברים י) האל הגדל, וזה אור של חכמה עליונה, ואתה אמרת ואל זעם בכל יום. עזב הפסוק כל אלו השמות ואחז בזה. אם כן, לא עומדים הדברים. ועוד, שכתוב (ישעיה ט) אל גבור, או שנעמיד אותו בדין, או שנעמיד אותו ברחמים.

אָא כֵּךְ שְׁמַעֲנוּ, הַרְשָׁעִים מֵהַפְּכִים רַחֲמִים לְדִין. שְׁאִין לָךְ בְּכָל אֱלוֹ כְּתָרִים עֲלִיוֹנִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ שֶׁלֹּא כְּלוּלִים רַחֲמִים בְּדִין, וְדִין בְּרַחֲמִים. וְרַשָּׁעִים מֵהַפְּכִים רַחֲמִים לְדִין.

[דף ע"א] אמר לו רבי יהודה, טוב בזה שכתוב אל גבור, אלא אל זעם בכל יום

קִשְׁתּוֹ דֶּרֶךְ וַיְכַוְנֶנּוּ: י' וְלוֹ חֵבִין כְּלֵי מָוֶת חֲצִי לְדֹלְקִים יַפְעֵל: טו הִנֵּה יַחְבֵּל אֶנּוּ
וְהָרָה עֵמֶל וַיֵּלֶד שָׁקֶר: טז בּוֹר כָּרָה וַיַּחְפְּרֶהוּ וַיַּפֵּל בְּשַׁחַת יַפְעֵל: י"ז יָשׁוּב עִמְלוֹ
בְּרֵאשׁוֹ וְעַל קַרְקָרוֹ חָמְסוֹ יִרְדּוּ: יח אֲזַרְהָ יְהוָה יְהוָה כְּצַדִּיק וְאֲזַמְרָה שֵׁם
יְהוָה יְהוָה עַלְיוֹן:

זוהר תהלים

מְנִיפִין אוֹתוֹ וּמְנַעֲנְעִים אוֹתוֹ כְּדִי
לְשַׁתְּקוֹ.

אָמַר לוֹ רַבִּי אַבְא, יְהוּדָה יְהוּדָה, מְלָה זֹאת
בְּאֵה לַיָּדָךְ וְלֹא חִקְרַת בַּה? וְהֵלֵא
יִשְׁמְעוּ אֲזַנֶּיךָ מֵה שְׁפִיךְ מְדַבֵּר! כִּךְ הִיא
מִדַּת הַגְּבוּרָה, כּוֹעֶסֶת וְרוֹגְזוֹת, שְׁכַתּוּב
(בראשית מט) שְׁמַעוֹן וְלוֹי אַחִים כְּלֵי חָמֶס
מְכַרְתֵּיהֶם, וְכַתּוּב אַרְוֵר אַפֶּם כִּי עָזוּ וְעַבְרַתֶם
כִּי קִשְׁתֶּה, לְפִי שֶׁהֶם מִתְגַּבְּרִים וּמִתְקַשִּׁים
בְּאַפֶּם וְעַבְרַתֶם לְצִאת לַעֲשׂוֹת דִּין לְכָלוֹת
וּלְהַכְרִית בְּנֵי הָעוֹלָם, אַזִּי הַכְּהֵן, שֶׁהוּא
הַחֹסֵד הָעַלְיוֹן, מְנִיף אוֹתוֹ הַצַּד שֶׁל הַלְוִיִּם,
שֶׁהוּא מִדַּת הַגְּבוּרָה, כְּדִי לְשַׁכַּךְ וּלְשַׁקֵּט
רְגִזָּה וְכַעֲסָה, כְּדִי שִׁישְׁתַּבְּרוּ הַשְּׁעָרוֹת מִכָּל
שׁוּלֵיָהֶן וְלֹא יִתְגַּבְּרוּ וְלֹא יִתְחַזְּקוּ, כְּעֵין
דְּגָמָא זוּ הַכְּהֵן שְׁמַנִּיף אֶת הַלְוִיִּם תְּנוּפָה
כְּדִי שִׁישְׁקֵט הַצַּד שֶׁל הַגְּבוּרָה שְׁלֵהֵן, כְּדִי
שֶׁלֹּא יִתְעוֹרֵר הַדִּין בְּעוֹלָם. בָּא רַבִּי יְהוּדָה
וְנִשְׁקֵק אֶת יָדָיו. וְכִשְׁתְּעוֹרְרוּ הַדִּינִין בְּעוֹלָם,
כָּל הַדִּינִים הַנִּמְצָאִים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, אַבְרָהָם
אָבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם הוּא דוֹחָה אוֹתָם לַחֲוֹץ
וְאֵינָם עוֹמְדִים לְפָנָיו, זֶהוּ שְׁכַתּוּב וְאֵל זַעַם
בְּכָל יוֹם:

שְׁנֵאמַר (דברים יז) כִּי יִפְלֵא מִמֶּךָ דְבַר.
יֹעֵץ - זֶהוּ נִהַר עַלְיוֹן שְׁשׁוּפֵעַ וַיּוֹצֵא
וְלֹא פוֹסֵק. וְזֶה יֹעֵץ לְכָל וּמִשְׁקָה אֶת
הַכֹּל. אֵל - זֶה אַבְרָהָם, כְּמוֹ שְׁבַאֲרָנוּ
הָאֵל הַגְּדוֹל. גְּבוּר - זֶה יִצְחָק, שְׁכַתּוּב
הַגְּבוּר. אָבִי עַד - זֶה יַעֲקֹב, שְׂאוּחֵזוּ בְּצַד
הַזֶּה וּבְצַד הַזֶּה וְעוֹמֵד בְּקִיּוֹם שְׁלָם. שֶׁר
שְׁלוֹם - זֶה צַדִּיק, שֶׁהוּא הַשְּׁלוֹם שֶׁל
הָעוֹלָם, שְׁלוֹם הַבֵּית, שְׁלוֹם הַגְּבִירָה.
בָּאוּ רַבִּי חֲזַקְיָה וְרַבִּי יְהוּדָה וְנִשְׁקוּ אֶת
יָדָיו. בָּכוּ וְאָמְרוּ: אֲשֶׁרִי חָלַקְנוּ שְׁשָׁאֲלָנוּ
אֶת זֶה. אֲשֶׁרִי הַדוֹר שְׂאֵתָה שְׁרוּי
בְּתוֹכוֹ.

אֶהְרֵן הַנִּיף אֶת הַלְוִיִּם לְהַשְׁקִיט אֶת מִדַּת
הַגְּבוּרָה

וְאֵל זַעַם בְּכָל יוֹם (ו, יב): נוהר במדבר פ'
בהעלותך (דף קנ"א:) וְהַנִּיף אֶהְרֵן אֶת
הַלְוִיִּם תְּנוּפָה לְפָנָי ה'. רַבִּי יְהוּדָה שְׂאֵל
אֶת רַבִּי אַבְא, לְמָה הָיָה הַכְּהֵן מְנִיף אֶת
הַלְוִיִּם? אָמַר לוֹ, מִשָּׁל לְמָה הַדְּבַר
דוֹמָה? לְתִינוּק כְּשֶׁהוּא בּוֹכָה וְכוּעֵס, מָה
עוֹשִׂין כְּדִי לְפִיֶסּוֹ? אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה,

ח א למנצח על הגתית מזמור לדוד: ב יהוהה אהנינו
מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים:

שימוש תהלים

למצא הן

ה' אדונינו וגו' (ח, ב): [שימוש תהלים לפרק ז] למצוא חן. קח שמן זית ואמור עליו במוצאי היום ז"פ ג' ימים ומשח פניך ידיך ורגליך, והוא טוב ג"כ לנער הבוכה.

זוהר תהלים

נתינת התורה לעם ישראל בעלמא הדין
ה' אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ
אשר תנה הודך על השמים (ח, ב):
[זוהר שמות פ' שמות דף ג' ע"א] כתיוב (דברים
לג) ה' מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע
מהר פארן ואתה מרבבת קדש מה זה
ואתה מרבבת קדש? ששנינו, כשרצה
הקדוש ברוך הוא לתת תורה לישראל,
באו מחנות של מלאכים עליונים. פתחו
ואמרו, (תהלים ח) 'ה' אדנינו מה אדיר שמך
בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים',
ורצו שתורה תנתן להם. אמר להם
הקדוש ברוך הוא, וכי יש בכם מות?
שכתוב (במדבר יט) אדם כי ימות באהל.
(דברים כא) וכי יהיה באיש חטא משפט מות
והומת. יש ביניכם חטא? וכי אתם
צריכים דינים? יש ביניהם גזל או גנבה?
שכתוב (שמות כ) לא תגנב. יש ביניכם
נשים? שכתוב לא תנאף. יש ביניכם
שקר? שכתוב לא תענה ברעך עד שקר.
יש ביניכם חמדה? שכתוב לא תחמד. אז
לשם מה אתם רוצים תורה? מיד פתחו
ואמרו, (תהלים ח) ה' אדנינו מה אדיר שמך
בכל הארץ. ואלו אשר תנה הודך על
השמים לא כתוב. ועל כך ואתה מרבבת
קדש, אז מימינו איש דת למו.

ה' אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר
תנה הודך על השמים (ח, ב): [זוהר שמות

פ' בשלח (דף ט"ו)] רבי חייא ורבי יוסי היו
הולכים במדבר. אמר רבי חייא לרבי יוסי,
בא ואמר לה, שפשוצה הקדוש ברוך הוא
להעביר שלטון של הארץ, אינו עושה עד
שמעביר השליט שלהם ברקיע, ולא
מעביר את השליט שלהם עד שממנה אחר
במקומו, כדי שלא יגרע [השלטון]
השמוש שלהם ברקיע, כדי לקיים מה
שכתוב (דניאל ד) ולמי שיחפץ יתננה. אמר
רבי יוסי, ודאי כך הוא.

פתח רבי יוסי ואמר, (תהלים ח) ה' אדנינו
מה אדיר שמך בכל הארץ. ה'
אדנינו - כשרוצה הקדוש ברוך הוא לשבר
את כח העמים עובדי כוכבים ומזלות,
מחזק דינו עליהם ושובר אותם, ומעביר
מלפניו את השליט שלהם. 'אשר תנה
הודך על השמים', אשר נתת היה צריך, או
תנה הודך. מהו אשר תנה הודך? אלא זהו
סוד של הנהר העמק של הכל, ודוד בקש
בקשתו להשפיע ממנו על השמים, וזהו

ג מפי עוללים וינקים יסדת עז למען צורריך להשבית אויב ומתנקם: ד בי

זוהר תהלים

מתחברים שם שודדי הרים והורגים ומקפחים את בני האדם, ואלה שידעים לא עוברים שם, ומבקש הקדוש ברוך הוא דם אותו הכהן בכל יום.

על איזה חטא מתים התינוקות

מפי עוללים וינקים יסדת עז (ח, ט): זוהר

שמות פ' משפטים (דף ק"ג:) ומה שאמר

והנה דמעת העשוקים - אלו אותם שמתים בחיק אמותיהם, אלה עושים לשפך דמעות לכל בני העולם, משום שאין דמעות שיוצאות מן הלב פדמעות הללו, שכל בני העולם תוהים ואומרים: דיני הקדוש ברוך הוא הם אמת, והולכים על דרך אמת. התינוקות המסכנים הללו שלא חטאו, למה מתו? איפה דין האמת שעושה רבון העולם? אם בחטאי אבותם מסתלקים מן העולם - למה? ודאי אין להם מנחם.

עוד, והנה דמעת העשוקים - אותה דמעה שלהם באותו העולם,

שמגנים על החיים. ששנינו, יש מקום מתקן להם באותו עולם שאפלו צדיקים גמורים לא יכולים לעמד שם. והקדוש ברוך הוא אוהב אותם ונדבק בהם, ומתקן בהם את הישיבה העליונה שלו, ועליהם כתוב (תהלים ח) מפי עוללים וינקים יסדת עז. ומה התועלת שעושים שם, ולמה עולים לשם? שכתוב למען צורריך להשבית אויב ומתנקם. וכן יש מקום אחר לבעלי תשובה.

אשר, כנאמר (שמות ג) אהיה אשר אהיה. בשעה שהנהר הזה העמק של הכל שופע ויוצא על השמים, אז הכל בשמחה, והגבירה מתעטרת במלך, וכל העולמות בשמחה. והשלטון של העמים עובדי עבודת כוכבים ומזלות מעבר מלפני הגבירה, ואז זוקפים ראש כל האחוזים בה.

בין כך ראו איש אחד שהיה בא, ומשא אחד לפניו. אמר רבי חייא, גלך, אולי האיש הזה עובד עבודת כוכבים ומזלות הוא, או עם הארץ הוא, ואסור להשתתף עמו בדרך. אמר רבי יוסי, גשב כפאן ונראה, אולי הוא איש גדול. בין כך עבר לפניהם, ואמר להם, בסבוב של המעבר המסכן הזה צריך לווי, ואני יודע דרך אחרת, ונסטה מכאן, ואני רציתי לומר לכם, שלא אהטא בכם ולא אעבר על מה שכתוב (ויקרא יט) ולפני עור לא תתן מכשול, ואתם כמו סומים בדרך הזו, ולא תסתכנו בנפשכם. אמר רבי יוסי, ברוך הרחמן שחכינו כאן. התחברו עמו. אמר להם, לא לדבר שום דבר כאן עד שנעבר בזה. סטו לדרך אחרת.

אחר שיצאו מאותו מקום, אמר להם, באותה הדרך האחרת היו הולכים פעם אחד כהן חכם, וכהן עם הארץ אחד עמו. קם אותו עם הארץ עליו באותו מקום והרגו. מאותו יום, כל מי שעובר באותו מקום, מסכן את נפשו, והרי

אַרְאֵה שְׁמוֹךְ מַעֲשֵׂי אֲנֻכְעֵתֶיךָ יְרַח וְכֹכְבֵּים אֲשֶׁר בּוֹנְנָתָה: ה מַה אֲנוֹשׁ בִּי

זוהר תהלים

תזכרנו וגו', שעתידי לחטא לפניך. אמר להם הקדוש ברוך הוא: אם אתם הייתם למטה כמותו, הייתם חוטאים יותר ממנו. מיד - ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו', חשקו בהם, והקדוש ברוך הוא הפילים למטה בשלשלאות.

והם עז"א ועז"ל, שמהם הנשמות של הערב רב, שהם הנפילים, שהפילו עצמם לזנות אחר נשים שהן טובות, ולכן הפילים הקדוש ברוך הוא מהעולם הבא שלא יהיה להם חלק שם, ונתן להם שכרם בעולם הזה, כמו שנאמר (דברים ז) ומשלם בעולםם אל פניו להאבידו וגו'.

מה אנוש בי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו

ובו' (ה, ה): [זוהר בראשית פ' בראשית (ד) ו ע"א] רבי חייא אמר, וינחם ה' כי עשה את האדם בארץ - נטל תנחומים וחדוה. כשעשה הקדוש ברוך הוא את האדם בארץ, שהוא כדגמא עליונה, וכל המלאכים העליונים משבחים את הקדוש ברוך הוא כשראו אותו בדמות עליונה, ואמרו (תהלים ח) 'ותחסרהו מעט מאלהים וכבוד והדר תעטרהו'. אחר כך כשחטא אדם, התעצב הקדוש ברוך הוא על שחטא. שנתן פתחון פה למלאכי השרת שאמרו לפניו בתחלה כשרצה לכרא אותו, 'מה אנוש בי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו'.

בריאת האדם ודרגתם כלפי המלאכים

מה אנוש בי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו

(ה, ה): [זוהר במדבר פ' בלק (ד) ר"ח] פתח

התורה נתנה לישראל בזכות התינוקות מפי עוזרים וינקים ופדת עז (ה, ה): [זוהר חדש רות 97 קב]. אמר, כך שמעתי, בזמן שרצה הקדוש ברוך הוא לתת תורה לישראל, נטל תורה שבכתב ותורה שבעל פה, והלך הוא לשאר העמים, ולא רצו לקבלם. עד שהוריד אותם לישראל על הר סיני. אמרו מלאכי השרת: למי רוצה הקדוש ברוך הוא לתת שתי תורות הללו? אמר: לישראל, שהם גורלי וחקלי, שכתוב (דברים לב) כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו, הרי שנים. ואני נתן להם שתי תורות. ועוד, שעולים בערבון עוללים וינקים. ובשבילם יתעוררו שתי התורות הללו, שכתוב 'מפי עוללים וינקים יסדת עז'.

המלאכים כשירדו למטה היה להם נפילה כבכול וזה למוזד זכות לישראל

מה אנוש בריתזכרנו וכן אדם כי

תפקדנו (ה, ה): [זוהר בראשית פ' בראשית (ד) כה]. הנפילים, עליהם נאמר (שם) ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טבות הנה. ואלה הם מין שני מהנפילים האלה למעלה. שכשרצה הקדוש ברוך הוא לעשות אדם, שאמר נעשה אדם בצלמנו וגו', רצה לעשות אותו ראש לכל העליונים להיות ממנה על כלם ושיהיו מתמנים על ידו, כמו שיוסף שנאמר בו (שם מא) ויפקד פקדים על הארץ, הם רצו לקטרגו ואמרו (תהלים ה) 'מה אנוש כי

תִּזְכְּרֵנוּ וּבֵן אָדָם כִּי תִפְקְדֵנוּ: וּתְחַפְּרֵנוּ מִעַט מַאֲלָהִים וְכָבוֹד וְהָדָר
תַּעֲטִירֵנוּ: ז תַּמְשִׁילֵהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדָיךָ כֹּל שֶׁתָּה תַּחַת רַגְלָיו: ח צַנְה וְאַלְפִים כָּלֵם

זוהר תהלים

וְאָמַר, (תהלים ח) 'מֶה אָנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ וְגו'.

פְּסוּק זֶה פִּרְשׁוּהוּ שְׁמַמְנֵי הָעוֹלָם אָמְרוּ אוֹתוֹ בְּשַׁעַה שְׁעָלָה בְּרִצּוֹן הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבְרָא אָדָם. קָרָא לְכַתּוּת כַּתּוּת שֶׁל מְלֹאכֵי עֲלִיּוֹן וְהוֹשִׁיבֵם לְפָנָיו. אָמַר לָהֶם, אֲנִי רוֹצֵה לְבְרָא אָדָם. אָמְרוּ לְפָנָיו, (שם מט) וְאָדָם בִּיקָר כֹּל יֵלֵן וְגו'. הוֹשִׁיט הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶצְבְּעוֹ וְשָׂרְף אוֹתָם. הוֹשִׁיב כַּתּוּת אַחֲרוֹת לְפָנָיו. אָמַר לָהֶם, אֲנִי רוֹצֵה לְבְרָא אָדָם. אָמְרוּ לְפָנָיו, 'מֶה אָנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ? מֶה טִיבוֹ שֶׁל אָדָם זֶה? אָמַר לָהֶם, בֶּן אָדָם שִׁיְהִיָּה בְּצֶלֶם שְׁלָנוּ, שֶׁתְּהִיָּה חֲכַמְתּוֹ עֲלִיוֹנָה מִחֲכַמְתְּכֶם. כִּיּוֹן שֶׁבְּרָא אָדָם, וְחֲטָא, וַיִּצָּא זְכַאי לְפָנָיו, בָּאוּ עֲזָ"א וְעֲזָ"ל, אָמְרוּ לְפָנָיו: פֶּתַחֲזֵן פֶּה יֵשׁ לָנוּ אֵלֶיךָ, הָרִי בֶן אָדָם שְׁעֵשִׂית חֲטָא לְפָנֶיךָ! אָמַר לָהֶם: אֲלֶמְלֵא תְהִיּוּ מְצוּיִים אֶצְלָם וְכו'. מֶה עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? הַפִּילֵם מִדְּרָגָתָם הַקְּדוּשָׁה מִהַשְׁמַיִם. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּעֵת הַשְּׁבִתִי לְשִׂאלַתְכֶם, שֶׁבְּלַעַם אָמַר נִפְל וּגְלוּי עֵינַיִם. אִם נֹאמַר שְׁלֵא הָיָה כֶּךָ, וְשִׁבְחִים הָיָה מְשַׁבַּח אֶת עֲצָמוֹ - אֵיךְ יִכְתַּב הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא דְבָר כּוֹזֵב בַּתּוֹרָה?! וְאִם דִּבְרֵי אֱמֶת הוּא, אֵיךְ יִשְׁתַּבַּח אוֹתוֹ רָשָׁע בְּדְרָגָה עֲלִיוֹנָה עַל כָּל נְבִיאֵי הָאֱמֶת?! וְעוֹד, שֶׁהָרִי אֵין שׁוֹרָה קְדוּשָׁה הָעֲלִיוֹנָה, רַק בְּמִקּוֹם הָרְאוּי לָהּ. כָּעֵת חֲזַרְנוּ לְדְבַר הָרְאוּשׁוֹן. אַחֲרֵי שֶׁהַפִּילֵם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמְּקוֹמָם הַקָּדוֹשׁ, טָעוּ אַחֲרֵי נִשׁוּת הָעוֹלָם וְהִטְעוּ אֶת הָעוֹלָם. כָּאֵן יֵשׁ לְהַסְתַּכַּל, וְהָרִי כְּתוּב (תהלים קד) עָשָׂה

מְלֹאכֵי רוּחוֹת וְגו'. וְהָרִי מְלֹאכֵים אֱלוֹ הָיּוּ, אֵיךְ יִכְלוּ לְהַתְקִים בְּאַרְץ? אֵלֵא בֵּא וּרְאֵה, כָּל אוֹתָם (מַלְכִים) שְׁלַמְעָלָה לֹא עוֹמְדִים וְלֹא יְכוּלִים לַעֲמֹד, רַק בְּאוֹר עֲלִיּוֹן שְׁמַאִיר לָהֶם וּמְקִיִם אוֹתָם. וְאִם פּוֹסֵק מֶהֱם אוֹתוֹ הָאוֹר, לֹא יְכוּלִים לַעֲמֹד. כָּל שֶׁכֵּן אוֹתָם שֶׁהַפִּילֵם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהַפְּסִיק מֶהֱם אוֹתוֹ הָאוֹר שְׁלַמְעָלָה שֶׁהַשְׁתַּנָּה זֵיוֹם. וְכִשְׁיִרְדוּ וְשָׁלַט בָּהֶם אֲוִיר הָעוֹלָם, הַשְׁתַּנּוּ בְּדְרָגָה אַחֲרָת.

בא וּרְאֵה, הַמֶּן שֶׁהִיָּה יוֹרֵד לְיִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָר, אוֹתוֹ מֶן הָיָה מִטַל שְׁלַמְעָלָה, שֶׁהִיָּה יוֹרֵד מִהַעֲתִיק הַנְּסֻתָר שֶׁל כָּל הַנְּסֻתָרִים. וְכִשְׁהִיָּה נוֹחַת, הָיָה אוֹרוֹ מֵאִיר בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וּמִמֶּנּוּ נִזְוֵן שְׂדֵה הַתְּפוּחִים וּמְלֹאכֵים עֲלִיוֹנִים. וְכִשְׁהִיָּה יוֹרֵד לְמִטָּה וְשׁוֹלֵט בּוֹ אֲוִיר הָעוֹלָם, הָיָה מְגִלֵד נִקְפָא, וּמְשַׁתַּנָּה זֵיוֹ, וְלֹא הָיָה זֵיוֹ אֵלֵא כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (במדבר יא) וְהַמֶּן כְּזָרַע גֹּד הוּא וְגו', וְלֹא יוֹתֵר. וְכָל שֶׁכֵּן הַמְּלֹאכֵים, כִּיּוֹן שֶׁיִּרְדוּ וְשָׁלַט בָּהֶם אֲוִיר, הַשְׁתַּנּוּ מֵאוֹתָהּ דְרָגָה רֵאשׁוֹנָה שֶׁהָיּוּ בָהּ. מֶה עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? רְאֵה שֶׁהִטְעוּ אֶת הָעוֹלָם, קִשְׁרָם בְּשִׁלְשׁוֹלוֹת בְּרִזְל בְּהַר הַחֲשָׁךְ. בְּאֵיזָה מְקוֹם יוֹשְׁבִים? בְּעַמְקֵי הָהָר. הוֹשִׁיב אֶת עֲזָ"א, וְזָרַק חֲשָׁף הַפְּנִיִם. מִשׁוּם שֶׁבְּאוֹתָהּ שְׁעָה שֶׁקִּשְׁרָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַתְּחִזֵּק וְהַרְגִּיז כִּלְפֵי מַעְלָה, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַפִּילוֹ בְּעַמְקֵי עַד צְוֹאֲרוֹ, וְזָרַק חֲשָׁף בְּפָנָיו. עֲזָ"ל שְׁלֵא הַתְּחִזֵּק, הוֹשִׁיבוּ לְפָנָיו, וְהָאִיר לוֹ הַחֲשָׁךְ. וּבְנֵי הָעוֹלָם

וְגַם בְּהַמּוֹת שָׁרֵי: ט צִפּוֹר שָׁמַיִם וְרַגְי תִּימָם עִבְרָ אֲרַחֲוֹת יָמַיִם: י יְהוֹוָה יְהוֹוָה
אֲרַגְיֵנוּ מִה אֲדִיר שְׁמִיךְ בְּכָל הָאָרֶץ:

זוהר תהלים

קִינ כָּל הַמְדוֹרִים שֶׁל צַד שֶׁל הַמִּינִים
הַרְעִים וְרוּחוֹת וְשָׂדִים וְכַשְׁפִּים בָּאִים,
וּמִצַּד שֶׁל הַכֵּל שֶׁל רַחֲמִים יוֹתֵר וְלֹא
בְּשִׁלְמוֹת. יֵינ טוֹב בֵּינָן רַע. וְלֹא נִתְקַן
עִמּוֹ עַד שֶׁבָּא שֵׁת וְהִתְיַחֲסוּ מִמֶּנּוּ כָּל
אוֹתָם דּוֹרוֹת שֶׁל צַדִּיקֵי עוֹלָם, וְכוּ נִשְׁתַּל
הָעוֹלָם. וּמִקֵּינ בָּאוּ כָּל אוֹתָם חֲצוּפִים
וְרָשָׁעִים וְרָשָׁעֵי הָעוֹלָם.

כָּל מַה שֶׁבָּרָא הַקֶּב"ה בְּעוֹלָמוֹ לֹא בָרָא
בְּמַעֲלָה בְּבִינָה, אֲלֵא הָאָדָם לְבַדּוֹ, שֶׁנִּתְּנָן בּוֹ
כַּח מִן הָעֲלִיּוֹנִים לְדַעַת וְלִהְפִיר וְלִהְבְּדִיל בֵּין
הַטּוֹב וּבֵין הָרַע

וְכַבּוֹד וְהָדָר תַּעֲטְרֵהוּ וְכוּ' (ח. טו): [זוהר
חדש ט' בראשית] אָמַר רַבִּי חֲנִינְיָא,
הַפְּסוּק הַזֶּה לֹא בָּא אֲלֵא לְהַדְרֵשׁ, וַיִּצְרַח
בְּשֵׁנֵי יוֹדִין, וְכָל הַשְּׂאָר אֵתָּה מוֹצֵא בְיַד
אֲחֵר. אֲלֵא כָּל מַה שֶׁבָּרָא הַקֶּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּעוֹלָמוֹ, לֹא בָרָא בְּמַעֲלָה בְּבִינָה, אֲלֵא
הָאָדָם לְבַדּוֹ, שֶׁנִּתְּנָן בּוֹ כַּח מִן הָעֲלִיּוֹנִים
לְדַעַת וְלִהְפִיר וְלִהְבְּדִיל בֵּין הַטּוֹב וּבֵין
הָרַע, וְהוּא מַעֲטָר בְּכַבּוֹד וְהָדָר, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ח) 'וְכַבּוֹד וְהָדָר תַּעֲטְרֵהוּ',
וְהוּא מוֹשֵׁל עַל כָּל מַעֲשֵׂה יְדָיו. זֶהוּ
שְׁכִתוּב (ש) תַּמְשִׁילֵהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדָיו. וְאַחֵר
כָּל הַשְּׁבָח הַזֶּה, כְּשֶׁהוּא זוֹכֵר שֶׁהוּא עֹפֵר
וְיָשׁוּב אֶל הָעֶפֶר, הַכֵּל נַעֲשֶׂה הַכֵּל לְפָנָיו,
וְאוֹמֵר וַי. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, חֵלֶק הַתְּבָה, וַי
יִצַר ה' אֱלֹהִים אֵת הָאָדָם עֹפֵר מִן הָאָדָמָה,
וְיָשׁוּב אֶל הָעֶפֶר כְּמוֹת שֶׁהִיָּה.

שְׂיֹדְעִים מְקוּמָם, בָּאִים אֲלֵיהֶם
וּמְלַמְּדִים אֵת בְּנֵי הָאָדָם כְּשָׁפִים וּנְחָשִׁים
וּקְסָמִים. וְאוֹתָם הָרִי הַחֲשָׁךְ נִקְרָאִים
הַרְרֵי קָדָם. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁהַחֲשָׁךְ
מְקַדֵּם לְאוֹר, וּמִשּׁוֹם זֶה הָרִי הַחֲשָׁךְ
נִקְרָאִים הַרְרֵי קָדָם. לְכֵן וּבִלְעָם לְמַדּוֹ
מֵהֶם כְּשָׁפִים, וְהִינּוּ מַה שֶׁאָמַר בְּלַעַם,
מִן אֲרָם יִנְחֵנִי כְּלֶךְ מִלֶּךְ מוֹאָב מִהַרְרֵי
קָדָם וְגו'.

וְתַחֲפֹרְהוּ מַעֲטָ מַאֲלֵהִים וְכַבּוֹד וְהָדָר
תַּעֲטְרֵהוּ (ח. טו) [זוהר בראשית
ט' בראשית (דף לז:)] רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֲזַ
נִכְנְסוּ שְׁלֹשָׁה בְּדִין וְנִדְוָנוּ, וְהָעוֹלָם
הַתְּחַתּוֹן הַתְּקַלֵּל וְלֹא עִמַּד בְּקִיּוּמוֹ בְּגַלֵּל
זְהַמַּת הַנְּחָשׁ, עַד שֶׁעֲמַדּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּהַר
סִינַי. אַחֵר כֶּף הַלְּבִישׁ אוֹתָם הַקֶּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּלְבוּשִׁים שֶׁהַעוֹר נִהְנָה מֵהֶם.
זֶהוּ שְׁכִתוּב כְּתָנוֹת עוֹר. בְּתַחֲלָה הָיוּ
כְּתָנוֹת אוֹר שֶׁהָיוּ מִשְׁתַּמְשָׁשִׁים בָּהֶם
בְּעֲלִיּוֹנִים שְׁלַמְעֵלָה, מִשּׁוֹם שֶׁמְלֹאכֵי
הַשָּׁרֵת הָיוּ בָּאִים לְהַנּוֹת מֵאוֹתוֹ הָאוֹר.
זֶהוּ שְׁכִתוּב (שם ח) 'וְתַחֲפֹרְהוּ מַעֲטָ
מַאֲלֵהִים וְכַבּוֹד וְהָדָר תַּעֲטְרֵהוּ'. וְכַעַת
שְׁחָטָאוּ - כְּתָנוֹת עוֹר, שֶׁהַעוֹר נִהְנָה מֵהֶם
וְלֹא הִנְפֵּשׁ. אַחֵר כֶּף הוֹלִידוֹ בֵּין רֵאשׁוֹן.
בֵּין שֶׁל הַזְּהַמָּה הָיָה. שְׁנַיִם בָּאוּ עַל חֲוָה
וְהַתְּעַבְרָה מֵהֶם וְהוֹלִידָה שְׁנַיִם, זֶה יִצָּא
לְמִינוֹ וְזֶה יִצָּא לְמִינוֹ, וְרוּחַ שְׁלֵהֶם
נִפְרְדּוּ זֶה לְצַד זֶה וְזֶה לְצַד זֶה. זֶה דּוּמָה
לְצַד שְׁלוֹ, וְזֶה דּוּמָה לְצַד שְׁלוֹ. מִצַּד שֶׁל

—== זוהר תהלים ==—

שְׁהִיא קְדוּשָׁה וְדוּמָה לוֹ, אֲבָל מֶה חֶסְרוֹן הוּא? עַל שֶׁהִיא גּוּף וְנִלְקַח מִן הָאָרֶץ. וְאִם תֹּאמַר בְּדַעַת וּבְחֻכְמָה - אֵי אֶפְשָׁר, שֶׁהִרִי רְחוּק הוּא הָאָדָם מִן הָעֲלִיּוֹנִים, שֶׁאִמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי תַנְחוּם, הַמְּלֶאכִים הַקְּרוֹבִים מְקַבְּלִים כַּח שִׁפְעַ אֶסְפָּקְלָרְיָה שֶׁל מַעֲלָה תַחֲלָה, וּמֵהֶם יוֹרֵד לְאוֹתָם שְׂאִינָם קְרוֹבִים, וּמֵהֶם יוֹרֵד לְשָׁמַיִם וְכָל צְבָאָם, וּמֵהֶם אֵל הָאָדָם. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כִּסּוּס הַכְּבוֹד מְקַבֵּל תַּחֲלָה, וּמִמֶּנּוּ לְמַלְאָכִים הָעֲלִיּוֹנִים, וּמֵהֶם לְאוֹתָם שְׂאִינָם כָּל כֶּךָ עֲלִיּוֹנִים וּגְבוּהִים כְּמוֹתָם, וּמֵהֶם לְשָׁמַיִם, וּמֵהֶם אֵל הָאָדָם. אֲבָל בְּמָה נִדְמָה לוֹ הָאָדָם? אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, בְּנִשְׁמָה, שֶׁהִיא קְדוּשָׁה, וְלֹא תִכְלָה לְעוֹלָם, עַל שֶׁנִּשְׁטְלָה מִמֶּנּוּ, מִכַּחוֹ וּמִגְבוּרָתוֹ, וְלֹא כְּמוֹ הַגּוּף שֶׁנִּשְׁטַל מִן הָאָדָמָה, וְיִכְלָה וְיִשׁוּב עָפָר כְּשֶׁהִיא.

הַקְּב"ה בָּרָא בְּאָדָם אֶת הַחֻמְשָׁה חוּשֵׁים וְאֶת הַנִּשְׁמָה
 תַּמְשִׁילָהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדָיו בִּלְ שִׁתָּה תַחַת
 רַגְלָיו (ה, ט): [זוהר חדש פ'
 בראשית] כְּשֶׁבָרָא הָאָדָם, נִתְיַחַד הַקְּדוּשָׁה
 בְּרוּךְ הוּא עִמָּהֶם בְּעֲשִׂיתוֹ וְאָמַר נַעֲשֶׂה
 אָדָם. וְנִתֵּן בּוֹ קִלְסֵתֵר פָּנִים, רֵאז"ה, רִי"ח,
 קוּמ"ה, הֶלִיכ"ה, מִשׁו"ש, דְּבו"ר,
 עֲשִׂי"ה. הַמְשִׁילוֹ בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו, זֶהוּ
 שְׁכָתוֹב (תהלים ח) 'תַּמְשִׁילָהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדָיו
 כָּל שִׁתָּה תַחַת רַגְלָיו'. וְכִשְׁזָרַק בּוֹ נִשְׁמָה,
 קָם עַל רַגְלָיו, וְנִדְמָה לְתַחַתוֹנִים
 וְלְעֲלִיּוֹנִים. נִדְמָה גּוּפוֹ לְאָרֶץ, וְנִשְׁמָתוֹ
 לְעֲלִיּוֹנִים, בְּתֹאֵר, וְהֶדָר, וְכְבוֹד, בְּאִימָה,
 וּבִירְאָה. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם) וְכְבוֹד וְהֶדָר
 תַּעֲטִרֶהוּ. אָמַר רַבִּי יוֹנָתָן, רֵאשׁ הַפְּסוּק
 הַזֶּה סֵפֶק בְּלִבִּי, שְׁכָתוֹב (שם) 'וְתַחֲסִרֶהוּ
 מֵעַט מְאֹלֵהִים'. אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, בְּנִשְׁמָתוֹ

א לַמְנַצֵּחַ עֲלֵמוֹת לִבְנֵי מִזְמוֹר לְדָוִד: ב אֹדָה יְהוָה כָּל לַיְלָה לְבִי אֲסַפְּרָה
 כָּל נִפְלְאוֹתָיִךְ: ג אֲשַׁמְחָה וְאֶעֱלֶצֶה בְּךָ אִמְרָה שְׂמֵךְ עַלְיוֹן: ד בְּשׁוּב אֹיְבֵי
 אַחֲזֹר וּבְשָׁלוֹ וַיֵּאבְדּוּ מִפְּנֵיךָ: ה בִּי עָשִׂיתָ מִשְׁפָּטִי וְדִינִי יִשְׁבֹּת לְכִסֵּא שׁוֹפֵט
 צֶדֶק: ו נְעַרְתָּ גֹיִם אֲבֹתָי רָשָׁע שָׁמַם מַחִיתָ לְעוֹלָם וְעַד: ז הָאֹיֵב תִּמְנוּ חֲרָבוֹת
 לְנֶצַח וְעָרִים נָתַשְׁתָּ אֲבָר זִכְרָם הִמָּחָה: ח וַיְהַנְּוֶה לְעוֹלָם יֹשֵׁב כּוֹנֵן לַמִּשְׁפָּט
 כִּסְאוֹ: ט וְהוּא יִשְׁפֹּט תִּבְלַל בְּצֶדֶק יָדִין לְאֻמִּים בְּמִיִּשְׁרָיִם: י וַיְהִי יְהוָה

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

לנער חולה

למנצח על מות לבן וגו' (ט, א): [שימוש תהלים לפרק ט] אודה ה' וגו'. לנער הבוכה, כתוב אותו. ושם שלו אהי"ה, א' מן "אודה, ה' מן "האויב, י' מן "נלכדה רגלם בחלופי המ"ם בא"ת ב"ש, ה' מן סופו והוא "סלה, וכתוב, יהי רצון לפניך אהי"ה אשר אהי"ה השם הגדול הגבור והנורא שתסיר ממנו זאת הבכיה ותרפאהו מבלי תשישות ותסיר ממנו סבה וכל שטן ושד ומזיק וכל כאב וחלי מעתה ועד עולם. - ועוד אם עומדים שונאים כנגדך תאמר אותו ותנצל מהם ואמור, יהי רצון מלפניך אהי"ה אשר אהי"ה שתצילני מאויבי ורודפי הקמים עלי כמו שהצלת מי שהתפלל לפניך את השירה הזאת.

— זוהר תהלים —

כְּשִׁישְׂרָאֵל מְסִימִים תִּפְלְתֶם בְּלִילָה, רַבִּי חֲזַקְיָה בְּנֵי, שְׁמַעְתָּ כְּלוּם? אָמַר לוֹ:
 נוֹשָׂאִים שִׁירָה אַחֲרֵיהֶם אוֹתָם שְׁנַקְרָאִים קוֹל נְעִימוֹת. וּמַהנְעִימוֹת וְהַתְּשַׁבַּחַת
 אִישִׁים, וְכֹה הַשִּׁירָה שְׂאוֹמְרִים? כֹּה אָנוּשׁ מֵהַפְּסוּק הַזֶּה שְׁשִׁמְעֵתִי, כַּעַת יָדַעְתִּי
 כִּי תִזְכְּרֶנּוּ וְגו' וְתַחֲסְרֶהוּ קָמַעַט מֵאַלְהֵים פְּרוֹשׁוֹ, שְׁכַתּוֹב וְה' לְעוֹלָם יֹשֵׁב כּוֹנֵן
 וְכָבוֹד וְהָדָר תַּעֲטֶרְהוּ וְגו' ה' אֲדַנִּינוּ כֹּה לַמִּשְׁפָּט כִּסְאוֹ, שְׁכַתּוֹב וְה' לְעוֹלָם יֹשֵׁב כּוֹנֵן
 אֲדִיר שְׂמֵךְ בְּכָל הָאָרֶץ. שְׁכִינַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁהִיא כִּסֵּא
 אֲדִיר שְׂמֵךְ בְּכָל הָאָרֶץ.

וְה' לְעוֹלָם יֹשֵׁב' (ט, ה): [זוהר חדש ט' בראשית]
 רַבִּי חֲזַקְיָה הָיָה הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ, וְהָיָה עִמּוֹ רַבִּי יוֹסִי בַר חַלְפָתָא. קָמוּ לְלַכֵּת
 אַחַר חֲצוֹת הַלַּיְלָה. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֲזַקְיָה, מָה עָשִׂינוּ? שֶׁהָרִי
 שְׁנִינוּ, לְעוֹלָם יֵצֵא אָדָם בְּכִי טוֹב. אָמַר לוֹ רַבִּי חֲזַקְיָה: בְּרִיתָא הִיא, בָּא וּשְׁמַע סֵדֶר
 נְעִימוֹת קוֹל גַּלְגְּלֵי הַחַיּוֹת שֶׁהֵם מְשַׁבְּחִים שִׁירָה לְפָנָי אֱלֹהֵינוּ. עַד שֶׁהִטָּה אָזְנוֹ, שָׁמַע
 קוֹל תְּשַׁבַּחַת נְעִימוֹת, שָׁמַע שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים (תהלים ט) 'וְה' לְעוֹלָם יֹשֵׁב' וְגו'. אָמַר לוֹ

שִׁירָה. וּמַה הַשִּׁירָה שְׂאוֹמְרִים? (שם ח) מָה

מִשָּׁנֵב לְדָךְ מִשָּׁנֵב לְעֵתוֹת בְּצָרָה: יא וַיִּבְטְחוּ בְךָ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ כִּי לֹא עֹזְבֵת
 הַרְשִׁיף יְהוָה: יב זָמְרוּ לַיהוָה: יג יֹשֵׁב צִיּוֹן הִגִּידוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתָיו:
 יד כִּי הִרְשָׁה דְמַיִם אוֹתָם זָכַר לֹא שָׁכַח צַעֲקַת (עֲנִיִּים) עֲנִיִּים: יו תִּנְנֵנִי יְהוָה:
 זא רֹאה עֲנִי מִשְׁנָאֵי מְרוֹמָמֵי מִשְׁעָרֵי מוֹת: זב לְמַעַן אֲסַפְּרָה כָּל תַּחֲלָתֶיךָ בְּשַׁעֲרֵי
 בֵּת צִיּוֹן אֲנִילָה בִּישׁוּעָתֶךָ: זג טָבְעוּ גוֹיִם בְּשַׁחַת עָשׂוּ בְּרִשְׁתָּהּ זֹה טָמְנָה נִלְבְּדָה
 רִגְלָם: זד נִדְרַע יְהוָה: זה מִשְׁפַּט עֲשָׂה בַּפֶּעַל בְּפִי נֹקֵשׁ רִשָּׁע הַגִּזְיוֹן סָלָה:
 זו יִשׁוּבוּ רִשְׁעִים לְשִׂאוֹלָה כָּל גּוֹיִם שְׂכַחֵי אֱלֹהִים: זז כִּי לֹא לְנֶצַח יִשְׁכַּח
 אֲבִיוֹן תִּקְנֹת (עֲנִיִּים) עֲנִיִּים הַנֶּאֱבָד לְעַד: זח קוֹמָה יְהוָה: ט אֵל יַעֲזֹר אֲנֹשׁ יִשְׁפֹּטוּ
 גוֹיִם עַל פְּנֵיהֶם: טא שִׁיתָה יְהוָה: טב מוֹרָה לָהֶם יִדְעוּ גוֹיִם אֲנֹשׁ הִמָּה סָלָה:

———— זוהר תהלים ————

אֲנֹשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ וְגו' וַתַּחֲסְרֵהוּ מַעַט
 מְאֹלָהִים וְכָבוֹד וְהָדָר תַּעֲטֶרְהוּ וְגו' ה'
 אֲדַנִּינוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ.
 בְּמִשְׁמְרָה הַשְּׁנִיָּה נוֹשָׂאִים שִׁירָה אוֹתָם
 שְׁנִקְרָאִים מְלֹאכִים וַחֲשַׁמְלִים וְאֶרְאָלִים,
 וּמָה אוֹמְרִים? (שם כט) הָבֹו לַה' בְּנֵי אֱלֹהִים.

אמירת ויהי נעם במוצאי שבתות

יִשׁוּבוּ רִשְׁעִים לְשִׂאוֹלָה כָּל גּוֹיִם שְׂכַחֵי
 אֱלֹהִים (ט, יח): [זוהר שמות 9' ויקהל
 (ד' ט' ט')] בְּשַׁעַת שְׁפוֹתָחִים יִשְׂרָאֵל "וְיִהְיֶה
 נַעַם" וְסִדְרֵי הַקְּדוּשָׁה, כָּל אוֹתָם רִשְׁעֵי
 הַגִּיהֵנִם פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים: אֲשֶׁרִיכֶם
 יִשְׂרָאֵל, הָעַם הַקְּדוֹשׁ. אֲשֶׁרִיכֶם הַצַּדִּיקִים
 הַשׁוֹמְרִים אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה. אוֹי לְרִשְׁעִים
 שְׁלֹא זָכוּ לְשֹׁמֵר תּוֹרָה. אִזְּ הוֹמ"ה מְקַדִּים,
 וּמִתְעוֹרֵר כְּרוֹז וְאוֹמֵר: (שם ט) 'יִשׁוּבוּ
 רִשְׁעִים לְשִׂאוֹלָה כָּל גּוֹיִם שְׂכַחֵי אֱלֹהִים'.
 וְכָל קְבוּצוֹת הַרוּחֹת הַלְלוּ טוֹרֹדוֹת אוֹתָם
 בְּגִיהֵנִם, וְאִין מִי שְׁמַרְחֵם עֲלֵיהֶם. אֲשֶׁרִיכֶם
 כָּל שׁוֹמְרֵי הַשְּׁבֵת בַּעוֹלָם הַזֶּה, וּמַעֲנִיגִים
 אֶת אוֹתוֹ הַעֲנֵג שְׁשׁוֹרָה מְלַמְעָלָה, כְּפִי
 שְׁאֵמ רְנוּ.

אֲדַנִּינוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ.
 בְּמִשְׁמְרָה הַשְּׁנִיָּה נוֹשָׂאִים שִׁירָה אוֹתָם
 שְׁנִקְרָאִים מְלֹאכִים וַחֲשַׁמְלִים וְאֶרְאָלִים,
 וּמָה אוֹמְרִים? (שם כט) הָבֹו לַה' בְּנֵי אֱלֹהִים.
 בְּחֻצוֹת הַלְּיָלָה מִמֶּשׁ, עַד שְׁמִסְתַּיְמַת
 מִשְׁמְרָה שְׁנִיָּה, שְׁאוֹתָה הַשְּׁעָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא מְסַתְּכַל בַּעֲדֵן מִמֶּשׁ, שְׁגִנֵּז
 לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד לְבֹא, פּוֹתְחִים חֵיוֹת
 הַקְּדוֹשׁ, וְאַחֲרֵיהֶם שְׂרָפִים וְאוֹפַנִּים
 וְכְרוֹבִים, וְאוֹמְרִים (שם לא) מָה רַב טוֹבְךָ
 אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירְאֶיךָ, (שם סח ה) סִלּוֹ לְרֹכֵב
 בְּעֵרְבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ. בְּתַחֲלִיל הַמִּשְׁמֶרֶת
 הַשְּׁלִישִׁית נוֹשָׂאִים שִׁירָה אוֹתָם שְׁנִקְרָאִים
 אֱלֹהִים, וְאוֹמְרִים (תהלים ט) וְה' לְעוֹלָם יִשָּׁב
 וְגו'. כְּשֶׁבֵּא הַבְּקָר, פּוֹתְחִים הַשְּׁמַיִם
 וְאוֹמְרִים (שם יט) הַשְּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל
 וְגו'. כּוֹכְבֵי בִקְר אוֹמְרִים (שם קמז) מוֹנֵה
 מִסְפָּר לְכוֹכְבִים וְגו', גְּדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב כֹּחַ.

ב לחודש

א לְמָה יִהְיוּהֶם תַּעֲמֹד בְּרַחֹק תַּעֲלִים לְעֵתוֹת בְּצָרָה: ב בְּנִאֲוֹת רָשָׁע יִדְלַק עֵינִי וַתִּפְשֹׁוּ בְּמִזְמוֹתָיו חֲשָׁבוּ: ג כִּי חָלַל רָשָׁע עַל תְּאוֹת נַפְשׁוֹ וּבִצְעַת בְּרַחֲוֵי נַאֲוֵי יִהְיוּהֶם: ד רָשָׁע כְּגִבּוֹת אִפּוֹ כֵּל יִדְרֹשׁ אֵין אֱלֹהִים תַּחַת יְמֵי הַחַיִּים כֵּל מִזְמוֹתָיו: ה יִחִלוּ (דרכו) דְרָכָיו בְּכָל עֵת מְרוֹם מִשְׁפָּטָי מִנְגִּדוֹ כֵּל צוֹרְרָיו וַיִּפֹּחַ בָּהֶם: ו אָמַר בְּלִבּוֹ כֵּל אֲמוֹנֵי לְדָר וְדָר אֲשֶׁר לֹא כָרַע: ז אֱלֹהֵי פִיהוּ מְלֵא וּמְרִמּוֹת וַתֵּךְ תַּחַת לְשׁוֹנוֹ עֵמָל וְאֹנֵן: ח יֹשֵׁב בְּמֵאֲרֵב חֲצִירִים בְּמִסְתָּרִים יַחְגֹּג נָקִי עֵינָיו לְחִלְכַּח יִצְפְּנוּ: ט יֹאֲרֵב בְּמִסְתָּר כְּאֲרִיָּה כְּסִפָּה יֹאֲרֵב לְחִטּוֹף עֵינֵי יַחְטֹף עֵינֵי בְּמִשְׁכּוֹ בְרִשְׁתּוֹ: י (ודכה) יִדְכֶה יִשַׁח וְנִפְלַע בְּעֵצוֹמָיו (חלכאים) חֵיל בָּאִים:

— — — — — שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים — — — — —

למי שיש לו שונאים

למה ה' תעמוד וגו' (י, א): [שימוש תהלים לפרק י] למאן דאית ביה שד קח קדרה חדשה ותמלא אותו מים שאובים ותתן בה שמן זית ותלחש עליו זה המזמור ט' פעמים וירחץ במים ההם כל גופו. ושם שלו הוא אל מן. א' מן "אלה פיהו, ל' מן "למה, מ' מן "עניים, ן מן אנוש מן הארץ. ואמור. יהי רצון מלפניך אל מן שתסיר כל חולי וכל שד מגוף (פלוגי) מעתה ועד עולם.

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

מתי כביכול הקב"ה מתעלם בעת צרה
לְמָה ה' תַּעֲמֹד בְּרַחֹק תַּעֲלִים לְעֵתוֹת
שְׁחָטָאֵי הָעוֹלָם גּוֹרְמִים, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וּבְנֵי אָדָם צוֹנְחִים
וּמוֹרִידִים דְּמַעוֹת וְאֵין מִי שִׁישְׁגִיחַ עֲלֵיהֶם.
מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שֶׁהוּא עוֹלָה לְמַעְלָה
לְמַעְלָה, וְנִמְנַעַת מֵהֶם תְּשׁוּבָה, וְאֵז כְּתוּב
וּכְרַב גְּאוּנָה תִּהְרַס קָמִיךְ.

אין עני אלא עני מהתורה וממצוותיה
יֹאֲרֵב בְּמִסְתָּר כְּאֲרִיָּה כְּסִפָּה יֹאֲרֵב
לְחִטּוֹף עֵינֵי (י, ט): [זוהר חדש - תקונא
קדמא (ד קבת).] וְאֵם תֹּאמַר, הֲרֵי פְרִשׁוּהָ
רְבוּתֵינוּ שְׂאֲנֵשִׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה הֲרִגוּ אֶת
הָאֲרִיָּה שֶׁל הַעֲבוּדָה זָרָה שֶׁהוּא יִצְרַח הָרַע,
דְּמִינוּ כְּאֲרִיָּה, עָלָיו אָמַר דָּוִד (תהלים י)

מתי כביכול הקב"ה מתעלם בעת צרה
לְמָה ה' תַּעֲמֹד בְּרַחֹק תַּעֲלִים לְעֵתוֹת
בְּצָרָה (י, ט): [זוהר שמות פ' בשלח (ד
י"ח):] זֶהוּ זֶה שְׁכַתּוּב, עַל מָה אֲבָדָה הָאָרֶץ
וְגו', וַיֹּאמֶר ה' עַל עֲזָבְכֶם אֶת תּוֹרָתִי. שֶׁהָרִי
כֵּל זִמְן שִׁישְׁרָאֵל יִשְׁתַּדְּלוּ בַּתּוֹרָה, נִשְׁפָּר
כַּח וְתִקְפֶם שֶׁל עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, זֶהוּ
שְׁכַתּוּב יְמִינָךְ ה' תִּרְעֵץ אוֹיֵב. אָמַר רַבִּי
אֶלְעָזָר, וַדַּאי כִּף הוּא, שְׁכַל זִמְן שְׁקוּלָם
שֶׁל יִשְׂרָאֵל נִשְׁמַע בְּבִתֵּי כְּנַסִּיּוֹת וּבְבִתֵּי
מְדַרְשׁוֹת וְכו', כְּמוֹ שֶׁשְׂנִינּוּ (בראשית כז) הַקֵּל
קוֹל יַעֲקֹב. וְאֵם לֹא, אֵז הַיְדִים יְדֵי עֲשׂוֹ,
וְהָרִי בְּאֲרִנּוֹ. וּכְרַב גְּאוּנָה תִּהְרַס קָמִיךְ. רַבִּי
חֲזַקְיָה פֶתַח וְאָמַר, (תהלים י) 'לְמָה ה' תַּעֲמֹד

יא אָמַר בְּלִבּוֹ שָׁכַח אֵל הַסְתִּיר פָּנָיו בַּל רָאָה לְנִצְחָה: יב קוּמָה יְהוָה אֵל
 נְשֵׂא יָרֵךְ אֵל תִּשְׁבַּח (עניים) עֲנִיִּים: יג עַל מָה נֶאֱמַר רָשַׁע אֱלֹהִים תִּתְעַבְּבוּ אֹמַר בְּלִבּוֹ
 לֹא תִדְרָשׁ: יד רָאֲתָה כִּי אֲתָה עָמַל וְכַעַס תִּבְיֹשׁ לְתַת בְּיָדְךָ עֲלִידָה יַעֲזֹב חֲלֻכָה
 יתּוֹם אֲתָה הָיִיתָ עוֹזֵר: טו שָׁבֵר זֹרַע רָשַׁע וְרַע תִּדְרוֹשׁ רָשָׁעוֹ בַּל תִּמְצָא:
 טז יְהוָה מֶלֶךְ עוֹלָם וְעַד אָבְדוּ גוֹיִם מֵאַרְצוֹ: יז תִּאֲוֹת עֲנִיִּים שָׁמַעַתָּ יְהוָה
 תִּכְיֶין לִבָּם תִּקְשִׁיב אֲזַנְךָ: יח לְשֹׁפֵט יתּוֹם וְיָרֵךְ בַּל יוֹסִיף עוֹד לְעֶרְץ אֲנוּשׁ
 מִן הָאָרֶץ:

זוהר תהלים

פ' בראשית (דף טז.) [שנינו] כתוב ה' מלך
 ה' מלך ה' ימלוך לעולם ועד. ה' מלך
 - למעלה. ה' מלך - באמצע. ה' ימלוך
 - למטה. רבי אחא אמר, ה' [נ"א: זו
 החכמה העליונה] מלך - זה עולם העליון
 שהוא העולם הבא. ה' מלך - זו
 תפארת ישראל. ה' ימלוך - זה ארון
 הברית [נ"א: ר' אחא אמר, ה' מלך זו חכמה
 עליונה, ה' מלך זה עולם העליון שהוא עולם
 הבא, ה' ימלוך זו תפארת ישראל]. בא זמן
 אחר דוד והחזיר אותם מלמטה
 למעלה, ואמר (תהלים י) ה' מלך עולם
 ועד. ה' מלך - למטה. עולם - באמצע.
 ועד - למעלה. ששם התועדות וקיום
 ושלמות הכל. מלך - למעלה. ימלוך -
 למטה.

יארכ במסתור כאריה בספה יארכ לחטוף
 עני, ואין עני אלא עני מהתורה
 וממצוותיה. משום שעתידים להיות
 ישראל בדיחוק בגלות, וכדי שלא יהיו
 טועים בו בכבוד המס ובכבוד המלאכה
 באבוד הדעת, הרגו אותו. וכדי שלא
 יתפשטו בעריות, סמאו את עיני יצר הרע
 של בני אדם, ופרשוהו שאריה של עבודה
 זרה, כשתפסו אותו בנימה אחת של נשר
 ממנו, צוח קול עד ארבע מאות פרסה.
 משום זה הכניסו אותו בכלי של עפרת, ולא
 נשמע בו קולו, ושרפו אותו באש, לקיים בו
 (דברים ז) פסילי אלהיהם תשרפון באש.

ענין ג' פעמים ה' מלך מלך ימלוך

ה' מלך עולם ועד (י, טז): זוהר בראשית

יא א לַמְנַצֵּחַ לְדָוִד בִּיהוֹנָאֵה חֲסִיתִי אִיךְ תֹּאמְרוּ לְנַפְשִׁי (נדר) נִדְרֵי תְרָכֶם צִפּוֹר: ב כִּי הִנֵּה הֲרָשָׁעִים יִדְרָכוּן קִשְׁת בּוֹנְנֵנו חֲצֵם עַל יָתֵר לִירוֹת בְּמוֹ אֶפֶל לְיִשְׂרָאֵל: ג כִּי הַשָּׂתוֹת יִתְרַסֹּן צְדִיק מִה פֶּעַל: ד יְהוֹנָאֵה בְּחִיבֵל קָרְשׁוּ יְהוֹנָאֵה בְּשָׂמוֹם פִּסְאוּ עֵינָיו יַחֲזוּ עַפְעָפְיוֹ יִבְחָנוּ בְּנֵי אָדָם: ה יְהוֹנָאֵה

שימוש תהלים

לאבד האויבים

בה' חסיתי וגו' (יא, א): [שימוש תהלים לפרק יא] זה המזמור הוא טוב נגד רוחות רעות ואנשים רעים וסכנות.

זוהר תהלים

כָּךְ לֹא יִכּוֹל הָעוֹלָם לְהִתְקִים, אֲלֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְאָרִיךְ רִגְזוֹ עִם צְדִיקִים, וְעִם רָשָׁעִים יוֹתֵר מִהַצְּדִיקִים. עִם הֲרָשָׁעִים כְּדִי שְׁיִשׁוּבוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, שְׁיִתְקַיְמוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, כְּפִתּוּב (יחזקאל לג) חִי אֲנִי נְאֻם ה' וְגו' אִם אֶחֱפֵץ וְגו' כִּי אִם בְּשׁוֹב רָשָׁע מְדַרְכּוֹ וְחָיָה. וְחָיָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְחָיָה בְּעוֹלָם הַבָּא. וְעַל כֵּן מְאָרִיךְ לָהֶם אֶת רִגְזוֹ תְּמִיד. אוּ כְּדִי שְׁיִצְא מֵהֶם גְּזַע טוֹב בְּעוֹלָם כְּמוֹ שְׁהוֹצִיא אֶת אַבְרָהָם מִתְּרַח, שֶׁהוּא גְזַע טוֹב וְשָׂרֵשׁ וְחֵלֶק טוֹב לְעוֹלָם. אֲבָל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדַקְדֵּק עִם הַצְּדִיקִים תְּמִיד בְּכָל הַמַּעֲשִׂים שֶׁהֵם עוֹשִׂים, מִשׁוּם שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁלֹּא יִסְטוּ יְמִינָה וְשִׂמְאֵלָה, וּמִשׁוּם כֵּךְ בּוֹחֵן אוֹתָם, לֹא בְּשִׁבְלֵו, שֶׁהָרִי הוּא יוֹדֵעַ אֶת הַיֵּצֵר וְכַח הָאֱמוּנָה שְׁלֵהֶם, אֲלֵא כְּדִי לְהָרִים רֹאשׁם בְּשִׁבְלֵם. כְּמוֹ זֶה עָשָׂה לוֹ לְאַבְרָהָם, שְׁכַתּוּב (בראשית כב) וְהֶאֱלֵהִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם. מִה זֶה נִסָּה? הֲרִמַת נִס, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סב) הָרִימוּ נִס, שְׂאוּ נִס, הָרִים דְּגְלוֹ בְּכָל הָעוֹלָם. וְאֵף עַל גֵּב שְׂזָה נִתְבָּאָר, בְּשִׁבְלֵי זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָרִים

הַקְּב"ה אֵינוֹ מַעֲנִישׁ לֹא אֶת הַצְּדִיקִים וְלֹא אֶת הֲרָשָׁעִים מִיַּד

ה' צדיק יבחן ורשע ואהב (יא, ה): [זוהר בראשית פ' תולדות (דף קלט:)] ויהי רעב

בארץ מלכד הרעב הראשון וגו'. רבי יהודה פתח ואמר, (שם יא) ה' צדיק יבחן ורשע ואהב [ר"ת נחש] חמס שגאה נפשו'. כמה מעשי הקדוש ברוך הוא מתקנים, וכל מה שהוא עושה - הכל על הדין והאמת, כפתוב (דברים לב) הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין ענל צדיק וישר הוא.

בא ראה, לא דן הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון עד שצנה אותו לתועלתו שלא יסטה לבו ורצונו לדרך אחרת כדי שלא ישמא, והוא לא נשמר, ועבר על מצוות אדונו, ואחר כן דן אותו בדין. ועם כל זה לא דן אותו כראוי לו, והאריך עמו את רגזו והתקיים יום אחד שהוא אלף שנים, פרט לאותם שבועים שנים שמסר לדוד המלך, שלא היה לו מעצמו כלום. כמו כן אינו דן את האדם כמעשיו הרעים שהוא עושה תמיד, שאם

צדיק יבחן ורשע ואהב חמס שנאה נפשו: ו ימטר על רשעים פחים אש

— זוהר תהלים —

כָּלֵל, לֹא רוּצָה אוֹתָהּ לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא, וּמִשׁוּם כֵּן כָּתוּב וְרִשְׁעֵי וְאֶהֱב חֲמָס שְׂנֵאָה נַפְשׁוֹ, וְדַאי. דְּכַר אַחַר שְׂנֵאָה נַפְשׁוֹ, כְּמוֹ שְׂנֵאָמַר (עמוס 1) נִשְׁבַּע אֲדֹנָי יְהוִה בְּנַפְשׁוֹ, וּמִשׁוּם כֵּן צְדִיק יִבְחֶן.

בא רָאָה, כְּשִׁבְרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵת הָאָדָם, צָוָה אוֹתוֹ לְהִיטִיב לוֹ. נִתֵּן לוֹ חֲכָמָה, הִתְעַלָּה בְּדַרְגָּתוֹ לְמַעְלָה. כְּשִׁירַד לְמִטָּה, רָאָה תְּשׁוּקַת הַיֵּצֵר הָרַע וְנִדְבַק בּוֹ, וְשָׁכַח כֹּל מַה שֶּׁהִתְעַלָּה [שהסתכל] בְּכַבּוּד הָעֲלִיּוֹן שֶׁל רַבּוֹ. בָּא נִחַ, בְּהִתְחַלָּה כָּתוּב (בראשית 1) נִחַ אִישׁ צְדִיק תָּמִיד הֵיחָד, וְאַחַר כֵּן יָרַד לְמִטָּה, וְרָאָה יֵינן חֲזָק שְׁלֹא צָלוּל, מִיּוֹם אֶחָד, וְשִׁתָּה מִמֶּנּוּ וְהִשְׁתַּכַּר וְהִתְגַּלָּה, כְּכָתוּב וַיִּשֶׁת מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל בַּתּוֹךְ אֶהְלֵה. בָּא אֲבָרְהָם, הִתְעַלָּה בְּחֲכָמָה, וְהִסְתַּכַּל בְּכַבּוּד רַבּוּנּוֹ. אַחַר כֵּן וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ וַיֵּרַד אֲבָרָם מִצְרִימָה לְגוֹר שָׁם כִּי כָבַד הָרָעַב בְּאֶרֶץ וְגו'. מַה כָּתוּב אַחַר כֵּן? וַיַּעַל אֲבָרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וְלוֹט עִמּוֹ הַנְּגַבָּה, וְהִתְעַלָּה לְדַרְגָּתוֹ הַרְאֵשׁוֹנָה שֶׁהִיְתָה בּוֹ בְּרֵאשׁוֹנָה, וְנִכְנַס בְּשָׁלוֹם וַיֵּצֵא בְּשָׁלוֹם. בָּא יִצְחָק, מַה כָּתוּב? וַיְהִי רָעַב בְּאֶרֶץ מִלְכַד הָרָעַב הַרְאֵשׁוֹן וְגו', וְהִלֵּךְ יִצְחָק וְהִתְעַלָּה מִשָּׁם אַחַר כֵּן בְּשָׁלוֹם. וְאֵת כָּל הַצְדִּיקִים בּוֹחֵן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּדִי לְהַרִים אֵת רֵאשֵׁם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

אֵת דְּגָלוֹ שֶׁל אֲבָרָהָם בְּעֵינֵי כָלֵם. זֶהוּ שְׁכָתוּב נִסָּה אֵת אֲבָרָהָם. אַף כֵּן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּדִי לְהַרִים אֵת דְּגָל הַצְדִּיקִים, הוּא בּוֹחֵן אוֹתָם לְהַרִים אֵת רֵאשֵׁם בְּכָל הָעוֹלָם. צְדִיק יִבְחֶן, מַה הַטַּעַם? אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִשׁוּם שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּשִׁמְתַרְצָה בְּצְדִיקִים, מַה כָּתוּב? (ישעיה נג) וְה' חִפֵּץ דְּכָאוֹ הַחֲלִי, וּבְכָרְוָהוּ. אָכֵל מִשׁוּם שְׂרִצוֹנוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא מִתְרַצָּה אֲלֵא בְּנִשְׁמָה, אָכֵל בְּגוּף לֹא. שְׁהָרִי הַנִּשְׁמָה דוֹמָה לְנִשְׁמָה שֶׁל מַעְלָה, וְהַגּוּף אֵינּוּ רְאוּי לְהֶאֱחֹז לְמַעְלָה, וְאֵף עַל גַּב שְׂדֵמוֹת הַגּוּף הַיָּסוּד עֲלִיּוֹן.

ובא וְרָאָה, בְּזִמְן שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַצָּה מִנִּשְׁמַת הָאָדָם לְהַנּוֹת [להאיר] בָּהּ, הוּא מַכֶּה אֵת הַגּוּף כְּדִי שֶׁתְּשַׁלֵּט הַנִּשְׁמָה, שְׁהָרִי בְּעוֹד הַנִּשְׁמָה עִם הַגּוּף, הַנִּשְׁמָה לֹא יְכוּלָה לְשַׁלֵּט. שְׁכַאֲשֶׁר יֵשׁ רַע [נִסְבַּר] לְגוּף, הַנִּשְׁמָה שׁוֹלֵטָה. צְדִיק יִבְחֶן, מַה זֶה צְדִיק יִבְחֶן? כְּמוֹ שְׂנֵאָמַר (ישעיה כח) אֲכַן בַּחֵן. כֵּן גַּם צְדִיק יִבְחֶן, מְחִזֵּק אוֹתוֹ. כְּאֲכַן בַּחֵן הַזֶּה שֶׁהִיא פְּנַת יְקָרָת, כֵּן גַּם צְדִיק יִבְחֶן. וְרִשְׁעֵי וְאֶהֱב חֲמָס שְׂנֵאָה נַפְשׁוֹ (תהלים יא). מַה זֶה שְׂנֵאָה נַפְשׁוֹ? הִתְעַלָּה עַל דַּעְתָּךְ שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא שְׁנַפְשׁוֹ שׁוֹנֵאת אֵת הָרִשְׁעֵי הַהוּא? אֲלֵא אוֹתָהּ דְּרָגָה שְׁכָל הַנִּשְׁמוֹת תְּלוּיוֹת בָּהּ, שְׂנֵאָה נַפְשׁוֹ שֶׁל הָרִשְׁעֵי הַהוּא שְׁלֹא רוּצָה אוֹתָהּ

וּנְפֹרִית יְרוּחַ וּלְעֵפֹת מְנַת בּוֹסֶם: ז כִּי צְדִיק יִחְזוּהוּ צְדָקוֹת אֱהָב יִשְׂרָאֵל וַיְחַזּוּ פְּנִימוֹ:

זוהר תהלים

שְׁהִיָּה בָּא, וּפְנֵי פְתוּחַ, (וְהִיָּה לֹחַשׁ בַּלְשׁוֹנוֹ) וְלוֹהֵט בְּאַרְצָךְ בַּעֲפָר. נַעַר בְּגִדָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן וְהִכָּה יָדוֹ בְּרֹאשׁ הַנְּחָשׁ, שְׁכַף הַנְּחָשׁ, הַנְּמִיךְ אֶת פִּי וְרָאָה לְשׁוֹנוֹ רוּחַשֶׁת. אָמַר לוֹ: נְחָשׁ נְחָשׁ, לָךְ וְאָמַר לְאוֹתוֹ הַנְּחָשׁ הָעֲלִיּוֹן שְׁהָרִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי מְצוּי בְּעוֹלָם. הַכְּנִיס אֶת רֹאשׁוֹ לְנֶקֶב שֶׁל עֶפֶר אֶחָד, וְאָמַר: גּוֹזֵר אֲנִי, כְּשֶׁם שֶׁתַּחְתּוֹן חָזַר לְנֶקֶב הָעֶפֶר, כִּף הָעֲלִיּוֹן יִחְזַר לְנֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה. רַחֵשׁ רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּתְּפִלָּה. עַד שְׁהִיּוּ מִתְּפַלְלִים, שְׁמַעוּ קוֹל אֶחָד: מִמְּנֵי הַמּוֹת, הַכְּנִסוּ לְמִקְוֵיכֶם. הַמְּכֹת שֶׁל הַמְּשַׁחֲתִים לֹא שׁוֹרֹת בְּעוֹלָם, שְׁהָרִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי בִטֵּל אוֹתָן. אֲשֶׁרִיךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׂרַבּוּנָךְ רוּצָה בְּכַבּוּדְךָ עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. בְּמַשָּׁה כְּתוּב (שְׁמוֹת ל"ב) וַיַּחַל מֹשֶׁה וְגו', שְׁמַשְׁמַע שְׁאַחַז אוֹתוֹ פְּרָגוֹד, וְאַתָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן גּוֹזֵר, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקִיָּם. הוּא גּוֹזֵר, וְאַתָּה מְבִטֵּל. בֵּינָךְ כִּף רָאָה שְׁהָאִיר הַשֶּׁמֶשׁ וְעֵבַר אוֹתוֹ הַשְּׁחֹר. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדַאי שְׁהָעוֹלָם הַתְּבַשֵּׁם. נִכְנָס לְבֵיתוֹ וְדַרְשׁ, (תְּהִלִּים י"א) כִּי צְדִיק ה' צְדָקוֹת אֱהָב יִשְׂרָאֵל וַיְחַזּוּ פְּנִימוֹ. מֵהַ טַעַם כִּי צְדִיק ה' צְדָקוֹת אֱהָב? מִשּׁוֹם שֶׁיִּשְׂרָאֵל יִחְזוּ פְּנִימוֹ. מֵהַ זֶה פְּנִימוֹ? הַפְּנִיָּם הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, שְׁצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים מִמֶּנּוּ עַל כָּל מַה שְׁצָרִיכִים. אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ, אִם כִּף, הִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת יִשְׂרָאֵל יִחְזוּ פְּנִימוֹ, אוֹ יִשְׂרָאֵל יִחְזוּ. מֵהַ זֶה יִשְׂרָאֵל יִחְזוּ? אָמַר לוֹ, סוּד עֲלִיּוֹן שְׁאוֹתָם יְמֵי קֶדֶם שֶׁל

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי לֹא נִרְאָה הַקֶּשֶׁת בְּיָמָיו
כִּי צְדִיק ה' צְדָקוֹת אֱהָב יִשְׂרָאֵל וַיְחַזּוּ פְּנִימוֹ (י"א, ט): [זוהר ויקרא פ' ויקרא (דף ט"ו א)] מְכַאֵן סִימָן לְחֶסֶד צְדִיק שֶׁלֹּא מִתְּגַלֶּה הַקֶּשֶׁת הַזֶּה בְּיָמָיו, וְלֹא צָרִיךְ הָעוֹלָם בְּיָמָיו לְאוֹת הַזֹּאת. וּמִי הוּא? אוֹתוֹ שְׁמַבְקֵשׁ רַחֲמִים עַל הָעוֹלָם וְרֹאדֵי לְהַגֵּן עָלָיו, כְּמוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, שֶׁלֹּא צָרִיךְ הָעוֹלָם בְּיָמָיו אֶת הָאוֹת הַזֹּאת, שְׁהָרִי הוּא הִיָּה אוֹת סִימָן בְּעוֹלָם. שֶׁלֹּא הִיָּתָה גְּזֵרָה שְׁנִגְזְרָה עַל הָעוֹלָם לְמַעַלָּה שֶׁלֹּא מְבִטֵּל אוֹתָהּ, וְהִינּוּ מֵהַ שְׁכָתוּב (שְׁמוֹאל ב' כג) מוֹשֵׁל בְּאֲדָם. הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁל בְּאֲדָם. וּמִי מוֹשֵׁל בְּקֶדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּבִיכּוֹל? צְדִיק. שְׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹזֵר, וְהוּא מְבִטֵּל. כְּמוֹ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי שְׁיוֹם אֶחָד הִיָּה יוֹשֵׁב עַל הַדֶּלֶת שֶׁל שַׁעַר (מַעֲרַת) לוֹד, הַרִים עֵינָיו וְרָאָה שְׁהַשֶּׁמֶשׁ מְאִירָה, וְהִסְתִּירָה אוֹרָהּ שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים. בֵּינֵתִים נְחֹשֶׁף הָאוֹר, וְנִרְאָה בְּשֶׁמֶשׁ שָׁחַר וַיִּרְק. אָמַר לוֹ לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּנוֹ, בֵּא אַחֲרֵי בְּנֵי וְנִרְאָה שְׁהָרִי וְדַאי נִגְזְרָה גְּזֵרָה לְמַעַלָּה, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רוּצָה לְהוֹדִיעַ לִי, שְׁוֹדַאי שְׁלֹשִׁים יוֹם תְּלוּי אוֹתוֹ הַדְּבַר שְׁנִגְזֹר לְמַעַלָּה, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵינּוּ עוֹשֶׂה עַד שְׁמוֹדִיעַ לְצְדִיקִים. זֶהוּ שְׁכָתוּב (עַמּוֹס ג') כִּי לֹא יַעֲשֶׂה ה' אֱלֹהִים דְּבַר כִּי אִם גְּלָהּ סוּדוֹ אֶל עַבְדּוֹ הַנְּבִיאִים. עַד שְׁהִיּוּ הוֹלְכִים, נִכְנָסוּ לְאוֹתוֹ כְּרֶם. רָאוּ נְחָשׁ אֶחָד

זוהר תהלים

העולמות נמצאים כאחד, ואז נקרא ה' אחד ושמו אחד. וכשחטאי העולם מתרבים, נסתר העתיק הקדוש, ואין משגיחים פנים בפנים, ואז מתעוררים הדינים בעולם, והכסאות עולים, ועתיק הימים סתום ולא מתגלה. זהו שכתוב (דניאל ז) הייתי רואה עד שהכסאות הורמו ועתיק הימים יושב. עד שהכסאות הורמו, שאותם הכתרים העליונים, שמשקים את כל האחרים להעמידם בקיומם. ומי הם? האבות. ועתיק הימים יושב ולא מתגלה. ואז מהפכים הרשעים של העולם רחמים לדין.

העתיק הקדוש, נסתר כל הנסתרים. וימי עולם של ז"א, שהם נקראים פנימו, (שהם) רואים בדרך ישר מה שצריך לראות. ששנינו, בשעה שהקדוש ברוך הוא משגיח בעולם ורואה שפשרים מעשיהם של בני האדם למטה, מתגלה העתיק הקדוש בזעיר אנפין, ומסתכלים כל אותם הפנים בפנים נסתרים, וכלם מתברכים. מה הטעם שמתברכים? משום שמתכלים אלו באלו בדרך ישר, שלא סוטים ימינה ושמאלה. זהו שכתוב ישר יחזו פנימו. וכלם מתברכים ומשקים זה את זה, עד שמתברכים כל העולמות. וכל

יב א לְמַנְצֵחַ עַל הַשְּׁמַיּוֹת מְזֻמָּר לְדָוִד: ב הוֹשִׁיעָה יְהוָה יְהוָה כִּי גָמַר חֲסִיד
כִּי פָסוּ אֲמוֹנִים מִבְּנֵי אָדָם: ג שְׂוֹא יִדְבְּרוּ אִישׁ אֶת רַעְיוֹ שִׁפְתַּי חֲלָקוֹת בְּלִב
וּלִב יִדְבְּרוּ: ד יִכְרַת יְהוָה יְהוָה כֹּל שִׁפְתֵי חֲלָקוֹת לְשׁוֹן מְדַבֶּרֶת גְּדִלוֹת:

שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים
שלא יחלש

הושיעה ה' כי גמר חסיד וגו' (יב, ב): [שימוש תהלים לפרק יב] טוב לאמרו שלא יחטא האדם ושינצל מעצות רעות.

זוהר תהלים

"יִכְרַת ה' כֹּל שִׁפְתֵי חֲלָקוֹת וגו'" (יב, ד):
[זוהר תורה; זוהר חלק ג' פ' מצורע דף
נב:]: "אֲשֶׁר אָמְרוּ לְלִשְׁנָנוּ נִגְבִּיר וגו'". רבי
אבא פתח: "גורו לְכֶם מִפְּנֵי חֶרֶב כִּי חָמָה
עֲוֹנוֹת חֶרֶב לְמַעַן תִּדְעוּן שְׂדוּן" (איוב יט, כט).

על לשון הרע לא מועילה תשובה לבד

[זוהר חלק ג' פ' שלח דף קסא]. רבי יצחק אמר,
בוא וראה, כל חטאי העולם הקדוש ברוך
הוא מכפר עליהם בתשובה, מלבד על
לשון הרע, שהוציא שם רע על חברו, וכך
ביארו, שנאמר: "זאת תהיה תורת
המצרע" (ויקרא יד, ב), זאת היא תורתו של
מוציא שם רע.

בגלל לשון הרע מתו אבותינו במדבר ולא
נכנסו לארץ

[זוהר חלק ג' פ' מצורע דף ג]. וכך אמר רבי
שמעון, שעל הכל מוחל הקדוש ברוך
הוא, מלבד על לשון הרע, לפי שכתוב:
"אֲשֶׁר אָמְרוּ לְלִשְׁנָנוּ נִגְבִּיר שִׁפְתֵינוּ אֲתָנוּ
מִי אָדוֹן לָנוּ"א, ובוא וראה, כמה עשה

בעוון לשון הרע נגזר מיתה על כל העולם
בוא וראה, בלשון הרע שאמר הנחש
להאשה, גרם להאשה ולאדם לגזור
עליהם מיתה, ועל כל העולם, בלשון הרע
כתיב: "וּלְשׁוֹנָם חֶרֶב חֲדָה" (תהלים נז, ה),
לפיכך "גורו לְכֶם מִפְּנֵי חֶרֶב", מפני לשון
הרע.

מי שיש לו חרב בלשונו נידון בחרב לה'

[זוהר חלק ג' פרשת מצורע דף ג]. "כִּי חָמָה
עֲוֹנוֹת חֶרֶב", מהו "כִּי חָמָה עֲוֹנוֹת חֶרֶב",
זו חרב לה"י, שלמדנו חרב יש לו
להקדוש ברוך הוא, שבו הוא דן לרשעים,
זהו שכתוב: "חֶרֶב לַה' מְלֶאכֶת דָּם" (ישעיהו
לד, ה), "וְחֶרֶבִי תֹאכַל בְּשָׂר" (דברים לב, מב),
ולפיכך "גורו לְכֶם מִפְּנֵי חֶרֶב כִּי חָמָה

זו הזוהר

מלת תהיה תרמו, שאין לו תרופה אחרת, אלא
שבדאי זאת תהיה ענשו, שיצטרע ואחר כך אם
יושב יטהר. יא. משמע שזה הוא כופר בעיקר,

ת. זו המלכות שהיא מדת הדין. ט. פירוש לדעת
שיהיה נידון מדה כנגד מדה. י. מדייק תיבת
תהיה שיהיה צריך לומר זאת תורת המצורע, אבל

ה אֲשֶׁר אָמְרוּ לְלִשְׁנֵנוּ נִגְבִּיר שְׁפָתֵינוּ אֶתְנוּ מִי אֲדוֹן לָנוּ: וּ מִשֵּׁד עֲנִיִּים מֵאֲנָתָה אֲבִיּוֹנִים עֲתָה אֶקוֹם יֹאמֶר יְהוָה אֲשִׁית בִּישַׁע יָפִיחַ לוֹ: ז אֲמֹרֹת יְהוָה

זוהר תהלים

על הכל מוחל הקדוש ברוך הוא פָּרַט לְלִשׁוֹן הָרָע

אותו לשון הרע, נגזר על אבותינו שלא יכנסו לארץ, ומתו אלה שאמרו, ונגזר בכיה לדורי דורות.

אֲשֶׁר אָמְרוּ לְלִשְׁנֵנוּ נִגְבִּיר שְׁפָתֵינוּ אֶתְנוּ מִי אֲדוֹן לָנוּ (יב, ה): [זוהר במדבר - פ'

המדבר לשון הרע מעורר עליו רוח טומאה רבי חייא אמר, כל מי שמוציא לשון הרע, מטמאים לו כל אבריו, וראוי להיות מצורע, לפי שהדבור הרע ההוא עולה, ונתעורר רוח טומאה עליו, ונטמא, הבא להטמא מטמאים אותו, בהדבור שלמטה נתעורר ענין אחר.

שלח לך (דף קס"א.) רבי שמעון אמר, אֶלְמָלָא הָיוּ נִכְנְסִים יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ בְּסִימָן (באמנות) לְשׁוֹן הָרָע, לֹא הָיָה הָעוֹלָם עוֹמֵד אֶפְלוּ רָגַע אַחַד. מִי אֲמָן שֶׁל לְשׁוֹן הָרָע? הַנְּחָשׁ. וְסוּד הַדָּבָר - מִשְׁבָּא הַנְּחָשׁ עַל חֲנֹה הַטִּיל בָּהּ זְהֵמָה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְעַל הַפֶּל מוֹחֵל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, פָּרַט לְלִשׁוֹן הָרָע, מִשׁוֹם שְׁכָתוֹב (תהלים יב) אֲשֶׁר אָמְרוּ לְלִשְׁנֵנוּ נִגְבִּיר שְׁפָתֵינוּ אֶתְנוּ מִי אֲדוֹן לָנוּ. בֹּא וְרֵאָה כִּמָּה עָשָׂה אוֹתוֹ לְשׁוֹן הָרָע; גָּזַר עַל אֲבוֹתֵינוּ שֶׁלֹּא יִכְנסוּ לְאֶרֶץ, וּמֵתוּ אֲלֵה שְׁאֲמָרוּ, וְנִגְזְרָה בְּכִיָּה לְדוּרֵי דוֹרוֹת. (כל שכן כֹּאן שֶׁהוֹצִיא לְשׁוֹן הָרָע עַל הַכֹּל) כְּבִיכּוֹל פִּיּוֹן שְׁהוֹצִיאוּ עַל הָאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, כְּאֵלוּ הוֹצִיאוּ עָלָיו. בְּגִלְלָה זֶה קָנָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל זֶה, (כלומר קנא לשמו) וְעַמְדוֹ יִשְׂרָאֵל כָּלֵם לְהַשְׁמֵד מִהָעוֹלָם אֶלְמָלָא תִּפְלַת מִשָּׁה.

השכינה נפרעת ממנו

רבי יהודה אמר כתיב: "זאת תהיה תורת המצרע", "זאת תהיה" ודאי כנגדו, להפרע ממנו מאותו המוציא שם רע."

אין תפלתו מתקבלת

"ביום טהרתו והובא אל הפה"ן" מה משמיענו", אלא נשמע מי שהוא בעל לשון הרע אין תפלתו נכנסת לפני הקדוש ברוך הוא, שהרי נתעורר עליו רוח טמא, אבל כיון שחזר בתשובה וקבל עליו תשובה" מה כתוב: "ביום טהרתו והובא אל הפה"ן."

זיו הזוהר

המקריב את תפלות ישראל, משמע שרבי יהודה פליג על דעות הקודמות. יד. הכפיל דבריו, אהדר בתשובה וקבל עליה תשובה, כיון שלפעמים די בתשובה מה שמפסיק עשיית העבירה ואינו שב אל קיאו, אבל כאן אין די בכך, אלא שצריך לקבל עליו התשובה בפועל, דהיינו שיפייס את חברו, כדאיתא במשנה, עד שירצה את חברו.

לומר שאין השגחה פרטית. יב. זא"ת רמז על המלכות מידת הדין. יג. קשיא ליה תיבת והובא, שהיה צריך לומר יבא, ומדייק מזה שעד שעשה תשובה נשדדה תפלתו לסטרא אחרא, ועל ידי שיעשה תשובה יתקיים הפסוק: "חיל בלע ונקאנו" (איוב כ, טו), ועל ידי זה הובא ממילא תפלתו אל הכהן שלמעלה, שהוא המלאך מיכאל,

אמרות מחרות כסף צרוף בעליל לארץ מזקק שבעתים: ה אתה יהוה
 תשמרם תצרנו מן הדור זו לעולם: ט סביב רשעים יתחלכון ברם זלות
 לבני אדם:

זוהר תהלים

אפלו בשעת דינו של רשע הוא מעז פניו,
 ואזי הוא ברשעתו קים. ראה מה כתוב,
 טרם ישכבו וגו'. אמר רבי יצחק, כשם
 שכרא הקדוש ברוך הוא גן עדן בארץ -
 כך ברא גיהנם בארץ. וכשם שכרא גן עדן
 למעלה - כך ברא גיהנם למעלה. גן עדן
 בארץ, שכתוב (בראשית ב) ויטע ה' אלהים
 גן בעדן וגו'. גיהנם בארץ, שכתוב (איוב י'
 ארץ עיפתה כמו אפל וגו'. גן עדן למעלה,
 שכתוב (שמואל א כה) והיתה נפש אדני
 צרורה בצרור החיים את ה' אלהיך, וכתוב
 (קהלת יב) והרוח תשוב אל האלהים אשר
 נתנה. גיהנם למעלה, שכתוב ואת נפש
 איביך יקלענה בתוך כף הקלע. גן עדן
 למטה, כמו שאמרנו. גן עדן למעלה
 לנשמתן של צדיקים גמורים להיות נזונים
 מאור הגדול של מעלה. גיהנם למטה
 לאותם הרשעים [של ישראל] שלא קבלו
 ברית מילה ולא האמינו בקב"ה ודתו ולא
 שמרו שבת, ואלו הם עובדי כוכבים
 ומזלות שנדונים באש, שנאמר (יחזקאל טו)
 מהאש יצאו והאש תאכלם וגו', וכתוב
 (ישעיה טו) ויצאו וראו בפגרי האנשים וגו'.
 גיהנם למעלה לאותם פושעי ישראל
 שעברו על מצוות התורה ולא חזרו
 בתשובה, שדוחים אותם לחוץ עד
 שיקבלו ענשם, והולכים וסוככים כל
 העולם, שנאמר (תהלים יב) 'סביב רשעים
 יתחלכון'. ושם נדונים שנים עשר חדש.

ענן מגלת רות - יש בה מגלת יחס לדוד
 המלך עליו השלום

כסף צרוף בעליל לארץ (יב, ט): [זוהר חדש-
 מדרש רות] אמר רבי יוסי בן קסמא,
 תמה אני אם מגלה זו לא באה אלא כדי
 ליחס זרע דוד שבא מרות המואביה - לא
 יספר יותר, ולמה לי כל זה? לכתב היחס
 מבעז, כשנשא את רות, ויאמר אלה
 תולדות פרץ, עד וישי הוליד את דוד.
 אלא הכל הצטרף בשביל הצדקת הזו,
 שבאה להתגיר ולחסות תחת כנפי
 השכינה, ולהודיע ענותנותה וצניעות
 שבה וצדקותה. רבי אלעזר ברבי יוסי
 אמר, להודיע זרע דוד, שהוא (תהלים יב)
 'כסף צרוף בעליל לארץ'. שהרי פרץ
 ועובד כסף צרוף הוא, ככסף הזה שנגרף
 פעם ושתיים. ואם תאמר, מפני מה באו מן
 האמהות בענין זה? אלא כסף מזקק מתוך
 סגים שבה. זרע דוד צרוף מצד זה ומצד
 זה, שכתוב (דברים ו) ואהבת את ה' אלהיך
 בכל לבבך וגו', בשני יצריך, ביצר הטוב
 וביצר הרע. הכל צריך כאחד. זרע דוד
 צריך כך.

משפט הרשעים וצדיקים בגן עדן וגיהנם
 סביב רשעים יתחלכון (יב, ט): [זוהר בראשית
 פ' וירא (דף קז.)] אמר רבי יצחק, מהו
 שכתוב (ישעיה נז) והרשעים כים נגרש וגו'?

יג א למנצח מזמור לדוד: ב עד אנה יהוה אלהי תשכחני נצח עד אנה תסתיר את פניך מפני: ג עד אנה אשית עצות בנפשי יגון בלבבי יומם עד אנה ירום איבי עלי: ד הפיטה עניי יהוה אלהי אלהי האירה עיני פן אישן המות: ה פן יאמר איבי יכלתי צרי יגילו בי אמוט: ו ואני בחסדך

שימוש תהלים

להנצל ממיטה משונה

עד אנה ה' תשכחני נצח וגו' (יג, ב): [שימוש תהלים לפרק יג] טוב לאמר להנצל ממיטה משונה או שאר פורעניות והוא טוב גם כן לחולי העינים עם עשב הנקרא אוקייאר"ה ובשעת לקיטתה תאמר זה המזמור.

זוהר תהלים

לאחר כן מדורם עם אותם שקבלו ענשם במוותם, כל אחד ואחד כפי המקום הראוי לו. והרשעים של העובדי כוכבים ומזלות נדונים תמיד באש ובמים ושוב אינם עולים, שנאמר ואשם לא תכבה. משפט הרשעים בגיהנם כמו שכתוב וה' המטיר על סדם ועל עמרה גפרית ואש וגו', ושוב אינם עולים, ולא יקומו ליום הדין, שנאמר (דברים כט) אשר הפך ה' באפו ובחמתו. באפו - בעולם הזה. ובחמתו - בעולם הבא.

גמל חסד עם השכינה

ואני בחסדך בטחתי וגל לבי בישועתך אשירה ליהוה כי גמל עלי (יג, ו): [זוהר דברים פ' כי תצא (דף רפ"ב ע"ב)] בין כך קם המנורה הקדושה ואמר, רבון העולם, הרי כאן רועה הנאמן, שבו נאמר (במדבר יב) והאיש משה ענו מאד, עד כעת (שמות ב) וירא כי אין איש. הרי כאן והאיש משה, ששקול לששים רבוא של ישראל, ובו (תהלים לג) ממכון שבתו השגיח. שבו נאמר

ואני בחסדך בטחתי וגל לבי בישועתך אשירה ליהוה כי גמל עלי (יג, ו): [ח"צ, מקובלים, מטה לשם, סוד ה'] סופי תיבות כהנים לויים ישראלים, על ידי ישועתיך כולם יהיו שמחים, כהנים בעבודתם, לויים בדוכנם, וישראל במעמדם. ואני בחסדך בטחתי וגל לבי בישועתך אשירה ליהוה כי גמל עלי (יג, ו) [מקובלים, לקט דוד, סוד ה'] שם יל"י מתיחס לביטחון,

בְּמַחְתֵּי יָגַל לְבִי בִישׁוּעַתֶּךָ אֲשִׁירָה לְיוֹהָנָן כִּי גָמַל עָלַי:

זוהר תהלים

במאמר נפשי כגמול עלי אמי, כי תגמול עלי.
אין לנו כוח בירור ניצוצי הקדושה כמו כוח לימוד הזוה"ק

ואין לנו כוח בירור ניצוצי הקדושה כמו כוח לימוד הזוה"ק, כמובא בדברי האריז"ל, שגם הרשב"י ורבי אלעזר בנו היו בכלל עשרה הרוגי מלוכה, והראיה לזה שברח מפני הקיסר שרצה להורגו, והלך הוא ורבי אלעזר בנו להמערה, והיו צריכים הרשב"י ובנו לעשות התיקון במסירות נפשם להריגה כמו רבי עקיבא רבו של רשב"י, ולהעביר הסיגים והקמשונים וחרולים מן השדה אשר ברכו ה'.

ואמר הרשב"י "אני יכול למצוא דרך משובחת וטובה לברר ניצוצי הקדושה מתוך הקליפות ולהורדת השפע מהעולמות העליונים לעולמות התחתונים, הרבה יותר חזקה מאשר מסירות נפש גופנית להריגה על קידוש השם [של רבו רבי עקיבא], וזאת על ידי מסירת נפש בתכלית הגדולה ביותר לתורה הקדושה שאטרח מאוד מאוד על לימוד התורה עם פרישות מהבלי ותענוגי עוה"ז, ואגלה סודות התורה ככל האפשר, ואפרש לכולם תכלית הבריאה כולה, ואכנס בגנוי המלך העליון כבן שנכנס בגנוי אביו, ואגלה אורות העליונים, ועל ידי האור הגדול הזה אבריא החושך הגדול מן העולם, ואבטל כל הקליפות והדינים מן הקדושה". ועל ידי מסירת נפשו לסודות התורה, וכן על ידי גילוי סודות התורה

אֲשִׁירָה לַה' כִּי גָמַל עָלַי (יג, א): [פרי עץ חיים שער הזמירות - פרק ב] גם נראה לעניינת דעתי ששמעתי ממורי ז"ל שצריך לכוין בפסוק "אשירה לה' כי גמל עלי" שבסופי תיבות נרמז שם יל"י, כי שם זה מעלה נשמות דעשיה, כמבואר אצלנו בקבלת שבת בפסוק "ה' למבול ישב", ועיין שם גם פסוק "העלית מן שאול נפשי" היא סוד העלאת המ"ן מבחינת הנפשות שבקל"י העשיה שאין שם אלא בחינת הנפש וקל"י העשיה נקרא שאול דרגא תתאה דגיהנם, וזהו "העלית מן שאול נפשי", גם כל שאר הפסוק מכאן עד ה' מלך, כולם מדברים בענין י' הרוגי מלוכה. שער (שער הכוונות - דרושי תפילת השחר דרוש א' ענין תפלת השחר).

זה הדבר שבו תלוי כל גאולתינו ופדות נפשינו

כולנו באנו "יחד שבטי ישראל" למעמד סיום הזוהר הקדוש במירון, בציון רבי שמעון בר יוחאי ע"ה בבית ה' היכלא דרשב"י אשר לא זזה משם השכינה מעולם. אשרינו שזכינו להיות מחוברים להרשב"י הקדוש ולסיים את כל הזוהר הקדוש, כי זהו הדבר שבו תלוי כל גאולתינו ופדות נפשינו לקרב את הגאולה ולהביא את המשיח, וזכות הזוהר הקדוש מגן ומציל את עם ישראל מכל מני מרעין בישינ.

— תהלים — זוהר תהלים —

יבא לידי ואקיימנו, ועכשיו שבא לידי לא אקיימנו. היה מאריך באחד עד שיצתה נשמתו באחד.

רבי עקיבא נפטר ביום הכיפורים - ולא ידעו תלמידיו, עד שאלהו הנביא בא להודיע

ובותב ה'בן יהודע', שתלמידיו לא אמרו לו דברים אלו ביום שנפטר, כי נשמתו יצאה ב'אחד' ואיך השיב להם, אלא בכל יום לפני הוצאתו להורג היו סורקים את בשרו, והוא היה מקבל עול מלכות שמים, ובאותם ימים דברו איתו תלמידיו. אבל ביום שבו נפטר, שהוא יום הכיפורים, לא היו איתו תלמידיו, כמסופר במדרש משלי (פ"ט ס"ב) שאלהו הנביא בא להודיע לרבי יהושע הגרסי על מותו של רבי עקיבא.

אמר להן רבי אליעזר הגדול, תמיה אני אם ימותו מיתת עצמן, אמר לו רבי עקיבא שלי מהו, אמר לו שלך קשה משלהן

ובספר "סוד ה'" הביא את ספר "שירי מצוה", להגה"צ רבי בנימין אליהו מזאלשין על צוואת רבי אליעזר הגדול להורקנוס בנו, (המוכא בספר שבט מוסר פרק ט"ז), שביאר שכל דברי רבי אליעזר הגדול היו עמוקים על פי הסוד, ומה שאיתא בגמרא סנהדרין (דף סח.), וז"ל: והתניא כשחלה ר' אליעזר נכנסו ר' עקיבא וחביריו לבקרו... אמר להן למה באתם, אמרו לו ללמוד תורה באנו, אמר

זכה להכניע הקליפות ולבטל גזירות להמשיך לעולם חיים שלום וחירות... כי כל הכוח הגדול הזה צריך אותו דוקא לדור הזה האחרון דור של ביאת המשיח, (מהרצ"א מדינוב), ע"כ.

רבי עקיבא היה חבוש בבית האסורים עשרים שנה

ובמדרש שיר השירים מהגניזה [י"ל ע"י הרב יוסף חיים ורטהימר, הוצאת 'כתב יד וספר' ירושלים תשנ"ה], עמוד י"ח, על הפסוק (א א) 'לריח שמניך טובים וכו'', נאמר: 'השביעי [מעשרה הרוגי מלכות] רבי עקיבא, שהיה חבוש בבית האסורים עשרים שנה, והיו מביאים קולמוסים של קנים, ונותנים בין ציפורניו, ומרתיחין צרורות באש, ומניחין תחת שחיו, ואמרו לו הנח מה שבידך, ובכל כך היה מוסיף להם תוכחות, ומה היה אומר להם, 'כמוהם יהיו עושיהם'. וכל דבר שהיו צריכין לו היו שולחים ושואלין לו בבית האסורים [ראה פסחים קיב: יבמות קח: סנהדרין יב. עירובין כא: ירושלמי יבמות פ"ב ה"ח]. לסוף עשרים שנה ששהה בבית אסורים יצא ליהרג, והיה עונת ק"ש וכו'. ובגמרא (ברכות סא:) מתארת את הוצאתו להורג של ר"ע - 'בשעה שהוציאו את רבי עקיבא להריגה זמן קריאת שמע היה, והיו סורקים את בשרו במסרקות של ברזל, והיה מקבל עליו עול מלכות שמים. אמרו לו תלמידיו: רבינו, עד כאן, אמר להם כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה בכל נפשך - אפילו נוטל את נשמתך, אמרתי: מתי

זוהר תהלים

עשרה הרוגי מלכות - כמו רבי שמעון בר יוחאי ובנו רבי אלעזר שניצל, כי בין לומדי תורת הסוד אין, לא שנאה, ולא קנאה, ולא תחרות, אלא כולם באהבה ואחדות גמור, כמו שאמר הרשב"י בזוהר (פרשת נשא - דף קכ"ח ע"א):
תְּדִי רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (חֲבִקוּק ג) ה' שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יִרְאֵתִי. (אמר) (קכ"ח ע"ב) הֵתֵם יְאוֹת הַיָּהּ לְמַהוּי דְחִיל. אֲנִן בְּחֻבִּיבּוֹתָא תְּלִיָּא מְלֵתָא, וְכַתִּיב, (דברים ו) וְאֶהְבֶּתְ אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ, וְכַתִּיב (דברים ז) מֵאֲהַבְתָּ יְיָ אֶתְכֶם, וְכַתִּיב (מלאכי א) אֶהְבֶּתִי אֶתְכֶם וְגו'.

ובראשון הקודש: שמח רבי שמעון ואמר, (חֲבִקוּק ג) ה' שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְךָ יִרְאֵתִי. שֶׁם רְאוּי לְהִיֹּת יִרְאָה. אֲנִן בְּחֻבִּיבּוֹת תְּלוּי הַדְּבָר, שְׁפָתוֹב (דברים ו) וְאֶהְבֶּתְ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ, וְכַתִּיב (שם ז) מֵאֲהַבְתָּ ה' אֶתְכֶם, וְכַתִּיב (מלאכי א) אֶהְבֶּתִי אֶתְכֶם וְגו'.

אם אינך מלמדני תצטרך למות על קידוש ה', כי אי אפשר לעשות התיקון אלא על ידי לימוד תורת הסוד

ובגמרא פסחים (דף קיב): חמשה דברים צוה רבי עקיבא את רבי שמעון בן יוחי כשהיה חבוש בבית האסורין, אמר [רשב"י] לו [לרבי עקיבא] רבי למדני תורה, אמר איני מלמדך, אמר לו אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות, אמר לו בני יותר ממה שהעגל רוצה לינק פרה רוצה להניק, אמר לו ומי בסכנה, והלא עגל בסכנה, אמר לו אם בקשת ליחנק היתלה באילן גדול, עכ"ל. ורואים שרבי עקיבא חשש ללמדו כשהיה עשרים שנה בבית האסורים, ועל

להן ועד עכשיו למה לא באתם, אמרו לו לא היה לנו פנאי, אמר להן תמיה אני, אם ימותו מיתת עצמן, אמר לו רבי עקיבא שלי מהו [בלומד באיזה מיתה ימות], אמר לו שלך קשה משלהן... אמר להן הוא טהור, ויצאה נשמתו בטהרה, עיי"ש.

אם היה רבי עקיבא לומד סתרי תורה אצל רבי אליעזר הגדול, והיה מלמדם לכ"ד אלף תלמידיו, אז היו כולם באחדות אמיתי, ולא היו מתים, ולא הייתה הגזירה

מובן שכל הקפידה היתה מפני שלא למד ולימד את תורת רבו רבי אליעזר שהיתה על פי הסוד, ועל כן קיבל עונש חמור כזה, שרבי עקיבא היה יכול לקבל את כל תורת הסוד וללמד את בני ישראל. וכן כתב הגה"ק מהרצ"א מדינוב בהוספותיו לספר סור מרע ועשה טוב, וזת"ד: ואין לנו כוח בירור ניצוצי הקדושה כמו כוח לימוד הזוה"ק, ומובא בשם האריז"ל, שגם הרשב"י ורבי אלעזר בנו היו בכלל עשרה הרוגי מלוכה, והראיה לזה שברח מפני הקיסר שרצה להורגו, והלך הוא ורבי אלעזר בנו להמערה, והיו צריכים הרשב"י ובנו לעשות התיקון במסירות נפשם להריגה כמו רבי עקיבא רבו של רשב"י, ולהעביר הסיגים והקמשונים וחרולים מן השדה אשר ברכו ה'. ומסיים שם (בספר סוד ה') שאם רבי עקיבא היה לומד סתרי תורה אצל רבי אליעזר הגדול, והיה מלמדם לכ"ד אלף תלמידיו, אז היו כולם באחדות אמיתי, ולא היו מתים, (וגם היו ניצלים מגזירת

—== זוהר תהלים ==—

את כל ישראל, כמו שכתב בזוהר הקדוש: עוד אָמַר אֱלֹהֵינוּ זְכוּנוּ לְבִרְכָה לְרַבֵּי שְׁמֵעוֹן: בְּהַאי סֵפֶר הַזֶּהר יִתְפָּרְקוֹן מִן גְּלוּתָא בְּדִרְא אֲתַגְלִיא בְּדִרְא בְּתַרְאָה. עוד בְּדָף קכ"ד: לְשׁוֹן מֹשֶׁה רַבֵּינוּ לְרַבֵּי שְׁמֵעוֹן. וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהִירוּ כְּזֶהר הַרְקִיעַ בְּהַאי חֲבוּרָא דִּילָךְ דְּאִיהוּ סֵפֶר הַזֶּהר בְּאֵילִין לֹא צָרִיךְ נִסְיוֹן – רְצָה לֹמַר: כִּי הַלּוּמֵד בְּסֵפֶר הַזֶּהר לֹא יִסְבַּל חֲבָלֵי מְשִׁיחַ וּבְגִין דִּישְׂרָאֵל עֲתִידִין לְמִטְעַם מְאִילְנָא דְחַיֵּי דָא הוּא סֵפֶר הַזֶּהר יִפְקֹן בֵּיהּ מְגַלּוּתָא בְּרַחֲמֵי.

ועל כן לא מספיק ללמוד לעצמו, אלא צריך לזכות את הרבים וללמד ולהשמיע לכל ישראל! כי תורת הסוד נועדה להתגלות וללמד את הרבים בדור האחרון למען הכינו את העולם לקראת תורתו של משיח והגאולה שלימה, וכמבואר בשל"ה הקדוש.

זה אמר לו רבי שמעון אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחי אבא ומוסרך למלכות, יש לבאר על פי כתבי האריז"ל שאין הכוונה למלכות כאן מלכות הרשעה, אלא למדת מלכות שבמיתה על קידוש השם נקרא, שנמסר למידת מלכות העליונה, וזה כוונתו שאם אינך מלמדני תצטרך למות על קידוש ה', כי אי אפשר לעשות התיקון אלא על ידי לימוד תורת הסוד, (סוד ה').

מהסיפור הזה אנחנו לומדים, כי אם רבי עקיבא היה לומד אצלו סודות התורה, היה יכול להינצל מלהיות בעשרה הרוגי מלכות, כמו רבי שמעון בר יוחאי ע"ה, וזה מה שאמר לו רבי אליעזר תמה אני וכו', כי לימוד תורת הסוד יותר גבוה מליהרג על קידוש ה', כי כל תורת הסוד הוא שיחיו ולא ימותו, לא רק הוא, אלא מכפר ומציל

יֵד אֶלְמִנְצַח לְהוֹדוֹ אָמַר נָבֵל בְּלִבּוֹ אֵין אֱלֹהִים הַשְׁחִיתוּ הַתְּעִיבוּ עָלֶיךָ
 אֵין עֲשֵׂה טוֹב: בַּיְהוָה מִשְׁמַיִם הַשְׁקִיף עַל בְּנֵי אָדָם לְרֹאוֹת הַיֵּשׁ
 מִשְׁפִּיל דְּרִשׁ אֶת אֱלֹהִים: גַּ הַבֵּל כֶּר יַחְדּוֹ נֶאֱלָחוּ אֵין עֲשֵׂה טוֹב אֵין גַּם

שימוש תהלים

לפחד

אמר נבל בלבו וגו' (יד, א): [שימוש תהלים לפרק יד] טוב לאומרו בזמן שהוא מפחד פן יספרו עליו לשון הרע, ובזמן שלא יאמינו לדבריו.

זוהר תהלים

גודל מעלת לומדי הסוד בעיון חלקם בעולם הזה ובעולם הבא.

מלאך שמפתחות החכמה נמצאים אצלו
 ה' מִשְׁמַיִם הַשְׁקִיף עַל בְּנֵי אָדָם לְרֹאוֹת
 הַיֵּשׁ מִשְׁפִּיל דְּרִשׁ אֶת אֱלֹהִים" (יד, ב):
 [היכלות דקדושה זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רמז): זוהר
 תורה] רבי שמעון אמר, למעלה ברקיע,
 קיימת החיה ההיא, אשר שמו יופיא"ל,
 והוא עומד בכל סודות החכמה"ו, וכל
 אותן מפתחות החכמה נמצאים אצלו.

המלאך מגין בשעת פטירתו של האדם
 שרדף להכיר קונו

והוא המלאך, שעומד לתבוע שכר מאת
 הקדוש ברוך הוא, ליתן לכל אותן
 הרודפים אחר כל בעלי החכמה, ואפילו
 מכל אדם"ו, ולומדים חכמה לדעת את
 רבונם, וזה הוא השכר שהוא נתן
 לאנשים הרודפים אחר חכמה לדעת את

"ה' מִשְׁמַיִם הַשְׁקִיף עַל בְּנֵי אָדָם לְרֹאוֹת
 הַיֵּשׁ מִשְׁפִּיל דְּרִשׁ אֶת אֱלֹהִים" (יד, ב):
 [זוהר תורה; זוהר חלק א' פ' חיי שרה דף קל:]
 אמר רבי יוסי, בוא וראה, זכאים הם
 הצדיקים שנגנו להם הרבה טובות לעולם
 הבא, ואין מקום פנימי בכל אותן
 המקומות, כהם המוכנים להיודעים בסוד
 רבונם, ויודעים להתדבק בהם בכל יום,
 על אלה כתוב: "עֵינִי לֹא רָאִתָּה אֱלֹהִים
 זוֹלָתְךָ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לּוֹ" (ישעיהו סד, ג), מהו
 "לְמַחְכָּה לּוֹ", כמו שכתוב: "חִכָּה אֶת
 אֵיבֹב בְּדַבְרֵיהֶם" (איוב לב, ד) טו, ואלה
 המשכילים בדברי החכמה, ומדייקים בה,
 ומחכים לה להבין ברור הדבר, להכיר את
 רבונם, אלה הם שרבונם מתפאר בהם
 בכל יום, אלה הם הנכנסים בין קדושים
 העליונים, והם נכנסים בכל השערים
 שלמעלה, ואין מי שימחה בידם, אשרי

זיו הזוהר

ונקרא גם כן "היכל זוהר", והרמ"ז זצ"ל כתב כאן
 רמז, שהשם יופיא"ל בגימטריא קבל"ה:
 יז. פירוש אפילו מן הפחות ממנו, כדאיתא

טו. דורש למחכה לו פירוש, שלומד במתינות
 ובעיון עמוק, למען ישכיל ויבין היטב. טז. זה
 המלאך הוא השר של ההיכל "עצם השמים"

אָחַד: הַלֹּא יָדְעוּ כָּל פְּעָלֵי אֲנֹן אֶבְלֵי עַמִּי אֲכָלוּ לֶחֶם יְהוָה לֹא קָרְאוּ:
 הַ שֵּׁם פָּחַדוּ פָּחַד בִּי אֱלֹהִים בְּרוּר צְדִיק: וְעֵצַת עֲנִי תְכַיְשׁוּ בִּי יְהוָה

זוהר תהלים

רבונם, שכאשר יוצא אדם זה מעולם הזה, מלאך ההוא יוצא נגדו על ד' שרפים מעופפים, ופורח לפניו, ואינו מניח לכל אותן שרי הדין אשר בצד הטומאה לגשת אליו, וכמה הם מלאכי השלום סביביו.

בבושהי, וכאשר מנשאים כנפיהם אותן השרפים אשר תחת החיה ההיא, מנקשים בכנפיהם ושרפים אותה, והיא נשרפת ולא נשרפת, קיימת ולא קיימת, וכך נידונת בכל יום, מאירה ואינה מאירה, אף על פי שיש לה מעשים טובים.

אין שיעור לשכר העוסקים בחכמה זאת לפי שאין שכר גדול בעולם ההוא, כמו לאלה העמלים בחכמה, להסתכל בכבוד רבונם, ואין שיעור להשכר, של אותן היודעים חכמה, להסתכל בכבוד רבונם, אשרי חלקם בעולם הזה ובעולם הבא, שכתוב: "אֲשֶׁרֵי אָדָם מְצָא חֲכָמָה וְאָדָם יִפְיֵק תְּבוּנָה" (משלי ג, יג).

גודל מעלת הוותרן לעניים

"עֵצַת עֲנִי תְכַיְשׁוּ בִּי ה' מְחַסֵּהוּ": (יד, ו)

[זוהר ח"א פ' וירא (דף קט.) זוהר תורה]

אמר רבי חייא, כל איש שהוא צר עין אל העניים, ראוי הוא שלא יתקיים בעולם, ולא עוד אלא שאין לו חיים לעולם הבא, וכל מי שהוא וותרן לעניים, ראוי הוא שיתקיים בעולם ושיתקיים העולם בזכותו, ויש לו חיים ואריכת החיים לעולם הבא.

הנחשים נכנעים ואינם יכולים להזיק ואלה השרפים כאשר נוסעים ונתגלים, נכנעים לפניהם אותן נחשים שרפים, היוצאים מן הנחש ההוא שגרם מיתה לכל העולם.

כפי שיגע ונצטער להכיר קונו כך הוא מקבל שכר

מלאך קדוש הזה עומד, כאשר הנשמה עולה ומגעת אצל, אז הוא שואל אותה בסודות החכמה האלוהית, וכפי אותה החכמה שרדף אחריה ונדבק בה, כך נותנים לו שכרו.

אם היה ביכולתו ללמוד ולא למד נדחה לחוץ בבושה נוראה

ואם היה ביכולתו ללמוד אותה החכמה ולא למד, נדחית לחוץ ואינה נכנסת, ועומדת תחת היכל ההוא

זיו הזוהר

עצם השמים, היכל זוהר.

במשנה, איזהו חכם הלומד מכל אדם: יח. זה ההיכל של אותו המלאך יופיא"ל, והוא ההיכל

מְחַסְהוּ: זְמוּ יִתֵּן מִצִּיּוֹן יִשְׁעֵת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה לִּי: שְׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל
יַעֲקֹב יִשְׁמַח יִשְׂרָאֵל:

זוהר תהלים

המרחם על עניים ברצון הלב צלם האלקים אינו סר ממנו המצות בענין זה שיתעלה האיש בצורתו של אדם.

נבוכדנצר נשתנה צורתו ברגע שהטיל עין רע בעניים

מניין, מנבוכדנצר, אף על פי שחלם לו חלום ההוא, כל זמן שהיה חונן לעניים לא נתקיים בו החלום, כיון שהטיל עין רעה שלא לחנון לעניים, מה כתוב: "עוֹד מְלֹתָא בְּפִסְמֵי מְלֹתָא וּגְוִי" (דניאל ד, כח), מיד נשתנה צורתו ונטרד מן האנשים, זהו שכתוב: "נַעֲשֶׂה אֲדָם" (בראשית א, כו), כתוב כאן עשיה, וכתוב שם: "וְיִשֵּׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמּוֹ הַיּוֹם בְּעֵז" (רות ב, יט).

"נַעֲשֶׂה עִנִּי תְּבִישׁוּ כִּי ה' מְחַסְהוּ": (יד, 1):

[זוהר ח"א הקדמת הזוהר (דף יג:)] זוהר תורה] סוד זה ראינו בספר של שלמה המלך, שכל מי שמרחם על העניים ברצון הלב, לא תשתנה צורתו לעולם מן צורת אדם הראשון, וכיון שצורתו של אדם נרשמת בו, הוא שולט על כל הבריות שבעולם בצורה ההיא, זהו שכתוב: "וּמִוִּרְאֵיכֶם וְחִתְּכֶם יִהְיֶה עַל כָּל חֵית הָאָרֶץ וּגְוִי" (בראשית ט, ב), כלם זועים ומפחדים מן הצורה ההיא שנרשמת בו, לפי שזאת המצוה טובה מכל שאר

זו הזוהר

יט. פירוש, שנותן הצדקה, לא בעבור התפארת וגיאות, אלא מחמת נדבת לב טוב, מלא רחמים.

טו א מְזַמֵּר לְדָוִד יְהוֹנָה מִי יְגוּר בְּאַהֲלָהּ מִי יִשְׁכַּן בְּחַר קְדֻשָּׁהּ: ב הוֹלֵךְ תְּמִים וּפְעַל צְדָק וְדָבַר אֱמֶת בְּלִבָּבוֹ: ג לֹא רָגַל עַל לְשׁוֹנוֹ לֹא עָשָׂה לְרַעְיוֹהוּ רָעָה וְחִרְפָּה לֹא נִשְׂא עַל קִרְבּוֹ: ד נִבְּוָה בְּעֵינָיו נִמְאָם וְאֵת יִרְאֵי יְהוֹנָה

להמית שד

ה' מי יגור באהליך וגו' (טו, א): [שימוש תהלים לפרק טו]. טוב להיות מקובל בעיני הבריות וגם זה המזמור טוב להבריא השד אמור אותו על קדרה חדשה מלאה מים שאובים ותרחץ למי שיש בו רוח או שד. ושם שלו יל"י. י' מן "יגור, ל' מן "רגל, י' מן "ימוט, דבסוף המזמור באלפ"א בית"א דא"ת ב"ש, ותאמר. יהי רצון מלפניך השם הגדול יל"י שתסיר כל שד ומוזיק מגוף (פלוגי בר פלונית) וישתה מן המים וירחץ בהם פניו ידיו ורגליו, והוא יברח.

זוהר תהלים

מְזַמֵּר לְדָוִד ה' מִי יְגוּר בְּאַהֲלָהּ וְכוּ' (טו, א)
[זוהר בראשית 9' ויצא (דף קטא.)] וְיִסֵּר בְּיוֹם הַהוּא אֶת הַתִּישִׁים. רְבִי אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים טו) 'ה' מִי יְגוּר בְּאַהֲלָהּ' וְגו'. הָרִי בְּאֲרָנוֹ וּבְאֲרוֹ הַחֲבָרִים, הוֹלֵךְ תְּמִים - זֶה אֲבָרְהָם, שְׂפָאֲשֵׁר נִמּוּל נִקְרָא תְּמִים. וּפְעַל צְדָק - זֶה יִצְחָק. וְדָבַר אֱמֶת - זֶה יַעֲקֹב

מְזַמֵּר לְדָוִד ה' מִי יְגוּר בְּאַהֲלָהּ (טו, א)
[זוהר בראשית 9' ויצא (דף קטא.)] וְיִסֵּר בְּיוֹם הַהוּא אֶת הַתִּישִׁים. רְבִי אֶלְעָזָר פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים טו) 'ה' מִי יְגוּר בְּאַהֲלָהּ' וְגו'. הָרִי בְּאֲרָנוֹ וּבְאֲרוֹ הַחֲבָרִים, הוֹלֵךְ תְּמִים - זֶה אֲבָרְהָם, שְׂפָאֲשֵׁר נִמּוּל נִקְרָא תְּמִים. וּפְעַל צְדָק - זֶה יִצְחָק. וְדָבַר אֱמֶת - זֶה יַעֲקֹב. וְדָאִי שְׂיַעֲקֹב נִדְבַק בְּאֱמֶת. אִם הוּא בְּאֱמֶת נִדְבַק, מָה הִטְעַם עָשָׂה עִם לְבָן בְּצוּרָה הַזֹּאת?

אָמַר יַעֲקֹב הַבְּחִין אֶת שְׁעַת הַמְּזֹל שְׁלוֹ שְׁהִיתָה, שְׂמַתָּר לְאָדָם לְבַחֵן אֶת שְׁעַתוֹ טָרָם יְשׁוּב לְאֲרָצוֹ, וְאִם מְזֹלוֹ עוֹמֵד בְּמָה שְׁעוּשָׂה - יָפָה, וְאִם לֹא - אֵל יוֹשִׁיט רַגְלוֹ עַד שְׂיַעֲלָה [שיעמד במה שעשה] אֵלָיו.

אין לו רשות להרהר במה שאינו יכול להשיג
אָמַר רְבִי יְהוּדָה, כָּל עֲשֻׁרֵת הַדְּבָרוֹת מְשַׁתְּמָעִים מֵהֶם. הוֹלֵךְ תְּמִים - כְּנֶגֶד אֲנִי ה' אֱלֹהֶיךָ. מְלַמֵּד שְׂצָרִיךְ אָדָם הַדְּבָרוֹת

יִכְבַּד נִשְׁבַּע לְהִרְעֵ וְלֹא יִמַר: הַ כִּסְפוֹ לֹא נָתַן בְּנִשְׁךָ וְיִשְׁחַד עַל נָקִי לֹא לָקַח
עֲשֵׂה אֱלֹה לֹא יִמוּט לְעוֹלָם:

— זוהר תהלים —

יוֹסִי אוֹמֵר, כִּנְגַד לֹא תִגְנֹב, שְׁכָתוֹב (שמות
כב) אִם זָרְחָה הַשְּׁמֵשׁ עָלָיו.

לֹא תִרְצַח

נִבְזָה בְּעֵינָיו נִמְאָס - כִּנְגַד לֹא תִרְצַח. מִי
שֶׁהוּא נִבְזָה בְּעֵינָיו, לֹא יַעֲשֶׂה
קִטְטָה שְׂיִהְרֹג, וְלֹא יִהְרֹגוּהוּ.

כִּפּוּד אָב וְאִם רַק עַל פִּי הַתּוֹרָה

וְאֵת יִרְאֵי ה' יִכְבַּד - כִּנְגַד כִּפּוּד אֵת אֲבִיךָ
וְאֵת אִמְךָ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עַל הַכֹּל
חַיִּב אָדָם לְכַבֵּד אֲבָיו וְאִמּוֹ. יֵצֵא מִכָּל זֶה
- אִם יֵאמְרוּ לוֹ לְעֵבֵר עַל דְּבָרֵי תוֹרָה אוֹ
לְעֵבֵד עֲבוּדָה זָרָה, שְׂאִינוֹ חַיִּב לְכַבֵּד. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב וְאֵת יִרְאֵי ה' יִכְבַּד.

יִטִּיל שְׁבוּעָה עַל יִצְרוֹ אִם מִסִּיתוֹ לְעֵרִיּוֹת

נִשְׁבַּע לְהִרְעֵ וְלֹא יִמַר - כִּנְגַד לֹא תִנְאֶף.
שְׁהִרֵי אִם יִצְרוּ רוּצָה לְשַׁלֵּט עָלָיו,
יִטִּיל שְׁבוּעָה עַל יִצְרוֹ, כְּמוֹ בּוֹעֵז שְׂאִמֵּר
(רות א) חֵי ה' שְׁכָבִי עַד הַבֶּקֶר.

לֹא תִגְנוֹב לֹא תַחֲמוּד

כִּסְפוֹ לֹא נָתַן בְּנִשְׁךָ - זֶהוּ כִּנְגַד לֹא תִגְנֹב.
שְׂאִם אִינוֹ מְלוֹנֵה בְּרַבִּיּוֹת, וְדָאֵי לֹא
יִלְךְ וְיִגְנֹב. וְיִשְׁחַד עַל נָקִי לֹא לָקַח - כִּנְגַד
לֹא תַחֲמוּד.

לְקַבֵּל עָלָיו אֵימַת עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם, וְאִין
לוֹ רְשׁוּת לְהִרְהֵר בְּמָה שְׂאִינוֹ יָכוֹל לְהַשִּׁיג,
מִשְׁמַע שְׁכָתוֹב אֲנִכִּי ה' אֱלֹהֶיךָ סִתְּמִ. כְּתוֹב
כְּאֵן הוֹלֵךְ תְּמִיִם, וְכְתוֹב שְׁם (דְּבָרִים יח)
תְּמִיִם תְּהִיָּה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ, וְאִין לְךָ רְשׁוּת
לְהִרְהֵר עַל מָה שְׁלֹא הִרְשִׁיתָ.

אִין דְּבַר שְׁעוּמַד בְּפָנֵי חִלּוֹל ה'

וּפְעֵל צְדָק - כִּנְגַד לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים
אֲחֵרִים עַל פָּנֵי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם
וְלֹא תַעֲבֹדֵם. מִכָּאֵן, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִין
לְךָ דְּבַר עוּמַד כִּנְגַד חִלּוֹל ה'. מִנִּין לָנוּ?
מִמִּסִּיתָ, שְׁכָתוֹב (שם יג) יְדָךְ תְּהִיָּה בּוֹ
כְּרֵאשׁוֹנָה לְהִמִּיתוֹ. לְמָה? כִּי בִקֵּשׁ
לְהִדִּיחֶךָ מֵעַל ה' אֱלֹהֶיךָ. וְאִם הִרְגֵּ אֹתוֹ,
נִקְרָא צְדִיק, מִקְנֵא וּפְעֵל צְדָק, וְזֶהוּ וּפְעֵל
צְדָק.

אִסוּרֵי לֹא תִשָּׂא לֹא תַעֲנֶה שְׁמִירַת שְׁבַת
וְאִסוּר גְּנֹבָה

וְדִבֵּר אֱמַת בְּלִבּוֹ - כִּנְגַד לֹא תִשָּׂא אֵת
שְׁם ה' אֱלֹהֶיךָ לְשׂוּא. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, אִינִם כְּסֻדְרָם, וְאִף עַל גֵּב שְׂאִינִם
כְּסֻדְרָם, אִין זֶה מִשְׁנֵה לָנוּ. לֹא רָגַל עַל
לְשׁוֹנוֹ לֹא עֲשֵׂה לְרַעְהוֹ רַעָה - כִּנְגַד לֹא
תַעֲנֶה בְּרַעַף עַד שְׁקֵר. וְחִרְפָּה לֹא נִשָּׂא עַל
קִרְבוֹ - כִּנְגַד מִחֲלַל שְׁבַתוֹת בְּפִרְהִסְיָא. רַבִּי

מִכְתָּם לְדָוִד שְׁמֵרְנֵי אֵל בִּי חֲסִיתִי בָּךְ: ב אֲמַרְתָּ לַיהוָה לֵאמֹר אֲדֹנָי

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לפרסם הגנב

שמרני אל כי חסיתי בך וגו' (טז, א): [שימוש תהלים לפרק ז]. זה המזמור טוב לפרסם הגנב. קח טיט מן שפת הנהר וחול מן הים וערב אותם וגבל וכתוב כל הנחשדים וקח ספל חרס ומלא אותו מים שאובים ושים כל השמות הנחשדים בספל כל אחד ואחד לעצמו ואמור עליו זה המזמור י' פעמים ושם שלו הוא ח"י. ח' מן "חבלים, י' מן "נחלת שפרה עלי, ובכל פעם יאמר. יהי רצון מלפניך ח"י שתודיעני מי גנב כך וכך, ומי שגנב יפתח עינו שלו ויעלה פתקו למעלה. וטוב לפתיחת הלב ומשלים האויבים ומוציא האדם מצרה שהיה רגיל בה לרוחה.

— זוהר תהלים —

המלכות שהיא "מך" = עניה, "תם" = נשמרת מהחיצונים

(טז, א): [זוהר ח"ג פ' פנחס (דף רל"ט): זוהר תורה] מה הטעם, "שְׁמֵרְנֵי אֵל"י, צד של אברהם נצרך להתעורר, שיאיר חסד העליון, לחסדי דוד הנאמנים.

"מִכְתָּם לְדָוִד שְׁמֵרְנֵי אֵל בִּי חֲסִיתִי בָּךְ"

(טז, א): [זוהר חדש פ' כי תשא (דף

נו): זוהר תורה] זה ביארנו, מהו "מִכְתָּם", מך, תם, מך לפי שאין לה אור משלה, תם, כאשר הלבנה בשלימות, ומאירה באורות עליונים, אז תם, ועל כן "מִכְתָּם לְדָוִד", מתי, כאשר נשמרת הלבנה, זהו שכתוב "שְׁמֵרְנֵי אֵלֵי בִי חֲסִיתִי בָּךְ", מהו "חֲסִיתִי", כמו שכתוב "חֲסִיָּה נִפְשִׁי" (תהלים נו, ב) כב.

שְׁמֵרְנֵי אֵל בִּי חֲסִיתִי בָּךְ

שְׁמֵרְנֵי אֵל בִּי חֲסִיתִי בָּךְ (טז, א): [זוהר חדש פ' כי תשא] מתי? כְּשֶׁנֶּשְׂמַרְתָּ הַלְבָנָה. זהו שְׁפָתוֹב (תהלים טז) שְׁמֵרְנֵי אֵל בִּי חֲסִיתִי. מה זה חֲסִיתִי? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם נו) חֲסִיָּה נִפְשִׁי.

צָרִיף לְעוֹרָר, שְׁיָאִיר חֲסֵד עֲלִיּוֹן לְחֲסָדֵי דָוִד הַנְּאֻמְנִים

מה הטעם שְׁמֵרְנֵי אֵל? צדו של אַבְרָהָם שְׁצָרִיף לְעוֹרָר, שְׁיָאִיר חֲסֵד עֲלִיּוֹן

דוקא שם קל רצה לעורר צד החסד שיאיר חסד למלכות

"מִכְתָּם לְדָוִד שְׁמֵרְנֵי אֵל בִּי חֲסִיתִי בָּךְ"

זיו הזוהר

המלכות, שנקראת נפש, וצריכה שמירה ומחסה בפני הס"א: כג. מדייק, למה הזכיר השם א"ל, שהוא חסד, מדרגת אברהם, ואומר שזה משום שאל זה תשוקת המלכות, שתוכל להקרא בשם חסדי דוד, על ידי שתקבל השפעה מן מדת החסד:

כ. זו מדת המלכות, שורש דוד המלך, נדמית להלבנה, שאין לה אור של עצמה, אלא מה שמקבלת מן השמש, וכמו כן המלכות מן התפארת: כא. המלכות צריכה שמירה ומחסה מן הס"א, שלא יניקו ממנה השפעה: כב. נפשי זו

אֶתָּה טוֹבָתִי בַל עָלִיךְ: ג לְקַדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה וְאֲדִירֵי כָּל חֲפְצֵי כָּם: ד יִרְבוּ עֲצוּבוֹתֶם אַחַר מָהָרוּ כָּל אִסְיָךְ נִסְבִּיחֶם מְדָם וְכָל אִשָּׁא אֶת שְׁמוֹתֶם עַל שְׁפָתַי: ה יְהוָהּ מִנֵּת חֶלְקִי וְכוֹסֵי אֶתָּה תוֹמִיךְ גּוֹרְלִי: ו חֲבָלִים נִפְלוּ

זוהר תהלים

"אתה תומיך גורלי", מהו "גורלי", זה הגורל שנאחז בו דוד המלך.

מרכבה תחתונה נקראת לילות

אָבְרָךְ אֶת ה' אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי אֵף לַיְלֹת יִסְרוֹנֵי כְּלִיּוֹתֵי (ט"ז, ט): [זוהר חלק ב'

פ' תרומה דף קלז.] וְלַיְלָה לַלַּיְלָה יְתוּנָה דַּעַת - מְרַכְבוֹתֶיהָ (זו לזו) שֶׁהֵן גּוֹף הַכֶּסֶף, וְכֵלֶן נִקְרָאוֹת לַיְלֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים טז) אֵף לַיְלֹת יִסְרוֹנֵי כְּלִיּוֹתֵי. מְרַכְבָּה עֲלִיּוֹנָה נִקְרָאת יָמִים, יוֹם לַיוֹם. מְרַכְבָּה תַּחְתּוֹנָה נִקְרָאת לַיְלֹת, לַיְלָה לַלַּיְלָה.

פעמים שאמר דוד 'את' ופעמים לא אמר 'את'

"אָבְרָךְ אֶת ה' אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי וְגוֹ" (ט"ז, ט).

[זוהר תורה זוהר חלק ג' פ' בלק דף קצט.] אמר רבי אלעזר, הרי אנו רואים שלפעמים אמר דוד את, שכתוב "אָבְרָךְ אֶת ה' אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי", וכתוב: "אָבְרָכָה אֶת ה' בְּכָל יְתוּנָה וְגוֹ" (תהלים לד, ב), "בְּרַכֵּי נַפְשֵׁי אֶת ה'" (שם קד, א), כמו כן בהתחלת התפלה נתתקן לומר ברכו את ה' המבורך, ולפעמים אמר דוד "בְּרַכּוּ ה' מְלֹאכֵינוּ" (שם קג, ב), "בְּרַכּוּ ה' כָּל צְבָאֵינוּ וְגוֹ" (שם פסוק כא) ולא אמר את.

לְחִסְדֵי דוֹד הַנְּאֻמָּנִים. זֶה שְׁכָתוֹב (שם קג) וְחִסְדֵי ה' מְעוֹלָם וְעַד עוֹלָם. חִסְדֵי - זֶה אֲבָרָהֶם, שֶׁלֶקַח מִהָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן אֹר וְחַיִּים וְנָתַן לְעוֹלָם הָאֲחֵרוֹן. זֶהוּ שְׁכָתוֹב וְעַד עוֹלָם עַל יְרָאֵיו. הוּא הָעוֹלָם הָאֲחֵרוֹן שֶׁתְּלוּיָהּ בּוֹ הִירָאָה.

לְקַדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה וְאֲדִירֵי כָּל חֲפְצֵי כָּם

לְקַדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה (ט"ז, ט):

[בראשית פ' לך לך דף פג ע"ב] הָאָדָם שֶׁהוּא שְׁלֵם בְּכָל, נִקְרָא קְדוֹשׁ אַחַר כֵּךְ כְּשֶׁשְׁנִיחֶם נִתְקַנְּנִים, נַעֲשֶׂה אוֹתוֹ אֹר לְכֵן כֶּסֶף לְאוֹר הַנִּסְתָּר שְׂאִינוֹ נִרְאָה וְאִינוֹ נוֹדֵעַ מִה שֶׁשָּׂרָה עַל אוֹתוֹ הָאוֹר הַלְּבָן, וְאִז הָאוֹר שְׁלֵם. וְכֵךְ הָאָדָם שֶׁהוּא שְׁלֵם בְּכָל, וְאִז נִקְרָא קְדוֹשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים טז) לְקַדוֹשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּה וְגוֹ. כְּמוֹ כֵן בְּסוֹד עֲלִיּוֹן.

אתה ה' תומיך ומשפיע בגורלי שהיא המלכות

"ה' מִנֵּת חֶלְקִי וְכוֹסֵי אֶתָּה תוֹמִיךְ גּוֹרְלִי"

(ט"ז, ט): [זוהר ח"ג פ' בלק דף קצט:] זוהר תורה] אמר רבי יצחק בוא וראה, על עץ הזה שכל כחותיו בו תלויים, אמר דוד

זיו הזוהר

כד. זו מדת המלכות גורלו וחלקו של דוד:

לִי בְנַעֲמִים אֵף נִחַלְתָּ שְׁפָרָה עָלַי: ז אֶבְרַךְ אֶת יְהוָה אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי אֵף
 לִילּוֹת יִסְרוּנִי כְלִיּוֹתַי: ח שְׁוִיתִי יְהוָה לְנִגְדֵי תְמִיד כִּי מִיְמִינִי כָּל אֲמוֹט:
 ט לָכֵן שָׂמַח לִפְנֵי וַיִּגַּל בְּבוֹדֵי אֵף בְּשָׂרֵי יִשְׁכֵּן לְבַטָּח: י כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי
 לְשֹׂאֵל לֹא תִתֵּן חֲסִידֶךָ לְרֵאוֹת שְׁחַת: יא תוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים שְׁבַע שְׂמֹחוֹת
 אֶת פְּנֵיךָ נְעֻמוֹת בְּיָמֶיךָ נְצַח:

— זוהר תהלים —

[זוהר חדש 9' כי תשא דף טז נד:] עוד דרש רבי אלעזר ואמר, כתוב: "אֶבְרַךְ אֶת ה' אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי", וכתוב "אֶבְרַכְּהָ אֶת ה' בְּכָל עַת תְּמִיד תִּהְלֹתוּ בְּפִי" (תהלים לד, ב), למי נצרך ברכות מן התחתונים, לא"ת, שהיא נאחזת בהם כשלהבת בפתילה, ורוד שהיה יודע זה, אמר אברכה א"ת.

אף לילות יסרוני כליותי, מפחד בלילות תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך נעמות בימיך נצח (טז, יא): [זהר חדש 9' כי תשא] ועל זה (תהלים טז) תודיעני ארח חיים. כמו שנאמר (שמות ב) וידע אלהים. ארח חיים, ומי הוא? שבע שמחות, אותו שפל השבע נקלל בו, ויחזיר פניו כנגד פניך, שאני אחוז בהם. ואז נעמות בימיך נצח, שהשמאל נקלל בימין. וכשנקללת, חוזר הצור לעשות את פעלו של תמים, ועל כן זה יתנו.

אריה יושב על המזבח ואוכל את הקרבן "תודיעני ארח חיים שבע שמחות את פניך נעמות בימיך נצח" (טז, יא): [זוהר תורה; זוהר חדש] בוא וראה, כאשר

לפני התפילה אנו מושכים את השכינה עלינו

אלא למלאכים העליונים, שהם במרומים של היכל העליון, נאמר ברכו ה', אנו היושבים למטה, ברכו את ה', לפי שאנו צריכים להמשיך עלינו א"ת הזאת, ועמה נכנס אצל המלך, לחזות פניו, ועל כן אמר דוד: "אני בצדק אחזה פניך", בצד"ק ודאי, ולפיכך התחלת התפלה ברכו את ה', להמשיך על ראשינו א"ת הזאת, וכיון שאנו מושכים א"ת הזאת עלינו, יש לנו לומר התפלה ולשבח.

אסור לומר שלום לאיש קודם התפילה ולפיכך אסור לברך לאיש קודם שיתפלל האדם תפלתו, וימשוך על ראשו א"ת הזאת, ואם מקדים ומברך תחלה לאיש, הרי נתמשך לזה האיש במה על ראשו, במקומה של א"ת הזאת. ולפיכך למלאכים העליונים אמר "בְּרַכּוּ ה'", ואנחנו א"ת ה' להוספה.

מברכים את המלכות

"אֶבְרַךְ אֶת ה' אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי וגו'" (ט"ז, ז):

זיו הזוהר

כו. ובשביל התקשרות הזאת עם ישראל נקראת המלכות בשם כנסת ישראל:

כה. מדת המלכות נקראת א"ת, כיון שנכללת מן כ"ב אותיות, מן א' עד ת', וגם נקראת בשם צדק.

א תפלה לְדוֹד שְׁמֵעָה יְהוָה צְדָק תְּקַשֶּׁבֶה רְנָתִי הַאֲזִינָה תִּפְלְתִי

שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים

לאומרו בדרך

שמעיה ה' צדק וגו' (יז, א): [שימוש תהלים לפרק יז]. טוב למאן דבעי למיזל באורחא. צלי יתיה ואת מצלח ושם שלו הוא י"ה. י' מן "שדוני, ה' מן "מרמה. ואמור. יהי רצון מלפניך י"ה השם הגבור והנורא שתצליח דרכי ותישר אורחותי אמן אמן אמן סלה סלה סלה.

זוהר תהלים

ישראל מטיבים מעשיהם, מזבח ההיא שולטת עם צד הימין, והיו רואים כתבנית אריה רובץ עליה על הקרבן ואוכל אותו, ולכך נקראת אריאל המזבח, קרית חנה דוד ודאי, כי חלקו של דוד היא, וכל ימיו עמל להאיר לה.

דוד התפלל שיתחברו תפארת עם מלכות ועל כן אמר "תודיעני ארח חיים", כמו שכתוב: "וידע אלהים" (שמות ב, כה), "ארח חיים", מי הוא כט, "שבע שמחות את פניך", זה שכל שבע נכללות בו, יחזיר פניו לעומת פניך שאני נאחז בהם, ואז "נעמות בימיך נצח", שהשמאל יתכלל בימין.

דוד הפלך ועקב אבינו צפו את ענני הגלות

שמעיה ה' צדק תקשיבה רנתי האזינה

תפלתו (יז, א): [זוהר בראשית פ'

ויחי (דף רמג c) רבי יוסי ורבי חזקיה היו הולכים לראות את רבי שמעון בקפוטקיא. אמר רבי חזקיה זה שאמרנו לעולם יסדר אדם שבחו של רבוננו ואחר כך יתפלל תפלתו. מי שלבו טרוד ורוצה להתפלל תפלתו, והוא בצרה, ולא יכול לסדר את שבח רבוננו כראוי, מה הוא?

תפלה לדוד שמעיה ה' צדק (יז, א): [זוהר

בראשית פ' בראשית (דף כג): עשירי

בתפלה, וזו שכינה, ועליה נאמר (תהלים יז) 'תפלה לדוד שמעיה ה' צדק'. ודוד ברוח הקדש אמר באחרית הימים של הגלות, אמר על ישראל (שם) 'בחנת לבי פקדת לילה, ואין לילה אלא גלות, ומה שאמר איוב הכל היה משל על ישראל שאמר כלה ענן וילך, והשטן רצה לקטרג לו, ואמר הקדוש ברוך הוא, איוב לא בדעת

בְּלֹא שִׁפְתַי מִרְמָה: ב מִלִּפְנֵיךָ מִשְׁפָּטִי יֵצֵא עֵינֶיךָ תַּחֲזִינָה מִיִּשְׂרָאֵל: ג בְּחַנְתָּ לְבִי פְקַדְתָּ לִילָה צָרַפְתָּנִי כֹל תִּמְצָא זַמְתִּי כֹל יַעֲבֹר פִּי: ד לַפְעֻלֹת אָדָם בְּדַבַּר שִׁפְתֶיךָ אֲנִי שָׁמַרְתִּי אֲרַחֹת פְּרִיזִין: ה תִּמְדָּךְ אֲשֶׁרִי בְּמַעֲגֻלֹתֶיךָ כֹּל נִמְוֹטוּ פְעָמָי: ו אֲנִי קָרָאתֶיךָ כִּי תַעֲנֵנִי אֵל הַט אֲזַנְךָ לִי שְׁמַע אִמְרָתִי: ז הַפְלֵה חֲסִדֶיךָ מוֹשִׁיעַ חוֹסִים מִמַּתְקוֹמָמִים בִּימִינֶךָ: ח שְׁמַרְנִי כְּאִישׁוֹן בַּת עֵינַי בְּצֶל בְּנִפְיֶךָ תִּסְתִּירֵנִי: ט מִפְנֵי רִשְׁעִים זֶה שְׁדוֹנִי אִיבִי בְּנִפְשׁ יִקְיֹפוּ עָלָי: י חֲלָבִמוֹ סָגְרוּ פִימוֹ דַּבְּרוּ בְּגֵאוֹת: יא אֲשֶׁרֵינוּ עִתָּה (סבבנו) סִבְבֵנוּ עֵינֵיהֶם יִשִּׁיתוּ לְנִמְוֹת בְּאָרְץ: יב דְּמִינוּ בְּאֶרֶץ יַכְסוּף לְטְרוּף וְכִכְפִּיר יֵשֵׁב בְּמִסְתָּרִים: יג קוֹמָה יְהוָה־יְהוָה קְדָמָה פָּנָיו

זוהר תהלים

חביבה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, שבכל זמן שכנסת ישראל באה לפני הקדוש ברוך הוא, הקדוש שמעה ה' צדק הקשיבה רנתי האזינה תפילתי. אמר דוד, אני התקשרתי עם כנסת ישראל, כמו שהיא נמצאת לפניך, גם אני כך נמצא. ומשום כך, שמעה ה' צדק - בראשונה, ואחר כך - הקשיבה רנתי האזינה תפילתי.

בְּלֹא שִׁפְתַי מִרְמָה, מה זה בלא שפתי מרמה? אלא כך שנינו, כל דבור ודבור של תפלה שמוציא אדם מפיו, עולה למעלה ובוקע רקיעים, ונכנס למקום שנכנס, ושם נבחן אותו הדבור, אם זה דבור כשר ואם לא. אם זה דבור כשר - מכניסים אותו לפני המלך הקדוש לעשות רצונו. ואם לא - מסטים אותו החוצה, ומתעוררת באותו דבור רוח אחרת.

אמר לו, אף על גב שלא יכול לכוון לבו ורצונו, סדור ושבח של רבונו למה שיגרע? אלא יסדר את שבח רבונו אף על גב שלא יכול לכוון, ויתפלל תפלתו. זהו שכתוב תפלה לרוד שמעה ה' צדק הקשיבה רנתי. שמעה ה' צדק - בתחלה, משום שהוא סדור של שבח רבונו. ואחר כך הקשיבה רנתי האזינה תפילתי. מי שיכול לסדר שבח רבונו ולא עושה, עליו כתוב (ישעיה א) גם כי תרבו תפלה אינני שמע ידיכם וגו'.

כל דבור ודבור של תפלה שמוציא אדם מפיו עולה למעלה ובוקע רקיעים, ונכנס למקום שנכנס, ושם נבחן אותו הדבור, אם זה דבור כשר ואם לא

שְׁמַעַה ה' צָדֵק הַקְּשִׁיבָה רִנָּתִי הָאֲזִינָה תִּפְלָתִי (יז, א): [זוהר ויקרא פ' מצורע (דף נ"ה.)] רַבִּי חִזְקִיָּה פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים יז) 'שְׁמַעַה ה' צָדֵק' וְגו'. כְּמָה

זוהר

להזדווג עם המלכות, שנאחז דוד בפנים שלה,

הספירות ונקרא עץ החיים, הוא יחזור פניו

הַכְרִיעֵהוּ פְּלִטָה נִפְשֵׁי מִרְשָׁע חֲרָבָה: יד מִמְּתִים יִדְּךָ יְהוָה מִמְּתִים
מִחֲלֵד חֲלָקָם בְּחַיִּים (וצפניך) וְצִפּוֹנֶךָ תִּמְלֵא בְטָנָם וְשִׁבְעוּ בָנִים וְהַנִּיחוּ יִתְרָם
לְעוֹלָלֵיהֶם: טו אֲנִי בְצַדֵּק אֶחֱזָה פְּנִיךָ אֲשַׁבְּעָה בְּהַקְיִין תְּמוֹנֶתְךָ:

זוהר תהלים

על מה זה אלה שנהרגו בהרוגי העולם צדיקים
על ידי המלכות הנקראת צדק אחזה פניך
פני ה'

"אני בצדק אחזה פניך וגו'" (יז, טו):

[זוהר תורה; זוהר חלק א' פ' נח דף עב.] פתח יהודי ההוא ואמר, דוד המלך חביבות ודבקות שלו באב"ן ההיא היהלא, ועליה אמר: "אָבֶן מְאֹסוּ הַבּוֹנִים הִיְתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה" (תהלים קיח, כב), וכאשר חפץ להסתכל במראה כבוד רבונו, לקח אותה האב"ן בידו תחלה ואחר כך נכנסלב, לפי שכל מי החפץ להתראות לפני רבונו, לא יכנס אלא באב"ן ההיא, שנאמר: "בְּזֹאת יִבֹּא אֶהְרֵן אֶל הַקְּדוֹשׁ" (ויקרא טז, ג), ודוד התפאר עצמו ואמר: "אֲנִי בְּצַדֵּק אֶחֱזָה פְּנִיךָ" לז, וכל יגיעתו של דוד להתראות עם אב"ן ההיא כראוי לפני העלין.

לעזרתו להעלות תפלתו: לג. השכינה הקדושה במקורה מדת המלכות נקראת זא"ת, ונקראת אב"ן, ונקראת צד"ק: לד. אחזה פניך היינו התפארת מלך הקדוש, ששמו שם הוי"ה ברוך הוא:

מִמְּתִים יִדְּךָ ה' מִמְּתִים מִחֲלֵד חֲלָקָם

בְּחַיִּים (יז, יד): [זוהר שמות פ' פקודי

דף ה'נ"ד:] בֹּא וּרְאֵה, מִשּׁוּם שְׂרָבִי עֲקִיבָא עֲלָה לְמַעְלָה כְּרָאוֹי, נִכְנַס בְּשִׁלּוּם וַיֵּצֵא בְּשִׁלּוּם. דָּוִד שָׁאֵל שְׁאֵלָה, וְלֹא הִתְפָּרַשׁ, שְׁכָתוּב (תהלים יז) 'מִמְּתִים יִדְּךָ ה' מִמְּתִים מִחֲלֵד חֲלָקָם בְּחַיִּים'. (תוהה) עַל מַה זֶה אֱלֹהִים שְׁנֵהָרְגוּ בְּהַרוּגֵי הָעוֹלָם צְדִיקִים, וְזָכָאִים, שְׁלֹא חָטְאוּ חָטָא כְּדִי שְׁיַעֲנִשׁוּ.

בֹּא וּרְאֵה, מִמְּתִים יִדְּךָ ה' מִמְּתִים מִחֲלֵד חֲלָקָם בְּחַיִּים. כָּאֵן הוּא שְׁנֵי צְדִיקִים - יִדְּךָ ה', וְחֲלֵד. יִדְּךָ ה' - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהִנְשָׂמָה מִתְכַּנְּסֵת אֵלָיו. מִמְּתִים מִחֲלֵד - זֶה הַצַּדִּיק הָאֲחֵר, שֶׁהִגּוּף הוּא שׁוֹלֵט עֲלָיו, שְׁכָתוּב (ישעיה לח) לֹא אָבִיט אֶדָם עוֹד עִם יוֹשְׁבֵי חֲדָל. זִוּו הַזוּהַר

ואז יומתק השמאל דין ויתכלל בימין רחמים: לא. מדת המלכות נקראת אב"ן, בסוד הכתוב: "עַל אָבֶן אֶחָת שִׁבְעָה עֵינַיִם" (זכריה ג, ט), שבעה דוקא ולא שבע, והבן: לב. פירוש, שהתקשר עצמו בשכינה הקדושה, ולקחה

ג לחודש

יח א לִמְנַצַּח לְעַבְדֵי יְהוָה לְדוֹד אֲשֶׁר דִּבֶּר לַיהוָה אֵת דְּבָרֵי
 הַשִּׁירָה הַזֹּאת בְּיוֹם הַצִּיל יְהוָה אֹתוֹ מִכַּף כָּל אֹיְבָיו וּמִיַּד שָׂאוֹל:
 ב וַיֹּאמֶר אֲרַחֲמֶנּוּ יְהוָה חֲזֹקֵי ג יְהוָה סְלַעֵי וּמַצְוֹדָתֵי וּמַפְלְטֵי אֵלַי
 צוּרֵי אַחֲסָה בּוֹ מְגַנֵּי וְקֶרֶן יִשְׁעֵי מִשְׁגָּבַי: ד מִחֲלָל אֶקְרָא יְהוָה וּמִן אֹיְבֵי
 אֹנִישׁ: ה אֶפְפוּנֵי חֲבָלֵי מָוֶת וְנַחֲלֵי בְלִיעַל יְבַעַתוּנִי: ו חֲבָלֵי שָׂאוֹל סִבְבוּנִי
 קִרְמוּנֵי מוֹקְשֵׁי מָוֶת: ז בְּצַר לִי אֶקְרָא יְהוָה וְאֵל אֱלֹהֵי אֲשׁוּעַ
 וְשָׁמַע מִהִיבְלוֹ קוֹלִי וְשִׁוְעָתִי לִפְנֵי תְבוּאָה בְּאֹזְנֵי: ח וַתִּגַּעַשׁ וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ
 וּמוֹסְדֵי הָרִים יִרְגָּזוּ וַיִּתְגַּעְשׁוּ בִּי חָרָה לִּי: ט עָלָה עֵשָׂן בְּאִפּוֹ וְאֵשׁ מִפִּי תֹאכַל
 גְּחָלִים בָּעֵרוּ מִמֶּנּוּ: י וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְדּוּ וַעֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו: יא וַיִּרְכַּב עַל כְּרוּב

===== שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים =====

להנצל ממלכים

למנצח לעבד וגו' (יח, א): [שימוש תהלים לפרק יח] אם ראית לסטים באים לקראתך אמור אותם והם יברחו מלפניך ושם שלו הוא אליה. א' מן "אשר דבר, ל' מן "שאוּל, י' מן מ' ד"ממרום בא"ת ב"ש, ה' מן "האל הנותן. ואמור. יהי רצון מלפניך אלי"ה שתצילני מכל אויבי ומכל שונאי ומכל פגע רע. ועוד אמור אותם על מים ושמן ומשח החולה ויתרפא.

===== זוהר תהלים =====

ה' נתגלה אל ישראל במדת הרחמים
 "וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְדּוּ וַעֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו"
 (יה, י): [זוהר ח"ב פ' יתרו (דף 9): זוהר
 תורה] אמר רבי שמעון, בשעה שהקדוש
 ברוך הוא חפץ להתגלות בהר סיני, קרא
 הקדוש ברוך הוא לכל פמליא שלו,
 ואמר להם, עכשיו ישראל צעירים, שאין
 יודעים דרכי, ואני חפץ להתגלות
 עליהם, אם אתגלה עליהם בכח של
 גבורה לא יוכלו לסבול, אבל אתגלה
 עליהם ברחמים ויקבלו משפטי, זהו

שכתוב: "וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי" (שמות יט, טז),
 ביום השלישי ודאי, שהוא
 רחמים לה.

נתגלה ברחמים ונתן התורה שהוא מצד
 הגבורה

מניין, שכתוב: "וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרְדּוּ" (שמואל
 ב' כב, י), ובזה נתגלה הקדוש ברוך
 הוא לישראל, הקדים להם רחמים
 בתחלה, ואחר כך ניתנה להם התורה מצד
 הגבורה.

זו זוהר

הבנין ומדתה מדת הרחמים.

לה. ספירת התפארת נקראת שמי"ם, גם יום
 השלישי שהיא ספירה ג' מן ז' הספירות של ימי

וַיַּעַף וַיֵּרָא עַל בְּנֵי רוּחַ: יב וַיֵּשֶׁת׃ הַשֶּׁנֶה סִתְרוּ סְכִיבוֹתָיו סִכְתּוֹ חֲשֹׁבֶת מוֹם עָבִי
שְׁחָקִים: יג מִנְגַּה נִגְדוּ עָבְיו עָבְרוּ בְּרַד וְגַחְלֵי אֵשׁ: יד וַיִּרְעַם בְּשָׁמַיִם יְהוָה

זוהר תהלים

לְהִיכֵן יֵרֵד ה'

"וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרֵד וַיַּעֲרַף תַּחַת רַגְלָיו" (יה, שם): [זוהר ח"ב פ' יתרו (ד' 19) זוהר תורה] רבי יצחק אמר כתוב: "וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרֵד" (שם), ונאמר: "וַיֵּרֵד ה' לְעֵינַי כָּל הַעַם עַל הַר סִינַי" (שמות יט, יא), "וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרֵד", אנה ירד, אפשר תאמר שירד לסיני, "עַל הַר סִינַי" כתובלו, ולא כתוב בהר סיני, אלא "וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרֵד", אנה ירד?

השכינה היתה על הר סיני וה' ירד עליה להתייחד עמה

אמר רבי יוסי, ירד במדרגותיו, ממדרגה למדרגה ומכתר לכתר, עד שנדבק באר"ץ ההיא, ואז נוארה הלבנה ועמדה בשלימות, זהו שכתוב: "וַיֵּט שָׁמַיִם וַיֵּרֵד" לאר"ץ ההיא, ובכך כתוב: "עַל הַר סִינַי", מה היה נמצא על הר סיני, זאת אומרת שזו השכינה.

כָּל הָעוֹלָם עוֹמֵד עַל עַמּוּד יְחִידִי צְדִיק סוֹד הָעוֹלָם

וַיִּרְעַם בְּשָׁמַיִם ה' וַעֲלִיזוּ יַתֵּן קִלְוּ בְּרַד

וְגַחְלֵי־אֵשׁ (יה, יד): [זוהר בראשית פ' וישב (ד' 19)] רבי יהודה פתח וְאָמַר, (תהלים יח) וַיִּרְעַם בְּשָׁמַיִם ה' וַעֲלִיזוּ יַתֵּן קוֹלוֹ בְּרַד וְגַחְלֵי אֵשׁ. בא ראה, כְּשֶׁבְרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, הַתְּקִין לוֹ שְׁבָעָה עֲמוּדִים עַל מַה שְּׁעוּמַד, וְכָל הָעֲמוּדִים עוֹמְדִים בְּעַמּוּד אֶחָד יְחִידִי, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ שְׁכָתוֹב (משלי ט) חֲכָמוֹת בְּנִתָּה בֵּיתָה חֲצָבָה עֲמוּדֶיהָ שְׁבָעָה, וְכָל אֵלֶּה הֵם עוֹמְדִים בְּדִרְגָּה אַחַת מֵהֶם שְׁנִקְרָאת (שם י) צְדִיק יְסוּד עוֹלָם. וְכִשְׁנִבְרָא הָעוֹלָם, נִבְרָא מֵאוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁהוּא הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם וְתַקּוּנוֹ, שֶׁהוּא נִקְדָּה אַחַת שֶׁל הָעוֹלָם וְהֶאֱמָצַע שֶׁל הַכֹּל, וְמִי הוּא? צִיּוֹן, שְׁכָתוֹב (תהלים ג) מְזִמּוֹר לְאַסֵּף אֶל אֱלֹהִים ה' דְּבַר וַיִּקְרָא אֶרֶץ מְמֹרָח שְׁמֵשׁ עַד מְבֹאוֹ. וּמֵאִיזָה מְקוֹם? מְצִיּוֹן, שְׁכָתוֹב מְצִיּוֹן מְכַלֵּל יְפֵי אֱלֹהִים הוֹפִיעַ. מֵאוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁהוּא צֵד הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל הָאֱמוּנָה הַשְּׁלֵמָה כְּרֵאוּי נִכְעַת יִשְׂרָאֵל הַחֲזִיקוּ בּוֹ בְּסוּדוֹת הַמְּצוּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, מִשׁוּם שֶׁכָּל יוֹם וְיוֹם מַחֲזִיק אִדָּם בְּצִיצִית שֶׁמִּתְעַטֵּף בָּהּ, וְצִיּוֹן הַחֲזִיק וְהִנְקִדָּה שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, וּמֵהַמְּקוֹם הַהוּא נִתְּקַן כָּל

זו הזוהר

שנקראת א"רץ, שהיא המלכות והשכינה הקדושה, ונקראת לבנה, יען כי אין לה אורה, אלא מה שמאיר בה התפארת, עם שאר הספירות, וזהו שלימותה, ולולי שהיתה הורדה כזאת, שתנתן התורה על ידי התגלות אור האלהות באמצעות המלכות, לא היה באפשרות לישראל לסבול אור האלהות הגדולה, כי הרי גם אחר הירידה הזאת, היה קשה להם לסבול.

לו. כאן נדחקו מפורשי זוהר, ונראה לי שמה שמוקף הוא מיותר, ועיקר קושייתו, שכתוב: וירד סתם, ולא פירש לאן ירד, ואם תרצה לומר דהיינו שירד על הר סיני, הלא בתורה אחר שנאמר וירד ה', נכתב על הר סיני, אם כן גם כאן היה לו לומר על הר סיני ולא סתם וירד, ועל זה מתרץ רבי יוסי, שהמכוון הוא הורדה מן ספירות העליונות, עד הספירה

וְעֵלְיוֹן יִתֵּן קִלּוֹ בְרַד וְגַחְלֵי אֵשׁ: טו וַיִּשְׁלַח חֲצִיּוֹ וַיַּפִּיצֵם וַיְבָרְקֵם רַב וַיהוָה: טז
 וַיִּרְאוּ אֶפְיָיו מִיּוֹם וַיִּגְלוּ מוֹסְדוֹת תְּבַל מִנְעֻרְתָּךְ יְהוָה: ז׳ מִנְשַׁמַּת רוּחַ
 אֶפְדָּ: יז וַיִּשְׁלַח מִפְּרוֹם יִקְחֵנִי וּמִשְׁנֵי מַפְּוִם רַבִּים: יח יִצְלַנִּי מֵאִיְבֵי עַז וּמִשְׁנֵי
 בִּי אֲמַצּוֹ מִמֶּנִּי: יט וַיִּקְדְּמוּנִי בְּיָוִם אִיְדֵי וַיְהִי יְהוָה: כ לְמַשְׁעַן לִי: כ וַיִּזְצִיאֵנִי
 לְמִדְּרָחַב וַיַּחְלֲצֵנִי בִּי חֶפְצִי בִּי: כא וַיִּגְמַלְנִי יְהוָה: כב כְּצַדִּיק כְּבָר יְדִי וַיִּשִׁיב לִי:
 כג בִּי שְׁמֵרְתִּי דְרָכֵי יְהוָה: כד וְלֹא רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהֵי: כה בִּי כָּל מִשְׁפָּטָיו
 לְנַגְדֵי וַחֲקָתָיו לֹא אָסִיר מִנִּי: כו וַאֲהֵי תָמִים עִמּוֹ וְאַשְׁתַּמֵּר מִעֲוֹנֵי: כז וַיִּשָּׁב
 יְהוָה: לח לִי כְּצַדִּיק כְּבָר יְדִי לְנֶגֶד עֵינָיו: כח עִם חֲסִיד תִּתְחַפֵּד עִם גְּבַר תָּמִים

זוהר תהלים

משום שְהרי הוא הִיה מְכַשֵּׁף, כְּפָתוּב
 (בראשית כ) נחשתי וַיְבָרְכֵנִי ה' בְּגִלְגָלָה. וְאָף
 עַל גֵּב שִׁיעַקֵב נִקְרָא אִישׁ שָׁלֵם, מִשׁוּם כֶּף
 הִיָּה שָׁלֵם, עִם מִי שֶׁהֲצַטְרַף לוֹ לִלְכַת עִמּוֹ
 בְּרַחֲמִים הִיָּה הוֹלֵךְ, וְעִם מִי שֶׁהֲצַטְרַף לוֹ
 לִלְכַת עִמּוֹ בְּדִין קָשָׁה וּבְעַקְמִימוֹת הִיָּה
 הוֹלֵךְ, מִשׁוּם שֶׁשְׁנֵי חֲלָקִים הָיוּ בוֹ, וְעֵלְיוֹ
 כְּתוּב (תהלים יח) 'עִם חֲסִיד תִּתְחַפֵּד וְעִם
 עַקֵּשׁ תִּתְפַּתֵּל'. עִם חֲסִיד בְּצַד הַחֲסִיד, וְעִם
 הַעַקֵּשׁ בְּצַד שֶׁל הַדִּין הַקָּשָׁה, הַכֹּל כְּרֵאוּי.

אוֹתָם שְׁאַחֲזִים בוֹ בְּאֲמוֹנַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא - מִגֵּן הוּא עַל כָּל אוֹתָם רוּחוֹת רְעוֹת
 וּמְזִיקִים שְׁמוֹשׁוּטִים בְּעוֹלָם

הַאֵל תָּמִים דְּרָכֵי אִמְרַת ה' צְרוּפָה מִגֵּן
 הוּא כָּכֵל הַחֲסִים בוֹ (יה, לא): [זוהר
 בראשית פ' בראשית (דף טו:)] וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי
 מְאֹרֶת וְכוּ'. מְאֹרֶת חֲסֵר, שְׁנִבְרָאָה אֶסְפְּרָה
 לְתִינּוּקוֹת. שְׁאֲחַר שְׁנִגְנָזוֹ אוֹר שֶׁל אוֹר
 הַרְאִישׁוֹן, נִבְרָאָה קִלְפָּה לְמַח, וְאוֹתָהּ
 קִלְפָּה מִתְפַּשְּׁטֵת וּמוֹצִיאָה קִלְפָּה אַחֲרֶיהָ.
 כִּיּוֹן שְׁיוֹצֵאתָ, עוֹלָה וַיּוֹרְדָתָ, מְגִיעָה לְגַבֵּי
 פְּנִים קִטְנוֹת, רוֹצָה לְהַתְדַּבֵּק בָּהֶם

הָעוֹלָם וְנַעֲשֶׂה, וּמִתּוֹכוֹ נִזּוֹן כָּל הָעוֹלָם.
 וּבֹא וְרָאָה, וַיִּרְעַם בְּשָׁמַיִם ה' וְעֵלְיוֹן יִתֵּן
 קוֹלוֹ וְגו'. כִּיּוֹן שְׁאָמַר וַיִּרְעַם בְּשָׁמַיִם
 ה', לְמָה כְּתוּב וְעֵלְיוֹן יִתֵּן קוֹלוֹ? הִנֵּה [ס"א
 אלא] כָּאֵן סוּד הָאֲמוֹנָה [על מה עולם]
 שְׁאֲמַרְנוּ שְׁצִיּוֹן הִיא הַשְּׁלֵמוֹת וְהִיפִי שֶׁל
 הָעוֹלָם, וְהָעוֹלָם נִזּוֹן מִמֶּנּוּ, מִשׁוּם שֶׁשְׁתֵּי
 דְרָגוֹת הֵן, וְהֵן אַחַת, הֵם צִיּוֹן וַיְרוּשָׁלַיִם,
 זֶה דִּין וְזֶה רַחֲמִים, וּשְׁנֵיהֶם אֶחָד, מִכָּאֵן
 דִּין וּמִכָּאֵן רַחֲמִים. מִמְעַלָּה לְמַעַלָּה יוֹצֵא
 קוֹל שְׁנִשְׁמַע. לְאַחַר שְׁאוֹתוֹ הַקּוֹל יוֹצֵא
 וְנִשְׁמַע, אִזּוֹ יוֹצֵאִים הַדִּינִים וְדְרָכֵי הַדִּין,
 וְהַרְחֵמִים יוֹצֵאִים וְנִפְרָדִים מִשֵּׁם. וַיִּרְעַם
 בְּשָׁמַיִם ה', זֶה בֵּית הַדִּין בְּרַחֲמִים. וְעֵלְיוֹן,
 אֵף עַל גֵּב שְׁאִינוֹ נִמְצָא וְאִינוֹ נוֹדַע, כִּיּוֹן
 שֶׁהַקּוֹל הַהוּא יוֹצֵא, אִזּוֹ נִמְצָא הַכֹּל, דִּין
 וְרַחֲמִים. זֶהוּ שְׁכָתוּב וְעֵלְיוֹן יִתֵּן קוֹלוֹ. כִּיּוֹן
 שִׁיתֵּן קוֹלוֹ, אִזּוֹ בְּרַד וְגַחְלֵי אֵשׁ, מִיָּם וְאֵשׁ.

עַקֵּב הַלֵּךְ עִם לְבוֹ בְּדִין

עִם חֲסִיד תִּתְחַפֵּד וְעִם עַקֵּשׁ תִּתְפַּתֵּל (יה,
 כח): [זוהר בראשית פ' תולדות (דף קלט:)]
 אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְכֵן בְּלִבְךָ נִרְאָה כֶּף,

תתמם: כו עם נכר תתברר ועם עקש תתפתל: כח כי אתה עם עני תושיע ועינים רמות תשפיל: כט כי אתה תאיר גרי יהוה אלתי יגיה חשבי: ל כי כד ארץ גודד ובאלתי אדלג שור: לא האל תמים דרבו אמרת יהוה צרופה מגן הוא לכל החסים בו: לב כי מי אלוה מבלעדי יהוה ומי צור זולתי אלהינו: לד האל המאזני חיל ויתן תמים

זוהר תהלים

ומעופפים. אדם שמש מאה ושלישים שנים עם רוחות נקבות, עד שבאה נעמה, ומתוך יפיה טעו אחריה בני האלהים עז"א ועז"ל, והולידה מהם. וממנה התפשטו רוחות רעות ושדים בעולם, שהיא הולכת ומשוטטת בליה [נ"א: עם לילית] והולכת בעולם וצוחקת [נ"א וצוחקות] בבני אדם ועושות להם שישפכו קרי. ובכל מקום שנמצאים בני אדם ישנים יחידים בבית, שורות עליהם, ואוחזות ונדבקות בהם, ולוקחות מהם תאוה ומולידות מהם, ועוד פוגעות בו במחלות, והוא לא יודע. וכל זה בפגימת הלבנה. מארת, כשמתקנת הלבנה, מתהפכות האותיות (תהלים יח) 'אמרת ה' צרופה מגן הוא לכל החוסים בו'. מגן הוא על כל אותם רוחות רעות ומזיקים שמשוטטים בעולם בפגימתה לכל אותם שאחוזים בו באמונת הקדוש ברוך הוא.

ולהצטיר בתוכם, ולא רוצה להפרד מהם, מפריד אותה הקדוש ברוך הוא משם ומוריד אותה למטה, כשברא אדם כדי לתקן זה בעולם הזה. כיו שראתה את חנה דבוקה בצדו של אדם של יפי של מעלה וראתה דמות שלמה, פרחה משם, ורצתה כמו מקדם להתדבק בפנים קטנות. אותם שומרי השערים שלמעלה לא נתנו לה. נזף בהם הקדוש ברוך הוא והטיל אותה בשפולי הים, וישבה שם עד שחטא אדם ואשתו. אז הוציא אותה הקדוש ברוך הוא משפולי הים, ושולטת על כל אותם תינוקות פנים קטנות של בני אדם שראויים להענש בחטאי אבותיהם, והיא הולכת ומשוטטת בעולם. מתקרבת לשערי גן עדן שבארץ ורואה פרוכים, שומרי שערי גן העדן, ויושבת שם אצל אותו להט החרב, בגלל שהיא יצאה מצד אותו להט.

מי ציר פאלוקינו - משמעותה פמה פרושים

ומי צור זולתי אלהינו (יה, לב): [זוהר בראשית פ' לך לך (ד' טז)] ויהי אברם בן תשעים שנה ותשע שנים וגו'. רבי אבא פתח, (שמואל ב כב) 'כי מי אל מבלעדי ה'

בשעה שמתהפך אותו להט, בורחת ומשוטטת בעולם, ומוצאת תינוקות שראויים להענש, וצוחקת בהם והורגת אותם. וזה בפגימת הלבנה שהקטינה את אורה, וזה מארת. כשנולד קיץ לא יכלה להתדבק בו. אחר כך התקרבה אליו והולידה רוחות ושדים

דְּרַבִּי: לֹד מְשֻׁנָּה רַגְלֵי בְּאֵילֹת וְעַל בְּמַתִּי יַעֲמִידֵנִי: לֵה מְלַמֵּד יָדֵי לְמַלְחָמָה
וְנִחַתָּה קִשְׁתְּ נַחוּשָׁה זְרוּעֵתַי: לו וְתַתֵּן לִי מִגֵּן וְשַׁעַף וַיְמִינֶךָ תִּסְעָרֵנִי וְעִנְיֹתֶךָ
תִּרְבֵּנִי: לו תִּרְחִיב צַעְדֵי תַחְתֵּי וְלֹא מַעְדֵי קַרְסְלֵי: לז אֲרִדּוּף אוֹיְבֵי וְאֲשִׁינָם וְלֹא
אֲשׁוּב עַד בְּלוֹתָם: לש אֲמַחֲצֵם וְלֹא יִבְלוּ קוּם יִפְלוּ תַחַת רַגְלֵי: מ וְתִאֲזַרְנִי חֵיל

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

שְׁיַמְצֵא הַדְּמוּת הַהִיא בְּצִיּוֹר שְׁלֵם כְּרֹאֵי.
אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, בֵּא רְאָה, כַּמָּה גְדוּלִים הֵם
מַעֲשֵׂיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהָרִי
הָאֲמֻנּוֹת וְהַצִּיּוֹר שֶׁל הָאָדָם הִיא כְּמוֹ
הָעוֹלָם, וּבְכֹל יוֹם וְיוֹם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בוֹרֵא עוֹלָמוֹת, וּמְזוּנָג זְוֹנָגִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד
כְּרֹאֵי לוֹ, וְהוּא צִיר אֶת דְּמוּתָם טָרֵם בּוֹאֵם
לְעוֹלָם. בֵּא רְאָה, שְׁאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוּב
זֶה סֵפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם, וְכִי סֵפֶר הָיָה לוֹ?
אֵלָּא פִּרְשׁוּהָ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִרְאָה
לְאָדָם הִרְאֵשׁוֹן דּוֹר דּוֹר וְדוֹרְשָׁיו וְכוּ'. אִיךָ
הִרְאָה לוֹ? אִם תֹּאמַר שֶׁרְאָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ
שֶׁהֵם עֲתִידִים לְבֹא לְעוֹלָם כְּמִי שְׂרוּאָה
בְּחֻכְמָה מֵה יְבֹא לְעוֹלָם - לֹא כֵן, אֵלָּא
רְאָה בְּעֵין אֶת כָּלָם, וְאוֹתָהּ הַדְּמוּת
שֶׁעֲתִידִים לְעַמֵּד בָּהּ בְּעוֹלָם, אֶת כָּלָם הוּא
רְאָה בְּעֵין. מָה הֵטַעַם? מִשׁוּם שְׁמִיּוּם
שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, כָּל הַנִּפְשׁוֹת הַעֲתִידוֹת
לְעַמֵּד בְּבִנְיַי הָאָדָם, כֵּלָן עוֹמְדוֹת לְפָנֵי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָהּ הַדְּמוּת מִמֶּשׁ
שֶׁעֲתִידוֹת לְעַמֵּד בָּהּ בְּעוֹלָם.

כְּמוֹ כֵּן כָּל אוֹתָם הַצְּדִיקִים, אַחַר שִׁיּוּצֵאִים
מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, כָּל הַנִּפְשׁוֹת עוֹלוֹת,
וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן לָהֶם דְּמוּת אַחֲרֵת
לְהַתְּלַבֵּשׁ בָּהּ כְּמוֹ שֶׁהָיוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה.
מִשׁוּם כֵּן כָּל עוֹמְדִים לְפָנָיו, וְרְאָה אוֹתָם
אָדָם הִרְאֵשׁוֹן בְּעֵין. וְאִם תֹּאמַר, שְׁאֲחַר
שְׂרָאָה אוֹתָם לֹא עִמְדוּ בְּקִיּוּמָם - בֵּא

וּמִי צוֹר' וּגו'. דוֹד הַמְּלֶךְ אָמַר אֶת הַפְּסוּק
הַזֶּה, כִּי מִי אֵל מִבְּלַעֲדֵי ה' - מִי הוּא
הַשְּׁלִיט אוֹ הַמְּמַנֶּה שְׁיִכּוֹל לַעֲשׂוֹת דְּבַר
מִבְּלַעֲדֵי ה'? אֵלָּא מִי שֶׁהַצְּטוּהָ מֵעַם
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִשׁוּם שֶׁכָּלָם אֵין
עוֹמְדִים בְּרְשׁוּתָם וְלֹא יִכּוֹלִים לַעֲשׂוֹת
דְּבַר. וּמִי צוֹר - וּמִי הוּא הַתְּקִיף שְׁיִכּוֹל
לַעֲשׂוֹת תְּקִיף וּגְבוּרָה מַעֲצָמוֹ מִבְּלַעֲדֵי
אֱלֹהֵינוּ? אֵלָּא כָּלָם בְּיַד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְלֹא יִכּוֹל לַעֲשׂוֹת דְּבַר, רַק מְרְשׁוּתוֹ.

דְּבַר אַחַר כִּי מִי אֵל מִבְּלַעֲדֵי ה' -
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִכַּל בְּרְשׁוּתוֹ,
וְלֹא כְּמִי שֶׁנִּרְאָה בְּמִרְאֵה הַכּוֹכָבִים
וְהַמְּזֻלוֹת, שֶׁכָּלָם מְרֹאִים דְּבַר, וְהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מַחְלִיפוֹ לְגוֹן אַחַר. וּמִי צוֹר
זוֹלָתִי אֱלֹהֵינוּ, הָרִי פִּרְשׁוּהָ שְׁאֵין צִיר כְּמוֹ
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא צִיר שְׁלֵם,
עוֹשֶׂה וּמַצִּיר דְּמוּת בְּתוֹךְ דְּמוּת, וּמְשַׁלֵּם
אֶת אוֹתָהּ הַדְּמוּת בְּכָל תְּקוּנָה, וּמְכַנֵּס בּוֹ
נֶפֶשׁ עֲלִיוֹנָה, שְׂדוּמָה לְתַקּוּן הָעֲלִיּוֹן,
מִשׁוּם כֵּן אֵין צִיר כְּמוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
בֵּא רְאָה, מֵאוֹתוֹ הַזֶּרַע שֶׁל אָדָם,
כְּשֶׁמֶתְעוֹרֶרֶת תְּשׁוּקָתוֹ לְנִקְבָתוֹ, וּנְקַבְתּוֹ
מִתְעוֹרֶרֶת אֵלָיו, אִז מִתְחַבְּרִים שְׁנֵיהֶם יַחַד,
וַיּוּצֵא מֵהֶם בֵּן אֶחָד שֶׁכָּלוּל מִשְׁתֵּי דְמִיּוֹת
כְּאֶחָד, מִשׁוּם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא צִיר
אוֹתוֹ בְּצִיּוֹר שֶׁנִּכְלָל מִשְׁנֵיהֶם. וְעַל כֵּן צָרִיךְ
אָדָם לְקַדֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּזִמְן הַהוּא, כְּדִי

לְמַלְחָמָה תִּבְרִיעַ קָמִי תַחְתִּי: מֵאֵיבֵי נְתַתָּה לִי עֶרְפָּה וּמִשְׁנָאֵי אֲצְמִיתֶם: מִבְּיַשְׁעוֹ וְאִין מוֹשִׁיעַ עַל יְהוָה: ^{מג} וְאֲשַׁחֲקֶם בַּעֲפָר עַל פְּנֵי רוּחַ בְּטִיט חוּצוֹת אֲרִיקֶם: מִדְּתַפְלִטְנִי מְרִיבֵי עִם תְּשִׁימֵנִי לְרֹאשׁ גּוֹיִם עִם לֹא יִדְעָתִי יַעֲבֹדוּנִי: מִה לְשִׁמְעַע אֲזִין יִשְׁמְעוּ לִי בְּנֵי נֶכֶד וּבְלֹד: וַיַּחֲרַגְנִי מִמִּסְגְּרוֹתֵיהֶם: מִזִּי יְהוָה: ^{מז} וּבְרוּךְ צוּרֵי וַיְרוּם אֱלֹהֵי יִשְׁעֵי:

— זוהר תהלים —

צור זולתי אלהינו, מי הציר הטוב שציר [שכולל] הכל [זה עם זה] כמו הקדוש ברוך הוא? דבר אחר כי מי אלוה - זה סוד הדבר, שהרי אל הוא כלל שנכלל מכל הדרגות. ואם תאמר שאל הנה היא דרגה אחרת, משום שכתוב (שם ז) ואל זעם בכל יום? בא ראה, שהרי אין אל מבלעדי ה' שאינו לבדו, ולא נפרד לעולמים, ועל כן כתוב (שמואל ב כב) כי מי אל מבלעדי ה' וגו'. ומי צור וגו', שהרי צור אינו לבדו, אלא הכל אחד, ככתוב (דברים ד) וידעת היום והשבת אל לבבך כי ה' הוא האלהים וגו'.

כל מי שעוסק בדברי תורה ומשתדל בה זוכה להמשיך אותה עמו

חי ה' וברוך צורי וירום אלוהי ישעי (יח, מז): [זוהר בראשית פ' ויצא (דף קסד.)] רבי יצחק ורבי ייסא היו הולכים בדרך. אמר רבי ייסא, הנה שכניה אצלנו, נתעסק בדברי תורה, שכל מי שעוסק בדברי תורה ומשתדל בה, זוכה להמשיך אותה עמו.

פתח רבי יצחק ואמר, (תהלים יח) חי ה' וברוך צורי וירום אלוהי ישעי. הפסוק הזה הוא סוד. חי ה', וכי לא ידענו שהקדוש ברוך הוא נקרא חי? אלא אפלו

ותראה, כל דברי הקדוש ברוך הוא הם בקיום ועומדים לפניו עד שיוֹרְדִים לעולם. כמו זה כתוב (דברים כט) כי את אשר ישנו פה וגו'. הרי פרשוה, שכל בני האדם שעתידיים להיות בעולם, כלם נמצאו שם. כאן יש להסתכל, שהרי כתוב את אשר איננו פה וגו', ומשמע אלו [כלם] שיצאו מאותם שעמדו שם, משום שכתוב עמנו היום, ולא כתוב עמנו עומד היום. אלא ודאי [כאן] כלם עמדו שם, אלא שלא נראו לעין, משום כך כתוב עמנו היום אף על גב שלא נראו.

ואם תאמר, מה הטעם לא נראו כאן כמו שנראו לאדם הראשון שראה אותם עין בעין, והרי כאן ראו יותר? אלא כאן, כשנתנה תורה לישראל, מראה אחר ודרגות עליונות. היו רואים ומסתכלים עין בעין, והיו משתוקקים להסתכל ולראות בכבוד רבונם, ומשום כך ראו את הכבוד העליון של הקדוש ברוך הוא לבדו ולא מאחר. ועל כן, כל בני האדם שעתידיים לעמד בעולם, כלם עומדים לפני הקדוש ברוך הוא באותן הדמיות ממש שעתידיים לעמד בהן. זהו שכתוב (תהלים קלט) גלמי ראו עיניך ועל ספרך וגו'. גלמי ראו עיניך, מה הטעם? משום שדמות אחרת עליונה היתה כזה, ומשום כך כתוב (שם יח) ומי

מה האל הנותן נקמות לי וידבר עמים תחתתי: מט מפלטי מאיבי אף מן קמי תרומני מאיש חמס תצילני: נ על בן אודך בגוים יהונא וילשמך אומרה: נא (מגדל) מגדיל ישועות מלבו ועשה חסד למשיחו לרוד ולרעו עד עולם:

זוהר תהלים

על בן אודך בגוים ה' ולשמך אומרה (יה, ט):
 [זוהר שמות פ' יתרו (ד ט"ו)] וישמע יתרו וגו'. פתח ואמר (תהלים יח) 'על בן אודך בגוים ה' ולשמך אומרה'. דוד המלך אמר את זה ברוח הקדש בשעה שראה שכבוד הקדוש ברוך הוא לא עולה בעליה ולא מתכבד בעולם, אלא מצד שאר העמים. ואם תאמר, הרי הקדוש ברוך הוא לא מתכבד בעולם אלא משום ישראל - כך זה ודאי, שהרי ישראל הם היסוד של הנר להאיר, אבל כששאר העמים באים ומודים לו בשעבוד הכבוד של הקדוש ברוך הוא, אז נוסף יסוד הנר ומתחזק על כל מעשיו בחבור אחד, ושולט הקדוש ברוך הוא לבדו מעלה ומטה. כמו זה כל העולם, אימה ופחד נפל עליהם מלפני הקדוש ברוך הוא. כיון שבא יתרו, שהוא כמר עליון של כל יתר האלילים, אז התחזק ושלט כבוד הקדוש ברוך הוא על הכל. משום שכל העולם, כששמעו שמע גבורתו של הקדוש ברוך הוא, זעו. וכלם היו מסתכלים ביתרו שהוא חכם וממנה גדול של כל אלילי העולם. כיון שראו שהוא בא ועובד לקדוש ברוך הוא, ואמר עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים, אז כלם התרחקו מעבודותיהם וידעו שאין בהם ממש, ואז התכבד כבוד השם הקדוש של הקדוש ברוך הוא בכל הצדדים. ולכן נרשמה פרשה זו בתורה, וראשית הפרשה היה בו, ביתרו.

צדיק גמור, הוא נקרא חי, שהרי חי - צדיק הוא למעלה וצדיק הוא למטה. למעלה הקדוש ברוך הוא נקרא חי - למטה הצדיק נקרא חי, שכתוב (שמואל ב כג) ובניהו בן יהוידע בן איש חי. למה נקרא חי? משום שהוא צדיק, שהרי צדיק נקרא חי, חי העולמים. וברוך צורי - הכל אחד. חי וברוך - שלא נפרדים זה מזה. שכאשר מתחברים יחד נקרא באר מים חיים. זה נובע החוצה, וזה מתמלא ממנו. וירום אלוהי ישעי - זה העולם העליון, שהוא רם ונשא, רם על הכל, שהרי ממנו יוצא הכל, [מקור שלא 90טק] וכל הנביעה שנובע למלא הבאר כראוי, ומשם מתברכת להאיר לכל אותם שלמטה. וכשמתמלאת [זו] הכל כראוי, אז וירום אלוהי ישעי.

חי ה' וברוך צורי וירום אלוהי ישעי (יה, ט): [זוהר בראשית פ' מקץ (ד קצ"ג)] רבי אלעזר פתח ואמר, (תהלים יח) 'חי ה' וברוך צורי וירום אלוהי ישעי'. אלוהי כתוב בוי"ו. הפסוק הזה יש להתבונן בו, חי ה' - זה חי, צדיק יסוד העולם, שנקרא חי העולמים. וברוך צורי - זהו שכתוב (שם קמד) ברוך ה' צורי, וזה העולם שמתקיים על הצדיק הזה. וירום אלוהי ישעי. וירום - זה העולם העליון. אלוהי בנאו זה שמים, כמו שנאמר (שם טז) השמים שמים לה'. יתרו כבד כבוד ה'

יט א לְמַנְצַח מְזִמּוֹר לְדָוִד: ב הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מְגִיד

— שִׁמּוֹשׁ תְּהִלִּים —

לחכמה

השמים מספרים וגו' (יט, ב): [שימוש תהלים לפרק יט] זה המזמור הוא טוב למאן דאית ביה רוח רעה אמור אותו ז"פ והוא יברח ושם שלו הוא ה"י. ה' מן "השמים, י' מן "גואלי. ואמור. יהי רצון מלפניך ה"י השם הגדול הגבור והנורא שתבריח (מפלוגי) זה רוח רעה. כתוב אותו ותלהו עליו. - ועוד למקשה לילד קח עפר מפרשת דרכים וכתוב בו עד "והוא כחתן יוצא", ושים על כריסה וכשתלד תסירהו מיד ואמור אותו ז' פעמים. ועוד לפתיחת הלב טהר עצמך וקח כוס יין ודבש ואמור. יהי רצון מלפניך ה"י שתפתח לבי או לב (פלוגי) בתורתך ובכל חכמה שלא ישכח לעולם מה שילמוד אמן אמן אמן סלה סלה סלה.

— זוהר תהלים —

הַכִּנָּה לַחֲפַת הַקֶּבֶ"ה עִם כְּנֹסֶת יִשְׂרָאֵל
בְּלִמּוֹד הַתּוֹרָה בְּשִׁמְחָה
הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו
מְגִיד הַרְקִיעַ (יט, ב): [זוהר -
הקדמת 99 זוהר (דף ת.נ)] רַבִּי שְׁמַעוֹן הִיא
יוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּלִילָה שֶׁהַפְּלָה
מִתְחַבֵּרַת בְּבַעֲלָה. שְׁשֻׁנֵינוּ, כָּל אוֹתָם
הַחֲבָרִים בְּנֵי הַיֵּכֶל הַפְּלָה, הַצְּטֻרְכוּ בְּאוֹתוֹ
לִילָה שֶׁהַפְּלָה עֲתִידָה לְהִיּוֹת לְמַחֲרָת
בַּתּוֹךְ הַחֲפָה עִם בַּעֲלָה לְהִיּוֹת עִמָּה כָּל
אוֹתוֹ הַלִּילָה, וְלִשְׁמַח עִמָּה בַּתְּקוּנָה
שְׁהִיא מִתְתַקְּנַת לַעֲסֵק בַּתּוֹרָה, מִתּוֹרָה
לְנַבְיָאִים, וּמַנְבִּיאִים לְכַתּוּבִים, וּבְדַרְשׁוֹת
הַפְּסוּקִים וּבְסוּדוֹת הַחֲכָמָה, בְּגִלְל שְׁאֵלוֹ
הֵם תְּקוּנָה וְתַכְשִׁיטָה, וְהִיא וְעִלְמוּתָהּ
נִכְנָסֶת וְעוֹמְדַת עַל רְאִישֵׁיהֶם וּמִתְתַקְּנַת
בָּהֶם, וְשִׁמְחָה בָּהֶם כָּל אוֹתוֹ הַלִּילָה,
וְלְמַחֲרָת לֹא נִכְנָסֶת לַחֲפָה אֶלָּא יַחַד אִתָּם.
וְאֵלֶּה נִקְרָאִים בְּנֵי הַחֲפָה. וְכִיּוֹן שֶׁנִּכְנָסֶת
לַחֲפָה, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹאֵל עֲלֵיהֶם
וּמְבַרְךְ אוֹתָם, וּמַעֲטֵר אוֹתָם בַּעֲטֻרַת
הַפְּלָה. אֲשֶׁרֵי חֲלָקָם.

וְהִיא רַבִּי שְׁמַעוֹן וְכָל הַחֲבָרִים מְרַנְּנִים
בְּרִנַּת הַתּוֹרָה וּמְחַדְשִׁים דְּבָרֵי תּוֹרָה
כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶם, וְהִיא שְׁמַח רַבִּי
שְׁמַעוֹן וְכָל שְׂאֵר הַחֲבָרִים. אָמַר לָהֶם רַבִּי
שְׁמַעוֹן, בְּנֵי, אֲשֶׁרֵי חֲלָקְכֶם, בְּגִלְל שְׁמַחַר
לֹא תִכְנַס הַפְּלָה לַחֲפָה אֶלָּא יַחַד אִתְּכֶם.
בְּגִלְל שְׁכַלְמֵם שְׁמַתְקַנִּים תְּקוּנָה בְּלִילָה
הַזֶּה וּשְׁמַחִים בָּהּ, כָּלֵם יִהְיוּ רְשׁוּמִים
וְכַתּוּבִים בְּסֵפֶר הַזְּכוּרֹנוֹת, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְבַרְכְּכֶם בְּשִׁבְעֵים בְּרָכוֹת וְעֵטְרוֹת שֶׁל
עוֹלָם הָעֲלִיוֹן. פִּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר,
(תהלים יט) 'הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וְכוּ'.
פְּסוּק זֶה הֵרִי הַעֲמַדְנִיהוּ. אָבָל בְּזִמְן זֶה
שֶׁהַפְּלָה מִתְעוֹרֶרֶת לְהַכְנִס לַחֲפָה, לְמַחֲרָת
מִתְתַקְּנַת וּמְאִירָה בְּקִשׁוּטָה יַחַד עִם
הַחֲבָרִים שְׁשֻׁמְחוּ עִמָּה כָּל אוֹתוֹ הַלִּילָה,
וְהִיא שְׁמַחָה אִתָּם. וְלְמַחֲרָת כְּמָה
אוּכְלוּסִים, צְבָאוֹת וּמְרַכְבוֹת חִילוֹת
וּמַחְנוֹת אִתָּה, וְהִיא וְכָלֵם מְחַכִּים לְכָל
אֶחָד וְאֶחָד שֶׁתְּקַנּוּ אוֹתָהּ בְּלִילָה הַזֶּה. כִּיּוֹן
שְׁמַתְחַבְּרִים כְּאֶחָד וְהִיא רוֹאֶה אֶת בַּעֲלָה,
מֵה כְּתוּב הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל.

הַרְקִיעַ: ג יום ליום יביע אָמַר וְלִילָה לְלִילָה יַחֲזֶה דַעַת: ד אין אָמַר וְאֵין דְּבָרִים בְּלִי נִשְׁמָע קוֹלָם: ה בְּכָל הָאָרֶץ יֵצֵא קוֹם וּבִקְצֵה תִּבְל מְלִיחָם לְשִׁמְשׁ שָׁם אֶחָל בָּהֶם: ו וְהוּא בְּחֶתֶן יֵצֵא מִחֶפְתּוֹ יִשִׁישׁ בְּגִבּוֹר לְרוּיִן אַרְחָ: ז מְקַצֵּה הַשָּׁמַיִם מוֹצֵאוֹ

—== זוהר תהלים ==—

הַשָּׁמַיִם - זֶה הַחֶתֶן שֶׁנִּכְנָס לַחֶפֶה. מְסַפְּרִים - מְאִירִים כְּזֹהֵר הַסְּפִיר שֶׁמְאִיר וְזוֹהֵר מְסוּפָּה הָעוֹלָם וְעַד סוֹף הָעוֹלָם. כְּבוֹד אֵל - זֶה כְּבוֹד כֹּלָה שֶׁנִּקְרָא אֵל, שְׁכָתוּב (תהלים ו) וְאֵל זוֹעֵם בְּכָל יוֹם. בְּכָל יְמֵי הַשָּׁנָה נִקְרָא אֵל, וְכַעַת כְּשֶׁהָרִי נִכְנָסֶת לַחֶפֶה, נִקְרָא כְּבוֹד וְנִקְרָא אֵל. כְּבוֹד עַל כְּבוֹד. אֹרֶךְ עַל אֹרֶךְ. שְׁלֹטוֹן עַל שְׁלֹטוֹן. וְאֵזוּ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שֶׁהַשָּׁמַיִם נִכְנָס לַחֶפֶה וּבָא וּמְאִיר לָהּ, כֹּל אוֹתָם הַחֲבָרִים שֶׁהִתְקִינוּ אוֹתָהּ, כֹּלָם מִתְּפָרְשִׁים בְּשִׁמוֹתָם שָׁם, וְזֵהוּ שְׁכָתוּב וּמַעֲשֵׂה יְדִיו מְגִיד הַרְקִיעַ. מַעֲשֵׂה יְדִיו - אֵלֶּה אוֹתָם בְּעֲלֵי קִיּוֹם הַבְּרִית יַחַד עִם הַכֹּלָה. וְאוֹתָם בְּעֲלֵי קִיּוֹם הַבְּרִית נִקְרָאִים מַעֲשֵׂה יְדִיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וּמַעֲשֵׂה יְדִינוּ כּוֹנְנֵהוּ, זֶה בְּרִית הַקְּדִמָּה שֶׁחֲתוּמָהּ בְּכֹשֶׁר בֶּן הָאָדָם.

כְּשֶׁמְאִיר הַיּוֹם בְּיוֹם שַׁבָּת עֲלִית הַשְּׁמָחָה עוֹלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה וּבְעֵנָן שְׂמֵחַת חֶתֶן

הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יְדִיו מְגִיד הַרְקִיעַ וְכו' (יט, כ-ב): [זוהר פ' תרומה (דף קל"ו:)] רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, כְּשֶׁהָיָה עוֹלָה מִהַנְּהָר בְּעָרֵב שַׁבָּת, הָיָה יוֹשֵׁב רִגְעָ אֶחָד וּמְרִים עֵינָיו, וְהָיָה שֹׁמֵחַ וְהָיָה אוֹמֵר שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב לְרֵאוֹת אֶת שְׂמֵחַת הַמַּלְאָכִים הָעֲלִיוֹנִים, אֵלֶּה עוֹלָיִם וְאֵלֶּה יוֹרְדִים. וּבְכָל עָרֵב שַׁבָּת יוֹשֵׁב אָדָם בְּעוֹלָם הַנְּשִׁמוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיּוֹדֵעַ בְּסוּד רְבוּנוֹ.

כְּשֶׁמְאִיר הַיּוֹם בְּיוֹם שַׁבָּת עֲלִית הַשְּׁמָחָה עוֹלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה וּבְעֵנָן שְׂמֵחַת חֶתֶן

הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יְדִיו מְגִיד הַרְקִיעַ וְכו' (יט, כ-ב): [זוהר פ' תרומה (דף קל"ו:)] רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, כְּשֶׁהָיָה עוֹלָה מִהַנְּהָר בְּעָרֵב שַׁבָּת, הָיָה יוֹשֵׁב רִגְעָ אֶחָד וּמְרִים עֵינָיו, וְהָיָה שֹׁמֵחַ וְהָיָה אוֹמֵר שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב לְרֵאוֹת אֶת שְׂמֵחַת הַמַּלְאָכִים הָעֲלִיוֹנִים, אֵלֶּה עוֹלָיִם וְאֵלֶּה יוֹרְדִים. וּבְכָל עָרֵב שַׁבָּת יוֹשֵׁב אָדָם בְּעוֹלָם הַנְּשִׁמוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיּוֹדֵעַ בְּסוּד רְבוּנוֹ.

כְּשֶׁמְאִיר הַיּוֹם בְּיוֹם שַׁבָּת עֲלִית הַשְּׁמָחָה עוֹלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה וּבְעֵנָן שְׂמֵחַת חֶתֶן

הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יְדִיו מְגִיד הַרְקִיעַ וְכו' (יט, כ-ב): [זוהר פ' תרומה (דף קל"ו:)] רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, כְּשֶׁהָיָה עוֹלָה מִהַנְּהָר בְּעָרֵב שַׁבָּת, הָיָה יוֹשֵׁב רִגְעָ אֶחָד וּמְרִים עֵינָיו, וְהָיָה שֹׁמֵחַ וְהָיָה אוֹמֵר שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב לְרֵאוֹת אֶת שְׂמֵחַת הַמַּלְאָכִים הָעֲלִיוֹנִים, אֵלֶּה עוֹלָיִם וְאֵלֶּה יוֹרְדִים. וּבְכָל עָרֵב שַׁבָּת יוֹשֵׁב אָדָם בְּעוֹלָם הַנְּשִׁמוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיּוֹדֵעַ בְּסוּד רְבוּנוֹ.

כְּשֶׁמְאִיר הַיּוֹם בְּיוֹם שַׁבָּת עֲלִית הַשְּׁמָחָה עוֹלָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה וּבְעֵנָן שְׂמֵחַת חֶתֶן

הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יְדִיו מְגִיד הַרְקִיעַ וְכו' (יט, כ-ב): [זוהר פ' תרומה (דף קל"ו:)] רַב הַמְּנוּנָא סָבָא, כְּשֶׁהָיָה עוֹלָה מִהַנְּהָר בְּעָרֵב שַׁבָּת, הָיָה יוֹשֵׁב רִגְעָ אֶחָד וּמְרִים עֵינָיו, וְהָיָה שֹׁמֵחַ וְהָיָה אוֹמֵר שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב לְרֵאוֹת אֶת שְׂמֵחַת הַמַּלְאָכִים הָעֲלִיוֹנִים, אֵלֶּה עוֹלָיִם וְאֵלֶּה יוֹרְדִים. וּבְכָל עָרֵב שַׁבָּת יוֹשֵׁב אָדָם בְּעוֹלָם הַנְּשִׁמוֹת. אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיּוֹדֵעַ בְּסוּד רְבוּנוֹ.

וּתְקוּפָתוֹ עַל קְצוֹתָם וְאֵין נִסְתָּר מִחֶמְתּוֹ: ה' תּוֹרַת יְהוָה: תְּמִימָה מְשִׁיבַת
נֶפֶשׁ עֲדוּת יְהוָה: נֶאֱמָנָה מִחֲבִימַת פֶּתִי: ט פִּקְוֵי יְהוָה: יִשְׂרָיִם
מִשְׁמַחֵי לֵב מִצּוֹת יְהוָה: כָּרָה מְאִירַת עֵינָיִם: י יִרְאֵת יְהוָה: מְהוֹרָה

זוהר תהלים

זוה בזה, כדי להיות אחד. ולכן ממחרים זה בזה אותו אמר, שליט עליון, להיות הכל אחד. וכשכל זה נשפע ונמשך לרקיע הזה, אז הוא משקה ומאיר למטה, לכבוד אל הזה, לעשות תולדות בדיוקן אותם השמים שמאירים לאותו כבוד אל.

(זוהר שכתוב)

יְיָ יִלְלָה לְלִילָה יְחִיָּה דַעַת' - מְרַכְבּוֹתֶיהָ (יז)
ליו) שֶׁהֵן גּוֹף הַכֶּסֶּא, וְכֵלֵן נִקְרְאוֹת
לילות, כמו שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים טז) אֵף לילות
יִסְרוּנֵי כְלִיּוֹתֵי. מְרַכְבָּה עֲלִיּוֹנָה נִקְרְאֵת
יָמִים, יוֹם לְיוֹם. מְרַכְבָּה תַּחְתּוֹנָה נִקְרְאֵת
לילות, לִילָה לְלִילָה. יְחִיָּה דַעַת. יְחִיָּה -
יְחִיָּה. יְחִיָּה תּוֹלְדוֹת, שֶׁהֵם (בהם) שְׁמַיִם.
וְאֵם תֵּאמֶר, יְחִיָּה לֹא יְחִיָּה - בֵּא וְרֵא, אֲשֶׁר
כְּתוּב (בראשית ג) וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁם אִשְׁתּוֹ
חַוָּה, כִּי הִיא הָיְתָה אִם כָּל חַי. חַוָּה וְחַיָּה
בְּמִלָּה אַחַת עוֹלָיִם. וְעַל שֶׁהִסְתַּלְקָה (זח)
הִסְתַּלְקָה) ו' וְנִכְנְסָה ו', שֶׁהוּא כְּרֵאוֹי, שֶׁהָרִי
ו' הוּא חַיִּים וְדָאִי, וְעַל זֶה חַוָּה וְחַיָּה, ו'
(קטגה נוטלת) נוטלת חיים מו'. אֵף כָּאֵן יְחִיָּה
- יְחִיָּה. דַעַת - זֶהוּ סוּד הַשְׁמַיִם. מֵה שְׁמַיִם
שֶׁשָּׁה צְדָדִים, אֵף כָּאֵן שֶׁשָּׁה צְדָדִים בְּאוֹתָן
תּוֹלְדוֹת שְׁיְחִיָּה כְּמוֹ שְׁלוֹ. וְלִכְּן יוֹם לְיוֹם
נִכְלָל בְּדַרְגָּה עֲלִיּוֹנָה - אִמְר'. וְלִילָה
לְלִילָה - בְּסוּד שֶׁל הַזְכָּר שְׁמַאִיר לָהּ,
שֶׁהוּא שְׁמוֹ (שמים), דַעַת. וּמְשׁוּם שְׁאִמְר'
הַזֶּה הוּא סוּד עֲלִיּוֹן, וְלֹא כִשְׁאֵר הָאִמְרוֹת,

שְׁמַאִיר וְנוֹצֵץ בְּהַתְנוּצְצוֹת מְכַל הַצְּדָדִים.
וְהַרְקִיעַ הַזֶּה מְשַׁפֵּיעַ לוֹ בְּמִשְׁכָּה שֶׁל
אֶהְבָּה וְחִשׁוּקָה לְהִשְׁקוֹת הַשְּׁקָאֵת הַשְּׁמַחָה
לְעָרֵב שֶׁבֵּת. וְכִשְׁשׁוֹפֵעַ וּמוֹשֵׁף אוֹתוֹ הַטֵּל
שֶׁל הַבְּדִלָּח, הַכֹּל (שופע) מְלֹא וְשֵׁלֵם
בְּאוֹתִיּוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת בְּכֹל אוֹתָם שְׁבִילִים
קְדוּשִׁים. כִּיּוֹן שֶׁהַכֹּל מִתְחַבֵּר בּוֹ, נַעֲשֶׂה בּוֹ
דְרָךְ לְהִשְׁקוֹת וּלְכַרֵּךְ לְמִטָּה. יוֹם לְיוֹם -
יוֹם לְיוֹם וְטַבַּעַת לְטַבַּעַת. עַכְשָׁו מְדַבֵּר
הַכְּתוּב בְּדֶרֶךְ פְּרָט אֵיךְ הַשְׁמַיִם מְסַפְּרִים
וּמִתְקַנְיִם בְּסַפִּירִיּוֹת וּבְהַתְנוּצְצוֹת עֲלִיּוֹנָה
לְכָבוֹד הַזֶּה, וְאֵיךְ שׁוֹפֵעַ וּמוֹשֵׁף אוֹתוֹ
הַרְקִיעַ שֶׁפַּע שֶׁל טֵל עֲלִיּוֹן. וְאוֹמֵר, יוֹם
לְיוֹם יִבִיעַ אִמְר'. יוֹם לְיוֹם וְדַרְגָּה לְדַרְגָּה,
יְחִיָּה (אוחז) לְהַכְלִיל זֶה בְּזֶה וּלְהֵאִיר זֶה מִזֶּה
מְאוֹתָה סַפִּירִיּוֹת שְׁנוּצְצִים וּמְאִירִים
הַשְׁמַיִם לְכָבוֹד הַזֶּה. יִבִיעַ - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
מִבַּע אֶתְעַבֵּד וְגו'. מְמַהֲרִים לְהֵאִיר זֶה מִזֶּה
וּלְהַתְנוּצֵץ זֶה מִזֶּה מְאוֹתוֹ סַפִּירִיּוֹת
וְהַתְנוּצְצוֹת.

אִמְר' - כָּלֵל שֶׁל הָאוֹתִיּוֹת וְהַשְּׁבִילִים
שְׁיוּצָאִים מֵאֵב וְאֵם, וְאוֹתוֹ רֵאשׁ
שְׁיוּצָא מֵהֵם, שֶׁהוּא בֵּן בְּכוֹר. אֶלֶף - אָבָא.
וְכִשְׁהוּא עוֹלָה וְיוֹרֵד, מִתְחַבֵּר מ' עִם א',
וְהִיא אֵם. ו' - רֵאשׁ הַבְּכוֹר. כְּשֶׁמִּתְחַבֵּר
כָּל הָאוֹתִיּוֹת - אִמְר'. זֶה אוֹר שֶׁל אָב וְאֵם
וְהַבֵּן הַבְּכוֹר, וּמְאִירִים זֶה בְּזֶה בְּחִבּוּר
אֶחָד. שׁוֹלֵט בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת. וְלִכְּן הַכֹּל נִכְלָל

עומדת לעד משפטי יחונם אמת צדקו יחדו: יא הנחמדים מזהב ומפז

זוהר תהלים

ותשוקה של הפלה (של כלם) לתת לה אוצרות ומתנות, ולכן והוא כחתן יצא מחפתו.

מי זו חפתו? זה עדן. וסוד זה - (בראשית ב) ונהר יצא מעדן. עדן זוהי חפה שמכסה על הכל. ישיש כגבור. ישיש - מצד של אור ראשון שלא נמצא בו דין כלל. כגבור - מצד הגבורה. ואף על פי שגבורה היא דין שלם, כתוב כגבור, ולא גבור. משום שממתיק דין בחסד ונוטל הכל כאחד, בתשוקה ורצון שלם. וכל זה - לרוץ ארח, כמו שנאמר (ישעיה מג) הנותן בים דרך, להשקות ולהשלים את אור הלבנה בכל הצדדים, ולפתח בה דרך להאיר למטה.

'מקצה השמים מוצאו' - מסוף אלו השמים העליונים שאמרנו הוא מוציא, משום שבסיום הגוף הוא מוציא, ובאותו מקום נכר בין הזכר לנקבה. וזהו שכתוב (דברים ד) ולמקצה השמים ועד קצה השמים. קצה השמים - זה העולם העליון. ולמקצה השמים - זה (המלך ש) השלום שלו. כמו שזה נוטל את כל האורות וכלם בו, אף זה כף, נוטל כל האורות והוא יוצא מקצה השמים.

'ותקופתו' - שסובב (שהלבנה) בכל אותם הצדדים (הספירות) הקדושים שראויים להאיר ולהיות משקים ולהתנוצץ ממנו. ואין נסתר - אין מי שמכסה מאותו האור, שהרי לכלם הוא מאיר בכלל אחד, לכל אחד ואחד כראוי

חזר עליו הפסוק ואמר, אין אמר ואין דברים, כשאר אמירות העולם. אלא האמר הזה הוא סוד עליון בדרגות עליונות, שאין שם אמירות ודברים, ולא נשמעו כשאר הדרגות שהן סוד האמונה, שהן קול שנשמע. אבל אלה לא נשמעו לעולמים, וזהו שכתוב בלי נשמע קולם.

אבל בכל הארץ יצא קנם, אף על גב שהם נסתרים עליונים שלא נודעו לעולמים, השפע והמשיכה שלהם נמשך ושופע למטה. ומשום אותה משיכה יש לנו אמונה שלמה בעולם הזה, וכל בני העולם מדברים סוד אמונות הקדוש ברוך הוא באותן דרגות כאלו נתגלו ולא היו נסתרים וגנוזים. וזהו ובקצה תכל מליהם - מראש העולם עד סוף העולם מדברים אותם חכמי הלב באותן דרגות גנוזות, אף על גב שלא נודעו. אבל במה הם נודעים? משום שלשמש שם אהל בהם. משום השמש הקדושה, שהיא משכן מאותן דרגות עליונות קדושות, והוא אור שנוטל כל האורות הגנוזים ואתה משיכה שלהם, ובגללו נראית האמונה בכל העולם. מי שנוטל את השמש, כמי שנוטל את כל הדרגות, משום שהשמש הוא אהל שנקלל בהם ונוטל הכל, והוא מאיר לכל אותם הגנונים של האורות שלמטה. ולכן והוא כחתן יצא מחפתו - באור והתנוצצות של כל האורות הגנוזים. שכלם בתשוקה, ברצון שלם, נותנים לו רצונם ואורם, כמו שלחתן יש רצון

רַב וּמְתוּקִים מְדַבֵּשׁ וְנֹפֶת צוּפִים: יב גַּם עֲבֹדָה נִזְהָר בָּהֶם בְּשִׁמְרָם עֲקֹב רַב: יג שְׂגִיאוֹת מִי יִבִּין מִנְסֻתוֹת נִקְנִי: יד גַּם מִזֵּדִים חֲשׂוֹךְ עֲבֹדָה אֵל יִמְשְׁלוּ בִי אֲזוּ

===== זוהר תהלים =====

הַקִּדְשׁ עַל הָאוֹר וְהַתְּנוּצָצוֹת וְשִׁלְטוֹן (ושלמות) שֶׁל יוֹם הַשֶּׁבֶת עַל כָּל שְׂאֵר הַיָּמִים (ותקונה שגתקנת ביום זה מכל שאר הימים) בְּשִׁבִיל סוּד הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן שְׁמַאִיר בְּאוֹר, וְנוֹצֵץ בְּהַתְּנוּצָצוֹת, וְנִשְׁתַּלֵּם בְּשִׁלְמוֹת מַעֲלָה וּמִטָּה. וְאֲזוֹ תוֹרַת ה' תְּמִימָה, שֶׁבֶת שֶׁל עֶרֶב שֶׁבֶת (סוד של שמור כבוד לילה, שהיא תורת ה' תְּמִימָה, תורה שבעל פה, משה קבל תורה מסיני. והרי התעוררו על התורה שבעל פה, שאלו תורה שבכתב, הרי כתוב ויצו משה את הלויים וגו' לקוח את ספר התורה. וזה ראוי ללויים לזה שאוחז בשמש, והמלך שבא ממנו משה מאיר לישראל ארבעים שנה שמשביום, ותורת ה'זהעבר שבת) בְּסוּד אֶחָד, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ. וְתִקְנֵנוּ (אנשי כנסת הגדולה סודו שלה שבח) הַחֲבָרִים רֵאשִׁית הַתְּשֻׁבָּחוֹת מֵאוֹתָן תְּשֻׁבָּחוֹת שֶׁל דָּוִד מְסוּד זֶה הַשָּׁמַיִם, שְׁנוּטֵל בְּרֵאשׁ וּמְאִיר לְכָל הַשָּׂאֵר. וְאַחַר כֵּן אוֹתוֹ נִהַר שְׁיֹצֵא מַעֲדָן, וְזֶהוּ סוּד (תהלים לג) רִנְנוּ צְדִיקִים בַּה'. מִשׁוֹם שֶׁהִנְהָר הִזָּה כּוֹנֵס וְנוֹטֵל הַכֹּל מְסוּד הַשָּׁמַיִם בְּסוּד עֲלִיּוֹן, וּמְקוֹר הַחַיִּים, הַכֹּל כְּרֵאוֹי בְּיוֹם זֶה. וְהַשֶּׁמֶשׁ מִתְקַן לְהֵאִיר כְּרֵאוֹי בְּיוֹם הִזָּה. וְאַחַר כֵּן הַלְּבָנָה שֶׁנִּפְרְדַת מֵהַצַּד הָאֲחֵר בְּיוֹם הִזָּה כְּדִי לְהִיּוֹת מְאִירָה מִן הַשֶּׁמֶשׁ, וְזֶהוּ לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתוֹ אֶת טַעְמוֹ וְגו'. וְאַחַר שֶׁנִּפְרְדַת מִמֶּנּוּ, הָרִי מִתְחַבֵּר בְּשֶׁמֶשׁ, וְתְשֻׁבָּחַת זוּ בְּעֵשְׂרִים וּשְׁתַּיִם וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת שְׁמִכְנִיס בָּהּ הַשֶּׁמֶשׁ בְּלִבָּנָה. וְתְשֻׁבָּחַת זוּ פְרֻדַת הַלְּבָנָה מִן הַצַּד הָאֲחֵר, וְתְשֻׁבָּחַת שֶׁל עֵשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת בְּאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ. וְאַחַר כֵּן

לו. וּכְשֶׁכֶּלֶם נִשְׁלָמִים וּמְאִירִים מִתּוֹךְ הַשֶּׁמֶשׁ, אֲזוֹ הַלְּבָנָה מִתְעַטֶּרֶת כְּמוֹ הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, שְׁלֵמָה בְּחֻמְשֵׁים שְׁעָרִים, וְזֶהוּ שֶׁכְּתוּב תּוֹרַת ה' תְּמִימָה, שְׁהָרִי אֲזוֹ הִיא (שלמה) תְּמִימָה מְכֹל הַצְּדָדִים, בְּסוּד שֶׁל חֻמְשׁ דְּרָגוֹת, כְּמוֹ הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁהֵם חֻמְשׁ, סוּד שֶׁל חֻמְשֵׁים. וְלָכֵן הִיא בְּאֵה בְּחֻמְשׁ חֻמְשׁ תְּבוּת, כְּדִי לְהִשְׁלִים לְסוּד שֶׁל חֻמְשֵׁים. תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ - הָרִי חֻמְשׁ. עֲדוּת ה' נֶאֱמָנָה מִחֻכְמַת פְּתִי - הָרִי חֻמְשׁ. פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרָיִם מְשֻׁמְחֵי לֵב - הָרִי חֻמְשׁ. מִצּוֹת ה' בְּרָה מְאִירַת עֵינַיִם - הָרִי חֻמְשׁ. יִרְאֵת ה' טְהוֹרָה עוֹמְדַת לְעַד - הָרִי חֻמְשׁ. מְשֻׁפְּטֵי ה' אֶמֶת צְדָקוֹ יִחְדּוּ - הָרִי חֻמְשׁ. וְכֹלֶם בְּאִים בְּחֻמְשׁ חֻמְשׁ, לְהַכְלִיל כְּמוֹ הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה. וְלָכֵן, יְהוֹ"ה יְהוֹ"ה שֶׁשׁ פְּעָמִים, כְּנִגְשׁ שֵׁשֶׁת הַצְּדָדִים הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁהֵם סוּד הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן (השמים העליונים), וְעַל זֶה הַלְּבָנָה מִתְמַלֵּאת וְנִשְׁלַמַת בְּסוּדוֹר עֲלִיּוֹן כְּרֵאוֹי, וְזֶהוּ בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת, שֶׁהַכֹּל נִשְׁלָם כְּרֵאוֹי בְּסוּד הַשֶּׁבֶת מַעֲלָה וּמִטָּה. וְלָכֵן בְּיוֹם הִזָּה נּוֹסֵף אוֹר בְּכֹל, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ. הַשָּׁמַיִם נוֹטְלִים מִמְקוֹר הַחַיִּים בְּרֵאשׁוֹנָה, וְהֵם מְאִירִים וּמִתְקַנְנִים אֶת הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן מְסוּד הַסֶּפֶר הָעֲלִיּוֹן - הָאֵב שֶׁל הַכֹּל. וּמְסוּד הַסֶּפֶר - הָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה. וְהוּא מְסוּד הַסֶּפֶר. וְלָכֵן מְסֻפְרִים, כְּמוֹ שְׁאֲמַרְנוּ, בְּסוּד שְׁלֹשַׁת הַשְּׁמוֹת הַלְלוּ, שְׁשׁוֹלְטִים בְּיוֹם הַשֶּׁבֶת עַל כָּל שְׂאֵר הַיָּמִים. וְלָכֵן הַתְּשֻׁבָּחַת הַזֹּאת אָמַר דָּוִד בְּרוּחַ

אִתְּם וְנִקִּיתִי מִפֶּשַׁע רָב: מו יִהְיֶה לְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי וְחַגִּינִן לִבִּי לִפְנֵיךָ יְהוָה: ז
צִוְרֵי וְנִאֲלֵי:

זוהר תהלים

(דברים ל) העדתי בכם היום את השמים, זה יעקב, מקום השמים. ומנין שהיא מעידה? שכתוב ואת הארץ. וכתוב (תהלים פט) כִּירַח יִכּוֹן עוֹלָם וְעַד בְּשַׁחַק נֶאֱמָן. וכאשר ישראל בשלמות כמו שהיו (כראוי), עדים שלמים מעידים בהם, הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל, ובאותו הזמן שופע הטל שלמעלה ממקום העתיק. מתי? כשהם ביחוד. זהו שכתוב (שיר ה) שְׂרָאשִׁי נִמְלֵא טָל. חשבון טל: יהוה אֶחָד. הקדוש ברוך הוא עם כנסת ישראל. שפאותה השעה יהיו ראויים ישראל לטל. וישראל שםפירים אותם, הם מיחדים אותם פעמים ביום - אחד בצד היום, ואחד בצד הלילה. ומהטל שהוא עתידים המתים להחיות לעולם הבא. זהו שכתוב (דניאל יב) ורבים מישיני אדמת עפר יקיצו. מישיני - כמו שנאמר (שיר ה) אָנִי יִשְׁנֶה וְלִבִּי עָר וְכוּ', המקום של לבי. קול דודי - המקום שנקרא קול, זה יעקב. שראשי נמלא טל - הינו ברכות שמים, שפאים למקום הזה שנקרא שמים, כשהוא ביחוד עם הנקבה, ותקום מן העפר. וכאשר יצחק ברוך את יעקב, אמר (בראשית כז) ויתן לך האלהים מטל השמים, משום שראה שיעקב יורש את המקום ההוא. האלהים - זו האם העליונה. שמעטרת אותו בעטרות עליונות, להתחבר עם הגבירה. וכשמגיע הטל הזה לזעיר, מצד הצפון נקרא, ומצד הדרום שופע, עד שמגיע לכסא הכבוד.

התחברות ועליית הגבירה לבעלה, וזהו (שםצ) תפלה למשה איש האלהים. התחברות והתדבקות אשה בבעלה, לפרש ימין ושמאל לקבל אותה ולהיות כאחד בתבור אחד. (להיות אחד בסוד אחד. וכל אלו שמים מספרים להם ומתקנים אותם. מכאן והלאה תשבחות אחרות של שמחה ותשוקה שלמה. אבל אלו אותם תקון השלמות העליונה בסוד של השם הקדוש כראוי ותשבחות אלו, התקינו בתקון של שבת, שהוא עולה ומתעטר בעטרותיו כראוי, ועולים בסוד השם הקדוש להיות אחד בסוד של כבוד אל של השמים מספרים לו זוהרים לו כמו שאמרנו).

השמים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע וכו' (יט, כ-ט): נזוהר

חדש פ' בראשית (דף נ"ה): מבאר באריכות כל הפרק כל תיבה] ובא וראה, כתוב (תהלים יט) 'השמים מספרים כבוד אל'. מי השמים? השמים של הקדוש ברוך הוא, מספרים למקום שנקרא כבוד אל. מי זה כבוד אל? בתו של אברהם שנקראת אל. אל זה אברהם. מה מספרים? כמו שנאמר (איוב כח) אֲז רָאֵה וַיִּסְפְּרֶה. מה זה ויספרה? כמו שנאמר (שם) מקום ספיר אבניה. ואותם השמים מתקנים אותה בכל תקונייה, את כבוד האל הזו. ועל זה ישראל למטה מביאים לה הארה בלחישוה, ממקור שלמעלה, ואומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. והמקום שנקרא שמים מעיד בהם. ועל כן עי"ן ודל"ת גדולות, להיות עדים. שמים, שכתוב

—= זוהר תהלים =—

במסתרים. תורת ה' תמימה, כמו שנאמר (בראשית כה) ויעקב איש תם. 'משיבת נפש' - כמו שנאמר (ירמיה נא) נשבע ה' צבאות בנפשו. משום שהוא התקין אותה על תקוניה, וישב בביתה, וזן אותה בכל מה שהצטרקה, ועל כן משיבת נפש.

'עדות ה' נאמנה' (תהלים ט) - זה מקומו של יוסף, שנקרא עדות. למה נאמנה? משום שהוא המקום שמאיר, שלא יכזבו מימיו. מחכימת פתי - המקום שאין לו דעת, הוא מחכים אותה באותה חכמה קטנה שקבלה ממנו, ופרשה, ומנה אותה לפרנס את העולם, ונותנת למי שאין לו זכות משלו. 'פקודי ה' (שם) - אותם התלויים מאותה שבידה הפקדו כל גנזי המלך, ועל כן ישרים, כמו שנאמר (דברים לב) צדיק וישר הוא. וצדק נקרא כף. משמחי לב - שמחה זו כנסת ישראל, ומתי היא בשמחה? בזמן שמתחברת עם לב השמים. 'מצות ה' ברה' - אזי נעשית מצוה ברה. בראשונה נקראת מצוה, וכעת ששורה עליה תורה שבכתב, נקראת מצוה ברה, כמו שנאמר (שיר ו) ברה פתמה, וצדיק וצדק בשקול אחד.

'מאירת עינים' - (זכריה ד) עיני ה' המה משוטטים. מה הטעם מאירת? בראשונה מארת, כמו שכתוב (בראשית א) יהי מארת ברקיע השמים. וכשרקיע השמים הזה מאיר לה, היא מאירה, שנוספה בה יו"ד, אורו של הצדיק ופרישת שלומו, ואז הוא בגדל רב. ומתי היא ברה? כשנכללת הזכר עם הנקבה. 'יראת ה' טהורה' (תהלים ט) - השבח של

וכשמגיע לכסא הכבוד, המקום שנקרא ארץ, אזי צד הצפון שאוחז בו נקדש ונעשה שלג, ובו נברא העולם. ועל זה התעוררו הראשונים, מהיכן העולם נברא? משלג שתחת כסא הכבוד. ועל כך העולם אינו עומד בדין, עד שמתעוררים רחמים. זהו שכתוב (תהלים ט) 'השמים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע'. זה הרקיע שבו תלויים כל האורות והכוכבים, וזה צדיק שמשפיע אותם למקום הזה של כבוד. 'יום ליום יביע אמר' (שם), מי זה יום ליום? זה השמים והרקיע. 'ולילה ללילה יחיה דעת' - המקום הזה שנקרא לילה, משפיע לגבריאל שנקרא לילה, מה שקבל מהמקום שנקרא דעת, והוא (משלי כד) הון יקר ונעים, שגנו דעתו במקום הלילה. וגבריאל קבל משם, והוא שנקרא לילה, ומשפיע לתחתונים (ישעיה יא) רוח דעת ייראת ה'.

'אין אמר ואין דברים' (תהלים ט) - משום שהכל בלחש. בכל הארץ יצא קום - זה הקו האמצעי שמשפיע לארץ הזו. חזר פרש מי השמים? זה השמש. והוא כחתן יצא מחפתו - זו (שיר ג) העטרה שעטרה לו אמו. 'ישיש כגבור לרוץ ארח' (תהלים יט) להאיר ללבנה. מה זה ישיש כגבור? משום שצד הגבירה מתעורר בצד ההוא. (שם) מקצה השמים מוצאו - זה הראש של הכל. ותקופתו על קצותם, משום שהוא מקיף לכל, (שמות כו) מבריח מן הקצה אל הקצה. 'ואין נסתור מחמתו' (תהלים יט) - הינו שכתוב (ירמיה כג) אם יסתור איש

— זוהר תהלים —

שנקראים צופים, כמו שנאמר נפת צופים. דבר אחר צופים - אלו למודי ה', שְׁמַאֲרִים בָּהּ, ומִשֵּׁם יוֹנְקִים הַנְּבִיאִים, פָּרַט לְמִשָּׁה שֶׁהִתְעַלָּה לְמַעְלָה. ובאותו הזמן שְׁכָלוּלִים כָּלָם בְּאֶחָד, הם נְחַמְדִּים. דבר אחר 'יראת ה' טהורה עומדת לעד', בא וראה, אם אדם משתדל בראשונה במקום הזה שנקרא יראת ה', אזי תורתו עומדת לעד. מה הטעם? כדי שִׁיכַנֵּס מִכָּאן לְאַמוּנָה, מהפתח הזה של הכל. וכשפּוֹחַד מן המקום הזה, מתגדל המקום הזה ויִוֹשֵׁב בְּאוֹר עִם הַמְּלֶךְ, משום שהוציאה בן טוב לעולם. ועל בן אָמַר שְׁלֵמָה (קהלת יב) סוף דבר הכל נשמע את האלהים ירא. הסוף הזה, סוף הדרגות. סמ"ך רבתי, שהמקום הזה נקרא סמ"ך. משבאה האשה, בא סמ"ך, שכתוב (בראשית ב) וַיִּסְגֹּר בֶּשֶׁר תַּחְתָּנָה. ומתי היא בשלמות ובגדל רב? כשאדם פּוֹחַד מִמְּנָה בַּהֲתַחֲלָה, ואחר כך עושה את מצוות אביו. זהו שכתוב (קהלת יב) אֵת הָאֱלֹהִים יִרָא וְאֵת מִצְוֹתָיו שִׁמֹּר. ועל זה כתוב (ויקרא יט) אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ. הקדים האם בִּירָאָה ראשונה. ואת מצותיו שִׁמֹּר - מצות ה'. מי עושה השם הקדוש למעלה? מי שעושה את זה. זהו שכתוב כי זה כל האדם, ואז נשלם האדם למעלה.

פֶּתַח וְאָמַר, (משלי כד) יִרָא אֵת ה' בְּנֵי וְמֶלֶךְ. ירא את ה' - לחבר היראה בקדוש ברוך הוא. בני וְמֶלֶךְ - להמשיך האור מהאם העליונה, שנקראת מֶלֶךְ, לְבֵן הַבְּכוֹר הַזֶּה, לְהַכְנִס מִמֶּטָה לְמַעְלָה. דבר אחר בני וְמֶלֶךְ - תְּמַשִּׁיךְ הָאוֹר מֵהַבֵּן לְבַת,

כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא בְּטֶהֱרָה, כִּשְׁהוּא מְאִיר לָהּ פָּנִים. עוֹמֶדֶת לְעַד - שְׁעוֹמֶדֶת תָּמִיד חוֹמָה רְמָה וְחֻזְקָה עַל בְּנֵיהָ. מְתִי? כִּשְׁמִשְׁפָּטִי ה' מִמָּקוֹם שֶׁל אֱמֶת מְאִירִים בָּהּ. וְזֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם) צָדְקוֹ יַחְדּוֹ, כִּשְׁהֵם יַחַד בְּצַדֵּק הַזֶּה וְנוֹטְלִים אֵת שְׁמָהּ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שם) צָדְקוֹ יַחְדּוֹ, וְהִיא הַשֵּׁם שֶׁלָּהֶם, מִצְוֹת ה'.

דְּבַר אַחֵר 'פְּקוּדֵי ה' - נִצַּח וְהוֹד, שֶׁהֵם לְמוֹדֵי ה'. 'מִשְׁמַחֵי לֵב' - זֶה הָאֲתָרוּג שְׂדוּמָה לְלֵב. מִצְוֹת ה' - זֶה הָאֲתָרוּג. יִרָאת ה' - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי לא) אֲשֶׁה יִרָאת ה' הִיא תַתְּהַלֵּל. מֶה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שֶׁהִיא טְהוֹרָה. מִשְׁפָּטִי ה' אֱמֶת - אֵלּוֹ שֵׁשֶׁת הַבְּנִים שְׁכָלוּלִים בְּיַעֲקֹב, שֶׁנֶּאֱמַר מִשְׁפָּט, וְהוּא אֱמֶת. צָדְקוֹ יַחְדּוֹ - בִּיחּוּד שְׁלֵם בִּירָאת ה', שֶׁהִיא טְהוֹרָה. 'הַנְּחַמְדִּים מִזֶּהָב וּמִפֶּזוֹ רַב' (תהלים יט) מִצַּד הַזֶּהָב, זֶה שִׁבְחוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר השירים ח) שְׁמֵאלוֹ תַחַת לְרֵאשִׁי. וּמִפֶּזוֹ - זֶה אֲבִרָהּ, וְזֶה יְמִינוֹ תַחְבָּקֵנִי. רַב - זֶה יַעֲקֹב. וּמִתּוֹקִים מִדְּבַשׁ - דְּבַשׁ זֶה תָמַר, שְׁכָלוּל זָכָר וְנִקְבָּה. וּמִשׁוֹם זֶה, מְתִי הֵם מִתּוֹקִים? כְּאֲשֶׁר נִתְחַבְּרוּ וַיִּצָּא מֵהֶם דְּבַשׁ.

'וְנִפְתַּח צוֹפִים' - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ד) נִפְתַּח תַּטּוּפָנָה שֶׁפְּתוּתִיךְ כִּלְהָ. צוֹפִים - מִשׁוֹם שֶׁכָּל מִי שְׂרוּצָה לְצַפּוֹת וְלִהְתְּבוֹנֵן בְּמִרְאֵה הַזֶּה, מִסְתַּכֵּל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל ג) צוֹפֵה נִתְתִּיךְ לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְשִׁמְעֶת מִפִּי דְבַר. וְדַאי הַמָּקוֹם הַזֶּה נִקְרָא פֶּתַח הָאַמוּנָה. וְכָתוֹב (שם) וְאֵרָאָה מִרְאוֹת אֱלֹהִים. מִכָּאן וּמַעְלָה אֵין רְשׁוֹת לְהִסְתַּכֵּל. וְעַל כֵּן מִמְּנָה יוֹנְקִים אוֹתָם לְמוֹדֵי ה',

זוהר תהלים

ומשום פנחס התקים העולם, שחבר ברית בלילה. זהו שכתוב אם לא בריתי יומם ולילה. מה הטעם יומם? שהתחברה מ"ם סתומה ביום, ומארה בלילה. ואלמלא זה, חקות שמים וארץ לא שמת, אלו חקות שקבועים בזה, חקות התורה לא יתקיימו. ומתי יתקיימו? כשצדקו יחדו.

גם עבדך נזר בהם, מלטעות בתקוני המלך. שהרי בכל לילה משתדל בהם לחברם יחד. זהו שכתוב (תהלים קיט) חצות לילה אקום להודות לך. על משפטי צדקך - שמשפטים שהם נחמדים, וכוללים מכלם, יתחברו בצדק הזו. ואז, כאשר מתחברים, הם שומרים שלא יתקרב למקדש ערל וטמא. וכשהם שומרים אותה השמירה, שהיא סוף הדרגות שהוא עקב, אזי היא רב שמתחברת למעלה. ועל זה כתוב (משלי כב) עקב ענוה יראת ה'. עקב ענוה נתנה יראת ה'. ענוה - כמו שנאמר (במדבר יב) והאיש משה ענו מאד, ונקרא (דברים לג) איש האלהים, וכתוב (תהלים יח) וענותך תרבני. וכתוב ראשית חכמה יראת ה', משום שבראש צריך לירא ממנה, ואחר כך לעלות בחכמה. דבר אחר, ראשית חכמה יראת ה' - זו היראה העליונה, ומשום שהיא ראש לתחתונים לקחה שם העליון. ועל זה נקראת עטרת, בשם הכתר העליון, הטמיר מהכל, ליחד הראש עם הסוף, ובשם אחד נכללת.

דבר אחר (תהלים יט) 'בשמרם עקב רב' - אותם משפטים שומרים את העקב רב הזה, שהרי יעקב, בעל הבית, שומר ביתו. והרי העירו על אותו (עקב) שנטל

שנקראת מלך. ועם שונים אל תתערב (שם) - שלא ישנה מסדר האמונה. שהרי בהתחלה צריך להשתדל ביראה הזו, שהיא הפתח לכל, ואחר בתורה שבכתב, שהיא למעלה. משום שכל אדם שאינו ירא חטא, אין לו רשות להכנס לפתח האמונה הזה. כיון שמהפתח הזה דוחים אותו - מהכל דוחים אותו, שאין לו במה שיכנס לכל. זהו שכתוב (תהלים קיח) זה השער לה'. ועל זה העירו הקדמונים, כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקימת. שיושבת החכמה על (תהלים פ) כנה אשר נטעה ימינך, שנקראת כבוד אל. ואם אין אדם ירא ממנה, היא מיסרת אותו, שהתמנתה ליסר את בני האדם. זהו שכתוב (משלי ו) ודרך חיים תוכחות מוסר. מי הוא הדרך לעץ החיים? שהוא שהתמנה על העולם ליסר את בני האדם שלא יטעו מדרך. ועם כל זה צריך לקשרה למעלה, משום שנקראת גוף, וצריכים (וצריכה) נשמה. ונדב ואביהוא, על שלא קשרו אותה, ונטלו ממנה הנשמה, לקחה את נשמתם, וגופם קים, כמו שעשו. (ויקרא י) וישומו עליה קטרת. משום שאין לה משלה חיים כלום, ועץ החיים נותן בה חיים, משום כך היא גוף. יעקב - הנשמה. העתיק - נשמה לנשמה. ופנחס שנתן שלום בארץ, חיים בארץ, נוספה לו נשמה והאירה לו פניה, משום שעורר חיים כנגדה, ועל זה באור פני מלך חיים. כשהמלך הזה שלמטה, פניה מאירים, חיים נדבקים בה. דבר אחר באור פני מלך חיים, זה יעקב, חיים, שבאים לו מהאם.

— תהלים — זוהר תהלים —

נַעֲשִׂים לָהֶם חֲבָרִים וְאוֹהָבִים. [דף ט ע"א]
 אין אמר ואין דְּבָרִים - בְּשֵׁאֵר דְּבָרֵי
 הָעוֹלָם, שְׁלֹא נִשְׁמָעִים לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ
 וְלֹא צָרִיף לְשִׁמְעָם. אָבֵל הַדְּבָרִים הַלְלוּ,
 בְּכָל הָאָרֶץ יֵצֵא קִנּוּם. עוֹשִׂים מִדִּידָה, אוֹתָם
 דְּבָרִים מְדוֹרִים עֲלִיוֹנִים וּמְדוֹרִים
 תַּחְתּוֹנִים, מֵאֲלֵה נַעֲשִׂים רְקִיעִים, וּמֵאֲלֵה
 הָאָרֶץ, מֵאוֹתוֹ הַשְּׂבַח. וְאִם תֹּאמַר שְׂאוֹתָם
 דְּבָרִים בְּמָקוֹם אֶחָד מְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם -
 בְּקִצָּה תֵּבֵל מְלִיָּהֶם. וְכִיּוֹן שֶׁנַּעֲשִׂים מֵהֶם
 רְקִיעִים, מִי שׁוֹרֵה בָהֶם חָזַר וְאָמַר, לְשִׁמְשׁ
 שֵׁם אֱהֵל בָּהֶם. אוֹתוֹ שִׁמְשׁ, קָדוֹשׁ שֵׁם
 מְדוֹרוֹ וּמִשְׁכְּנוֹ בָּהֶם וּמִתְעַטֵּר בָּהֶם.

בִּיּוֹן שְׁשׁוֹרֵה בְּאוֹתָם רְקִיעִים וּמִתְעַטֵּר
 בָּהֶם, אֲזֵי - וְהוּא כְּחֹתֵן יֵצֵא מִחֻפְתּוֹ.
 שִׁמְשׁ וְרֵץ בְּאוֹתָם רְקִיעִים. יוֹצֵא מֵהֶם וְרֵץ
 לְתוֹךְ מַגְדָּל אֶחָד אַחֵר בְּמָקוֹם אַחֵר. מְקַצֵּה
 הַשָּׁמַיִם מוֹצֵאוֹ - וְדַאי מְעוֹלָם עֲלִיוֹן יוֹצֵא
 וּבָא, שֶׁהוּא קִצֵּה הַשָּׁמַיִם לְמַעְלָה.
 וְתִקּוּפְתּוֹ - מִי זֶה תִּקּוּפְתּוֹ זֶה קִצֵּה הַשָּׁמַיִם
 לְמַטָּה, שֶׁהִיא תִּקּוּפַת הַשָּׁנָה שְׁסוֹכְבַת אֶת
 כָּל הָאֵיבָרִים, וּמִתְקַשְׂרֶת מִן הַשָּׁמַיִם עַד
 רְקִיעַ זֶה. וְאִין נִסְתָּר מִחֻמְתּוֹ - שְׂאוֹתָהּ
 תִּקּוּפָה זֹאת וְתִקּוּפַת הַשִּׁמְשׁ שֶׁמְסוֹבֵב בְּכָל
 צֵד. וְאִין נִסְתָּר - אִין מִי שֶׁמִּתְכַּסֶּה מִמֶּנּוּ
 מְכַל הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת שֶׁהֵיוּ כָּלָם מְקִיפּוֹת
 וּבְאוֹת אֵלָיו, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד אִין מִי
 שֶׁמִּתְכַּסֶּה מִמֶּנּוּ. מִחֻמְתּוֹ - בְּשִׁעָה
 שֶׁמִּתְחַמֵּם וְשָׁב (וּמִשְׁתוֹקֵק) לְגִבְיָהֶם בְּתִשׁוּבָה
 (בְּתִשׁוּקָה) שְׁלֵמָה, כָּל הַשְּׂבַח הַזֶּה וְכָל הָעֲלִוִי
 הַזֶּה בְּגִלְלַת הַתּוֹרָה הוּא, שְׂכָתוֹב תּוֹרַת ה'
 תְּמִימָה. שֵׁשׁ פְּעָמִים כְּתוּב כָּאֵן ה', וְשִׁשָּׁה
 פְּסוּקִים מִן "הַשָּׁמַיִם מְסֻפְרִים" עַד "תּוֹרַת

אֲמָנוֹתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, שֶׁפָּרַע שְׁבַע פְּרִיעוֹת,
 לְבַטֵּל שְׁבַעֵה רְאִשֵׁי הַנְּחֻשׁ, שֶׁלֹּא יִקְרַב
 לְמַקְדָּשׁ. 'צִם מְזִדִּים חֻשׁ עֲבָדָךְ', זִדִּים -
 זֶה הַנְּחֻשׁ שֶׁרוֹכֵב עָלָיו (סמ"ל). חֻשׁ עֲבָדָךְ
 - כְּמוֹ אוֹתוֹ הָעֶבֶד שֶׁכָּל מִפְתָּחוֹת אֲדוֹנּוֹ
 בְּיָדוֹ, אָמַר שֶׁהִיא בְּחֻשְׁכָּה וְצִלְמוֹת,
 בְּשִׁבִיל אוֹתָם זִדִּים שֶׁשָּׁלְטוּ בְּעוֹלָם וּגְרָמוֹ
 מִיָּתֵה, וּלְפַעְמִים פְּגוּמָה הַלְּבָנָה, וְשׁוֹלֵט
 הַנְּחֻשׁ.

וְדוֹד הָיָה מְבַקֵּשׁ עַל זֶה רַחֲמִים, וְאָמַר אֵל
 יִמְשְׁלוּ בִי אֲזֵי אֵינִי, שֶׁלֹּא יִשְׁלַט
 בְּמָקוֹמוֹ. לְשִׁמְר אוֹתוֹ הָעֵקֶב עַל יַד יַעֲקֹב,
 שֶׁנִּקְרָא גְדוֹל, בֶּן בְּכוֹר. שְׂאִין לָךְ בְּעוֹלָם
 שֶׁהַתְּגַבֵּר כְּנֹגַד הַנְּחֻשׁ הַזֶּה כְּמוֹ יַעֲקֹב,
 וְהִסִּירוֹ מִנְּחֻלָּתוֹ, מִשׁוּם שֶׁהוּא בַּעַל הַבַּיִת,
 שֶׁלֹּא יִטְמֵא בֵּיתוֹ.

הַשָּׁמַיִם מְסֻפְרִים כְּבוֹד אֵל וּמַעֲשֵׂה יָדָיו
 מְגִיד הַרְקִיעַ וְכו' (יט ב): [זוהר
 הקדמת ספר זוהר (דף ע"ג)] (תהלים יט) וּמַעֲשֵׂה
 יָדָיו מְגִיד הַרְקִיעַ. אֵלּוֹ אוֹתָם הַחֲבָרִים
 שֶׁהַתְּחַבְּרוּ עִם הַכֹּלָה הַזֶּה וּבְעֲלֵי בְרִיתָהּ,
 מְגִיד וְרוֹשֵׁם כָּל אֶחָד וְאֶחָד. מִי הַרְקִיעַ זֶהוּ
 הַרְקִיעַ שֶׁבּו חֲמָה וּלְבָנָה וְכוּכְבָּים וּמְזֻלוֹת,
 וְזֶהוּ סֵפֶר זְכוּרוֹן, הוּא מְגִיד וְרוֹשֵׁם אוֹתָם
 וְכוּתֵב אוֹתָם לְהִיּוֹת בְּנֵי הַהֵיכָל וְלַעֲשׂוֹת
 רְצוֹנָם תְּמִיד. (סו) יוֹם לְיוֹם יִבִּיעַ אֲמַר - יוֹם
 קָדוֹשׁ מֵאוֹתָם יָמִים עֲלִיוֹנִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ,
 מְשַׁבְּחִים אוֹתָם הַחֲבָרִים וְאוֹמְרִים אוֹתוֹ
 דָּבָר שֶׁאֲמַר כָּל אֶחָד לְחֻבְרוֹ. יוֹם לְיוֹם יִבִּיעַ
 אוֹתוֹ אֲמַר וּמְשַׁבְּחוֹ, וְלִילָה לְלִילָה - כָּל
 דְּרָגָה שֶׁמִּשְׁלֵמַת [נ"א: שְׁשׁוֹלֵטת] בְּלִילָה
 מְשַׁבְּחַת זֶה לְזֶה אוֹתוֹ דַּעַת שֶׁל כָּל אֶחָד
 מִחֻבְרוֹ, וּבְשִׁלְמוֹת [ס"א וּבִאֲהַבָּה] רַבָּה

— תהלים — זוהר תהלים —

אליו בעלי הדין. כששוכב הגוף בקבר, היא שומרת אותו. כשהנשמה הולכת להסתלק לשוב למקומה, היא הולכת לפני הנשמה ההיא. וכמה שערים נשברים מלפני התורה עד שנכנסת למקומה, ועומדת על האדם עד שיתעורר בזמן שיקומו המתים של העולם, והיא מלמדת עליו סגוריה. זהו שכתוב (משלי ו) בהתהלךך תנחה אתך בשכבך תשמר עליך והקיצות היא תשיחך. בהתהלךך תנחה אתך - כמו שנתבאר. בשכבך תשמר עליך - בשעה ששוכב הגוף בקבר, שהרי אז בזמן שהוא נדון הגוף בקבר, ואז התורה מגנה עליו. והקיצות היא תשיחך - כמו שנתבאר, בזמן שיתעוררו המתים של העולם מן העפר, היא תשיחך להיות עליך סגור.

רבי אלעזר אמר, היא תשיחך, מה זה היא תשיחך? משום שאף על גב שעכשו יקומו מהעפר, התורה לא תשתכח מהם, שהרי אז ידעו את כל אותה התורה שעזבו כשהסתלקו מן העולם הזה. אותה התורה שמונה מאותו זמן, ותכנס למעיהם כמו מקדם, והיא תדבר במעיהם. וכל הדברים מתקנים יותר מכמו שהיו בראשונה, שהרי כל אותם הדברים שהוא לא יכל להשיג אותם כראוי והוא השתדל בהם ולא נדבק בהם - כלם נכנסים למעיו מתקנים והתורה תדבר בו. זהו שכתוב והקיצות היא תשיחך. רבי יהודה אמר, כמו זה כל מי שמתדל בתורה בעולם הזה, זוכה להשתדל בה לעולם הבא, והנה נתבאר.

ה' תמימה". ועל סוד זה כתוב בראשית - הרי שש אותיות. ברא אלהים את השמים ואת הארץ - הרי שש תבות. פסוקים אחרים כנגד שש פעמים ה'. ששה פסוקים בגלל שש אותיות של כאן. ששה שמות בגלל שש תבות של כאן.

הכל עומד על קיום התורה ושכרה והגנתה לאחר הפטירה וחובת ההשתדלות בתורה

תורת ה' תמימה משיבת נפש (יט, ח):

[זוהר בראשית פ' וישב (דף קפג):]

ויקחה וישלכו אתו הברה והבור רק אין בו מים. רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים יט) תורת ה' תמימה משיבת נפש. נמי שמבטל דברי תורה כאלו החריב עולם שלם] כמה יש לבני אדם להשתדל בתורה, שכל מי שמתדל בתורה, יהיו לו חיים בעולם הזה ובעולם הבא וזוכה בשני עולמות. ואפלו מי שמתדל בתורה ולא משתדל בה לשמה כראוי, זוכה לשכר טוב בעולם הזה, ואין דנים אותו בעולם ההוא.

[דף קפה ע"א] ובא וראה, כתוב (משלי ג) ארך ימים בימינה בשמאלה עשר וכבוד. ארך ימים באותו שמתדל בתורה לשמה, שיש לו ארך ימים בעולם ההוא שבו ארך הימים, ואותם הימים הם ודאי ימים, שם הוא בטחון הקדשה שלמעלה שבוטח אדם בעולם הזה להשתדל בתורה, להתחזק בעולם ההוא, בשמאלה עשר וכבוד, יש לו שכר טוב ושלווה בעולם הזה. וכא מי שמתדל בתורה לשמה, כשיוצא מן העולם הזה, התורה הולכת לפניו ומכריזה לפניו ומגנה עליו שלא יקרו

זוהר תהלים

כְּשֶׁעֲדִין לֹא יוֹדֵעַ מִמֶּנּוּ, לֹא יִכּוֹל לִסְבֹּל, שְׁהָרִי לְבוֹ פֹּרַח לְשַׁעָה. וּכְשִׁיּוֹדֵעַ מִמֶּנּוּ, עוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ וְיִכּוֹל לִסְבֹּל. כָּל שֶׁכֵּן כָּאֵן, (וכאן אינו כך) שְׁהָרִי מִשֶּׁה אָמַר לָהֶם כָּל מַה שְׁהָיָה אַחַר כֵּךְ וְחִזַּק לָבָם בְּדַבְרֵימ, וְלֹא יִכְלוּ לִסְבֹּל. כָּל שֶׁכֵּן אִם לֹא הָיָה אוֹמֵר לָהֶם דְּבַר. וּמִשׁוּם כֵּךְ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים בְּתַחֲלָה, וְחִזַּק לָבָם, וְאַחַר כֵּךְ וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים. וְעַם כָּל זֶה לֹא יִכְלוּ לִסְבֹּל, שְׁהָרִי שְׁנִינוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַבִּי חִיָּיא אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּשֶׁשָּׁמְעוּ דְבָרוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, פָּרַחָה נִשְׁמָתָם, וְעֵלְתָה נִשְׁמָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל עַד כִּסֵּא כְבוֹדוֹ לְהַדְבִּיק שָׁם. [דף 97 ע"א] אָמַרְהָ תוֹרָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכִי לְחִנָּם הֵייתִי מֵאֲלֹפִים שְׁנַיִם טָרַם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם?! לְחִנָּם כְּתוּב בֵּה (ויקרא יז) וַאֲשֵׁר אִישׁ אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִן הַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכָם, (שמות ל) וְאֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר, (ויקרא כה) כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים?! אֵיפֹה הֵם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל? בְּאוֹתָהּ שַׁעָה הַחֲזִירָה הַתּוֹרָה אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמִקּוּמוֹ. הַתּוֹרָה חִזְקָה וְאַחֲזָה בְּנִשְׁמוֹתֵיהֶם לְהַחֲזִיר אוֹתָן לְיִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים יט) 'תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ'. מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ.

מִי שְׁאוֹמֵר שְׁאוֹתוֹ סְפוֹר שֶׁל הַתּוֹרָה לְהִרְאוֹת רַק עַל אוֹתוֹ סְפוֹר בְּלִבָּד הוּא בָּא תַּפְּח רֹחוֹ. **תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ וְכוּ'** (יט, ח): [זוהר במדבר פ' בהעלותך (דף קמ"ט)]. רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יִצְחָק הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. פָּגְעוּ בְּאוֹתָם הָרִי קָרְדוּ. עַד שְׁהָיוּ הוֹלְכִים, הָרִים רַבִּי אֶלְעָזָר עֵינָיו, וְרָאָה אוֹתָם הָרִים רָמִים, וְהָיוּ חֲשׂוֹכִים,

בֹּא רְאֵה, אוֹתוֹ הָאִישׁ שְׁלֹא זוֹכֵה לְהַשְׁתַּדֵּל בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּתוֹרָה וְהוּא הוֹלֵךְ בְּחִשְׁבָה, כְּשִׁיּוֹצֵא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, נוֹטְלִים אוֹתוֹ וּמְכַנְּסִים אוֹתוֹ לְגִיּהֵנָם לְמִקּוּם הַתַּחְתּוֹן, שְׁלֹא יִהְיֶה מִרְחָם עָלָיו, שְׁנִקְרָא בּוֹר שְׁאוֹן טִיט הַיָּיִן, כְּמוֹ שְׁנִאָמַר (תהלים מ) 'וַיַּעֲלֵנִי מִבוֹר שְׁאוֹן מְטִיט הַיָּיִן וַיִּקֶּם עַל סֵלַע רִגְלִי כוֹנֵן אֲשׁוּרִי'. וּמִשׁוּם כֵּךְ, אוֹתוֹ שְׁלֹא מִשְׁתַּדֵּל בְּתוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמִתְנַפֵּף בְּטַנוּפוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, מַה כְּתוּב? וַיִּקְרָהוּ וַיִּשְׁלַכּוּ אוֹתוֹ הַבְּרָה - זֶה הוּא הַגִּיּהֵנָם, הַמִּקּוּם שְׁדָנִים אֶת אוֹתָם שְׁלֹא הַשְׁתַּדְּלוּ בְּתוֹרָה. וְהַבוֹר רַק - כְּמוֹ שְׁהוּא הָיָה רִיק, מַה הַטַּעַם? מִשׁוּם שְׁלֹא הָיָה בּוֹ מִים. וּבֹא וְרָאָה כְּמַה הוּא הָעֵנָשׁ שֶׁל הַתּוֹרָה, שְׁהָרִי לֹא גָלוּ יִשְׂרָאֵל מִהָאָרֶץ הַקְּדוֹשָׁה אֲלֵא מִשׁוּם שֶׁהִסְתַּלְקוּ מִן הַתּוֹרָה וְנִעְזְבוּ מִמֶּנָּה, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (ירמיה ט) מִי הָאִישׁ הַחֲכָם וַיִּבֶן אֶת זֹאת וְגו' עַל מַה אֲבָדָה הָאָרֶץ וְגו'. וַיֹּאמֶר ה' עַל עֲזָבְכֶם אֶת תּוֹרַתִי וְגו'. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מִכָּאֵן (ישעיה ה) לִכֵּן גָּלָה עִמִּי מִבְּלִי דַעַת. מִשׁוּם כֵּךְ הַכֹּל עוֹמֵד עַל קִיּוּם הַתּוֹרָה, וְהָעוֹלָם לֹא מִתְקַיֵּם בְּקִיּוּמוֹ אֲלֵא בְּתוֹרָה, שְׁהִיא קִיּוּם הָעוֹלָמוֹת, מַעֲלָה וּמִטָּה, שֶׁכְּתוּב (ירמיה לג) אִם לֹא כִרְיַתִּי יוֹמָם וְלַיְלָה חֲקוֹת שָׁמַיִם וְאָרֶץ לֹא שָׁמַתִּי.

תּוֹרַת הַשָּׁמַיִם מְשִׁיבָה נֶפֶשׁ הָאָדָם

תּוֹרַת ה' תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ (יט, ח): [זוהר שמות פ' יתרו (דף פ"ט):] וַיִּרְדַּ מִשֶּׁה אֵל הָעַם וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, מִהִי הָאֲמִירָה הַזֹּאת שֶׁכְּתוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים, וְלֹא כְּתוּב מַה אָמַר? אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בֹּא וְרָאָה, דֶּרֶךְ הָעוֹלָם הוּא, כְּשֶׁבָּאָה שְׁמִחָה לְאָדָם אוֹ כְּשֶׁבָּא צַעַר -

— תהלים — זוהר תהלים —

אמת, אלא ודאי תורה קדושה עליונה היא תורת אמת.

בא ראה, מלך בשר ודם לא מכבודו לדבר דברי הדיוט, כל שכן לכתבם. ואם עולה בדעתך שמלך עליון הקדוש ברוך הוא לא היו לו דברים קדושים לכתב ולעשות מהם תורה, אלא שהוא כנס דברי הדיוטות, כמו דברי עשו, דברי הגר, דברי לבן ביצקב, דברי האתון, דברי בלעם, דברי בלק, דברי זמרי, וכנסם, וכל שאר הספורים שכתובים, ועשה מהם תורה. אם כן, למה נקראת תורת אמת, (תהלים יט) 'תורת ה' תמימה, עדות ה' נאמנה, פקודי ה' ישרים, מצות ה' ברה, יראת ה' טהורה, משפטי ה' אמת, וכתוב הנחמדים מזהב ומפז רב', אלה אותם דברי תורה? אלא ודאי תורה קדושה עליונה היא תורת אמת, תורת ה' תמימה, וכל דבר ודבר בא להראות דברים (אחרים) עליונים. שאותו דבר של אותו ספור לא להראות על עצמו יצא בלבד בא, אלא להראות על אותו כלל הוא בא, כמו שבארנו.

התורה הקדושה מטהרת ומרפא את האדם

יראת ה' טהורה עומדת לעד (יט, ט): נזוהר ויקרא פ' קדושים (דף 99 א') ובא ראה, האדם לא נטהר לעולמים, אלא בדברי תורה. משום כך דברי תורה לא מקבלים טמאה, משום שהיא עומדת לטהר את אלו הטמאים, והרפואה נמצאת בתורה, שכתוב (משלי ג) רפאות תהי לשרף ושקוי לעצמותיך. והטהרה נמצאת בתורה, שכתוב (תהלים יט) 'יראת ה' טהורה עומדת

ופחדו בפחד. אמר רבי אלעזר לאותם חברים, אלו אבא כאן, לא היינו פוחדים. אבל כיון שאנו שלשה ודברי תורה בינינו, הדין כאן לא נמצא.

פתח רבי אלעזר ואמר, כתוב (בראשית ח) ותנח התבה בחדש השביעי וגו', על הרי אררט וגו'. כמה חביבים דברי התורה, שבכל דבר ודבר יש סודות עליונים, והתורה בלה נקראת עליונה. ושנינו בשלש עשרה מדות של התורה: כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד, לא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד על הכלל בלו יצא. שהרי התורה, שהיא כלל עליון, אף על גב שיוצא ממנה ספור אחד בעולם, ודאי לא באה להראות את אותו ספור, אלא להראות דברים עליונים וסודות עליונים. ולא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד על הכלל בלו יצא. משום שאותו ספור של התורה או אותו מעשה, אף על גב שהוא יצא מכלל התורה, לא להראות על עצמו יצא בלבד, אלא להראות על אותו כלל עליון של התורה בלה יצא. כגון זה, שכתוב (בראשית ח) ותנח התבה בחדש השביעי בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט. ודאי פסוק זה יצא מכלל התורה, ובא בספור העולם. מה אכפת לנו אם שורה כזה או כזה, שהרי במקום אחד שישרה? אלא ללמד על הכלל בלו יצא. ואשריהם ישאל שנתנה להם תורה עליונה תורת אמת. ומי שאומר שאותו ספור של התורה, להראות על אותו ספור בלבד הוא בא - תפח רוחו. שאם כן, היא אינה תורה עליונה, תורת

—== זוהר תהלים ==—

נחש, סטה לך מדרכך, שהרי אותו האיש שב והתנחם על מה שעשה, ולא יוסיף לעשות אותו דבר. תמהו החברים. אמר רבי אבא: מה זה? אמר להם: שתקו. אמר רבי אלעזר: נחש נחש, אמר שלחשו לך משמים, התנחם אותו האיש, ושם ברצונו שלא ישוב לחטא הזה לעולמים, סטה לך מדרכך! קם הנחש בקיומו, ולא נסע לכאן ולכאן. שב כמו מקדם, ואמר לו: נחש נחש, ידעתי מה שאתה רוצה. שוב מדרכך, שהרי גוי רשע בא, שעשה רע ליהודי אחד, והנה הוא ישן במערתך. לך והרג אותו! מיד חזר אותו הנחש, ודלג דלוגים לפניהם. אמר רבי אלעזר: חברים, אם לא הייתי כאן, כמה רעות היה עושה אותו נחש, שהרי איש אחד יהודי עשה מעשה של חטא, וטרם שב בתשובה, לחשו לנחש הזה להרג אותו, ונמלך אותו האיש בין כך ובין כך, והתנחם מחטאו, ואמר שלא ישוב לעולמים לחטא הזה, ועל זה נצל מן הדין.

אמרו החברים לרבי אלעזר: כמה ידעת? אמר להם: סימן נתן לי אבא, ואני מכיר בו. אמרו לו: מילא הנחש שהכרת בו, אותו שהתנחם ושב מחטאו כמה ידעת? אמר להם: כשהיה הולך אותו נחש, קשקשיו היו עולים וזנבו זקוף, והוא שהלך בכהלה. רוח אחר היה הולך כנגדו, והיה קורא לפניו: שוב מדרכך, שהרי אותו האיש שב מחטאו והתנחם. ואותו הנחש הרע לא היה מקשיב, עד שיתנו לו כפר במקום אותו איש שהתחייב הריגה, ושב מדרכו והתנחם. שכן דרך

לעד. מה זה עומדת לעד? שעומדת תמיד באותה טהרה, ולא זזה ממנה לעולמים. אמר לו, 'ראת ה' כתוב, ולא תורה. אמר לו, כך הוא ודאי, שהרי התורה באה מצד הגבורה. אמר לו, ומשם יצאה?! מכאן יצאה! שכתוב ראשית חכמה יראת ה', וכתוב יראת ה' טהורה. [דף פ"א ע"א] ותורה נקראת קדשה, שכתוב כי קדוש אני ה', וזו התורה שהיא השם הקדוש העליון. ועל כן, מי שמשתדל בה נטהר, ואחר כך מתקדש, שכתוב קדשים תהיו. לא כתוב קדשים היו, אלא תהיו, תהיו ודאי. אמר לו, כך הוא, ומקרא כתוב, (שמות יט) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש, וכתוב אלה הדברים וגו'. למדנו, קדשת התורה קדשה שעולה על כל הקדשות. והקדשה של החכמה הנסתרת עולה על הכל. אמר לו, אין תורה בלי חכמה, ואין חכמה בלי תורה, והכל הוא בדרגה אחת והכל אחד. אלא תורה נמצאת עם החכמה העליונה, ובה היא עומדת, ובה נטעו שרשיה מכל הצדדים.

מעשה: ברבי אלעזר והנחש - משפטי ה' אמת צדקו יחדו

משפטי ה' אמת צדקו יחדו (יט, י): [זוהר ח"ד פ' בלק (דף ט"ו)] מהשמטות

במדבר ט"ו [ו] ה'לכו החברים, והשמש היתה מאד חזקה. ראו אותו שדה ביפי של עשבים, ומים יוצאים לכל צד, ועצים של שדה רבים. ישבו שם. אמר רבי אלעזר: כמה נאה מקום זה לנוח בו. בעוד שהיו יושבים, הנה נחש גדל בא, בחזק השמש. עבר לפניהם. אמר לו רבי אלעזר: נחש

זוהר תהלים

ואחר שנמלך ושכ מחטאו, פעת הוא התכבד מעצמו, והקדוש ברוך הוא קורא עליו ואומר, מאשר יקרת - אתה מעצמך יקרת. בעיני נכבדת ואני אהבתיך, שהרי אין אהבה לקדוש ברוך הוא עם אדם בעולם, אלא למי ששכ מחטאו, ועל זה ואני אהבתיך. אבל מה אעשה, שהרי נתת רשות לנחש להזיק. זוהי עצה - ואתן אדם תחתיך. מיהו האדם שנתן הקדוש ברוך הוא כפר תחתי? אותו האדם שבא מהעם של הצד הרע, שאותו הנחש יאכל משלו, שכתוב ואתן אדם, אל תקרי אדם אלא אדם. ולאמים, זה הוא (בראשית כה) ולאם מלאם יאמץ, וזה זרעו של עשו שנתן תחת נפשו.

בעוד שהיו יושבים, הנה אותו היהודי שגזל אותו הגוי ההוא, שהרג אותו הנחש, בא מהדרך ועיף. ומתוך חזק השמש נכנס לאותו שדה וישב תחת עץ אחד, והוא מתרעם לקדוש ברוך הוא ומצדיק עליו הדין, ואומר: רבון העולם, גלוי וידוע לפניך שאני לא חששתי עלי ועל גופי ועל ממוני כלום, שהרי בדין נעשה כל מה שנעשה, אבל אב ואם זקנים יש לי, שאין לי במה אפרנס אותם, ועל זה חששתי. ועוד על כל זה - צרור אחד של דינרים שהיה באותו הארנק, של עני אחד לעשות חפה לבתו העניה, מה יעשה? רבון העולם, על זה כואבני בלבי יותר.

בכה ואמר, (תהלים יט) 'משפטי ה' אמת צדקו יחדו'. דיניו של רבון העולם הם אמת. למה הם אמת, משום שצדקו יחדו? שהרי בשעת הדין, כשהקדוש ברוך

הנחש למעלה ולמטה - כיון שנתנה לו רשות, לא שב, עד שמשלים אותו הדין הרע שנתנה לו רשות לעשות, או שיתנו לו במקומו רשע אחר ככפר, שהרי לא יצא ריקם, כיון שנתנה לו רשות.

אמר לו: מילא כל זה, אותו גוי שאמר שנתן לו כפר במה ידעת? אמר להם: כיון שדברת לנחש, אותו הרוח שהיה הולך כנגדו ולחש לו שישוב לדרך, שהרי התנחם אותו האיש, הוא דלג על אזני ואמר לי.

תמהו החברים. אמר רבי אלעזר: חברים, נלך ונראה, שהרי הנחש כבר עשה את מה שעשה. קמו וקברו לסלע אחד באותו השדה. מצאו אותו הגוי מת, ואותו הנחש ברוך על עקבו, ולא היה נבדל ממנו. לאחר נפרד מעקבו, ועלה על גרונו, ונכרך שם. ומשם ירד על עקבו, ולא היה נפרד ממנו. מצאו לו ארנק אחד מלא דינרים, שגזל ליהודי אחד בדרך והכה אותו. נטל רבי אלעזר את הארנק, ואמר: ברוך הרחמן, שבכל הוא עושה שליחות. שבו לאותו המקום שהיו.

פתח רבי אלעזר ואמר, (ישעיה מג) מאשר יקרת בעיני נכבדת ואני אהבתיך ואתן אדם תחתיך ולאמים תחת נפשך. מאשר יקרת?! יקר היה צריך להיות, וכך צריך: מאשר אתה יקר בעיני. מה זה יקרת? מכלל שהוא מעצמו התכבד. כך הוא ודאי, שכל אדם שהוא בחובה לפני הקדוש ברוך הוא, בראשונה הוא מזלזל. והוא תועבה לפני הקדוש ברוך הוא,

— זהו זה תהלים —

כל מה שעשית - נאה עשית, ועוד, שהראית כחך וגבורתך בו ועשית נקמות רבות, והרי ראינו שלש פעמים, והראית כל מה שעשית. מכאן והלאה לך והתחבא במערתך, וגזרני עליך, שלא תזיק לבריה בעולם. נפרד אותו הנחש, וכפף ראשו והלך לו.

אמר רבי אלעזר לאותו היהודי: טל את תכשיט שונאך, שהרי כיס דינרים של זהב יש לו אצלו, ועזב לו את בגדיו, ואל תטל משלו כלום. ולך לאיש שבמקום פלוני, ותמצא שמתה אשתו. לך אליו, ותן לו כיס הדינרים הזה, משום שלאותו האיש יש בן אחד, ושמו שמעון, והיה הולך עם סחורה על הים, והם בספינה, ובנו של הגוי הזה גנב לו אותו הכיס, ונתן אותו לאותו רשע. ואמר לאותו היהודי, שיעלה כיס זה לבנו, שבקרוב יבא אליו, ויודה לקדוש ברוך הוא שהחזיר האבדה לבעליה. וכך עשה. נטל הכיס, והשתחוה לפני רבי אלעזר, ונשק ידו. תמהו החברים.

אמר רבי אבא: בכל הדרך הזו יש תמיהה בכל מה שראינו בך, וכעת היא תמיהה על תמיהה, מה זה? אמר לו: דבר אינו בסימן, ולא בחכמה, אלא שרוחי מסתפל, ואני ראיתי כאלו בעין ראיתי. תמהו כל החברים. וכלם הלכו, ואותו היהודי עמהם, עד שהגיעו לחמיו. כיון שהגיעו לשם, מצאו את חמיו שהיה יושב על גבי מטתו ועוסק בתורה. ברוך ברכה רבי אלעזר, וברכו החברים, והוא שמח עמם.

הוא רוצה לעשות דין, כמה בעלי מגנים עומדים מצד זה ומצד זה, ונלקחים אלו באלו, ומצדיקים אלו באלו. כיון שהצדיקו אלו באלו והסכימו יחד, אזי משפטי ה' אמת צדקו יחדו. אימתי צדקו יחדו? כשמצדיקים כל בני הדין שלמעלה. ואני, רבון העולם, על זה אני בוכה, ולא על שלי!

שמע רבי אלעזר והחברים, וקמו אליו. ראו אותו שהיה יושב תחת אותו העץ, והחזיקו בו, ונטלו אותו אליהם. אמר רבי אלעזר: אל תפחד צדיק אמת, שאם אינך צדיק של אמת, לא ירחיש לך הקדוש ברוך הוא נס גדול כמו שעשה. וכראשונה טל ארנק הדינרים שלך, ותראה מה שעשה הקדוש ברוך הוא בשבילך.

היה עמם, וראה אותו הגוי מת, והנחש היה עושה בו נקמות, והיה ברוך על צוארו ככראשונה. השתטח אותו היהודי בעפר, והודה ושבח את רבון העולם, וקם ונשק ידי רבי אלעזר והחברים. אמר להם: כעת ידעתי שהקדוש ברוך הוא הרחיש נס זה בגללכם.

אבא רבנן, על האב והאם הזקנים שיש לי אני בוכה, ועל עני אחד שנתן לי צרור זה. פתח הארנק, והראה להם את הצרור, וכן הראה להם מפה שעשה לו אותו הגוי. התפלל עליו רבי אלעזר, ונרפא.

קרב לאותו הגוי כמו מקדם, וראו אותו הנחש שהיה עושה בו נקמות ככראשונה. אמר רבי אלעזר: נחש נחש,

—== זוהר תהלים ==—

הבא. בא וראה, כל מי שמשתדל בתורה, אחוז בעץ החיים. כיון שאחוז בו - בכל אחוז, שכתוב (משלי ג) עץ חיים היא למחזיקים בה וגו'.

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי - דברים נסתרים בלב

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי וכו' (יט, טו):

טו: [זוהר בראשית פ' וישלח (דף קסט.)]
בא ראה, דוד המלך אמר, (תהלים יט) 'יהיו לרצון אמרי פי, אלו דברים שהתפרשו. 'והגיון לבי' - אלו דברים נסתרים שלא יכול בן אדם לפרשם בפיו, זהו הגיון, שהוא בלב, שלא יכול להתפרש. ועל זה צריך הדבר להתפרש בפיה, ודבר שתלוי בלב, והכל סוד הוא. אחד כנגד דרגה תחתונה, ואחד כנגד דרגה עליונה. דבר שהתפרש, כנגד דרגה תחתונה שהצטרף להתפרש. אותו שתלוי בלב הוא כנגד דרגה פנימית יותר, והכל הוא כאחד. ועל זה אמר יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך וגו'. כמו זה אמר יעקב. בתחלה פרש הדבר כראוי, ואחר כך הסתיר הדבר שתלוי בהגיון הלב שלא צריך לפרש, שכתוב (בראשית לב) ושמתי את זרעך כחול הים אשר לא יספר מרב. כאן הוא דבר התלוי בלב שלא צריך לפרש, וכן צריך כמו שאמרנו, כדי ליחד יחוד שלם כראוי. אשרי הצדיקים שיודעים לסדר שבח רבונם כראוי ולבקש בקשתם, ולכן כתוב (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

פתח ואמר, (ירמיה יז) רפאני ה' וארפא וגו'. כיון שאמר רפאני, מהו וארפא? כיון שאמר הושיעני, מהו ואושעה? כיון שהרופא מרפא, מי הוא שיכה? אלא כל רפואה שבועולם ביד הקדוש ברוך הוא, אבל יש מהם על ידי שליח, ויש מהם שלא נמסרו ביד שליח. ואותם שנמסרו ביד שליח הם רפואה, אבל לפעמים חוזרים. אבל אותם שהקדוש ברוך הוא מרפא, אותה המחלה לא חוזרת לעולמים, ועל זה רפואתו היא רפואה, שאין בה מחלה כלל. ומשום כך, רפאני ה' וארפא, ודאי, בלי קטרוג כלל. וכעת, חברים, הקדוש ברוך הוא נתן לי רפואה, ועשק לי וערב לי.

ספרו לו כל אותו המעשה. תמה וכבה ושמח. ואמר: חברים, גדרתי שאלך אליו ואתחבר עמו, ונודה ונשבח לרבון העולם. שמח עמם.

כל מי שמשתדל בתורה אחוז בעץ החיים

הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים (יט, יא):

[זוהר במדבר פ' קרח (דף קע"א)] ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי וגו'. רבי אבא פתח, (תהלים יט) 'הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים'. כמה עליונים הם דברי התורה, כמה מכבדים הם, אהובים הם למעלה, אהובים הם לכלם, בגלל שהם שם קדוש. וכל מי שמשתדל בתורה, משתדל בשם הקדוש ונצל מהכל. נצל בעולם הזה, ונצל בעולם

זוהר תהלים

אם הבנים שמחה

קטנות עם גדולות. חיות קטנות - כל אותם גדולים שיצאו מאותם בני בנים, כמו שנאמר (במדבר ב) כל הפקדים למחנה יהודה. עם גדולות - אותם שבטים. ועל כן, כל העובר על הפקודים נותן שכר, בקע לגלגלת, להיות כפר לאותה נפש. ויתפשט ממנה האור, כשמתחבר הימין, הכסף, אליה. ועל זה יברך את בית אהרן, כשנוספה בה ברכה, ומתעורר אליה הימין, באותו הכסף, אז ברכתה שופעת באותם היראים ממנה.

בא וראה, כל אדם ששב בתשובה לפני רבונו ופוחד כל יום מאותו חטא שעשה, הקדוש ברוך הוא מוחל לו ולא גובה ממנו, שהרי אחי יוסף, פחד רב נפל עליהם, כשראו שהסתלק אביהם למעלה, וראו עצמם בגלות על אותו החטא, עד שאמר להם יוסף (בראשית 1) אל תיראו. אל תפחדו ודאי מענש בזמן הזה, כי התחת אלהים אני? ודאי הסתלקתי למעלה מהמקום ההוא. ודרגתי תאיר לצד בית הדין, להאיר לכם, שאתם תחת אותו המקום.

בשראה דוד שבעל הבית שאמר כן, אמר (תהלים קטו) ה' זכרנו יברך. אותו שיושב בעולם הזכר, ה' - למעלה למעלה - יברך אותו בעטרות עליונות. שהרי כל השבטים, פרט ליוסף, יושבים בעולם הנקבה, ומתברכים ממנו.

אותו המקום, יברך את בית ישראל ודאי, ביתו של דוד. יברך את בית אהרן, שיתעורר צד החסד שלה. יברך יראי ה' הקטנים. משום כן יוסף ה' עליכם, מהצד

יהיו רצון אמרי פי והגיון לבי וכו' (יט).
 טו: ... ואז, וצדקתו - זה העולם האחרון שנקרא צדק. לבני בנים - שמניקה את המחנות שנקראו בני בנים, שהרי ששה העליונים שמאירים לה נקראו בנים, כמו שנאמר (שיר א) בני אמי נחרו בי, וכתוב (תהלים קיג) אם הבנים שמחה. ואלו שמקיפים את העולם האחרון הזה נקראים בני בנים. ומתי? כששומרים את בריתו. זהו שכתוב (שם קג) לשמרי בריתו. בא וראה, משום שבני הבנים הללו לא שמרו את בריתו כבראשונה, ומכרו אותו לארץ נכריה, נגזר עליהם ענש. וזה שבקש משה, כשראה שיעשה דין באותם עשרה הרוגי מלכות: ומה (ואיפה) היא תורתם? אמר לו: חזר לאחוריה, לאותם ששורים אחורי המשכן, שמכרו את הצדיק הזה. אמר לו: ומה שונה בגופים הללו? אמר לו: כף עלה במחשבה, ואין מי שיכול להשיג!

ועל זה השתדל דוד לברך את המקום הזה, שבא ממנו אור. ואמר, (תהלים קטו) ה' זכרנו יברך - זה צדיק. יברך את בית ישראל - הצדיק הזה יברך את בית ישראל. יברך את בית אהרן - צד החסד שיש בה, שנקרא בית אהרן, כשמתחברת לחסד. זהו שכתוב (שמות 1) ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב, שהתחברה לאל.

יברך יראי ה' - אלו יושבי המשכן, ששורים ביראה הזו. הקטנים עם הגדולים - כמו שנאמר (תהלים קד) חיות

— זוהר תהלים —

וְעַל הַכֹּל בִּקְשׁ רַחֲמִים. (ש) 'יְהִיו לְרִצּוֹן'
 - לְפָנַי הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ. אֲמַרִי פִי - זֶה
 הַפֶּה שְׁלוֹ. וְהִגִּיזוֹן לְבִי - זֶה לֵב הַשָּׁמַיִם.
 לְפָנַיךָ - אֱלוֹ הַפָּנִים הַעֲלִיּוֹנִים שֶׁנִּחְבָּאִים
 וּמִתְגַּלִּים בְּעַת רִצּוֹן. ה' - זֶה הַיְמִין. צוּרִי -
 זֶה הַשְּׂמָאל. וְגֹאֲלִי - זֶה הָאֲמָצֵעִי. דְּבַר
 אַחֵר, ה' - זֶה הָאֲמָצֵעִי, זֶה יַעֲקֹב. צוּרִי - זֶה
 הַשְּׂמָאל. וְגֹאֲלִי - זֶה הַיְמִין, שֶׁנִּקְרָא גּוֹאֵל,
 קָרוֹב וְדָאִי, וְעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְהָרִים אֶת יְמִינוֹ וְלַפְדּוֹת אֶת בְּנָיו. זֶהוּ
 שְׁכֵתוֹב (שם קיח) יְמִין ה' רֹמְמָה יְמִין ה'
 עֲשֵׂה חֵיל.

שֶׁל יוֹסֵף, שֶׁהוּא עֲלֵיכֶם, מִתְעוֹרֵר בְּרַחֲמִים
 עֲלֵיכֶם. שֶׁהָרִי אוֹתוֹ הַחֲטָא יוֹסֵף מִחַל
 לְמַטָּה, וְאָמַר (בראשית נ) אֲנֹכִי אֶכְלָל אֶתְכֶם
 וְאֵת טַפְכֶם. מִשׁוֹם כֶּךָ עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם,
 וְתִגַּן זְכוּתוֹ עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם, שֶׁלֹּא יִתְפַּסּוּ
 בַּחֲטָאֵיכֶם, וְלֹא יִשְׁלַט עֲלֵיכֶם אוֹתוֹ הַנִּחַשׁ.
 מִשׁוֹם כֶּךָ, 'אֵל יִמְשְׁלוּ בִי אֲזַ אֵיתֶם',
 וְהִתְעַטֵּר אוֹתוֹ הַמְּקוֹם בְּעֵטְרוֹתָיו,
 כְּמוֹ שֶׁהִתְעַטֵּר כְּשֶׁעָבְרוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּם
 וְאָמְרוּ אֲזַ יִשִּׁיר, כְּשֶׁרָאוּ שֶׁנִּשְׁלְמָה הַלְּבָנָה.
 (תהלים ט) 'וְנִקִּיתִי מִפֶּשַׁע רֵב' - זֶהוּ חֲטָא
 הַשְּׁבָטִים שֶׁהָיָה רֵב.

ב א לְמַנְצָח מְזִמּוֹר לְדָוִד: ב יַעֲנֶךָ יְהוָהּ אֱלֹהֵי בְּיָוִם צָרָה וְשָׁבָבָה שֵׁם אֱלֹהֵי
 יַעֲקֹב: ג יִשְׁלַח עֲזָרְךָ מִקִּדְשׁ וּמִצִּיּוֹן וְיִסְעָדְךָ: ד יִזְכֹּר כָּל מִנְחַתְךָ
 וְעוֹלֹתֶיךָ יְדֻשְׁנָה סֵלָה: ה יִתֵּן לְךָ כָּל־בְּבֻכָּה וְכָל עֲצָתְךָ יִמְלֵא: ו גִּרְנָנָה בִישׁוּעֶתְךָ
 וּבִשְׁם אֱלֹהֵינוּ נִדְגַל יִמְלֵא יְהוָהּ אֱלֹהֵינוּ כָּל מִשְׁאֲלוֹתֶיךָ: ז עֲתֵה יְדַעְתִּי בִּי
 הוֹשִׁיעַ יְהוָהּ מִשִּׁיחוֹ יַעֲנֵהוּ מִשְׁמֵי קִדְשׁוֹ בְּגִבְרוֹת יֵשַׁע יְמִינוֹ: ח אֱלֹהֵי
 בְּרָכָב וְאֱלֹהֵי בְּפוֹסִים וְאֱנַחְנוּ בְּשֵׁם יְהוָהּ אֱלֹהֵינוּ נִזְפִיר: ט הַחֵה
 בְּרַעֲוִי וְנִפְלוֹ וְאֱנַחְנוּ קַמְנוּ וְנִתְעוֹדֵד: י יְהוָהּ הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם
 קְרָאֵנוּ:

שימוש תהלים

טוב לדין

יענך ה' ביום צרה וגו' (כ, ב): [שימוש תהלים לפרק כ]. זה המזמור טוב לדין לחוש אותו בשמן וורד ומים ומלח ז' פעמים ומשח פניך וידיך וזרוק בבגדך ותנצל מכל צרה. ושם שלו יה"ו. י' מן "יענך, ה' מן "סלה, ו" מן "קראנו.

זוהר תהלים

יִשְׁלַח עֲזָרְךָ מִקִּדְשׁ וּמִצִּיּוֹן וְיִסְעָדְךָ וכו' (כ, ג-ד): [זוהר במדבר פ' שלח לך (דף קע"ג).]
 שְׁהָרִי רַב הַמְנוּנָא סְבָא אָמַר, (תהלים כ) 'יִשְׁלַח עֲזָרְךָ מִקִּדְשׁ וּגוֹ'. מִקִּדְשׁ - זֶה קִדְשׁ יְדִים. 'וּמִצִּיּוֹן וְיִסְעָדְךָ' - זֶה הַמּוֹצִיא, שְׁהוּא סוּעֵד לַב הָאָדָם. 'יִזְכֹּר כָּל מִנְחַתְךָ', כָּל - לְרִבּוֹת דְּבָר אַחַר, זו נְטִילַת יְדִים אַחֲרוֹנָה. 'וְעוֹלֹתֶיךָ יְדֻשְׁנָה סֵלָה' - זו בְּרַפְת הַמְזוּן בְּזִמּוֹן. אִם אֵתָה עוֹשֶׂה כֵן, יִתֵּן לְךָ כָּל־בְּבֻכָּה וְכָל עֲצָתְךָ יִמְלֵא. וּבִשְׁבֹת מִקִּדְשׁ,

זֶה קִדְשׁ הַגָּדוֹל. וְעַל דְּבָר זֶה הִתְעַטְרוּ הַצַּדִּיקִים בְּגֵן עֵדֶן מִשְׁבֹּת לְשֹׁבֵת אַחֲרֵת.
 "ה' הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם קְרָאֵנוּ" (כ, ג): [תיקוני זוהר תיקון ע' (דף קכח) זוהר תורה] אהי"ה הוי"ה אהי"ה כלל ופרט וכלל, והם יחוד ברכה קדושה, וסימנך "יַעֲנֵנוּ *בְּיוֹם *קְרָאֵנוּ", שֶׁכֵּךְ עוֹלָה מִסְפַּר שְׁלוֹשָׁה שְׁמוֹת הָאֱלֹהִים כִּמְסַפֵּר יב"ק. כָּל הַסּוּעֵד סְעוּדַת שְׁבֹת כְּהַלְכָתָה - כָּל עֲצָתְךָ מִלֵּא

כא א לַמְּנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: ב יְהוָה בְּעֵנְךָ יִשְׂמַח מֶלֶךְ וּבִישׁוּעֶתְךָ מַה יִּגִּיל מְאֹד: ג תִּאֲוֹת לְבוֹ נִתְּתָה לוֹ וְאַרְשֵׁת שַׁפְּתָיו בַּל מִנְעַת פִּלְאָה: ד בִּי

שימוש תהלים
 לילך לפני שלטון

ישמח מלך וגו' (כא, ב): [שימוש תהלים לפרק כא]. אי בעית למיזל לפני שלטון או רב אמור זה המזמור עם השם שלו על פת עם שמן זית ומשח פניך. ועוד לסער הים, לחוש אותו בשמן וורד ומים ומלח ופת וישקוט הים מזעפנו. השם שלו יהי. י' מן "יהוה בעוז, ה' מן "רומה, ר' מן "במיתריך, ותאמר. יהי רצון מלפניך השם הגדול הגבור ונורא היוצא מזה המזמור שתשקוט הים מזעפנו כי אתה מושל בגאות הים שאון גליו אתה תשבחם אמן אמן אמן סלה סלה סלה.

זוהר תהלים

שְׁנוֹתָיו שֶׁל דָּוִד הֵלֵךְ מֵהֶם הַכֹּל מֵאָדָם הָרִאשׁוֹן

ה' בְּעֵנְךָ יִשְׂמַח מֶלֶךְ וּבִישׁוּעֶתְךָ מַה יִּגִּיל יְגִיל מְאֹד. (כא, ב): [זוהר שמות 9 פקודי (דף רל"ה)]. פֶּתַח רַבִּי יִצְחָק אַחֲרָיו וְאָמַר, (תהלים כא) ה' בְּעֵנְךָ יִשְׂמַח מֶלֶךְ וּבִישׁוּעֶתְךָ מַה יִּגִּיל מְאֹד תִּאֲוֹת לְבוֹ וְגו', חיים שָׁאֵל מִמֶּךָ וְגו'. אֵת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לֹא אָמַר דָּוִד אֶלָּא עַל תְּשׁוּבָתְךָ שֶׁל כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׂמַּח אוֹתָהּ בְּשִׂמְחַת הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרָאת עֹז, שֶׁכְּתוּב (שם כט) ה' עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן וְגו'. יִשְׂמַח מֶלֶךְ - זֶה הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא (זו כנסת ישראל) שֶׁנִּקְרָא מֶלֶךְ, שֶׁכְּתוּב (דברים לג) וַיְהִי בִישְׁרוֹן מֶלֶךְ.

גְּדוֹלָה כְּבוֹדוֹ, מִשׁוֹם שֶׁהוּא גְּדוֹל, שֶׁכְּתוּב (שם קמו) גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ. וְדַאי

נִקְרָא גְּדוֹל, וְסוּד זֶה - (בראשית א) וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֵת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים. גְּדֹלִים

הָיוּ וְדַאי. וְעַם כָּל זֶה הוּא נִקְרָא גְּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר גְּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ. וְהִקְדוּשׁ

בְּרוּךְ הוּא לֹא נִקְרָא גְּדוֹל אֶלָּא בְּזֶה, שֶׁכְּתוּב (תהלים מח) גְּדוֹל ה' וּמְהֻלָּל מְאֹד

בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הֵר קָדְשׁוֹ. בְּמָה הוּא גְּדוֹל?

בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הֵר קָדְשׁוֹ. כִּי תִשְׁתַּיְתְּהוּ בְּרִכּוֹת לְעַד (תהלים כא). כִּי תִשְׁתַּיְתְּהוּ בְּרִכּוֹת, מִשׁוֹם

שֶׁזֶהוּי בְּרִכַּת כָּל הָעוֹלָם, וְכָל הַבְּרִכּוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם מִכָּאן יוֹצְאוֹת, וְזוֹהֵי בְּרִכָּה.

וְסוּד זֶה - וְהִיָּה בְּרִכָּה. שֶׁהֵרִי כָּאן שׁוֹרֹת כָּל הַבְּרִכּוֹת שֶׁלְמַעְלָה וּמִכָּאן יוֹצְאוֹת לְכָל הָעוֹלָם, וְלִכֵּן נִקְרָאת בְּרִכָּה.

תְּחִדְהוּ בְּשִׂמְחָה. כְּתוּב כָּאן תְּחִדְהוּ

הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעַנְנִי וְתוֹשַׁע לֹא יִמִּינוּ. (דבר

אחר) מַה יִּגִּיל מְאֹד, 'י יִתְרָה, וְזֶהוּ סוּד בְּרִית הַקֶּדֶשׁ, שֶׁהוּא שִׂמְחַת הַכֹּל (שלה), וְהַכֹּל נֶאֱמַר עַל הַמֶּלֶךְ הַזֶּה. חַיִּים שָׁאֵל מִמֶּךָ נִתְּתָה לוֹ אֲרֹךְ יָמִים עוֹלָם וְעַד. מִכָּאן לְמַדְנֵנו שֶׁלְדוּד הַמֶּלֶךְ לֹא הָיוּ חַיִּים כָּלֵל, פֶּרַט לְזֶה שֶׁאָדָם הָרִאשׁוֹן נָתַן לוֹ מִשְׁלוֹ.

תִּקְדְּמֵנוּ בְּרִבּוֹת מִזֵּב תִּשְׁוֶיֶת לְרֵאשִׁי עֲמַרְתָּ פֹז: ה חיים שָׁאֵל מִמֶּךָ נִתְתָּה לֹו
 אֲרֶךְ יָמִים עוֹלָם וְעַד: ו גְּדוֹל כְּבוֹדוֹ בִּישׁוּעָתְךָ הוֹד וְהַדָּר תִּשְׁוֶיֶת עֲלֵיו: ז בִּי
 תִּשְׁוֶיֶתוּ בְּרִבּוֹת לְעַד תִּחַדְהוּ בְּשִׂמְחָה אֶת פְּנֵיךָ: ח בִּי הַמֶּלֶךְ בָּטַח בִּיהוָה
 וּבְחֶסֶד עָלִיוֹן כָּל יְמוֹט: ט תִּמְצָא יָדְךָ לְכָל אֹיְבֶיךָ יְמִינְךָ תִּמְצָא שְׂנְאֵיךָ:
 י תִּשְׁוֶיֶתמוּ בְּתַנּוּר אֵשׁ לְעַת פְּנֵיךָ יְהוָה: יא בָּאפוּ יִבְלַעַם וְתֹאכְלֵם אֵשׁ:
 יב פְּרִימוֹ מֵאֲרֶץ תְּאֵבֵד וְזָרַעֲם מִבְּנֵי אָדָם: יג בִּי נָמוּ עָלֶיךָ רָעָה חֲשַׁבּוּ מִזִּמְהָ
 כָּל יוֹכְלוֹ: יד בִּי תִשְׁוֶיֶתמוּ שְׂכָם בְּמִיתְרֶיךָ תְּבוֹנֵן עַל פְּנֵיהֶם: יו רִנְיָהּ יְהוָה
 בְּעֵנֶיךָ נְשִׁירָה וּנְזַמְרָה גְּבוּרָתְךָ:

— זוהר תהלים —

נִמְצָאוּ בְּאֵלֶּה אֶלֶף שָׁנִים רֵאשׁוֹנוֹת אָדָם
 הָרֵאשׁוֹן וְדוֹד הַמֶּלֶךְ.

פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים כא) חיים שָׁאֵל מִמֶּךָ
 נִתְתָּה לֹו אֲרֶךְ יָמִים עוֹלָם וְעַד.
 חיים שָׁאֵל מִמֶּךָ - זֶה דוֹד הַמֶּלֶךְ. שְׁהָרִי
 כְּשִׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גֵן עֲדָן, הַטִּיל
 בוּ נִשְׁמַת דוֹד הַמֶּלֶךְ, וְהִסְתַּכַּל בוּ וּרְאָה
 שְׁאִין לוֹ חיים מְשֻׁלוֹ כְּלוֹם וְעוֹמֵד לְפָנָיו
 כָּל הַיּוֹם. כִּיִּן שְׁנִבְרָא אָדָם הָרֵאשׁוֹן, אָמַר,
 הָרִי וְדָאִי קִיוֵּמוּ. וּמֵאָדָם הָרֵאשׁוֹן הָיוּ
 שְׁבַעִים שָׁנִים שֶׁהִתְקַיְּם דוֹד הַמֶּלֶךְ בְּעוֹלָם.

עוֹד הָאֲבוֹת הַשְּׂאִירוֹ לוֹ מִחַיֵּיהֶם כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד. אֲבָרְהָם הַשְּׂאִיר לוֹ, וְכָךְ יַעֲקֹב
 וַיֹּסֵף. יִצְחָק לוֹ הַשְּׂאִיר לוֹ כְּלוֹם, מִשׁוּם
 שְׁדוֹד הַמֶּלֶךְ בָּא מִצְדוֹ.

וְדָאִי אֲבָרְהָם הַשְּׂאִיר לוֹ חֲמֵשׁ שָׁנִים,
 שְׁהָיָה לוֹ לְהִתְקַיֵּם מֵאָה וּשְׁמוֹנִים
 שָׁנִים, וְהִתְקַיֵּם מֵאָה וּשְׁבַעִין וְחֲמֵשׁ שָׁנִים,
 חֲסָרִים חֲמֵשׁ. יַעֲקֹב הָיָה לוֹ לְהִתְקַיֵּם
 בְּעוֹלָם כִּימֵי אֲבָרְהָם, וְלֹא הִתְקַיֵּם אֶלָּא
 מֵאָה וָאַרְבָּעִים וּשְׁבַע שָׁנִים. חֲסָרִים
 עֶשְׂרִים וּשְׁמוֹנֶה. נִמְצָא שְׁאֲבָרְהָם וַיַּעֲקֹב

בְּשִׂמְחָה, וְכָתוּב שֵׁם (שְׁמוֹת יח) וַיַּחֲדֵ יִתְרוֹ,
 מִשׁוּם שְׁעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִקְיֵם
 אֶת כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל מִן הָעֶפֶר וּלְהַחְזִיק בָּהּ
 בְּסוֹד הַיָּמִין, וּלְחַדֵּשׁ אוֹתָהּ חֲדוּשׁ הַלְּבָנָה
 בְּשִׂמְשׁ. כָּתוּב תִּחַדְהוּ בְּשִׂמְחָה אֶת פְּנֵיךָ.
 אֶת פְּנֵיךָ - לְהִיּוֹת לְפָנֶיךָ וּלְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה
 כְּנֶגֶד פְּנֵיךָ בְּאוֹתָהּ שְׁלֵמוֹת שֶׁתִּשְׁתַּלֵּם
 בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן, שְׁהָרִי בְּזִמְן שְׁנַחֲרַב בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ, הִתְרוֹקְנָה מִכָּל מָה שֶׁהִתְמַלְּאָה,
 כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (ירמיה טו) אֲמַלְּלָה יִלְדֵת
 הַשְּׁבַעָה. וְכָתוּב (יחזקאל כו) אֲמַלְּאָה
 הַחֲרֻבָה.

הַטַּעַם מִדּוּעַ אָדָם הָרֵאשׁוֹן הַשְּׂאִיר שָׁנִים
 לְדוֹד הַמֶּלֶךְ וְלֹא הָאֲבוֹת הַק'

חיים שָׁאֵל מִמֶּךָ נִתְתָּה לֹו אֲרֶךְ יָמִים
 עוֹלָם וְעַד (כא, ה): [זוהר בראשית פ'
 וישלח (דף קסח)] רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הָרִי נֵאמַר
 שְׁדוֹד הַמֶּלֶךְ, עַד שֶׁלֹא הָיָה, לֹא הָיוּ לוֹ
 חיים כָּלֵל, פֶּרֶט לְזֶה שְׁאָדָם הָרֵאשׁוֹן נִתַּן
 לוֹ שְׁבַעִים שָׁנָה מְשֻׁלוֹ, וְכָךְ הָיָה קִיוֵּמוֹ שֶׁל
 דוֹד הַמֶּלֶךְ שְׁבַעִים שָׁנָה הָיוּ, וְקִיּוּם שֶׁל
 אָדָם הָרֵאשׁוֹן אֶלֶף שָׁנָה חֲסָר שְׁבַעִים.

— — — — — תהלים — — — — —

לְדוֹד חַיִּים כָּלֵל. אֲבָל אֵלֶּה שֶׁהָיָה לָהֶם
אֹר, הָאִירוּ לְדוֹד הַמֶּלֶךְ, וּמֵהֶם הַצָּטְרָף
לְהָאִיר וְלִהְיוֹת לוֹ חַיִּים, שֶׁהָרִי מִצַּד הַחֲשָׁךְ
אֵין לוֹ חַיִּים כָּלֵל, וְעַל זֶה בָּא יִצְחָק
בְּחֻשְׁבוֹן.

וְאֵם תֹּאמֶר, לָמָּה יוֹסֵף יוֹתֵר מִכֻּלָּם? אֵלֶּה
וְדַאי יוֹסֵף בְּלִבְדוֹ כִּמוֹ כֻּלָּם, מִשּׁוּם
שֶׁנִּקְרָא צַדִּיק, וְזֶה שֶׁמֵּאִיר לְלִבְנָהּ יוֹתֵר
מִכֻּלָּם, וְלִכֵּן זֶה הַשְּׂאִיר לְדוֹד הַמֶּלֶךְ יוֹתֵר
מִכֻּלָּם חַיִּים, שֶׁכְּתוּב (בראשית א) וַיִּתֵּן אֹתָם
אֱלֹהִים בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם לְהָאִיר עַל הָאָרֶץ.

הַשְּׂאִירוֹ לוֹ מִחַיִּיהֶם שְׁלֹשִׁים וּשְׁלֹשׁ שָׁנִים.
יוֹסֵף שֶׁהִתְקַיֵּם מֵאָה וְעֶשְׂרֵי שָׁנִים, הָיָה לוֹ
לְהִתְקַיֵּם מֵאָה וְאַרְבָּעִים וְשֶׁבַע שָׁנִים כִּימֵי
יַעֲקֹב, וְחָסַר מֵהֶם שְׁלֹשִׁים וְשֶׁבַע שָׁנִים.
הָרִי שְׁבָעִים שָׁנִים שֶׁהַשְּׂאִירוֹ לְדוֹד הַמֶּלֶךְ
לְהִתְקַיֵּם בָּהֶם, וּבָהֶם הִתְקַיֵּם דָּוִד בְּכֹל
אוֹתָם הַשָּׁנִים שֶׁהַשְּׂאִירוֹ לוֹ הָאֲבוֹת.

וְאֵם תֹּאמֶר, לָמָּה יִצְחָק לֹא הַשְּׂאִיר לוֹ
כָּלוּם כְּאֵלֶּה? מִשּׁוּם שֶׁהוּא חֲשָׁךְ,
וְדוֹד בָּא מִצַּד הַחֲשָׁךְ, וּמִי שֶׁהוּא בְּחֲשָׁךְ
אֵין לוֹ אֹר כָּלֵל וְאֵין לוֹ חַיִּים, וְלִכֵּן לֹא הָיוּ

כב א למנצח על אילת השחר מזמור לדוד: ב אלי אלי למה עזבתני רחוק מישועתי דברי שאנתי: ג אלהי אקרא יומם ולא תענה ולילה ולא

שימוש תהלים

לכל צער

למנצח על אילת השחר... אלי אלי למה עזבתני וגו' (כב, א): [שימוש תהלים לפרק יד] טוב לעבור הנהר אמור אותו ואל תירא. וגם מפני חיות רעות. ושם שלו הוא א"ה א' מן "אלי" ה' מן "עשה" דסוף המזמור. - ועוד אם פגעת בשונאך אמור אותו ולא תירא. ועוד אמור אותו ז"פ ביום וטהר עצמך מכל טומאה וזהו טוב לפתיחת הלב.

זוהר תהלים

אילת הבקר היה לו לומר! אלא על אילת וחזק השחרות של ישראל, כמו שנאמר (שם פח) כגבר אין איל. באותה שעה יזעקו בני ישראל, ויאמרו אלי למה עזבתני, מתוך צרתם, ואחר כך מה כתוב? (תהלים ל) פתחת שקי ותאזרני שמחה.

זמן הגאולה: באותו הזמן מלחמות יתעוררו בעולם גוי בגוי ועיר בעיר וצרות רבות יתחדשו על שונאיהם של ישראל, עד שיקדדו פניהם כשולי קדרה, ואחר כך יתגלה עליהם גאלתן מתוך שאגת לחצם ודחקם

דוד הפולך אמר שירה על הכוכבים המאירים בבקר

למנצח על אילת השחר מזמור לדוד (כב, א): [זוהר ח"ב פ' שמות (ד' ע"א)] רבי אלעזר ורבי יוסי היו הולכים בדרך, והקדימו ללכת באור. ראו כוכב אחד שהיה רץ מצד זה, וכוכב אחר מצד זה. אמר רבי אלעזר, עכשו הגיע זמן של כוכבי הבקר לשבח את אדונם, והם רצים מפחד ואימת רבונם לשבח ולזמר לו. זהו שכתוב (איוב לח) ברן יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים. משום שכלם ביחוד אחד משבחים אותו.

פתח ואמר, (תהלים כב) למנצח על אילת השחר מזמור לדוד. אילת השחר - שכשמיארים פני המזרח ונפרד חשך הלילה, יש ממנה אחד לצד מזרח, ומושך

למנצח על אילת השחר מזמור לדוד (כב, א): [זוהר חדש פ' בראשית (ד' כב.)] עד שהיו הולכים, ראו שהקדיר השחר וחסר האור. אמר רבי חזקיה לרבי יוסי: בא ואראה לך שכהן היא גאלתן של ישראל. בזמן שתאיר להם השמש של הגאולה, תבא להם צרה אחר צרה, וקדרות אחר קדרות. עד שהם בה יאיר עליהם אורו של הקדוש ברוך הוא, שנאמר (הושע ו) כשחר נכון מצאו, וכתוב (מלאכי ג) וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה. ובאותו הזמן מלחמות יתעוררו בעולם, גוי בגוי ועיר בעיר, וצרות רבות יתחדשו על שונאיהם של ישראל, עד שיקדדו פניהם כשולי קדרה, ואחר כך יתגלה עליהם גאלתן מתוך שאגת לחצם ודחקם. וזהו שאמר דוד המלך עליו השלום (תהלים כב) למנצח על אילת השחר. אילת השחר?

הַיְמִיָּה לִי: ד וְאַתָּה קְדוֹשׁ יוֹשֵׁב הַתְּהַלּוֹת יִשְׂרָאֵל: ה בְּךָ בְּמַחְוֵי אֲבֹתֵינוּ בְּמַחְוֵי וְתַפְלִיטָמוֹ: ו אֲלֶיךָ יַעֲקֹב וְנִמְלָטוּ בְּךָ בְּמַחְוֵי וְלֹא בּוֹשׁוּ: ז וְאַנְכִי תוֹלַעַת וְלֹא אִישׁ

===== זוהר תהלים =====

יומם וְלַיְלָה וְגו'. מִיֵּלָא בְּיוֹם, אָבֵל לְמָה בְּלַיְלָה? כְּדִי שְׂיִהְיֶה מְצוּי אֶל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שְׁלֵם. כְּמוֹ שְׂאִין יוֹם בְּלֵי לַיְלָה, וְאִינוּ שְׁלֵם אֲלֵא זֶה עִם זֶה, כִּךָ צְרִיךְ בַּתּוֹרָה לְהַמְצִיא עִם הָאָדָם יוֹם וְלַיְלָה, לְהִיּוֹת שְׁלֵמוֹת לְאָדָם יוֹמָם וְלַיְלָה.

וְהָרִי נֹאמֵר שְׂעָקָר הַלַּיְלָה מַחְצוֹת וְאֵלֶיךָ, וְאֵף עַל גֵּב שְׂמַחְצִית הָרֵאשׁוֹנָה בְּכֻלָּל הַלַּיְלָה הַיָּא, אָבֵל בַּחְצוֹת הַלַּיְלָה נִכְנָס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגֹן עֲדָן לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם הַצְּדִיקִים, וְאֵז צְרִיךְ לְאָדָם לְקוֹם וְלַעֲסֵק בַּתּוֹרָה.

וְהָרִי נֹאמֵר שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכָל הַצְּדִיקִים שְׂבָגָן עֲדָן, בְּכֵל מְקַשְׁיָבִים לְקוֹלוֹ. זֶהוּ שְׂכַתוֹב (שִׁיר ח) הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגְּנִים חֲבֵרִים מְקַשְׁיָבִים לְקוֹלֶךָ הַשְּׂמִיעֵנִי. וְהָרִי פָּרְשׂוּהָ, הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגְּנִים - זו כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל שְׂמַשְׁבַּחַת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁבְחַת הַתּוֹרָה בְּלַיְלָה. אֲשֶׁרִי חֲלַקוּ שֶׁל מִי שְׂמַשְׁתַּתֵּף עִמָּה לְשִׁבַּח אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּשִׁבְחַת הַתּוֹרָה.

וּבְשִׁבְחָא הַבְּקָר, כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל בָּאָה וּמַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בָּהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמוֹשִׁיט לָהּ שְׂרָבִיט שֶׁל חֶסֶד, וְלֹא רַק עֲלֶיהָ לְבַדָּה, אֲלֵא עֲלֶיהָ וְעַל אֵלוּ שְׂמַשְׁתַּתֵּפִים עִמָּה, וְהָרִי נֹאמֵר שְׂכַתוֹב (תהלים מב) יוֹמָם יִצְנֶה ה' חֶסֶדוֹ וּבְלַיְלָה וְגו'.

וְעַל זֶה נִקְרָאת אֵילַת הַשַּׁחַר, וְאֹמֵר רַבִּי שְׂמַעוֹן, בְּשַׁעָה שְׂרוּצָה לְהָאִיר הַבְּקָר, נִחְשָׁךְ, וְהָאִיר נִהְיָה קוֹדֵר,

חוֹט אֶחָד שֶׁל חֲשָׁף לְצַד דְּרוֹם, עַד שְׂבָא וַיּוֹצֵא הַשֶּׁמֶשׁ, וּבּוֹקֵעַ בְּאוֹתָם חֲלוּנֵי הַרְקִיעַ וּמְאִיר לְעוֹלָם, וְאוֹתוֹ חוֹט מִפְּרִיד אֶת חֲשָׁף הַלַּיְלָה. אִזּוּ בָּאָה אֵילַת הַשַּׁחַר, וּבָא אִיר שָׁחַר בְּקְדֻרוֹת לְהַתְחַבֵּר בְּיוֹם, וּמְאִיר הַיּוֹם. וְאִיר הַיּוֹם כְּלוּל וְשָׂאֻב בְּתוֹכוֹ אֶת אוֹתָהּ הָאֵילַת. וְעַל הָאֵילַת הַזֹּאת, כְּשֶׁנִּפְרַד מֵהַיּוֹם אַחַר שְׂכָלֵל אוֹתָהּ, אָמַר דָּוִד שִׁירָה, שְׂכַתוֹב לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר. וּמָה אָמַר? אֵלֵי אֵלֵי לְמָה עֲזוּבְתָנִי. שֶׁהָרִי נִפְרַדָּה אֵילַת הַשַּׁחַר מְאוּר הַיּוֹם. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, הָאִיר הַיּוֹם וְהִגִּיעַ זְמַן תְּפִלָּה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, נִתְפַלֵּל תְּפִלָּה וְנִלְךָ. יִשְׁבוּ וְהַתְּפַלְלוּ, אַחַר כִּךָ קָמוּ וְהִלְכוּ.

כְּמוֹ שְׂאִין יוֹם בְּלֵי לַיְלָה וְאִינוּ שְׁלֵם אֲלֵא זֶה עִם זֶה כִּךָ צְרִיךְ בַּתּוֹרָה לְהַמְצִיא עִם הָאָדָם יוֹם וְלַיְלָה

לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר מִזְמוֹר לְדָוִד (כב),

(א) : [זוהר שמות פ' בשלח דף מ"ו ע"א]

רַבִּי יוֹסִי פְתַח, (תהלים כב) לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר מִזְמוֹר לְדָוִד. כִּמָּה חֲבִיבָה הַתּוֹרָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂכָל מִי שְׂמַשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה, אָהוּב הוּא לְמַעַלָּה וְאָהוּב הוּא לְמַטָּה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַשֵּׁב לְדַבְּרֵיו, וְלֹא עוֹזֵב אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא עוֹזֵב אוֹתוֹ לְעוֹלָם הַבָּא.

וּבַתּוֹרָה צְרִיךְ לַעֲסֵק בְּיוֹם וּבְלַיְלָה, שְׂכַתוֹב (יהושע א) וְהִגִּיתָ בוּ יוֹמָם וְלַיְלָה. וְכַתּוֹב (ירמיה לג) אִם לֹא כְרִיתִי

חַרְפַּת אָדָם וּבְזוּי עַם: ה כָּל רֹאֵי יִלְעָנוּ לִי יַפְטוּרוֹ בְּשֹׁפָה יִנְעוּ רֹאשׁ: ט גַּל אֶל יְהוָה יִפְלְטוּהוּ וַיְצַלְהוּ בִּי חַפְזִי בּוֹ: י כִּי אֶתָּה גָּחִי מִכַּפְּטִיחִי עַל שְׂרִי אֲמוֹ: יא עֲלִידָה הַשְּׁלֵכְתִי מִרְחֹם מִכַּפְּטִי אֲמוֹ אֵלֵי אֶתָּה: יב אֵל תִּרְחַק מִפְּנֵי כִּי

זוהר תהלים

(כב, א): [זוהר ויקרא פ' ויקרא (דף כא):] פֶּתַח רַבִּי חִיָּא וְאָמַר, (תהלים כב) לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר מְזֻמֹּר לְדוּד. מִי זֶה אֵילַת הַשַּׁחַר? זֶה כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָאת (משלי ה) אֵילַת אֲהָבִים וַיַּעֲלֵת חֵן. וְכִי אֵילַת הַשַּׁחַר, וְלֹא בְּכָל הַיּוֹם? אֵלָּא אֵילַת, מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא שַׁחַר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (הושע ו) כְּשַׁחַר נִכּוֹן מִצְאוֹ. וְדוּד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֵת זֶה עַל כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִרִי לֹא אָמְרָה כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל אֵת זֶה (שנקרא אילת אהבים ויעלת חן, והיא באה מאותו מקום שנקרא שחר, כמו שנאמר (הושע ו) כשחר נכון מצאו, ודוד המלך אמר את זה על כנסת ישראל), מִשְׁמַע שְׁכָתוֹב עַל אֵילַת הַשַּׁחַר.

בא רָאָה, בְּשַׁעָה שִׁיּוּרְד הַלִּילָה, פְּתַחִים הַסְּתוּמִים שֶׁל עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים נִמְצְאִים (שׁוֹכְבִים), וְכָל אוֹתָם רְחוּקִים מִתְעוֹרְרִים וְהוֹלְכִים וְשֹׁטִים בְּכָל הָעוֹלָם, וּמְחַזְרִים עַל גּוֹפּוֹת בְּנֵי אָדָם וְסוֹכְבִים לְמִקְוֹמוֹתֵיהֶם וְלִמְטוֹתֵיהֶם, וְרוֹאִים אֵת דִּיוּקֵן הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ וּפּוֹחַדִּים, שֶׁהִרִי הַתְּחַזְקוּ בְּמִטּוֹתֵיהֶם בְּדַבְרֵי הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. וּבְנֵי אָדָם, נִשְׁמוֹתֵיהֶם עוֹלוֹת כָּל אַחַת וְאַחַת כְּרָאוּי לָהּ, וְהִרִי פְּרִשׁוּהָ. אֲשֶׁרִי חֲלָקְם שֶׁל הַצְּדִיקִים שֶׁנִּשְׁמוֹתֵיהֶם עוֹלוֹת לְמַעְלָה וְלֹא מִתְעַכְּבוֹת בְּמִקְוֹם אַחַר שֶׁלֹּא צָרִיד. כְּשֶׁנִּחְלַק הַלִּילָה, הַכְּרוֹז עוֹמֵד וּמְכַרְזוֹ, וְנִפְתָּחִים הַפְּתַחִים. אֲזִי רוּחַ אַחַת שֶׁל צֶפּוֹן מִתְעוֹרְרָת וּמְקִישָׁה בְּכַנּוֹר דָּוִד,

וְקִדְרוֹת נִמְצָאת. אֲזִי מִתְחַבְּרָת אֲשֶׁה בְּכַעֲלָה, שֶׁשְּׁנִינוּ, אֲשֶׁה מִסְפֵּרָת עִם בַּעֲלָה לְדַבֵּר עִמּוֹ וְנִכְנַסַּת לְהִכְלוֹ.

אחר כֶּף כְּשֶׁרוּצָה הַשֶּׁמֶשׁ לְהַכְנִס, מֵאִיר וּבֹא הַלִּילָה, וְנוֹטֵל אוֹתוֹ. אֲזִי כָּל הַשְּׁעָרִים סְתוּמִים, וְחִמּוּרִים נוֹעְרִים, וְכֹלְבִים נוֹבְחִים. כְּשֶׁנִּחְצָה הַלִּילָה מִתְחִיל הַמֶּלֶךְ [לקרא] לָקוּם וְהַגְבִּירָה לְזִמְרָה, וּבֹא הַמֶּלֶךְ וּמְקִישׁ עַל שַׁעַר הַהִיכָל, וְאוֹמֵר פְּתַחִי לִי אַחֲוֹתִי רַעֲיָתִי וְגוֹ'. וְאֲזִי מִשְׁתַּעֲשַׁע בְּנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים.

אשרי חֲלָקוֹ שֶׁל אוֹתוֹ שֶׁמִּתְעוֹרֵר בְּאוֹתוֹ זְמַן בְּדַבְרֵי תוֹרָה. וְלִכְּן כָּל אוֹתָם בְּנֵי הִיכָל הַגְּבִירָה, כָּלֶם צְרִיכִים לָקוּם בְּאוֹתוֹ זְמַן לְשַׁבַּח אֵת הַמֶּלֶךְ, וְכָלֶם מְשַׁבְּחִים לְפָנָיו. וְהַשְּׁבַח שֶׁעוֹלָה מִהָעוֹלָם הַזֶּה, זֶה שֶׁהוּא רְחוּק, [יותר] זֶה נִחַת רוּחַ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵהַכָּל.

כְּשֶׁמִּסְתַּלֵּק הַלִּילָה וּבֹא הַבֶּקֶר (ומחשיר) וְהַתְּקַדֵּר, אֲזִי הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה בְּסוּד בְּחֻדוֹהָ, וְנוֹתֵן לָהּ מִתְּנוּת וְלִכְּל בְּנֵי הִיכָלָה. אֲשֶׁרִי חֲלָקוֹ שֶׁל מִי שֶׁהוּא בְּמַנְיָן.

אֲשֶׁרִי חֲלָקוֹ שֶׁל מִי שֶׁמִּתְעוֹרֵר בְּאוֹתוֹ זְמַן - חֲצוֹת לִילָה וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה, וְכָל מִי שֶׁעוֹמֵד בְּאוֹתוֹ זְמַן וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה, נִקְרָא חִבְרוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשַּׁחַר מְזֻמֹּר דָּוִד

צָרָה קְרוּבָה בִּי אֵין עֲזוּר: יג סְבִיבֵי פְרִים רַבִּים אֲבִירֵי כֶּשֶׁן בְּתֵרוּנֵי: יד פָּצוּ עָלַי פִּיהֶם אַרְיֵה טָרַף וְשֹׁאֵג: טו כַּמּוֹם נִשְׁפַּכְתִּי וְהִתְפָּרְדוּ כָּל עֲצָמוֹתַי הִיָּה לִבִּי בְדוֹגָנָה נָמַם בְּתוֹךְ מַעֵי: טז יָבֵשׁ בְּחֶרֶשׁ כַּחֲוִי וְלִשׁוֹנִי מִדְּבַק מִלְקוֹחַי וְלַעֲפָר מוֹת תִּשְׁפְּתֵנִי: יז בִּי סְבִיבֵי כָּלֵבִים עֲדַת מְרַעִים הַקִּיפוּנִי כְּאֵרֵי יְדֵי וְרַגְלֵי: יח אֲסַפֵּר

זוהר תהלים

שהוא מהיכל המלך, ולכן לא דנים עליו דין. אשרי חלקם של הצדיקים שמשתדלים בתורה, וכל שכן בזמן שהמלך תאב לדברי תורה.

בא וראה סוד הדבר, אין עומדת כנסת ישראל לפני המלך אלא בתורה, וכל זמן שישאל בארץ התעסקו בתורה, כנסת ישראל היתה שרויה עמהם. כשהתבטלו מדברי תורה, לא יכלה לעמד עמהם שעה אחת. משום כך, בשעה שכנסת ישראל מתעוררת למלך בתורה, מתחזק כחה, והמלך הקדוש שמח לקבל אותה. וכל זמן שכנסת ישראל באה לפני המלך ואין התורה נמצאת עמה, כביכול תשש כחה. אוי לאותם שמחלישים את הכח שלמעלה. משום כך אשרי אותם שעוסקים בתורה, וכל שכן באותה שעה שצריך להשתתף עם כנסת ישראל. אזי הקדוש ברוך הוא קורא עליו, (ישעיה מט) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.

הצדיק עולה למעלה מדרגה לדרגה

לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשָּׁחַר מִזְמוֹר לְדָוִד (כב, א): [זוהר ויקרא פ' ויקרא (דף כ"ה)]
ואמר רבי שמעון, הרי שנינו, יש מי שזוכה בנשמה, ויש מי שזוכה בהתעוררות הרוח, ויש מי שאינו זוכה

ומנגן מאליו, ומשבחת את המלך, והקדוש ברוך הוא משתעשע עם הצדיקים בגן עדן.

אשרי חלקו של מי שמתעורר באותו זמן ועוסק בתורה, וכל מי שעומד באותו זמן ועוסק בתורה, נקרא חברו של הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל, ולא עוד, אלא שאלו נקראים אחים ורעים שלו, שכתוב (תהלים קפב) למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך. ונקראים חברים של המלאכים העליונים והמחנות העליונים. שכתוב (שיר ח) חברים מקשיבים לקולך. כשבא היום, הכרוז עומד ומכריז, ופתחים של צד דרום נפתחים, ומתעוררים כוכבים ומזלות, ופתחי הרחמים נפתחים, והמלך יושב ומקבל תשבחות. אזי כנסת ישראל נוטלת את אותם דברים ועולה, וכל אותם חברים אחוזים בכנפיה, ודבריהם באים ושורים בחיק המלך. אז מצוה המלך לכתב את כל אותם הדברים.

ובספר כתובים כל אותם בני היכלו, וחוט של חסד נמשך עליהם, שמאותו חוט מתעטר אדם בעטרת המלך, וממנו פותחים עליונים ותחתונים. הוא נכנס לכל שערי המלך, ואין מי שימחה בידו. ואפלו בזמן שבעלי הדין עומדים לדון את העולם, אין דנים עליו דין, משום שהרי נרשם ברשם של המלך, שנודע

כָּל עֲצֻמוֹתַי הַחַדָּה יִבְיטוּ יֵרְאוּ בִי: יִשׁ יַחְלְקוּ בְּגִדֵי לֶהֱם וְעַל לְבוּשֵׁי יַפְיְלוּ גֹזְרֵל: כ וְאַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי אֵל תִּרְחַק אֵילֹתַי לְעִזְרָתִי חוֹשֶׁה: כֵּא הַצִּילָה מִחֶרֶב נַפְשִׁי

— זוהר תהלים —

שְׁקוּנָה רוּחַ, אוֹתָהּ רוּחַ יוֹצֵאת, מְשַׁבֵּר הַרִים וְסֹלְעִים, עוֹלָה וּמִתְפַּשֵּׁט וְנִכְנָס בֵּין מְלָאכִים עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים, וְשֵׁם יוֹדֵעַ מֵה שְׂיוֹדֵעַ, וְלוֹמֵד דְּבָרִים, וְחוֹזֵר לְמִקְוֵמוֹ. אִז הוּא קָשֶׁר שֶׁל בֶּן אָדָם בְּקִדְשָׁה, עַד שְׂזוּכָה בְּנִשְׁמָה וְקוֹנָה אוֹתָהּ. בֵּינָן שְׁקוּנָה נִשְׁמָה, הִיא עוֹלָה לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְשׁוֹמְרֵי הַפְּתָחִים לֹא מְעַכְבִּים אוֹתָהּ, וְהוֹלֶכֶת וּמִתְפַּשֵּׁטת וְנִכְנָסֶת בֵּין אוֹתָם הַצִּדִּיקִים שְׁצֻרוֹרִים בְּצֻרוֹר הַחַיִּים, וְשֵׁם רוֹאֵה אֶת עֵנַג הַמְּלָךְ וְנִהְיֵית מִן הַיּוֹזֵר הָעֲלִיּוֹן.

וְכִשְׁמֹת עוֹרֶרֶת הָאֵילַת הַקְּדוּשָׁה בְּרוּחַ צְפוֹן, יוֹרֶדֶת, וְעוֹמֵד אוֹתוֹ צִדִּיק שְׁקֵנָה אוֹתָהּ, וּמִתְגַּבֵּר כְּמוֹ אֲרִיָּה חֹזֵק בְּתוֹרָה, עַד שֶׁבֶא הַבִּקְרָה וְהוֹלֵךְ עִם אוֹתָהּ הָאֵילַת הַקְּדוּשָׁה לְהִרְאוֹת לְפָנָי הַמְּלָךְ, לְקַבֵּל חוּט אַחַד שֶׁל חֶסֶד. וּמִיָּהוּ זֶה? חוּט שֶׁל אַבְרָהָם, שֶׁהוּא קָנָה אוֹתוֹ, שְׁכַתוֹב (בְּרֵאשִׁית יד) אִם מְחוּט וְעַד שְׂרוּף נֶעַל. הוּא לֹא נִהְנָה מֵאֲחֵר כְּלוּם, וְאָמַר אִם מְחוּט, זָכָה לְחוּט הַזֶּה, וְזֶה נִקְרָא הַחוּט שֶׁל אַבְרָהָם. וְכִשְׁבֶּא אוֹתוֹ צִדִּיק עִם הָאֵילָה הַזֶּה, אִזִּי מִתְעַטֵּר עִמָּה לְפָנָי הַמְּלָךְ, וְדוֹד אָמַר (תְּהִלִּים כב) לְמַנְצַח עַל אֵילַת הַשֶּׁחַר, זוֹ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. אֵילַת הַשֶּׁחַר – הַשִּׁירָה שֶׁל כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שְׂאוּמְרִים בְּגִלּוֹת אֵלֵי אֵלֵי לְמָה עֲזַבְתָּנִי וְגו'.

הַנְּבִיא יִשְׁעִיָּהוּ הִשֵּׁם גֹּרֵם יְשׁוּעָה

וְאַתָּה ה' אֵל תִּרְחַק אֵילֹתַי לְעִזְרָתִי חוֹשֶׁה (כב, כ): זוהר שמות פ' ואתה

אֵלֵא רַק בְּנַפְשׁ. זֶה מִי שֶׁלֹּא זוֹכֵה אֵלֵא רַק בְּנַפְשׁ, וְלֹא עוֹלָה יוֹתֵר, זֶה נִדְבֵק בְּאוֹתוֹ צַד שֶׁל הַטְּמָאָה, וְכִשְׁהוּא יִשָּׁן, אוֹתָם צִדִּים רְעִים בָּאִים וְנִדְבָקִים בּוֹ וּמוֹדִיעִים לוֹ בְּחִלּוּם דְּבָרִים שֶׁל הָעוֹלָם, מֵהֶם כּוֹזְבִים, וּמֵהֶם אֱמֶת. וּלְפַעְמִים שְׂצוּחִקִים עִמוֹ וּמְרִאִים לוֹ דְּבָרֵי שֶׁקֶר, וּמִצְעָרִים אוֹתוֹ בְּחִלּוּמוֹ. וְעַל כֵּן אֲמוֹת עוֹבְדֵי עַבּוּדָה זָרָה, מֵהֶם שְׂרוּאִים בְּחִלּוּמָם דְּבָרֵי אֱמֶת, מִשׁוּם אוֹתוֹ צַד שְׂנִדְבָקִים בּוֹ, וְכֻלָּם דְּבָרִים לְזִמְן קָרוֹב.

בֹּא רֵאָה, בְּמִינִים הָרְעִים הִלְלוּ יֵשׁ שֶׁלֹּשׁ דְּרָגוֹת אֵלוֹ עַל אֵלוֹ. הַדְּרָגָה הָעֲלִיּוֹנָה שְׁלֵהֶם הֵם אוֹתָם שְׁתֻלוּיִים בְּאוּרֵי. הַדְּרָגָה הַיּוֹתֵר תַּחְתּוֹנָה שְׁלֵהֶם הֵם אוֹתָם שְׂצוּחִקִים עִם בְּנֵי אָדָם וּמִצְעָרִים אוֹתָם בְּחִלּוּמוֹתֵיהֶם, מִשׁוּם שְׁכֻלָּם חֲצוּפִים כְּמוֹ כְּלָבִים. וְיֵשׁ דְּרָגָה עֲלִיוֹנָה עֲלֵיהֶם, שֶׁהֵם מְעֲלִיוֹנִים וּמִתְחַתְּנִים, וְאֵלוֹ מוֹדִיעִים לְאָדָם דְּבָרִים, מֵהֶם כּוֹזְבִים וּמֵהֶם אֱמֶתִיִּים, וְאֵלוֹ הַדְּבָרִים הָאֱמֶתִיִּים כָּלֵם לְזִמְן הַקָּרוֹב. וְאוֹתָהּ דְּרָגָה מֵאוֹתָם הַתְּלוּיִים בְּאוּרֵי, שֶׁהֵם יוֹתֵר עֲלִיוֹנִים. אוֹתוֹ שֶׁלֹּא זוֹכֵה יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר בְּנַפְשׁ, וְאוֹתָהּ נַפְשׁ רוּצָה לְהַתְתַּקֵּן וּלְקַבֵּל רוּחַ, טָרֵם שֶׁהִרְוִיחָה אוֹתָהּ. יוֹצֵא מֵה שְׂיוּצֵא מֵאוֹתָהּ מֵאוֹתָהּ הַנַּפְשׁ, וּמִתְפַּשֵּׁטת בְּעוֹלָם, וְרוּצָה לְעֵלוֹת וְלֹא רוּצָה, עַד שְׂפוּגֶשֶׁת בְּאוֹתָם שְׂבָאוּרֵי, וְהֵם מוֹדִיעִים לָהּ דְּבָרִים, מֵהֶם קְרוֹבִים וּמֵהֶם יוֹתֵר רְחוּקִים, וּבְאוֹתָהּ דְּרָגָה הוּא הוֹלֵךְ וְנִקְשֶׁר בְּחִלּוּמוֹ עַד שְׁקוּנָה רוּחַ. בֵּינָן

—=— זוהר תהלים —=—

'וְאַתָּה ה' אֵל תִּרְחַק אֵילוּתַי לְעִזְרָתִי
 חוֹשֶׁה'. דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֵת זֶה בְּשַׁעַת
 שְׁהִיָּה מִתְקַן וּמְסֻדָּר אֵת תְּשֻׁבַת הַמֶּלֶךְ
 כְּדִי לְחַבֵּר אֵת הַשֶּׁמֶשׁ לְלִבְנָה. כִּיּוֹן שְׁהִיָּה
 מִתְקַן וּמְסֻדָּר אֵת שְׁבָחָיו לְהַתְחַבֵּר, אָמַר
 וְאַתָּה ה' אֵל תִּרְחַק. וְאַתָּה ה' - סוּד שֶׁל
 חִבְרוֹת אַחַת בְּלִי פְרוּד. אֵל תִּרְחַק - כִּיּוֹן
 שְׁעֵלְתָה לְהַתְחַבֵּר עִם בַּעֲלָה, וְהִכַּל בְּעוֹלָם
 הָעֲלִיּוֹן, וּמִשָּׁם רוֹצֵה לְעֵלוֹת לְאִין סוּף
 לְהִתְקַשֵּׁר הַכֹּל לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְלִכְּן אֵל
 תִּרְחַק לְהַסְתַּלֵּק מֵאַתְּנוֹ וּלְעֻזָּב אוֹתְנוֹ. וְלִכְּן
 בְּתוֹךְ סִדוּר הַתְּשֻׁבָּה צְרִיכִים יִשְׂרָאֵל
 לְהַכְלִיל שֵׁם וּלְהַדְבִּיק עִמָּם מִלְּמַטָּה,
 שְׂאֵלְמָלֵא יִרְצֶה לְהַתְעַלּוֹת הַכְּבוֹד הַזֶּה,
 הָרִי יִשְׂרָאֵל לְמַטָּה אַחֲזִים בּוֹ וּמְחַזְּקִים
 בּוֹ שְׁלֵא יַעֲזֹב אוֹתוֹ לְהִתְרַחַק מֵהֶם. וְלִכְּן
 הַתְּפִלָּה בְּלַחֲשׁ, כְּמִי שְׁמֻדְבֵּר בְּסוּד עִם
 הַמֶּלֶךְ. וּבְעוֹד שֶׁהוּא בְּסוּד עִמוֹ, לֹא
 מִתְרַחֶקת מִמֶּנּוּ כָּלֵל. אֵילוּתִי - מָה אֵיֵל
 וְצָבִי, בְּשַׁעַת שֶׁהוֹלְכִים וּמִתְרַחֶקִים, מִיַּד
 חוֹזְרִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם שְׁעֻזָּבוֹ - אֵף הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, אֵף עַל גַּב שֶׁהִתְעַלָּה לְמַעְלָה
 לְמַעְלָה בְּאִין סוּף, מִיַּד חוֹזֵר לְמְקוֹמוֹ. מָה
 הַטַּעַם? מִשּׁוּם שִׂישְׂרָאֵל לְמַטָּה אַחֲזִים
 בּוֹ, וְלֹא עוֹזְבִים אוֹתוֹ לְהִיּוֹת נִשְׁכָּח
 וּלְהִתְרַחַק מֵהֶם. וְלִכְּן, אֵילוּתִי לְעִזְרָתִי
 חוֹשֶׁה. וּמִשּׁוּם כֶּף צְרִיכִים לְהִתְאַחַד עִם
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּלְאַחֲזוֹ בּוֹ כְּמִי שְׁמַמְשִׁיף
 מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה, שְׁלֵא יִשְׂאֵר אִישׁ עֻזָּב
 מִמֶּנּוּ אֶפְלוּ שְׁעָה אַחַת. וְלִכְּן כְּשִׁסּוּמָךְ
 גְּאֵלָה לְתַפְלָה, צְרִיךְ לְאַחֲזוֹ בּוֹ וּלְדַבֵּר עִמוֹ
 בְּלַחֲשׁ, בְּסוּד, שְׁלֵא יִתְרַחַק מֵעַמּוֹ וְלֹא
 יַעֲזֹב מֵעַמּוֹ, וְלִכְּן כְּתוּב (דְּבָרִים ד) וְאַתָּם

תְּצוּהוּ (דף ק"ע"ט:) פָּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר,
 (תהלים כב) 'וְאַתָּה ה' אֵל תִּרְחַק אֵילוּתִי
 לְעִזְרָתִי חוֹשֶׁה'. וְאַתָּה ה' - הַכֹּל אֶחָד. אֵל
 תִּרְחַק - לְהִתְרַחַק מֵאַתְּנוֹ לְהִיּוֹת עוֹלָה
 הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן מִלְּמַטָּה. שְׁהִיָּה כְּאִשֶּׁר
 מִתְעַלָּה הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן מִלְּמַטָּה, אֲזִי נִחְשֵׁף
 כָּל הָאוֹר וְלֹא נִמְצָא כָּלֵל בְּעוֹלָם.

וְעַל זֶה נִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּימֵי יְרֵמְיָהוּ.
 וְאֵף עַל גַּב שְׁנִבְנָה לְבַסוּף, לֹא חָזַר
 הָאוֹר לְמְקוֹמוֹ כְּמוֹ שְׁצָרִיף. וְעַל סוּד זֶה
 שֵׁם הַנְּבִיא הַהוּא שֶׁהִתְנַבֵּא עַל כֶּף -
 יְרֵמְיָהוּ. הָעֵלֶם שֶׁל הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן, שְׁעֵלָה
 לְמַעְלָה לְמַעְלָה וְלֹא חָזַר לְהָאִיר לְבַסוּף
 כְּמוֹ שְׁצָרִיף. יְרֵמְיָהוּ - הַתְעַלָּה וְלֹא חָזַר
 לְמְקוֹמוֹ, וְנִחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְנִחְשְׁכוּ
 הַמְּאֹרוֹת. אָבֵל יִשְׁעִיָּהוּ, הַשֵּׁם גּוֹרֵם
 הַיְשׁוּעָה, וְלִהְיוֹת הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן לְמְקוֹמוֹ
 (יִשְׁעִיָּהוּ, לְהָאִיר הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן וּלְעֵשׂוֹת יִשׁוּעָה) וְלִבְנוֹת
 בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְכָל הַטּוֹבוֹת וְכָל הָאֹרוֹת
 יִחְזְרוּ כְּבָרָאשׁוֹנָה. וְעַל זֶה שְׁמוֹתָם שֶׁל שְׁנֵי
 הַנְּבִיאִים הָאֵלּוּ עוֹמְדִים זֶה לְעִמַּת זֶה,
 בְּסִבַּת הַשֵּׁם שְׁגוֹרֵם, וְצָרוּף הָאוֹתִיּוֹת זוֹ בְּזוֹ
 גּוֹרְמוֹת מַעֲשֶׂה, הֵן לְטוֹב וְהֵן לְרָע. וְעַל
 סוּד זֶה צָרוּף הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשְּׁמוֹת
 הַקְּדוֹשִׁים, וְכֵן הָאוֹתִיּוֹת בְּעִצְמָן גּוֹרְמוֹת
 לְהִרְאוֹת סוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים כְּדָגְמַת הַשֵּׁם
 הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהָאוֹתִיּוֹת בְּעִצְמָן גּוֹרְמוֹת סוּדוֹת
 עֲלִיּוֹנִים קְדוֹשִׁים לְהִרְאוֹת בְּהֶם.

אַתָּה ה' אֵל תִּרְחַק

וְאַתָּה ה' אֵל תִּרְחַק אֵילוּתִי לְעִזְרָתִי
 חוֹשֶׁה (כב, ב): [זוהר שמות פ' תרומה
 (דף ק"ה): פרק כ"ב - פסוק כ'] כְּתוּב (תהלים כב)

מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי: כַּב הוֹשִׁיעֵנִי מִפִּי אַרְיָה וּמִקֶּרְנֵי רַמִּים עֲנִיתָנִי: כַּג אִסְפָּרָה שְׁמֹךְ לְאַחֵי בְּתוֹךְ קָהָל אֲחֵלְלֶךָ: כַּד יֵרְאֵי יְהוָה תִּלְלוּהוּ כָּל זֶרַע יַעֲקֹב בְּפְרוּחֵוּ וּגְבוּרֵוּ מִמֶּנּוּ כָּל זֶרַע יִשְׂרָאֵל: כַּה כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שִׁקֵּץ עֲנִיתָ עֲנִי וְלֹא הִסְתִּיר פְּנֵיו

== זוהר תהלים ==

הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים פְּלִכֶם הַיּוֹם. (תהלים קמד) אֲשָׁרֵי הָעַם שִׁפְכָה לוֹ אֲשָׁרֵי הָעַם שֶׁה' אֱלֹהָיו.

דַּמוֹת אַרְיָה מְקַבֵּל הַקֶּרֶבֶן

הַצִּילָה מִחֶרֶב נַפְשִׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי (כב,

כא): [זוהר תורה; זוהר חדש מדרש רות,

תיקוני זוהר ת' ע'] התפלה היא כקרבן, כמו שדרשו הראשונים שהתפלות כנגד תמידים תקנום, אם היו זוכים היה יורד דמות אריה והיה מקבל הקרבן, וזה מיכאל שמדרגתו חסד והוא מקבל תפלת שחרית, ואם לא זכו מה כתוב בקרבן: "לְכָלֵב תִּשְׁלַכְוֶן אֹתוֹ" (שמות כב, ל), שנחשב לו כטרפה, ובעבור זה היה יורד דמות כלב לקבל זאת המתנה והקרבן, וזהו שאמר דוד "הַצִּילָה מִחֶרֶב נַפְשִׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי".

אם זוכה דמות אריה מקבל נשמתו. וכמו כן, כאשר ימות איש אם זוכה יורד דמות אריה לקבל נשמתו, ואם לא הרי דמות כלב, שעליו אמר דוד "הַצִּילָה מִחֶרֶב נַפְשִׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי".

נשמה נרכבת בכלב. אמר רבי אלעזר לרבי שמעון אביו, אבי שמעתי שיש נשמה שמרכיבים אותה בכלב, ובשביל זה אמר דוד "הַצִּילָה מִחֶרֶב נַפְשִׁי מִיַּד כָּלֵב יַחֲדָתִי", מהו "יַחֲדָתִי", זו

הנשמה, וכי הנשמה נרכבת בכלב, אמר לו בני כך הוא, שנרכבת באותו ערל נחש הקדמוני שפיתה לחוה ולהאנשים, זה הוא כלב, וזה הוא יצר הרע שבא בעולם ההוא רוכב עליו שתקבל ממנו הנשמה עונשו.

לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה וְאֵת דַּכָּא וְשִׁפְלָא רוּחַ אֱלוֹהִים כְּלִי הַמְלֶךְ

כִּי לֹא בָזָה וְלֹא שִׁקֵּץ עֲנִיתָ עֲנִי (כב, כה):

[זוהר ויקרא פ' ויקרא (דף טו.)] רַבִּי אֱלֵעָזָר שָׁאַל אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן אַבִּיו, אָמַר לוֹ, הֲרִי שְׁנִינוּ שֶׁעַל שְׁלֹשָׁה חֲטָאֵי הָעוֹלָם הִרְעֵב בָּא לְעוֹלָם, וְכָל הַחֲטָאִים אֵינָם נִמְצָאִים אֶלָּא רַק בְּעִשְׂרִים, מִשּׁוּם שֶׁלָּבָם גַּס בָּהֶם, וְלֹא נִמְצָאִים בְּעִנְיִים. מַה הַדִּין? שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִהְרַג אֶת הָעֲנִיִּים וְיַעֲמִיד אֶת הָעִשְׂרִים! שֶׁהֲרִי מַעֲכָשׁוּ יוֹסִיפוּ לְחַטָּא לְפָנָיו! אָמַר לוֹ, יִפֶּה שְׂאֵלְתָּ, וְהֲרִי פִּרְשׁוּהָ הַחֲבָרִים וְאָמְרוּ, כְּשֶׁרוּצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַפְרֵעַ מִהֲרָשָׁעִים וּלְאַבְדֵם מִן הָעוֹלָם, אֲזַי נוֹתֵן לָהֶם שְׁלוֹם וּמְשָׁלִים לָהֶם בְּכָל. אֲבָל בָּא וּרְאָה שֶׁכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם לֹא נִמְצָאִים קְרוֹבִים לְמֶלֶךְ הָעֲלִיוֹן, כְּפִלִּים הָלְלוּ שֶׁהוּא מְשַׁתְּמֵשׁ בָּהֶם, וּמִי הֵם? (תהלים נה) לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּה. (ישעיה נז) וְאֵת דַּכָּא וְשִׁפְלָא רוּחַ. אֱלוֹהִים כְּלִי הַמְלֶךְ. וְכִשְׁנִמְצָאתָ בְּצַרְתָּ בְּעוֹלָם וְהִרְעֵב וְהִדִּין

מִמֶּנּוּ וּבְשׁוּעוֹ אֱלֹהֵי שְׁמֵעַ: כו מֵאַתָּה תַחֲלֹתִי בְקָהֶל רַב נְדָרֵי אֲשַׁלֵּם נֶגֶד יִרְאִיו:
 כז יֵאָכְלוּ עֲנִיִּים וַיִּשְׁבְּעוּ יַחַלְלוּ יְהוָה: **דְּרִשׁוּ יַחִי לְבַבְכֶם לְעַד:** כח יִזְכְּרוּ
 וַיֵּשְׁבוּ אֶל יְהוָה: **כָּל אַפְסֵי אֶרֶץ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנֶיךָ כָּל מִשְׁפַּחֹת גּוֹיִם:** כט פִּי
 לַיהוָה: **חֲמִלּוֹכָה וּמִשָּׁל בְּגוֹיִם:** ל אָכְלוּ וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ כָּל דְּשָׁנֵי אֶרֶץ לְפָנָיו
 וַיִּכְרְעוּ כָּל יִרְדֵי עֶפְרַי וַנִּפְשׁוּ לֹא חַיָּה: לא זָרַע וַעֲבַדְנוּ יִסְפַּר לְאֹדְנֵי לְדוֹר: לב יִבְאוּ
 וַיְגִידוּ צַדִּיקְתּוֹ לְעַם נוֹלָד כִּי עָשָׂה:

— זוהר תהלים —

בְּרָא אֶת הָעוֹלָם, וְהֶעֱמִידוֹ עַל עֲמֻדוֹ, עַל
 עֲמוּד אֶחָד. מַה הוּא? הוּא צַדִּיק יְסוֹד
 עוֹלָם. כִּיּוֹן שֶׁבְּרָא הַתְּשׁוּבָה, הַתְּנוּצֵץ אִוֵּר
 מִמֶּנּוּ, וְהָאִוֵּר הַהוּא הַבְּהִיר וְהָאִוֵּר מְסוּף
 הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וְכֹו נִבְרָא הָעוֹלָם. רָאֵהוּ
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְנִסְתַּכַּל בְּרִשְׁעִים
 הַעֲתִידִים לְבֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְגִנְזוּ לְעוֹלָם
 הַבָּא לְצַדִּיקִים. וְאִם תֹּאמַר, הוּאֵיל וְהוּא
 עֲתִיד לְגִנְזוֹ, לְמָה בְּרָאוֹ? אֵלֹא כְּשֶׁבְּרָא
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אִוֵּר זֶה, לֹא בְּרָאוֹ אֵלֹא
 לְבֹרֵא כֹו אֶת הָעֶפְרַי (הָעוֹלָם). וְנִסְתַּכַּל וְרָאֵה
 שְׁעֲתִידִים רִשְׁעִים לְבֹא, וְגִנְזוּ לְצַדִּיקִים
 לְעוֹלָם הַבָּא. וְעוֹד הַיּוֹם, אֵף עַל פִּי
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גִנְזוּ, כֹו הָעוֹלָם
 מִתְקַיֵּם. כֹו יַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ? אֵלֹא אָמַר,
 בְּאִוֵּר אַחֵר הַיּוֹצֵא מִמֶּנּוּ. וְהוּא כְּמוֹ חוּט
 הַיּוֹצֵא מֵאוֹר גְּדוֹל, וְהָעוֹלָם כֹו מִתְקַיֵּם.
 וְהוּא עֲמוּדוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר (מְשָׁלִי י)
 וְצַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם. וּמִמֶּנּוּ הַשְּׁתִּיל וַיֵּצֵא זָרַע
 דָּוִד עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים כב) 'זָרַע
 יַעֲבַדְנוּ יִסְפַּר לָהּ' לְדוֹר'. הוּא שֶׁנֶּאֱמַר (שֵׁם
 פט) וְכִסְאוֹ כְּשֶׁמֶשׁ נִגְדִי. וְכָל זָרַעוֹ שֶׁל דָּוִד,
 מִצַּדִּיק זֶה יֵצֵא. כְּעִנְיֵן זֶה - (מְשָׁלִי טז) כָּל
 פֶּעַל ה' לְמַעֲנֶהוּ.

מִתְחַזְקִים עַל הָעֲנִיִּים, אֲזִי בּוֹכִים וְגוֹעִים
 לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַרֵּב
 אוֹתָם יוֹתֵר מִהַכֵּל. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים כב) כִּי
 לֹא כִזָּה וְלֹא שֶׁקֵץ עֲנוּת עֲנִי. וְאִז הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא פּוֹקֵד עַל מַה בָּא הָרָעַב לְעוֹלָם.
 אוֹי לְאוֹתָם הָרִשְׁעִים שֶׁגָּרְמוּ לָזֶה.
 כְּשֶׁמִּתְעוֹרֵר הַמֶּלֶךְ לְהַשְׁגִּיחַ בְּעוֹלָם עַל
 קוֹלוֹת הָעֲנִיִּים, הַרְחֵמֵן יַצִּילֵנוּ מֵהֶם
 וּמַעֲלִבוֹנָם, אֲזִי כְּתוּב (שְׁמוֹת כב) שְׁמוּעַ
 אֲשַׁמְעַ עֲצָקְתּוֹ. שְׁמוּעַ אֲשַׁמְעַ - שְׁתִּי
 פְּעָמִים, אַחַת לְהַשְׁגִּיחַ עַל קוֹלָם, וְאַחַת
 לְהַפְרֵעַ מֵאוֹתָם שֶׁגּוֹרְמִים לָהֶם אֶת זֶה. זֶהוּ
 שֶׁכְּתוּב וְשִׁמְעֵתִי כִי חֲנוּן אֲנִי וְחַרָּה אִפִּי
 וְגו'. וְלִכֵּן בְּשַׁעַה שֶׁרָעַב נִמְצָא בְּעוֹלָם, אוֹי
 לְאוֹתָם הָעֲשִׂירִים הָרִשְׁעִים, מִשׁוּם קוֹלָם
 שֶׁל הָעֲנִיִּים לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

לֹא בְּרָא הַקְּב"ה אֶת הָעוֹלָם עַד שֶׁבְּרָא אֶת
 הַתְּשׁוּבָה

זָרַע יַעֲבַדְנוּ יִסְפַּר לְאֹדְנֵי לְדוֹר (כב, לא):
 [זוהר חד-מדרש רות (דף קג.)] שְׁנִינּוּ,
 כְּשֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רָצָה לְבֹרֵא הָעוֹלָם,
 הָיָה מַחְרִיט הָעוֹלָם לְפָנָיו, וְלֹא הָיָה עוֹמֵד,
 עַד שֶׁבְּרָא הַתְּשׁוּבָה. כִּיּוֹן שֶׁבְּרָא הַתְּשׁוּבָה,

ד לחודש

כג א מזמור לְדָוִד יְהוֹנָתָן רָעִי לֹא אֶחָסֶר: ב בְּנֵאוֹת דְּשָׂא יִרְבִּיצֵנִי עַל

שִׁמוֹשׁ תְּהִלִּים

לשאלת חלום

ה' רועי לא אחסר. וגו' (כג, א): [שימוש תהלים לפרק כג] טוב לשאלת חלום. טהר עצמך והתענה ואמור אותו שבעה פעמים ותישן ותאמר בכל פעם תאות ענוים שמעת וכו'. שם שלו הוא י"ה. י' מן "יהוה רועי, ה' בחלופי נ' דנפשי באותיות הנ"ך.

זוהר תהלים

הקדוש ברוך הוא רועה את ישראל להנהיגם במישור

מזמור לדוד ה' רעי לא אחסר (כג, א):

[זוהר חלק ב' פ' שמות דף כ:] ומשה

היה רעה את צאן יתרו חתנו כהן מדין.

רבי חייא פתח ואמר, (תהלים כו) 'מזמור

לדוד ה' רעי לא אחסר'. כלומר, ה' רעי -

ה' הרועה שלי. מה הרועה מנהיג את

הצאן ומוליכם למרעה טוב, למרעה שמן,

במקום נחלי מים, מישר הליכתן בצדק

ובמשפט - אף הקדוש ברוך הוא, כתוב

בנאות דשא ירביצני על מי מנחות ינהלני

נפשי ישוכב. אמר רבי יוסי, דרך הרועה

לנהג בצדק את צאנו, להרחיקם מן הגזל,

להנהיגם במישור, והשכט בידו שלא יטו

ימין ושמאל. כך הקדוש ברוך הוא הוא

רועה את ישראל להנהיגם במישור, ובכל

עת השכט בידו שלא יטו ימין ושמאל.

הקב"ה ממתין שיבקשו ממנו הפרנסה ועל

די זה משפיע לכל העולמות שפע פרנסה

מזמור לדוד ה' רעי לא אחסר (כג, א):

[זוהר שמות פ' תרומה דף ק"ע:] ופסוק

זה פְּרָשׁוּהוּ, (רבי יצחק פתח) כתוב (תהלים כג)

מזמור לדוד ה' רעי לא אחסר. הרי נתבאר, מה בין מזמור לדוד ובין לדוד מזמור? וכאן שכינה קדמה ובאה ושרתה עליו בראשונה. ה' רעי, וכי למה שכינה קדמה לכאן, והרי דוד צריך להקדים (לעורר) בראשונה, הואיל ומבקש מזונו מעם הקדוש ברוך הוא? אלא ודאי שכינה קדמה ובאה ושרתה עליו והעירה אותו לשבח למלך את השבח הזה ולבקש מזונות מלפני המלך, שהרי כך צריך על דבר של מזון שהיא רוצה והרצון שלה, שכל בני העולם יבקשו מזונות. משום שכאשר הקדוש ברוך הוא רוצה להוריד מזונות לעולם, היא נוטלת בראשונה, ועליה יורדים מזונות לכל העולמות. ומשום כך היא הקדימה לדבר זה של מזונות, ושרתה על דוד. ה' רעי - ה' הרועה שלי. כרועה הזה שמנהיג צאנו במקום של דשאים ועשבים שלא חסרו דבר, אף כך הקדוש ברוך הוא הוא הרועה שלי לזון אותי בכל מה שאני צריך. דבר אחר ה' רעי - שגינו שקשים מזונות של אדם לפני הקדוש ברוך הוא כמו קריעת ים סוף. כאן הם שני גוונים, ושניהם בדרך

—= זוהר תהלים =—

ואמת? אלה עובדי כוכבים ומזלות, ואלה עובדי כוכבים ומזלות. אלו בגלוי עריות, ואלו בגלוי עריות. אלו שופכי דמים, ואלו שופכי דמים. באותה שעה היה קשה לפניו לעבר על דרך הדין. והרי ישראל היו נוסעים על הים, שכתוב (שמות יד) ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו. והיה קשה לפניו לעבר על הדין ולקרע להם את ים סוף, ואלמלא שהשייח הקדוש ברוך הוא בזכות אברהם שהקדים בבקר לעשות מצות רבונו ורצונו, ככתוב (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר - כלם היו אובדים בים, משום שבכל אותו הלילה היה הקדוש ברוך הוא בדין על ישראל.

מהו קשה פרנסתו של אדם בקריעת ים סוף

ששנינו, מה שכתוב ולא קרב זה אל זה כל הלילה, מלמד שבאו מלאכים עליונים לשבח באותו לילה לפני הקדוש ברוך הוא, ואמר להם: וכי (בני) מעשי ידי טובעים בים ואתם משבחים לפני? מיד - ולא קרב זה אל זה כל הלילה. מה כתוב? והי באשמת הבקר. השייח הקדוש ברוך הוא בזכות אברהם שהקדים בבקר לעשות רצון רבונו, ככתוב וישכם אברהם בבקר. אז חזר הים, וברחו המים מלפני ישראל. שכתוב, וישב הים לפנות בקר לאיתנו. ושנינו, לאיתנו - לתנאו, לאותו תנאי שהתנה עמו הקדוש ברוך הוא כשבא את העולם. לאיתנו, כתוב כאן לאיתנו, וכתוב שם (תהלים פט) משכיל לאיתן האזרחי, ועל זה לפנות

אמת. אחד בשביל שכל מעשיו של הקדוש ברוך הוא בדין ואמת, ועל הדין והאמת מתקיים כל העולם, ובכל יום ויום ובכל זמן וזמן דן את כל העולם בדין, את הצדיקים ואת הרשעים ואת כל בני העולם, כמו שנאמר (תהלים יא) כי צדיק ה' צדקות אהב. וכשהוא דן בני אדם ורואה בני אדם כמה רשעים וכמה חטאים לפניו, אז קשה בעיניו לתת להם מזון בכל זמן, כי יש לו לזון את הרשעים ואת אותם שחוטאים. והוא עושה עמהם לפנים משורת הדין, וזן ומפרנס אותה כפי החסד העליון שנמשך ונשפע על כל (העמים ובני) בני העולם, וכו' הוא זן ומפרנס את הכל, את הצדיקים ואת החסידים ואת הרשעים, ואת כל אותם בני העולם, ואת כל החיות ובהמות השדה ועופות השמים, מקרני ראמים ועד ביצי כנים, ולא נשאר בעולם מי שאינו זן ומפרנס את הכל, אף על גב שקשה לפניו, לפי מעשי בני העולם, בקריעת ים סוף. וכי קריעת ים סוף קשה לפניו, והרי כתוב (נחום א) גוער בים ויבשהו, (עמוס ט) הקרא למי הים וישפכם על פני הארץ, והרי פיון שעלה רצון לפניו, הכל לפניו כאין הוא חשוב, ואתה אמרת שקריעת ים סוף קשה לפניו? אלא, בזמן שישאל עברו לים ורצה הקדוש ברוך הוא לקרע להם את ים סוף, בא רהב, אותו ממנה על מצרים, ובקש דין מלפני הקדוש ברוך הוא. אמר לפניו רבון העולם, למה אתה רוצה לעשות דין על מצרים ולקרע את הים לישראל, הרי כלם רשעים לפניך, וכל דרכך בדין

—== זוהר תהלים ==—

ושנינו, מה הטעם הלך יונה וברח? וכי מי יכול לברח מלפני הקדוש ברוך הוא?! אלא היה הולך ובורח לצאת מהארץ הקדושה, שהרי השכינה אינה שורה מחוץ לארץ ישראל, ומשום שלא תשרה עליו השכינה, היה בורח מארץ הקדש, שהרי השכינה שורה שם, כמו שנאמר (תהלים קכח) אַשְׁתָּךְ כַּגֶּפֶן פְּרִיָה בִּירְכַתִּי בֵיתְךָ. גֶּפֶן פְּרִיָה - זו שְׂכִינָה. מה שְׂכִינָה הֵיטָה נִסְתָּרַת בְּתוֹךְ בֵּית קֹדֶשׁ הַקִּדְשִׁים, אף כִּף אִשָּׁה צְנוּעָה לֹא יוֹצֵאת מִשְׁעַר בֵּיתָהּ הַחוּצָה. ומשום כִּף הִיָּה בּוֹרַח יוֹנָה מִחוּץ לָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה, וְהָרִי כָּאֵן כְּתוֹב מִלְּפָנָי, וְלֹא כְּתוֹב לְפָנָי.

אָא ודאי כִּף הוּא - מִלְּפָנָי, שְׁהָרִי רוּחַ נְבוּאָה לֹא בָּאָה מִתּוֹךְ שְׂכִינָה אֲלֵא מִלְּפָנָי. אוֹתָן שְׁתֵּי דְרָגוֹת הַנְּבִיאִים שְׁשׂוּרִים עַל הַשְּׂכִינָה, וּמֵאוֹתוֹ מְקוֹם פְּחַד לְהִיּוֹת שֵׁם בְּאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה, וְעַל זֶה מִלְּפָנָי. כִּי מִלְּפָנָי ה' הוּא בֵּרַח, וְלֹא לְפָנָי ה', שְׁהָרִי הִיָּה יוֹדֵעַ שְׁנִבּוּאָה לֹא הֵיטָה בָּאָה אֲלֵא מִלְּפָנָי. וּמִשׁוֹם כִּף קָשִׁים זְוֹגִים, קָשִׁים מְזוֹנֹתָיו שֶׁל אָדָם לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלִכְּן דָּוִד הִמְלִיךְ תְּלָה מְזוֹנֹתָיו לְמַעְלָה, מִשׁוֹם שְׁלִמְעָלָה לֹא פּוֹסֵק לְעוֹלָמִים. אֲבָל כָּאֵן פּוֹסֵק, שְׁהָרִי לֹא תְלוּיִים בּוֹ מְזוֹנֹת. לְמַעְלָה הֵם. וְעַל זֶה כְּתוֹב (תהלים כג) ה' רָעִי לֹא אֶחְסֶר, לֹא יִפְסְקוּ מְזוֹנֹת מִמְּנִי לְעוֹלָמִים, מִשׁוֹם שְׁאוֹתוֹ נִהָר שְׁשׁוּפֵעַ וְיוֹצֵא מֵעֵדֶן לֹא פּוֹסֵק לְעוֹלָמִים, וּמִשׁוֹם זֶה קוֹדֶמֶת שְׂכִינָה עַל זֶה.

בא וְרָאָה, בְּשַׁעָה שְׁאוֹתוֹ מְקוֹם מְקַבֵּל מְזוֹנֹת מְלַמְעָלָה, כֹּל הַמְקַדְשִׁים אֵת

בְּקָר, בְּאוֹתוֹ זְמַן שְׁהַקְדִּים אֲבָרְהָם לַעֲשׂוֹת רְצוֹן רְבוּנוֹ אֲזִי נִקְרַע הַיָּם, (כאן ויהם את מחנה מצרים) וְלִכְּן קָשָׁה הִיָּה לְפָנָיו קְרִיעַת יַם סוּף. כְּמוֹ כֵּן קָשִׁים הַזְוֹגִים לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּקְרִיעַת יַם סוּף. מִה קְרִיעַת יַם סוּף הָרַג אֵת אֱלֹה בְּצַד הַזֶּה, וְקִיָּם אֵת אֱלֹה בְּצַד הַהוּא - אֵף כָּאֵן בְּזוּגִים, כְּתוֹב (תהלים no) מוֹצִיא אֲסִירִים בְּכוֹשְׁרוֹת, וְשִׁנִּינוּ - בְּכִי וְשִׁירוֹת. מִמִּית אֵת זֶה, וְנוֹתֵן אֵת אֲשֶׁתוֹ לָזֶה, וְלַפְעָמִים לְרָשָׁע מְזַדְמָנֵת אִשָּׁה מְעֵלָה. אֲבָל סוּדוֹת נִסְתָּרִים הֵם בְּכָל, וְהַכֹּל הוּא בְּדִין. וּמִה שְׁהַעִירוּ הַחֲבָרִים בְּזֶה, וְדָאֵי כִּף הוּא.

וּמִה שְׁהַעִירוּ לְפָנָי וְלֹא מִלְּפָנָי - לְפָנָי אוֹתוֹ שְׁעוֹמֵד לְפָנָי, לְפָנָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְשִׁמְשׁ לְפָנָיו. וְעַל כִּף לֹא אָמְרוּ שְׁקָשִׁים הַזְוֹגִים לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן קָשִׁים מְזוֹנֹתָיו שֶׁל אָדָם לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲלֵא לְפָנָי, וְלָזֶה קָשִׁים כָּל אֱלֹה, שְׁהָרִי לֹא בְרִשׁוֹתָם הֵם עוֹמְדִים. אֵף עַל גַּב שְׁהוּא עוֹשָׂה, (אבל אף על גב שהווא עושה) בְּרִשׁוֹת אַחֲרַת הוּא עוֹשָׂה.

כתוב (ויקרא כב) וְנִכְרְתָהּ הַנֶּפֶשׁ הַהִיא מִלְּפָנָי. מִה זֶה מִלְּפָנָי? אֲלֵא זֶה הָעוֹלָם הַבָּא, הַהוּא שְׁכָל הַחַיִּים עוֹמְדִים שֵׁם. דְּבַר אַחַר, זֶה צְנוּר עֲלִיוֹן, נִהָר שְׁאִין מִימֵיו פּוֹסְקִים לְעוֹלָמִים, וְהַכֹּל אַחַד. וְזֶהוּ שְׁנוּטֵל אֵת כָּל הָעֲדוּנִים שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא, וּמֵאוֹתָם עֲדוּנִים עֲלִיוֹנִים תְּתַכְלֶה (הַגִּפְשׁ הַזֶּה), מִמְּקוֹם שְׁשֵׁם אוֹתוֹ נֵעַם ה', וְזֶהוּ מִלְּפָנָי.

ואם תֹּאמֶר, אִם כִּף, הָרִי כְּתוֹב (יונה א) וַיִּקָּם יוֹנָה לְבִרְחַת תְּרִשִׁישָׁה מִלְּפָנָי ה'. כִּי יָדְעוּ הָאֲנָשִׁים כִּי מִלְּפָנָי ה' הוּא בֵּרַח.

מִי מְנַחֵת יְנַהֲלֵנִי: ג נִפְשִׁי יִשׁוּב וְיַחֲנִי בְּמַעְגְלֵי צַדִּיק לְמַעַן שְׁמוֹ: ד גַּם כִּי אֵלֶיךָ
בִּגְיָא צְלָמוֹת לֹא אִירָא רַע כִּי אִתָּה עֲמָדִי שְׁבִטָךָ וּמִשְׁעֲנִיתֶךָ הַפְּחָה יְנַחֲמֵנִי:

— זוהר תהלים —

אתה עמדי שבטך ומשענתך וגו' (כג, ד):
[זוהר חלק א' פ' וישב (דף קפ"ט)]. ויהי ה' את
יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית אדניו
וגו'. רבי יוסי פתח, (תהלים לו) כי ה' אהב
משפט ולא יעזב את חסידיו לעולם
ושמרו. הפסוק הזה בארוהו באברהם. את
חסידיו, כתוב חסידו, והרי נתבאר.

בא ראה, בכל מקום שהצדיקים הולכים,
הקדוש ברוך הוא שומר אותם ולא
עוזב אותם. דוד אמר (שם כג) גם כן אלך
בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי
שבטך ומשענתך וגו'. בכל מקום
שהצדיקים הולכים, השכינה הולכת
עמם ולא עוזבת אותם.

יוסף הלך בגיא צלמות והורידו אותו
למצרים - השכינה היתה עמו, זהו
שכתוב ויהי ה' את יוסף. ומשום ששכינה
היתה עמו - בכל מה שהיה עושה, היה
מצליח בידו. שאפלו מה שהיה בידו והיה
מבקש אותו אדונו בגון אחר - היה
מתהפך בידו לאותה הצורה שרצון אדונו
היה רוצה בה, כמו שנאמר וירא אדניו כי
ה' אתו וכל אשר הוא עשה ה' מצליח
בידו. מצליח בידו ודאי, כי ה' אתו.

בא ראה, וידע אדניו כי ה' אתו לא כתוב,
אלא וירא אדניו, שהרי בעינו היה
רואה מעשה נסים בכל יום שהקדוש ברוך
הוא עושה בידו, ועל כן ויברך ה' את בית
המצרי בגלל יוסף. הקדוש ברוך הוא
שומר את הצדיקים, ובגללם הוא שומר

רבונם, כלם מתעדינים ומתעוררים ומעלים
כנפים כשבאה שכינה עם אותו מזון, כדי
שלא יסתכלו בה.

נאות דשא - אלה הם המקורות העליונים
שכל המזון וההספקה באים מהם

בנאות דשא ורביצני על מי מנחות
ינהלני (כג, ב): [זוהר שמות פ' תרומה
(דף קע"א)]. כתוב, בנאות דשא ורביצני על
מי מנחות ינהלני. נאות דשא - אלה הם
המקורות העליונים שכל המזון וההספקה
באים מהם. הנאות הללו נקראים נאות
יעקב, נאות דשא, משום שיש נאות בחוץ
שנקראים נאות מדבר, ועל זה בנאות
דשא. ואם תאמר, הרי כתוב תדשא הארץ
דשא, שהרי הוא למטה? אלא דשא
מאותן נאות בא, שנולד וצומח מהם, ועל
זה בנאות דשא ורביצני. על מי מנחות
ינהלני - אלו המים של מנוחה, ששופעים
מאותו מקום ששופע ויוצא מעדן, ואותם
המים נקראים מי מנחות. נפשי ישוב -
זוהי נפש דוד, ולא רצה דוד לתקן אלא
את אותה הדרגה שלו כראוי. במי
המנוחות הללו עתידים הצדיקים לנוח
לעולם הבא, שכתוב (ישעיה נח) וינחך ה'
תמיד וגו'.

בכל מקום שהצדיקים הולכים הקדוש
ברוך הוא שומר אותם ולא עוזב אותם
גם כן אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי

ה תַּעֲרֹף לִפְנֵי שְׁלַחַן נֶגְדַי צַרְרֵי דְשִׁנְתָּ בִשְׁמֵן רֵאשֵׁי בּוֹסֵי רוּיָהּ: ו אַךְ מִזֶּבֶחַ וְחֶסֶד יִרְדְּפוּנִי כָּל יְמֵי חַיִּי וְשִׁבְתִּי בְּבֵית יְהוָה: לְאֶרֶץ יָמִים:

—== זוהר תהלים ==—

לְכָל הָעוֹלָם, וְאֶלְמָלָא יִשְׂרָאֵל - לֹא נִתֵּן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזוּן לְעוֹלָם, וְעַכְשָׁו שִׁישְׂרָאֵל בְּגָלוּת, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שְׁנוּטִלִים מְזוּן עַל אֶחָד פִּי שְׁנַיִם. בְּזִמְנֵי שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ הַקְדוּשָׁה, הָיָה יוֹרֵד לָהֶם מְזוּן מִמָּקוֹם עֲלִיוֹן, וְהֵם נוֹתְנִים חֶלֶק תְּמִצִּית לְעַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, וְכָל הָעַמִּים לֹא נִזְוְנוּ אֶלָּא מֵהַתְּמִצִּית, וְעַכְשָׁו שִׁישְׂרָאֵל הֵם בְּגָלוּת, הַתְּהַפֵּף לְגוֹן אַחֵר.

מִשָּׁלַח לְמַלְךְ שֶׁהִתְקִין סְעוּדָה לְבִנְיָ בֵּיתוֹ. כָּל זְמַן שֶׁהֵם עוֹשִׂים אֶת רְצוֹנוֹ, אוֹכְלִים סְעוּדָה עִם הַמֶּלֶךְ, וְנוֹתְנִים לְכָלֵּבִים חֶלֶק הָעֵצְמוֹת לְגֵר. בְּשַׁעַת שֶׁבִּנְיָ בֵּיתוֹ לֹא עוֹשִׂים אֶת רְצוֹן הַמֶּלֶךְ, הַמֶּלֶךְ נוֹתֵן אֶת כָּל הַסְּעוּדָה לְכָלֵּבִים, וּמַעֲלָה לָהֶם אֶת הָעֵצְמוֹת. כְּמוֹ זֶה, כָּל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל עוֹשִׂים רְצוֹן רְבוּנָם, הֵם אוֹכְלִים עַל הַשְּׁלַחַן הַזֶּה שֶׁל הַמֶּלֶךְ, וְכָל הַסְּעוּדוֹת מִתְקַנּוֹת לָהֶם. וְהֵם, מֵאוֹתָהּ שִׁמְחָה שֶׁלָּהֶם, נוֹתְנִים עֵצְמוֹת שֶׁהֵן תְּמִצִּית לְעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים. וְכָל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל לֹא עוֹשִׂים רְצוֹן רְבוּנָם, הֵם הוֹלְכִים לְגָלוּת, וְהַסְּעוּדָה הוֹלְכֵת לְכָלֵּבִים, וְעוֹלָה לָהֶם הַתְּמִצִּית. כִּכְהֵן יֵאָכְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת לֶחֶמֶם טָמֵא בְּגוּיִם, שֶׁהָיָה תְּמִצִּית הַגִּעַל שֶׁלָּהֶם הֵם אוֹכְלִים. אוֹי לְבֵן הַמֶּלֶךְ שִׁיוֹשֵׁב וּמַצְפֵּה לְשִׁלְחַן הָעֶבֶד, וּמֵה שֶׁשָּׁאֵר מִתּוֹךְ הַשְּׁלַחַן הוּא אוֹכֵל.

דוֹד הַמֶּלֶךְ אָמַר, (תהלים כג) תַּעֲרֹף לִפְנֵי שְׁלַחַן נֶגְדַי צַרְרֵי דְשִׁנְתָּ בִשְׁמֵן רֵאשֵׁי

אֶת הַרְשָׁעִים, שֶׁהָיָה הַרְשָׁעִים מִתְבָּרְכִים מִשׁוֹם הַצְּדִיקִים. כְּמוֹ כֵּן כְּתוּב (שמואל ב ו) וַיִּכְרֹף ה', אֶת בֵּית עֶבֶד אָדוֹם, [הַגְּתִי] בְּעִבּוֹר אֲרוֹן הָאֱלֹהִים. הַצְּדִיקִים, מִתְבָּרְכִים הָאֲחֵרִים בְּגָלְלוֹ, וְהֵם לֹא יִכְלוּ לְהִזּוֹן [נִסְ"א לַהֲנַצֵּל] בְּזִכּוֹתָם, וְהָיָה פְּרִשׁוּהָ. יוֹסֵף הַתְּבַרְךְ אָדוֹנוֹ בְּגָלְלוֹ, וְהוּא לֹא יָכַל לְהִנְצֵל מִמֶּנּוּ בְּזִכּוֹתוֹ וְלִצְאֵת לְחֵרוֹת. [דף קפ"ט ע"ב] וְאַחֵר כִּף הַכְּנִיס אֹתוֹ לְבֵית הַסֵּהַר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים קה) עָנּוּ בַכְּבֶל רָגְלוֹ בְּרִזֵּל בָּאָה נַפְשׁוֹ, עַד שֶׁלְּאַחֵר מִכֵּן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹצִיא אוֹתוֹ לְחֵרוֹת וְהַשְּׁלִיט אוֹתוֹ עַל כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם. וּמִשׁוֹם כִּף כְּתוּב וְלֹא יַעֲזֹב אֶת חֲסִידָיו לְעוֹלָם נִשְׁמְרוּ. כְּתוּב חֲסִידוֹ וְנִתְבָּאֵר, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִגֵּן עַל הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁכְּתוּב (תהלים ה) וַיִּשְׁמַחֵנו כָּל חוֹסֵי בְךָ לְעוֹלָם יִרְנְנוּ וְתִסְדֵּף עֲלֵינוּ וְיַעֲלִצֵנוּ בְךָ אֱהָבֵי שְׁמֶךָ.

מִקְדָּם פְּרִנְסַת עֲמוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאַחֵר כִּף לְשֶׁאֵר הָעַמִּים

תַּעֲרֹף לִפְנֵי שְׁלַחַן נֶגְדַי צַרְרֵי דְשִׁנְתָּ בִשְׁמֵן רֵאשֵׁי בּוֹסֵי רוּיָהּ (ה) : [זוהר שמות פ' תרומה (דף קנ"ב):] וְעֵשִׂיתָ שְׁלַחַן עֲצֵי שִׁטִּים וְגו' (שמות כה). רַבִּי יִצְחָק פְּתַח, (דברים ח) וְאָכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ וּבִרְכַתְּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ וְגו'. כְּמָה צְדִיקִים הֵם יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַתְּרַצָּה בָּהֶם וְקָרְבָם אֵלָיו מְכַל הָעַמִּים, וּבִשְׁבִיל יִשְׂרָאֵל נִתֵּן מְזוּן וְשִׁבְעַת

— זוהר תהלים —

מהו דרגת טוב וחסד

אף טוב וחסד ירדפוני (כג, ו): [זוהר שמות פ' תרומה (ד קס"ח):] ובטובו חיינו, זה צריך רצון למעלה אל עתיק העתיקים, ועל זה היא בדרך נסתר. ובטובו, ולא מטובו. ובטובו, זה הימין (מינו) העליון, ומטובו זו דרגה אחרת שבאה מצד הימין, והיא דרגה למטה ממנו, משום שבאותו הטוב נבנה העולם ובו נזון.

למה נקרא טוב ולמה נקרא חסד? הטוב הוא כשכולל הכל בתוכו ולא מתפשט לרדת למטה. חסד - כשיורד למטה ועושה טוב בכל הבריות, בצדיקים וברשעים, ולא חושש, ואף על גב שדרגה אחת היא. מנין לנו? שכתוב (תהלים סג) אף טוב וחסד ירדפוני. אם טוב, למה חסד? ואם חסד, למה טוב, שהרי באחד מספיק? אלא טוב כולל הכל בתוכו, ולא התפשט למטה. חסד יורד ומתפשט למטה וזן לכל הצדיקים והרשעים כאחד.

כוסי רוייה. תערף לפני שלחן - זו סעודת המלך. נגד צררי - אותם הכלבים שיושבים לפני השלחן ומצפים לחלקת עצמות, והוא יושב עם המלך בענג של הסעודה בשלחן.

דישנת בשמן ראשי - זה ראש הסעודה. שכל שמן ושמנונית ותקון הסעודה נתנים בראשונה לאהוב המלך. מה שנשארו נתן אחר כך לכלבים ולאותם עובדי השלחן. כוסי רוייה - מלאה הכוס לפני אהוב המלך תמיד שלא יצטרך לבקש, ועל סוד זה היו ישראל תמיד עם שאר העמים.

[זוהר שמות פ' תרומה (ד קנ"ו):] שלחנו של אדם מזכה אותו לאכל על שלחן אחר בעדון של אותו העולם, כמו שנאמר (שמואל ב ט) כי על שלחן המלך תמיד הוא אכל. ודוד המלך היה אומר, תערף לפני שלחן נגד צררי, וזוהי עריכת השלחן באותו עולם, שהרי אז הוא עדין ותשוקה שהנשמה נהנית בהם בעולם הבא.

כד א לְדָוִד מִזְמוֹר לַיהוָה: הָאָרֶץ וּמְלוֹאֶתָהּ תִּבְלַל וַיֵּשְׁבִי בָּהּ: ב כִּי הוּא עַל

שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים

להנצל משטף מים

לה' הארץ ומלוואה וגו' (כד, א): [שימוש תהלים לפרק כד]. טוב להתפלל בכל יום והוא מסוגל להנצל משטף מים.

זוהר תהלים

מתמלאת [ד"א שמתמלאת] מהם מכח עמוד אחד שהעולם עומד עליו. ואם תאמר על אחד עומד.

על ימים יסדה - אלו חכמי ישראל הגדולים שיסדו תורה וחקמה שנקראת הים הגדול ועל נהרות - אלו התלמידים

בא ראה מה כתוב, (תהלים כד) כי הוא על ימים יסדה. על ימים יסדה (תהלים כד)

- אלו חכמי ישראל הגדולים שיסדו תורה וחקמה שנקראת הים הגדול, וכן הוא אומר, (קהלת א) כל הנחלים הלכים אל הים. ועל נהרות - אלו התלמידים שהם הגדולים מהנהר, וכן הרב גדול מן התלמידים, והם מתדדים את הרב בקשיותיהן, והוא מתרץ להם כל הקשיות ואינו מתרשל, כמו הנהרות שנמשכים לים ואינו מלא, שנאמר כל הנחלים הלכים אל הים. והראיה - אמרו אחרי כן, מי יעלה בהר ה', כי אין מעשה בלא חכמה, כי התלמוד מביא לידי מעשה: כי הוא, מי הוא זה הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר הוא עשנו, וכתוב (איוב כח) כי הוא לקצות הארץ ביט. על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה - אלו שבועה עמודים שעומדת הארץ עליהם וממלאים אותה, והיא מתמלאת מהם. איך מתמלאת מהם? בשעה שמתרבים הצדיקים בעולם, אז הארץ הזו עושה פרות ומתמלאת מהכל. ובשעה שמתרבים הרשעים בעולם, אז כתוב (שם יד) אזלו מים מני ים ונהר ייחרב

לְדָוִד מִזְמוֹר לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאֶתָהּ תִּבְלַל וַיֵּשְׁבִי בָּהּ וכו' (כד, א-ב): [זוהר

בראשית פ' נח (דף טו.)] רבי יהודה פתח, (תהלים כד) לְדָוִד מִזְמוֹר לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאֶתָהּ תִּבְלַל וַיֵּשְׁבִי בָּהּ. הרי שנינו, לְדָוִד מִזְמוֹר - שָׁאֵמַר שִׁירָה וְאַחַר כֵּן שָׁרְתָה עָלָיו רוּחַ הַקֹּדֶשׁ. מִזְמוֹר לְדָוִד - שֶׁשָׁרְתָה עָלָיו רוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְאַחַר כֵּן אָמַר שִׁירָה. לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאֶתָהּ - פְּסוּקָה זֶה נֶאֱמַר עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא אֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה. וּמְלוֹאֶתָהּ זֶה הַשְּׂכִינָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברי הימים ב ה) כִּי מָלֵא כְבוֹד ה' אֶת בַּיִת ה', וְכָתוּב (שמות מ) וְכָבוֹד ה' מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן. לָמָּה מָלֵא וְלֹא מָלֵא? אֲלֵא מָלֵא וְדָאִי, שֶׁהִתְמַלָּא מֵהַכֹּל, שֶׁהִתְמַלָּא מֵהַשֶּׁמֶשׁ. הַלְּבָנָה שֶׁלָּמָּה בְּכָל הַצְּדִידִים. מָלֵא מְכַל טוֹב שֶׁלְּמַעְלָה, כְּמוֹ הָאוֹצֵר הַזֶּה שֶׁהִתְמַלָּא מְכַל טוֹב שֶׁל הָעוֹלָם, וְעַל זֶה כָּתוּב לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלוֹאֶתָהּ תִּבְלַל וַיֵּשְׁבִי בָּהּ - אֵלּוּ שָׁאֵר הָאֲרָצוֹת.

דבר אחר, לה' הארץ ומלוואה - זו ארץ הקדושה העליונה שהקדוש ברוך הוא רוצה בה. ומלוואה - אלו נשמות הצדיקים [ד"א שכלם ממלאים אותה]

—= זוהר תהלים =—

מה בין זה לזה? אלא לדוד מזמור - השירה שאמר דוד על כנסת ישראל. מזמור לדוד - השירה שדוד אמר על עצמו. לה' הארץ ומלאה. לה' - זה הקדוש ברוך הוא. הארץ ומלאה - זו כנסת ישראל וכל האוכלוסיין שלה שמתחברים עמה, ונקראים מלאה ודאי הוא, כמו שנאמר (ישעיה ו) מלא כל הארץ כבודו. תבל וישיבי בה - זוהי ארץ של מטה שנקראת תבל, ואחונה בדין [של עולם] של מעלה. זהו שכתוב (תהלים ט) והוא ישפט תבל בצדק. בין לאחד, בין לעם אחד, בין לכל העולם - מהדין הזה הוא נדון.

לְדוֹד מְזִמּוֹר לַה' הָאָרֶץ וּמְלֵאָהּ וְגו' (כד, א): [זוהר שמות פ' ויקהל (דף קצ"ה):] מחנה ראשון ממנה בארבע שעות ראשונות של ראשית הלילה לשבח את אדונם. ומה הם אומרים? (תהלים כד) לה' הארץ ומלאה וגו', כי הוא על ימים יסדה וגו', מי יעלה בהר ה' וגו', נקי כפים ובר לבב וגו'. מה הטעם של זה? משום שכאשר הלילה פורש כנפיו על העולם, אז כל בני העולם טועמים טעם המות ויוצאת נשמתם לעלות למעלה, ואותם מלאכים עומדים ואמרים, מי יעלה בהר ה'. הר ה' - זה הר הבית. מקום קדשו - זה עזרת ישראל. כמו שלמעלה, כך גם למטה. משום שבכל רקיע ורקיע כמה ממנים וכמה שרים עומדים שם, וכשהנשמות יוצאות, רוצות לעלות למעלה, ואם אינן זוכות דוחים אותן החוצה, והולכות ומשוטטות בעולם, ולוקחים אותן כמה קבוצות של רוחות

ויבש. אלו מים מני ים - זו הארץ הקדושה שאמנו שנשקית מהשקאה עליונה. ונהר יחרב ויבש - אותו העמוד האחד שעומד עליה להיות מואר ממנו. ונהר יחרב ויבש - כמו שנאמר (ישעיה נז) הצדיק אבד.

הארץ ומלאה הינו ארץ ישראל וכל העולם כלו לְדוֹד מְזִמּוֹר לַה' הָאָרֶץ וּמְלֵאָהּ תַּבְל וְיִשְׁבֵי בַּהּ וכו' (כד, א-ב): [זוהר שמות פ' וארא (דף כ"ב):] רבי יוסי (רבי ייסא) פתח, (תהלים כד) לדוד מזמור לה' הארץ ומלאה תבל וישיבי בה. הארץ - זו הארץ הקדושה של ישראל שהיא עומדת להשקות ממנו ולהתברך ממנו בראשונה, ואחר כך ממנה נשקה כל העולם. תבל וישיבי בה - אלו שאר הארצות ששונות ממנה. מנין לנו? שכתוב (תהלים ט) והוא ישפט תבל בצדק. כי הוא על ימים יסדה - אלו שבעה עמודים שהארץ נסמכת עליהם, והם שבעה ימים, וים כנרת שולט עליהם. אמר רבי יהודה, אל תאמר ששולטת עליהם, אלא שמתמלאת מהם. ועל נהרות יכוננה, מי אלו הנהרות? אלא כמו שנאמר (תהלים צג) נשאו נהרות קולם ישאו נהרות דכים, אותם נהרות כמו שנאמר (בראשית ד) ונהר יצא מעדן להשקות את הגן, ומשום כך ועל נהרות יכוננה.

לְדוֹד מְזִמּוֹר לַה' הָאָרֶץ וּמְלֵאָהּ וְגו' (כד, א): [זוהר חלק ב' פ' בשלח (דף נ"ג):] פתח אותו האיש ואמר, (תהלים כב) לדוד מזמור לה' הארץ ומלאה וגו'. לדוד מזמור במקום אחד, ובמקום אחר מזמור לדוד.

— זהו זה תהלים —

ישפט תבל בצדק, שתכל תלויה בצדק, והכל דבר אחד.

רבי חייא אמר, לה' הארץ ומלוואה, מילא הארץ, מה זה ומלוואה? אלא אלו נשמות הצדיקים. תבל וישבי בה. תבל - זו הארץ שלמטה. וישבי בה - אלו הם בני האדם. אמר רבי יוסי, אם כך, במה בארנו כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה? אמר לו, ודאי כך זה, שאותה ארץ החיים על ימים יסדה ועל נהרות יכוננה, שכלם יוצאים מאותו הנהר העליון ששופע ויוצא מעדן, ובהם מתחננת להתעטר עם המלך הקדוש ולזון את העולמות. (ומשום כך) מי יעלה בהר ה' וגו', נקי כפים ובר לבב אשר לא נשא נפשי וגו'. נפשו כתוב, מה זה נפשי ונפשו? אלא הכל דבר אחד, כמו שנאמר (עמוס ה) נשבע אדני יהוה בנפשו. (שמואל א ב) כֹּאֲשֶׁר בִּלְבָבִי וּבִנְפֹשִׁי יַעֲשֶׂה. ודוד המלך נאחז באותו לב ובאותה נפש, ועל כן לא נשא לשוא נפשו.

מלאכי השגת אומרים פרק זה שירה

לְדָוִד מְזֻמָּר לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלֹאָהּ וְגו' (כד), (זוהר חדש-חדש רות (ד קט)) וְיִהְיֶה בְחֻצֵי הַלֵּילָה. שנינו, שלש משמרות הוא הלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקדוש ברוך הוא ושואג פארי. ובכל משמרה ומשמרה מלאכים ידועים, ממנים בלילה בשלש המשמרות הללו.

במשמרה הראשונה, הם המלאכים שאומרים שירה בראשית הלילה. ומה הם אומרים? (תהלים כד) לְדָוִד

ומודיעים להם דברים כוזבים, ולפעמים דברי אמת ממה שעתידי לבא בזמן הקרוב, כמו שבארוה. ואותן נשמות הצדיקים הולכות ומשוטטות למעלה, ופותחים להם פתחים, ומעלים אותן לתוך אותו מקום שנקרא הר ה', כמו הסוד של הר הבית למטה, ומשם נכנסים לתוך אותו מקום שנקרא מקום קדשו, ששם נראות כל הנשמות לפני אדונם. כמו כן אותו מקום שנראו ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, המקום שנקרא עזרת ישראל. בשעה שהנשמות עומדות שם, אזי שמחת רבונם היא, לתקן בהם המקום שנקרא קדש הקדשים, ושם רושמים את כל מעשיהם וזכויותיהם.

אין לנו רשות לראות בשמחה מיום שחרב בית המקדש

לְדָוִד מְזֻמָּר לַיהוָה הָאָרֶץ וּמְלֹאָהּ וְגו' (כד), (זוהר ויקרא פ' תוריע (ד קמח)) רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים בדרך. כשהגיעו לשדה אחת, ראו עץ אפרסמון אחד בצד זמין הדרך. אמר רבי יוסי, עטיפה של עשן מצויה בעינים, אין לנו רשות לראות בשמחה מיום שחרב בית המקדש.

פתח ואמר, (תהלים כד) לה' הארץ ומלוואה תבל וישבי בה. פיון שאמר לה' הארץ ומלוואה, למה תבל וישבי בה? וכי תבל איננה מן הארץ? אלא כך אמר, לה' הארץ ומלוואה - זו הארץ הקדושה, שנקראת עץ החיים. תבל וישבי בה - אלו שאר הארצות, כמו שנאמר (שם ט) והוא

ימים יסדה ועל נהרות יבוננה: ג מי יעלה בהר יהוה: וימי יקום במקום

זוהר תהלים

היו, אבל מפני שנכנס הרקיע באמצע נחשבו כשנים. והרקיע כדור, ובא במימי אוקינוס, כמבדיל בין המים. נמצאו מים ממעל, ומים מתחת.

אמר רבי יהודה, רקיעים הם הסוככים, לפעמים ממזרח למערב, ולפעמים ממערב למזרח, ובאים באמצע הים ומבדילים ביניהם. וזהו ויבדל בין המים. ומפני מה מי הים מלוחים? מפני חמימות הרקיע ורתיחתו. בא וראה, קדרה העומדת על האור, וכל מה שמתעכבת על האור, יותר התבשיל נמלח מרב חמימות האש. ואמר רבי יהודה, אלמלא הרקיע היה קים בין המים, כל המים היו נקפאים כמלח, אלא הולך וסובב ואינו ואינו מתקים בין המים.

כמו וכפי שהרצון של האדם מתכונן בו בעולם הזה כך מוכשר עליו רוח מלמעלה כמו אותו הרצון שנדבק בו

מי יעלה בהר ה' וגו' (כד, ג-ד): [זוהר בראשית פ' וירא (ד טז)] ימים שבני אדם עומדים בהם בעולם הזה, שהרי כלם נבראו וכלם עומדים למעלה. ומנין לנו שנבראו? שכתוב (שם קלט) ימים יצרו.

וכשמגיעים הימים להעלות מן העולם הזה, כלם קרבים לפני

המלך העליון. זהו שכתוב (מלכים א ב) ויקרבו ימי דוד למות. ויקרבו ימי ישראל למות. משום שכאשר בן אדם הוא בעולם הזה, אינו משגיח ולא מתבונן על מה הוא

מזמור לה' הארץ וגו', (שם) מי יעלה בהר ה'. (שם) נקי כפים ובר לבב וגו'. משום שכל נשמות בני האדם יוצאות ורוצות לעלות. כשעולות למקום של הממנים הללו ששם עומדים המשמרה הראשונה, יש שם שלש מאות ששים וחמשה היכלות, כחשבון ימות השנה, וממנים מגנים עליהם. אם זוכות אותן הנשמות, פותחים להן פתחים עליונים. ואם לא, דוחים אותן החוצה, והולכות ומשוטטות בכל העולם, ופוגשות את אותן הרוחות הרעות, ומודיעות להן דברים, מהם כוזבים ומהם אמת. אם זוכות להכנס, פותחים להן פתח, ונכנסות ועולות למקום אותן האחרות.

כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יבוננה

(כד, ב): [זוהר חדש פ' בראשית (ד טז ב)]

ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים (בראשית א). רבי אלעזר פתח, (תהלים ג) אלהים אלי אתה אשחרך. בא וראה שאין מקום בעולם פנוי בלא מים, מפני שהארץ תלויה על המים, שנאמר (שם כד) כי הוא על ימים יסדה ועל נהרות יבוננה. וכי תעלה על דעתך שהמים הם מתחת לארץ, והארץ שהיא כבדה מכל היסודות עומדות על המים? אלא שהמים על הארץ, ולמעלה לשמים.

אמר לו רב חסדא, והרי כתוב (בראשית א) המים אשר מעל לרקיע? אמר לו, אין זה אלא פתרגומו, באמצע המים, שהרקיע מבדיל ביניהם. כי המים אחדים

קָדְשׁוֹ: הַ נְקִי כַפִּים וְכִר לִבָּב אֲשֶׁר לֹא נִשְׂא לִשְׂוֵא נַפְשִׁי וְלֹא נִשְׁבַּע לְמַרְמָה:
הַ יִּשְׂא בְרַכָּה מֵאֵת יְהוָה וְצַדִּיקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ: וְזֶה דוֹר (דרשו)

זוהר תהלים

וְעִבּוּדוֹת הַכּוֹכָבִים וְהַמְזֻלוֹת וְדַבָּרִים
שֶׁהֲצִטְרְכוּ לָהֶם, וְאִיךָ הִרְצוֹן לְהִתְפַּנֵּן בָּהֶם
כְּדִי לְמַשֵּׁךְ אוֹתָם אֲלֵיהֶם. כְּמוֹ זֶה מִי
שֶׁרוֹצֵה לְהִדְבֵּק לְמַעְלָה בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ,
שֶׁהָרִי בְּמַעֲשֵׂה וּבְדַבּוּרִים וּבְרִצּוֹן הַלֵּב
לְכוֹן בְּאוֹתוֹ הַדָּבָר תְּלוּי הַדָּבָר לְמַשֵּׁךְ אוֹתוֹ
אֵלָיו מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה וּלְהִדְבֵּק בְּאוֹתוֹ
הַדָּבָר. וְהָיוּ אוֹמְרִים, כְּמוֹ שֶׁבֵּן אָדָם נִמְשָׁךְ
בְּעוֹלָם הַזֶּה - כִּף גַּם מוֹשָׁכִים אוֹתוֹ
כְּשִׁיּוּצָא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה. וּבַמָּה שֶׁנִּדְבַּק
בְּעוֹלָם הַזֶּה וְנִמְשָׁךְ אַחֲרָיו - כִּף נִדְבַּק
בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם. אִם בְּקֹדֶשׁ - בְּקֹדֶשׁ, וְאִם
בְּטַמְאָה - בְּטַמְאָה. אִם בְּקֹדֶשׁ, מוֹשָׁכִים
אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ הַצַּד וְנִדְבַּק בּוֹ לְמַעְלָה וְנַעֲשֶׂה
מְמַנָּה שֶׁמֶשׁ לְשִׁמְשׁ לְפָנֵי הַקָּב"ה בֵּין
אוֹתָם שְׂאָר מִלְּאָכִים. כְּמוֹ שֶׁכִּף נִדְבַּק
לְמַעְלָה וְעוֹמֵד בֵּין אוֹתָם קְדוּשִׁים, שֶׁכְּתוּב
(זכריה א) וְנִתְתִּי לָךְ מֵהֶלְכִים בֵּין הָעַמִּידִים
הָאֵלֶּה.

כִּף גַּם כְּמוֹ זֶה. אִם בְּטַמְאָה, מוֹשָׁכִים
אוֹתוֹ לְאוֹתוֹ הַצַּד וְנַעֲשֶׂה כְּאֶחָד מֵהֶם
לְהִדְבֵּק עִמָּם, וְהֵם נִקְרָאִים נִזְקֵי בְּנֵי אָדָם.
וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה שִׁיּוּצָא מִן הָעוֹלָם הַזֶּה,
לוֹקְחִים אוֹתוֹ וְשׂוֹאֲבִים אוֹתוֹ לְגִיחָנָם
בְּאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁדָּנִים אֵת בְּנֵי הַטַּמְאָה
שֶׁטְמָאוּ עִצְמָם וְרוּחָם, וְאַחַר כִּף נִדְבַּק
בָּהֶם, וְהוּא מְזִיק כְּאֶחָד מֵאוֹתָם מְזִיקֵי
הָעוֹלָם. אֲמַרְתִּי לָהֶם, בְּנֵי, דָּבָר זֶה קָרוֹב
לְדַבְּרֵי תוֹרָה, אֲבָל יֵשׁ לָכֶם לְהִתְרַחֵק [מִתּוֹרָה]
מֵאוֹתָם הַסְּפָרִים [הַלְלוּ] כְּדִי שְׁלֹא יִסְטֶה

עוֹמֵד, אֲלֵא כָּל יוֹם יוֹם חוֹשֵׁב כְּאֵלּוֹ הוּא
הוֹלֵךְ בְּרִיקְנוֹת, שֶׁהָרִי כְּשֶׁהִנְשָׂמָה יוֹצֵאת
מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, לֹא יוֹדַעַת לְאִיזוֹ דֶּרֶךְ
מַעְלִים אוֹתָהּ. שֶׁהָרִי הַדֶּרֶךְ לְעֵלוֹת לְמַעְלָה
לְמְקוֹם שְׂאוֹר הַנְּשָׂמוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת מְאִירוֹת,
לֹא נִתֵּן לְכָל הַנְּשָׂמוֹת, שֶׁהָרִי כְּמוֹ שֶׁהוּא
מִמְשִׁיךְ עָלָיו בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּף נִמְשָׁךְ לְאַחַר
שִׁיּוּצָא מִמֶּנּוּ.

בֹּא רְאֵה, אִם בֵּן אָדָם נִמְשָׁךְ אַחַר הַקָּב"ה
וְתִשׁוּקְתוֹ אַחֲרָיו בְּעוֹלָם הַזֶּה, אַחֲרֵי
זֶה כְּשִׁיּוּצָא מִמֶּנּוּ, הוּא נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו,
וְנוֹתְנִים לוֹ דֶּרֶךְ לְעֵלוֹת לְמַעְלָה אַחַר אוֹתָהּ
מְשִׁיכָה שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּרִצּוֹן כָּל יוֹם בְּעוֹלָם
הַזֶּה.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, יוֹם אֶחָד נִפְגַּשְׁתִּי בְּעִיר
אֶחָת מֵאוֹתָם שֶׁהָיוּ מִן בְּנֵי קָדָם,
וְאָמְרוּ לִי מֵאוֹתָהּ חֲכָמָה שֶׁהָיוּ יוֹדְעִים
מִיָּמִים רִאשׁוֹנִים, וְהָיוּ מוֹצֵאִים סְפָרִים שֶׁל
הַחֲכָמָה שֶׁלָּהֶם, וְקָרְבוּ לִי סֹפֵר אֶחָד, וְהָיָה
כְּתוּב בּוֹ, שֶׁכְּמוֹ שֶׁהִרְצוֹן שֶׁל הָאָדָם מִתְּכַנֵּן
בּוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּף מִמְשִׁיךְ עָלָיו רוּחַ
מִלְּמַעְלָה כְּמוֹ אוֹתוֹ הִרְצוֹן שֶׁנִּדְבַּק בּוֹ. אִם
רִצּוֹנוֹ הִתְכַּוֵּן לְדָבָר עֲלִיּוֹן קְדוּשָׁה, הוּא
מִמְשִׁיךְ אוֹתוֹ הַדָּבָר מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה אֵלָיו.
וְאִם רִצּוֹנוֹ לְהִתְדַבֵּק בְּצַד הָאַחַר וּמִתְכַּנֵּן
בּוֹ, הוּא מִמְשִׁיךְ אֵת אוֹתוֹ הַדָּבָר מִלְּמַעְלָה
לְמַטָּה אֵלָיו. וְהָיוּ אוֹמְרִים שֶׁעַקֵּר הַדָּבָר
תְּלוּי בְּדַבּוּרִים וּבְמַעֲשֵׂה וּבְרִצּוֹן לְהִתְדַבֵּק,
וּבְזֶה נִמְשָׁךְ מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה אוֹתוֹ הַצַּד
שֶׁנִּדְבַּק בּוֹ. וּמִצָּאֵנוּ בּוֹ כָּל אוֹתָם מַעֲשִׂים

דְּרָשׁוּ מִבְּקָשֵׁי פָּנֶיךָ יַעֲקֹב סֵלָה: וְשָׂאוּ שְׁעָרִים רְאִישֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם
וַיָּבֹאוּ מַלְאָךְ הַכְּבוֹד: ה מִי זֶה מַלְאָךְ הַכְּבוֹד יְהוָה: עֲזוּזוֹ וְגִבּוֹר יְהוָה: ִ

זוהר תהלים

זו נפש דוד, צד האמונה. נפשו - זו נפש האדם מממש. משום שכאשר יצא מן העולם הזה ונפשו תתעלה במעשים שכשרים, על מה שיתקיים בהם ללכת בין כל אותם הקדושים, כמו שנאמר (תהלים קטו) אַתְּהֵלֶךְ לִפְנֵי ה' בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים. ומשום שלא נשא לשוא נפשי, ישא ברכה מאת ה' וגו'.

כיון שעולה נשמת הצדיק למעלה הקב"ה יחד עם יעקב אבינו מקבלים פניו

מִבְּקָשֵׁי פָּנֶיךָ יַעֲקֹב סֵלָה (כד, ו): [זוהר בראשית פ' וירא (דף טז) - מדרש

הנעלם] אמר רבי שמעון בר יוחאי, כל נשמת הצדיקים, כיון שעומדת במקום שכינת הכבוד, שראויה לשבת, הקב"ה קורא לאבות ואומר להם: לכו ובקרו את פלוני הצדיק שבא, והקדימו לו שלום משמי. והם אומרים: רבון העולם, לא ראוי לאבא ללכת לראות את הבן. הבן ראוי לראות ולהראות ולדרוש את אביו. והוא קורא ליעקב ואומר לו: אתה שהיה לך צער בנים, לך וקבל [למדו] פני פלוני הצדיק שבא לכאן, ואני אלך עמך. זהו שכתוב (תהלים כד) מִבְּקָשֵׁי פָּנֶיךָ יַעֲקֹב סֵלָה. לא נאמר מבקש, אלא מבקשי. אמר רבי חייא, מראש הפסוק משמע, שכתוב זה דור דרשו וגו'.

שָׂאוּ שְׁעָרִים רְאִישֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם (כד, ו): [זוהר בראשית פ' וירא (דף

לבכם לעבודות הללו ולכל אותם הצדדים שאמר כאן שמא חס ושלום [לא] תסטו מאחר עבודת הקב"ה, שהרי כל הספרים הללו מטעים את בני האדם, משום שבני קדם היו חכמים, וירשת החכמה הזו ירשו מאברהם שנתן לבני הפילגשים, שכתוב (בראשית כה) וְלִבְנֵי הַפִּילֻגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מִתְּנַת וַיִּשְׁלַחֵם מֵעַל יִצְחָק בְּנוֹ בְּעוֹדְנֵוּ חַי קְדָמָה אֶל אֶרֶץ קְדָם. ואחר כך נמשכו באותה חכמה לכמה צדדים. אבל זרע יצחק, חלקו של יעקב, לא כך, שכתוב (שם) וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ לְיִצְחָק. זהו חלק הקדוש של האמונה שבה נדבק אברהם ויצא מאתו גורל ומאותו הצד. מה כתוב ביעקב? (שם כח) וַהֲנִי ה' נָצַב עָלָיו, וְכָתוּב וְאַתָּה יַעֲקֹב עַבְדִּי וְגו'. משום כך צריך האדם להמשיך אחר הקב"ה ולהדבק בו תמיד, שכתוב (דברים י) וְבוֹ תִדְבֹק.

בֹּא רָאֵה, (תהלים כד) מי יעלה בהר ה' וגו'. אחר כך חזר ופרש, נקי כפים. שלא עושה בידי צלם, ולא מחזיק עמהם במה שלא צריך. ועוד, שלא נטמא בהם ולא מטמא בהם את הגוף כמו אותם שמתמאים את עצמם בידי להטמא, וזה הוא נקי כפים ובר לבב, כמו זה שלא מושך את רצונו ולבו לצד האחר אלא להמשיך אחר עבודת הקב"ה.

אֲשֶׁר לֹא נִשָּׂא לְשׂוֹא נִפְשׁוֹ. כתוב נפשו ונקרא נפשי, והרי פרשה, נפשי -

גבור מלחמה: ט שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד:
י מי הוא זה מלך הכבוד והוא מלך הכבוד סלה:

זוהר תהלים

וְאֵף עַל גַּב שְׂפָמָה עֲנָפִים יֵשׁ בְּאֵילָן
וְכִמָּה תֵּאֲנִים עֲלֵיהֶם - אֱלוֹ שֶׁהִקְדִּימוּ
בְּרֵאשׁוֹנָה נִקְרָאִים בְּכוֹרִים. אֱלוֹ הֵם רֵאשִׁים
שֶׁל כָּלִם. כְּדָגְמָא שְׁלָהֶם נֹאמֵר (תהלים כד)
שְׂאוּ שְׁעָרִים רֵאשִׁיכֶם. (ישעיה מ) שְׂאוּ מֵרוֹם
עֵינֵיכֶם וְרֵאוּ מִי בְּרָא אֱלֹהִים. (במדבר א) שְׂאוּ
אֶת רֹאשׁ כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

שְׂאוּ שְׁעָרִים רֵאשִׁיכֶם. שְׁעָרִים אֱלוֹ הֵם
חֲמֻשִׁים שְׁעָרִים שֶׁל בֵּינָה, שֶׁהִיא
יְשִׁיבָה שֶׁל מַעְלָה. וְשְׂאוּ פִתְחֵי עוֹלָם - שֶׁל
יְשִׁיבָה שֶׁל מַטָּה. שְׁכַל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל
בְּתוֹרָה, לְבַסּוֹף מִתְנַשֵּׂא. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (משלי
ל) אִם נִבְלַת בְּהִתְנַשֵּׂא. וּבְאֵרוֹהוּ בְּעֲלֵי
הַמִּשְׁנָה, כָּל הַמְנַבֵּל עֲצָמוֹ עַל דְּבַרֵי תוֹרָה,
לְסוֹף מִתְנַשֵּׂא, וְיֵבֵא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד, וְאֵין
כְּבוֹד אֱלֹהִים תוֹרָה. מִכָּאֵן, מִי שֶׁלּוֹמֵד תוֹרָה
שְׂנֵקְרָאת כְּבוֹד, נִקְרָא מֶלֶךְ. וְלֹא תֹאמֵר
בְּאוֹתוֹ עוֹלָם הֵבֵא וְלֹא יוֹתֵר - אֱלֹהִים מֶלֶךְ
בְּשָׁנֵי עוֹלָמוֹת, בְּדַמוֹת רְבוּנוֹ. וּמִשׁוּם זֶה
כְּפוֹל הַפְּסוּק פְּעָמִים. אַחַת - מִי זֶה מֶלֶךְ
הַכְּבוֹד. שְׁתִּים - מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד.
שְׂאוּ שְׁעָרִים רֵאשִׁיכֶם, מֵהוּ רֵאשִׁיכֶם?
פְּעָמִים. אֱלוֹ חַיּוֹת הַמְּרַכְּבָה הַעֲלִיּוֹנָה,
וְחַיּוֹת הַמְּרַכְּבָה הַתַּחְתּוֹנָה. (ע"כ רעיא מהימנא).

חבור תורה שבכתב לתורה שבעל פה

שְׂאוּ שְׁעָרִים רֵאשִׁיכֶם וְהַנְּשִׂאוּ פִתְחֵי
עוֹלָם (כד, ז): [זוהר במדבר פ' פנחס (ד)
וְרַבִּי שְׁמַעוֹן פִּתַּח פְּסוּק וְאָמַר, שְׂאוּ
שְׁעָרִים רֵאשִׁיכֶם וְגו'. פְּסוּק זֶה בְּאֵרוֹהוּ
וְנִתְבָּאֵר. אֲבָל שְׂאוּ שְׁעָרִים רֵאשִׁיכֶם - אֱלוֹ

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, נוֹדַע בְּשְׁעָרִים
בְּעֵלָה, אֵיזָה שְׁעָרִים? כְּמוֹ שֶׁנֹּאמֵר (תהלים
כד) שְׂאוּ שְׁעָרִים רֵאשִׁיכֶם וְהַנְּשִׂאוּ פִתְחֵי
עוֹלָם. וּמִשׁוּם הַשְּׁעָרִים הַלְלוּ, שֶׁהֵם דְּרָגוֹת
עֲלִיּוֹנוֹת, בְּגִלְלָם נוֹדַע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְאִם לֹא - לֹא יְכוּלִים לְהִתְדַבֵּק בּוֹ.

בֹּא רֵאָה, הֲרֵי נִשְׁמַת הָאָדָם אֵין הוּא [אין] מִי
שֶׁיְכוּל לְדַעַת אוֹתָהּ, אֱלֹהִים עַל יְדֵי אֲבָרֵי
הַגּוּף, וְהֵם הַדְּרָגוֹת שֶׁעוֹשׂוֹת אֲמָנוֹת
הַנְּשִׂמָה. מִשׁוּם כֵּךְ נוֹדַע וְלֹא נוֹדַע. כֵּךְ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹדַע וְלֹא נוֹדַע, מִשׁוּם
שֶׁהוּא נִשְׂמָה לְנִשְׂמָה, רוּחַ לְרוּחַ, גְּנוּז
וְטָמִיר מִן הַכֹּל. אֲבָל בְּאוֹתָם הַשְּׁעָרִים, שֶׁהֵם
פִּתְחִים לְנִשְׂמָה, נוֹדַע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

שְׂאוּ שְׁעָרִים רֵאשִׁיכֶם וְהַנְּשִׂאוּ פִתְחֵי
עוֹלָם (כד, ז): [זוהר שמות פ' ויקהל (ד)
בְּשַׁעָה שֶׁנִּכְנַס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגַן
עֵדֶן, אִז כָּל אוֹתָם עֲצֵי הַגֵּן וְכָל אוֹתָן נִשְׁמוֹת
הַצְּדִיקִים פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים, (תהלים כד) שְׂאוּ
שְׁעָרִים רֵאשִׁיכֶם וְגו'. מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד
וְגו'. שְׂאוּ שְׁעָרִים רֵאשִׁיכֶם וְגו'. וּבְשַׁעָה
שֶׁנִּשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שְׂבָאֲרָץ חוֹזְרוֹת לְגוֹפֵן,
אִז מִחֲזִיקִים בָּהֶם כָּל אוֹתָם מְלֹאכִים,
וְאוֹמְרִים (שם קלד) הִנֵּה בְּרָכּוֹ אֵת ה' כָּל עַבְדֵי
ה'. וְלִמְדָנוּ שֶׁזֶה הַמַּחְנָה הַשְּׁלִישִׁי שְׂאוֹמֵר
אֵת זֶה בְּאַרְבַּע הַשָּׁעוֹת הָאַחֲרוֹנוֹת.

כָּל הַמְנַבֵּל עֲצָמוֹ עַל דְּבַרֵי תוֹרָה, לְסוֹף מִתְנַשֵּׂא
וְיֵבֵא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד - וְאֵין כְּבוֹד אֱלֹהִים תוֹרָה
שְׂאוּ שְׁעָרִים רֵאשִׁיכֶם וְהַנְּשִׂאוּ פִתְחֵי
עוֹלָם (כד, ז): [זוהר ח"ג פ' פנחס (ד)

—== זוהר תהלים ==—

שָׂאוּ, לְמִי? לְרֹאשֵׁיכֶם. שֶׁהֵם רָאשִׁים
עֲלֵיכֶם וְשׁוֹלְטִים עֲלֵיכֶם. וְהִנָּשְׂאוּ פִתְחֵי
עוֹלָם - אֱלוֹהֵי הָאֱמָנוּת, וְאַרְבַּע הֵן
שְׁלֵמָה.

ויבוא מֶלֶךְ הַכְּבוֹד - זֶה הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן שֶׁל
הַכֹּל, שֶׁהוּא מֶלֶךְ מֵאוֹתוֹ כְּבוֹד,
שֶׁמֵאִיר לְלִבָּנָהּ. וּמִי הוּא? ה' צְבָאוֹת.
וְיִבּוֹא, לְאִיזָה מְקוֹם? לְהִכְנִיס הַתּוֹרָה
בְּאֶרֶץ, בְּחִבּוֹר אֶחָד כְּמוֹ שְׂרָאִי. וְכִיּוֹן
שֶׁזֶה נִכְנָס לְמְקוֹמוֹ, אִזּוֹ הַתּוֹרָה נִכְנָסֶת
בְּאֶרֶץ, וּמִתְחַבֵּר חִבּוֹר אֶחָד, תּוֹרָה עֲלִיּוֹנָה
בְּתוֹרָה שְׁבַעֲלָפָה, מִתְחַבְּרֹת לְפָרֵשׁ
דְּבָרִים סְתוּמִים.

הֵם שְׁעָרִים עֲלִיּוֹנִים, שְׁעָרִים שֶׁל שְׁכָל
עֲלִיּוֹן, וְאֵלֹהֵי חֲמֻשִׁים שְׁעָרִים. רֹאשֵׁיכֶם -
אֵלֹהֵי הָרֹאשִׁים מִי הֵם? אֵלָא כָּל אֶחָד וְאֶחָד
יֵשׁ לוֹ רֹאשׁ לְהִתְפַּשֵּׁט וּלְעֲלוֹת זֶה בְּזֶה
וּלְהַכְלִיל זֶה בְּזֶה.

מִצָּאֵנוּ בְּסִפְרוֹ שֶׁל חֲנוּךְ: שָׂאוּ שְׁעָרִים
- אֵלֹהֵי הֵם שְׁעָרִים שְׁלֵמָה
מִהֶאֱבֹת, וְאֵלֹהֵי שְׁלֵשָׁה אֶחָדִים.
רֹאשֵׁיכֶם - אֵלֹהֵי הֵם רֹאשֵׁי אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל,
וְאֵלֹהֵי הָאֱבֹת הָעֲלִיּוֹנִים, וְאֵלֹהֵי רֹאשֵׁים
שֶׁל אוֹתָם שְׁעָרִים. וּמִשׁוּם אֵלֹהֵי שֶׁהֵם
אוֹפְנִים, שְׁסוֹכְכִים וְנוֹטְלִים אוֹתָם עַל
כְּתֻפֵיהֶם, אוֹמְרִים שָׂאוּ שְׁעָרִים רֹאשֵׁיכֶם.

כה « לְדוֹד אֵלֶיךָ יְהוָה נַפְשִׁי אֲשָׂא: ב אֱלֹהֵי כֶּךָ בְּטַחְתִּי אֵל אֲבוֹשָׁה אֵל יַעֲלֶצוּ אֵיבֵי לִי: ג גַּם כָּל קִינֹה לֹא יִבְשׁוּ וּבְשׁוּ הַבּוֹגְרִים רִיקָם:

שימוש תהלים

לכל עקא

לדוד אליך ה' נפשי אשא וגו' (כה, א): [שימוש תהלים לפרק כה] אמר אותו בכל בוקר בכל עידן דאית ליה עקא וישתזיב. ושם שלו אל"י. א' מן "אליך, ל' מן "למען, י' מן "מי זה.

זוהר תהלים

בו ו' ? וְלָמָּה סְדוּר זֶה לִפְלַע עַל אִפְסִים ? אֵלָּא סוּד עֲלִיּוֹן הוּא גְנוּז בֵּין הַחֲבָרִים. בְּשַׁעַה שְׁנַכְנַס הַלְיָלָה, (ושולט) הַעֵץ הַתַּחְתּוֹן שֶׁהַמּוֹת תְּלוּי בּוֹ, פּוֹרֵשׁ עֲנַפָּיו וּמְכַסֶּה הַכֹּל. וְעַל כֵּךְ מַחְשִׁיב, וְכָל בְּנֵי הָעוֹלָם טוֹעֲמִים טַעַם הַמּוֹת, וּמִקְדִּים אָדָם וְנוֹתֵן פִּקְדוֹן נַפְשׁוֹ, וּמִפְקִיד בִּידוֹ בְּפִקְדוֹן. וּמִשׁוֹם שְׁלוֹקֵחַ אוֹתָם בְּפִקְדוֹן, חוֹזֵר הַפִּקְדוֹן לְבַעֲלָיו בְּשַׁעַה שְׁמַגִּיעַ הַבֶּקֶר. כְּשִׁמְגִיעַ הַבֶּקֶר וְחוֹזֵר אֵלָיו פִּקְדוֹנוֹ, צָרִיךְ לְבָרֵךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא הַנְּאֻמָּן הָעֲלִיּוֹן. אַחֲרֵי שְׁקָם, נִכְנָס לְבֵית הַכְּנָסֶת, מִתְעַטֵּר בַּתְּפִלִּין, מִתְכַּסֶּה בְּכִסּוּי צִיצִית, נִכְנָס וּמִטְהַר עֲצָמוֹ בְּקַרְבָּנוֹת בַּתְּחִלָּה, אַחֵר כֵּךְ מְקַבֵּל עָלָיו עַל מַלְכוּת בְּסְדוּר שֶׁל שְׁבָחֵי דָוִד, שֶׁהֵם סְדוּר שֶׁל עַל מַלְכוּת. וּבְסְדוּר שְׁבַח זֶה מְשַׁרָּה עָלָיו אוֹתוֹ עַל. אַחֵר כֵּךְ סְדוּר תְּפִלַּת מִישָׁב, וְתְּפִלָּה מֵעַמֵּד, לְקַשְׁרָם כְּאֶחָד.

בא רָאָה סוּד הַדְּבָר, אִף עַל גַּב שְׁתְּפִלָּה תְּלוּיָה בְּמַלְל וּדְבוּר הַפֶּה - הַכֹּל תְּלוּי בְּעַקֵּר הַמַּעֲשֶׂה בַּתְּחִלָּה, אַחֵר כֵּךְ בְּדְבוּר וּבְמַלְל הַפֶּה. אֵיזָה מַעֲשֶׂה? אֵלָּא אוֹתוֹ מַעֲשֶׂה שְׁעוֹשֶׂה הָאָדָם בַּתְּחִלָּה כְּמוֹ תְּפִלָּה זוֹ. וְלֹא יִתְּפַלֵּל אָדָם תְּפִלָּה, עַד שִׁירָאָה מַעֲשֶׂה בַּתְּחִלָּה כְּמוֹ הַתְּפִלָּה. מַעֲשֶׂה

אליך ה' נפשי אשא בקשר גמור

לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נַפְשִׁי אֲשָׂא (כה, א): [זוהר בראשית פ' לך לך (דף ט"ז)] בְּעוֹדֵם הוֹלְכִים פָּגַשׁ בְּהֵם רַבִּי יִיסָא וַיהוּדִי אֶחָד עָמַו. וְהָיָה אוֹתוֹ הַיְּהוּדִי אוֹמֵר, (שם כה) לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נַפְשִׁי אֲשָׂא. לְדוֹד, וְכִי לָמָּה לֹא כָּתוּב מְזֻמּוֹר לְדוֹד אוֹ לְדוֹד מְזֻמּוֹר? אֵלָּא בְּשִׁבִיל דְּרָגְתוֹ אָמַר דָּוִד אֶת הַתְּשַׁבַּחַת שְׁאָמַר בְּשִׁבִילוֹ. אֵלֶיךָ ה' נַפְשִׁי אֲשָׂא, אֵלֶיךָ ה' לְמַעְלָה. נַפְשִׁי, מִי זֶה נַפְשִׁי? [אשא] זֶה דָּוִד, [הוא] הַדְּרָגָה הָרְאשׁוֹנָה שְׁאָמְרָנוּ. אֲשָׂא - אַעֲלֶה, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (שם קכא) אֲשָׂא עֵינַי אֶל הַהָרִים. מִשׁוֹם שְׁדוּד הָיָה מִשְׁתַּדֵּל כָּל יָמָיו לְהַעֲלוֹת אֶת דְּרָגְתוֹ לְהַתְעַטֵּר לְמַעְלָה וְלִהְתְּקַשֵּׁר שָׁם בְּקֶשֶׁר שְׁלָם כְּרָאוּי.

בְּפָרֵק זֶה יֵשׁ כָּל הָאוֹתוֹת חוּץ מְאוֹת וַיִּי מְדוּעַ, סְדֵר הַיּוֹם, הַשְּׁכֵמַת הַבֶּקֶר וְסְדֵר הַיּוֹם תְּפִלָּה וְתְּפִלִּין

לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נַפְשִׁי אֲשָׂא וכו' (כה, א-ב): [זוהר במדבר פ' במדבר (דף ק"ב:)] רַבִּי שְׁמַעוֹן פִּתַּח, (תהלים כה) לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נַפְשִׁי אֲשָׂא אֱלֹהֵי כֶּךָ בְּטַחְתִּי וְגו'. מָה רָאָה דָּוִד לְסַדֵּר שְׁבַח זֶה כְּכֵה? וְכָל הַשְּׁבָחִים שֶׁהֵם בְּא"ב, כָּלֵם שְׁלָמִים, וְזֶה חֶסֶד, שְׁאִין

—=— זוהר תהלים —=—

וכנס רגליו לאותו עץ המות, שהחזיר לו פקדונו, כמו שנאמר (בראשית מט) ויאסף רגליו אל המטה, שהרי הודה על חטאיו והתפלל עליהם.

עבשו צריך להתכנס לאותו עץ המות, ולנפל ולומר אליו, אליך ה' נפשי אשא. בהתחלה נתתי לך בפקדון. כעת שקשרתי את היחוד ועשיתי מעשה ודבור פראוי והודיתי על חטאי, הרי נפשי מסרתי לך בודאי. ויראה אדם עצמו כאלו נפטר מהעולם, שנפשו מסר למקום המות הזה, משום כך אין בו וא"ו, שוא"ו עץ החיים הוא, וזה עץ המות הוא. וזה בא להשמיענו, שסוד הדבר (מה בא להשמיענו סוד הדבר) - שיש חטאים שלא מתכפרים עד שנפטר האדם מהעולם, זהו שכתוב (ישעיהכב) אם יכפר העון הזה לכם עד תמתנו. וזה נתן עצמו ודאי למות ומסר נפשו למקום זה, לא בפקדון כמו בלילה, אלא כמי שנפטר מהעולם ודאי. ותקון זה צריך בכונת הלב, ואז הקדוש ברוך הוא מרחם עליו ומכפר לו על חטאיו. אשרי האיש שידע לפתותו ולעבד לרבונו ברצון ובכונת הלב. אוי למי שבא לפתות לרבונו בלב רחוק, ולא ברצון, כמו שנאמר (תהלים עח) ויפתוהו בפיהם ובלשונם יכזבו לו ולבם לא נכון עמו. הוא אומר (שם כה) אליך ה' נפשי אשא, ולא פל דבריו, אלא בלב רחוק, זה גורם עליו להסתלק מהעולם טרם שלא הגיעו ימיו, בזמן שאילן זה מתעורר בעולם לעשות דין. ולכן צריך אדם להדביק נפשו ורצונו ברבונו, ולא יבא אליו ברצון כוזב,

ראשון (בראשונה מעשה) בשעה שאדם קם - צריך לטהר עצמו בתחלה, ואחר כך יקבל עליו על זה, יפרש על ראשו פריסת מצנה. אחר כך יקשר קשר היחוד, שהם תפלין, (מהו תפלין), תפלה של ראש ושל יד, ולתקנם בקשר אחד בשמאל ועל הלב, כפי שבארנו (שיר השירים ב) שמאלו תחת לראשי וגו'. וכתוב (שם ח) שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך. והרי בארנו. וזהו המעשה שבתחלה. אחר כך, בשעה שאדם נכנס לבית הכנסת, יטהר עצמו בתחלה בקרבנות, בדבור הפה. אחר כך יקבל עליו על מלכות זה, לפרש על ראשו (פרישת מצוה) בשבחי דוד המלך, כמו המעשה שפורס על ראשו פרישת מצנה. אחר כך תפלת מישב כנגד תפלין של יד, ואחר כך תפלת מעמד שהיא כנגד תפלין של ראש. וזה כמו זה. מעשה כמו דבור. ודאי במעשה ודבור תלויה התפלה. ואם פוגם את המעשה, הדבור לא מוצא מקום ששורה בו, וזו לא תפלה, ונפגם האיש ההוא למעלה ולמטה, (ולא עוה, אלא) שצריך להראות מעשה ולמלל דבור עליו, וזוהי תפלה שלמה. אוי לאיש שפוגם בתפלתו, עבודת רבונו, עליו כתוב (ישעיה א) כי תבואו לראות פני וגו'. גם פי תרבו תפלה אינני שומע. שהרי במעשה ובדבור הדבר תלוי.

בא ראה, כיון שאדם עושה תפלות כך, במעשה ובדבור, וקושר קשר היחוד, נמצא שעל ידו מתברכים עליונים ותחתונים. ואז צריך האדם להראות עצמו, אחרי שסים תפלת עמידה, כאלו נפטר מן העולם, שהרי נפרד מעץ החיים

ד דְרָבִיךָ יְהוָה הַזֹּרֵעַנִי אֲרֻחֹתֶיךָ לְמַדְנִי: ה תְּדַרְיבֵנִי בְּאַמְתָּךְ וּלְמַדְנִי בִּי אֶתָּה אֱלֹהֵי תְהַלְלֵהוּ
 וְיִשְׁעֵי אוֹתְךָ קִוִּיתִי כָּל הַיּוֹם: ו זָכַר רַחֲמֶיךָ יְהוָה

זוהר תהלים

לְאוֹתוֹ הַצַּד שְׁשׂוּרָה בּוֹ הַמּוֹת, וְעוֹשֶׂה לוֹ בְּזֶה נַחַת. וְעַם כָּל זֶה, בְּאַלְפָּא בֵּיתָא יֵשׁ רַז הַרְזִים לְחַכְמִים. בְּאַלְפָּא בֵּיתָא זו אֵין וְאוֹ, וְיֵשׁ בֵּה פ"א בְּמִקְוֹמוֹ, וְהִינְנוּ (שם) פְּדָה אֱלֹהִים אֶת יִשְׂרָאֵל. אַחַר כֵּךְ ר' פְּעַמִּים הֵם, וְאֵין בֵּה קו"ף. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁנִפְיֵלָה הַזֹּ, שְׁנַמְסַר אָדָם לְמוֹת, צָרִיךְ לְכַנֵּן רְצוֹנוֹ, וְלַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְאוֹתוֹ הַצַּד שְׁשׂוּרָה בּוֹ הַמּוֹת, כְּמוֹ שְׁעוֹשֶׂה קוֹף בְּחִרְבוֹת וּבְהָרִים, מִרְאֶה אֶת עֲצָמוֹ שְׁמַת, וְנִרְאֶה שְׁמַת לְפָנֵי חַיָּה אַחַת שְׁפוּחַד מִמֶּנָּה. כִּיּוֹן שְׁאוֹתָהּ הַחַיָּה קִרְבָּה אֵלָיו, וְחוֹשֶׁבֶת לְהַרְגוֹ וּלְנַשֵּׁף אוֹתוֹ, רוֹאֶה אוֹתוֹ נוֹפֵל לְאַרְץ כְּמוֹ מֵת, וְחוֹשֶׁבֶת שֶׁהוּא מֵת, אֲזִי שְׂבָה לְאַחֲרֵיהָ וְלֹא נִלְחַמְתָּ בּוֹ. וְלִכֵּן הִסְתַּלְקוּ שְׁתֵּי הָאוֹתִיוֹת הַלָּלוּ, שְׁאֵין מַכִּיר בֵּהֶן רַק הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַדּוֹ. וְעַם כָּל זֶה, בְּרִצּוֹן הַלֵּב יֵשִׁים אֶת עֲצָמוֹ לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁמַסַּר לוֹ אֶת נַפְשׁוֹ בְּאַהֲבָה. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מַחְשִׁיב עָלָיו כְּאִלּוּ נָטַל מִמֶּנּוּ אֶת נִשְׁמָתוֹ. וְלִכֵּן צָרִיךְ לִפְלֵ בְּאַרְץ כְּמוֹ מֵת בְּשַׁעַה שְׁיֵאמַר נִפְלֵת אִפִּים, מִשּׁוּם שֵׁישׁ חֲטָאִים שְׁעוֹשֶׂה אָדָם שְׁאֵין מִתְּכַפְּרִים אֲלֵא בְּמוֹת, כְּפָתוּב (ישעיה כב) אִם יִכְפֹּר הָעוֹן הַזֶּה וְגו'. וְכַעַת, שְׁנַחֲשֵׁב לוֹ שְׁנִטְלַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת נִשְׁמָתוֹ, וְהוּא נִתֵּן אוֹתָהּ בְּרִצּוֹן, אוֹתָהּ הַשַּׁעַה עוֹמְדַת לְכַפֵּר עַל חֲטָאָיו, וּמִשְׁלִים אֶת כָּל הַצְּדִידִים, וְאֶת אוֹתוֹ הַצַּד שְׁנַתְּבָאָר.

זָכַר רַחֲמֶיךָ ה' וְחִסְדֶיךָ כִּי מַעֲזֵלִים הָמָּה

(כה, ו): [זוהר בראשית 9' בראשית (דף לז).]

מִשּׁוּם שְׁכָתוּב (שם קא) דְּבַר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לְגַדֵּד עֵינֵי. מָה זֶה לֹא יִכּוֹן? בְּשַׁעַה שֶׁהוּא מִתְקִין עֲצָמוֹ לְזֶה וּלְבוֹ רַחֵם מִן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, קוֹל יוֹצֵא וְאוֹמֵר: לֹא יִכּוֹן לְגַדֵּד עֵינֵי. (למה) זֶה צָרִיךְ לְתַקֵּן אֶת עֲצָמוֹ, לֹא יִכּוֹן, אֵינוֹ רוֹצֵה שְׁיִתְתַּקֵּן. כָּל שְׂכָן אִם הוּא בָּא לְיַחַד שֵׁם הַקְּדוֹשׁ וְלֹא מִיחַדוֹ כְּרֵאוּי. אֲשַׁרִי חֲלַקְתִּים שֶׁל הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, עֲלֵיהֶם כְּתוּב (ישעיה טו) וּבָאוּ וְרָאוּ אֶת כְּבוֹדִי וְגו'. וְכְתוּב (תהלים קמ) אֶךְ צְדִיקִים יִדְּוּ לְשִׁמְךָ וְגו'. בָּא רַבִּי אֶלְעָזָר וְנִשְׁקַיְדוּ וְאָמַר, אֲלֵמְלֵא לֹא כְּאֵתִי לְעוֹלָם רַק לְשִׁמְעַת דְּבָרִים אֲלוֹ - דִּי לִי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֲשַׁרִי חֲלַקִי וְאֲשַׁרִי חֲלַק יִשְׂרָאֵל, שְׁנַדְבָקִים בְּקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוּב (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים וְגו'. (ישעיה טו) וְעַמְךָ כָּלִם צְדִיקִים וְגו'. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. יְמַלֵּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

מה היא נפילת אפים - באל"ף ב"ת

לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נִפְשִׁי אֲשָׂא (כה, א): [זוהר חדש 9' תרומה (דף נב).] מָה הִיא נִפְלֵת אִפִּים? הִרִי פְרִשׁוּהָ, שְׁעוֹשֶׂה כָּל מָה שְׁעֲשֶׂה מִשָּׁה, תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים וּבִקְשׁוֹת וְנִפְלֵת אִפִּים, שְׁכָתוּב (דברים ט) וְאַתְּנַפֵּל לְפָנֵי ה'. אֲכַל אַחַר שְׁמַסִּים תְּפִלְתוֹ, וְנִכְנַס לְתוֹךְ אוֹתָן הַדְּרָגוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת, וְהַפְלָה נִקְשְׁרַת בְּכָלִם, יֵשׁ לְרַדַּת לְמַטָּה. וְהוּאִיל וְיִוֹרֵד לְמַטָּה, צָרִיךְ נִפְלֵת אִפִּים בְּאַלְפָּא בֵּיתָא. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁכִיּוֹן שֶׁהַתְּפִלָּה תְּפִלְתוֹ וְהוּדָה עַל חֲטָאוֹ, מִכָּאֵן וְהִלָּאָה מִרְאֶה אֶת עֲצָמוֹ שְׁמַסַּר נַפְשׁוֹ לְאַדְוָנוּ בְּאַהֲבָה. (תהלים כה) לְדוֹד אֵלֶיךָ ה' נִפְשִׁי אֲשָׂא. וְנוֹחַ לוֹ

וְחִסְדֵיךָ כִּי מַעֲוֹלָם הִמָּה: ז חַטָּאוֹת נַעֲוִיר וּפְשָׁעֵי אֵל תִּזְכֹּר כְּחִסְדֵיךָ זָכַר לִי אֶתְּהָ לְמַעַן מִזְבֵּיךָ יִתְנַחֵם: ח מִזֶּבֶחַ וַיִּשָּׂר יִתְנַחֵם: ט עַל בֶּן יִזְרָה חֲטָאִים בְּדַרְךָ: ט וַיִּדְרֶךְ עֲנִיִּים בְּמִשְׁפַּט וּלְמִדָּה עֲנִיִּים דִּרְבּוּ: י כָּל אֲרֻחוֹת יִתְנַחֵם: יא חֶסֶד וְאֱמֶת לְנַצְרֵי בְרִיתוֹ וְעִדְתֵּיו: יב לְמַעַן שִׁמְךָ יִתְנַחֵם: יג וְסַלְחָתְךָ לְעֹנֵי כִּי רַב הוּא: יד מִי זֶה הָאִישׁ יִרְאֵה יִתְנַחֵם: טו יוֹרְנֵנוּ בְּדַרְךָ יִבְחָר: יז נַפְשׁוֹ בְּטוֹב תִּלְוֵנוּ וְנִרְעֵנוּ

זוהר תהלים

מעולם, הוא זוכר אותם להגן ולרחם על העולם. כמו כן נוטל הקדוש ברוך הוא את הצדיקים מן העולם ומעלה אותם למעלה, כדי להגן על העולם.

ואם תאמר, למה לא נזכר כאן יצחק? אלא נשאר להפריע מאותם שמצייקים לבניו. זהו שכתוב (שם ב) עוררה את גבורתך. וכתוב (ישעיה מב) ה' כגבור יצא כאיש מלחמות יעיר קנאה וגו'. וזהו יצחק שהסתלק מכאן. רבי חייא אומר, זכר רחמיך ה' וחסדיך - אלו הם יעקב ואברהם, שצריכים אותם להגן עלינו. אבל יצחק עומד כדי לעשות קרבות, ומשום כך לא צריכים אותו עמם.

דבר אחר כי מעולם המה, שכשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, נטל את יצחק וקים בו את העולם. ראיה שלא יכול לעמד לבדו, נטל את אברהם והעמיד בו את העולם. זהו שכתוב (בראשית מב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, אל תקרי בהבראם אלא באברהם. ראיה שצריכים יותר קיום, לקח את יעקב ושתף אותו עם יצחק, וקים את העולם. זהו שכתוב ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמם. ועל זה באברהם ויעקב התקים העולם. ומשום כך - כי מעולם המה.

רבי חייא אומר, מעולם ממש היו, ומעולם שלמטה לקח אותם הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר נזה היו, וגברים גבורים של צד הרע היו, שכתוב אנשי שם, ולא כתוב אנשי השם, אלא אנשי שם, כמו זה כתוב (תהלים כה) זכר רחמיך ה' וחסדיך כי מעולם המה. מעולם ודאי. ומעולם שלמטה לקח אותם הקדוש ברוך הוא. והם אבות ראשונים להיות מרכבה קדושה למעלה. גם כאן המה הגברים אשר מעולם. מעולם ודאי לקח אותם הקדוש ברוך הוא. רבי יצחק אומר, מעולם [ומה]? זו מטתו שלשלמה, שכתוב (שיר א) ששים גבורים סביב לה. רבי אחא אומר, כלם נקראו בני האלהים [שהרי עדין לא התבשמה].

זכר רחמיך ה' וחסדיך כי מעולם המה - בזכות אברהם ויעקב

זכר רחמיך ה' וחסדיך כי מעולם המה (כה, ו): [זוהר ויקרא פ' שמיני (דף ל"ח)]. כתוב (תהלים כה) זכר רחמיך ה' וחסדיך כי מעולם המה. זכר רחמיך - זה יעקב. וחסדיך - זה אברהם. כי מעולם המה, ומעולם נטל אותם הקדוש ברוך הוא והעלה אותם למעלה, ועשה מהם מרכבה קדושה להגן על העולם. ומשום שהיו

יִירָשׁ אֶרֶץ: יד סוּד יְהוָה לִירְאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם: טו עֵינֵי תָמוּד אֶל יְהוָה: כה כִּי הוּא יוֹצֵא מִרְשֶׁת רְגָלָי: טז פָּנָה אֵלַי וְחַנּוּנִי בִּי יַחֲדָה וְעֵנִי אֲנִי:

— זוהר תהלים —

ברוך הוא תמיד, והם ראויים לאותם סודות עליונים, ושיהיו אותם סודות עליונים בגניזות ובנסתר כראוי, משום שהם סודות עליונים. אבל ובריתו להודיעם - הסוד שהוא עומד בברית הקדש, להודיעם, משום שהוא מקום שעומד להגלות ולדעת.

ועוד, סוד ה' ליראיו - שהם סודות העומדים ביראה, ואותם יראי חטא יראים בהם באותם סודות עליונים. אבל ובריתו להודיעם - לדעת ולפרש דברים, משום שאותם הדברים עומדים לפרוש.

בא וראה, בארבעים ושנים אותיות נחקק העולם והתקנים, וכלם עטרה של השם הקדוש. כשמצטרפות, עולות באותיות שלמעלה ויורדות למטה, מתעשרות בעשרות בארבעת צדדי העולם, ויכול להתקנים. אחר כך יצאו האותיות ובראו את העולם למעלה ומטה, בעולם היחוד ובעולם הפרוד, ונקראים (שיר השירים ב) הרי בטר, הרי הפרוד שנסקים, כשצד הדרום מתחיל לקרב אליו, ואז המים שופעים, ובכח הזה שלמעלה שופע, והכל הוא בשמחה. כשהמחשבה עולה ברצון של השמחה מטמיר כל הטמירים, מגיע ושופע מתוכה זהר אחד, ומתקרבים זה בזה, והרי פרשוה. ואותן ארבעים ושנים אותיות הן סוד עליון, ובהן נברא העולם העליון והעולם התחתון, והן

סוד העליון של התורה - הוי אומר זו אות ברית קדש

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם (כה, יד): [זוהר בראשית פ' יחיי (דף רלז):] בסודם אל תבא נפשי וגו'. רבי אבא פתח ואמר, (תהלים כה) סוד ה' ליראיו וגו'. סוד ה' ליראיו - הסוד העליון של התורה לא נתן הקדוש ברוך הוא אלא לאותם יראי חטא, ומי שהם יראי חטא, מתגלה להם סוד עליון של תורה. ומיהו סוד העליון של התורה? הוי אומר זו אות ברית קדש, שנקראת סוד ה' ברית קדש. שמעון ולוי הטריחו עצמם על סוד זה באנשי שכם שימולו עצמם ויקבלו עליהם סוד זה, והפסוק מעיד שבמרמה. ועוד, במעשה זמרי בן סלוא שפסל את הסוד הזה. ויעקב אמר, בסודם אל תבא נפשי. מי זו נפשי? זו נפש שנכנסת ונאחזת בברית העליונה למעלה, ונקראת נפש צרור החיים.

בשם קדוש של שם ארבעים ושנים (מ"ב) אותיות נברא העולם

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם (כה, יד): [זוהר שמות פ' פקודי (דף רל"ד):] פתח רבי יהודה אחריו ואמר, (תהלים כה) סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם. פסוק זה הרי פרשוהו, אבל סוד ה' ליראיו - אותו סוד עליון שעומד בגניזות, (שהוא סתום וגנוז) לא עומד אלא ליראיו, שהם יראים מהקדוש

י צרות לְבָבִי הִרְחִיבוּ מִמְצוּקוֹתַי הוֹצִיאֵנִי: יי רֵאֵה עֲנִי וְעֲמְלֵי וְשֵׂא לְכָל חַפְאוֹתַי: יט רֵאֵה אוֹיְבֵי בִּי רְבוּ וְשִׁנְאָת חֲמָם שְׁנֵאוּנִי: כ שְׁמְרָה נַפְשִׁי וְהִצִּילֵנִי אֵל אֲבוֹשׁ בִּי חֲסִיתִי בְּךָ: כא תָּם וְיֵשֶׁר יִצְרוּנִי בִּי קִנְיֹתֶיךָ: כב פֶּדֶה אֱלֹהִים מִיָּדַי אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל צָרוֹתָיו:

זוהר תהלים

מעוררים מעשה למעלה. ובאותו זמן נדחית אותה העולה מכל העם הקדוש למעלה, ומתקנים לאותה העולה כלי אחד עם עפר להשרות אותה העולה בתוכו, בסוד הכתוב (ישעיה סה) ונחש עפר לחמו. (בראשית ג) ועפר תאכל כל ימי חיך. מכאן שלא צריך לנהג בזיון במקום שהוא. אף על גב שמעבירים אותו מהברית הזו, ומקומו כאשר נפרד מהברית הזו הוא עפר, (שהנה) שהרי אחר שהנחש ההוא העבר מלפני האדם, הקדוש ברוך הוא שם לו את מדורו בעפר, שכתוב ועפר תאכל כל ימי חיך. וכיון שהקדוש ברוך הוא כשהעביר אותו מלפני אדם, שם מדורו בעפר והתקין אותו, כך באותו גון ממש אנו צריכים כשמעבירים את העולה, להתקין לה עפר שיהיה בו המדור שלו. כל אדם צריך להקריב אותו בן קרבן לקדוש ברוך הוא, בשמחה, ברצון הלב, להכניסו תחת כנפי השכינה, ונחשב לפני הקדוש ברוך הוא שהוא קרבן שלם שיתקבל ברצון. והקרבן הזה, כמו קרבן הבהמה. זה לשמנה ימים, וזה לשמנה ימים, שכתוב ומיום השמיני והלאה ירצה. במה ירצה? בזה שעוברת עליו שבת אחת. כיון שעוברת עליו שבת אחת, אז זה ירצה לקרבן, וזה לקרבן. למה? משום שנדבק ונודמן אל אותה השבת, סוד ברית הקדש, ועל כן הכל הוא בסוד עליון. (ע"כ רעיא מהימנא).

הקיום וסוד כל העולמות. ועל שהן סוד העולמות, כתוב סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם. זה סוד האותיות החקוקות בהצנע, מפרשות בחקיקותיו בגלוי. כל אדם צריך להקריב אותו בן קרבן לקדוש ברוך הוא, בשמחה, ברצון הלב, להכניסו תחת כנפי השכינה, ונחשב לפני הקדוש ברוך הוא שהוא קרבן שלם שיתקבל ברצון. סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם (כה, יד):

[זוהר ויקרא פ' תוריע (דף מ"ד.)] וביום השמיני ימול בשר ערלתו. מצוה זו למול לשמנה ימים מילת ברית הקדש. סוד עליון, שכתוב (תהלים כה) סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם. למי? לאותם יראיו, אותם יראי חטא, שהרי סוד הברית הקדוש לא ראוי לגלות, רק להם. ואת סוד הברית הקדוש הרי פשוהו, ונתבאר בכמה מקומות. וסוד זה לשמנה ימים הוא חיוב על העולם, לכל העם הקדוש, שכתוב וביום השמיני ימול בשר ערלתו. יום השמיני - זהו אות ברית הקדש, והוא שמיני לכל הדרגות, ומילת אותו הברית להעביר אותה עולה מלפני הברית. שהרי באותו הזמן שמתכנסים העם הקדוש להעביר אותה העולה מלפני הברית, הקדוש ברוך הוא מכניס את כל הפמליא שלו ומתגלה ודאי להעביר את אותה העולה למעלה מלפני הקדוש. שהרי כל המעשים שישראל עושים למטה,

כו א לְדָוִד שִׁפְטָנִי יְהוָהּ כִּי אֲנִי בָּתְמוּי חֲלָבְתִי וּבְיוֹנוּתִי בְּטַחְתִּי
 לֹא אֶמְעָר: ב בְּחַנְנֵי יְהוָהּ וְנַסְנִי (צְרוּפָה) צָרְפָה כְּלוּזְתִי וְלִפְנֵי: ג פִּי
 חֲסִדְךָ לִגְדֵךְ עֵינַי וְהִתְחַלְבְּתִי בְּאַמְתָּךְ: ד לֹא יִשְׁבַּחְתִּי עִם מְתֵי שְׂוֵא וְעַם נַעֲלָמוֹם
 לֹא אָבוּא: ה שְׁנֵאתִי קָהֵל מְרַעִים וְעַם רְשָׁעִים לֹא אֵשֵׁב: ו אֶרְחֵץ בְּנִקְיוֹן בְּפִי

===== שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים =====

לצרה ולסכנה

שפטני וגו' (כו, א): [שימוש תהלים לפרק כו]. למי שיש לו צרה בין בים בין ביבשה או למי שהוא בשביה ח"ו, אמור אותו ויש בו י"ב פסוקים וינצל ושם שלו אלהכ". א' מן "אשר בידיהם, ל' מן "לשמיעה, ה' מן "קהל, כ' מן "כפי, י' מן "חטאים.

===== זוהר תהלים =====

רוח רעה שורה על האדם בלילה וכשנשמתו חוזרת נשאר על ידיו עד שנוטל ידיו

"אֶרְחֵץ בְּנִקְיוֹן בְּפִי וְאֶסְבְּבָה אֶת מוֹזְבַּחְךָ
 ה" (כו, ו): [זוהר תורה; זוהר חלק א'
 פ' וישב דף קפד:] אמר רבי שמעון, מקרא זה נתבאר, אבל בוא וראה סוד הדבר כאן, שהרי אין לך אדם בעולם שלא יטעם טעם מיתה בלילה, ורוח טמא שורה על אותו הגוף, מה הטעם, לפי שהנשמה הקדושה נסתלקה מן האדם ויצאה ממנו, וכיון שהנשמה הקדושה יצאה ונסתלקה ממנו, שורה רוח טמא על אותו הגוף ונטמא, וכאשר הנשמה חוזרת אל הגוף, נתבטל זוהם ההוא, והרי אמרו שידי של האדם זוהם הטמא נשאר בהם, ולכן אל יעביר ידיו על עיניו, לפי שאותו רוח טמא שורה על ידיו, עד שירחץ אותן, וכאשר נוטל ידיו כראוי, אז נתקדש ונקרא קדוש. אופן הנטילה. ואיך צריך להתקדש, נצרך כלי אחד למטה, וכלי אחד למעלה, כדי שיתקדש מהכלי שלמעלה, והכלי שלמטה שינתן זוהם הטמא בו, כלי זה

לקבל הטומאה וזה להתקדש ממנו, זה ברוך וזה ארור, וצריך להזהר שאותן מים טמא אל ישפכם בבית, שלא יקרב אליהם איש, כיון שבהם מתאספים הצד של טומאה, ויכול לקבל נזק מאותן מים טמאים, ועד שיעביר הזוהם מן ידיו לא יברך וזה נתבאר, ולפיכך האדם טרם שיקדש ידיו בבקר נקרא טמא, וכיון שנתקדש נקרא טהור, ולפיכך אל יטול ידיו אלא מן יד שנטהרה תחלה, ככתוב: "וְהִזָּה הַטְּהַר עַל הַטְּמֵא" (במדבר יט, יט), זה נקרא טהור וזה נקרא טמא. מים המאוררים האלו היכן צריכים לשפכן. לפיכך כלי אחד למעלה וכלי אחד למטה, זה קדוש וזה טמא, ומאותן מים אסור לעשות בהם כלום, אלא צריך לשפכם במקום שאנשים לא יעברו עליהם, ולא ילין אותם בבית, שהרי כשנשפכים בארץ רוח טמא נמצא שם ויכול להזיק, ואם יחפור עבורם חפירה משופעת תחת האדמה שלא יהיו נראים מה טוב, ואל יתנם לנשים מכשפות שיכולות להרע לאנשים בהם, לפי שהם מים מאוררים, והקדוש ברוך הוא יחפץ

וְאִסְבְּכָה אֶת מִזְבְּחֶךָ יְהוָה: ז לְשִׁמְעַת בְּקוֹל תְּזוּדָה וְלִסְפָּר כָּל נַפְלְאוֹתֶיךָ:
 ה יְהוָה אֶהְבְּתִי מֵעוֹן בֵּיתֶךָ וּמִקּוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ: ט אֵל תִּאֶסֶף עִם
 חַטָּאִים נַפְשִׁי וְעִם אַנְשֵׁי דָמִים חַיִּי: י אֲשֶׁר בִּידֵיכֶם זָמַח וַיְמַיֵּן מְלֶאכֶה שְׂחָד:
 יא וְאֲנִי בְּתַמִּי אֵלֶיךָ פָּדַנִי וְחַנּוּנִי: יב רַגְלֵי עֲמֻדָה בְּמִישׁוֹר בְּמִקְהָלִים אֲבַרְךָ
 יְהוָה:

— זוהר תהלים —

לטהר לישראל להיותם קדושים, שכתוב: מכל טמאותיכם ומכל גלוליכם אטהר
 "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם אֶתְכֶם" (יחזקאל לו, כה).

כז א לְדָוִד יְהוֹנָדָה אֹרֵי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָא יְהוֹנָדָה מְעוֹז חַיִּי מִמִּי אֶפְחָד: ב בְּקָרֵב עָלַי מְרַעִים לְאֵבֶל אֶת בְּשָׂרֵי צָרִי וְאִיבֵי לִי הִמָּה כְּשֵׁלוֹ

— שִׁמּוֹשׁ תְּהִלִּים —

לחיות רעות

ה' אורי וישעי וגו' (כז, א): [שימוש תהלים לפרק כז]. אי בעית למכבש בעירא אמור הני פסוקים באודנה והיא מתכבשת.

— זוהר תהלים —

אותם המינים הרעים הוא מכניס לנגב תהום רבה, וכופת את החמור, ומורידו בשרים שתחת העפר של זהמת הקשר. משום כך יששכר, שהשתדלותו בתורה, כופת את החמור ומוריד אותו מאותו גרם המעלות, שהוא עולה להזיק לעולם, ושם מדורו בין המשפתיים, בין זהמת השרים שבעפר.

בא ראה מה פתוב, וירא מנחה פי טוב ואת הארץ פי נעמה ויט שכמו לסבל ויהי למס עבד. וירא מנחה פי טוב - זו תורה שבכתב. ואת הארץ פי נעמה - זו תורה שבעל פה. ויט שכמו לסבל - לסבל על התורה ולדבק בה ימים ולילות. ויהי למס עבד - להיות עובד את הקדוש ברוך הוא ולדבק בו ולהתיש את עצמו בה. רבי שמעון ורבי יוסי ורבי חייא היו הולכים מהגליל העליון לטבריה. אמר רבי שמעון, נלך ונשתדל בתורה, שכל מי שיודע להשתדל בתורה ולא משתדל - מתחייב בנפשו, ולא עוד, אלא נותנים עליו על הארץ ושעבוד רע, שכתוב ביששכר ויט שכמו לסבל. מה זה ויט? סטה, כמו שנאמר (שמואל א ח) ויטו אחרי הבצע. מי שסוטה דרכו ועצמו שלא לסבל על תורה, מיד ויהי למס עבד.

העוסק והמקבל עליו עול התורה שמור הוא בעולם הזה ולעוה"ב ומבטל כל המזיקים והדינים מן העולם

לְדָוִד ה' אֹרֵי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָע ה' מְעוֹז חַיִּי מִמִּי אֶפְחָד (כז, א): [זוהר בראשית 9' ויחי (99 רמב"ג)] דְּבַר אַחַר יִשְׁשַׁכָּר חֲמַר גְּרָם רִבִּץ וְגו' - פָּתַח וְאָמַר, (תהלים כז) לְדָוִד ה' אֹרֵי וַיִּשְׁעֵי מִמִּי אִירָע ה' מְעוֹז חַיִּי מִמִּי אֶפְחָד. כְּמָה חֲבִיבִים הֵם דְּבָרֵי הַתּוֹרָה, כְּמָה חֲבִיבִים אוֹתָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂכָל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדְּל בַּתּוֹרָה, לֹא פוֹחַד מִפְּגַעֵי הָעוֹלָם, שְׁמור הוּא לְמַעֲלָה, שְׁמור הוּא לְמַטָּה. וְלֹא עוֹד, אֲלֹא שְׁכּוֹפֵת כָּל פְּגַעֵי הָעוֹלָם וּמורִיד אוֹתָם לְעַמְק תְּהוֹם רַבָּה.

בא ראה, בשעה שנכנס הלילה, הפתחים נסתמים, וכלבים וחמורים שורים ומשוטטים בעולם, ונתנת רשות להשחית, וכל בני העולם ישנים במטותיהם, ונשמות הצדיקים עולות להתענג למעלה. כשמתעוררת רוח צפון ונחלק הלילה, התעוררות קדשה מתעוררת בעולם, וזה נאמר בכמה מקומות. אשרי חלקו של אותו אדם שעומד באותה שעה ומשתדל בתורה. כיון שהוא פותח בתורה, את כל

וְנִפְּלוּ: ג אִם תַּחֲנֶנָּה עָלַי מִחֲנָה לֹא יִירָא לְבִי אִם תִּקְוֶם עָלַי מִלְחָמָה בְּזֹאת אֲנִי
בוטח: ד אַחַת שְׁאַלְתִּי מֵאֵת יְהוָה אֲוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ שְׁבִתִּי בְּבֵית יְהוָה

זוהר תהלים

לא שמר אותה דוד המלך כראוי, המלכות
העברה ממנו כל אותו הזמן. וכך למדנו,
הזאת הזו נרמזה במלכות שלמעלה,
ונרמזה בירושלים, הקריה הקדושה.
באותה השעה שדוד עבר עליה, יצא קול
ואמר: דוד, במה שנקשרת תותר. אותך
טורדים מירושלים, והמלכות תוסר ממך.
מנין לנו? שכתוב (שמואל ב יב) הנני מקים
עליך רעה מביתך. מביתך במדיק. וכך
היה. במה שעבר עליו נענש. ומה דוד
המלך כך - שאר בני העולם על אחת כמה
וכמה.

בזאת אני בוטח - הינו תורה

אם תחנה עלי מחנה וגו' (כז א): זוהר
בראשית פ' ויחי (דף רטו:): רב נחמן אמר
מכאן, (תהלים כז) אם תחנה עלי מחנה לא
יירא לבי וגו' בזאת אני בוטח, זאת - זו
תורה תהיה לכשיבא המשיח, ולכן (שיר ב)
וקול התור נשמע בארצנו. למה נמשלה
התורה לגוזל? מה גוזל קולו ערב - אף
דברי התורה קולם ערב, והקול הזה יהיה
כשיבא המשיח ליום הדין. למדנו, הנצנים
נראו בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור
נשמע בארצנו. הנצנים - אלו האבות של
המרכבה שמן העולם הם יקומו ויתראו.
עת הזמיר הגיע - התשבחות שישבחו
הלויים כשישובו לעבודתם כבתחלה. וקול
התור - אשר נתן לי אלהים בזה, דברי
תורה שהם ערבים כקול התור הזה, ז"ה

כיון שהקב"ה אוהז באדם לא יפחד באותו
עולם מכל בעלי הדינים

לדוד ה' אורי וישעי ממי אירע ה' מעוז
חיי ממי אפחד וכו' (כז א): זוהר
במדבר פ' במדבר (דף ק"ט): פתח ואמר, (תהלים
כז) ה' אורי וישעי ממי אירא וגו'. ה' אורי
וישעי, כיון שאדם הסתפל (נאחו) באור
שלמעלה, והקדוש ברוך הוא מאיר עליו,
לא פוחד מעליונים ותחתונים, כמו
שנאמר (ישעיה ס) ועליך יזרח ה' וכבודו
עליך יראה. ה' מעוז חיי, כיון שהקדוש
ברוך הוא אוהז באדם, לא יפחד באותו
עולם מכל בעלי הדינים. גם אני כמו זה,
כיון שאחזתי באביו ובך, לא אפחד
בעולם הזה ובעולם האחר.

זאת - אות הברית

אם תחנה עלי מחנה וגו' (כז א): זוהר
בראשית פ' לך לך (דף צג:): פתח אחר
ואמר, כתוב (תהלים כז) אם תחנה עלי מחנה
וגו'. כך שנינו, בזאת אני בוטח, מה זה
בזאת? זו אות הברית המזמנת תמיד אצל
אדם, ונרמזה למעלה. ומשום כך נאמר
בזאת, כמו שכתוב זאת אות הברית, זאת
בריתי, והכל בדרגה אחת. ושנינו, זה
וזאת הם בדרגה אחת ולא נפרדים. ואם
תאמר, אם כך, הרי שאר בני האדם כך,
למה דוד בלבדו ולא אחר? אלא משום
שהיא אחוזה בו ונרמזה בו, והיא כתר
המלכות. בא ראה, משום שאת הזאת הזו

כָּל יְמֵי חַיֵּי לַחַזוֹת בְּנַעַם יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ: הַ כִּי יַצְפִּנֵנִי בַסֶּכֶה
בְּיוֹם רָעָה יִסְתַּרְנִי בְּסֵתֶר אֶהְלֹו בְּצוּר יְרוּמִמֵּנִי: וְעֵתָה יְרוֹם רֹאשִׁי עַל אֵיבֵי

זוהר תהלים

(ישעיהו סד, ג). מי שאינו זוכה כל כך יש לו מקום בגן עדן של מטה. ואותן שאין זוכים לעלות כל כך, יש להם מקום למטה כפי דרכיהם, והם אינם זוכים למקום ההוא, ולראות כמו שרואים אותן הצדיקים שהם למעלה, ואלה עומדים בקיום העדן למטה ולא יותר. הצדיקים בגן עדן שלמטה נהנים מזיו השכינה. ואם תשאל איזהו עדן שלמטה, אלא זה עדן שנקרא חכמה שלמטה, והוא עומד על הגן שבארץ, והשגחת אותו העדן עליו, ואלה עומדים בגן הזה, ונהנים מאותו העדן. גן עדן שלמטה בלשון נקבה שלמעלה בלשון זכר. מה בין העדן שלמטה לשלמעלה, כיתרון האור מן החשך, עדן שלמטה נקרא עדנה בלשון נקבה, עדן העליון נקרא עדן בלשון זכר, עליו כתוב: "עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחפה לו".

כְּדִי לְהַעֲבִיר אֶת הַדִּין מִן הָעוֹלָם. אֲשִׁירָה וְאֶמְרָה - לַיהוּדוֹת וּלְשִׁבְתָּ לְקַבֵּ"ה לְלֹא הַפְּסֵק לְעוֹלָם

וְעֵתָה יְרוֹם רֹאשִׁי עַל אֵיבֵי סְבִיבוֹתַי וְאֶזְבְּחָה בְּאֶהְלֹו זִבְחֵי תְרוּעָה

אֲשִׁירָה וְאֶמְרָה יְהוָה (כז, ט). [זוהר בראשית פ' מקץ (ד קצח)]. ויוסף הוא השליט על הארץ וגו'. רבי ייסא פתח ואמר, (תהלים כז) ועתה ירום ראשי על איבי סביבותי ואזבחה באהל זבחי תרועה אשירה ואמרה לה.

וזאת תור שנים. מה רוצה לומר? וסוד הדבר - בזמן שלא תהיו תחת פני השכינה, א' של זאת יורד, והוא מתחת לכל, ועולה ה' של זה אל ואנוהו משחרב הבית, שה"א לא יכלה לדור ולהיות בין עמים נכרים, שה"א קדושה חתוכה מן השם. ה"א אלהי: ה"א עדיפה בקדושה, א' עדיפה לאותיות. כשישבו ישראל לארצם, ה"א קדושה שהיא חתוכה מן השם של הקדוש ברוך הוא, תשוב בזה ויצא מגין מתקן.

הצדיקים שזוכים להתקשר בצרור החיים, הם זוכים לראות בכבוד העליון של המלך הקדוש

לַחַזוֹת בְּנַעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ (כז, ד):

[זוהר חלק ג' פ' חוקת (ד קצח): זוהר תורה] מדור הצדיקים הרבה יותר גבוה מאשר המלאכים. "לחזות בנעם ה' ולבקור בהיכלו". אמר רבי חייא, בוא וראה, הצדיקים שזוכים להתקשר בצרור החיים, הם זוכים לראות בכבוד העליון של המלך הקדוש, כמו שכתוב: "לחזות בנעם ה' ולבקור בהיכלו", והם מדורים יותר גבוה מכל אותן מלאכים הקדושים וכל המדרגות שלהם, שהרי מקום עליון הוא (חדוה עליונה היא) אין זוכים העליונים והתחתונים לראותו, זהו שכתוב: "עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחפה לו"

סְבִיבוֹתַי וְאַזְבְּחָהּ בְּאַהֲלוֹ זִבְחֵי תְרוּעָה אֲשִׁירָה וְאַזְמַרְחָ לַיהוָה ־ ז שְׁמַע
 יְהוָה ־ ח קוֹלִי אֶקְרָא וְחַנּוּנִי וְעֲנֵנִי: ח לֵךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוּ פָנַי אֶת פְּנֵיךָ יְהוָה ־
 ט אֲבַקֵּשׁ: ט אֵל תִּסְתַּר פְּנֵיךָ מִמֶּנִּי אֵל תֵּט בְּאַף עֲבָרְךָ עֲזַרְתִּי הָיִיתָ אֵל

— זוהר תהלים —

אֲשִׁירָה וְאַזְמַרְחָ - להודות ולשבח לקדוש
 ברוך הוא ללא הפסק לעולם.

דְּבַר אַחַר, וְעֵתָה יְרוּם רֹאשִׁי - בכל, יִצַּר
 טוב על יִצַּר רַע, שְׁכָתוֹב עַל אֵיבֵי
 סְבִיבוֹתַי, זֶה הַיִּצָּר הָרַע שֶׁהוּא סְבִיב
 הָאָדָם, וְהוּא שׁוֹנֵא אוֹתוֹ בְּכָל. וְאַזְבְּחָהּ
 בְּאַהֲלוֹ זִבְחֵי תְרוּעָה - זוֹ הַתּוֹרָה שֶׁנִּתְּנָה
 מִצַּד הָאֵשׁ, כְּכַתוּב (דברים לג) מִיַּמֵּינוּ אֵשׁ דָּת
 לָמוּ. שֶׁהָרִי בְּשִׁבִיל הַתּוֹרָה יְרוּם רֹאשׁוֹ [של
 האדם] וְנִשְׁבָּרִים כָּל שׁוֹנְאָיו לְפָנָיו, כְּכַתוּב
 (תהלים יח) תִּכְרִיעַ קָמִי תַחְתָּי.

דְּבַר אַחַר, וְעֵתָה יְרוּם רֹאשִׁי - להכלל עם
 הָאֲבוֹת, שֶׁהָרִי דָּוִד הִמְלִיךְ יֵשׁ לוֹ
 לְהַדְבִּיק עִם הָאֲבוֹת, וְאֵז יִתְרוֹמֵם וְיַעֲלֶה
 לְמַעְלָה, וְהוּא בְקִשׁוֹ אֶחָד עִמָּם. עַל אֵיבֵי
 סְבִיבוֹתַי - אֵלוֹ הֵם שֶׁבְּצַד הַשְּׂמָאל, כָּלֵם
 בְּעֲלֵי הַדֵּינִים שֶׁמִּתְּכַוְּנִים לְחַבֵּל, וְאֵז
 הַשְּׂמֵשׁ מִתְּחַבֵּר לְלִבְנָה, וְהַכֵּל הוּא אֶחָד.

רְאוּי הוּא דָּוִד הִמְלִיךְ לֹמֵר שִׁירָה בְּשִׁבִיל
 כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם

לֵךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוּ פָנַי אֶת פְּנֵיךָ ה'
 אֲבַקֵּשׁ (כו, ח): [זוהר ויקרא פ' אמוז (דף
 צ"ג)] אֵלָה מוֹעֲדֵי ה' מִקְרָאֵי קִדְשׁ אֲשֶׁר
 תִּקְרָאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם. רַבִּי יִצְחָק פִּתַּח,
 (תהלים כז) לֵךְ אָמַר לְבִי בְקִשׁוּ פָנַי אֶת פְּנֵיךָ
 ה' אֲבַקֵּשׁ. אֵת הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאֵרוֹ הַחֲבָרִים
 בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת, אֲבָל הַפְּסוּק הַזֶּה כָּךְ
 נֶאֱמַר, לֵךְ אָמַר לְבִי, דָּוִד הִמְלִיךְ אָמַר אֵת
 זֶה בְּשִׁבִיל כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל כִּנְגַד הִמְלִיךְ

בְּאֵה, כְּשֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְּרַצֶּה
 מִהָאָדָם, הוּא זוֹקֵף אוֹתוֹ עַל כָּל בְּנֵי
 הָעוֹלָם וְעוֹשֶׂה אוֹתוֹ הָרֹאשׁ שֶׁל הַכֵּל, וְכָל
 שׁוֹנְאָיו נִכְנָעִים תַּחְתָּיו. אֵת דָּוִד הִמְלִיךְ
 שְׁנָאוֹ אֶחָיו, דָּחוּ אוֹתוֹ מֵהֶם - הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא הָרִים אוֹתוֹ עַל כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם.
 בְּאֵה חֲמִיו - בְּרַח מִלְּפָנָיו, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הָרִים אוֹתוֹ עַל כָּל מַלְכוּתוֹ, וְכָלֵם הָיוּ
 כּוֹרְעִים וְסוֹגְדִים לְפָנָיו. וְאֵת יוֹסֵף דָּחוּ
 אֶחָיו, אַחַר כֵּךְ כָּלֵם כָּרְעוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְפָנָיו,
 זֶהוּ שְׁכָתוֹב וַיִּבְאוּ אֶחָי יוֹסֵף וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ
 אִפְּיָם אֲרֻצָּה.

דְּבַר אַחַר, וְעֵתָה יְרוּם רֹאשִׁי - מה זה
 וְעֵתָה? כְּמוֹ וְאֵתָה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר,
 הִנֵּה נִתְבָּאֵר, עֵת שֶׁהִיא הַדְּרָגָה הָעֲלִיוֹנָה.
 וּמִי הִיא אוֹתָהּ הָעֵת? זוֹ ה"א, וְנִקְרָאת
 עֵתָה. וְעֵתָה - זֶה הוּא וּבֵית דִּינּוֹ. יְרוּם
 רֹאשִׁי - לְהָרִים אוֹתָהּ בְּכַבוֹד וּמַלְכוּת. עַל
 אֵיבֵי סְבִיבוֹתַי - אֵלוֹ שְׂאֵר מַלְכֵי הָאָרֶץ.
 וְאַזְבְּחָהּ בְּאַהֲלוֹ - זוֹ יְרוּשָׁלַיִם. בְּאַהֲלוֹ - זֶה
 אֶהֱל מוֹעֵד. זִבְחֵי תְרוּעָה - שִׁישְׁמַע כָּל
 הָעוֹלָם. אֲשִׁירָה וְאַזְמַרְחָ - מֵאוֹתוֹ צַד
 שֶׁהִיא הַתְּרוּעָה. שֶׁהָרִי מִשָּׁם, מִהַצַּד שֶׁל
 הַתְּרוּעָה, בְּאֵה הַשִּׁירָה וְהַתְּשַׁבַּחַת. דְּבַר
 אַחַר וְעֵתָה יְרוּם רֹאשִׁי - זוֹ כְּנִסֵּת יִשְׂרָאֵל.
 עַל אֵיבֵי סְבִיבוֹתַי - זֶה עֲשׂוֹ וְכָל הַשְּׂרִים
 שְׁלוֹ. וְאַזְבְּחָהּ בְּאַהֲלוֹ - אֵלוֹ יִשְׂרָאֵל. זִבְחֵי
 תְרוּעָה - שְׁכָתוֹב (שם נא) זִבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ
 נִשְׁבְּרָה, כְּדִי לְהַעֲבִיר אֵת הַדִּין מִן הָעוֹלָם.

תַּשְׁשֵׁנִי וְאֵל תַּעֲזֹבֵנִי אֱלֹהֵי יִשְׁעָי: י כִּי אָבִי וְאִמִּי עֲזָבוּנִי וַיְהוֹזֵבֵנִי
 וַאֲסַפְּנִי: יא הוֹרֵנִי יְהוָה: יב דַּרְכֶּךָ וַנְּחַנֵּנִי בְּאַרְחֵ מִישׁוֹר לְמַעַן שׁוֹרְרֵי: יג אֵל
 תִּתְּנֵנִי בְּנַפְשׁ צָרִי כִּי קָמוּ כִּי עָרִי שָׁקֵר וַיִּפַּח חָמָס: יד לֹאֵל הָאֲמֵנָתִי לְרֵאוֹת
 בְּטוֹב יְהוָה: טו בְּאַרְצֵ חַיִּים: יו קָנֹה אֵל יְהוָה: יז חֹזֵק וַיֵּאֱמִין לִבֶּךָ וַקָּנֹה
 אֵל יְהוָה:

— זוהר תהלים —

בה. דְּבַר אַחַר לֵךְ אָמַר לְבִי בְּקֶשׁוֹ פְּנֵי -
 בְּשִׁבְלֶךָ אָמַר לְבִי לְבִנֵי הָעוֹלָם בְּקֶשׁוֹ פְּנֵי,
 (את פניך ה' אבקש) אֵלֹהִים זְמַנִּים וְחֲגִים שְׁכָלָם
 הַזְמִין לָהֶם לְמָקוֹם שֶׁנִּקְרָא קִדְשׁ, כְּדִי
 לַעֲטֹר אוֹתָם כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּיוֹמוֹ, כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד בְּזִמְנֵנוּ, וַיִּשְׁאַבוּ כָלֵם מֵאוֹתוֹ
 עִמָּק הָעֲמֻקִּים שֶׁהִנְחִילִים וְהַמְעִינֹת
 יוֹצְאִים מִשָּׁם. מִשׁוֹם כֶּךָ כְּתוּב מִקְרָאֵי
 קִדְשׁ, מְזַמְנִים הֵם לְאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא
 קִדְשׁ, לְהַתְעַטֵּר בוֹ וּלְהִשָּׂאֵב בוֹ, כְּדִי
 שִׁיתְקַדְּשׁוּ כָלֵם כְּאֶחָד, וְתִמְצָא בָהֶם
 שְׂמֵחָה.

הַקְדוּשָׁה. וְמָה אָמַר? לֵךְ אָמַר לְבִי,
 בְּשִׁבְלֶךָ אָמַר לְבִי לְבִנֵי הָעוֹלָם, וְהִזְהִיר
 אוֹתָם לְבִי, שֶׁהוּא אֲחוּז בּוֹ, שְׂאֵת זֶה
 בְּשִׁבְלֶךָ הַמְלֶךְ הָעֲלִיּוֹן הוּא אָמַר. בְּקֶשׁוֹ
 פְּנֵי, אֵלֹהִים עֲטָרוֹת הַמְלֶךְ שֶׁהוּא אֲחוּז בָּהֶן,
 וְהֵם בּוֹ. הֵם שָׂמוּ, וְהוּא וְשָׂמוּ דְבַר אֶחָד
 הוּא. מִשׁוֹם כֶּךָ אָמַר דָּוִד, אֵת פְּנִיךָ ה'
 אֲבַקֵּשׁ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם קה) דַּרְשׁוּ ה' וְעִזּוּ
 בְּקֶשׁוֹ פְּנֵי תְּמִיד. בֵּא רָאָה, רָאוּי הוּא דָּוִד
 הַמְלֶךְ לומר שִׁירָה בְּשִׁבְלֵי כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
 יוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְלומר דְּבָרִים שֶׁל
 כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְמֶלֶךְ, מִשׁוֹם שֶׁהוּא אֲחוּז

כח א לְדוֹד אֱלֹהֵי יְהוָה אֶקְרָא צוּרֵי אֵל תַּחֲרַשׁ מִמֶּנִּי פֶּן תַּחֲשֶׁה מִמֶּנִּי וְנִמְשַׁלְתִּי עִם יוֹרְדֵי בּוֹר: ב שָׁמַע קוֹל תַּחֲנִנִּי בְּשׁוֹעֵי אֱלֹהֵי בְּנֵי־אִי יְדֵי אֵל דְּבִיר קָרָשָׁד: ג אֵל תִּמְשַׁכְּנִי עִם רְשָׁעִים וְעִם פְּעֵלֵי אָוֶן דְּבָרֵי שְׁלוֹם עִם רַעִיחַם וְרַעַה בְּלִבָּכֶם: ד תֵּן לָהֶם בְּפַעְלָם וּבְרַע מַעַלְלֵיהֶם כְּמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם תֵּן לָהֶם הָשִׁב גְּמוּלָם לָהֶם: ה כִּי לֹא יִכְנִנוּ אֵל פַּעֲלֹת יְהוָה וְאֵל מַעֲשֵׂה יְדָיו יַחֲרִסֵם וְלֹא יִכְנִם: ו בְּרוּךְ יְהוָה כִּי שָׁמַע קוֹל תַּחֲנִנִּי: ז יְהוָה עֵזִי וּמִגְּנֵי בּוֹ כְּמַח לְבָבִי וְנַעֲזַרְתִּי וַיַּעֲלֵז לְבָבִי וּמְשִׁירֵי אֲהוֹדְנֵנּוּ: ח יְהוָה עֵז לָמוֹ וּמַעֲזוֹ יִשׁוּעוֹת מְשִׁיחוֹ הוּא: ט הוֹשִׁיעָה אֶת עַמּוֹךְ וּבְרַךְ אֶת נַחֲלַתְךָ וְרַעַם וּנְשָׂאֵם עַד הָעוֹלָם:

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

לתפלה

אֱלֹהֵי ה' אֶקְרָא וְגו' (כח, א): (שימוש תהלים לפרק כח). לשונא שישלים עמך תאמר אותו עם שם שלו והוא ה". ה' מן ל' "לדוד בחלון אח"ס, י' מן מ' דסוף המזמור בא"ת ב"ש.

— זוהר תהלים —

רב חסדא זכה לתורה עושר ועוד על ידי שדר ליד צדיקים

ידור בין צדיקים

[שהרי רב חסדא היה מדורו בתחלה בין אנשי קפוטקאי, והיתה השעה דחוקה לו, וחליים רדפו אחריו, לקח ועשה מדורו בין תלמידי חכמים של צפורי, נתעלה וזכה לכמה טובות להרבה עושר ולתורה הרבה, ואמר שזכה לכל זה לפי שנכנס בין אותן שהקדוש ברוך הוא משגיח עליהם להטיב להם:].

א אֵל תִּמְשַׁכְּנִי עִם רְשָׁעִים וְעִם פְּעֵלֵי אָוֶן (כח, א): [זוהר חלק ב' פ' בא (דף לח): זוהר תורה] למדנו, לעולם אל ידור אדם אלא במקום שאנשי מעשה דרים בתוכו, מה הטעם, לפי שאוי לו לזה שמדורו בין רשעים, שהוא נתפס ברשעתם, כמו שכתוב: "יש צדיק אבד בצדקו" (קהלת ז, טו), ואם מדורו בין צדיקים מטיבים לו בעבורם.

ה לחודש

כט א מְזִמֹּר לְדָוִד הָבוּ לַיהוָה בְּנֵי אֱלֹהִים הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד וְעֹז:
 ב הָבוּ לַיהוָה כְּבוֹד שְׁמוֹ הַשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה בְּהַדְרַת קִדְשׁ:

שימוש תהלים

לרוח רע

הבו לה' בני אלים וגו' (כט, א): [שימוש תהלים לפרק כט]. לרוח רעה קח מים שלא ראו שמש וקח ז' שרביטין דערבה ושבעה עלין דדקל שלא עשה פרי ותן אותם בקדרה של מים ולחוש עליו י' פעמים בערב ותעמיד הקדרה תחת הכוכבים בארץ ותשפוך על שער הבית במוצאי היום ושם שלו הוא ה"א. ה' מן "הבו, א' מן "יו"ד דיהוה עוז בחלוף אי"ק.

זוהר תהלים

אלפי שנאן, שהם י"ח אלפים רבבות עולמות. תפלה כראוי בכוונה. ויש כמה נוטרי שערים ונוטרי היכלות שמקבלים התפלות, וכל תפלה אינה נכנסת אלא במדה ובמשקל, ואין מקבלים תפלה שיש בה מום כמו שכתוב: "פֶּלֶא אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם לֹא תִקְרִיבוּ" (ויקרא כב, ט), וכי יש תפלה שיש בה מום, כך הוא, זאת התפלה העולה פגומה בלי מחשבה ובבלבול הדעת, כל שכן אם טעה בה, ולפיכך נאמר בתפלה "מִי יַעֲלֶה בְּהַר ה' וגו'".

הַשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה בְּהַדְרַת קִדְשׁ (כט, ב): [תיקוני זוהר תקונא עשרין, וחד ועשרין דף

מז ע"א.] זוהר תורה] הקולות נגד שם מ"ב. ועוד אלו ז' קולות של הבו לה', הם מוסבים על ז' השמות של אב"ג ית"ץ וכו', והם ז' הספירות, "קול ה' עַל הַמַּיִם" זה חסד, והוא אב"ג ית"ץ ששם המים של תורה, "קול ה' בְּפֶתַח" זה קר"ע שט"ן וזו גבורה, "קול ה' בְּהַדְרַת" נג"ד יכ"ש וזה

הַשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה בְּהַדְרַת קִדְשׁ (כט, ב): [זוהר חלק א' פ' בראשית (דף כג): זוהר תורה] סדר קבלת התפלות. "הַשְׁתַּחֲוּוּ לַיהוָה בְּהַדְרַת קִדְשׁ". כאשר התפלות ובקשות של ישראל עולות, אם הן כראוי, כרוז יוצא ואומר "שְׂאוּ שְׁעָרֵיכֶם וְרְאוּ אֶת אֱלֹהֵיכֶם וְרַחוּם" (תהלים כד, ז), בשעה ההיא נפתחים שבעה היכלות ליה', היכל ראשון היכל האהבה, השני היכל היראה, השלישי היכל הרחמים, הרביעי היכל נבואה של אספקלריא המאירה, החמישי היכל נבואה של אספקלריא שאינה מאירה, הששי היכל צדי"ק, השביעי היכל דין צדק, ועליהם נאמר "בְּרִאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים" (בראשית א, א), "בְּרִאשִׁית" בראשית ש"ת, אלהים זה היכל השביעי, והם ז' היכלות למטה וז' היכלות למעלה, וכנגדם ז' קולות של הבו לה', וי"ח אזכרות של הבו לה' שבהם יעוף הקדוש ברוך הוא בי"ח העולמות ברכב אלהים רבותים

זו זוהר

ככתוב: הן אל כביר לא ימאס:

לח. אלו ז' היכלות של ז' הספירות: דקדק לומר תפלה בלשון יחיד, מה שאין כן תפלת הצבור

אֲרִיזִים וַיִּשְׁבֵּר יְהוָה אֶת אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן: וַיִּרְקֹדֵם כְּמוֹ עֵגֶל לְבָנוֹן וַיִּשְׁרֹן

זוהר תהלים

הַיָּם (המים) וַנִּשְׁקִים בְּמַיִם כְּדִי לְגַדֵּל. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (בראשיתב) וַנְּהַר יֵצֵא מֵעֵדֶן לְהִשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן. וְכָל אֱלֹהֵי מְעוֹרְרִים בְּרִכּוֹת לְעוֹלָם מֵאוֹתָהּ הַהִשְׁקָאָה שְׁכַלְם מְשָׁקִים.

בא ראה, שבעת הקולות הללו תלויים בדבור הפה בשאר ימות השנה, ועכשו אין תלויים אלא במעשה, ואנו צריכים מעשה, ולא דבור, משום שבזמן הזה מברך את כל השנה. ביום השביעי של החג, הוא סיום הדין של העולם, והפתקים יוצאים מבית המלך, והגבורות מתעוררות ומסתימות ביום הזה, וערבי נחל (תלויים) בהם. וצריכים לעורר גבורות למים, ולהקיף שבע פעמים כדי לרוות את המזבח הזה מהמים של יצחק, משום שהבאר הזו של יצחק מתמלאת מים, וכשמתמלאת, כל העולם מתברך במים. וביום הזה צריכים גבורות למים, ולסים אותה אחר כך, שהרי ביום הזה מסתים הדין, ומשום כך צריכים לחבט אותם בקרקע שלא ימצאו, שהרי זהו יום של התעוררות וסיום. ולכן התעוררות וסיום הוא שעושים בערבי נחל.

אמר רבי חייא, ודאי כך הוא, ויפה. וערבי נחל, מהצד של נחל ויצאות גבורות. וביום הזה מתעוררים ומסיימים. ביום הזה כתוב, (בראשית כו) וישב יצחק ויחפר את בארת המים. בארת כתוב חסר. וישב, מה זה וישב? אלא היום הראשון של החודש, ראשית הדין היה בכל העולם, ויצחק עומד לכסא לדון את העולם. ביום

שנאמר (תהלים כט) קול יי על המים אל הכבוד הרעים. קול יי בפה. ואומר (ישעיה י) בכח ידי עשיתי. ואומר (שם מח) אף ידי יסדה ארץ. (תהלים כט) קול ה' בהדר. ואומר (שם קיא) הוד והדר פעלו וצדקתו. (שם כט) קול יי שבר ארזים, זה קשת שמשברת עצי ארזים ועצי ברושים. (שם) קול יי חצב להבות אש, זה שעושה שלום בין האש ובין המים, שחוצב כח האש ומונע אותו מללחך המים גם מונע מלכבותו. (שם) קול יי יחיל מדבר, שנאמר (שם יח) ועשה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם. יותר מן המדבר. (שם כט) קול יי יחולל אילות ויחשף יערות ובהיכלו בלו אמר כבוד, שכתוב (שיר השירים ב) השבעתי אתכם בנות ירושלם בצבאות או באילות השדה. הא למדת שבשבע קולות נתנה התורה, ובכלם נגלה עליהם אדון העולם וראוים, והינו שכתוב (שמות ב) וכל העם ראים את הקולת.

הושענא רבה ביום זה נמסרים כל הפתקאות והדינים בטלים

קול ה' על המים וכו' (כט, ג-ט): [זוהר ויקרא 9' צ (97 ל"א)] כתוב, (תהלים כט) קול ה' על המים אל הכבוד. אמר רבי יוסי, זה אברהם. קול ה' בכח - זה יצחק. קול ה' בהדר - זה יעקב. קול ה' שבר ארזים - זה יצח. קול ה' חצב להבות אש - זה הוד. קול ה' יחיל מדבר - זה צדיק. קול ה' יחולל אילות - זה צדק. וכלם גדלים על

כְּמוֹ בֶן רְאִמִים: ז קוֹל יְהוָהּ הַצֵּב לַהֲבוֹת אִישׁ: ח קוֹל יְהוָהּ יִחִיל מְדַבֵּר יִחִיל יְהוָהּ מְדַבֵּר קָדֵשׁ: ט קוֹל יְהוָהּ יַחֲלִיל אֵילֹת וַיַּחֲשֶׁה

זוהר תהלים

הַזֶּה, וַיֵּשֶׁב יִצְחָק, לְעוֹרֵר דִּינִים וְלִסִּים דִּינִים. וַיַּחֲפֹר אֶת בְּאֵרֵת הַמַּיִם, לְהַרְיֵק גְּבוּרוֹת לְכַנְסֹת יִשְׂרָאֵל לְעוֹרֵר אֶת הַמַּיִם, שֶׁהָרִי מֵיִם יוֹרְדִים לְעוֹלָם בְּגְבוּרוֹת. וּמִשׁוֹם שֶׁהַגְּבוּרוֹת הִלְלוּ אֵין יוֹרְדוֹת אֶלָּא בְּעַנְיִים, וַיּוֹם הַמַּעֲנֵן לֹא נָחָה רוּחָם שֶׁל עַמּוּדֵי הָעוֹלָם, רַק מִשׁוֹם שֶׁהָעוֹלָם צָרִיךְ אוֹתָם. מָה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שֶׁהָעוֹלָם נִבְרָא בְּדִין, וְהַכֹּל כֶּךָ צָרִיךְ. מִשׁוֹם כֶּךָ הַכֹּל תְּלוּי בְּמַעֲשֵׂהוּ. וְעַל כֵּן הִכְחִין בְּמַעֲשֵׂהוּ וּבִתְקוּן שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לְמַטָּה, מִתְּעוֹרְרִים עֲלִיוֹנִים וּתְחַתּוֹנִים לְתַקֵּן אוֹתָם, וְהֵם מִתְּתַקְּנִים עַל יְדוֹ.

מִתְחִילִים, וְעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה מְסִימִים. וְעַל כֵּן פָּתוּב, (מִלֹּאכִי א) אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם אָמַר ה' וְגו'.

אָמַר לוֹ, הָרִי אֲנִי רוֹאֶה אֶת עֲשׂוֹ בְשִׁלּוֹה, בְּמַלְכוּת, בְּכַרְכִּים עֲלִיוֹנִים, וְשׁוֹלֵט עַל הָעוֹלָם, וְאַתָּה אֲמַרְתָּ וְאָשִׁים אֶת הָרִי שְׂמָמָה? אָמַר לוֹ, בְּכָל מְקוֹם זֶה כֶּךָ, כִּיִּן שֶׁהַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ גָּזַר גְּזֵרָה וְשֵׁם אוֹתָהּ גְּזֵרָה בְּפִתְקֵךְ שְׁלוֹ, הַכְּתוּב מֵעִיד כְּמוֹ שֶׁנֶּעֱשֶׂה. וְעַל כֵּן וְאָשִׁים אֶת הָרִי שְׂמָמָה, שֶׁהָרִי שִׁמְתִי אֶת זֶה בְּפִתְקֵךְ שְׁלִי, וְכֵן כָּל אוֹתָן טוֹבוֹת שֶׁגָּזַר עַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁכְּתוּב (יחזקאל יז) אֲנִי ה' דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי.

כָּל הַעַמּוּדִים הָעוֹלָם תְּלוּיִים עַל הַפְּמִים קוֹל ה' עַל הַפְּמִים

קוֹל ה' עַל הַפְּמִים (כמ, א): [נזוהר חדש פ' בראשית (ד טו):] שָׁנָה רַבִּי שְׂמַעוֹן, עַל שִׁבְעָה עַמּוּדִים הָאֲרָץ עוֹמְדֹת, שֶׁנֶּאֱמַר (משלי ט) חֲצָבָה עַמּוּדֵיהָ שִׁבְעָה, וְהֵם תְּלוּיִים עַל הַמַּיִם, וּכְנֻגָּדָם אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עֲלִיוֹ הַשָּׁלוֹם, שִׁבְעָה קוֹלוֹת, שֶׁכְּתוּב (תהלים כט) קוֹל ה' עַל הַמַּיִם.

מִהוּ קוֹל ה' יַחֲלִיל אֵילֹת

קוֹל ה' יַחֲלִיל אֵילֹת (כמ, ט): [נזוהר שמות פ' בא (ד טו):] עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, יָרַד הַלֵּילָה. אָמְרוּ, מָה נַעֲשֶׂה? אִם גֵּלְךָ - חֲשֹׁף הַלֵּילָה. אִם נִשְׁב - פָּחַד הוּא. סָטוּ מִהֲדַרְךָ וַיִּשְׁבּוּ תַחַת אֵילָן אָחָד. וַיִּשְׁבּוּ וְהָיוּ אוֹמְרִים דְּבַרֵי תוֹרָה, וְלֹא יִשְׁנּוּ. בְּחֻצוֹת

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָרִי שְׁנִינּוּ, הַעֲרָבָה שְׂדוּמָה לְשִׁפְתֵים בַּיּוֹם הַזֶּה, וּמָה הִיא? אָמַר רַבִּי חֵיָא, אֵף עַל גִּבּוֹ שֶׁלְדָרֵשׁ הוּא בָּא, כֶּךָ זֶה וְדָאִי. שֶׁהָרִי בַיּוֹם הַזֶּה זֶה תְּלוּי בְּשִׁפְתֵים, בַּיּוֹם הַזֶּה מְצַנֵּה הַמֶּלֶךְ לְתַת פְּתָקִים לְמַמְנָה, וְהַדִּינִים מְסִימִים, וְנִסְתָּם לְשׁוֹן הָרַע מִהָעוֹלָם. בַּיּוֹם הַרְאִשׁוֹן שֶׁל הַחֲדָשׁ הוּא רִאשִׁית הַדִּין, וְהַסִּיּוֹם הוּא בַּיּוֹם הַזֶּה, וְהָרִי נִתְבָּאֵר.

בֹּא רְאֵה, בַּיּוֹם הַזֶּה הָעַמִּים עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה מְשִׁלִּימִים וּמְסִימִים אֶת הַבְּרָכוֹת שֶׁלָּהֶם וְשׁוֹרִים בְּדִין, וְיִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם הַזֶּה מְסִימִים אֶת הַדִּינִים שֶׁלָּהֶם וְשׁוֹרִים בְּבְרָכוֹת, שֶׁהָרִי לַיּוֹם אַחַר עֲתִידִים לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם הַמֶּלֶךְ, לְטַל מִמֶּנּוּ בְּרָכוֹת לְכָל הַשָּׁנָה, וּבְאוֹתָהּ שִׁמְחָה לֹא נִמְצָאִים עִם הַמֶּלֶךְ, רַק יִשְׂרָאֵל לְבָדָם. וּמִי שִׁיּוֹשֵׁב עִם הַמֶּלֶךְ וְנוֹטֵל אוֹתוֹ לְבָדוֹ, כָּל מָה שְׂרוּצָה שׁוֹאֵל, וְנוֹתֵן לוֹ. וְעַל כֵּן יִשְׂרָאֵל

יערות ובהיכלו בלו אמר כבוד: י יחזקאל למבול ישב וישב יחזקאל

זוהר תהלים

אָמְרוּ רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲיִיא, הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא הַתְּקִין הַדְּרָךְ לְפָנֵינוּ. אֲשֶׁר־
אוֹתָם שְׁעוֹסָקִים בַּתּוֹרָה. בָּאוּ וּנְשָׁקוּהוּ.
קָרָא עָלָיו רַבִּי יוֹסִי, (ישעיה נד) וְכָל בְּנֵיךְ
לְמוֹדֵי ה' וְרַב שְׁלוֹם בְּנֵיךְ. כְּשֶׁהֲגִיעוּ
לְשׂוּדָה, יָשְׁבוּ. אָמַר אוֹתוֹ הָאִישׁ, מַה שׁוֹנֵה
שְׁכָתוֹב (בראשית יט) וְה' הַמְטִיר עַל סֹדֶם וְעַל
עַמֶּרָה וְגו', וּמַה שׁוֹנֵה בַּמְּבּוּל שְׁכָתוֹב
אֱלֹהִים אֱלֹהִים בְּכָל מְקוֹם, [למח] וְלֹא כְּתוֹב
וְה' [בכל] ? אֵלָּא שְׁנִינּוּ, בְּכָל מְקוֹם שְׁכָתוֹב
וְה' - הוּא וּבֵית דִּינוּ. אֱלֹהִים סֵתֶם - דִּין
לְבָדוּ. אֵלָּא בְּסֹדֶם נַעֲשֶׂה דִין וְלֹא לְהַשְׁמִיד
עוֹלָם, וְלָכֵן הוּא הַתְּעַרֵּב בְּדִין, אֲבָל בַּמְּבּוּל
הַשְׁמִד כָּל הָעוֹלָם וְכָל אוֹתָם שְׁנַמְצָאוּ
[בלבדו] בְּעוֹלָם. וְאִם תֹּאמַר, [הרי] נָח וּמִי
שֶׁהָיָה עִמּוֹ [נצלו הרי] נִסְתַּר מִן הָעֵינַי הָיָה,
שְׁלֹא נִרְאָה. וְעַל זֶה כָּל מַה שְׁנַמְצָא בְּעוֹלָם
הַשְׁמִיד אוֹתוֹ, וְעַל זֶה וְה' בְּגִלּוּי, וְלֹא
הַשְׁמִיד הַכֹּל. אֱלֹהִים צָרִיךְ הַסְתַּרְתָּ, וְצָרִיךְ
[אד] לְהַשְׁמֵר, שֶׁהָרִי הַכֹּל מִשְׁמִיד, וְעַל זֶה
אֱלֹהִים לְבָדוּ הָיָה. וְזֶה סוּד (תהלים כט) ה'
לְמַבּוּל יָשָׁב. מַה זֶה יָשָׁב? אֲלֵמָּלָא פְּסוּק
כְּתוּב, לֹא יִכְלְנוּ לְאָמְרוּ. יָשָׁב לְבָדוּ, שְׁלֹא
כָּא עִם דִּין. כְּתוּב כָּאֵן יָשָׁב, וְכְתוּב שֵׁם
(ויקרא יג) בְּדָד יָשָׁב לְבָדוּ.

ה' לְמַבּוּל יָשָׁב (כט, י): [זוהר שמות פ' פקודי
(דף רכ"ז:)] בָּא וּרְאָה, הָרִי אֲמַרְנוּ, כָּל ו'
הוּא בְּסוּד הַרְחָמִים, וְכָל מְקוֹם שֶׁבָּא ו'
בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ, הוּא רַחֲמִים, כְּמוֹ (בראשית יט)
וְה' הַמְטִיר עַל סֹדֶם. (שם יג) וְה' אָמַר אֶל
אֲבָרָם. רַחֲמִים וְדִין כְּאֶחָד. שְׁמַה שׁוֹנֵה

הַלֵּילָה רָאוּ אֵילָה אַחַת שֶׁעָבְרָה לְפָנֵיהֶם,
וְהִיתָה צוּנְחַת וּמְרִימָה קוֹלוֹת. שְׁמַעוּ. קָמוּ
רַבִּי חֲיִיא וְרַבִּי יוֹסִי וְהִזְדַּעְזְעוּ. שְׁמַעוּ קוֹל
אֶחָד שְׁמַכְרִיז וְאוֹמֵר: מִתְעוֹרְרִים קוֹמוּ!
יִשְׁנִים הַתְּעוֹרְרוּ! עוֹלָמוֹת הַזְּדַמְנוּ לְפָנֵי
אֲדוֹנֵכֶם! (שהרי קול יוצא שכואבת האילה של מעלה
ושל מטה, שכתוב (תהלים כט) קול ה' יחולל אילות ויחשף
יערות) שֶׁהָרִי אֲדוֹנֵכֶם יוֹצֵא לְגַן עֵדֶן, שֶׁהוּא
הַיְכָלוֹ, לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם הַצְּדִיקִים, שְׁכָתוֹב
וּבַהֵיכָלוֹ כָּלוּ אוֹמֵר כְּבוֹד. אָמַר רַבִּי חֲיִיא,
עֲכָשׁוּ חֲצוֹת הַלֵּילָה מִמֶּשׁ, וְקוֹל זֶה הוּא
הַקוֹל שֶׁיֵּצֵא, וְכוֹאֲבַת הָאֵילָה שֶׁל מַעְלָה
וּמִטָּה, שְׁכָתוֹב (תהלים כט) קוֹל ה' יִחַלֵּל
אֵילוֹת. אֲשֶׁר־יַחַלְּקוּ שְׁזַכִּינוּ לְשַׁמַּע אֶת זֶה!
קוֹל ה' יִחַלֵּל אֵילוֹת (כט, ט): [זוהר ויקרא פ'

אחרי מות (דף ט"ח:)] לְמַדְנּוּ, כְּתוּב קוֹל
ה' יִחַלֵּל אֵילוֹת. אֵילוֹת, אֵילַת כְּתוּב חֶסֶר,
זו אֵילוֹת הַשְּׂדֵה (נ"א זו אֵילַת הַשְּׁחַר) (ד"א אֵילוֹת
הַשְּׁדֵה). אֵילוֹת הַשְּׂדֵה, שְׁשִׁינּוּ, בְּחֲצוֹת
הַלֵּילָה, בְּשַׁעַת שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס
לְגַן עֵדֶן לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם הַצְּדִיקִים, הַקוֹל
הַזֶּה יוֹצֵא וּמְכַאֵיב לְכָל אוֹתָן הָאֵילוֹת
שֶׁסְּבִיב הַפֶּסֶא הַנִּכְבָּד הַקְּדוֹשׁ, זֶהוּ שְׁכָתוֹב
(שיר ג) שְׁשִׁים גְּבָרִים סְבִיב לָהּ. דְּבַר אַחַר
יִחַלֵּל אֵילוֹת - כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (איוב כו) חַלְלָה
יְדוֹ נַחֲשׁ בְּרִית. וַיִּחַשֵּׁף יַעֲרֹת, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר
(שמואל א יד) בַּיַּעֲרַת הַדְּבָשׁ, וְכְתוּב (שיר ה)
אֲכַלְתִּי יַעֲרֵי עִם דְּבָשִׁי, וּמִיַּנִּיקָה אוֹתָם כְּמוֹ
אִם שְׁמִינִיקָה אֶת הַבָּנִים.

בַּמְּבּוּל יָשָׁב ה' לְבָדוּ לְדִין

ה' לְמַבּוּל יָשָׁב (כט, י): [זוהר בראשית פ' נח (דף

מִלֶּךְ לְעוֹלָם: יֵא יְהוָה עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ
בְּשָׁלוֹם:

זוהר תהלים

יִצְחָק, בֹּא וּרְאֵה, בְּכָל מְקוֹם אֲתָה מוֹצֵא
אֱלֹהִים מִדַּת הַדִּין, ה' מִדַּת הַרְחָמִים. וְאָף
עַל פִּי שְׁמֵדַת הַדִּין הִיא - מִדַּת רַחֲמִים
הִיָּתָה בּוֹ, שְׁאֵלְמָלֵא כֶּךָ, נִחָרַב הָעוֹלָם, אֲכַל
לְמַעַן אוֹתוֹ מִדַּת הַרְחָמִים הַתִּישֵׁב הָעוֹלָם.

כל זמן שישראל עוסקים בתורה נשבר
כחם של העמים

"ה' עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן ה' יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ
בְּשָׁלוֹם" (כט, יא): [זוהר תורה; זוהר חלק
ג' פ' ויקרא דף יג.] אמר רבי חייא, אין דבר
בעולם שישבר הכחות של עמים עכו"ם,
מלבד בזמן שישראל עוסקים בתורה,
שכל זמן שישראל עוסקים בתורה, בחינת
הימין נתגבר, ונשבר הכח והתוקף של
העמים עכו"ם, ולפיכך נקראת התורה
"עז", ככתוב: "ה' עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן".

הגזרות על ישראל בזמן שאין עוסקים בתורה
"ה' עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן ה' יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם" (כט,
יא): [זוהר תורה; זוהר חלק ב' פרשת בשלח דף
(ת.נ.) ובזמן שישראל אין עוסקים בתורה,
בחינת השמאל נתגבר, אז נתחזק כחות העמים
עכו"ם, ושולטים על ישראל, וגוזרים עליהם
גזרות שאין יכולים לעמוד בהם, ובעבור זה
גלו ישראל מארצם ונתפזרו בין האומות, זהו
שכתוב: "עַל מָה אֲבָדָה הָאָרֶץ וְגו'" "וַיֹּאמֶר
ה' עַל עֲזָבְכֶם אֶת תּוֹרָתִי" (ירמיהו ט, יא-יב).
דברי תורה מרבים שלום בעולם. ודברי
התורה מרבים שלום בעולם, ככתוב: "ה'
עֵז לְעַמּוֹ יִתֵּן ה' יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם".

במבול שכתוב אֱלֹהִים בְּכָל מְקוֹם? לָמָּה
לֹא כָתוּב וְה' אֱלֹא שְׁנִינּוּ, בְּכָל מְקוֹם
שְׁכָתוּב וְה' - הוּא וּבֵית דִּינוֹ. אֱלֹהִים סָתָם -
דִּין לְבַדּוֹ. אֱלֹא בְּסֻדּוֹם נַעֲשֶׂה דִין, וְלֹא כְּדִי
לְהַשְׁמִיד אֶת הָעוֹלָם, וּמִשׁוּם כֶּךָ הוּא
הַתְּעַרֵּב עִם דִּין. אֲכַל בְּמַבּוּל כָּל הָעוֹלָם
הַשְׁמִד, וְכָל אוֹתָם שְׁנַמְצָאוּ בְּעוֹלָם. וְאִם
תֹּאמֶר, שֶׁהָרִי נָח וְכָל מַה שֶׁעָמּוּ נִצְלוּ - הָרִי
נִסְתָּר מִהָעֵינַי הָיָה, שְׁלֹא נִרְאָה, וְעַל כֵּן כָּל
מַה שְׁנַמְצָא בְּעוֹלָם הַשְׁמִיד אוֹתוֹ. וְעַל זֶה
וְה' - בְּגִלּוּי, וְלֹא הַשְׁמִיד הַכֹּל. אֱלֹהִים -
נִסְתָּר, וְצָרִיף לְהַשְׁמִיר, שֶׁהָרִי מִשְׁמִיד הַכֹּל.
וְלָכֵן אֱלֹהִים לְבַדּוֹ הָיָה, וְסוּד זֶה - (תהלים כט)
ה' לְמַבּוּל יִשָּׁב. מַה זֶה יִשָּׁב? אֲלֵמָלֵא מִקְרָא
כָּתוּב, לֹא יְכוּלִים לוֹמַר. יִשָּׁב - יִשָּׁב לְבַדּוֹ,
שְׁלֹא בָּא עִם דִּין. כָּתוּב כֵּן יִשָּׁב, וְכָתוּב שָׁם
(ויקרא יג) בְּדָד יִשָּׁב, לְבַדּוֹ. וְסוּד לְמַדְנּוּ,
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִסְתָּר וְגִלּוּי. גִּלּוּי הוּא
בֵּית דִּין שְׁלֵמֻטָּה. נִסְתָּר הוּא הַמְּקוֹם שֶׁכָּל
הַבְּרָכוֹת יוֹצְאוֹת מִשָּׁם. מִשׁוּם כֶּךָ, כָּל דְּבָרֵי
אָדָם שֶׁהֵם בְּנִסְתָּר, הַבְּרָכוֹת שׁוֹרֵת עֲלֵיו.
וְכָל אוֹתָם שְׁבַגְלוּי, אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁל בֵּית דִּין
שׁוֹרֵה עֲלֵיו, מִשׁוּם שֶׁהוּא מְקוֹם בְּגִלּוּי.
וְהַכֹּל הוּא בְּסוּד עֲלִיוֹן כְּמוֹ שְׁלֵמֻעֲלָה.

מִדַּת הַדִּין הוּא גַם כֵּן רַחֲמִים

ה' לְמַבּוּל יִשָּׁב (כט, י): [זוהר חדש פ' נח דף
כ"ז:] אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מִהוּ שְׁכָתוּב
(תהלים כט) ה' לְמַבּוּל יִשָּׁב, וְכִי לְדוֹר הָיָה
לוֹמַר דְּבָר זֶה, וְכָל הָעוֹלָם יוֹדְעִים שֶׁהוּא
רִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן וְאִזִּי וְקֹדֶם? אֱלֹא, אָמַר רַבִּי

ל' א' מְזִמֹּר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד: ב' אֲרוֹמְמֶךָ יְהוָהּ: ג' כִּי דָלִיתָנִי וְלֹא

שימוש תהלים

לכל דבר רע

מזמור שיר חנוכת וגו' (ל, א): [שימוש תהלים לפרק ל]. הוא טוב לכל דבר רע ושם שלו הוא א"ל. א' מן "ארוממך, ל' מן למען יזמרך.

זוהר תהלים

"מְכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלַּת ה'" (שמות טו, יז), שנצרך לבנות בית מקדש למטה ולהתפלל בתוכו התפלות בכל יום לעבוד לו להקדוש ברוך הוא, שהרי תפלה נקראת עבודה, ואותו בית הכנסת נצרך לבנותו ביופי רבה ולהתקינו בכל תקונים, שהרי בית הכנסת שלמטה עומד לעומת בית הכנסת שלמעלה, בית המקדש שלמטה הוא עומד כדמיון בית המקדש שלמעלה, ועומד זה לעומת זה, ובית המקדש שהוא כל תיקוניו וכל עבודתיו וכל אותן הכלים והמשמשים כלם הם כדמיון שלמעלה, המשכן שעשה משה במדבר היה הכל כדמיון שלמעלה, בית המקדש שבנה שלמה המלך הוא בית מנוחה כדמיון שלמעלה בכל אותן התיקונים, להיות בתקון העליון בית מנוחה ונחלה, וכן בית הכנסת צריך להיות בכל תיקוני יופי להיות כדמיון העליון, להיות בית תפלה לתקן תיקונים בתפלה כמו שנתבאר.

זכאי הוא מי שמקדים לבית הכנסת בבקר

"מְזִמֹּר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד" (ה, א):

[זוהר תורה; זוהר חלק ב' (דף קלא:)]

זכאי הוא מי שמקדים לבית הכנסת בבקר, וכל מי שמתקדם בתחלה נתחבר עם

בשעה שנבנה בית המקדש למטה לא היתה שמחה לפני הקדוש ברוך הוא מיום שנברא העולם כמו ביום ההוא

"מְזִמֹּר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד" (ה, א):

[זוהר תורה; זוהר חלק ב' דף קמג.]

אמר רבי יוסי בשעה שנבנה בית המקדש למטה לא היתה שמחה לפני הקדוש ברוך הוא מיום שנברא העולם כמו ביום ההוא, המשכן שעשה משה במדבר להוריד את השכינה לארץ, ביום ההוא משכן אחר הוקם עמו למעלה, כמו שנתבאר בהכתוב: "הוּקַם הַמִּשְׁכָּן" (שמות מ, יז), המשכן, משכן אחר שהוקם עמו, וזה המשכן של המלאך נער מטט' ולא יותר, בית הראשון כאשר נבנה בית ראשון אחר נבנה עמו, ונתקיים בכל העולמות והאיר לכל העולמות ונמתק העולם, ונפתחו כל חלונות העליונים להאיר, ולא היתה חדוה בכל העולמות כיום ההוא, אז פתחו עליונים ותחתונים ואמרו שירה.

בית הכנסת שלמטה עומד לעומת בית הכנסת שלמעלה

"מְזִמֹּר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד" (ה, א):

[זוהר תורה; זוהר ח"ב, רעיא מהימנא]

מצוה לבנות מקדש למטה כדמיון בית המקדש שלמעלה, כמו שכתוב:

— זוהר תהלים —

שְׁאוֹתָן דְּמִיּוֹת לְהַגְלוֹת בְּדַרְגָּה הַזֹּאת. עַתָּה
הַזְמִיר הַגִּיעַ – שֶׁהָרִי אֶז מְשַׁבַּח וְחֹזֵר, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים ל) לְמַעַן יִזְמְרֶךָ כְּבוֹד וְלֹא
יָדוּם. וְלִכֵּן נִקְרָא מְזֻמֹּר, כְּמוֹ שֶׁשָּׂנִינוּ
שֶׁכְּתוּב מְזֻמֹּר לְדָוִד, שֶׁשָּׁרְתָה עָלָיו שְׂכִינָה
בְּרֵאשִׁי. וְזֶהוּ עַתָּה הַזְמִיר הַגִּיעַ. רַבִּי חִיָּיא
אָמַר, שֶׁהָרִי אֶז הַגִּיעַ זְמַן לְשִׁבְתָּ.

פְּתַח, (שם ב) הַנְּצָנִים נִרְאוּ בְּאֶרֶץ עַתָּה הַזְמִיר
הַגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע בְּאֶרְצָנוּ. הַנְּצָנִים
(נראו בארץ) – זֶהוּ סוֹד שֶׁל שֵׁשׁ דַּרְגוֹת [נעליה
והיא שביעית, ואלו הם שש דרגות, דרגת אברהם,
דרגת יצחק ודרגת יעקב, ויכ"ן ובע"ז ויוס"ף, כלן
נראות בארץ, שכתוב נראו בארץ, בארץ זוהי קריה
קדושה של ארץ ישראל]. נִרְאוּ בְּאֶרֶץ – מְשׁוּם

לא « לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: בּ בְּךָ יְהוָה חֲסִיתִי אֵל אֲבוֹשָׁה לְעוֹלָם
בְּצַדִּיקְךָ פִּלְטֵנִי: ג הַטָּה אֵלַי אֲזַנְךָ מִתְּרָה חֲצִילֵנִי הִיָּה לִי לְצוּר מְעוֹז לְבֵית
מִצְדוֹת לְהוֹשִׁיעֵנִי: ד בִּי בָלְעִי וּמִצְדוֹתַי אָתָּה וּלְמַעַן שְׁמֶךָ תִּנְחַנֵּנִי וּתְנַחֵלֵנִי:
ה תוֹצִיאֵנִי מִרְשֶׁת זֹו טָמְנֵנוּ לִי בִּי אֶתָּה מְעוֹזִי: ו בִּירְךָ אֶפְקִיד רוּחִי פְדִיתָה אוֹתִי

— שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים —

לעין רעה

בה' חסיתי וגו' (לא, ב): [שימוש תהלים לפרק לא]. לעין הרע. לחוש אותו על שמן זית ושם שלו הוא י"ה. י' מן בצדקתך פלטני, ה' מן "המיחלים לה".

— זוהר תהלים —

ה"א, יהו"ה. י"ד אותיות, כחשבון יד. ונרמזו בארבע פרשיות, ובית התפלין א', ושתי רצועות הראש - שבע. ששני שיניין תשע, וקשר הרצועה עשר. וארבע פרשיות היד - הרי י"ד, יד השכינה, יד יהו"ה. בשבילה נאמר, (סם לא) בידך אפקיד רוחי וגו'. הרוח נפקדה ליהו"ה, והקדוש ברוך הוא יורד אליו לקבלו לשכינה, ושומרים אותו הקדוש ברוך הוא ושכינתו. ומי גורם את זה? מי שפכל מצוה ומצוה מעלה שכינה אל הקדוש ברוך הוא.

כל אדם משיב פקדונו בכל לילה וטועם טעם המנות בלילה

בִּירְךָ אֶפְקִיד רוּחִי וְגו' (לא, ו): [זוהר - במדבר - 9' במדבר (דק ק"ט)] אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כְּתוּב (תהלים לא) בִּירְךָ אֶפְקִיד רוּחִי פְדִיתָה אוֹתִי ה' אֵל אָמַת. יֵשׁ לְהִסְתַּכֵּל בְּפִסּוּק הַזֶּה. רְאִיתָם מִי שֶׁמִּפְקִיד דָּבָר בְּיַדִּי הַמְּלֶךְ? אֵלָּא, וְדַאי אֲשָׁרִי הָאִישׁ שֶׁהוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי הַמְּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ וְלֹא חוּטֵא לְפָנָיו. בֹּא רְאֵה, כִּינּוּן שְׁנַכְנֵס הַלְּלִיָּהּ, עֵץ

על ידי התורה והמצוות מקריבים את רוחם קרבנות לפני ה'

בִּירְךָ אֶפְקִיד רוּחִי וְגו' (לא, ו): [זוהר שמות 9' משפטים (דק ק"ט)] אֲשָׁרִיָּהֶם (ישראל) שֶׁמִּקְרִיבִים אֶת רוּחָם קְרָבָנוֹת לְפָנָי ה', וּבְכָל לַיְלָה וּלְיַלְה שְׁרוּחָם הִיא הָעוֹלָה אֵלָיו, אִם מַעֲלָה אוֹתָהּ בְּתוֹרָה וּמִצְוָה, בְּתוֹרָה שֶׁהִיא עֵשָׂר אֲמִירוֹת, שְׁנַתְּנוּ מִהָאוֹת י' שְׁבַעֲשָׁר דְּבָרוֹת, מֵאוֹתִיּוֹת ה"ה. (כו', בששה) בִּשְׁשׁ חֲמֵשִׁי תוֹרָה ב', בְּרֵאשִׁית. חֲמֵשֶׁה הֵם שֶׁנִּקְרְאוּ חֲמֵשֶׁה חֲמֵשִׁי תוֹרָה. שְׁשִׁי נִקְרָא בְּרֵאשִׁית. וּבְמַחֲשָׁבָה שֶׁהוּא יו"ד ה"א וָא"ו ה"א, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ יִשְׂרָאֵל עֲלֵה בְּמַחֲשָׁבָה. וְלֹאִיזָה מְקוֹם עוֹלָה? לְכַתֵּר שֶׁשָׁם עֲלֵת הָעֲלוֹת, מְפָלָא וּמְכַסָּה. אֲשָׁרִי הַזּוֹכֶה מֵאֵן דְּסֻלִּיק לִיָּהּ בְּמִצְוָה, דְּאִיֵּי מִצְוֹת תְּפִלִּין, דְּבִהוֹן אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת, דְּבִהוֹן שֵׁם יְהוָה י' - קָדֵשׁ לִי. ה' - וְהִיָּה כִּי יִבְאֶרְךָ. ו' - שְׁמַע יִשְׂרָאֵל. ה' - וְהִיָּה אִם שְׁמוּעָה בְּמַחֲשָׁבָה. לְקָשָׁר אוֹתָהּ בְּיָד, שֶׁהַשְּׂכִינָה הִיא י"ה וּכְלוּלָה מִמַּעֲשֵׂה שֶׁהִיא ה'. וְדַבּוּר שֶׁהִיא בִּינָה כְּלוּלָה ו' סְפִירוֹת. וּבְמַחֲשָׁבָה, שֶׁהוּא יו"ד ה"א וָא"ו

יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֵל אֱמֶת: ז שְׁנֵאתִי הַשְּׁמֵרִים הַבְּלִי שָׂא וְאֲנִי אֵל יְהוָה

זוהר תהלים

שְׁכַתוֹב (תהלים יד) לְרֵאוֹת הַיָּשׁ מִשְׁפִּיל דָּרֶשׁ אֶת אֱלֹהִים. וְלֹא יִהְיֶה פִתְחוֹן פֶּה לְאָדָם שִׂיאֵמֶר: אֲלֵמָּלָא שְׁלֹטֵי בִנְפְשֵׁי בְלִילָה, הִיִּיתִי מִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זֶה בְּיִשְׂרָאֵל בְּדַאִי, וְכִף הוּא! אֲבָל בְּאֵמוֹת הָעוֹלָם שְׂרָאִינוּ כְּזֶה, מָה הַטַּעַם? אָמַר לוֹ: יְפֵה מַה שְּׂאֲמַרְתָּ.

בְּיָדָךְ אֶפְקִיד רוּחִי

בְּיָדָךְ אֶפְקִיד רוּחִי וְגו' (ל, א): [זוהר במדבר – פ' פנחס (דף רכ"ב):] וְכִמּוּ שְׁנַח שְׁלַח אֶת הַיּוֹנָה בְּשִׁלְיֹחוֹתָ, גַּם כִּף שְׁלַח נִשְׁמָה בְּאָדָם, רוּחוֹ בְּשִׁלְיֹחוֹתָ, וְלִכְן צְרִיךְ אָדָם לְהַפְקִיד אוֹתָהּ בַּמִּלְכָּה. זֶהוּ שְׁכַתוֹב (תהלים לא) בְּיָדָךְ אֶפְקִיד רוּחִי. וְאִם הִיא אֲסוּרָה בַּחֲטָאֵי הַגּוֹף וּבִידֵי חֵילוֹת יֵצֵר הָרָע, מַה כְּתוּב? בְּיָדָךְ אֶפְקִיד רוּחִי פְדִיתָה אוֹתִי ה' אֵל אֱמֶת.

הַקְּב"ה מוֹשִׁיב הַפְּקֻדוֹן לְאָדָם בְּכָל עֵת אֶף עַל פִּי שֶׁהוּא מְלַכְלֵךְ

בְּיָדָךְ אֶפְקִיד רוּחִי וְגו' (ל, א): [זוהר דט-מדרש רות (דף קת):] וְתַקְרָאנָה לוֹ הַשְּׁכֵנוֹת שֵׁם לְאִמּוֹ יֵלֵד בֵּן לְנַעֲמִי (רות ד). חֲכָמִים פּוֹתְרִים הַפְּסוּק בְּזֶה שְׁכַתוֹב (שמות כב) אִם חָבַל תְּחַבֵּל שְׁלֵמַת רֵעֶךָ עַד בֹּא הַשֶּׁמֶשׁ תִּשְׁכַּחנּוּ לוֹ. הַפְּסוּק הַזֶּה בְּנִשְׁמָה שֶׁל אָדָם מְדַבֵּר בְּזֶה הָעוֹלָם. (ובגופו כשהולך לבית עולמו, בנשמה בזה העולם) מְלַמֵּד שְׁנִשְׁמָתוֹ שֶׁל אָדָם יוֹצֵאת בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְמַשְׁכֵּן אוֹתָהּ, וְלִמְחַרְתָּהּ מוֹשִׁיב

הַמְּנוֹת שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם, וְעֵץ הַחַיִּים מִסְתַּלַּק לְמַעְלָה לְמַעְלָה. וְכִיּוֹן שְׁעֵץ הַמְּנוֹת שׁוֹלֵט בְּעוֹלָם לְבַדּוֹ, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם טוֹעֲמִים טַעַם מְנוֹת. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שְׂאוֹתוֹ עֵץ גֹּרֶם.

וְהָאָדָם צְרִיךְ לְהַקְדִּים וְלְהַפְקִיד בְּיָדוֹ אֶת נַפְשׁוֹ בַּפְּקֻדוֹן, כַּפְּקֻדוֹן שֶׁל אָדָם שְׁנוֹתָן פְּקֻדוֹן לְאַחֵר. שְׂאֵף עַל גַּב שֶׁהוּא הַתְּחִיב אֵלָיו יוֹתֵר מֵאוֹתוֹ פְּקֻדוֹן – לֹא כְּדַאִי לְהֶאֱחֹז בּוֹ, הוּאִיל וְהַפְּקֻדוֹן נִמְסָר לוֹ, וְאִם יִסְרַב בּוֹ – וְדַאִי נִבְדַּק אַחֲרָיו, שְׂאִין הוּא מְזַרַע קֶדֶשׁ וְלֹא מִבְּנֵי הָאֱמוּנָה. כִּף אוֹתוֹ עֵץ, בְּנֵי אָדָם מְקַדְמִים וְנוֹתְנִים לוֹ פְּקֻדוֹן נַפְשָׁם, וְלוֹקַח כָּל נִשְׁמוֹת בְּנֵי הָעוֹלָם. וְכֹלֵם טוֹעֲמִים טַעַם מְנוֹת, מִשּׁוֹם שֶׁזֶה עֵץ הַמְּנוֹת הוּא. וּמִשּׁוֹם שֶׁכָּל נַפְשׁוֹת אֵלוֹ, אֵף עַל גַּב שְׁכָלֵם הַתְּחִיבוּ לוֹ, וְלֹא כְּדַאִי הוּא לְהַשִּׁיב הַפְּקֻדוֹן לְאָדָם. אֲלֵא כִיּוֹן שְׁכָלֵם נִמְסְרוּ לוֹ בַּפְּקֻדוֹן, מִחֲזִיר כָּל הַפְּקֻדוֹנוֹת לְבַעֲלֵיהֶם.

בֹּא רֵאָה, לֹא כְּדַאִי לְעֵץ הַמְּנוֹת הַזֶּה לְהַחֲזִיר פְּקֻדוֹנוֹ לְאָדָם אֲלֵא בְּשַׁעַת שְׁעֵץ הַחַיִּים מִתְּעוֹרֵר בְּעוֹלָם. וּמִתִּי מִתְּעוֹרֵר אוֹתוֹ עֵץ חַיִּים? בְּשַׁעַת שְׁעוֹלָה הַבָּקָר. וְאִז, כִּיּוֹן שֶׁזֶה מִתְּעוֹרֵר בְּעוֹלָם, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם חַיִּים, וּמִשְׁאִיר וּמִחֲזִיר אוֹתוֹ עֵץ הַמְּנוֹת כָּל הַפְּקֻדוֹנוֹת שֶׁהַפְּקֻדוֹ אֶצְלוֹ, וְהוֹלֵךְ לוֹ. מָה הַטַּעַם הֵם חַיִּים? מִשּׁוֹם שְׂאוֹתוֹ עֵץ הַחַיִּים גֹּרֶם. וְאִם תֹּאמַר, הֲרִי בְּנֵי אָדָם רַבִּים הֵם מִתְּעוֹרְרִים בְּלִילָה בְּעוֹד שְׁעֵץ הַמְּנוֹת שׁוֹלֵט? אֲלֵא וְדַאִי אוֹתוֹ עֵץ הַחַיִּים עוֹשֶׂה אֶת זֶה. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם

בְּטַחְתִּי: ה אָנִילָה וְאִשְׁמַחָה בְּחֶסֶדְךָ אֲשֶׁר רָאִיתָ אֶת עֵינַי יָדַעְתָּ בְּצָרוֹת נַפְשִׁי:
 ט וְלֹא חִסְרָתֵנִי בְיַד אוֹיֵב הַעֲמַדְתָּ בְּמִרְחַב רַגְלָי: י חֲנַנִי יְהוָה: יא כִּי צָר לִי
 עָשִׂשָׁה בְּכַעַם עֵינַי וּבִשְׂנוֹן: יב כִּי כָלוּ כִּיגוֹן חַי וּשְׁנוֹתַי בְּאַנְחָה בְּשֵׁל בְּעוֹנֵי
 כַּחַי וְעֲצָמַי עָשִׂשׁוּ: יג מִכָּל צָרָרִי הָיִיתִי חֲרָפָה וְלִשְׁכְּנֵי מְאֹד וּפְחַד לְמוֹדְעֵי רְאִי
 בַּחוּץ נִדְדוּ מִפְּנֵי: יד נִשְׁפַּחְתִּי כְּמַת מִלֵּב הָיִיתִי כְּכֹלִי אֲבֹד: יו כִּי שָׁמַעְתִּי דַבַּת
 רַבִּים מְגוֹר מִפְּסִיב בְּהוֹסֵדִם יַחַד עָלַי לְקַחַת נַפְשִׁי וּמָמוֹ: יז וְאֲנִי עָלִיךָ בְּטַחְתִּי
 יְהוָה: יח אִמְרָתִי אֱלֹהֵי יְהוָה: יט אֲתָתָּה: כו בְּיָדְךָ עֲתִיתִי הִצֵּלְתֵּנִי מִיַּד אוֹיְבֵי וּמִרְדְּפֵי:
 כז הָאִירָה פְּנִיךָ עַל עַבְדְּךָ הוֹשִׁיעֵנִי בְּחֶסֶדְךָ: יח יְהוָה: כט אֵל אֲבוֹשָׁה כִּי
 קָרָאתִיךָ וּבִשְׁנוֹן רִשְׁעִים יָדְמוּ לְשֹׂאוֹל: יט תִּתְּלֵמְנָה שְׁפָתַי שֶׁקֶר תְּדַבְּרוּת עַל צְדִיק
 עֲתָק בְּנִאֻחַ וְכוּ: כ מה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר צִפְנָתָ לִירְאִיךָ פְּעֻלָּתָ לַחֲסִים כִּי נִגְדַּר בְּנֵי

— זוהר תהלים —

צְדִיקִים הַעוֹלָם מִן הָעוֹלָם הַזֶּה לְרַחֵץ
 עֲצָמָם בְּגַן עֵדֶן

מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו' (לא)
 (ב): [הקדמת זוהר-בראשית (ד' ט' ת) פתח
 רבי אלעזר ואמר, (תהלים לא) מה רב טובך
 אשר צפנת ליראיך וגו'. כמה הוא הטוב
 העליון והנכבד שעתיד הקדוש ברוך הוא
 לעשות לבני אדם לאותם צדיקים עליונים
 יראי חטא שמשתדלים בתורה, כשנכנסים
 לאותו העולם. לא כתוב טובך, אלא רב
 טובך. ומי הוא (שם קמה) זכר רב טובך
 יביעו. וזהו ענג החיים ששופעים מהעולם
 הבא לחי העולמים, שהוא זכר רב טובך.
 ודאי הוא (ישעיה סג) ורב טוב לבית ישראל
 וגו'.

עוד מה רב טובך, כאן נחקק סוד
 החכמה, וכל הסודות נכללו כאן.
 מ"ה - כמו שבארנו. רב - זה העץ גדול
 וחקק, משום שיש אילן אחר קטן ממנו,
 וזה הוא גדול ומכניסו לרום הרקיעים.

אותה לחיקו של אדם. לפיכך צריך האדם
 להפקיד נשמתו ליצרו, וקורא פסוק אחד
 של רחמים, כגון (תהלים לא) בידך אפקיד
 רוחי פדית אותי ה' אל אמת. והואיל והיא
 בפקדון - אף על פי שהיא מחיבת בכמה
 חובות, הקדוש ברוך הוא משיב אותה
 לחיקו של אדם. כענין זה צריך להתנהג
 במדותיו של הקדוש ברוך הוא וללכת
 בדרךיו, שכתוב (דברים כח) והלכת בדרךיו.
 שהרי נשמתו פקדון בידו, שהיא מתחת
 כסא הכבוד, והוא נוצר מטפה סרוחה. הרי
 פקדון נשמתו בידו. וכתוב אם חבל תחבל
 שלמת רעך, אם חבלת מעשיך ולכלכת
 נשמתך, שהוא מאור לבושו של הקדוש
 ברוך הוא, שהוא רעך ורע אביך - עד בא
 השמש, כשיגיע זמנו להפטר מהעולם,
 תשיבנו לו, שכתוב (קהלת יב) והרוח תשוב
 אל האלהים אשר נתנה. תנה לו כמו שנתנה
 לך. אם חבל תחבל. אם חבל אדם מעשיו,
 לאחר כן כשהגיע שעתו, מרב חובותיו
 לקונו, חובל את שלו ונוטל נשמתו.

אדם: כא תסתירם בסתר פניך מרכסי איש תצפנם בסכה מריב לשונות:

זוהר תהלים

הזה, ומאותו אור שמחה לכל בו. והוא ימין להתעטר חקיקותיו [חקוקיו] חקוקים יחד אתו, והרי נאמר. כתוב (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך. מה רב טובך - זה אור ראשון שגנז הקדוש ברוך הוא. ליראיך - לצדיקים, שהם יראי חטא כמו שאמרנו.

האור הגדול אין כל בריה יכולה להסתכל בו גנזו הקדוש ברוך הוא לצדיקים לעתיד לבא

מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו' (לא, כ): [זוהר ח"א 9' בראשית (דף 90 מ.)] השלמה מהשמטות סימן [ז] ויאמר אלהים יהי אור. ואמר רבי יוחנן, שני אורות הגדולים היו, שכתוב ויהי אור, ועליו נאמר כי טוב. ולקח הקדוש ברוך הוא האחד וגנזו לצדיקים לעתיד לבא, שכתוב (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך נגד בני אדם. מלמד שאור הראשון אין כל בריה יכולה להסתכל בו, שכתוב וירא אלהים את האור כי טוב, וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד. ראה הקדוש ברוך הוא את כל אשר עשה, ראה טוב מאד מזהיר ובהיר.

ולקח מאורו הטוב, וכלל שלשים ושנים נתיבות החכמה, ונתנו לעולם הזה, והיגו שכתוב (משלי ד) כי לקח טוב נתתי לכם תורתו אל תעזבו. הוי אומר: אוצרה של תורה שבעל פה. ואמר הקדוש ברוך הוא, אם ישמרו זאת המדה בעולם הזה,

טובך - זה האור שנקרא ביום הראשון. אשר צפנת ליראיך - משום שגנז אותו לצדיקים באותו העולם.

פעלת - זה גן העדן העליון, שכתוב (שמות טו) מכוון לשבתך פעלת ה'. וזהו פעלת לחוסים בך. נגד בני אדם - זה גן העדן שלמטה שכל הצדיקים עומדים שם ברוח, שנתלבשה בלבוש יקר כצורה ודיוקן של העולם הזה, וזהו נגד בני אדם, באותה צורה של בני אדם שבעולם הזה, ונמצאים שם ופורחים באור ועולים לתוך ישיבת הרקיע באותו גן העדן שלמעלה. ופורחים ורוחצים בטלי נהרות אפרסמון טהור, ויורדים ושורים למטה. ולפעמים נראים נגד בני אדם לעשות להם נסים כמו מלאכים עליונים, כמו שראינו עכשו את אור המאור העליון, ולא זכינו להסתכל ולדעת בסודות של חכמה יותר.

מה רב טובך - זה אור ראשון שגנז הקדוש ברוך הוא ליראיך - לצדיקים

מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו' (לא, כ): [זוהר - בראשית 9' בראשית (דף 90 מ.)] אמר רבי שמעון, וירא אלהים את האור כי טוב, שלא ימצא בו רתחה. כתוב כאן כי טוב, וכתוב שם (במדבר כד) כי טוב בעיני ה' לברך את ישראל, וסוף הפסוק [מוכיח] - ויבדל אלהים בין האור ובין החשך. ולכן לא נמצאה בו רתחה, ואף על גב ששתף אותם הקדוש ברוך הוא כאחד. בא ראה, האור עליון להיות מאיר האור

כב בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי הַפְּלִיא חֲסִדוֹ לִי בְעִיר מְצֹר: כג וְאֲנִי אָמַרְתִּי בְחַפְזִי
נְגַרְזֹתִי מִנְגַד עֵינֶיךָ אֲבֵן שְׁמַעַת קוֹל תַּחְנוּנֵי בְּשִׁעֵי אֲלִיךָ: כד אֲהַבּוּ אֶת יְהוָה

זוהר תהלים

שָׁאֵמַר רַבִּי מְאִיר, מֵהוּ שְׁכָתוּב וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר, וְלֹא
אָמַר לוֹ וַיְהִי כֵן? מְלַמֵּד שֶׁהָאֹר הֵוא
גְּדוֹל, וְאִין כָּל בְּרִיָּה יְכוּלָה לְהַסְתַּכֵּל בּוֹ,
גְּנֹזוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד
לְבֹא, וְהִיא מִדַּת כָּל סְחוּרָה שְׁבַעֲוֹלָם, וְהוּא
כַח אֲבֵן יְקָרָה שְׁקוֹרִין סְחָרְת וְדַר. וְעַל מָה
הִיא מִדַּת דָּר? אֵלֶּא מְלַמֵּד שֶׁלְּקַח הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְזִינָה אַחַת מֵאֲלָפִים, וּבְנָה
מִמֶּנָּה אֲבֵן יְקָרָה נְאֻה וּמְקַשְׁטָה, וְכָלֵל בָּהּ
כָּל הַמְצֻוֹת.

מַעֲשֵׂי הָאֲבוֹת וְהַנְּהַגְתָּם וְהַשְׁפַּעְתָּם לְכָל
הַדּוֹר

בא אֲבָרְהָם וּבְקִשׁ כַּחוֹ לְתַת לוֹ, נִתְּנוּ לוֹ
אֲבֵן יְקָרָה זֹו וְלֹא רָצָה אוֹתָהּ. זָכָה
וְנִטַּל מִדָּתוֹ, שְׁנֵאמַר (מִיכָה ז) תִּתֵּן אֲמַת
לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם. בָּא יַעֲזֹק וּבְקִשׁ
כַּחוֹ, וְנִתְּנוּ לוֹ וְלֹא רָצָה בָּהּ. זָכָה וְנִטַּל
מִדָּתוֹ, שֶׁהִיא מִדַּת הַגְּבוּרָה, דִּהְיִינוּ הַפְּחַד,
שְׁכָתוּב (בְּרַאשִׁית לא) וַיִּשְׁבַּע יַעֲקֹב בַּפְּחַד
אֲבִיו יַעֲזֹק.

בא יַעֲזֹב וְרָצָה בָּהּ וְלֹא נִתְּנוּהוּ לוֹ. אָמַר
לוֹ, הוֹאִיל וְאַבְרָהָם מְלַמְעֵלָה וַיַּעֲזֹק
לְמַטָּה, אֲתָה תִּהְיֶה בְּאֲמֻצָּע וְתִכְלַל
שְׁלֹשָׁתָם, שְׁכָתוּב תִּתֵּן אֲמַת לְיַעֲזֹב. וְמֵהוּ
הָאֲמֻצָּע? הִינּוּ שְׁלוֹם, וְהִרִי כְּתוּב תִּתֵּן אֲמַת
לְיַעֲזֹב? אֲמַת וְשְׁלוֹם הֵם אֶחָד, כְּמוֹ
שְׁנֵאמַר (אֶסְתֵּר ט) דְּבַרִּי שְׁלוֹם וְאֲמַת, (יִשְׁעִיָּה
לט) כִּי יִהְיֶה שְׁלוֹם וְאֲמַת בְּיָמַי, וְהִינּוּ

שְׁזֹאת הַמִּדָּה נִחְשָׁבַת בְּכָלֵל הָעוֹלָם הַזֶּה,
וְהִיא תוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה, יִזְכּוּ לַחֲיֵי הָעוֹלָם
הַבָּא שֶׁהוּא הַטוֹב הַגְּנוּז.

וְמָה הוּא עִזּוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא?
שְׁכָתוּב (חֲבֻקִּק א) וְנִגְהָ כְּאוֹר תִּהְיֶה.
עֲתִיד הַנְּגִיָּה שְׁנִלְקַח מִהָאֹר הָרֵאשׁוֹן לְהִיּוֹת
כְּאוֹר, אִם יִקְיָמוּ בְּנֵי הַתוֹרָה וְהַמְצֻוָּה אֲשֶׁר
כְּתַבְתִּי לְהוֹרוֹתָם. וְכְתוּב (מִשְׁלִי א) שְׁמַע בְּנֵי
מוֹסֵר אֲבִיךָ וְאֵל תִּשָּׁא תוֹרַת אֲמִךָ, וְכְתוּב
(חֲבֻקִּק א) וְקִרְנֵי מִיָּדוֹ לוֹ, וְשֵׁם חֲבִיּוֹן עֲזָה.
וְמֵהוּ חֲבִיּוֹן עֲזָה? אֵלֶּא אוֹתוֹ הָאֹר שְׁגִנּוּ
וְהַחֲבִיּוּ, שְׁנֵאמַר צַפְנֵת לִירְאִיךָ. וְזֶה
שְׁנֵשְׂאָר לָנוּ – פְּעֻלַּת לְחוֹסִים בְּךָ, אוֹתָם
שְׁחוֹסִים בְּצִלְךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְשׁוֹמְרִים
תוֹרַתְךָ וּמְקִימִים מְצֻוֹתֶיךָ, וּמְקַדְּשִׁים שְׁמֶךָ
הַגְּדוֹל וּמִיַּחַדִּים בְּסֵתֵר וּבְגִלּוּי, שְׁנֵאמַר נִגְד
בְּנֵי אָדָם.

אמר רַבִּי רְחוּמַאי, מְלַמֵּד שֶׁהִיא אוֹרָה
לְיִשְׂרָאֵל, וְתוֹרָה אוֹרָה, שְׁנֵאמַר
(מִשְׁלִי ו) כִּי נֵר מְצֻוָּה וְתוֹרָה אוֹר. וְאָמַר נֵר –
זוֹ מְצֻוָּה, וּמְצֻוָּה – זוֹ תוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה. אוֹר
– זֶה תוֹרָה שְׁבַכְתָּב. אֵלֶּא מִתּוֹךְ שְׁכָבֵר
נִתְקַיָּם הָאֹר, קוֹרָא לוֹ אוֹר. מִשְׁלֵל לְמָה
הַדְּבָר דּוּמָה? לְאָדָם צְנוּעַ בְּסִפֵּי הַבַּיִת, אִף
עַל פִּי שְׁיוּם הוּא וְאוֹר גְּדוֹל בְּעוֹלָם, אִין
אָדָם רוֹאָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ אֵלֶּא אִם כֵּן הַכְּנִיס
בוֹ נֵר. נֵר – תוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה. אִף עַל פִּי
שֶׁהִיא נֵר, צְרִיכָה לָהּ תוֹרָה לְפָרֵק קְשִׁוּתֶיהָ
וּלְבָאָר סוּדוּתֶיהָ, וּמִי הוּא? יִרְאֵת ה', זֶה
הָאֹר הָרֵאשׁוֹן.

כָּל חֲסִידָיו אֲמוּנִים נִצַּר יְהוָה וַיִּתְּנֵם וַיִּמְשָׁלֵם עַל יָתֵר עֲשֵׂה נְאוּה: כה חֲזִקוּ וַיֵּאֱמִין לְבַבְכֶם כָּל הַמִּיתָלִים לַיהוָה:

זוהר תהלים

לְטָמָא - פּוֹתְחִים לוֹ. מַה זֶה פּוֹתְחִים לוֹ? אֹתָם הַפּוֹתְחִים תָּמִיד. מִצְוֵי חֻקּוֹתֵי וְתוֹרֵי - אָמַר, הוֹאִיל וְלֹא חֲפַצְתִּי בָהּ, אֲשֶׁמֶר מִצְוֵיָהּ. מַה זֶה תוֹרֵי? אֵלָא אֶפְלוּ הוֹרָאוֹת וּפְלוּלִים שְׁמוּרִים לְמַעַלָּה הוּא יִדְעֵם וּפְלוּל וְקִימָם. וּמַה זֶה מְשֵׁם רוּעָה אֲבָן יִשְׂרָאֵל? הוּי אֹמֵר, צִדֵּק הָעֲלִיּוֹן. וּמַהוּ הָאוֹר הַגָּדוֹל הַצֶּפֶן? וְהִינֵנו סִחְרַת. וְהָאֲבָן שְׁדָרָה לְמִטָּה הַיְמָנָה נִקְרָאת דָּר, וּמַה הוּא? מִיָּדוּ לוֹ, הִינֵנו חֲמֵשׁ אֲצַבְעוֹת שֶׁל יַד יְמִין: [ע"כ מההשמטות].

הַשֶּׁכֶר הָרַב טוֹב הַצֶּפֶן לְעוֹלָם הַבָּא

מַה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאֵיהּ וְגו' (א)
 (ב): [זוהר - בראשית 9' בראשית (99 מ.ו.)]
 וַיִּכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם. רַבִּי אֶלְעָזָר פְּתַח, (תהלים לא) מַה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאֵיהּ פְּעֻלַּת לַחֲסוּסִים בְּךָ נִגְדַּת בְּנֵי אָדָם. בֹּא רְאֵה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרֵא אָדָם בְּעוֹלָם וְהִתְקִין אוֹתוֹ לְהִיּוֹת שְׁלֵם בְּעִבּוּדוֹתוֹ וְלִתְקַן אֶת דְּרָכָיו כְּדֵי שְׁיִזְכֶּה לְאוֹר הָעֲלִיּוֹן שֶׁנִּגְנוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַדִּיקִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סד) עֵינַי לֹא רָאִיתָ אֱלֹהִים זוֹלָתָךְ יַעֲשֶׂה לְמַחְכָּה לוֹ.

מַהוּ זֶה שְׁאֲנוּ אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם - הָעוֹלָם הַבָּא

מַה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאֵיהּ וְגו' (א)
 (ב): [זוהר - בראשית 9' בראשית (99 מ.ו.)]
 הַשְּׁלֵמָה מִהַהֲשֵׁמְטוֹת (סִימָן ט"ז) יֵשֵׁב רַבִּי בְּרַכְיָה וְדָרַשׁ, מַה זֶה שְׁאֲנוּ אוֹמְרִים כָּל יוֹם הָעוֹלָם הַבָּא, וְלֹא יוֹדְעִים מַה אָמַר, הָעוֹלָם

שְׁכַתּוֹב (שם נח) וְהָאֲכַלְתִּיךָ נִחַלְתָּ יַעֲקֹב אָבִיךָ. דְּהִינֵנו נִחַלָּה גְמוּרָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ הַחֶסֶד וְהַפְּחַד וְהָאֲמַת וְהַשְּׁלוֹם. וּלְפִיכָךְ אָמַר (תהלים קיח) אֲבָן מְאֹסוּ הַבּוֹנִים הִיְתָה לְרֹאשׁ פְּנָה.

אֲבָן מְאֹסוּ - אֲבָרְהָם וַיִּצְחָק, שֶׁבָנוּ אֶת הָעוֹלָם, הִיְתָה עֵתָה לְרֹאשׁ פְּנָה. וְלָמָּה מְאֹסוּ בָהּ, וְהֵלֵא נֶאֱמַר (בראשית כו) עָקֹב אֲשֶׁר שָׁמַע אֲבָרְהָם בְּקִלְי וַיִּשְׁמַר מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֵי חֻקּוֹתֵי וְתוֹרֵי? מַה זֶה מִשְׁמַרְתִּי? אָמַרְהָ מִדַּת חֶסֶד: שְׁכַל יְמֵי הִיּוֹת אֲבָרְהָם בְּעוֹלָם לֹא הִצְרַכְתִּי אֲנִי לְעִשׂוֹת מְלֹאכְתִּי, שְׁהָרִי אֲבָרְהָם עָמַד שָׁם בְּמִקוּמִי. וַיִּשְׁמַר מִשְׁמַרְתִּי - בְּמִדָּה זֹו הִיְתָה מְלֹאכְתִּי, שְׁאֲנִי מְזַכֶּה אֶת הָעוֹלָם בְּלוֹ, וְאֶפְלוּ נִתְחַיְבוּ אֲנִי מְזַכֶּה אוֹתָם. וְעוֹד מְשִׁיבָם וּמְבִיא בְּלַבְבָם לְעִשׂוֹת רְצוֹן אֲבִיהֶם. כָּל זֶה עָשָׂה אֲבָרְהָם, וְכַתּוּב (שם כא) וַיִּטַּע אֲשֶׁל בְּבָאָר שֶׁבַע. סִדֵּר לְחִמּוֹ וּמִימִיּוֹ לְכָל בְּאֵי עוֹלָם, וְהִיָּה מְזַכֶּה וּמְדַבֵּר עַל לִבָּם: לְמִי אַתֶּם עוֹבְדִים? עִבְדוּ אֶת ה' אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ! וְהִיָּה דוֹרֵשׁ לָהֶם, עַד שֶׁהָיוּ בְּאִים וְשָׁבִים.

וּמִנִּין לָנוּ שְׁאֵף הַחַיִּיבִים הִיָּה מְזַכֶּה? שֶׁנֶּאֱמַר (שם יח) הַמְכַסֶּה אֲנִי מֵאֲבָרְהָם, וְאֲבָרְהָם הָיוּ יְהִיָּה וְגוֹמֵר. אֵלָא אֲזַכֶּהוּ שְׁיִבְקֵשׁ עֲלֵיהֶם רַחֲמִים וַיִּזְכֶּה. וְכִי אֶפְשֶׁר לומר שֶׁלֹּא יָדַע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁלֹּא יִכְלוּ לְהִנְצִל? אֵלָא זְכוּתוֹ הוּא אָמַר. מִכָּאן אָמְרוּ, בֹּא לְטָהָר - מְסִיעֵין אוֹתוֹ. בֹּא

—== זוהר תהלים ==—

יִרְאֵי חֲטָא. פְּעֻלַּת לַחֲוֹסִים בְּךָ - מֵה זֶה פְּעֻלַּתְּ? זֶה מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית. רַבִּי אָבָא אָמַר, זֶה גַן עֵדֵן, שֶׁהָרִי בְּאֶמְנוֹת עָשָׂה אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאַרְץ כְּמוֹ שְׁלֹמֶעֱלָה, לְחִזֵּק בוֹ אֶת הַצְּדִיקִים. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים לא) פְּעֻלַּת לַחֲוֹסִים בְּךָ נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם. שֶׁהָרִי הוּא נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם, וְהָאֲחֵר נִגְדַּ עֲלִיוֹנִים קְדוּשִׁים. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, גַּן הָעֵדֵן לְמַעַלָּה וְנִגְדַּ בְּנֵי אָדָם הוּא, [ואפלו האחר הוא נגד בני אדם] לְהַתְּכַנֵּס בוֹ צְדִיקִים שְׁעוֹשִׂים רְצוֹן רַבּוֹנָם.

'נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם' - שֶׁהָרִי בְּאֶמְנוֹת הַזֶּה שְׁנַעֲשֵׂתָהּ בְּאוֹר הַזֶּה הַצָּפוֹן עוֹמְדִים בְּנֵי אָדָם בְּעוֹלָם וְקִיּוּמָם נְהִיָּה

מֵה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאֵיהָ וְגו' (לא, ב): [זוהר - שמונת פ' פקודי (דף ר"ב):] רַבִּי

יוֹסִי פִּתַּח, (תהלים לא) מֵה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאֵיהָ פְּעֻלַּת לַחֲוֹסִים בְּךָ נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם. מֵה רַב טוֹבָה, כְּמֵה יֵשׁ לָהֶם לְבַנְי אָדָם לְהִסְתַּפֵּל וְלְדַעַת בְּדַרְכֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהָרִי בְּכָל יוֹם יוֹם יוֹצֵא קוֹל וּמְכַרִּיז וְאוֹמֵר: הַשְּׁמְרוּ בְּנֵי הָעוֹלָם, סִגְרוּ דְלָתוֹת הַחֲטָאִים, הִסְתַּלְקוּ מֵהֲרִשַׁת שְׁתוֹפְסַת טְרָם יִתְפָּסוּ רַגְלֵיהֶם בְּרִשַׁת הַזֶּה. הַגְּלַגֵּל סוֹבֵב תָּמִיד, עוֹלָה וְיוֹרֵד. אוֹי לְאוֹתָם שְׂדוּחִים רַגְלֵיהֶם מֵתוֹךְ הַגְּלַגֵּל, שֶׁהָרִי נוֹפְלִים לְתוֹךְ הָעֵמֶק שֶׁטְמוֹן לְאוֹתָם רְשָׁעֵי הָעוֹלָם.

אוֹי לְאוֹתָם שְׁנוֹפְלִים וְלֹא יְקוּמוּ, וְלֹא יֵאָדְרוּ בְּאוֹר הַגְּנוּז לְצְדִיקִים לְעוֹלָם הַבָּא. אֲשֶׁרִיָּהֶם הַצְּדִיקִים לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁכְמָה מְאֹרוֹת גְּנוּזִים לָהֶם, כְּמֵה עֲדוּנִים בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם טְמוּנִים לָהֶם, שְׁכָתוֹב מֵה

הַבָּא מְתַרְגֵּם עֲלָמָא דְאַתִּי (העולם הבא), מְלַמֵּד שְׁקָדָם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם עֲלֵה בְּמַחְשְׁבָה לְבְרָא אוֹר גְּדוֹל לְהָאִיר, וְנִבְרָא אוֹר גְּדוֹל שְׁאִין כָּל בְּרִיָּה יְכוּלָה לְשַׁלֵּט בוֹ. צָפָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁאִינָם יְכוּלִים לְסַבְּלוֹ, לְקַח שְׁבִיעֵי וְשֵׁם לָהֶם בְּמִקְוָמוֹ, וְהִשְׁאָר גְּנוּז לְצְדִיקִים לְעֵתִיד לְבֵא. אָמַר, אִם יִזְכּוּ בְּזֶה הַשְּׁבִיעֵי וְיִשְׁמְרוּהוּ - אֲתָן לָהֶם זֶה לְעוֹלָם אַחֲרוֹן, וְהִינוּ שְׁכָתוֹב הָעוֹלָם הַבָּא, שְׁכָבֵר בְּאֵ מִקְדָּם שֵׁשֶׁת יָמֵי בְרֵאשִׁית. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים לא) מֵה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאֵיהָ פְּעֻלַּת לַחֲוֹסִים בְּךָ נִגְדַּ בְּנֵי אָדָם: ע"כ מֵהֵהשְׁמֵטוֹת.

כָּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה בְּכָל יוֹם יִזְכֶּה לְהִיּוֹת לוֹ חֵלֶק בְּעוֹלָם הַבָּא וְיִחַשֵּׁב לוֹ כְּאִלוֹ בְּנֵה עוֹלְמוֹת

מֵה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאֵיהָ וְגו' (לא, ב): [זוהר - בראשית פ' בראשית (דף טו.מ):]

וּבְמֵה יִזְכֶּה הָאָדָם לְאוֹתוֹ הָאוֹר? בַּתּוֹרָה. שְׁכָל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה בְּכָל יוֹם, יִזְכֶּה לְהִיּוֹת לוֹ חֵלֶק בְּעוֹלָם הַבָּא, וְיִחַשֵּׁב לוֹ כְּאִלוֹ בְּנֵה עוֹלְמוֹת, שֶׁהָרִי בַּתּוֹרָה נִבְנָה הָעוֹלָם וְנִתְקַן. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (משלי ג) ה' בְּחִכְמָה יִסַּד אֶרֶץ כּוֹנֵן שָׁמַיִם בְּתִבְבוּנָה, וְכָתוֹב (שם ח) וְאֶהְיֶה אֲצִלוֹ אֲמוֹן וְאֶהְיֶה שְׁעֵשׂוּעִים יוֹם יוֹם. שְׁכָל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בָּהּ, מִתְקַן עוֹלְמוֹת וּמְקִים אוֹתָם.

וּבֵא וְרָאָה, בְּרוּחַ עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם וּבְרוּחַ הוּא עוֹמֵד, רוּחַ שֶׁל אֱלוֹ שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, וְכָל שְׁכֵן רוּחַ שֶׁל הֶבֶל תִּינּוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן. מֵה רַב טוֹבָה - זֶה הַטּוֹב שֶׁנִּגְנוּז לִירְאֵיהָ - לְאוֹתָם

—= זוהר תהלים =—

ומאיר מראש העולם לסופי העולם

מִזֶּה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאִיהָ וְגו' (לא)

(ב): [זוהר ויקרא - פ' אמור (דף ט"ז)] אָמַר

אֵל הַכְּהֻנִּים בְּנֵי אֶהֱרֹן וְאִמְרַת אֱלֹהִים. רַבִּי

יְהוּדָה פִּתַּח, (תהלים לא) מִזֶּה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר

צִפְנַת לִירְאִיהָ וְגו'. מִזֶּה רַב טוֹבָה, כַּמָּה

עֲלִיּוֹן וְנִכְבָּד אוֹתוֹ הָאֹרֶץ הָעֲלִיּוֹן שֶׁנִּקְרָא

טוֹב, שֶׁכְּתוּב וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹרֶץ כִּי

טוֹב, וְזֶה הוּא הָאֹרֶץ הַגְּנוּז, שְׁבוּ עוֹשֵׂה

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא טוֹב בְּעוֹלָם, וְלֹא מוֹנֵעַ

אוֹתוֹ בְּכָל יוֹם, מִכִּיּוֹן שְׁבוּ מִתְקַיִם הָעוֹלָם

וְעוֹמֵד עָלָיו. אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאִיהָ, שֶׁשְּׁנִינּוּ,

אוֹר עֲלִיּוֹן עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשֶׁבְרָא

אֶת הָעוֹלָם, וְגַנְזוֹ אוֹתוֹ לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד

לְבֹא. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאִיהָ.

פְּעֻלָּתָּהּ לְחוּסִים בְּךָ. פְּעֻלָּתָּהּ בְּזִמְנָה שֶׁנִּכְבְּרָא

הָעוֹלָם אוֹתוֹ הָאֹרֶץ הִיא עוֹמֵד

וּמְאִיר מִרְאֵשׁ הָעוֹלָם לְסוֹפֵי הָעוֹלָם.

כְּשֶׁהִסְתַּכַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָם

הַרְשָׁעִים שֶׁעֲתִידִים לַעֲמֹד, גַּנְזוֹ אֶת אוֹתוֹ

הָאֹרֶץ, שֶׁכְּתוּב (איוב לח) וַיִּמְנַע מִרְשָׁעִים

אוֹרָם. וְעֵתִיד לְהָאִיר לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם

הַבָּא, וְזֶה הוּא אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאִיהָ, וְכְתוּב

(מלאכי ג) וְזָרְתָה לָכֶם יְרֵאִי שְׁמִי שֶׁמֶשׁ צִדְקָהּ

וּמִרְפָּא בְּכִנְפֶיהָ. צֵא וְרֵאָה מַעֲשֵׂי הַרְחֻמְנוֹת

שֶׁעוֹשֵׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמָה שֶׁהוּא

מַכֶּה - בּוֹ נוֹתֵן רְפוּאָה!!

מִזֶּה רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאִיהָ וְגו' (לא)

(ב): [זוהר במדבר - פ' שלח לך (דף קע"ג)]

מִהוּ וּפְעֻלָּתוֹ? אֲלֵא כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב, (תהלים לא)

מִזֶּה רַב טוֹבָה וְגו', פְּעֻלָּתָּהּ לְחוּסִים בְּךָ. זֶהוּ

פְּעֻלָּתוֹ. נִגְדָה בְּנֵי אָדָם מִזֶּה זֶה? אֲלֵא נִגְדָה

עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת. אֲשֶׁר צִפְנַת

רַב טוֹבָה אֲשֶׁר צִפְנַת לִירְאִיהָ. מִזֶּה רַב

טוֹבָה, הָרִי פִּרְשׁוּהָ שֶׁזֶהוּ אוֹר הַגְּנוּז

לְצַדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁכְּתוּב (בראשית א)

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹרֶץ כִּי טוֹב, וְכְתוּב

(תהלים צז) אוֹר זָרַע לְצַדִּיק וְלִישְׂרֵי לֵב

שֶׁמְחָה. וְעַל זֶה מִזֶּה רַב טוֹבָה.

כְּתוּב כֵּן מִזֶּה רַב טוֹבָה, וְכְתוּב שֶׁם וַיֵּרָא

אֱלֹהִים אֶת הָאֹרֶץ כִּי טוֹב. אֲשֶׁר

צִפְנַת, מִשּׁוּם שֶׁהִסְתַּכַּל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא

בְּאוֹתוֹ הָאֹרֶץ וְהִסְתַּכַּל בְּאוֹתָם הַרְשָׁעִים

שֶׁעֲתִידִים לְחַטֵּא בְּעוֹלָם, וְגַנְזוֹ אֶת אוֹתוֹ

הָאֹרֶץ לְזִכּוֹת בּוֹ אֶת הַצַּדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא,

כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּרַר.

פְּעֻלָּתָּהּ, בְּרֵאשׁוֹנָה צִפְנַת, וְאַחֲרַיִךְ פְּעֻלָּתָּהּ.

אֲלֵא צִפְנַת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. פְּעֻלָּתָּהּ,

בְּשִׁבְלֵי אוֹתוֹ הָאֹרֶץ הַגְּנוּז בּוֹ עֲשֵׂה הַקְּדוֹשׁ

בְּרוּךְ הוּא אֶת אֲמֻנוֹת הָעוֹלָם. מִנֵּיִן לָנוּ?

שֶׁכְּתוּב (בראשית ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם

וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם, כְּתוּב בְּאִבְרָהָם, וְאוֹתוֹ

אוֹר שֶׁל אִבְרָהָם גַּנְזוֹ אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

הוּא, וְבוֹ עֲשֵׂה אֲמֻנוֹת הָעוֹלָם, שֶׁכְּתוּב

פְּעֻלָּתָּהּ לְחוּסִים בְּךָ, לְאוֹתָם שְׂיוֹשְׁבֵי תַחַת

צֵלוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

נִגְדָה בְּנֵי אָדָם, שֶׁהָרִי בְּאֲמֻנוֹת הַזֶּה

שֶׁנֶּעֱשֶׂתָה בְּאוֹר הַזֶּה עוֹמְדִים בְּנֵי

אָדָם בְּעוֹלָם וְקִיּוּמָם נִהְיָה. אֵף עַל פִּי

שֶׁהוּא גְנוּז, בְּנֵי הָאָדָם עוֹמְדִים בּוֹ בְּעוֹלָם

הַזֶּה. פְּעֻלָּתָּהּ, אֶת אֲמֻנוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה שְׁבוּ

נַעֲשֵׂה הַכֹּל בְּחֻשְׁבוֹן. אֲמֻנוֹת הָעוֹלָם כְּמוֹ

אֲמֻנוֹת הַמִּשְׁכָּן, שֶׁהוּא אֲמֻנוֹת כְּמוֹ שֶׁל

הָעוֹלָם, וְהָרִי בְּאֲרָנוֹ.

בְּזִמְנָה שֶׁנִּכְבְּרָא הָעוֹלָם אוֹתוֹ הָאֹרֶץ הִיא עוֹמֵד

— זוהר תהלים —

ה" (לא, כד): [זוהר תורה; זוהר חלק ג' דף רפג].
 אמר רבי יוסי מה זה שכתוב: "כִּי שִׁתִּים
 רְעוּת עֲשֵׂה עִמִּי אֲתִי עֲזְבוּ מְקוֹר מִים
 חַיִּים לְחֻצַּב לָהֶם בְּאֵרוֹת בְּאֵרֵי נְשִׁבְרִים"
 (ירמיהו ב, יג), "אֲתִי עֲזְבוּ מְקוֹר מִים חַיִּים",
 זה הוא שאין רוצים לקדש שמו של
 הקדוש ברוך הוא בעניית אמן, ומה
 עונשו, על זה כתוב "לְחֻצַּב לָהֶם בְּאֵרוֹת
 בְּאֵרֵי נְשִׁבְרִים", שיורדים לגיהנם מדרגה
 אחר מדרגה, עד שיורדים לאבדון
 שנקרא תחתית, ואם הוא מקדש שמו
 של הקדוש ברוך הוא לכוון באמן
 כראוי, הוא יעלה מדרגה אחר מדרגה
 להתענג מאותו עולם הבא שנמשך תמיד
 ואינו פסוק, זהו שכתוב: "אֲמוּנִים נִצְר
 ה' וּמְשֻׁלָּם עַל יְתָר עֲשֵׂה גְאוּהָ".

לִירָאִיךָ, מַה זֶה אֲשֶׁר צָפַנְתָּ? וְכִי מִי יִגְזֹל
 וַיִּטַּל מִיָּדוֹ מַה שֶּׁהוּא רוֹצֵה לְתַת, שִׁכְתוּב
 צָפַנְתָּ? אֲלֵא צֵא וּרְאֵה מַעֲשֵׂי הַרְחֻמָּנוּת
 שְׁעוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. בְּמַה שֶּׁהוּא
 מְכָה - בּוֹ נוֹתֵן רְפוּאָה. בְּמַה מְכָה?
 בְּשִׂמְאֵל. בְּיָמִין מְקָרֵב וּבְשִׂמְאֵל מְכָה. בְּמַה
 שִׁמְכָה - בּוֹ נוֹתֵן רְפוּאָה לְעוֹלָם. כְּתוּב
 (ירמיה א) מְצַפּוֹן תִּפְתַּח הָרְעָה, וּבְצַפּוֹן מְכָה,
 שְׁמֶשֶׁם יוֹצְאִים כָּל הַדֵּינִים וְכָל הַגְּזֵרוֹת
 הַקְּשׁוֹת - וּבּוֹ שׁוֹרֵה כָּל שִׁכָּר טוֹב וְכָל טוֹב
 שְׁעֵתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַת לְיִשְׂרָאֵל.
 לְעֵתִיד לְבֹא קוֹרֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַפּוֹן
 וַיֹּאמֶר לוֹ: כִּךָ נִתְתִּי כָּל טוֹב וְכָל שִׁכָּר טוֹב
 לְבָנִי שֶׁסָּבְלוּ כְּמַה רְעוּת בְּעוֹלָם הַזֶּה עַל
 קִדְשֵׁת שְׁמִי, תֵּן שִׁכָּרִים טוֹבִים שְׁנַתְתִּי כִּךָ.
 "אֲהָבוּ אֶת ה' כָּל חֲסִידָיו אֲמוּנִים נִצְר

לב « לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נְשׁוּי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה: ב אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִחַשְׁבַּ

— טימוש תהלים —

לבקשת רחמים

אשרי נשוי פשע וגו' (לב, א): [שימוש תהלים לפרק לב]. טוב לבקש רחמים אמור אותו בכל יום אחר תפלתך.

— זוהר תהלים —

שְׁהַמְשִׁיף עָלָיו אָדָם עַל הָעוֹלָם. שְׁפִינָן שְׁחָטָא זֶה הַשְּׁפִיעַ אָדָם עַל הָעוֹלָם, שְׁאָר הַבְּרִיּוֹת שׁוֹלְטוֹת, וּבֶן אָדָם פּוֹחַד מֵהֶם, וְהָעוֹלָם לֹא הִתְקַן בְּתַקּוּנוֹ. וְלָכֵן כְּשֵׁיִצְא נַח מֵהַתְּבָה, בְּרָכוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁכָתוֹב: "וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת נַח וְאֶת בְּנָיֹו" וְגו'.

על ידי תשובה מתתקנת הפלכות

לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נְשׁוּי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה (לב, א): [זוהר פרשת ויקרא (ד) 10 ע"ב] אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כָּל חֲטָאֵי הָעוֹלָם אַחֲזִיזִים (זה) בְּזֵה, עַד שֶׁהָאִם מִתְּגַלָּה בְּגִלְלָם. וְכִשְׁהִיא מִתְּגַלָּה, כָּל אוֹתָם הַבְּנִיִּים מִתְּגַלְּיִים (בשבילה). וְכָתוּב: "לֹא תִקַּח הָאִם עַל הַבְּנִיִּים". וְכִשְׁמִתְּקַן הָעוֹלָם לְמַטָּה, הַכֹּל מִתְּתַקֵּן, עַד שֶׁעוֹלָה הַתְּקוּן לְאִם הַקְּדוֹשָׁה וּמִתְּתַקֵּן, וּמִתְּכַסֶּיִת מִמָּה שֶׁהִתְגַּלְתָּה. וּמִשׁוּם כֵּךְ כָּתוּב, אֲשֶׁרִי נְשׁוּי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה, וְאִזּוּ נִקְרָאת תְּשׁוּבָה, תְּשׁוּבָה וְדַאי. וְאִזּוּ נִקְרָא יוֹם הַכְּפוּרִים, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב: "מְכַל חַטָּאתֵיכֶם לְפָנַי ה' תִּטְהַרוּ".

הכל מתתקן על ידי התשובה

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִתִּי נִקְרָאת תְּשׁוּבָה? כְּשֶׁהָאִם מִתְּכַסֶּה וְעוֹמֶדֶת בְּשִׁמְחָה עַל הַבְּנִיִּים, שְׁכָתוֹב (תהלים קיג) "אִם הַבְּנִיִּים

מִשְׁכִּיל דְרָגָא אַחַת מְעַשֵּׂר מִיְּנֵי שְׁבַח לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נְשׁוּי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה (לב, א): [זוהר בראשית פרשת נח (דף ע"א)] וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת נַח. רַבִּי חִזְקִיָּה פָתַח, (תהלים לב): לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נְשׁוּי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה. פְּסוּק זֶה בְּאֵרוּהוּ, אָבֵל פְּסוּק זֶה נִתְבָּאָר בְּסוּד הַחֲכָמָה. שְׁהִרִי שְׁנִינוּ, בְּעֵשְׂרָה מִיְּנֵי שְׁבַח שְׁבַח דְּוֹד אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֶחָד מֵהֶם הוּא מִשְׁכִּיל, וְהוּא דְרָגָה אַחַת מֵאוֹתָן עֵשֶׂר. וְדוֹד הַתְּקִין עֲצָמוֹ בְּטָרָם שֶׁתְּשֵׁרָה עָלָיו הַדְּרָגָה הַזֹּה.

כְּשֶׁהִזְכוּיֹת מְכַרְיעוֹת אֶת הַכֹּף נִקְרָא נְשׁוּי פֶשַׁע

אֲשֶׁרִי נְשׁוּי פֶשַׁע, שְׁהִרִי בְּשֵׁנָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹקֵל חֲטָאִים וְזִכְיוֹת שֶׁ בְּנֵי אָדָם שֶׁל אוֹתוֹ [ד"א כשאותו] מִשְׁקֵל שְׁבָצַד הַחֲטָאִים עוֹלָיִם, וְאוֹתָם הָאֲחֵרִים, הַזִּכְיוֹת שֶׁהֵן בְּמִשְׁקֵל אַחֵר, מְכַרְיעוֹת לְמַטָּה - זֶהוּ נְשׁוּי פֶשַׁע.

בְּשֵׁעָה שֶׁהִדִּין שׁוֹרָה מְכַסֶּה ה' עַל הַצַּדִּיק

כְּסוּי חֲטָאָה - בְּשֵׁעָה שֶׁהִדִּין שׁוֹרָה בְּעוֹלָם, שִׁיְהִיָּה מְכַסֶּה שְׁלֹא יִשְׁלַט עָלָיו הַמְּשַׁחִית, כְּמוֹ שֶׁהִיָּה לְנַח שְׁכַסֶּה אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מֵאוֹתוֹ חֲטָא

יְהוָה לֹא עֵזַן וְאֵין בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ עֲצָמֵי בְּשִׁאֲנָתִי כָּל

זוהר תהלים

יום הדין ויום הכפרים

לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע פְּסוּי

חֲטָאָה (לב, א): [זוהר ויקרא פ' אמור

(דף קא ע"א)] אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה

נִבְרָא אָדָם, וְעַמֵּד בְּדִין לִפְנֵי אֲדוֹנָו וְשָׁב

בְּתִשְׁבּוּבָה, וְקָבַל אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

אָמַר לוֹ, אָדָם, אַתָּה תִּהְיֶה סִימָן לְכַנְיָךְ

לְדוֹרֵי דוֹרוֹת, בְּיוֹם הַזֶּה יַעֲמֶדוּ בְּדִין. אִם

יִשׁוּבוּ, אֲנִי אֶקְבַּל אוֹתָם, וְאֶעֱמַד מִכְּסֵּא

דִּין, וְאֶתְיָשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים וְאַרְחֵם

עֲלֵיהֶם. וְדוֹד אָמַר, (תהלים קד) אֶהְבֵּתִי כִּי

יִשְׁמַע ה' אֶת קוֹלִי תַחֲנוּנָי. וְעַל זֶה כְּתוּב,

(שם קל) כִּי עֲמָךְ הִסְלִיחָה לְמַעַן תִּנְרָא.

וְכְתוּב, (שם לו) כִּי עֲמָךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרֶךְ

נִרְאָה אוֹר. אַךְ בְּעֶשׂוֹר לַחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה

יוֹם הַכִּפּוּרִים הוּא מְקַרָּא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם.

רַבִּי חֲזִיָּא פְתַח, (שם לב) לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי

נִשְׁוִי פֶשַׁע פְּסוּי חֲטָאָה. לְדוֹד מִשְׁכִּיל, הָרִי

שָׁנִינוּ, בְּעֶשְׂרֵה מִיָּנִי זָמַר נִקְרָא (נתקן) סֵפֶר

תְּהִלִּים: בְּנִצּוּחַ, בְּנִגּוֹן, בְּמִשְׁכִּיל, בְּמִכְתָּם,

בְּמִזְמוֹר, בְּשִׁיר, בְּאֲשֶׁרִי, בְּתַפְלָה, בְּהוֹדָאָה,

בְּהַלְלוּיָהּ. וְהַעֲלִיזוֹן מִכָּלֶם - הַלְלוּיָהּ, וְהָרִי

פְּרִשׁוּהָ. דִּיא מְהִימָנָא.

ענוני יום הכפרים

[רעיא מהימנא] מְצֻוָּה זו, לְהַתְעַנּוֹת בְּיוֹם

הַכִּפּוּרִים, לְהַכְנִיעַ אֶת הַגּוּף וְאֶת הַנֶּפֶשׁ,

בְּסוּד שֶׁל חֲמֻשָּׁה עֲנוּיִים שֶׁל חֲמֵשׁ דְּרָגוֹת

שֶׁל יוֹם הַכִּפּוּרִים. שְׁהָרִי הַמְקַטְרֵג בָּא

לְהַזְכִּיר אֶת חֲטָאֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר, וְכָלֶם

בְּתִשְׁבּוּבָה שְׁלָמָה לִפְנֵי אֲבִיהֶם. הַכֹּל כְּמוֹ

שֶׁנֶּאֱמַר בְּכֹמָה מְקוּמוֹת. (ע"כ רעיא מהימנא).

שְׁמַחָה". וְשָׁבָה לְקִיּוֹם. וּמִי שֶׁהָיָה סָגוּר,

שָׁב לְמִקּוּמוֹ. וְכָלֶם שָׁבִים אֶחָד וְאֶחָד,

וּמִתְפָּרְכִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְאָז נִקְרָאת

תִּשְׁבּוּבָה (שלמה), תִּשְׁבּוּבָה סֵתָם, לְהַכְלִיל הַכֹּל.

תִּשְׁבּוּבָה מְגִיעַ עַד לְבִינָה הַנִּקְרָאת אִימָא

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּשֶׁמְכַשֵּׁר הָעוֹלָם, כָּלֹ

מְכַשֵּׁר כְּאֶחָד. כְּתוּב: "כִּי גָדוֹל מֵעַל

שָׁמַיִם חִסְדְּךָ". מֵעַל שָׁמַיִם, שְׁעוֹלָה

לְמַעַלָּה מִהַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא שָׁמַיִם. וּמִי הוּא.

זו הָאֵם. וְהֵינּוּ שֶׁנִּקְרָאת תִּשְׁבּוּבָה.

מַעַל שָׁמַיִם

רַבִּי יְהוּדָה אוֹמַר, מְדַיֵּק שְׁכָתוּב: "מֵעַל

שָׁמַיִם". אֲלֵמָּלָא כְּתוּב עַל שָׁמַיִם,

מִשְׁמַע אוֹתוֹ מְקוֹם שְׁעוּמַד עַל שָׁמַיִם וְלֹא

יֹתֵר. כִּיּוֹן שֶׁאֲמַר מֵעַל שָׁמַיִם, מִשְׁמַע אוֹתוֹ

מְקוֹם שְׁעוּמַד עַל הַשָּׁמַיִם לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה.

(ומה היא, 'אמא, וזהו שנקרא תשובה).

הַעֲתִיק מִתְגַּלָּה וּמִשְׁפִּיעַ שְׁפַע

שֶׁשָּׁנִינוּ, בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁמְכַשְּׂרִים הַמַּעֲשִׂים

לְמַטָּה וְהָאֵם בְּשִׁמְחָה, מִתְגַּלָּה

הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ, וְשָׁב הָאוֹר לְזַעִיר אֲנַפִּין,

וְאָז הַכֹּל בְּשִׁמְחָה, הַכֹּל בְּשִׁלְמוֹת, הַכֹּל

נִמְצָאִים בְּכִרְכוֹת, וְהִרְחַמִּים מְזַמְנִים, וְכָל

הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב: (מִיכָה ז)

"יִשׁוּב יִרְחַמְנוּ יִכְבֹּשׁ עֲוֹנוֹתֵינוּ". מִי יִשׁוּב?

יִשׁוּב הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ לְהַתְגַּלוֹת בְּזַעִיר,

יִשׁוּב לְהַתְגַּלוֹת, שֶׁהָיָה נִסְתָּר בְּרֹאשׁוֹנָה,

וְהַכֹּל נִקְרָא תִּשְׁבּוּבָה.

—= זוהר תהלים =—

שְׁאֲמָרוּ הַחֲבֵרִים - יִפֶּה. אָבֵל אִם כֶּךָ,
מִכֶּסֶה חֲטָאָה הִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת! מִהוּ כִסּוּי
חֲטָאָה?

חוטא כל מעשיו הטובים נעקרים

אָפֵי שְׁנֵי דְבָרֵי חֲכָמָה יֵשׁ בּוֹ, וְשְׁנֵיהֶם כֶּךָ.
אֶחָד, כְּמוֹ שְׁשֻׁנִינוּ, שְׁמַעְשִׂים טוֹבִים
שְׁאֲדָם עוֹשֶׂה בְּעוֹלָם הַזֶּה, עוֹשִׂים לוֹ
בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם לְבוֹשׁ נִכְבָּד עֲלִיּוֹן לְהִתְלַבֵּשׁ
בָּהֶם. וְכִשְׁאֲדָם מִתְקַן מַעֲשִׂים טוֹבִים,
וְגוֹבְרִים עָלָיו מַעֲשִׂים רָעִים, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְשַׁנֵּי בּוֹ, וּמַעֲשִׂיו הָרָעִים רַבִּים,
וְהוּא רָשָׁע, שְׁנַמְצָא חוּטֵא לְפָנָי אֲדוֹנוּ,
וְתוֹהָה עַל אוֹתָן טוֹבוֹת שְׁעֲשֶׂה בְּרֵאשׁוֹנָה,
הָרִי נֶאֱבָד הוּא מִן הַכֹּל, מִהָעוֹלָם הַזֶּה
וּמִהָעוֹלָם הַבָּא. מִה עוֹשֶׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מֵאוֹתָן טוֹבוֹת שְׁעֲשֶׂה הַחוּטֵא הַזֶּה
בְּרֵאשׁוֹנָה?

צדיק אחר מקבל את אותם זכיות

אָפֵי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵף עַל גַּב שְׁאוֹתוֹ
רָשָׁע חוּטֵא נֶאֱבָד, אוֹתָן טוֹבוֹת
וְזָכוֹת לֹא נֶאֱבָדוֹת. יֵשׁ צָדִיק שֶׁהוֹלֵךְ
בְּדַרְכֵי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן וּמִתְקִין לְבוּשָׁיו
מִמַּעֲשָׂיו, וְטָרַם שֶׁהַשְּׁלִים אֶת לְבוּשָׁיו
הַסְתַּלֵּק - הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְשַׁלֵּם לוֹ
מֵאוֹתָם הַמַּעֲשִׂים שְׁעֲשֶׂה (שאבד) הָרָשָׁע
הַחוּטֵא הַזֶּה, וּמְשַׁלֵּם אֶת לְבוּשָׁיו
שִׁיתְתַּקֵּן בָּהֶם בְּאוֹתוֹ עוֹלָם. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב
(שם כז) יִכִּין וְצָדִיק יִלְבָּשׁ. אוֹתוֹ חוּטֵא
הַתְקִין, וְהַצָּדִיק מִתְכַּסֶּה מִמֶּה שֶׁהוּא
הַתְקִין. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב כִּסּוּי חֲטָאָה, (הכסוי הוא
מזה החטאה, מתכסה מהחטאה) וְעַל כֵּן לֹא כְּתוּב
מִכֶּסֶה, אֶלָּא כִסּוּי.

במשכיל תלויה סליחה

צָדִיק מִשְׁכִּיל אֲשָׁרֵי נְשׁוּי פֶשַׁע כִּסּוּי
חֲטָאָה (לב, א): כָּאֵן מִשְׁכִּיל, מְקוּמוֹ
יָדוּעַ. מִהוּ מִשְׁכִּיל? מִיָּם שְׁמַחְכִּימִים אֶת
אוֹתָם שְׁשׁוֹתִים אוֹתָם, אוֹתוֹ הַמְקוֹם
(שמשתדלים באותו מקום) שְׁנִקְרָא מִשְׁכִּיל, כְּמוֹ
שְׁנִאֲמַר (משלי יז) מִשְׁכִּיל עַל דְּבַר יִמְצֵא
טוֹב. וּמִשׁוּם שְׁנִקְרָא כֶּךָ, תְּלוּיָהּ בּוֹ סְלִיחָה,
חֲרוֹת הַחֲרִיּוֹת. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב אֲשָׁרֵי נְשׁוּי
פֶשַׁע כִּסּוּי חֲטָאָה.

הסתלקו מסביב לחוטא

מִה זֶה כִּסּוּי חֲטָאָה? הָרִי פֶרְשׁוּהָ, שֶׁהוּא
כִּסּוּי מְבִנֵי אָדָם אוֹתוֹ חֲטָא שְׁחָטָא
לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהוֹדָה לְפָנָי הַקְדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא. אָבֵל (כסוי חטאה) בֹּא רֵאָה,
כְּשֶׁאָדָם חוּטֵא, וּמִתְחַיֵּב פַּעַם אַחַת
וּפַעַמִּים וְשֵׁלֶשׁ וְלֹא חוּזֵר בּוֹ, הָרִי חֲטָאֵיו
הֵם בְּגִלּוּי, וּמְפָרְסְמִים אוֹתָם לְמַעֲלָה,
וּמְפָרְסְמִים אוֹתָם לְמַטָּה. וְהַכְרוּזִים
הוֹלְכִים לְפָנָיו וּמְכַרְזִים: הַסְתַּלְקוּ מִסְבִּיב
לְפָלוּנִי, נְזוּף הוּא מֵאֲדוֹנוּ, נְזוּף הוּא
לְמַעֲלָה, נְזוּף הוּא לְמַטָּה, אוֹי לוֹ שְׁפָגַם
אֶת דְּיוֹקָן רְבוּנוּ! אוֹי לוֹ שְׁאִינוּ חוֹשֵׁשׁ עַל
כְּבוֹד רְבוּנוּ! הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְגַלֶּה
חֲטָאוֹ לְמַעֲלָה. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב, (איוב כ"ז) "יִגְלוּ
שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ וְאַרְצַן מִתְקוּמָמָה לוֹ. וְכִשְׁאָדָם
הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ רְבוּנוֹ וּמִשְׁתַּדֵּל בְּעִבּוּדָתוֹ,
וְהַזְדַּמֵּן לוֹ חֲטָא אֶחָד - הַכֹּל מְכַסִּים עָלָיו,
עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, זֶה נִקְרָא כִסּוּי חֲטָאָה.

מכסה חטאה או כסוי חטאה

אָמַר לוֹ רַבִּי אָבֵא, עַד עַכְשָׁו לֹא הִגַּעְתָּ
לְעַקֵּר הַדְּבַר, וְיִפֶּה אִמְרָתָה. וְזֶהוּ

— זוהר תהלים —

מהו מצלות ים

וְאָחַד, שֶׁהִתְכַּסֶּה אוֹתוֹ הַחֲטָא שֶׁל הַצַּדִּיק
הַזֶּה בְּאוֹתָם שֶׁנִּקְרְאוּ מְצוֹלוֹת
יָם, שֶׁהָרִי מִי שֶׁנוֹפֵל בְּמְצוֹלוֹת יָם, לֹא
נִמְצָא לְעוֹלָמִים, מִשּׁוּם שֶׁהַיָּם מְכַסֶּים
עֲלֵיהֶם, (מהו המצולות ים, ' כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(מִיכָה ז) וְתִשְׁלִיךְ בְּמְצוֹלוֹת יָם כָּל חַטָּאתָם.
מִי הֵם מְצוֹלוֹת יָם? אֵלָּא סוּד נִכְבֵּד הוּא,
וְהָרִי (בִּארֵה רַבִּי שְׁמַעוֹן אִמְר) בְּאֵר אוֹתוֹ רַבִּי
שְׁמַעוֹן וְאָמַר, כָּל אוֹתָם שֶׁבָּאוּ מִצֵּד
הַקָּשָׁה, וְנִאֲחָזוּ בְּמִינִים רָעִים, בְּכַתְרִים
הַתְּחַתּוּנִים, כְּמוֹ עֲזָאזֵל בְּיוֹם הַכְּפוּרִים,
זֶה נִקְרָא מְצוֹלוֹת יָם, כְּמוֹ פְּסַלַת הַכֶּסֶף
כְּשֶׁבוֹחֲנִים אוֹתוֹ בְּאֵשׁ. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב הִגּוּ
סִיגִים מִכֶּסֶף.

כָּל הַחֲטָאִים נִשְׁאָבִים לְמְצוֹלוֹת יָם

כִּי זֶה, הוּא מֵאוֹתָם מְצוֹלוֹת יָם, וְנִקְרָא
מְצוֹלוֹת יָם, מְצוֹלוֹת מֵאוֹתוֹ יָם קְדוֹשׁ,
מְצוֹלוֹת - זְהֵמַת הַכֶּסֶף. וְעַל כֵּן כָּל אוֹתָם
הַחֲטָאִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל שׁוֹרִים לְתוֹכוֹ (אֲצִלוֹ),
וְהוּא מְקַבֵּל אוֹתָם, וְנִשְׁאָבִים לְתוֹכוֹ. מֶה
הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁהוּא נִקְרָא חוּטָא. מֶה זֶה
חוּטָא? חֶסְרוֹן. וְעַל כֵּן הוּא חֶסְרוֹן שֶׁל
הַכֹּל, וְנִטְלָא אֶת חֶסְרוֹן הַגּוּף וְהַנֶּפֶשׁ. בְּיוֹם
הַזֶּה יוֹרֵד מְצוֹלוֹת הַיָּם הַזֶּה, זְהֵמַת (הַכֶּסֶף)
הַנֶּפֶשׁ, וְנוֹטֵל זְהֵמַת הַגּוּף. מִי הוּא זְהֵמַת

הַגּוּף? זֶה אֵלוֹ הַחֲטָאִים שֶׁנַּעֲשׂוּ עַל יְדֵי
יְצֵר הָרָע שֶׁנִּקְרָא מְזֵהָם מְנוּל.

עשרה מיני זמרה

"לְדוֹד מְשָׁכִיל אֲשֶׁרִי נְשׂוּי פֶשַׁע כְּסוּי
חֲטָאָה (לב, א) : [זוהר תורה; זוהר חלק
ג' פ' אמור דף קא.] רבי חייא פתח, "לְדוֹד
מְשָׁכִיל", הָרִי לְמַדְנּוּ בְּעֶשְׂרֵה מִינֵי זְמֵרָה
נִתְקַן סֵפֶר תְּהִלִּים, בְּנִצּוּחַ, בְּנִגּוּן, בְּמִשְׁכִּיל,
בְּמַכְתָּם, בְּמִזְמוֹר, בְּשִׁיר, בְּאֲשֶׁרִי, בְּתַפְלָה,
בְּהוֹדָאָה, בְּהַלְלוּיָהּ, עַלִּיּוֹן מַכְלֵם
הַלְלוּיָהּ לֵט, וְזֶה נִתְבָּאֵר.

במשכיל תלויה הסליחה

כֹּאן "מְשָׁכִיל", מְקוּמוֹ יְדוּעַ, מֵהוּ
"מְשָׁכִיל", מֵיַם הַמַּחְכִּימִים לְאֵלֶּה
הַשּׁוֹתִים אוֹתָם, וְזֶה הַמְקוֹם נִקְרָא
"מְשָׁכִיל", כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "מְשָׁכִיל עַל דְּבַר
יְמִצָּא טוֹב" (משלי טז, כ), וְלִפִּי שֶׁנִּקְרָא כֵּן,
תּוֹלָה בּוֹ סְלִיחָה, וְדִרּוֹר הַחִירוֹת, זֶהוּ
שֶׁכָּתוּב: "אֲשֶׁרִי נְשׂוּי פֶשַׁע כְּסוּי
חֲטָאָה".

אם התודה על החטא אשריו אם בני אדם
אין יודעים את החטא

מֵהוּ "כְּסוּי חֲטָאָה", הָרִי בִּיאָרוֹ, שֶׁהוּא
מַכְסֵה מֵאֲנָשִׁים חֲטָא הוּא שֶׁחֲטָא

זיו זוהר

דֶּרֶךְ הַכְּתוּב: "מְשָׁכִיל עַל דְּבַר יְמִצָּא טוֹב" (משלי
טז, כ), וְהַמְכוּוֹן הוּא כְּתוּב: "וְלִבְכוּ יִבִּין וְשֶׁב וְרָפָא
לו" (ישעיהו ו, י), וְלִפִּיכֵךְ תּוֹלָה בּוֹ סְלִיחָה וְחִירוֹת,
כִּי הַתְּשׁוּבָה הִיא רְפוּאָתוֹ, לְהַבִּיא לוֹ סְלִיחָה
וְחִירוֹת. מִגַּ. יֵשׁ לוֹמֵר כּוֹוֹנָתוֹ, שֶׁכֹּאשֶׁר הָאָדָם

לֵט. לִפִּי שְׁבַהֲלוּיָה נִרְמַז הַיְחוּד שֶׁל הו"ה אֲדִנִּי
כִּידוּעַ. מ. זוּ הַבִּינָה, לְהִיּוֹת מִבֵּין דְּבַר מֵתוּךְ דְּבַר,
כְּמַעִין הַמִּתְגַּבֵּר. מֵא. רִצָּה לוֹמֵר, זֶה סִימָן שֶׁאַחַר
הַבִּינָה נִמְצָא טוֹב, שֶׁהוּא חֲסֵד. מִב. אֲפֶשֶׁר
לְפָרֵשׁ כּוֹוֹנָתוֹ, שֶׁלִּפִּי שֶׁהַבִּינָה נִקְרָא מִשְׁכִּיל עַל

—=— זוהר תהלים —=—

מעשים טובים הם מלבושים יקרים לעולם הבא
אלא שני עניני חכמה יש בזה, וכך הם
 שניהם, אחד, כמו שלמדנו,
 שמעשים הטובים שהאדם עושה בעולם
 הזה, עושים לו מהם בעולם הבא מלבוש
 של כבוד העליון להתלבש בהם.

רשע המתחרט על מעשיו הטובים נאבד
 בעולם הזה ובעולם הבא

וכאשר האדם עשה מעשים טובים,
 ואחר כך מתגברים עליו
 מעשים רעים, והקדוש ברוך הוא רואה בו
 שמעשיו הרעים רבים הם, ועוד הוא רשע,
 שתוהה על מעשים הטובים שעשה
 בתחלה, נאבד הוא מהכל, מעולם הזה
 ומעולם הבא.

המלבוש שהרשע הכין במעשיו הטובים
 מתכסה צדיק

מה עושה הקדוש ברוך הוא מאותן
 מעשים טובים שעשה זה החוטא
 בתחלה, יש צדיק ההולך בדרכי מלך
 העליון, ומכין לו מלבוש ממעשיו, וטרם
 שעלה בידו להשלים מלבושי הכבוד שלו
 נפטר, משלים לו הקדוש ברוך הוא,

להקדוש ברוך הוא, ומתודה לפני הקדוש
 ברוך הוא.

מכריזים את חטאיו

אבל בוא וראה, כאשר האדם חוטא
 ונתחייב פעם אחת ושתיים ושלוש,
 ואינו חוזר בו, אז חטאיו בהתגלות הם,
 מפרסמים אותם למעלה ומפרסמים אותם
 למטה, כרוזים הולכים לפניו ומכריזים,
 העלו מסביב של פלוני, נזוף הוא
 מרבנו, נזוף הוא למעלה, ונזוף הוא
 למטה, אוי לו שפגם הצלם של רבונו,
 אוי לו שאינו חושש על כבוד רבונו,
 והקדוש ברוך הוא מגלה עונו למעלה,
 זהו שכתוב: **"יגלו שמים עונו וְאָרֶץ**
מִתְקוֹמְמָהּ לוֹ" (איוב כ, כז).

ההולך בדרך הישר וקרה לו חטא כולם
 מכסים עליו

וכאשר האדם הולך בדרך של רבונו,
 ומתיגע בעבודתו, אם אנה לו
 חטא אחד, כלם מכסים עליו, עליונים
 ותחתונים, זה נקרא **"כְּסוּי חַטָּאָה"**.

אמר לו רבי אבא, אם כן, מכוסה חטאה
 היה צריך לומר, מהו **"כְּסוּי**
חַטָּאָה" מיד?

זיו הזוהר

מרמז על הבינה, כשהיא משפעת אושר,
 מלשון אשרי האיש, ומה הוא אושר הטוב
 שתשפיע לו הבינה, היינו שיהיה נשוי פשע.
מד. רצה לומר, בבנין פעול של פועל יוצא,
 שהוא מכסה ומכוסה.

מעורר כח הבינה על ידי שהוא משכיל, דהיינו
 עשיית תשובה, ככתוב: **"וּלְכַבֹּד יְבִין וְשִׁב"**, אז
 יעורר אליו אשרי, וידוע, שתיבת אשרי גם כן
 רמז על הבינה, בסוד הכתוב: **"כְּפֶאֱשְׁרֵי כִּי**
אֶשְׁרוּנִי בְּנוֹת" (בראשית ל, יג), והשם אשרי,

— זוהר תהלים —

ה' בחסדיו מגביה את צד הפשעים וצד הזכויות מכריע את הכף

"אֲשֶׁרִי נְשׂוּי פֶשַׁע", שהרי בשעה שהקדוש ברוך הוא שוקל החטאים והזכויות של האנשים, כאשר זה הכף שבצד החטאים מתנשא, והזכויות אשר בכף השנייה מכריעין למטה, זה הוא "נְשׂוּי פֶשַׁע".

ה' מכסה ומגין מפני מלאך המוות הנקרא חטאה

"כְּסוּי חֲטָאָה", בשעה שהדין שורה בעולם, יהיה הוא מכוסה שלא ישלוט עליו המשחית, כמו שהיה לו לנח שהקדוש ברוך הוא היה מכסה עליו מאותו החטא שהמשיך אדם על העולם.

הָאָדָם נִבְרָא בְשִׁבִיל שְׂיַעֲסֵק בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת

אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִחְשֵׁב ה' לוֹ עוֹן (לב, ט):

[זוהר שמות פרשת וארא (דף כג ע"ב)]

וְאָרָא אֶל אַבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׁדֵי וְשָׁמִי ה' לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם. רַבִּי חֲזַקִּיָּה פָתַח, (תהלים לב) אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִחְשֵׁב ה' לוֹ עוֹן וְגו'. כְּמָה אֲטוֹמִים הֵם בְּנֵי אָדָם שְׁלֹא יוֹדְעִים וְלֹא מְסַתְּפִלִים עַל מָה עוֹמְדִים בְּעוֹלָם, שְׁהָרִי כְּשִׁבְרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, עֲשֵׂה אֶת הָאָדָם בְּדִיוֹקָן שְׁלוֹ

מאותן מעשים טובים שאבד אותו רשע החוטא, ונשלם מלבושי הכבוד שלו, להתקשט בהם בעולם ההוא, זהו שכתוב: "יִכִּין וְצַדִּיק יִלְבָּשׁ" (איוב כז, יז), זה החוטא הכין, והצדיק נתכסה ממה שהוא הכין, זהו שכתוב: "כְּסוּי חֲטָאָה" [הוא נתכסה מידי החוטא], ועל כן לא כתוב מכוסה אלא "כְּסוּי" מ"ה.

חטאי הצדיק מתכסים במצולות ים

וְעַנּוּן הַשָּׁנִי, שנתכסה אותו החטא של הצדיק, במה שנקרא מצולות ים, שהרי מי שנופל במצולות ים לא נמצא לעולם, לפי שהמים מכסים עליהם, כמו שכתוב: "וְתִשְׁלַף בְּמַצְלוֹת יָם כָּל חֲטָאוֹתָם" (מיכה ז, יט).

דוד התקין מדרגתו שבמלכות ואחר כך שרה מדת היסוד הנקרא משכיל על המלכות

[זוהר תורה; זוהר חלק א' פ' נח דף ע"א.] רבי חזקיה פתח, "לְדוֹד מִשְׁכִּיל אֲשֶׁרִי נְשׂוּי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה", מקרא זה נתבאר, אבל מקרא זה בסוד החכמה נאמר, שהרי למדנו בעשרה מיני שבחים שבח דוד להקדוש ברוך הוא, ואחד מהם משכיל, והיא מדרגה אחת מאותן עשרה, ודוד התקין עצמו קודם ששרתה עליו מדרגה ההיא.

זיו הזוהר

שאינן זה ממשמעות חיפוי, אלא ממשמעות העלמה ושכחה, שהחטא יהיה נשכח, כי יושלך במקום אשר לא יזכר ולא יפקד ולא יעלה על לב לעולם. מז. כמו שנדרש בזהר על לדוד מזמור.

מה. כוונתו לתרץ, שלפי זה, אין משמעותו של כסוי, בבנין נפעל, שאין זה פעול יוצא, אלא שהוא שם עצם כמו כסות, דהיינו מלבוש. מז. ולפי זה הפירושו, גם כן יתורץ הלשון כסוי.

— זוהר תהלים —

אלו. א"ש לצד צפון, רוח לצד מזרח. מי"ם לצד דרום. משום שהדרום הוא חם ויבש. מים קרים ולחים. עפר לצד מערב. וארבעה אלו קשורים בארבעה אלו, וכלם אחד, ואלה עושים ארבע מתכות, שהם זהב וכסף ונחש"ת וברזל. הרי הם שנים עשר, וכלם אחד.

ה' עושה מזג זה כמזג זה כדי לחברם בא ראה, האש היא בשמאל, לצד צפון, שהרי האש בו תקף החמימות, והיבש שלו חזק. וצפון ההפך שלו, ונמזגים אחד באחד והוא אחד. מים לימין, והוא לצד דרום, והקדוש ברוך הוא לחברם [להחיותם] כאחד, עושה מזג זה כמזג זה.

ה' מזג אותם כאחד

הצפון הוא קר ולח, האש חם ויבש. החליפם לצד דרום. דרום הוא חם ויבש. המים קרים ולחים. והקדוש ברוך הוא מזג אותם כאחד, שיוצאים מים מדרום ונכנסים לצפון, ומצפון שופעים מים. יוצא אש מצפון, ונכנס בתקף הדרום, ומדרום יוצא תקף החמימות לעולם, משום שהקדוש ברוך הוא לווה זה מזה, וכל אחד ואחד מלוה לחברו משלו כראוי לו. כמו זה רוח ומזרח, כדי שילווה כל אחד לחברו, ונכללים זה בזה להתחבר כאחד.

"ורוח אלהים מרחפת על פני המים"

בא ראה, אש מצד זה, מים מצד זה, והם מחלקת. נכנסת רוח ביניהם ואוחזת את שני הצדדים. זהו שכתוב (בראשית א)

והתקינו בתקוניו, כדי שישתדל בתורה וילך בדרךיו.

כשנברא אדם- מעפר המקדש שלמטה נתקן שהרי כשנברא אדם, מעפר המקדש שלמטה נתקן, וארבעה צדדי העולם התחברו באותו מקום שנקרא בית המקדש. ואותם ארבעה צדדי העולם התחברו בארבעה צדדים, שהם יסודות העולם א"ש רוח ומי"ם ועפר, והתחברו ארבעה צדדים אלו בארבעה צדדי (יסודות) העולם, והתקין מהם הקדוש ברוך הוא גוף אחד בתקון עליון, וגוף זה התחבר משני עולמות, מהעולם התחתון הזה ומהעולם שלמעלה.

ארבעה יסודות ארבעה רוחות ארבעה מתכות

[זוהר שמות פרשת וארא (דף כ"ד ע"א)] אמר רבי שמעון, בא ראה, ארבעה ראשונים הם סוד האמונה, והם אבות של כל עולמות, וסוד המרכבה העליונה הקדושה. ואותם ארבעה יסודות, א"ש רוח ומי"ם ועפר, אלה הם סוד עליון. ואלו הם האבות, שכל העולמות אבות של הכל] ומהם יוצאים זהב וכסף ונחש"ת וברזל, ותחת אלו מתכות אחרות שדומים להם [כמו שאלח]. בא ראה, א"ש רוח ומי"ם ועפר אלה הם הראשונים והשרשים שלמעלה ושלמטה, ותחתונים ועליונים עומדים עליהם. ואלה הם ארבעה, לארבעה צדדי העולם, ועומדים בארבעה אלו: צפון ודרום ומזרח ומערב. אלו הם ארבעה צדדים של העולם, ועומדים בארבעה

זוהר תהלים

מְעַרְבֵי־ת. מְעַרְבֵי־ת דְרוּמֵי־ת. וְכֻלָּם כְּלוּלִים זֶה בְּזֶה לְהַשְׁתַּלְשֵׁל אֶחָד בְּאַחֵד.

שְׁנַיִם כְּרוּבִים זָהָב

כְּמוֹ כֵּן צָפוֹן עוֹשֶׂה זָהָב, שְׁמַצַּד תִּקְףָה אֵשׁ נַעֲשֶׂה זָהָב, וְהִינּוּ שְׁכָתוֹב (אייוב לו) מְצַפּוֹן זָהָב יֵאָתֶה. שְׁאֵשׁ אָחוּז בַּעֲפָר וְנַעֲשֶׂה זָהָב, וְהִינּוּ שְׁכָתוֹב (שם כח) וְעִפְרוֹת זָהָב לוֹ. וְסוּד זֶה שְׁנַיִם כְּרוּבִים זָהָב.

”אם קהה הברזל”

[זוהר שמונת פרשת וארא (דף 99 כ"ד ע"ב)] מִיָּם נִאֲחָזִים בַּעֲפָר, וְקִרְיֹת בְּלַחוֹת עוֹשֶׂה, כֶּסֶף, כָּעֵת הָרִי עָפָר נִאֲחָז בְּשֵׁנֵי צָדִידִים, בְּזָהָב וּבְכֶסֶף, וְנִתֵּן בֵּינֵיהֶם. רוּחַ אוֹחֲזֵת אֶת הַמַּיִם, וְאוֹחֲזֵת [תמיהה, במה שאמר רוח קר ויבש, שאם כן, רוח ועפר שוים בטבעם, אבל יש אומרים כי רוח חם ולח, ואם כן נוכל לומר שאוחז הרוח לשני צדדים אש חם ויבש, ורוח חם ולח. הצד שהוא חם אוחז באש, והצד שהוא לח אוחז במים, ומפריד מחלקת של אש ומים. עפר הוא קר ויבש, ומים קרים ולחים, והצד הקר אוחז בעפר בצד הקר. נמצא שעפר מקבל עליו כלם, משום כן אוחז לשני הצדדים, שהרי אש חם ויבש, מים קר ולח. ע"כ] אֶת הָאֵשׁ, וּמוֹצִיָּאָה שְׁנַיִם כְּפֶאֱחָד, שֶׁהוּא עֵין נְחֹשֶׁת קָלֵל. וְעָפָר שְׁאֲמַרְנוּ, כְּשֶׁהוּא לְבָדוּ בִיבֶשׁ וְהִקָּר שְׁלוֹ, יוֹצֵא בְּרוֹזֵל, וְסִימָנָךְ - (קהלת י) אִם קֵהָה הַבְּרוֹזֵל וְגו'.

הַעֲפָר נִאֲחָז בְּכֻלָּם

וְעָפָר זֶה נִאֲחָז בְּכֻלָּם, וְכֻלָּם עוֹשִׂים בּוֹ כְּצוּרָה שְׁלֵהֶם. בֹּא רֵאָה, בְּלֹא עָפָר אֵין זָהָב וְכֶסֶף וְנִחֲשֶׁת, שֶׁהֲרִי כֹל אֶחָד

וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם, שֶׁהֲרִי אֵשׁ עוֹמֶדֶת לְמַעַלָּה בְּצַד זֶה, וּמִיָּם עוֹמְדִים עַל פְּנֵי הָאָרֶץ. רוּחַ נִכְנָסֶת בֵּינֵיהֶם וְאוֹחֲזֵת אֶת שְׁנֵי הַצָּדִידִים וּמְפָרִידָה מִחֻלְקָתָה. הַעֲפָר, הַמַּיִם עוֹמְדִים עָלָיו, וְרוּחַ וְאֵשׁ, וּמְקַבְּלָת מְכֻלָּם בְּכַח שֶׁל שְׁלֵשֶׁת אֱלֹהִים שְׁעוֹמְדִים עָלָיו.

אֵין מִחֻלְקָתָה שֶׁל אֵשׁ וּמַיִם

בֹּא רֵאָה. רוּחַ וּמִזְרָחָה. מִזְרָח חָם וְלַח, רוּחַ [קר ויבש. הצד שהוא יבש] חָם וְלַח הִיא, וְלִכְּנֵן אוֹחֲזֵת אֶת שְׁנֵי הַצָּדִידִים, שֶׁהֲרִי אֵשׁ חָם וְיִבֶשׁ, וּמִיָּם קָרִים וְלַחִים. רוּחַ הוּא חָם וְלַח. הַצַּד שֶׁהוּא חָם אָחוּז בְּאֵשׁ. הַצַּד שֶׁהוּא לַח אָחוּז בְּמַיִם. וְעַל זֶה יֵשׁ הַסִּכְמָה בֵּינֵיהֶם, וּמְפָרִיד מִחֻלְקָתָה שֶׁל אֵשׁ וּמַיִם.

מְעַרְבַּ נִאֲחָז בְּשְׁנֵי צָדִידִים

עָפָר הוּא קָר וְיִבֶשׁ, וְלִכְּנֵן מְקַבֵּל עָלָיו אֶת כֻּלָּם, וְכֻלָּם עוֹשִׂים בּוֹ מַעֲשֵׂיהֶם, וּמְקַבֵּל מְכֻלָּם לְהוֹצִיא בְּכַחֶם מִזֶּוֹן לְעוֹלָם, מִשּׁוּם שֶׁבְּמַעַרְבֵּי נִאֲחָז הַעֲפָר שֶׁהוּא קָר וְיִבֶשׁ, וְצַד שֶׁהוּא קָר אָחוּז בְּצָפוֹן שֶׁהוּא קָר וְלַח, שֶׁהֲרִי קָר נִאֲחָז בְּקָר. מִשּׁוּם כֵּן צָפוֹן נִאֲחָז בְּמַעַרְבֵּי בְּצַד זֶה. דְרוּם שֶׁהוּא חָם וְיִבֶשׁ, בְּאוֹתוֹ הֵיבֶשׁ שְׁלוֹ אוֹחֲזֵת אֶת הֵיבֶשׁ שֶׁל הַמַּעַרְבֵּי בְּצַד אַחֵר, וְנִאֲחָז מְעַרְבֵּי בְּשְׁנֵי צָדִידִים.

כֻּלָּם כְּלוּלִים זֶה בְּזֶה

וְכֵן נִאֲחָז דְרוּם בְּמִזְרָחָה, שֶׁהֲרִי חֲמִימוֹת הַדְרוּם נִאֲחָזֶת בְּחֲמִימוֹת הַמִּזְרָחָה. וּמִזְרָחָה נִאֲחָז בְּצָפוֹן, שֶׁהֲרִי לַחוֹתוֹ נִאֲחָזֶת בְּלַחוֹת הַצָּפוֹן. עֲכָשׁוּ נִמְצָא דְרוּמֵי־ת מִזְרָחֵי־ת. מִזְרָחֵי־ת צְפוֹנֵי־ת. צְפוֹנֵי־ת

— זוהר תהלים —

ישראל שתיים עשרה על שמותם. ושנים
עשר הבקר הללו שהם תחת היים.

הרוח הוא קיום העולם

בא ראה, כל ארבעת הצדדים העליונים
שאמרנו, אף על גב שנקשרים זה
בזה, והם הקיום שלמעלה ומטה, קיום
של העולם יותר הוא הרוח, משום שהכל
עומד בגללו, ונפש לא עומדת אלא ברוח,
שאם נגרעת הרוח אפלו רגע אחד, אין
הנפש יכולה להתקיים, וסוד זה כתוב (משלי
ט) גם בלא דעת נפש לא טוב. נפש בלי
רוח אינה טוב, ולא יכולה להתקיים.

שנים עשר אבנים שנים עשר בקר

ובא ראה, אותם שנים עשר שאמרנו,
שהם שתיים עשרה אבנים, הם שנים
עשר בקר שתחת היים. משום כך נטלו
אותם שנים עשר נשיאים (במדבר ז) כל
הבקר לעלה שנים עשר פרים וגו'. והכל
הוא סוד עליון, ומי שישגיח בדברים
הללו, ישגיח בסוד החכמה העליונה,
שהעקר של הכל בה.

האדם נברא מארבעה יסודות

אמר רבי שמעון, מה שאמר רבי חזקיה,
שכשברא הקדוש ברוך הוא את
האדם, מעפר המקדש שלמטה נברא,
ומעפר המקדש שלמעלה נתנה בו נשמה,
וכמו שכשנברא מהעפר שלמטה התחברו
בו שלשה צדדים יסודות העולם, כך גם
כשנברא מן העפר שלמעלה התחברו בו
שלשה יסודות של העולם והשתלם
האדם, והיגו שכתוב (תהלים לב) אשרי אדם

ואחד מלוה לחברו משלו להתקשר זה
בזה. והעפר נאחז בכלם, משום ששני
צדדים אוחזים אותו, אש ומים. ורוח
נקרבת לו בשביל שני אלה ועושה בו
מעשה.

ברזל מוליד ברזל

נמצא שכשמתחבר עפר עם, עושה
ומוליד עפרות אחרים כמו
שלם, כמו שזהב מוליד עפר פסלת
ירקה, שהיא כמו זהב ממש. כמו שכסף
שמוליד עפרת, וכמו שגחשת העליונה
מולידה בדיל שהוא נחשת קטנה. כמו
שברזל מוליד ברזל, וסימנך - (משלי כז)
ברזל בברזל יחד.

ארבעה היסודות קשורים זה בזה

בא ראה, אש רוח מים ועפר, כלם אחוזים
זה בזה וקשורים זה בזה, ואין בהם
פרוד. והעפר הזה, כשהוא מוליד אחר
כך, לא מתקשרים זה בזה כאותם
עליונים, כמו שנאמר (בראשית ב) ומשם
יפרד והיה לארבעה ראשים, באלה היה
פרוד.

"שם הבדלח ואבן השתם".

משום שהרי העפר, כשהוא מוליד בכח
של שלשת העליונים, מוציא
ארבעה נהרות ששם נמצאות אבנים
יקרות, והם במקום אחד, שכתוב שם
הבדלח ואבן השתם. ואותן אבנים יקרות
הן שתיים עשרה, והן לארבעה צדדי
העולם כנגד שנים עשר שבטים, שכתוב
(שמות כח) והאבנים תהיין על שמות בני

—= זוהר תהלים =—

להתעורר לשבח למלך. ואז תשבחות מתעוררות, ונמצאת התבשמות הכל. אשרי חלקו של מי שמתעורר לזוג זוג זה כשפא הבקר, והימין מתעורר ומחבקה, ואז זוג הכל נמצא כאחד. (למלך, כשפא הבקר והימין מתעורר ומחבק אותה, אז נמצא זוג הכל כאחד, ואז התשבחות מתעוררות ונמצאת התבשמות הכל. אשרי חלקו של מי שמעורר לזוג זוג זה).

הנשמה עולה למעלה ומעידה על מעשי האדם

בא ראה, בשעה שפני אדם ישנים וטועמים טעם מות והנשמה עולה למעלה - עומדת במקום שעומדת, ונבחנת על מעשיה שעשתה כל היום, וכותבים אותם על פתק. מדוע? משום שהנשמה עולה למעלה ומעידה על מעשי האדם ועל כל דבור ודבור שיוצא מפיו.

דבור קדוש - עולה ובוקע רקיעים.

ובשאותו דבור שהוציא האיש מפיו הוא כראוי, דבור קדוש של תפלה ותורה - אותו דבור עולה ובוקע רקיעים, ועומד במקום שעומד, עד שנכנס הלילה, והנשמה עולה ואוחזת אותו הדבור ומכניסתו לפני המלך.

שמר פתחי פיך

ובשאותו דבור אינו כראוי, והוא דבור מדבורים רעים, מלשון הרע - אותו הדבור עולה למקום שעולה, ונרשם אותו דבור ואותו חטא על האדם. זהו שכתוב (מיכה ז) משכבת חיקך שמר פתחי

לא יחשב ה' לו עון ואין ברוחו רמיה. אימתי לא יחשב ה' לו עון? בזמן שאין ברוחו רמיה.

וידבר ה' אל משה לאמר נשא את ראש בני גרשון וגו'. רבי אבא פתח, (תהלים לב) אשרי אדם לא יחשב ה' לו עון ואין ברוחו רמיה. הפסוק הזה אין ראשו סופו, ואין סופו ראשו. ויש להסתכל בו, וכך פרושהו.

בשעת תפלת מנחה הדין שורה בעולם

[זוהר במדבר פרשת נשא (דף קכא ע"א)] בא ראה, בשעת תפלת מנחה הדין שורה בעולם, ויצחק תקן תפלת מנחה, וגבורה עליונה שולטת בעולם, עד שבא ונכנס הלילה, בשביל לקבל אותו (לילה). ומזמן ששורה תפלת מנחה, נפרד השמאל לקבל (אותו) ומתעורר הלילה. אחר שמתעוררים כל אותם שומרי הפתחים שבחוץ, כלם מתעוררים בעולם ומתפשטים, וכל בני העולם טועמים טעם מות.

בחצות השכינה משבחת ומרימה קולה

[זוהר במדבר פרשת נשא (דף קכא ע"ב)] והרי נתבאר. בחצות הלילה ממש מתעורר השמאל כמקדם, ושושנה הקדושה מעלה ריחות ומשבחת ומרימה קול, ואז עולה ושורה הראש למעלה בשמאל, והשמאל אז מקבלה.

הבקר הוא הזמן להתעורר לשבח למלך. אז הפרוז קורא בעולם, שהרי זמן הוא

חיים: ד פי יומם ולילה תכבד עלי ידך נהפך לשדי בחרבני קוץ סלה:
ה חטאתי אודיעך ועוני לא כסיתי אמרתי אודה עלי פשעי ליהוה ואתה

זוהר תהלים

האדם שהוציאו מפיו, זהו שכתוב:
"משכבת חיקך שמר פתחי פיך" (מיכה ז, ה),
ולפי זה "אשרי אדם לא יחשב ה' לו עון",
מתי, כאשר "אין ברוחו רמיה".

צריך לפרש החטא

חטאתי אודיעך ועוני לא כסיתי אמרתי
אודה עלי פשעי ליהוה ואתה
נשאת עון חטאתי סלה (לב, ה): [זוהר פ'
ויקרא (דף כ ע"א)] רבי חייא ורבי יוסי היו
הולכים בדרך. עד שהיו הולכים, אמר רבי
יוסי לרבי חייא, נשתדל בדברי תורה,
בדברי עתיק הימים. פתח רבי חייא ואמר,
(תהלים לב) חטאתי אודיעך וגו', מכאן
למדנו, שכל אדם שמכסה את חטאיו
ואינו מפרש אותם לפני הקדוש ברוך הוא
ויבקש עליהם רחמים, לא נותנים לו
לפתח פתח של תשובה, משום שהוא
מתביש (מכסה) ממנו. ואם הוא מפרש
אותם לפני הקדוש ברוך הוא, הקדוש
ברוך הוא חס עליו, ויתגברו הרחמים על
הדין.

שערי דמעות לא ננעלו

וכל שכן אם הוא בוכה, שהרי כל
הפתחים הסתומים הוא פותח,
ותפלתו מתקבלת. ועל זה פרישת חטאיו,
כבוד הוא למלך להגביר רחמים על דין.
ועל זה כתוב, זבח תודה יכבדני. מה זה
יכבדני? שני כבודים הם, אחד למעלה
ואחד למטה. אחד בעולם הזה ואחד
בעולם הבא.

פיך. ולכן אשרי אדם לא יחשב ה' לו עון,
אימתי? כשאין ברוחו רמיה.

הנשמה עולה למעלה בלילה ומעידה על
מעשיו

אשרי אדם לא יחשב ה' לו עון ואין
ברוחו רמיה (לב, ב): [זוהר תורה:
זוהר חלק ג' פ' נשא דף קכא.] אמר רבי אבא,
מקרא זה יש לעיין בו. בוא וראה, בשעה
שהאנשים ישנים בלילה, וטועמים טעם
של מיתה, הנשמה עולה למעלה, עומדת
במקום שצריכה לעמוד, ונבחנת על
מעשיה שעשתה כל היום, ונכתבים בספר,
מה הטעם, לפי שהנשמה עולה למעלה,
ומעידה על מעשי האדם, ועל כל דבור
ודבור שיצא מפיו.

הנשמה לוקחת כל דיבור טוב ומכניסה
לפני המלך

וכאשר אותו הדבור שהוציא האדם מפיו
הוא כראוי, כגון דבור קדוש של
תורה ותפלה, זה הדבור עולה ובוקע
רקיעים, ועומד במקום שצריך לעמוד, עד
שנכנס הלילה, והנשמה עולה ואוחזת
אותו הדבור ומכניסה אותו לפני המלך.

דיבור רע נרשם על הנשמה והגוף של
האדם שדיבר

וכאשר זה הדבור אינו כראוי, והוא דבור
מדיבורים הרעים או מלשון
הרע, דבור זה עולה למקום שעולה, ואז
נרשם זה הדבור ואותו החטא על זה

נְשִׂאתָ עֵינַי חֲטָאתִי סִלָּה: וְעַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסֵד אֱלֹהֶיךָ לְעַת מְצִיא רַק לְשִׁטְךָ

זוהר תהלים

”אודה עלי פשעי לה”

קָשֶׁר נִמְצְאת בְּקִשְׁתּוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִי הַחֶכֶם לְבַקֵּשׁ בְּקִשְׁתּוֹ כְּמוֹ דוֹד הַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא הִיָּה שׁוֹמֵר אֶת פֶּתַח הַמֶּלֶךְ? אָמַר לוֹ רַבִּי חִיָּיא, וְדַאי כִּף הוּא, וְעַל כֵּן הַתּוֹרָה לְמַדָּה אוֹתָנּוּ אֶת דַּרְכֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ כְּדִי שִׁנְדַע לְלַכֵּת אַחֲרָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (דברים יג) אַחֲרֵי ה' אֱלֹהֵיכֶם תֵּלְכוּ וְגו'.

פסוק הזה קשה

חֲטָאתִי אוֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי לֹא כִסִּיתִי אֲמַרְתִּי
אוֹדָה עָלַי פְּשָׁעֵי לָהּ וְאֵתָהּ

נְשִׂאתָ עֵינַי חֲטָאתִי סִלָּה (לב, ה): [זוהר תורה:
זוהר חלק ג' פ' ויקרא דף כ.] אמר רבי חייא,
כל זה המקרא קשה, ביתור לשון, שהרי
ב”אודה עלי פשעיי” היה די, ומהו
”חטאתי אודיעך ועוני לא כסיתי”, ואחר
כך ”אודה עלי פשעיי לה”, ועוד שהרי
אודה עלי פשעיי לך היה צריך לומר.

עיקר הוידוי הוא למלכות כדי שיוכל ליכנס
לפנים

א”א דוד כל דבריו ברוח הקודש אמרם,
ולמלכות השמים אמר, לפי שהיא
השליח מן התחתונים לעליונים, ומן
העליונים לתחתונים, ומי שמבקש
מהמלך, צריך להודיע לה בתחלה, ועל כן
”חטאתי אודיעך” [למלכות השמים אמר].

להתודות לפני ז”א עד שורשו שבבינה

”וְעוֹנֵי לֹא כִסִּיתִי”, מן צדיקו של עולם,
אמרתי ”אודה עלי פשעיי לה”, זה

הַפְּסוּק הַזֶּה קָשֶׁה בְּכֹל, בְּרַב דְּבָרִים,
שֶׁהָרִי בְּאוֹדָה עָלַי פְּשָׁעֵי מִסְפִּיק,
מֵה זֶה חֲטָאתִי אוֹדִיעֶךָ וְעוֹנֵי לֹא כִסִּיתִי,
וְאַחַר כֵּף אוֹדָה עָלַי פְּשָׁעֵי לָהּ? וְעוֹד,
שֶׁהָרִי אוֹדָה עָלַי פְּשָׁעֵי לָהּ, לָךְ הִיָּה צָרִיךְ
לְהִיּוֹת!

הודאה למלך ונשיאת החטא זה עתיקא
קדישא

א”א דוד, את כל דבריו הוא אמר ברוח
הקדוש, ואמר את זה למלכות
השמים, משום שהוא שליח מהתחתונים
אל העליונים, ומעליונים אל התחתונים,
ומי שרוצה את המלך, הוא מודיע לה
בראשונה. ועל כן חטאתי אודיעך, (למלכות
השמים אמר) ועוני לא כסיתי, מצדיקו של
עולם. אמרתי אודה עלי פשעיי לה - זהו
המלך הקדוש שכל השלום שלו, והשלום
שצריך אדם להכניס לפניו - בהודאה.
שהרי כף נקרבם שלמים בהודאה,
שכתוב על זבח תודת שלמיו. ואתה נשאת
עון חטאתי סלה. זה למעלה למעלה,
המקום שהעתיק הקדוש שרוי. משום כף
הפסוק הזה אוחו בכל.

”אחרי ה' אלהיכם תלכו”

[זוהר פ' ויקרא (דף כ ע”ב)] כמו זה מי שמבקש
בקשתו למלך, צריך ליחד את השם
הקדוש ברצונו, ממטה למעלה וממעלה
למטה, ולקשר הכל בקשר אחד, ובאותו

— תהלים — זוהר תהלים —

מלך הקדוש שכל השלום שלוֹמִיָּה, והשלמות שצריך האדם להכניס לפניו הוא בהודאה־מִט, שהרי שלמים נקרבים בהודאה, שנאמר: "עַל זֶבַח תוֹדַת שְׁלָמִי" (ויקרא ז, יג).

מי שמתודה ובוכה על חטאיו מתקבלת תפלתו

ואם הוא מתודה עליהם לפני הקדוש ברוך הוא, ומתבייש ממנו, הקדוש ברוך הוא יחוס עליו, ויתגבר רחמים על דין, וכל שכן אם הוא בוכה עליהם, שהרי כל פתחים הסתומים הוא פותח, ונתקבלה תפלתו.

להתודות הוא כבוד למלך

ועל כן ודוי החטאים הוא כבוד המלך, להגביר רחמים על דין, ועל זה כתוב: "זֶבַח תוֹדָה יִכְבְּדֵנִי" (תהלים נ, כג), מהו "יִכְבְּדֵנִי", שני כיבודים הם, אחד למעלה ואחד למטה^ג, אחד בעולם הזה ואחד בעולם הבא.

למעלה למעלה שארך שורה, היינו במקום אבא ואמא

"וַיֵּאָתֶּה נְשֹׂאת עֵוֹן חַטָּאתֵי סֵלָה", זה למעלה למעלה, מקום שהקדמון הקדוש שוכן, לפיכך מקרא זה כולל הכלי־א.

ליחד בבקשתו את כל המדות העליונות

בדמיון זה, מי החפץ לתבוע בקשתו מאת המלך, צריך לייחד שם הקדוש בבקשתו, מלמטה למעלה, ומלמעלה למטה, ולקשור הכל בקשר אחד, ושבוזה הקשר תהיה נמצאת בקשתו.

מי שאינו מתודה אין פותחין לו שערי תשובה **עוד** יש ללמוד מכאן, שכל איש

זיו הזהר

קדישא שריא, והיינו ג' הראשונות, כתר חכמה בינה, ששם י"ג מדות הרחמים, ומשם יתמשך על ידי התפארת נשיאת עון להחוטא, ויש לומר, שאות סמ"ך שתמונתה עגולה וסתומה מכל צד, מורה על אור המקיף לכל, שהוא הכתר מופלא ומכוסה, שעליו נאמר: "שֵׁת חֲשָׁף סִתְרוֹ סְבִיבוֹתָיו סִתְרוֹ" (תהלים יח, ב), אות למ"ד רמז על חכמה שהוא לשון לימוד השייך לחכמה, ואות ה' רמז על בינה, ששורשה ה' הראשונה מן השם הו"ה ברוך הוא, ואם שגיתי השי"ב. נא. פירוש, שזה הפסוק כולל מן מלכות עד הכתר. נב. הכבוד שלמעלה, היינו תגבורת

מח. כוונתו על ג' המדרגות, מלכות יסוד ותפארת, עבירה קלה שנקראת חטא, נוגע הפגם רק במלכות, גדולה שנקראת עון, מגיע הפגם ליסוד, היותר גדולה שנקראת פשע, מגיע הפגם לתפארת שנקרא מלך, שכל השלום שלו, ובוזה יתורץ לשון הכפול שבוזה הפסוק. מט. פירוש, בוידוי של הבעל תשובה. נ. כאן רבו הפירושים, ודברי זוהר הקדוש כפטיש יפוצץ סלע, ולי הפעוט נראה לפרש, ואת"ה מוסב על התפארת, שעל ידי הוידוי עם תשובה, ישא וימחול התפארת עון חטאתו בכח של סל"ה, ותיבת סל"ה רמז על לעילא לעילא אתר דעתיקא

זוהר תהלים

מזוני באריך אנפין תלוי שהוא למעלה
מז"א

"על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא"

(לב, ו): [זוהר תורה; זוהר חלק ג' פ' אחרי דף
עט:]: רבי יוסי מצא לרבי אבא, שהיה יושב
וקורא מקרא זה, שכתוב: "השליך על ה'
יהבך והוא יכללך" (תהלים נה, כג), "על"
דוקא, שהרי מזון תולה במזלג.

על זאת, למעלה מזאת, שיתפלל לז"א
לעת מצא-זיווג טוב

רבי יהודה היה קורא, "על זאת יתפלל
כל חסיד אליך לעת מצא", "על
זא"ת" ודאיני, "לעת מצא", זה נתבאר.
לעת מצא כשז"א קרוב אלינו. אבל "לעת
מצא", כמו שכתוב: "דרשו ה' בהמצאו
קראוהו בהיותו קרוב" (ישעיהו נה, ו) ג.

לעת מצא כשיש די שפע

דבר אחר "לעת מצא", בשעה שהנהרות
מתפשטים ונמשכים, ומשפיעים
להאבות ומתברכים כלם.

מזונות תלויים במזל

על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא
רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו

(לב, ו): [זוהר ויקרא פרשת אחרי מות (דף ע"ט:)]

זיו הזוהר

מסוב על ה' דהיינו תפארת, וכן גם לעת מצא.
נו. דורש לעת מצא בעת השפעת השפע מן
הבינה להאבות שהם חסד גבורה תפארת,
ומתברכים כולם, היינו שאר הספירות נצח הוד
יסוד מלכות, ועל זה מרמז תיבת מצ"א, מ' היינו

המתודה על חטאיו ה' בעצמו דן אותו

[זוהר חלק ג' פ' פנחס דף רלא.] רבי שמעון
אמר, מי שמתודה ומפרש חטאיו, לא
נמסר דינו אלא ביד המלך הקדוש בלבדו,
ומי שהקדוש ברוך הוא דיין אותו, הוא
לטוב, ועל כן ביקש דוד המלך ואמר,
"שפטני אלהים" (שם מג, א), אתה ולא אחר,
וכן שלמה אמר "לעשות משפט עבדו"
(מלכים א' ח, נט), הוא ולא אחר, וכל בית דינו
נבדלים ממנו.

לפרש החטא של כל אבר

ולכן נצרך לנו לפרש החטאים של כל
אבר ואבר בהודוי, וכל מה
שחטאנו בפרטיות, זהו שכתוב: "חטאתי
אודיעך וגו'", ואחר כך "ואתה נשאת עון
חטאתי סלה".

מודה בקנס פטור

ומה הטעם שכל מי שמפרש חטאיו
בהודוי נבדל הבית דין ממנו, לפי
שהאדם קרוב לעצמו, ואינו נידון על פיו,
וגם שאינו מניח להמקטרג ללמד עליו
חוב, שהרי האדם התקדם ואמר, ולא נתן
מקום לאחר לומר, ובכך הקדוש ברוך הוא
מוחל לו, זהו שכתוב: "ומודה ועזב
ירחם" (משלי כח, יג).

רחמים על דין. נג. פירוש, סתם הוי"ה הוא
התפארת, ועל היינו גבוה משם, שהוא מזלא, רמז
על ג' הראשונות. נד. וכן הוא על זאת, כי זאת
היינו מלכות, ועל" משמעותו גבוה ממלכות, והוא
התפארת. נה. מביא ראייה שלשון בהמצאו

מִיָּסִי יוֹסִי מְצָא אֶת רַבִּי אֲבָא שְׁהִיָּה יוֹשֵׁב וְקוֹרָא אֶת הַפְּסוּק שְׁכָתוּב, (תהלים נה)

הַשְּׁלֹף עַל ה' יְהִבֵּךְ, עַל דְּוָקָא. שְׁהִיָּה מְזוֹנֹת תְּלוּיִים בְּמִלָּה. רַבִּי יְהוּדָה הָיָה קוֹרָא, (שם לב) עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֲסִיד אַלִּיךְ לְעַת מְצָא. עַל זֹאת וְדָאֵי. לְעַת מְצָא, הָרִי בְּאַרְנוֹ. אֲבָל לְעַת מְצָא, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ישעיה נה) דְּרִשׁוּ ה' בְּהִמְצָאוֹ קְרָאֵהוּ בְּהִיּוֹתוֹ קְרוּב. דְּכָר אַחַר לְעַת מְצָא - בְּשַׁעַה שְׁנֵהָרוֹת שׁוֹפְעִים וְנִמְשָׁכִים, וְהָאֲבוֹת נְהַנִּים, וְהַכֹּל מִתְבָּרְכִים. רַק לְשִׁטָּף מִיָּסִי מִיָּסִי רַבִּים, מִי זֶה הַשְּׁטָף מִיָּסִי רַבִּים? זֶהוּ עֵמֶק הַנְּחָלִים וְהַנְּהָרוֹת, שְׁמִי יִזְכֶּה לוֹ וְמִי יִזְכֶּה לְהַתְקַרֵּב וְלַעֲלוֹת לְשָׁם. זֶהוּ שְׁכָתוּב בּוֹ, (תהלים לה) רַק לְשִׁטָּף מִיָּסִי רַבִּים אֲלִיוֹ לֹא יִגְיַעוּ, שְׁהִיָּה לֹא זוֹכִים וְלֹא יְכוּלִים.

דוד בקש לשכנה המגינה על האדם שתשמור עליו מהיצר הרע

”אֲתָהּ סִתְּרֵנִי לִי מִצַּר תִּצְרְנֵנִי רְנִי פְּלִטָה

תְּסוּבְּבֵנִי סִלָּה” (לב, ז): [זוהר חלק א’

פ’ וישלח דף קענח:] פתח רבי יוסי ואמר, “אתה סתר לי”, זה הקדוש ברוך הוא שהוא סתר ומגן לאדם ההולך בדרכי התורה, והוא נסתר בצל כנפיו, שלא יוכלו להרע לו, “מצר תצרני”, מלמעלה ומלמטה, למעלה יש לו לאדם שונאים, למטה גם כן כך, ומי הוא זה יצר הרע, שהוא שונא למעלה ושונא למטה, ואלמלא יצר הרע לא היה נמצא שונאים לאיש בעולם, לפיכך “מצר תצרני”.

ה' מגן להולכים בדרך התורה

אֲתָהּ סִתְּרֵנִי לִי מִצַּר תִּצְרְנֵנִי רְנִי פְּלִטָה

תְּסוּבְּבֵנִי סִלָּה (לב, ז): [זוהר בראשית

פרשת וישלח (דף קעח ע"ב)] פתח רבי יוסי ואמר, (שם לב) אתה סתר לי מצר תצרני רני פלט תסובבני סלה. אתה סתר לי - זה הקדוש ברוך הוא שהוא סתר ומגן לאדם שהולך בדרך התורה, והוא מסתתר בצל כנפיו, שלא יוכלו להרע לו. מצר תצרני - מלמעלה ומלמטה. למעלה יש לאדם

עצם אור הבינה אין יכולים להשיג ולקבל

”רַק לְשִׁטָּף מִיָּסִי רַבִּים” (לב, ז): איזה שטף

מים רבים, זה עומק המעינות והנהרות, כי מי יזכה להתקרב ולעלות שמה, זהו שכתוב בו, “רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו”, שהרי אין ביכולת לזכות לזה.

זוהר תהלים

מבועין ונהרין, היינו העולמות של חכמה ובינה, ששם הוא שטף מים רבים, היינו השפעת השפע בתמידיות, ומי יזכה לעלות שם ישר בעבודתו לגרום שם איזו הטבה, כי שם אין שייך שום הטבה מאיזה נברא שבעולם, ופעולת העבודה

בינה, צ"א היינו הוי"ה אדני תפארת ומלכות, וזאת העת מובן שהיא שבת ר"ח ומועדים, שאז העת מסוגל שיפעלו ישראל בעבודתם ובתפלתם, שהז' ספירות יתעלו ויתיחדו לקבל שפע מן הבינה, ולהשפיע לכל. נז. עמיקא היינו הכתר,

—== זוהר תהלים ==—

השירים שאמר דוד הפולך נאמרו ברוח הקדש.

בא ראה, בשירים ותשבחות הללו שאמר דוד יש בה סודות ודברים עליונים בסודות החכמה, משום שכלם נאמרו ברוח הקדש, שהיה שורה רוח הקדש על דוד והיה אומר שירה, ולכן כלם נאמרו בסודות החכמה.

דברי השיר נעשים חומות המגינים

"רני פליט תסובבני סלה" (לב, ז): יסובבני סלה היה צריך לומר, מהו "תסובבני", אלו

יריבים, אף למטה כף גם, ומיהו? זהו יצר הרע שהוא צר למעלה וצר למטה, ואלמלא יצר הרע - לא נמצא בעל ריב לאדם בעולם. בשביל כף מצר תצרני.

ישנם שירות ותשבחות שמסגלים להצלה רני פליט תסובבני סלה, היה צריך לכתב יסובבני סלה, מה זה תסובבני? אלו שירים שיש בהם דרגות להצלה, תסובבני בהם להצילני בדרך. ופסוק זה הוא גם כסדר וגם למפרע, מצד זה ומצד זה.

זיו הזוהר

ואם נרצה ליהנות מן אותו המאור, צריך כל אחד להכין בביתו עששית לזה, ולעשות פעולת החיבור, ואז יתמשך אליו אור מן המקור, ואם לא נעשה בבית ההכנה וההתקשרות, אז לא יבוא הביתא אור ההוא, אף על פי שזרם האלקטרין מן המכונה הגדולה לא נפסק, והמבין יבין את הנמשל, שאין לו דמיון עצמי אל המשל, שהוא רק כדי לשבר את האוון, ואין כאן המקום להאריך בזה, כי זה כל עיקר חכמת הקבלה, להבין איך שאפשר להיעשות כל מיני שינוים שבעולם מן השמים, אף על פי שכתוב: "אני ה' לא שניתני", ומה שאמר רבי שמעון בר יוחאי שעבודת ישראל מגיע עד אין סוף, רצה לומר שגורמת המשכת השפע משם למטה באמצעות ז' ספירות התחתונות שיתנשאו להתמלא בשפע מן ג' ספירות הראשונות, אשר שם שטף מים רבים בלי הרף, וזה נעשה על ידי הענג והשעשועים וריח הניחוח של עבודת ישראל, העולה למעלה אל הז' ספירות, והן מתנשאות בזה למעלה מעלה, ומזדווגות ומקבלות משם שפע להשפיע למטה, כי רק לבעבור זה הענג והשעשועים וריח הניחוח של עבודת ישראל נברא העולם, והמעמיק בחכמת הקבלה, יבין ענין עמוק הזה מן ספרי

של תורה ותפלה הוא רק לגרום עליית ז' ספירות התחתונות, שיזדווגו תפארת ומלכות, לקבל שפע מן השטף מים רבים, ולהשפיע לשאר העולמות ולעולם הזה, ענין זה עמוק מאד, כי באיזה מקומות בזה הקדוש איתא שעבודת ישראל מגיע עד אין סוף, אבל אין סתירה, והענין הוא כמו שכתבתי בקצור, כי שם בגבוה שעל גבוה, אין שייך לומר שעבודת הנברא תפעל או תגרום הטבה והוספה, להרבות שפע או להיטיב השפע, כי שם ישטוף שטף מים רבים, מים טובים מאד, בלי השתנות ובלי הפסק, ככתוב: "אני ה' לא שניתני" (מלאכי ג, ז), וכל ענין תועלת של עבודת ישראל בתורה ותפלה ומצות, הוא לגרום עליית ז' ספירות התחתונות אל ג' ספירות הראשונות, לקבל משם שפע, ולגרום הזדווגות תפארת ומלכות, להשפיע אותו השפע לעולמות ולבריות, ובהן נשתנה השפע בהשגחה עליונה לפי מצב ומדרגת הנבראים, ויובן הדבר מעט מן המעט, על דרך משל, שהוא רחוק מאד מן הנמשל, והוא כמו שאנו רואים במאור האלקטרין, שבמקום רחוק עומדת מכונה גדולה, שממנה נזרם בלי הפסק זרם הבל האלקטרין, ונמשך משם זרם האלקטרין לכמה מקומות רחוקים בלי שיעור,

ח אֲשָׁבִילָךְ וְאוֹרְךָ בְּדַרְךָ זֶה תִּלְךָ אֵינְעֶצֶה עֲלֶיךָ עֵינַי: ט אֵל תִּהְיוּ כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין
הָבִין כְּמִתְגַּן וְרִסָן עֲדִיו לְבָלוּם בַּל קָרֵב אֵלֶיךָ: י רַבִּים מִכְּאוֹבִים לְרִשְׁעֵי וְהַבּוֹטֵחַ

זוהר תהלים

בני אדם לא יתנהגו כבהמות

והכתוב מכריז ואומר "אל תהיו כסוס
כפרד אין הבין", במה נבדלים
אנשים מן סוס ופרד, בקדושת גופותם,
להמצא בשלמות נעלה מהכל.

רק בזמנים ידועים ולא בכל עת שהוא רוצה
ועל כן הזיווג של אנשים הוא בזמנים
ידועים, לכוון הרצון להתדבק בו
בהקדוש ברוך הוא.

בחצות הלילה הוא העת רצון להזדווג

והרי העירו, שבחצות הלילה הקדוש
ברוך הוא נכנס בגן העדן,
להשתעשע עם הצדיקים, וכנסת ישראל
משבחת לו להקדוש ברוך הוא, והיא עת
רצון להתדבק בהם^ט, והחברים העמלים
בתורה, משתתפים בה בכנסת ישראל
לשבח למלך הקדוש, ועוסקים בתורה,
שאר האנשים אז היא עת רצון לזיווג
שלהם להתקדש בקדושת הקדוש ברוך
הוא, ולכוון הרצון להתדבק בו.

תלמידי חכמים משבת לשבת

ואותן החברים שמתגעים בתורה, זיווג
שלהם הוא בשעה שזיווג אחר

אותן החומות שיש בהן מדרגות להצלה,
תסובבני בהן להצילני בדרך, ומקרא זה
הוא כסדר והוא למפרע^י, מצד זה ומצד
זה.

שירות ותשבחות של דוד נאמרו ברוח הקודש

בוא וראה באלה שירות ותשבחות שאמר
דוד, יש בהן סודות וענינים עליונים
בסודות החכמה, לפי שכלן ברוח הקודש
נאמרו, שהיה שורה רוח הקודש על דוד
והיה אומר שירה, ולפיכך כלן בסודות
החכמה נאמרו.

אנשים על ידי תאותיהם אין מתקרבים
לה' יתברך

"אל תהיו כסוס כפרד אין הבין וגו'" (לב,
ט): [זוהר תורה; זוהר חלק ג' פ' תזריע דף

מ:ט] אמר רבי אבא, ראיתי לאותן בני
העולם, שאין משגיחים, ואין יודעים
בכבוד רבונם, נאמר בהם בישראל, "אֲשֶׁר
הִבְדַּלְתִּי אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים" (ויקרא כ, כד),
"לְהִיּוֹת לִי" (שם פסוק כו), וכתוב:
"וְהִתְקַדְשְׁתֶּם וְהִיַּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי
ה'" (ויקרא יא, מד), אם הם מרוחקים, איה
היא קדושה שלהם, הלא רצון שלהם
נתרחקה ממנו.

זיו הזוהר

היא סגולה למגפה רחמנא ליצלן. נט. פירוש,
בשניהם יחד, או בזה לבדו, או בזאת לבדה.

הקבלה, ורבי יוסי מרמז סוד זה בקיצור מאד.
נח. פירוש, שנוכל לאומרו ישר והפוך, כידוע שזאת

זוהר תהלים

צדיקי אמת, ונקראים בני המלך, בנים קדושים.

הרשעים מומשיכים לבניהם נפש חצופה

אוי להם להרשעים, שכלם עזי פנים ומעשיהם בעזות, לפיכך נוחלים בניהם נפש פרוצה מצד הטומאה, כמו שנאמר: "וְנִטְמָתֶם בָּם" (ויקרא יא, מג), הבא להטמא מטמאין לו.

סרסורי גיהנם מושכים אנשים לגיהנם

ועל כן כתוב: "אל תהיו פסוס פפּרד", שהם בעלי זנות על כלם סא, "אין הִבִּין", אל יתנהגו האנשים כבהמות בדרך זה, שאם יתנהגו כן זהו עונשם, כתוב כאן "אין הִבִּין", וכתוב: "וְהַכְּלָבִים עֲזִי נֶפֶשׁ לֹא יִדְעוּ שְׂבָעָה וְהֶמָּה רְעִים לֹא יִדְעוּ הִבִּין" (ישעיהו נו, יא), כלומר יענשו שיודמן להם אותן שנקראים עזי נפש סא, מפני מה, לפי ש"לא ידעו שְׂבָעָה", כמו שכתוב: "לְעֹלֹקָה שְׁתֵּי כְּנוֹת הַב הַב" (משלי ל, טו), לפי שהם הב הב, "לא ידעו שְׂבָעָה", "כָּלֶם לְדַרְכֶם פָּנוּ, אִישׁ לְבַצְעוֹ מִקְצָהוּ", "וְהֶמָּה רְעִים", מהו רועים, אלו הם המושכים ומנהיגים את האדם לגיהנם, שהרי סרסורי הגיהנם הם. וכל זה מי גרם

נמצא, וזה משבת לשבת, לכוון הרצון להתדבק בו בהקדוש ברוך הוא ובכנסת ישראל, שאז היא עת רצון שמתברכים כלם עליונים ותחתונים.

אם עושים כבהמות אינם קדושים

ואם האנשים מרוחקים ממנו, ועושים כבהמות, איה היא הקדושה שלהם, להמצא קדושים, איה אותן נפשות קדושות שממשיכים מלמעלה, ושלמה המלך צעק ואמר "גם בלא דעת נפש לא טוב" (משלי יט, ב), מי הוא דעת, זה הקדוש ברוך הוא, נפש לא טוב, זאת הנפש שממשיכים במעשה זיווגם לא טוב, שהרי מן צד הטומאה נמשכות עליהם נפשות, שאינן טוב, לפי שאין מכוונים לבם להקדוש ברוך הוא.

המקדשים עצמם בשעת הזיווג מומשיכים נשמות קדושות לבניהם

[זוהר תורה; זוהר חלק ג' פ' קדושים דף פ. רבי אלעזר אמר, זכאים הם הצדיקים העמלים בתורה, ויודעים דרכי הקדוש ברוך הוא, ומקדשים עצמם בקדושת המלך, ונמצאים קדושים בכל, ולכן ממשיכים רוח של קדושה מלמעלה, ובניהם כלם

זיו הזוהר

משמשי הגיהנם, "לא ידעו שְׂבָעָה", וצועקים הב הב לנו אותן הרשעים, שלא ידעו שבעה בחייהם, "וְהֶמָּה רְעִים", רצה לומר מנהיגים לגיהנם את אלה שלא ידעו הבין, ועל פי זה יפורש כאן הכתוב: "אל תהיו פסוס פפּרד אין הִבִּין", כלומר הזהרו שלא תיענשו מהכלבים עזי נפש, שיש להם שליטה על לא ידעו הבין.

ס. שאז התדבקות מחשבתם בשניהם יחדו. סא. כאומרם ז"ל ששה דברים בסוס, ואחד מהם שלהוט בזנות, והיינו זרמת סוסים. סב. כאן נלקה הזהר בבית הדפוס בחסר יתיר חליף, וגירסא הנכונה כנזכר כאן, "עזי נפש" אלו משמשי הגיהנם, ופירוש הכתוב הוא שהכלבים עזי נפש שהם המשחיתים

—= זוהר תהלים =—

שנמצא זיווג אחר, וזה משבת לשבת, לכונן הרצון לדבק בקדוש ברוך הוא ובכנסת ישראל, שהיא עת רצון שהכל מתברכים, העליונים והתחתונים.

יכון לבו לה'

אם בני אדם התרחקו ממנו ועושים כבהמות, איפה הקדשה שלהם שימצאו קדושים? איפה הנפשות הקדושות שמושכים מלמעלה? ושלמה המלך צווח ואומר, (משלי יט) גם בלא דעת נפש לא טוב. גם בלא דעת, מי הוא הדעת? זה הקדוש ברוך הוא. נפש לא טוב - זוהי הנפש שהם מושכים במעשיהם. לא טוב, שהרי מהצד האחר נמשכות עליהם נפש שאינה טוב, משום שלא מכוונים לבם לקדוש ברוך הוא.

שלא לדחות את השעה ללא פונה בה'

מי שמתלהט ביצר הרע בלי רצון וכונת הלב לקדוש ברוך הוא, מהצד של יצר הרע נמשכת עליו נפש שאינה טוב. זהו שכתוב גם בלא דעת נפש לא טוב ואין ברגלים חוטא. מי שהוא אץ ברגלים ודוחה את השעה בלי רצון קדוש - חוטא, חוטא ודאי בכל.

מכות רעות שורות במי שחוטא.

[זוהר ויקרא פרשת תוריע (דף נ"א)] ועל זה שורות מכות רעות בבני אדם, ומעידים בפניהם על חצפתם, להראות שהנה הקדוש ברוך הוא מואס בהם ואין דעתו בהם, עד שהם זוכים ומכשירים את מעשיהם כמקדם ומתברכים (ומטהרים). ועל

להם, לפי שלא ידעו הבין, שלא התקדשו בזיווג שלהם כמו שנצרך.

והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ה'

אל תהיו כסוס כפרד אין הבין (לב, ט):

[זוהר ויקרא פרשת תוריע דף (מט ע"ב)] אָמַר

רבי אבא, ראיתי אותם בני העולם שלא משגיחים ולא יודעים בכבוד רבונם. כתוב בישׂראל, (ויקרא כ) אֲשֶׁר הַבְּדֵלְתִי אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים לְהִיּוֹת לִי. וכתוב (שם) וְהִתְקַדְשְׁתֶּם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה'. אם הם מתרחקים, איפה הקדשה שלהם? הרי רצונם התרחק ממנו, והכתוב מכריז ואומר, (תהלים לב) אֵל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפָרָד אֵין הַבֵּין. בְּמַה נִּפְרָדִים בְּנֵי אָדָם מִסוּס וּפָרָד? בְּקִדְשַׁת עֲצָמָם, שִׁמְצָאוּ שְׁלָמִים וְרִשׁוּמִים מֵהַכֹּל.

הַתְּדַבְּקוֹת אֵל ה' בַּחֲצוֹת

ועל כן זיווגם של בני אדם הוא בזמנים ידועים, לכונן הרצון להדבק בקדוש ברוך הוא. והרי העירו, בחצות הלילה הקדוש ברוך הוא נכנס לגן עדן להשתעשע עם הצדיקים, וכנסת ישראל משבחת את הקדוש ברוך הוא, והיא עת רצון לדבק בהם.

העוסקים בתורה מתדבקים בה' בשבת

והחברים שמשתדלים בתורה,

משתתפים עם כנסת

ישׂראל לשבח את המלך הקדוש,

ומתעסקים בתורה לשאר בני האדם, אז

עת רצון להתקדש בקדשת הקדוש ברוך

הוא ולכונן רצון לדבק בו. ואותם החברים

שמשתדלים בתורה, הזווג שלהם בשעה

זוהר תהלים

אסור להתקרב לְמִי שְׁאַיֵנו עוֹסֵק בַּתּוֹרָה.
 שְׁבָד שְׁנִינוּ, שְׁכַל מִי שְׁלֹא מִשְׁתַּדֵּל
 בַּתּוֹרָה, אָסוּר לוֹ לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו,
 לְהִשְׁתַּתֵּף עִמּוֹ וְלַעֲשׂוֹת עִמּוֹ סְחוּרָה, וְכָל
 שֶׁכֵּן לְלַכֵּת עִמּוֹ בַּדֶּרֶךְ, שֶׁהָרִי אֵין בּוֹ
 אָמוּנָה. (ועל זה) שְׁנִינוּ, כָּל אָדָם שֶׁהוֹלֵךְ
 בַּדֶּרֶךְ וְאֵין עִמּוֹ דְּבָרֵי תּוֹרָה, מִתְחַיֵּב
 בְּנַפְשׁוֹ. כָּל שֶׁכֵּן מִי מִתְחַבֵּר בַּדֶּרֶךְ עִם מִי
 שְׁאֵין בּוֹ אָמוּנָה, שְׁלֹא מִחְשִׁיב אֶת כְּבוֹד
 אֲדוֹנוּ וְאֶת שְׁלוֹ, שְׁלֹא חָס עַל נַפְשׁוֹ.

אשריהם הצדיקים שמשתדלים בתורה.

רְבִי יְהוּדָה אוֹמֵר, מִי שְׁלֹא חָס עַל נַפְשׁוֹ,
 אֵיךְ יִשְׁלַף נַפְשׁוֹ כְּשֶׁרָה לְבָנוּ? אָמַר
 רְבִי אֶלְעָזָר, תִּמְהַנֵּי עַל הַדּוֹר, וְהָרִי הַדְּבָר
 נֶאֱמַר וְכוּ'. וְעַל זֶה כָּתוּב אֵל תִּהְיֶה כְּסוּס
 כְּפָרָד אֵין הַבֵּין. אֲשֶׁרִיָּהֶם הַצַּדִּיקִים
 שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה וְיוֹדְעִים אֶת דְּרָכֵי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמְקַדְּשִׁים אֶת עַצְמָם
 בַּקְּדוּשָׁת הַמְּלֶךְ, וְנִמְצְאִים קְדוּשִׁים בְּכֹל,
 וּמְשׁוּם כֶּךָ שׁוֹלְפִים רוּחַ שֶׁל קֹדֶשׁ
 מִלְמַעְלָה, וְכָל בְּנֵי־הַמֶּלֶךְ הֵם צַדִּיקֵי אָמֶת,
 וְנִקְרָאִים בְּנֵי הַמֶּלֶךְ, בְּנִים קְדוּשִׁים.

אוי להם לרשעים שמעשיהם חצופים.

אוי להם לרשעים, שכלם חצופים
 ומעשיהם חצופים, ומשום כך
 יורשים בניהם נפש חצופה מצד הטמאה,
 כמו שכתוב ונטמתם בם. בא להטמא -
 מטמאים אותו. אל תהיו כסוס כפרד,
 שהם בעלי זנות (של טמאה) על הכל. אין

זה נודעות המכות לכהן, אותן שבאות
 מצד הטמאה ואתן שבאות מהצד האחר.

התורה מעידה בבני האדם

[זוהר ויקרא פרשת קדושים דף (פ' ע"א)] וַיְדַבֵּר
 ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר דַּבֵּר אֶל כָּל עַדַת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי
 קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם. רְבִי אֶלְעָזָר פִּתַּח,
 (תהלים לב): אֵל תִּהְיֶה כְּסוּס כְּפָרָד אֵין הַבֵּין
 וְגו'. בְּכִמָּה פְּעָמִים הַתּוֹרָה מְעִידָה בְּבְנֵי
 אָדָם, כְּמָה פְּעָמִים הִיא מְרִימָה קוֹלוֹת
 לְכָל הַצַּדִּיקִים לְהַעִיר אוֹתָם, וְכָלֶם רְדוּמִים
 בְּשִׁנָּה בַחֲטָאֵיהֶם (בחוריהם), אֵינָם
 מִסְתַּכְּלִים וְאֵינָם מִשְׁגִּיחִים בְּאִיזָה פְּנִים
 יַעֲמְדוּ לְיוֹם הַדִּין הָעֵלְיוֹן, כְּשִׁיתָבַע אוֹתָם
 הַמֶּלֶךְ הָעֵלְיוֹן עַל עֲלֻבוֹן הַתּוֹרָה שֶׁצוּעַקְתָּ
 כְּנִגְדָם, וְאֵינָם מִחְזִירִים פְּנֵיהֶם מוֹלָה,
 שְׁכֹלֶם פְּגוּמִים בְּכֹל, שְׁאֵינָם יוֹדְעִים אֶת
 אָמוּנַת הַמֶּלֶךְ הָעֵלְיוֹן, אוֹי לָהֶם וְאוֹי
 לְנַפְשָׁם!

אם אינו עוסק בתורה אין בו אמונה

שְׁהָרִי הַתּוֹרָה מְעִידָה בּוֹ וְאוֹמְרָת, (משלי ט)
 מִי פָּתִי יָסַר הִנֵּה חָסַר לֵב (ואמרה)
 אֲמָרָה לוֹ. מַה זֶה חָסַר לֵב? שְׁאֵין בּוֹ
 אָמוּנָה. שְׁמִי שְׁאֵינּוּ עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, אֵין בּוֹ
 אָמוּנָה וּפְגוּם הוּא מִהַכֹּל. (ואמרה) אֲמָרָה
 לוֹ?! אֲמָרָה לוֹ הִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת, כְּמוֹ
 שְׁנֶאֱמַר (תהלים מב) אֲמָרָה לְאֵל סִלְעִי. מַה
 זֶה אֲמָרָה? אֵלֹא לְהַכְלִיל וּלְהוֹסִיף אֶת
 הַתּוֹרָה שְׁלִמְעָלָה, שֶׁהִיא קוֹרֵאת לוֹ חָסַר
 לֵב, פְּגוּם מִהָאָמוּנָה.

בִּיהוָה חֶסֶד יִסּוּבְכֶנּוּ: יֵא שְׂמֵחוּ בִּיהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל:

זוהר תהלים

האדם בשמחה עמו, לפי שזאת השמחה של הקדוש ברוך הוא היא, שכתוב: "נגילה ונשמחה בו", בו ביום, בו בהקדוש ברוך הוא, והכל ענין אחד.

כאשר הרחמים מתעוררים שמחים תפארת ומלכות

"שמחו בה", כאשר הדינים נכפפים, ורחמים נתעורר, וכאשר נתעורר רחמים, אז "וגילו צדיקים", צדי"ק וצד"ק נתברכים כאחד, נקראים צדיקים כמו שנתבאר, שהרי הם נתברכים ומברכים לעולמות, ומשמחים לכל העולמות, "והרנינו כל ישרי לב", אלו בני האמונה, להתקשר בהם.

על ידי עובדין דלתתא איתער עובדין לעילא

ובב"ב נצרך עשיה למטה, לעורר למעלה, כמו שביארו שעל ידי העשיה שלמטה נתעורר העשיה שלמעלה.

שְׂמֵחָה בַּמוֹעֵד

שְׂמֵחוּ בְּיָי וְגִילוּ צְדִיקִים (לב, יא): וויקרא פרשת אמור דף (קה ע"א) [רבי אבא פתח, (תהלים לב) שְׂמֵחוּ בַּה' וְגִילוּ צְדִיקִים, (שמחו בה', כמו שנאמר) וְכָתוּב (שם קיח) זֶה הַיּוֹם עָשָׂה ה' נְגִילָה וְנִשְׂמָחָה בּוֹ. וּפְרָשָׁה, שְׂהָרִי בְּקִדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (במועדים) צָרִיף לְשִׂמְחָה וּלְהָאִיר פָּנִים, וְיִמְצָא אָדָם

הבין, שלא ישתדלו אנשים בדרך הזו. שאם כך, כתוב כאן אין הבין, וכתוב שם (ישעיה נז) וְהַפְּלִבִים עֲזִי נֶפֶשׁ לֹא יִדְעוּ שְׂבָעָה וְהִמָּה רַעִים לֹא יִדְעוּ הַבֵּין. כְּלוּמַר, יִהְיוּ מְזַדְּמָנִים אוֹתָם שְׂנֵקְרָאִים עֲזִי נֶפֶשׁ. מַה הַטַּעַם? מִשּׁוֹם שְׂלֹא יִדְעוּ הַבֵּין.

עונשו של אינו מתקדש

וְהִמָּה רַעִים, מַה זֶה רַעִים? אֵלּוֹ אוֹתָם הַמוֹכִילִים וְהַמְנַהֲיִים אֶת הָאָדָם לְגִיהֶנֶם. לֹא יִדְעוּ שְׂבָעָה, כְּמוֹ שְׂנֵאָמַר (משלי ל) לְעִלּוּקָה שְׁתֵּי בְּנוֹת הַבַּיִת. מִשּׁוֹם כִּךְ שֶׁהֵם הַבַּיִת, לֹא יִדְעוּ שְׂבָעָה. כָּלֵם לְדַרְכָם פָּנוּ אִישׁ לְבַצְעוֹ מְקַצָּהוּ. שְׂהָרִי הֵם תִּירֵי הַגִּיהֶנֶם. וְכָל זֶה מִי גָרַם לָהֶם? מִשּׁוֹם שְׂלֹא הִתְקַדְּשׁוּ בְּאוֹתוֹ זְוֹנָה כְּמוֹ שְׂצָרִיף. וְעַל זֶה כְּתוּב, קִדְּשִׁים תְּהִיוּ כִּי קִדּוֹשׁ אָנִי ה'. אָמַר הַקִּדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, מִכָּל שְׂאָר הָעַמִּים לֹא רָצִיתִי לְהַדְּבִיק בִּי אֶלָּא רַק יִשְׂרָאֵל, שְׂכָתוּב (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבִיקִים בַּה'. אַתֶּם, וְלֹא שְׂאָר הָעַמִּים. (ועל כן כתוב כאן קדוש) מִשּׁוֹם כִּךְ (קדשים תהיו דוקא).

בני ישראל שמחים בה' ביום טוב

"שְׂמֵחוּ בַּה' וְגִילוּ צְדִיקִים וְגו'" (לב, יא): זוהר תורה; זוהר חלק ג' פ' אמור דף קה. [אמר רבי אבא, כתוב: "זֶה הַיּוֹם עָשָׂה ה' נְגִילָה וְנִשְׂמָחָה בּוֹ" (תהלים קיח, כד), הרי ביארו שבמועדים חפץ הקדוש ברוך הוא שנשמח לו ולהאיר לו פנים, ושימצא

— — — — — תהלים — — — — —

על ידי עובדין דלתתא איתער עובדין
לעילא

ובב"ל צריך מעשה למטה לעורר למעלה.
בא ראה, מי שאמר שלא צריך

מעשה בכל, או דברים להוציא אותם
ולעשות בהם קול, תפח רוחו. והרי כאן
הפרשה הזו תוכיח, הדלקת הנרות וקטרת
הבשמים, (כאחד, משום) שכתוב שמן וקטרת
ישמח לב. (ובזה) ובמעשה הזה נמצאת
הדלקה למעלה ושמחה למטה (הדלקה
ושמחה למעלה ולמטה) והתקשרות יחד כראוי.
(ובמעשה שלמטה מתעורר מעשה שלמעלה) אמר רבי
יהודה, המזבח שלמטה מעורר מזבח אחר.
הכהן שלמטה מעורר כהן אחר. במעשה
שלמטה מתעורר מעשה שלמעלה.

בשמחה, משום שאותה שמחה היא של
הקדוש ברוך הוא, שכתוב נגילה ונשמחה
בו - ביום. בו - בקדוש ברוך הוא, והכל
דבר אחד.

כאשר יש רחמים יש חוד והשפעות

שמחו בה', כשהדינים נכנעים
ומתעוררים רחמים, וכאשר
מתעוררים הרחמים, אזי וגילו צדיקים,
(כתוב) צדיק וצדק מתברכים יחד,
שנקראים צדיקים, כמו שנתבאר, שהרי
אלו מתברכים (מברכים) לעולמים, ושמחים
לעולמים כלם. והרנינו כל ישרי לב - אלו
בני האמונה, להקשר להם.

לג א רַנְנוּ צְדִיקִים בַּיהוָה לַיְשָׁרִים נְאוּה תְחַלֵּה: ב הוֹדוּ לַיהוָה כְּבִנּוֹר בְּנִבְל עֲשׂוֹר וּמְרוּ לוֹ: ג שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חֲדָשׁ חִיטִּיבוּ נֶגֶן בְּתַרוּעָה: ד כִּי יֵשֶׁר דְּבַר יְהוָה וְכָל מַעֲשָׂהוּ בַּיָּמוֹנָה: ה אֲהַב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד יְהוָה מְלֶאכֶה הָאָרֶץ: ו בְּדַבַּר יְהוָה שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּי כָל

לאשה שבניה מתים

רננו צדיקים וגו' (לג, א): [שימוש תהלים לפרק לג]. לאשה שבניה מתים. אמור אותו עם שם שלו על שמן זית ומשח אותה. עוד למקום שיש בו צרה ח"ו יאמרו בני המקום זה המזמור. השם שלו יה-וה. י' מן "ביה-וה, ה' מן "הודו, ו' מן "עצת יהוה, ה' מן "היוצר.

זוהר תהלים

בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ

בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּי כָל צְבָאָם (לג, ו): [זוהר - בראשית פ' וירא

(דף קיח:)] שָׁנִינוּ בְּכַיִתָּא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל מֵה שְׁעוֹשֶׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵינוֹ צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת אֵלָּא בְּדַבּוֹר. שְׂכִינָן שְׂאֵמַר מִמְּקוֹם קָדְשָׁתוֹ יְהֵא כָּךְ - מִיָּד נַעֲשֶׂה. בֵּא רָאָה כַח גְּבוּרָתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׂכַתוֹב (תהלים לג) בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ. שְׂאֵמַר רַבִּי יוֹחָנָן [יהודה], מֵה זֶה שְׂכַתוֹב (שמות יב)

וְעִבְרָתִי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי וְלֹא מְלֶאכֶךְ וְגוֹ? אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מְכָאן לְמַדְנּוּ כַח גְּבוּרָתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמַעֲלָתוֹ שֶׁהוּא גְבוּיָה עַל הַכֹּל. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹמֵר זֶה שֶׁל מִצְרַיִם מְזוּהָמָת וּמְטוֹנָפָת, וְאֵין רְאוּי לְשַׁגֵּר מְלֶאכֶךְ וְלֹא שָׂרָף, דְּבַר קָדוֹשׁ בֵּין רְשָׁעִים אֲרוּרִים מְטוֹנָפִים, אֵלָּא אֲנִי עוֹשֶׂה מֵה שְׂאֵין יְכוּל לַעֲשׂוֹת מְלֶאכֶךְ וְלֹא שָׂרָף וְלֹא שְׂלִיחַ. שְׂאֵנִי

"אֲהַב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד ה' מְלֶאכֶה

הָאָרֶץ" (לג, ה): [זוהר חלק ג' דף רצב]. אמר רבי שמעון, בוא וראה כאשר נמתק צד"ק ההיא ממשפ"ט אז נקראת צדקה סי והעולם נמתק בחסד ונתמלא ממנו, זהו שכתוב: "אֲהַב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד ה' מְלֶאכֶה הָאָרֶץ".

שָׁמַיִם שְׂלֻמְטָה נַעֲשׂוּ בְּדַבַּר שָׁמַיִם שְׂלֻמְעֵלָה

בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּי כָל צְבָאָם (לג, ו): [זוהר - בראשית פ'

בראשית (דף קג:)] אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתוּב (תהלים לג) בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּי כָל צְבָאָם. בְּדַבַּר ה' שָׁמַיִם נַעֲשׂוּ - אֵלוֹ שָׁמַיִם שְׂלֻמְטָה שְׂנַעֲשׂוּ בְּדַבַּר שָׁמַיִם שְׂלֻמְעֵלָה. בְּרוּחַ - שֶׁהוּצִיא קוֹל עַד שֶׁהִגִּיעַ לְאוֹתוֹ נִהַר שְׂשׁוּפֵעַ וְיוּצֵא וְלֹא פוֹסְקִים מִימְיוֹ לְעוֹלָמִים. וּבְרוּחַ פִּי כָל צְבָאָם - כָּל הַתַּחְתּוֹנִים עוֹמְדִים בְּרוּחַ שֶׁהוּא זָכַר.

צָבָאָם: ז כַּיּוֹם כִּינֵר מִי הַיּוֹם נִתַּן בְּאַצְרוֹת תְּהוֹמוֹת: ה יִירָאוּ מִיְהוָה אֱלֹהֵי כָל
 הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יִגְדְּלוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֶל: ט כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא צְוָה וַיַּעֲמֵד: י יְהוָה
 אֱלֹהֵי הַפִּיר עֲצַת גּוֹיִם הִנְיָא מִחֲשֻׁבוֹת עַמּוּם: יא עֲצַת יְהוָה אֱלֹהֵי לְעוֹלָם תַּעֲמֹד
 מִחֲשֻׁבוֹת לְבוֹ לְדָר וָדָר: יב אֲשֶׁרֵי חֲגוּי אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי הַעָם
 בָּחַר לְנַחֲלָה לֹא: יג מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יְהוָה אֱלֹהֵי רָאָה אֶת כָּל בְּנֵי הָאָדָם:
 יד מִמִּבּוֹן שִׁבְתּוֹ הִשְׁגִּיחַ אֶל כָּל יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: טו הַיַּעַר יַחַד לִפְנֵי הַמִּבְּוֵן אֶל כָּל
 מַעֲשֵׂיהֶם: טז אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרַב חֵיל גְּבוּר לֹא יִנְצַל בְּרַב כֹּחַ: יז שֶׁקֶר הַפּוֹסֵם
 לְתִשׁוּעָה וּבְרַב חֵיל לֹא יִמְלֹט: יח הִנֵּה עֵין יְהוָה אֱלֹהֵי אֶל יִרְאוּ לְמַיְחָלִים

— זוהר תהלים —

מתעכבות עד שהקדוש ברוך הוא מוריד
 אותן למטה.

רבי אלעזר אמר באות אחת נברא העולם
 בלא אמירה

בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל
 צבאם (לג, ט): [זוהר חדש 9' בראשית

(דף ת: מדרש הנעלם] שנינו, בעשרה מאמרות
 נברא העולם. רבי חייא ורבי נתן אומרים,
 במאמר אחד נברא, ואיזהו? שכתוב (תהלים
 לג) בדבר ה' שמים נעשו. ורבי אבא אמר,
 שכתוב (שם) כִּי הוּא אָמַר וַיְהִי הוּא צְוָה
 וַיַּעֲמֵד. אמירה אחת בלבד.

רבי אלעזר אמר, לא זה ולא זה, אלא
 באות אחת נברא העולם, בלא
 אמירה. שלמדנו, רבי אלעזר אמר, אות
 אחת נטל הקדוש ברוך הוא משמו,
 ובאותה האות נברא, והינו שאמר רבי
 אלעזר, מהו שכתוב (שמות טו) מִי כַמְכָה
 בְּאֵלֶם ה', שיוכל לברא את העולם?

יוסף שהיה טוב עין היה עולי עין

היה עין ה' אל יראיו למיחלים לחסדו (לג,
 יח): [זוהר במדבר 9' נשא (דף ק"ל). האדרא

אומר ממקום קדושתו יהא כך ומיד
 נעשה, מה שאין המלאך יכול לעשותו.
 אבל הקדוש ברוך הוא, ממקום קדושתו
 אומר יהא כך ומיד נעשה מה שהוא רוצה
 לעשות. ולפיכך לא נעשית נקמה זו על
 ידי מלאך ושליח, בשביל קלון המצרים,
 ולהראות גדולתו של מקום שלא רצה
 שיכנסו בנייהם דבר קדוש, ועל הדרך הזה
 נאמר אני ולא מלאך. אני יכול לעשותו
 ולא מלאך.

וברוח פיו כל צבאם

בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל
 צבאם (לג, ט): [זוהר ח"ג - 9' אחרי

מות (דף ט"ח:)] בא ראה, בשעה שבאות
 הנשמות הקדושות ממעלה למטה,
 ואותם צדיקי העולם שולפים אותם
 מהמלך ומהגבירה, מעטים הם. שבאותה
 שעה שירדת, עומדת לפני המלך,
 ורצונו של המלך להתבונן בה, כמו
 שבארנו, בשעה שנושב הקדוש ברוך
 הוא רוח בכל חיל וחיל של השמים, כל
 החילות נעשים, ועומדים במקומם. זהו
 שכתוב וברוח פיו כל צבאם. ומהן

לְחַסְדּוֹ: יֵשׁ לְהַצִּיל מִמָּוֶת נַפְשָׁם וּלְחַיּוֹתָם בְּרַעֲב: כ נִפְשֵׁנוּ חִבָּתָה לַיהוָה
 עֲזַרְנוּ וּמִגִּנְנוּ הוּא: כֹּא פִי בּוֹ יִשְׁמַח לִפְנֵי פִי בְשֵׁם קְדֹשׁ בְּטַחָנִי: כב יְהִי חֶסֶדְךָ
 יְהוָה עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ:

זוהר תהלים

רבא קדישא [כתיב (תהלים לג) הנה עין יי אל
 יראיו. וכתיב (זכריה ד) עיני ה' המה
 משוטטים בכל הארץ. זכו, עיני יי אל
 יראיו, עינא דלעילא. לא זכו, עיני יי המה
 משוטטות, עינא דלתתא. דתניא, מפני מה
 זכה יוסף דלא שלטא ביה עינא בישא,
 מפני שזכה לאשתגחא בעינא טבא עילאה,
 הדא הוא דכתיב, (בראשית מט) בן פורת יוסף
 בן פורת עלי עין. אמאי הוא בן פורת. עלי
 עין. כלומר על סבת עין דאשתגח ביה.

לד « לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתַי אֶת טַעְמוֹ לִפְנֵי אַבְימֶלֶךְ וַיִּגְרְשֵׁהוּ וַיֵּלֶךְ: ב אֲבָרְכָה אֶת יְהוָה כִּכְלָ עֵת תִּמְיֹד תִּחְלָתוֹ בְּפִי: ג בִּיהוָה חַסְדִּי תִתְחַלֵּל נַפְשִׁי

שימוש תהלים

לילך לדרך

לדוד בשנותו את טעמו וגו' (לד, א): [שימוש תהלים לפרק לד]. כשתלך לפני שר ושלטון אמור אותו עם שם שלו ותמצא חן והשם שלו פל"א. ועוד כשתצא לדרך אמור אותו עם שם שלו ותצליח והוא טוב גם כן לדרוש.

זוהר תהלים

שְׁלַחְנוּ, הַשְׂכִּינָה עוֹמֶדֶת שָׁם, וְהֵצֵד הָאֲחֵר עוֹמֵד שָׁם. כְּשִׁמְזַמֵּן הָאָדָם לְבָרֵךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַשְׂכִּינָה מִתְתַקְּנֶת (בהזמנה זו) לְגַבֵּי מַעְלָה לְקַבֵּל בְּרָכוֹת, וְהֵצֵד הָאֲחֵר מִתְכַּוֵּפֵף. (ואם נתקנת בברכות לגבי מעלה והצד האחר אינו בכלל) וְאִם לֹא מְזַמֵּן הָאָדָם לְבָרֵךְ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הֵצֵד הָאֲחֵר שׁוֹמֵעַ וּמְכַשְׁשׁ לֵהִיּוֹת לוֹ חֵלֶק בְּאוֹתָהּ בְּרָכָה.

וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה אֵין הַזְּמָנָה בְּשִׁאֵר הַבְּרָכוֹת? אֵלֹא אוֹתוֹ דְּבַר הַבְּרָכָה שְׂמֵבְרָכִים עָלָיו, הוּא הַזְּמָנָה. וְכֵן וְרֵאָה שְׂכַף זֶה, שֶׁזֶה שְׂמֵבְרָךְ עַל הַפְּרִי, אוֹתוֹ פְּרִי הוּא הַזְּמָנָה וּמְבָרְכִים עָלָיו, וְאֵין לוֹ חֵלֶק לְצַד הָאֲחֵר. וְקֹדֶם זֶה שֶׁהִיָּה אוֹתוֹ פְּרִי בְרִשׁוֹת הֵצֵד הָאֲחֵר, לֹא מְבָרְכִים עָלָיו, וְכַתּוּב (ויקרא יט) לֹא יֵאָכֵל, בְּשִׁבִיל שְׂלֹא יְבָרְכוּ עַל אוֹתוֹ הַפְּרִי וְלֹא יִתְבָּרֵךְ הֵצֵד הָאֲחֵר. כִּינּוּן שֶׁיֵּצֵא מִרְשׁוֹתוֹ, יֵאָכֵל, וּמְבָרְכִים עָלָיו. וְהִיא הַזְּמָנָה לְבְּרָכָה. וְכֵן כָּל דְּבָרֵי הָעוֹלָם שְׂמֵבְרָכִים עָלֵיהֶם, כָּלֵם

"לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתַי אֶת טַעְמוֹ לִפְנֵי אַבְימֶלֶךְ וַיִּגְרְשֵׁהוּ וַיֵּלֶךְ" (לד, א). [זוהר תורה: זוהר חלק ב' דף קלז:] אמר רבי שמעון הלבנ"ה כאשר נפרדת מן צד הטומאה ביום השבת, בשביל לקבל הארה מן השמ"ש, זה הוא "לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתַי אֶת טַעְמוֹ לִפְנֵי אַבְימֶלֶךְ וַיֵּלֶךְ", ולאחר שנפרדה מן צד ההוא אז מתחברת עם השמ"ש, ומזמור זה מתחיל בכ"ב אותיות שמכניס השמ"ש בהלבנ"ה וזממור זה בשביל הפרשת הלבנ"ה מן צד הטומאה, ויש במזמור הזה כ"ב האותיות מהארת השמ"ש.

הזמנה והכנה לפני הברכות

אֲבָרְכָה אֶת ה' כִּכְלָ עֵת וַיֵּלֶךְ: (לד, ב): [זוהר במדבר - פ' בלק (דף קפ"א):] פְּתַח וְאָמַר, (תהלים לד) אֲבָרְכָה אֶת ה' כִּכְלָ עֵת וַיֵּלֶךְ. וְכִי מָה רָאָה דוֹד לומר אֲבָרְכָה אֶת ה' אֵלֹא רָאָה דוֹד שֶׁצָּרִיךְ הַזְּמָנָה, וְאָמַר אֲבָרְכָה. בְּגִלְל שְׂבִשְׂעָה שְׂאָדָם יוֹשֵׁב עַל

זיו זוהר

גדולה מכל הכ"ב אותיות של האלפ"א בית"א, ולכך התחלת הפסוקים באותיות האלפ"א בית"א.

סד. שבשבת קודש זמן עליית העולמות ואז הזדווגות תפארת במלכות הוא באופן היותר נעלה, והתפארת משפיע בה הארה

יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וַיִּשְׁמְחוּ: ה גְּדִלוֹ לַיהוָה = אֲתִי וַנְּרוֹמְמָה שְׁמוֹ יְחִדּוּ: ה דְּרִשְׁתִּי
 אֶת יְהוָה = וְעֲנִי וּמְכַל מְגִירוֹתֵי הַצִּילָנִי: ו הַבִּיטוּ אֵלָיו וְנַהְרוּ וּפְנִיחֵם אֶל

זוהר תהלים

יודע? הרי פרשוה, שהרי בהתחלה כתוב, (במדבר כא) והוא נלחם במלך מואב הראשון ויקח את כל ארצו מידו. ששכר את בלעם וכו'. אבל כי ידעתי, ידיעה ודאי ידע בחקמתו. את אשר תברך מברך וגו', מה צריך כאן ברכה, שהרי בשביל קללה הלך? ואם אותו דבר שהיה יודע מבלעם בהתחלה היה קללה, מה זה את אשר תברך מברך? אלא דבר זה לא ידעתי ולא זכיתי בו עד שבא רבי אלעזר ודרש, (תהלים לד) אברכה את ה' בכל עת תמיד תהלתו כפי. וכתוב (שם טז) אברך את ה' אשר יעצני. מי (צריך) שצריך ברכה מן התחתונים. את, שהרי נאחז בהם כשלהבת בפתילה. ודוד שיידע את זה, אמר אברכה את. אמר אותו רשע, אותה דרגה שלהם, אחוזה בהם בגלל ברכותיהם, שמברכים אותה בכל יום. כח יש לך לברך את אותה דרגה, ותעקר אותה מהם. וזהו כי ידעתי את אשר תברך מברך וגו'. ובזה נוכל להם. תברך את אותה דרגה, ותקלל את הפתילה. ועל זה אמר ואנכי אקרה כה, אעקר אותה מהם שלא תאחז בהם.

ועוד אקרה כה - אשפיע ואמשיך את אותה דרגה בחטאים וטמאה ובקרי ובטמאה שעשו בנייה, והיא תעשה אתם גמר. מיד - וילכו זקני מואב וזקני מדן וקסמים בידם. שלא יאמר אותו רשע שאין עמו אותם מיני כשפים שצריך בידו להתעכב עליהם (ויתעכב עליהם).

הזמנה לברכה, ואין בהם חלק לצד האחר.

ואם תאמר, אף כף לברכת זמון כוס ברכה היתה הזמנה, מדוע הבה ונברך? אלא הואיל ובתחלה כשהיה שותה אמר "בורא פרי הגפן", הרי זה היה הזמנה. וכעת לברכת המזון צריכים שנוי להזמנה אחרת, שהרי כוס זו הוא לקדוש ברוך הוא, ולא למזון, ומשום זה צריך הזמנת הפה.

[דף קפ"ז ע"א] ואם תאמר, נברך שאכלנו משלו זוהי הזמנה, ברוך שאכלנו משלו זוהי ברכה - כן זה בודאי. אבל נברך זוהי הזמנה אחרת, הזמנה של בורא פרי הגפן. (של הפה) שהקודמת היא ההזמנה לכוס של ברכה סתם. וכוס זו, כיון שנטל, היא הזמנה אחרת במלת נברך לגבי עולם העליון, שכל מזונות וברכות יוצאות משם. ומשום זה הוא בדרך נסתר, שעולם העליון הוא נסתר ואין אליו הזמנה, אלא בדרגה זו כוס ברכה. (שבמלת נברך) אמר רבי יהודה, אשרי חלקנו שמיים העולם עד פעת לא שמענו דברים אלו, ודאי הרי אמרנו שזה אינו בן אדם.

הדרגות של עם ישראל לפי הברכות מתעלים ומתקשרים

אברכה את ה' בכל עת וגו' (לד, ט): זוהר ח"ג - פ' בלק (דף קצ"ט) כי ידעתי את אשר תברך מברך וגו'. וכי מאין היה

יִחְפְּרוּ: זֶה עָנִי קָרָא וַיִּחְלָצֵם: שָׁמַע וּמָכַל צְרוּתָיו הוֹשִׁיעוּ: הַ חֲנָה מְלֹאךְ
וַיִּחְלָצֵם: סָבִיב לִירְאָיו וַיִּחְלָצֵם: ט טַעְמָו וּרְאוּ כִי טוֹב יִחְלָצֵם: אֲשֶׁרִי

זוהר תהלים

סעודת הצדיקים לעתיד לבא לשמוח בשמחתו
אשרי הצדיקים שהקדוש ברוך הוא רוצה בכבודם יותר על שלו

חֲנָה מְלֹאךְ ה' סָבִיב לִירְאָיו וַיִּחְלָצֵם (לד)

(ח): [זוהר שמות [פ' המון] (דף ס"ד.)]
ויאמר ה' אל משה עבר לפני העם וגו'.
רבי חייא פתח, (תהלים לד) חנה מלאך ה'
סביב ליראיו ויחלצם. אשרי הצדיקים
שהקדוש ברוך הוא רוצה בכבודם יותר
על שלו. בא ראה כמה הם בני העולם
שמחרפים ומגדפים למעלה, כמו
שפגחריב חרף וגדף ואמר (מלכים ב יח) מי
בכל אלהי הארצות וגו'. והקדוש ברוך
הוא מחל ולא תבע ממנו. כיון שהושיט
את ידו על חזקיה, מה כתוב? (שם יט) ויצא
מלאך ה' ויך במחנה אשור וגו'. ירבעם בן
נבט היה עובד לעבודה זרה ומקטר לה
וזבח לה, והקדוש ברוך הוא לא תבע
ממנו. וכשבא עזר הנביא והתנבא עליו,
והושיט ירבעם את ידו כנגדו - מה כתוב?
(שם א יג) ותיבש ידו וגו', ולא יכל להשיבה
אליו. ועל שעבד לעבודה זרה לא תבע אותו
הקדוש ברוך הוא. פרעה חרף וגדף, ואמר
(שמות ה) מי ה' וגו', והקדוש ברוך הוא לא
תבע ממנו, עד שסרב לישׂרׂאל, שכתוב
(שם ט) עורך מסתולל בעמי, (שם) הנה יד ה'
הויה במקנה וגו'. וכן בכל מקום הקדוש
ברוך הוא תובע את עלבון הצדיקים יותר
על שלו. כאן משה אמר (שם יז) עוד מעט
וסקלוני. אמר לו הקדוש ברוך הוא, משה,
אינו זמן לתבע את עלבונך, אלא עבר

ישמענו ענוים וישמחו (לד, א): [זוהר בראשית
פ' תולדות (דף קס.)] אמר רבי יהודה,
סעודת הצדיקים לעתיד לבא לשמח
בשמחתו, זהו שכתוב (תהלים לד) ישמעו
ענוים וישמחו. רב הונא אמר, מכאן (שם ה)
וישמחו כל חוסי כף לעולם ירננו. אמר
רבי יצחק, זה וזה ישנם לעתיד לבא.
ולמדנו, אמר רבי יוסי, לין המשמר בענביו
מששת ימי בראשית - אלו דברים עתיקים
שלא נגלו לאדם מיום שנברא העולם,
ועתידים להתגלות לצדיקים לעתיד לבא,
וזה היא השתיה והאכילה, ודאי זו היא.

מלאך אחד או מלאכים

חֲנָה מְלֹאךְ ה' סָבִיב לִירְאָיו וַיִּחְלָצֵם (לד)

(ח): [זוהר - בראשית פ' וישלח (דף קסו.)]
פתח רבי יצחק ואמר, כתוב (תהלים לד) חנה
מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם. הרי
פרשה. אבל במקום אחד כתוב כי
מלאכיו יצוה לך, מלאכיו רבים, וכאן
אחד, שכתוב חנה מלאך ה' סביב ליראיו
ויחלצם. אלא כי מלאכיו יצוה לך - אלו
שאר מלאכים. מלאך ה' סביב - זו שכינה,
כמו שנאמר (שמות א) וירא מלאך ה' אליו
בלבת אש מתוך הסנה. ולכן חנה מלאך
ה' סביב ליראיו, להקיפו בכל הצדדים כדי
להציל אותו, וכשהשכינה שורה בתוך
האדם, כמה מחנות קדושים כלם
מזדמנים לשם.

הַגִּבּוֹר יַחֲסֶה בּוֹ: י יִרְאוּ אֶת יְהוָה: ַּקְדָּשׁוֹ כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו:
 יא כְּפִירִים רָשׁוּ וְרַעְבּוּ וְדָרְשׁוּ יְהוָה: ַּלֹּא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב: יב לְבוֹ בָּנִים
 שָׁמְעוּ לִי יִרְאֵת יְהוָה: ַּאֲלֶמְדַּבְּכֶם: יג מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים אֲהֵב יָמִים

— זוהר תהלים —

יִשְׁמַר פִּיּוֹ מִמֶּאֱכָל וּמִשֶּׁתֶּה שְׁמִטְמָאִים אֶת
 הַנֶּפֶשׁ וּמִרְחִיקִים אֶת הָאָדָם

לפני העם, ונראה מי ישיט ידו כנגדך. וכי
 ברשותם אתה עומד, או ברשותי?

מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים וְגו', (לד, יג-טו): נזוהר
 - ויקרא - פ' שמיני (דף מא.) [רבי אבא פתח

וְאָמַר, (תהלים לד) מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים
 וְגו', נִצַּר לְשׁוֹנֵף מֶרֶע וְגו', סוּר מֶרֶע וְגו'.
 וְכַתּוּב, (משלי כא) שֹׁמֵר פִּיּוֹ וּלְשׁוֹנוֹ וְגו'. מִי
 הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים, אֵיזָה חַיִּים? אֵלֹא אֵלוֹ
 חַיִּים שְׁנִקְרָאִים הַעוֹלָם הַבָּא, וְהַחַיִּים
 שׁוֹרִים שָׁם. וְעַל כֵּן שָׁנִינוּ, עֵץ חַיִּים הוּא
 עֵץ מְאוֹתָם הַחַיִּים, הָעֵץ שֶׁנִּטְעַע בְּאוֹתָם
 חַיִּים, וְעַל כֵּן כָּתוּב מִי הָאִישׁ הַחֲפִיץ חַיִּים.
 אוֹהֵב יָמִים לְרֵאוֹת טוֹב, מִי הַיָּמִים? אֵלֹא
 זֶהוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, שְׂאוֹחֵז
 בְּאוֹתָם יָמִים עֲלִיוֹנִים, שְׁנִקְרָאוּ יְמֵי
 הַשְּׁמַיִם עַל הָאָרֶץ. יְמֵי הַשְּׁמַיִם וְדַאי, עַל
 הָאָרֶץ וְדַאי. מִי שְׂרוּצָה חַיִּים שְׁלֹמְעֵלָה,
 שִׁיְהִיָּה לוֹ חֶלֶק בָּהֶם. וּמִי שְׂרוּצָה יָמִים
 עֲלִיוֹנִים לְהַדְּבִק בָּהֶם וּלְאַהֵב אוֹתָם -
 יִשְׁמַר פִּיּוֹ מִמֶּאֱכָל, יִשְׁמַר פִּיּוֹ וּלְשׁוֹנוֹ,
 וְיִשְׁמַר פִּיּוֹ מִמֶּאֱכָל וּמִשֶּׁתֶּה שְׁמִטְמָאִים אֶת
 הַנֶּפֶשׁ וּמִרְחִיקִים אֶת הָאָדָם מְאוֹתָם חַיִּים
 וּמְאוֹתָם יָמִים, וְיִשְׁמַר (פִּיּוֹ וּלְשׁוֹנוֹ) לְשׁוֹנוֹ
 מִדְּבָרִים רָעִים שֶׁלֹּא יִטְמָא בָּהֶם, וְיִתְרַחֵק
 מֵהֶם, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ חֶלֶק בָּהֶם. בֵּא רְאֵה,
 פֶּה וְלִשׁוֹן, כִּךְ נִקְרָא מְקוֹם (אחרי) עֲלִיוֹן,
 וּמִשׁוֹם כִּךְ לֹא יִפְגַּם אָדָם אֶת פִּיּוֹ וּלְשׁוֹנוֹ,
 וְכָל שֶׁכֵּן לְטִמְאָה אֶת נִפְשׁוֹ וְעֲצָמוֹ, מִשׁוֹם
 שֶׁנִּטְמָא הוּא בְּעוֹלָם הָאֲחֵר, וְהָרִי בְּאֲרָנוֹ

"יִרְאוּ אֶת ה' קְדָשׁוֹ כִּי אֵין מַחְסוֹר
 לִירְאָיו" (לד, ט): נזוהר תורה; תיקוני

זוהר] כל מי שיש בו יראת ה' דרשו בעלי
 משנה שאין לזה מחסור, זהו שכתוב:
 "יִרְאוּ אֶת ה' קְדָשׁוֹ כִּי אֵין מַחְסוֹר
 לִירְאָיו", לא יהיה מאותן שנאמר בהם
 וחשך מישור אך למחסור, ולא יהיה לו
 חסרון בתורה אם הוא בעל תורה, כי אם
 אין תורה אין יראה, כמו שאמרו אין בור
 ירא חטא, וכמו שאם אין תורה אין יראה,
 אף כך אם אין יראה אין תורה, "כִּי אֵין
 מַחְסוֹר לִירְאָיו", לא יהיה לו חסרון
 במשנתו ולא במעשיו הטובים, שאין
 מחסור ועניות כמחסור התורה ומעשים
 טובים, כמו שדרשו בעלי משנה אין עני
 אלא מתורה ומצות.

"כְּפִירִים רָשׁוּ וְרַעְבּוּ וְדָרְשׁוּ יְהוָה: ַּלֹּא יַחְסְרוּ
 כָּל טוֹב" (לד, יג). נזוהר תורה; זוהר

חלק ג' דף רנט.] אמר רבי שמעון "כְּפִירִים רָשׁוּ
 וְרַעְבּוּ", אלו השרים של שאר עמים עובדי
 כוכבים, [שהרי בחג הסכות היו ישראל מקריבים
 בשבילם קרבנות ע' פרים] ואלו הקרבנות היו
 הולכים ומתמעטים, וכמו שהקרבנות
 נתמעטו וכן גם נתמעט הטוב שלהם, אבל
 לישראל שהם עמו של הקדוש ברוך הוא
 מה כתוב, "וְדָרְשׁוּ יְהוָה: ַּלֹּא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב",
 שהם הולכים ונתעלים למעלה מעלה.

לְרֵאוֹת טוֹב: יֵי נִצֵּר לְשׁוֹנֵךְ מִרַע וּשְׁפָתֶיךָ מִדְבַר מְרָמָה: טו סוֹר מִרַע וַעֲשֵׂה

זוהר תהלים

מְדַבְּרִים דְּבָרִים רָעִים, אוֹתָם הַדְּבוּרִים עוֹלִים לְמַעַלָּה, וּבִשְׁעָה שְׁעוֹלִים, הַכֹּל מְכַרְיִזִים וְאוֹמְרִים: הַסְתַּלְקוּ מִסְבִּיב הַדְּבוּר הָרַע שֶׁל פְּלוֹנִי! פָּנוּ מִקוֹם לְדַרְכוֹ שֶׁל הַנְּחָשׁ הַתְּקִיף! אִזּוּ הַנְּשֻׁמָּה הַקְּדוּשָׁה עוֹבְרַת מִמֶּנּוּ וּמִסְתַּלְקֶת וְלֹא יִכּוֹלָה לְדַבֵּר, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (תהלים ט) נֶאֱלַמְתִּי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מִטוֹב.

אם שפּוֹתוֹתָיו וּלְשׁוֹנוֹ מְדַבְּרִים דְּבָרִים רָעִים אוֹתָם הַדְּבוּרִים עוֹלִים לְמַעַלָּה, וּבִשְׁעָה שְׁעוֹלִים הַכֹּל מְכַרְיִזִים וְאוֹמְרִים: הַסְתַּלְקוּ מִסְבִּיב הַדְּבוּר הָרַע שֶׁל פְּלוֹנִי! פָּנוּ מִקוֹם לְדַרְכוֹ שֶׁל הַנְּחָשׁ הַתְּקִיף! אִזּוּ הַנְּשֻׁמָּה הַקְּדוּשָׁה עוֹבְרַת מִמֶּנּוּ וּמִסְתַּלְקֶת וְלֹא יִכּוֹלָה לְדַבֵּר

נִצֵּר לְשׁוֹנֵךְ מִרַע (לד, יד): [זוהר - ויקרא - פ'

תזריע (דף מ"א)] בֹּא רְאֵה, בְּכֹל זְמַן שֶׁהַנְּשֻׁמָּה הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה נִדְּבַקְתָּ בְּאָדָם, אֲהוּב רְבוּנוּ הוּא. כְּמָה שׁוֹמְרִים שׁוֹמְרִים אוֹתוֹ מִכָּל הַצְּדָדִים, רְשׁוּם הוּא לְטוֹב, לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, וְהַשְׂכִּינָה הַקְּדוּשָׁה שׁוֹרָה עֲלָיו. וּבְזִמְנָן שֶׁהוּא מִסְטָה אֶת דְּרָכוֹ, הַשְׂכִּינָה מִסְתַּלְקֶת מִמֶּנּוּ, וְהַנְּשֻׁמָּה הַקְּדוּשָׁה לֹא נִדְּבַקְתָּ בּוֹ. וּמִצַּד הַנְּחָשׁ הָרַע הַתְּקִיף מִתְעוֹרְרַת רוּחַ אַחַת שֶׁמְשׁוֹטְטֶת וְהוֹלֶכֶת בְּעוֹלָם, שְׁלֹא שׁוֹרָה אֶלָּא בְּמִקוֹם שֶׁהַקְּדוּשָׁה הַעֲלִיּוֹנָה הַסְתַּלְקָה מִשָּׁם, וְאִזּוּ הָאִישׁ נְטֻמָּא, וְנִפְגַּם בְּבִשְׁרוֹ בְּמִרְאָה פְּנָיו בְּכֹל. וּבֹא רְאֵה, מִשׁוּם שֶׁנִּפְשׁ חִיָּה הַזֶּה הִיא קְדוּשָׁה עֲלִיּוֹנָה, כְּשֶׁמּוֹשְׁכָת אוֹתָה הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה וְנִכְלַלְתָּ בְּתוֹכָהּ, אִזּוּ קוֹרְאִים לָהּ נְשֻׁמָּה, וְזוֹ הִיא שְׁעוֹלָה לְמַעַלָּה וּמִדְּבַרְתָּ לְפָנֶי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ, וְנִכְנַסְתָּ בְּכָל הַשְּׁעָרִים, וְאִין מוֹחָה בִּידָהּ, וְעַל כֵּן נִקְרְאָת רוּחַ מְמַלְלָא, שֶׁהָרִי לְכָל שְׂאֵר הַנִּפְשׁוֹת אִין רְשׁוֹת לְדַבֵּר לְפָנֶי הַמֶּלֶךְ, פֶּרֶט לְזוֹ. וְעַל כֵּן הַתּוֹרָה מְכַרְיִזָּה וְאוֹמְרַת: (תהלים לד) נִצֵּר לְשׁוֹנֵךְ מִרַע וְגו', וְכָתוּב (משלי כא) שְׁמַר פִּי וּלְשׁוֹנוֹ וְגו'. מִשׁוּם שֶׁאִם שְׁפָתוֹתָיו וּלְשׁוֹנוֹ

וְאוֹתָהּ הַנְּשֻׁמָּה עוֹלָה בְּבוּשָׁה, בְּצָרָה שֶׁל הַכֹּל, וְלֹא נוֹתְנִים לָהּ מִקוֹם כְּמִקְדָּם. וְעַל זֶה כָּתוּב, שְׁמַר פִּי וּלְשׁוֹנוֹ שְׁמַר מִצְרוֹת נִפְשׁוֹ. נִפְשׁוֹ וְדַאִי. אוֹתָהּ שֶׁהִיָּתָה מְדַבְּרַת, נַעֲשֶׂתָה מִשְׁתַּקֶּת מִשׁוּם הַדְּבוּר הָרַע. וְאִזּוּ מִזְדַּמֵּן הַנְּחָשׁ, שֶׁהַכֹּל חוֹזֵר לְמִקוּמוֹ, וְכִשְׁאוֹתוֹ הַדְּבוּר הָרַע עוֹלָה בְּדַרְכֵים יְדוּעוֹת וְשׁוֹרָה לְפָנֶי הַנְּחָשׁ הַתְּקִיף, כְּמָה רוּחַוֹת מִתְעוֹרְרוֹת בְּעוֹלָם, וְרוּחַ יוֹרְדַת מֵהַצַּד הַהוּא, וּמוֹצֵאת אוֹתוֹ הָאִישׁ מְעוֹרֵר אוֹתוֹ בְּדְבוּר רַע, וְהַרוּחַ הַמְמַלְלֵת הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה עוֹבְרַת מִמֶּנּוּ. אִזּוּ שׁוֹרָה עֲלָיו וּמְטַמְּאת אוֹתוֹ, וְאִזּוּ הוּא סָגוּר.

כְּמוֹ שֶׁעָנְשׁוּ שֶׁל הָאִישׁ הַזֶּה מִשׁוּם דְּבוּר רַע, כִּךָּ עָנְשׁוּ מִשׁוּם דְּבוּר טוֹב, שְׁבֹא לִידוֹ וְיָכַל לְדַבֵּר וְלֹא דַבֵּר. מִשׁוּם שֶׁפָּגַם אוֹתָהּ הַרוּחַ הַמְמַלְלֵת, שֶׁהִיא מִתְקַנֶּת לְדַבֵּר לְמַעַלָּה וּלְדַבֵּר לְמַטָּה, וְהַכֹּל בְּקִדְשָׁה. כָּל שָׂכָן אִם הָעַם הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ עַקְמָה, וְהוּא יִכּוֹל לְדַבֵּר לָהֶם וּלְהוֹכִיחַ אוֹתָם, וְשׁוֹתֵק וְלֹא מְדַבֵּר, כְּמוֹ שְׁאֵמְרָנוּ שְׁכָתוּב נֶאֱלַמְתִּי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מִטוֹב וְכֹאבִי נַעֲכָר. [דף מ"א ע"א] נַעֲכָר בְּמַכּוֹת שֶׁל

—== זוהר תהלים ==—

(ב) הִיָּה ה' כְּאוֹיֵב, וְלֹא אוֹיֵב. שְׂאֵם לֹא כָּךְ, לֹא נִשְׂאָר מִיִּשְׂרָאֵל גְּזַעִים בְּעוֹלָם. כְּמוֹ זֶה, (שם א) הִיָּתָה כְּאַלְמָנָה, וְלֹא אַלְמָנָה. כְּאַלְמָנָה שֶׁהִלֵּךְ בַּעֲלָהּ לְעֵבֶר הַיָּם וּמְחַכָּה לוֹ.

אָמַר רַבִּי חֵיִיא, וּמִכָּאֵן מִשְׁמַע? מִשֵּׁם מִשְׁמַע, שֶׁהוּא עֵקֶר הַכֹּל, שֶׁכְּתוּב (יחזקאל א) וְעַל דְּמוֹת הַכֶּסֶף דְּמוֹת כְּמִרְאָה אָדָם. כְּמִרְאָה אָדָם, וְלֹא מִרְאָה אָדָם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתוּב כְּתַפּוּחַ בַּעֲצֵי הַיַּעַר וְגו'. כְּתַפּוּחַ, וְלֹא תַפּוּחַ. כְּתַפּוּחַ, שֶׁנִּפְרָד בְּגוּנָיו, וּבְגוּנִים אַחֲזוּ הַדְּבָר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אִלוּ לֹא בָאתָ לִכְאֵן אֲלֵא לְשַׁמַּע הַדְּבָרִים הַלְלוּ - דִּי.

כְּמָה עֵדִים נָתַן הַקָּב"ה לְכֹל אָדָם שֶׁלֹּא יִחְטֹא?

נִצַּר לְשׁוֹנֵף מִרַע (לד, יד-טו): [זוהר - ויקרא פ' שלח לך (דף קע"ה:)] אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּמָה עֵדִים עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַעֲיֵד בֵּיהֶם בְּנֵי אָדָם, וְכֹלָם בַּעֲצָה וּבַעֲדוֹת עוֹמְדִים מוּלוֹ. קָם בְּבִקְרָא, מוֹשִׁיט רַגְלָיו לְלֶכֶת - עֵדִים עוֹמְדִים מוּלוֹ, מְכַרְזִיִּים וְאוֹמְרִים: (שמואל א ב) רַגְלֵי חֲסִידָיו יִשְׁמַר וְגו'. (קהלת ד) שְׁמֹר רַגְלֶךָ כַּאֲשֶׁר תִּלְךְ. (משלי ד) פִּלֵּס מַעְגַּל רַגְלֶךָ. פּוֹתַח עֵינָיו לְהַסְתַּפֵּל בְּעוֹלָם - הַעֲדִים אוֹמְרִים: (שם) עֵינֶיךָ לִנְכַח יִבִּיטוּ. קָם לְדַבֵּר - הַעֲדִים אוֹמְרִים: (תהלים לד) נִצַּר לְשׁוֹנֵף מִרַע וְגו'. מוֹשִׁיט יָדָיו בְּדַבְרֵי הַעוֹלָם - הַעֲדִים אוֹמְרִים: (שם) סוּר מִרַע וַעֲשֵׂה טוֹב. אִם מְצִיתָ לָהֶם - יָפָה, וְאִם לֹא - כְּתוּב (זכריה ג) וְהִשְׁטָן עִמָּד עַל יָמֵינוּ לְשַׁטְנוֹ. כֹּלָם מְעִידִים עָלָיו בְּחֻטְאָיו

טְמָאָה. וְזֶהוּ שְׂאֵמֶר דָּוִד הַמֶּלֶךְ, מִלְּקָה בְּזֶה וּמִתְפַּנֵּה מִמֶּנּוּ, שֶׁכְּתוּב (תהלים פז) פִּנָּה אֵלַי וְחַנְּנִי. מַה זֶה פִּנָּה אֵלַי? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יב) וַיִּפֶן אֱהֲרֹן. יָרְדוּ רַבִּי חֵיִיא וְרַבִּי יוֹסִי וּנְשָׁקוּהוּ. הִתְחַבְּרוּ יַחַד כָּל אוֹתָהּ הַדְרָךְ. קָרָא עֲלֵיהֶם רַבִּי חֵיִיא, (משלי ד) וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר נֶגְהָ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נִכּוֹן הַיּוֹם.

בְּגַלְל לְשׁוֹן הִרְעַ מַחְלוֹת יוֹרְדוֹת לְעוֹלָם חֲלִילָה

נִצַּר לְשׁוֹנֵף מִרַע (לד, יד): [זוהר - שמות פ' משפטים (דף קכ"ב:)] שְׁנִינּוּ, יִשְׂרָאֵל נִקְרְאוּ קִדְשׁ, וּמִשׁוֹם שֶׁהֵם קִדְשׁ אֲסוּר לְאָדָם לְקַרְא לְחַבְּרוֹ בְּשֵׁם גְּנָאִי וְלֹא לְכַנּוֹת שֵׁם לְחַבְּרוֹ, וְעַנְשׁוֹ גְּדוֹל, וְכָל שֶׁכֵּן בְּדַבְרֵים אַחֲרָיִם. שְׁנִינּוּ, כְּתוּב (תהלים לד) נִצַּר לְשׁוֹנֵף מִרַע וְגו'. מַהוּ מִרַע? שֶׁבְּגַלְל לְשׁוֹן הִרְעַ מַחְלוֹת יוֹרְדוֹת לְעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל מִי שֶׁקּוֹרָא לְחַבְּרוֹ בְּשֵׁם שְׂאִין בּוֹ וּמְגַנֵּה אוֹתוֹ, נִתְפָּס בְּמַה שְׂאִין בּוֹ. שְׂאֵמֶר רַבִּי חֵיִיא אָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה, כָּל מִי שֶׁקּוֹרָא לְחַבְּרוֹ רְשָׁע, מוֹרִידִים אוֹתוֹ לְגִיהֶנֶם, וְיוֹרְדִים לוֹ לְלַחֲיוֹ, פָּרִט לְאוֹתָם חֲצוּפִים שֶׁל הַתּוֹרָה שֶׁמִּתַּר לְאָדָם לְקַרְא לָהֶם רְשָׁע.

אוֹתוֹ אִישׁ שֶׁקָּלַל אֶת חַבְּרוֹ, עֵבֶר רַבִּי יִיסָא, אָמַר לוֹ, כְּמוֹ רְשָׁע עָשִׂיתָ. בָּא לְפָנָי רַבִּי יְהוּדָה. אָמַר לוֹ, רְשָׁע לֹא אֲמַרְתִּי לוֹ, אֲלֵא כְּרָשָׁע, שֶׁמִּרְאָה דְּכָרְיוֹ כְּרָשָׁע, וְלֹא אֲמַרְתִּי שֶׁהוּא רְשָׁע. בָּא רַבִּי יְהוּדָה וְשָׂאל לְמַעֲשֵׂה לְפָנָי רַבִּי אֶלְעָזָר. אָמַר לוֹ, וְדָאֵ שְׂלֵא הִתְחַיֵּב. מִנֵּין לָנוּ? שֶׁכְּתוּב (איכה

מִזֶּבֶד בְּקֶשׁ שְׁלוֹם וְרַדְפָּחוּ: מו עֵינֵי יְהוָה אֶל צְדִיקִים וְאֲזַנּוֹ אֶל שׁוֹעֲתָם:

— זוהר תהלים —

משום כך צריך להשמר שלא ישמעו את אותה תפלה בני אדם. ועוד, שדבור של תפלה נאחז בעולם העליון, ודבר של העולם העליון אין צריך לשמע. כמו זה מי שקורא בתורה, אחד קורא ואחד לשתק. ואם שנים קוראים בתורה, הם גורעים באמונה שלמעלה, משום שאחד קול ואחד דבור הכל אחד, אז שני קולות ושני דבורים זו גריעות האמונה. אלא שיהיה קול ודבור אחד כמו שצריך, כדי שיהיה אותו קול ואותו דבור אחד. ואותו הממנה ששמו עזריאל הזקן, כשאותה תפלה עולה בלחש, כל אותן ששים רבוא מחנות, וכל אותם בעלי עינים, וכל אותם בעלי אזנים, כלם יוצאים ונושקים אותו דבור של תפלה שעולה. זהו שכתוב (תהלים לד) עיני ה' אל צדיקים ואזניו אל שועתם. עיני ה' אל צדיקים - אלו בעלי העינים שלמטה, משום שיש (שאיז) בעלי עינים שלמעלה. ואזניו אל שועתם - אלה בעלי האזנים.

עיני ה' אל צדיקים - יש כאן סיוע שמימי עיני ה' אל צדיקים ואזניו אל שועתם (לד, טז): (זוהר - ח"ב פ' פקודי (דף רכ"ה)) רבי אבא ורבי אחא ורבי יוסי היו הולכים מטבריה לצפורי. עד שהיו הולכים, ראו את רבי אלעזר שהיה בא ורבי חייא עמו. אמר רבי אבא, ודאי נשתתף עם השכינה. חכו להם עד שהגיעו אליהם. כיון שהגיעו אליהם, אמר רבי אלעזר, כתוב (תהלים לד) עיני ה' אל צדיקים ואזניו אל שועתם.

למעלה. אם רוצה האיש להשתדל בעבודת הקדוש ברוך הוא - כלם מעידים סגוריא לפניו, ועומדים להעיד עליו טובות בשעה שצריך לו.

עיני ה' אל צדיקים ואזניו אל שועתם

עיני ה' אל צדיקים ואזניו אל שועתם (לד, טז): (זוהר - שמות פ' ויקהל (דף ר"ב)) (ברקיע השני עולה התפלה עד אותו רקיע, ונפתחים) וכשעולה התפלה עד לאותו רקיע, נפתחים שנים עשר שערי אותו הרקיע, ובאותו השער השנים עשר עומד ממנה אחד ששמו עזריאל, וזה ממנה על כמה חילות, על כמה מחנות, וכשתפלה עולה, עומד הממנה הזה ומכריז על כל אותם פתחים ואומר: (ישעיה כו) פתחו שערים וגו', וכל השערים נפתחים, ונכנסת התפלה לכל אותם הפתחים. ואז מתעורר ממנה אחד זקן לימים שעומד לצד דרום, ששמו עזריאל הזקן, ולפעמים הוא נקרא מחניאל, משום שהתמנה על ששים רבוא מחנות, וכלם בעלי כנפים, בעלי מחנות, מלאים עינים. ואצלם עומדים אותם מחנות בעלי אזנים. ונקראים אזנים, משום שהם מקשיבים לכל אותם שמתפללים תפלתם בלחש וברצון הלב, שלא נשמעת אותה תפלה לאחר. התפלה הזו עולה, ומקשיבים לה כל אותם שנקראים בעלי אזנים. ואם אותה תפלה נשמעת לאזני אדם, אין מי שמקשיב לה למעלה, ולא מקשיבים לה אחרים, פרט למי ששומע בראשונה.

וַיִּפְּנֵי יְהוָה וַיִּהְיוּ עֵינָיו מֵאֶרֶץ וְזָכַרְם׃ יִחַ צַעֲקוֹ וַיְהוָה שָׁמַע וּמָכַל צְרוּתָם הַצִּילָם׃ יִחַ קְרוֹב יְהוָה לְנִשְׁפָּרֵי לֵב וְאֵת דְּבַאֵי רוּחַ וַיִּשְׁעֵי׃ כ רַבּוֹת רַעוּת צְדִיק וּמִכְּלָם יִצְלָנוּ יְהוָה׃ כֵּן כֵּן שָׁמַר כָּל עֲצֻמוֹתָיו אַחַת

זוהר תהלים

[להתקיים] בעולם הזה, שפיון שאדם יוצא לאויר העולם, מיד מזדמן להשתתף עמו יצר הרע, כמו שנאמר, שכתוב (בראשית ד) לפתח חטאת רבץ וגו', ואז משתתף עמו יצר הרע. ובא וראה שכן הוא, שהרי הבהמות מיום שנולדים, שומרים את עצמם ובורחים מתוך האש ומכל המקומות הרעים, ואדם מיד בא לזרק את עצמו לתוך האש, משום שיצר הרע שרוי בתוכו, ומיד מסיט אותו לדרך רעה.

ובארנו, שכתוב (קהלת ד) טוב ילד מסכן וחסם ממלך זקן וכסיל אשר לא ידע להזהר עוד. טוב ילד - זהו יצר הטוב, שהוא יצר טוב שהוא ילד מימים מועטים עם האדם, שהרי משלשה עשר שנים ואילך [עמו], כמו שנתבאר. ממלך זקן וכסיל. ממלך - זה הוא יצר הרע, שהוא נקרא מלך ושליט בעולם על בני אדם. זקן וכסיל - שהוא זקן ודאי, כמו שבארוהו, שכאשר אדם נולד ויוצא לאויר העולם, הוא מזדמן עם האדם, ועל כן הוא מלך זקן וכסיל. אשר לא ידע להזהר עוד, לא כתוב להזהיר אלא להזהר, משום שהוא כסיל, ועליו אמר שלמה, עליו השלום, (קהלת ב) והכסיל בחשך הולך, שהרי מפסלת החשך הוא בא, ואין לו אור לעולמים.

רבי שמעון אמר, בא ראה, כתוב טוב ילד מסכן וחסם, מי זה ילד מסכן? הרי

פסוק זה קשה, מה זה עיני ה' אל צדיקים? אם בשביל השגחת הקדוש ברוך הוא עליהם כדי להיטיב להם בעולם הזה, הרי ראינו כמה צדיקים הם שבעולם הזה, ואפלו מזונות כמו עורכי השדה, לא יכולים להשיג. אם כן, מה זה עיני ה' אל צדיקים? אלא סוד כאן יש. בא וראה, כל אותם בריות העולם, כלם ידועים למעלה, בין לצד זה ובין לצד זה. אותם שלצד הקדשה נודעים למעלה אליו, והשגחתו תמיד עליהם. ואותם שלצד הטמאה נודעים לו, והשגחתו תמיד עליהם. ובמקום ששולטת אותה ההשגחה של צד הקדשה, לא משגיח הצד האחר, ולא יקרב אליו לעולמים ולא יכול לדחותו ממקומו בכל מה שהוא עושה. ולכן עיני ה' אל צדיקים וגו', משום זה הצד האחר לא יכול לשלט עליו. ועכשו יש כאן סיוע שמימי, וכל ההשגחה הטובה שלמעלה היא כאן, וכל צד אחר וכל דבר רע לא יכול לשלט עליכם.

חכמת היצר טוב וכסלות היצר הרע

רבות רעות צדיק ומכבדם יצילנו ה' (לד),
 (כ): [זוהר בראשית פ' וישב (דף קפ.)]
 וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען.
 רבי חייא פתח ואמר, (תהלים לד) רבות רעות צדיק ומכלם יצילנו ה' בא ראה כמה מקטרגים יש לו לאדם מן היום שהקדוש ברוך הוא נתן בו נשמה [ד"א לאדם]

מִהֵנָּה לֹא נִשְׁבְּרָה: כִּב תִּמְוֹתַת רִשְׁעֵי רָעָה וְשִׁנְאֵי צְדִיק יִאֲשָׁמוּ: בִּנ פּוֹדָה יְהוָה
נֶפֶשׁ עֲבָדָיו וְלֹא יִאֲשָׁמוּ כָּל הַחֹסִים בּוֹ:

— זוהר תהלים —

עמו - כִּשְׂבָא חֲבֵרוֹ, שֶׁהוּא יֵצֵר הַטּוֹב, מֵרַע אֶת הָאָדָם עִמּוֹ וְלֹא יִכּוֹל לְזַקֵּק רֵאשׁוֹ כְּאֵלוֹ הַטְּעִין עַל כְּתַפּוֹ כָּל הַמְּשָׂאוֹת שֶׁל הָעוֹלָם בְּגִלְלֵי אוֹתוֹ רִשְׁעֵי עָרוֹם שֶׁהַקְּדִים עִמּוֹ. וְעַל זֶה אָמַר שְׁלֹמֹה (קהלת ט) וְחִכְמַת הַמְּסֻכָּן בְּזוּיָהּ וּדְבָרָיו אֵינֶם נִשְׁמָעִים, מִשּׁוּם שֶׁהֵנָּה הַקְּדִים אַחֵר. וְעַל כֵּן, כָּל דִּין שֶׁמִּקְבֵּל מֵאָדָם דְּבָר בְּטָרִם יָבֵא חֲבֵרוֹ, כְּאֵלוֹ קִבֵּל עָלָיו תּוֹעֵבָה אַחֲרַת לְאֻמוֹנָהּ, אֲלֵא (משלי שם) וְכֹא רָעוּהוּ וְחִקְרוּ, וְזֶה הוּא דֶרֶךְ שֶׁל אָדָם צְדִיק. שֶׁהָרִי הָאָדָם הַצְּדִיק הַזֶּה שֶׁלֹּא הָאֱמִין לְאוֹתוֹ רִשְׁעֵי עָרוֹם שֶׁל יֵצֵר הָרַע בְּטָרִם יָבֵא חֲבֵרוֹ, שֶׁהוּא יֵצֵר הַטּוֹב. וּמִשּׁוּם זֶה בְּנֵי אָדָם נִכְשָׁלִים לְעוֹלָם הַבָּא. אֲבָל אוֹתוֹ צְדִיק שְׁפוּחַד מְרַבּוֹנוֹ, כִּמְהָ רַעוּת סוֹכֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה כְּדֵי שֶׁלֹּא יֵאֱמִין וְלֹא יִשְׁתַּתֵּף עִם אוֹתוֹ יֵצֵר הָרַע, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִיל אוֹתוֹ מִכָּלֵם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים לד) רַבּוֹת רַעוּת צְדִיק וּמְכָלֵם יִצְלִינּוּ ה'. לֹא כְּתוּב רַבּוֹת רַעוּת לְצְדִיק, אֲלֵא צְדִיק, מִשּׁוּם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַצֶּה בּוֹ, וּמִשּׁוּם כִּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרַצֶּה מֵאוֹתוֹ הָאָדָם וּמְצִיל אוֹתוֹ מִן הַכֹּל בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. אֲשֶׁרֵי חֲלִקוּ.

בְּאֵרוֹהָ, וְנִתְבָּאָר שֶׁהוּא יֵצֵר טוֹב. אֲבָל טוֹב יֵלֵד, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תהלים לו) נֵעַר הֵייתִי גַם זְקַנְתִּי, וְזֶה הוּא נֵעַר שֶׁהוּא יֵלֵד מִסֻּכָּן, שְׂאִין לוֹ מַעֲצָמוֹ כְּלוּם. וְלִמָּה נִקְרָא נֵעַר? מִשּׁוּם שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲדוּשׁ הַלְּבָנָה שֶׁתִּמִּיד מִתְחַדֶּשֶׁת, וְתִמִּיד הוּא יֵלֵד מִסֻּכָּן, כְּמוֹ שְׂאֻמְרָנוֹ. וְחִכְסָם, מִשּׁוּם שֶׁשׁוֹרָה בּוֹ חִכְמָה. מִמֶּלֶךְ זֶקֶן - זֶהוּ יֵצֵר הָרַע, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר, שֶׁהָרִי מִיּוֹם שֶׁהָיָה לֹא יֵצֵא מִטְּמֵאָתוֹ לְעוֹלָמִים. וְהוּא כְּסִיל, שֶׁכָּל דְּרָכָיו הֵם לְדֶרֶךְ רָעָה, וְהוֹלֵךְ וּמִסְטָה אֶת בְּנֵי הָאָדָם וְלֹא יוֹדֵעַ לְהִזְהֵר, וְהוּא בָּא עִם אָדָם בְּעֵלִילוֹת כְּדֵי לְהִסְטוֹתָם מִדֶּרֶךְ טוֹבָה לְדֶרֶךְ רָעָה. בֹּא רֵאָה, עַל זֶה מְקַדִּים עִם אָדָם בְּיּוֹם שְׁנוּלֵד, כְּדֵי שֶׁיֵּאֱמִין לוֹ, שֶׁהָרִי כְּשֶׁבֵא יֵצֵר הַטּוֹב, לֹא יִכּוֹל הָאָדָם לְהֵאֱמִין לוֹ, וְדוֹמָה עָלָיו כְּמַעֲמָסָה. כְּמוֹ זֶה שְׁנִינּוּ, מִי הוּא רִשְׁעֵי עָרוֹם? זֶהוּ מִי שֶׁמְקַדִּים לְטַעַן דְּבָרָיו לְפָנֵי הַדִּין טָרִם יָבֵא חֲבֵרוֹ בְּעַל הַדִּין, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (משלי יח) צְדִיק הָרֵאשׁוֹן בְּרִיבּוֹ וְגו'. כְּמוֹ זֶה (הוּא נ"א הַזֶּה) רִשְׁעֵי עָרוֹם, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר (בראשית ג) וְהִנְחֵשׁ הָיָה עָרוֹם, וְהוּא מְקַדִּים וְשׁוֹרָה עִמּוֹ שֶׁל אָדָם בְּטָרִם יָבֵא חֲבֵרוֹ לְשִׁרּוֹת עָלָיו. וּמִשּׁוּם שֶׁהוּא מְקַדִּים, וְהֵנָּה טוֹעֵן טַעֲנָתוֹ

ו לחודש

לה א לְדָוִד רִיבָה יְהוָה אֶת יְרִיבֵי לֶחֶם אֶת לֶחֶמִי: ב תַּחֲזֹק מִגֵּן וְצַנְהָ וְקוֹמָה בְּעִזְרָתִי: ג וְהִרְקַתְּ חַיִּית וּסְגַר לְקִרְאֵת רִדְפֵי אָמַר לְנַפְשִׁי יִשְׁעֶתָךְ אֲנִי: ד יִבְשׁוּ וַיְבַלְמוּ מִבְּקָשֵׁי נַפְשִׁי וּפְגַו אַחֲזֹר וַיַּחְפְּרוּ חֲשָׁבֵי רַעְתִּי: ה יִהְיוּ כְּמִין לִפְנֵי רוּחַ וּמְלֶאכֶד יְהוָה הַזֹּחֶה: ו יִהְיוּ דְרָכָם חֲשָׁד וַחֲלֻקְלֻקּוֹת וּמְלֶאכֶד יְהוָה רִדְפָם: ז כִּי חָנַם טְמוֹנָו לִי שַׁחַת רִשְׁתָּם חָנַם חֲפָרוּ לְנַפְשִׁי: ח תִּבְוֹאֶהוּ שׂוֹאָה לֹא יִדַּע וְרִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר טָמֵן תִּלְבְּרוּ בְּשׂוֹאָה וּפֶל בָּהּ: ט וּנְפִשִׁי תִגְיֹל בִּיהוָה תְּשִׁישׁ בִּישׁוּעָתּוֹ: י כָּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרֶנָּה יְהוָה מִי כְמוֹךָ מִצִּיל עֲנִי מִחֲזֹק מְמוֹנֵי וְעֲנִי וְאֲבִיזֵן מִגִּזְלוֹ: יא יְקוֹמֵן עֲדֵי חָמָס אֲשֶׁר לֹא

שימוש תהלים

אם קמו עליך מריבים

ריבה ה' את יריבי וגו' (לה, א): [שימוש תהלים לפרק לה]. אם קמו עליך בעלי ריבים אמור בכל בוקר ג' ימים ותנצחם. והשם שלו י"ה. י' מן "לחם את לוחמי, ה' מן "החזק מגן וצנה.

זוהר תהלים

שֶׁלש דְּרָגוֹת שֶׁל נֶפֶשׁ רוּחַ וּנְשָׁמָה
כָּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרֶנָּה ה' מִי כְמוֹךָ (לה, א):
 [זוהר - שמות פ' תרומה (דף קמ"ב.)] הַרוּחַ,
 זְהוּ שְׂרוּכֵב עַל הַנֶּפֶשׁ הַזֹּו וְשׁוֹלֵט עָלֶיהָ
 וּמְאִיר לָהּ בְּכָל מַה שֶּׁצָּרֶיהָ, וְהַנֶּפֶשׁ הִיא
 כֶּסֶף לְרוּחַ הַזֹּו. הַנֶּשְׁמָה, הִיא מוֹצִיָּאָה אֶת
 הַרוּחַ הַזֹּו, וְשׁוֹלֵטת עָלָיו וּמְאִירָה לוֹ
 בְּאוֹתוֹ אֹר חַיִּים, וְאוֹתָהּ רוּחַ תְּלוּיָה
 בְּנֶשְׁמָה הַזֹּו, וְנֹאֹר מְמַנָּה בְּאוֹתוֹ הָאוֹר
 שֶׁמְאִיר. אוֹתָהּ נֶפֶשׁ תְּלוּיָה בְּאוֹתָהּ רוּחַ,
 וְנֹאֹרָה מְמַנָּה וְנִזְוֵיָת מְמַנָּה, וְהַכֹּל קֶשֶׁר
 אֶחָד.

בְּגֵן עֵדֵן, וּנְשָׁמָה לְמַעְלָה. נֶפֶשׁ זוֹ מְתִישְׁבֶת
 (לא מתישבת) בְּמִקְוָמָה בְּתוֹךְ הַגּוֹף לְמִטָּה.
 כְּמוֹ זֶה הַכֹּל לְמִטָּה כֶּךָ נִפְרָדִים בְּאָדָם. וְאִף
 עַל גֵּב שֶׁכֶּלֶם קֶשֶׁר אֶחָד, הַנֶּשְׁמָה עוֹלָה
 לְמַעְלָה לְתוֹךְ נְבִיעַת הַבְּאֵר. הַרוּחַ נִכְנַסֶת
 לְגֵן עֵדֵן כְּמוֹ שֶׁלְמַעְלָה. הַנֶּפֶשׁ מְתִישְׁבֶת
 בְּתוֹךְ הַקֶּבֶר.

וְאִם תֹּאמַר, הַנֶּפֶשׁ לְמַעְלָה שְׁמֵתִישְׁבֶת
 בְּתוֹךְ הַגּוֹף בְּקֶבֶר, אֵיפֹה הוּא
 הַקֶּבֶר? אֵלֹא בְּתוֹךְ אוֹתָהּ קֶלְפָה קֶשֶׁה,
 וְלִכֵּן נֶפֶשׁ כְּמוֹ זוֹ שֶׁלְמִטָּה, וְהַכֹּל זֶה כְּמוֹ
 זֶה, וְלִכֵּן שֶׁלש דְּרָגוֹת נִפְרָדוֹת, וְהֵן קֶשֶׁר
 אֶחָד וְסוּד אֶחָד. וּבְכָל זְמַן שֶׁהַעֲצָמוֹת
 נִמְצְאוֹת בְּתוֹךְ הַקֶּבֶר, הַנֶּפֶשׁ הַזֹּו נִמְצֵאת
 שָׁם. כֹּאֵן יֵשׁ סוּד לִיּוֹדְעֵי דְרָךְ הָאֱמֶת יִרְאִי
 חֲטָא. בְּשַׁעַה שֶׁהַנֶּשְׁמָה מְתַעֲטֶרֶת לְמַעְלָה
 בְּתוֹךְ הַעֲטָרָה הַקְּדוּשָׁה, וְהַרוּחַ עוֹמְדָת
 בְּאוֹר עֲלִיּוֹן בְּשִׁבְתוֹת וְחֲדָשִׁים וְזִמְנִים -

וְעַד שֶׁנֶּשְׁמָה עֲלִיּוֹנָה זוֹ לֹא עוֹלָה לְתוֹךְ
 נְבִיעַת עֵתִיק הַעֲתִיקִים, נִסְתַּר כָּל
 הַנִּסְתָּרִים, וּמְתַמְלֵאת מְמוֹנֵי, מִשׁוּם שֶׁלֹּא
 פּוֹסֵק - הַרוּחַ הַזֹּו לֹא נִכְנַסֶת לְגֵן עֵדֵן,
 שֶׁהִיא נֶפֶשׁ, וְלְעוֹלָם הַרוּחַ לֹא שׁוֹרָה אֵלֹא

יִדְעֵתִי יִשְׁאֲלוּנִי: יב יִשְׁלֹמוּנִי רְעָה תַחַת מִזְבֵּחַ שְׂבֹול לְנַפְשִׁי: יג וְאֲנִי בַחֲלוֹתֶם
 לְבוּשֵׁי שָׂק עָנִיתִי בְצוּם נַפְשִׁי וְתַפְלְתִּי עַל חִיקֵי תְשׁוּבָה: יד פֶּרַע בָּאָח לִי

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

ברוך הוא עתיד להחיות את המתים, ועתיד הקדוש ברוך הוא להתקין העצמות ולקרב כל אחת ואחת למקומן, שכתוב (יחזקאל לו) ותקרבו עצמות עצם אל עצמו, וכתוב (ישעיה נח) ועצמתיך יחליץ. אז עתידות הן לומר שירה. איזו שירה אומרות? ה' מי כמוך (מקדימים), וזו השירה המעלה ממה שאמרנו ישראל על הים, שהרי הם לא הזכירו את השם הקדוש אלא אחרי שלש מלים, שכתוב (שמות טו) מי כמכה באלם ה'. וכאן הם מקדימים את השם הקדוש, שכתוב ה' מי כמוך. מציל עני מחזק ממנו - זה יצר טוב מיצר הרע, משום שיצר הרע תקיף הוא כמו אבן, ככתוב (יחזקאל לו) והסרתי את לב האבן, ויצר הטוב הוא בשר, שכתוב ונתתי לכם לב בשר.

אסור לו לאדם להתפלל על הרשעים
 שיסתלקו מן העולם

וְאֲנִי בַחֲלוֹתֶם לְבוּשֵׁי שָׂק וְגו' (ל, יא): [זוהר
 - בראשית פ' וירא (דף קה):] אָמַר רַבִּי,

מִצְוָה לוֹ לְאָדָם לְהִתְפַּלֵּל עַל הַרְשָׁעִים כְּדִי
 שִׁיחַזְרוּ לְמוּטָב וְלֹא יִכְנסוּ לְגִיהֶנֶם, שְׁכַתוֹב
 (תהלים לה) וְאֲנִי בַחֲלוֹתֶם לְבוּשֵׁי שָׂק וְגו'.
 וְאָמַר רַבִּי, אָסוּר לוֹ לְאָדָם לְהִתְפַּלֵּל עַל
 הַרְשָׁעִים שִׁיִּסְתַּלְקוּ מִן הָעוֹלָם, שְׁאֵלְמָלָא
 סִלְקוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַרַח מִן הָעוֹלָם
 כְּשֶׁהֵיךְ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, לֹא בָּא אֲבִרְהֵם
 אֲבִינוּ לְעוֹלָם, וְשִׁכְטֵי יִשְׂרָאֵל לֹא הֵיוּ,

הַנֶּפֶשׁ הַזֹּה, בְּשַׁעַה שֶׁהָרוּחַ יוֹרֵדֵת מִתּוֹךְ
 הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן לְדוֹר בְּגֵן עֵדֶן מֵאִיר וְנוֹצֵץ,
 הִיא עוֹמֵדֵת בְּתוֹךְ הַקֶּבֶר וּמְתַגַּלְמֵת בְּדִיוֹקָן
 שֶׁהֵיךְ בְּתוֹךְ הַגּוֹף בְּתַחֲלָה, וְכֹל אוֹתָן
 עֲצָמוֹת עוֹלוֹת בְּאוֹתוֹ דְיוֹקָן, וּמְשַׁבְּחוֹת
 וּמוֹדוֹת לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׁכַתוֹב
 (תהלים לה) כֹּל עֲצָמֹתַי תֹּאמְרֶנָּה ה' מִי כְמוֹךְ.
 לֹא כְתוּב אוֹמְרוֹת, אֲלֵא תֹאמְרֶנָּה.

וְאֵלְמָלָא נִתְּנָה רְשׁוּת לְעֵין לְרֹאוֹת, הֵיטָה
 רֹאֶה בְּלִילָה כְּשֶׁנִּכְנַסֵּת (כשירצאת)
 שְׁכַת וְלִילוֹת חֲדָשִׁים וּזְמַנִּים כְּמוֹ דְמִיּוֹת
 עַל גְּבֵי הַקֶּבְרִים מוֹדוֹת וּמְשַׁבְּחוֹת אֵת
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֲבָל טְפִשׁוֹת בְּנֵי הָאָדָם
 מְעַכְּבֵת אוֹתָם שְׁלֹא יוֹדְעִים וְלֹא מְשַׁגִּיחִים
 עַל מָה עוֹמְדִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלֹא חוֹשְׁשִׁים
 לְהִשְׁגִּיחַ בְּכַבוֹד הַמַּלְאָךְ הָעֲלִיּוֹן בְּעוֹלָם
 הַזֶּה, כֹּל שֶׁכֵּן לְהִשְׁגִּיחַ בְּכַבוֹד אוֹתוֹ
 הָעוֹלָם, וְעַל מָה עוֹמֵד, וְאִיךְ הַדְּבָרִים
 מִתְּפָרְשִׁים.

כֹּל עֲצָמֹתַי תֹּאמְרֶנָּה ה' מִי כְמוֹךְ - בְּשַׁעַת
 תַּחֲתֵית הַמֵּתִים הָעֲצָמוֹת יִתְקַרְבוּ

כֹּל עֲצָמוֹתַי תֹּאמְרֶנָּה ה' מִי כְמוֹךְ (לה, י):
 [זוהר דברים פ' ואתחנן (דף רס"ז):] וְהֵיוּ
 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְגו'. רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח, (תהלים
 לה) כֹּל עֲצָמֹתַי תֹּאמְרֶנָּה ה' מִי כְמוֹךְ מִצִּיל
 עֲנִי מִחֲזֶק מִמֶּנּוּ וְעֲנִי וְאֲבִיּוֹן מִגְּזֻלוֹ. פְּסוּק
 זֶה אָמַר אוֹתוֹ דְּוֹד בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ. כֹּל עֲצָמֹתַי
 תֹּאמְרֶנָּה, וְכִי מִי רָאָה עֲצָמוֹת שְׁאוּמְרוֹת
 שִׁירָה? אֲלֵא הַפְּסוּק הַזֶּה בְּזִמְן שֶׁהַקְּדוֹשׁ

הַתְּהַלֵּבְתִּי בְּאֵבֶל אִם קָדַר שְׁחֹזְתִּי: טו וּבְצַלְעֵי שְׁמֹחוּ וְנֶאֱסַפּוּ נֶאֱסַפּוּ עָלַי גִּבִּים
 וְלֹא יָדַעְתִּי קָרְעוּ וְלֹא דָמוּ: טז בְּתַנְפִּי לַעֲנִי מְעֹז חֶרֶק עָלַי שְׁנִימוּ: יז אֲדַנִּי בְּמֹחַ
 תִּרְאֶה הַשִּׁיבָה נַפְשִׁי מִשְׂאִי־הֶם מִכְּפִירִים יַחֲדָתִי: יח אֲזַדְּדָּ בְּקָהֶל רַב בְּעַם
 עֲצוּם אֲחַלְלֶנּוּ: יט אֵל יִשְׁמְחוּ לִי אִיבֵי שִׁקָּר שְׁנֵאֵי חֲנָם יִקְרְצוּ עֵינַי: כ כִּי לֹא
 שְׁלוֹם יִדְבְּרוּ וְעַל רִגְעֵי אֲרִיז דְּבַרֵּי מְרֻמֹּת יַחֲשֹׁבוּ: כא וַיִּרְחִיבוּ עָלַי פִּי־הֶם אָמְרוּ
 הָאֵחַ הָאֵחַ רָאֵתָה עֵינֵינוּ: כב רָאִיתָה יְהוָה ^{תַּחֲסֵב עָלֵינוּ} אֵל תִּחַרֶּשׁ אֲדַנִּי אֵל תִּרְחַק
 מִמֶּנִּי: כג הָעִירָה וְהַקִּיצָה לְמִשְׁפָּטִי אֱלֹהֵי ^{תַּחֲסֵב עָלֵינוּ} וְאֲדַנִּי לְרִיבִי: כד שְׁפַטְנִי
 בְּצִדְקָתְךָ יְהוָה ^{תַּחֲסֵב עָלֵינוּ} אֱלֹהֵי ^{תַּחֲסֵב עָלֵינוּ} וְאֵל יִשְׁמְחוּ לִי: כה אֵל יֹאמְרוּ כָּל־כֶּסֶם הָאֵחַ
 נַפְשֵׁנוּ אֵל יֹאמְרוּ בְּלַעֲנֹהוּ: כו יִבְשׁוּ וַיַּחֲפְרוּ יַחְדָּו שְׁמַחֵי רַעְתִּי יִלְכְּשׁוּ כִשֶׁת
 וּבִלְמַח הַמַּגְדִּילִים עָלָי: כז יִרְנֶנּוּ וַיִּשְׁמְחוּ חֲפְצֵי צִדְקָתִי וַיֹּאמְרוּ תְּמוּד יִגְדֵל יְהוָה
 חֲחֻפִּין שְׁלוֹם עַבְדּוֹ: כח וּלְשׁוֹנֵי תַּהֲגָה צִדְקָתְךָ כָּל חַיִּים תַּהֲלִתֶּךָ:

———— זוהר תהלים ————

וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד וְהַמֶּלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, וְהַתּוֹרָה לֹא נִתְּנָה, וְכָל אוֹתָם הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַנְּבִיאִים לֹא הָיוּ בְּעוֹלָם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כִּינּוּן שְׂרוּאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַנֶּעְלָם)

(עד כאן מדרש הנעלם)

לו « לְמִנְצַח לְעַבְדֵי יְהוָה לְדוֹד: ב נָאִם פִּשְׁעֵי לְדָשַׁע בְּקִרְבֵי לְבִי אֵין פִּחַד אֱלֹהִים לְגַדְדֵי עֵינָיו: ג כִּי תַחְלִיק אֵלָיו בְּעֵינָיו לְמִנְצָא עֵוְנוֹ לְשֵׁנָא: ד דְּבָרֵי פִיו אֵין וּמְרָמָה חֲדָל לְהַשְׁכִּיל לְהִיטִיב: ה אֵין יִחַשֵׁב עַל מִשְׁכָּבוֹ וְתִיַצֵּב עַל הַרְףֵי לֹא טוֹב רָע לֹא יִמָּאֵם: ו יְהוָה בְּהַשְׁמִים חֲסִדָּה אִמוּנָתָה עַד שְׁחָקִים: ז צְדָקָתָה כְּהַרְרֵי אֵל מִשְׁפָּטָה תְהוּם רַבָּה אָדָם וּבְהִמָּה תוֹשִׁיעַ

שימוש תהלים

לכלות הרשעים

למנצח לעבד ה' וגו' (לו, א): [שימוש תהלים לפרק לו]. הוא טוב לכל פתגמא בישא ושם שלו הוא אמ"ת.

זוהר תהלים

בהמה - והיה שבעת ימים תחת אמו ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה לה', כדי שתעבר עליהם שבת אחת, והרי פרושה.

הטעם שנקראת עולה ונשחטת בצפון

אדם ובהמה תושיע ה' (לו, ז): [זוהר - שמות

פ' פקודי (דף ר"ט.)] פתח ואמר, (ויקרא

זאת תורת העולה היא העולה. אמר רבי שמעון, כתוב (תהלים לו) אדם ובהמה תושיע ה'. עולה עליה וקשר של כנסת למעלה, ודבוק שלה בתוך העולם הבא, להיות הכל אחד. נקראת עולה קדש קדשים, ומשום כך נקרא עולה, שעולה ומתעטרת להיות הכל אחד בקשר אחד בשמחה. ומשום שעולה למעלה למעלה, כתוב זאת תורת העולה. סוד של זכר ונקבה כאחד, תורה שבכתב ותורה שבעל פה. העולה, שעולה לתוך העולם הבא להתקשר בתוכו, שנקרא ודאי קדש הקדשים, וגם העולה היא קדש הקדשים. ומשום כך הסדור של שחיטתה לצד צפון, שהוא צד שמאל, שהרי תורה שבעל פה

מי שהוא אדם ושם את עצמו כבהמה צדקתה כהררי אל משפטיך תהום רבה אדם ובהמה תושיע ה' (לו, ז):

[זוהר ויקרא פ' אמור (דף צ"א.)] שור או כשב או

עז כי יולד והיה שבעת ימים תחת אמו וגו'. רבי יוסי פתח, (תהלים לו) צדקתך כהררי אל משפטיך תהום רבה אדם ובהמה תושיע ה'. בפסוק הזה יש להתבונן בו, אבל בא ראה, צדק - כתר קדוש עליון. כהררי אל - כמו אותם הרים עליונים קדושים שנקראים הרי אפרסמון זך. ומשום שהיא עולה להתקשר בהם למעלה, כל דיניה במשקל אחד לכל, שאין באותו הדין רחמים. משפטיך תהום רבה - משפט שהוא רחמים יורד למטה לאותה הדרגה לתקן עולמות, וחס על העולם, ועושה דין ברחמים לבשם את העולם. ומשום שהוא רחמים - אדם ובהמה תושיע ה'. לכל במשקל אחד. אדם ובהמה, הרי פרושה, מי שהוא אדם ושם את עצמו כבהמה - אדם ובהמה - דין אדם ודין בהמה אחד הוא. אדם - (בראשית יז) וכן שמנת ימים ימול לכם כל זכר.

— זהו זה תהלים —

(שם טו) בגדי קדש הם ורחץ במים את
בשרו ולבשם. מה הטעם (זה קדש)? אלא
סוד הדבר כמו שאמרנו, שהיא קדש
הקדשים, שכלה עולה ומתעטרת בקדש
הקדשים בקשר אחד, ואחר כך מפנה
ומעבירה רוח הטמאה שמטמאת הכל,
שלא תשלט ולא תתקרב לתוף המקדש,
ותעבר מפל צדדי הקדשה, והכל ישאר
קדש בקדשה יחידה.

ואמר רבי שמעון, הרי נאמר, שכתוב
אדם ובהמה תושיע ה'. וכך עולה
סוד האדם, מצד של אדם ודאי. בהמה -
מצד הבהמה. ומשום כך כתוב אדם כי
יקריב מכס. אדם ודאי, שזה קרבנו
למעלה, לקשר קשר בסוד של אדם. ואחר
כך מן הבהמה, והכל הוא בסוד של אדם
ובהמה. וזהו הסוד שצריך לקרבן, אדם
ובהמה כמו שאמרנו. בא וראה, כשברא
הקדוש ברוך הוא את העולם, כך עשה -
אדם ובהמה.

קיום העולם של עליונים ותחתונים הוא
קרבן ומבחר הבריאה הוא האדם ושם
אדם

אדם ובהמה תושיע ה' (ל, ט: [זוהר - ויקרא
- 9' תורה (דף מ"ח.)] אמר רבי יצחק,
בא ראה, קיום העולם של עליונים
ותחתונים הוא קרבן, הנחת של הקדוש
ברוך הוא. ומי ראוי להקריב לפניו את
הנחת הזו? הנה אומר זה אדם, שיקר מן
הכל. אמר לו, אם כך, הנה כתוב, אדם כי
יהיה בעור בשרו וגו', והיה בעור בשרו
לנגע צרעת. אמר לו, את זה צריך לטהר

לא עולה בחביבות, אלא רק כשמתעורר
צד הצפון, שכתוב (שיר ב) שמאלו תחת
לראשי וימינו תחבקני. ואז היא עולה
בחביבות ומתעטרת בימין, ומתחברת
באמצע, והכל מאיר מהסוד של קדש
הקדשים, וזה מתוך סוד האדם, ברצון
הכהן ובשירת הלויים ובתפלת ישראל.
והרי בארנו, שעולה קדש הקדשים בסוד
הרוח העליונה, משום ששלש רוחות
קשורות כאחת. רוח תחתונה שנקראת
רוח הקדש, רוח שלפנים באמצע שנקראת
רוח חכמה ובינה. וכן נקראת הרוח
התחתונה. אבל זו נקראת רוח שיוצאת
מתוך השופר, כלולה באש ובמים. הרוח
העליונה, שהיא נסתרת בחשאי, שבה
עומדות כל הרוחות הקדושות וכל הפנים
מאירות. ומשום כך חוזרת העולה לרוח
מש. ואחר כך, מסוד הבהמה מקבלים
וגזונים, לקשר רוח אחרת שהיא תוף
הטמאה, מאותם חלבים ושמנים, כמו
שנתבאר. משום כך עולה קדש הקדשים.
שאר הקרבנות, לעשות שלום בעולם,
כלם מכמה צדדים, ובעלי הדינים (להתעבר)
להתערב (להתעטר) ולהיות נאורים מתוך
רצון להתבשם נקראים קדשים קלים,
משום שלא מתעטרים למעלה למעלה
בקדש הקדשים, ולכן הם קדשים קלים
ושחיטתם בכל מקום, כמו שאמרנו. אבל
עולה, שהיא סוד של קדש הקדשים, אינה
כשאר הקרבנות, שכל מעשיה קדש.

בא וראה מה כתוב, (ויקרא ו) ולבש הכהן
מדו בד. אלו לבושים מיחדים
לקדשה. בד - יחיד, מיחד לקדשה. וכתוב

— זוהר תהלים —

משום כך נקרא אדם. קרא עליו, (תהלים קיט) טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף. עוד אמר לו, כתוב לו, כתוב (שם לו) אדם ובהמה, ולא כתוב איש ובהמה. אמר לו, ולא! והרי כתוב (שמות יא) למאיש ועד בהמה. אבל מה שכתוב אדם ובהמה, כמו שכתוב (מלכים א ה) מן הארז אשר בלבנון עד האזוב אשר יצא בקיר. דרך הכתוב הוא, שלוקח העליון מכלם והנמוך מכלם. אף כאן העליון של הכל - אדם, והנמוך מהכל - בהמה. אמר לו, והרי כתוב (בראשית ב) ואדם אין לעבד את האדמה. אמר לו, בא וראה שכל מה שבעולם אינו אלא בשביל האדם, וכלם בגללו מתקיימים ולא נראים בעולם, וכלם התעכבו עד שיבא אותו שנקרא אדם. זהו שכתוב (שם) וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וגו'. טרם: עד שלא, כתרגומו. משום שלא נראתה הדמות העליונה. זהו שכתוב ואדם אין. כלומר, כלם התעכבו בשבילה של הדמות הזאת עד שנראתה.

ומשום כך לא נראתה (נבראה) הדמות הזו אלא בדמות שראויה לה. זהו שכתוב (שם) וייצר ה' אלהים את האדם, בשם מלא, כמו שבארנו, שהוא שלמות הכל והכלל של הכל.

בשעה שהכהן פורש ידיו אסור לעם להסתכל בו

אדם ובהמה תושיע ה' (לו, ט): [זוהר - במדבר - פ' נשא (דף קמ"ז)] למדנו, אמר רבי יוסי, יום אחד ישבתי לפני רבי אלעזר בן רבי שמעון ושאלתי אותו, אמרתי, רבי,

הקדוש ברוך הוא יותר מהכל, שמי שהוא בדרגה עליונה של כלם, לא ישב כך. ומשום כך כתוב באדם, והובא אל הכהן. ובא לא כתוב, אלא והובא. שכל מי שרואה אותו, מתחייב בו להקריבו לפני הכהן, שהדמות הקדושה לא תשב כך. וכתוב איש או אשה כי יהיה בו נגע וגו', ואיש או אשה כי יהיה בעור בשרם בהרת וגו'. ולא כתוב בהם והובא. אמר לו, והרי כתוב (במדבר יב) והאיש משה, כי זה משה האיש, למה לא נקרא אדם? אמר לו, משום שנקרא עבד למלך, שכתוב (שם) לא כן עבדי משה. (יהושע א) משה עבדי. ואף כך נקרא איש כלפי אדם שלמעלה. אמר לו, אם כך, הרי כתוב (שמות טו) ה' איש מלחמה, ולא כתוב אדם. אמר לו, סוד ה' ליראיו. אמר לו, אם כך אני ביניהם (יושב) הושיבו בכל, ובמקום הזה לא זכיתי.

אמר לו, לך לרבי אבא, שאני למדתי ממנו שלא על מנת לגלות. הלך אצל רבי אבא, מצא אותו שהיה דורש ואמר: מתי נקראת שלמות של מעלה (של הכל)? כשיושב הקדוש ברוך הוא בכסא, ועד שלא יושב בכסא, לא נמצאת שלמות, שכתוב (יחזקאל א) ועל דמות הפסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה. משמע שכתוב אדם, שהוא הכלל ושלמות הכל. אמר רבי יהודה, ברוך הרחמן שמצאתי אותו בזה. אמר לו, אם כך, הרי כתוב ה' איש מלחמה, ולא כתוב אדם. אמר לו, יפה שאלת. בא ראה, שם לא נמצאת שלמות של הכל, ומשום כך נקרא איש. אבל כאן שלמות הכל והכלל של הכל,

יְתוֹאֲמֵר: הַמֶּה יִקְרָה חֲסִדְךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֶל כְּנַפְיֶךָ יַחֲסִיּוּן:

זוהר תהלים

ה' פָּנָיו - לְמַעַלָּה. ויִחַנְךָ - לְמַטָּה. יֵשָׂא ה' פָּנָיו - לְמַעַלָּה. ויֵשֶׁם לְךָ שְׁלוֹם - לְמַטָּה.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, כָּלֶם מִתְבָּרְכִים כְּאֶחָד בְּעֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת חֲקוּקוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּכְלָל וְנִסְתָּר כָּאֵן, בְּעֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת כָּלֶם מִתְבָּרְכִים. וְהֵם רַחֲמִים תוֹף רַחֲמִים, שְׁלֹא נִמְצָא בָהֶם דִּין. וְלֹא? וְהִרִי כְּתוּב יֵשָׂא ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ! אָמַר רַבִּי אַבָּא, יֵשָׂא - יִסְלַק וְיַעֲבִיר כְּדִי שְׁלֹא יִמְצָא דִין כָּלֶל.

לְמַדְנֵנוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּשַׁעַה שֶׁהִכְהֵן פּוֹרֵשׁ יְדִיו, אָסוּר לָעֵם לְהִסְתַּכֵּל בּוֹ, מִשּׁוּם שֶׁשְׂכִינָה שׁוֹרָה בְּיָדָיו. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִם כֵּן, כִּיּוֹן שְׁלֹא רוֹאִים, אֲזַמָּה אֲכַפֵּת לָהֶם, שֶׁהִרִי כְּתוּב (שְׁמוֹת לג) כִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחִי, בְּחַיֵּיהֶם לֹא רוֹאִים, אֲבָל בְּמִיתָתָם רוֹאִים? אָמַר לוֹ, מִשּׁוּם שֶׁהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ רָמַזוּ בְּאֶצְבְּעוֹת יְדָיו, וְצִרְיֶךָ הָאָדָם לְפָחוּד. אֵף עַל גַּב שְׁלֹא רוֹאָה שְׂכִינָה, לֹא צִרְיֶךָ לְהִסְתַּכֵּל עַל הַיְדִים שֶׁל הַכַּהֲנָיִם, כְּדִי שֶׁהֵעֵם לֹא יִמְצָא בְּחֻצְפָּה אֶל הַשְּׂכִינָה.

אָדָם הַרְאִשׁוֹן עִם הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים

מַה יִּקְרָה חֲסִדְךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֶל כְּנַפְיֶךָ יַחֲסִיּוּן (לר, ח): [זוהר - בראשית 9'

בראשית (דף טו) אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, עַד הַיּוֹם הַזֶּה עוֹמֵד אָדָם הַרְאִשׁוֹן וְרוֹאָה אֶת הָאֲבוֹת פְּעָמִים בְּיוֹם וּמוֹדָה עַל חֲטָאוֹ, וּמִרְאָה לָהֶם אֶת אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁהָיָה בּוֹ בְּכַבּוּד עֲלִיוֹן, וְהוֹלֵךְ וְרוֹאָה כָּל אוֹתָם הַצְּדִיקִים וְחַסִּידִים שֶׁיִּצְאוּ מִמֶּנּוּ וְיִרְשׁוּ אֶת אוֹתוֹ

מַה רָאָה דוֹד שְׁאָמַר (תהלים לו) אָדָם וּבִהְמָה תוֹשִׁיעַ ה'? אָדָם מִיֵּלָא, בְּהִמָּה לְמָה? אָמַר לוֹ, יִפֶּה שְׂאֵלָתְךָ, הַכֹּל הוּא בְּמַנְיָן. זְכוּ - אָדָם. לֹא זְכוּ - בְּהִמָּה.

אָמַרְתִּי, רַבִּי, סוּד הַדְּבָר אֲנִי רוֹצֵה. אָמַר לוֹ, הַכֹּל נֶאֱמַר, וּבֹא רָאֵה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קָרָא לְיִשְׂרָאֵל אָדָם, כְּדִגְמָה שְׁלִמְעֵלָה, וְקָרָא לָהֶם בְּהִמָּה, וְהַכֹּל בְּפִסּוּק אֶחָד, שְׁכָתוּב וְאַתָּן צֹאנִי צֹאן מְרַעִיתִי וְגו'. (יחזקאל לד) וְאַתָּן צֹאנִי צֹאן מְרַעִיתִי - הִרִי בְּהִמָּה. אָדָם אִתָּם - הִרִי אָדָם. וְיִשְׂרָאֵל נִקְרָאוּ אָדָם וּבִהְמָה, וּמִשּׁוּם זֶה אָדָם וּבִהְמָה תוֹשִׁיעַ ה'. וְעוֹד סוּד הַדְּבָר, זְכוּ - אָדָם כְּדִגְמָה שְׁלִמְעֵלָה, לֹא זְכוּ - נִקְרָאוּ בְּהִמָּה, וְכָלֶם מִתְבָּרְכִים בְּזִמְן אֶחָד - אָדָם שְׁלִמְעֵלָה וּבִהְמָה שְׁלִמְטָה. וְכָל שֶׁפֶן שֶׁהַכֹּל יֵשׁ בָּהֶם בְּיִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׁכָתוּב אָדָם וּבִהְמָה תוֹשִׁיעַ ה'.

וּבֹא רָאֵה, הַבְּרָכָה לֹא נִמְצָאת לְמַטָּה עַד שֶׁתִּמְצָא לְמַעַלָּה, וּמִשְׁנִמְצָאָה לְמַעַלָּה - גַּם לְמַטָּה נִמְצָאת, וְהַכֹּל תְּלוּי כֶּף לְטוֹב וְלָרַע. לְטוֹב, שְׁכָתוּב (הושע ב) אֶעֱנֶה אֶת הַשָּׁמַיִם וְהֵם יַעֲנוּ אֶת הָאָרֶץ. לָרַע, שְׁכָתוּב (ישעיה כד) יִפְקֹד ה' עַל צָבָא הַמְּרוֹם בְּמְרוֹם וְעַל מַלְכֵי הָאָדָמָה עַל הָאָדָמָה.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, בְּגִלְלָה זֶה (התפארת הזו פתח בו) כְּתוּב אָמַר לָהֶם, סִתְּם, לְהַתְּבַרֵךְ עֲלִינוּנִים וְחַתְּחוּנִים כָּלֶם כְּאֶחָד, שְׁכָתוּב כֹּה תִבְרְכוּ בַתְּחִלָּה, וְאַחֵר כֶּף אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמַר לָהֶם סִתְּם, לְהַתְּבַרֵךְ כָּלֶם כְּאֶחָד. יִבְרַכְךָ ה' - לְמַעַלָּה. וְיִשְׁמְרֶךָ - לְמַטָּה. יֵאָר

ט ירנין מדשן ביתך ונחל עדניך תשקם: כי עמך מקור חיים באורך נראה

— זוהר תהלים —

סביב הגן כמו אם שמעטרת את בנה על הכל. זהו שכתוב (שיר ג) צאינה וראינה בנות ציון וגו'. ומשום כך כי עמך מקור חיים, ועל זה באורך נראה אור.

רבי יצחק אמר, כי עמך מקור חיים - זה הכהן הגדול למעלה, כנגדו כהן גדול למטה. משום כך משפיע הכהן שמן משחת קדש עליון למטה ומדליק מנורות למעלה. שהכהן הגדול שלם בשלמות של שבעת הימים העליונים, ולהתעטר על הכל. כנגד זה שבעה ימי מלואים לכהן שלמטה, שימצא הכל כמו שלמעלה. ועל זה ימי המלואים נקראו ימי ההשלמה, כדי שישתלם הכהן בשאר הימים האחרים להשלים שבעה כאחד. ואלה נקראים ימי מלואים, משום שאוחזים בו שאר האחרים. מה זה אומר? שכשהכהן מתעורר, כל שאר האחרים מתעוררים עמו. ומשום כך כתוב, ומפתח אהל מועד וגו', עד יום מלאת וגו'. שבעה ימים ודאי, ואז מתעטר הכהן למטה בכל כמו שלמעלה. משום שבשעה שמתעורר הכהן שלמטה, הכל יתעוררו על ידו למעלה, וימצאו ברכות למעלה ולמטה.

רבי אבא אמר, מה שונה שמשח משה את אהרן? אלא משום שהוא הבן של אותו (אחוז באותו) מקום מקור החיים, וכתוב (ישעיה סג) מוליך לימין משה זרוע תפארתו. ומשה שמש כל אותם ימי מלואים, להשרות הכל עם אהרן.

רבי חזקיה היה יושב לפני רבי אלעזר.

כבוד עליון שבגן עדן. וכל האבות מודים ואומרים, (תהלים לו) מה יקר חסדך אלהים וכני אדם בצל כנפיה יחסיון.

אורות שנבראו טרם שנברא העולם: שבעה. ואלו הם: אור תורה, אור גיהנם, אור גן עדן, אור כסא הכבוד, אור בית המקדש, אור תשובה, אורו של משיח.

כי עמך מקור חיים באורך נראה אור (כז, ט): [זוהר - ויקרא - פ' צו (דף ל"ד)] קח את אהרן ואת בניו אתו ואת הבגדים. רבי חייא פתח, כי עמך מקור חיים באורך נראה אור. כי עמך מקור חיים - זה השמן העליון ששופע ואינו פוסק לעולמים, ששרוי בתוך החכמה העליונה של הכל. זהו שכתוב כי עמך, עמך שרוי, ולא נפרד ממך לעולמים, בחביבות של הכל. מקור חיים, משום שהיא מקור ומעין החיים, להוציא חיים לעץ העליון ולהדליק את הנרות. ועל זה אותו העץ נקרא עץ חיים, האילן שנטוע ונשרש משום אותו מקור החיים. ועל זה באורך נראה אור. באורך - זה האור שגנוז לצדיקים לעתיד לבא, שכתוב (בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב. ומאותו אור עתידים ישראל להאיר בעולם הבא.

דבר אחר כי עמך מקור חיים וגו' - זה הקדוש ברוך הוא, שהוא עץ עליון באמצע הגן שאוחז את כל הצדדים. מה הטעם? משום שאחוז בו אותו (באותו) מקור חיים, ומעטר אותו בעטרות עליונות

אור: יא מִשְׁךְ חֶסֶדְךָ לְדַעֲיָהּ וְצַדִּיקְךָ לְיִשְׁרֵי לֵב: יב אֵל תְּבוֹאֲנִי רַגְלִי גִאֲוֹה וְיַד רְשָׁעִים אֵל תִּגְדְּנִי: יג שֵׁם נִפְלֹא פַעְלֵי אֲוֶן וַחֲוֹ וְלֹא יִכְלוּ קוֹם:

זוהר תהלים

בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן תמתנו. והוסיפה שני דברים. אמרה, מפרי העץ אשר בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו, ולא נאמר לה אלא מעץ הדעת. ואמרה, לא תגעו בו פן תמתנו.

מה עשה סמאל הרשע? הלך ונגע באילן, והיה האילן צוח ואומר:

(תהלים לו) אל תבואני רגל גאווה ויד רשעים אל תגדני, אל תגע בי, שנאמר ויד רשעים אל תגדני. הלך ואמר לאשה: הרי נגעתי באילן ולא מתי, אף את תגעי באילן ולא תמותי. הלכה האשה ונגעה באילן, וראתה מלאך המות בא כנגדה. אמרה: אולי עכשו אני מתה, והקדוש ברוך הוא עושה לו אשה אחרת ונותנה לאדם, אלא הריני גורמת לו שיאכל עמי. אם נמות נמות שנינו, ואם נחיה - נחיה שנינו. ולקחה מפריו ונתנה גם לבעלה. נתפקחו עיני שניהם וקהו שניו. אמר לה: מה שהאכלתני שקהו שני? כך קהו שני כל הבריות. ישב לו בדין אמת, שנאמר (שם ט) ישבת לכסא שופט צדק. קרא לאדם ואמר לו: למה ברכת מפני? אמר לו: את קלך שמעתי בגן, ורעדו עצמותי, ואירא כי עירם אנכי ואחבא. פי עירם אנכי - מפעלי. פי עירם אנכי - מצוויי, כי עירם אנכי - ממעשי, ואחבא.

מה היה לבושו של אדם? עור של צפרן, והפשיטו מעליו. ראה עצמו ערם,

אמר לו, כמה אורות נבראו טרם שנברא העולם? אמר לו, שבעה. ואלו הם: אור תורה, אור גיהנם, אור גן עדן, אור כסא הכבוד, אור בית המקדש, אור תשובה, אורו של משיח. ואלה נבראו בטרם שנברא העולם. שבעה אורות ומאורות שנאחזו באהרן, והוא מדליק מנורות ממעלה למטה.

מעשה החטא של חטא עץ הדעת ומה היה הגורם ועונשו של נחש

אל תבואני רגל גאווה ויד רשעים אל תגדני (לו, יב): [זוהר ח"א פ'

בראשית (דף לה): השלמה מהשמטה סימן ל"ד] נשמת הזכר מן הזכר, ונשמת הנקבה מן הנקבה, והינו שהלך הנחש אחרי חנה. אמר: הואיל ונשמתה מן הצפון, אסיתנה מהרה. ומה ההסתה שהיתה? משום שבא עליה. שאלו תלמידיו: איך היה המעשה? אמר להם: סמאל הרשע קשר עם כל צבאות מעלה על רבו, משום שאמר הקדוש ברוך הוא ורדו בדגת הים ובעוף השמים. אמר, היאך אוכל להחטיאו ולגרשו מלפניו? ירד עם כל חילותיו ובקש לו בארץ חבר כמותו. ומי הוא? נחש, והיה לו דמות גמל. רכב עליו ובא לו אצל האשה. אמר לה: אף כי אמר אלהים לא תאכלו מפל עץ הגן. אמר, אבקש יותר ואוסיף, כדי שתגרע היא. אמרה: לא מנענו אלא - מעץ הדעת אשר

— — — — — תהלים — — — — —

רבונו של עולם, הנחש השיאני לחטא
 לפניך. הביא שלשתם וגזר עליהם גזרות
 דין. תשעה ושלשים קללות ומות, והפיל
 סמא"ל ואת הכת שלו ממקום קדשתם
 מן השמים, וקצץ רגליו של נחש, ואררו
 מכל תיה ומכל בהמה, ופקד עליו
 שיהיה מפשיט את עורו אחר שבע
 שנים: ע"כ.

שנאמר מי הגיד לך כי עירם אתה. אמר
 אדם לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של
 עולם, כשהייתי לבדי שמא חטאתי לך,
 אלא האשה שהבאת לי היא הדיחה
 אותי מדברייך, שנאמר האשה אשר נתתה
 עמדי הוא נתנה לי מן העץ. אמר לה
 הקדוש ברוך הוא: לא דיך שחטאת,
 אלא שהחטאת לאדם? אמרה לפניו:

ל א לְדוֹד אֵל תִּתְחַר בַּמְרָעִים אֵל תִּקְנָא בְעֵשִׂי עוֹלָה: ב כִּי בַחֲצִיר מְהֵרָה

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לשכור

אל תתחר במרעים וגו' (לו, א): [שימוש תהלים לפרק לו]. לשכור. קח כוס ושים בו מים ואמור עליו זה המזמור עם שם והב על רישיה ואפוהי ואשקי יתיה ומיד יפוג יינו ומקיץ ושם שלו הוא א"ה. א' מן "אל תתחר, ה' מן ויעזרם בגימטריא ה"א.

— זוהר תהלים —

אל תתחר במרעים אל תקנא בעשי עולה. לְדוֹד, אֵם שִׁירָה - לֹא אָמַר, אִם תִּפְלֶה - לֹא אָמַר. אֵלָּא בְּכֹל מְקוֹם לְדוֹד סָתַם, רוּחַ הַקֹּדֶשׁ אָמַר אֶת זֶה. אֵל תִּתְחַר בַּמְרָעִים, מָה זֶה אֵל תִּתְחַר בַּמְרָעִים? הֲיֵה צָרִיף (לכתב) אֵל תִּתְחַבֵּר! אֵלָּא אֵל תַּעֲשֶׂה תַחֲרוּת בַּמְרָעִים, כִּי לֹא יִדְעֶתָ יְסוֹד עֲצָמְךָ וְלֹא תוּכַל לוֹ, אוֹלֵי הוּא עֵץ שְׁלֹא נִעְקַר לְעוֹלָמִים וְתִדְחָה מִלְּפָנָיו. וְאֵל תִּקְנָא בְעֵשִׂי עוֹלָה, שְׁלֹא תִשְׁגִּיחַ בְּמַעֲשֵׂיהֶם וְלֹא תִבֵּא לְקַנְא בְהֶם, שְׁכַל מִי שְׂרוּאָה אֶת מַעֲשֵׂיהֶם וְלֹא מְקַנָּא לְקִדּוּשׁ - בְּרוּךְ-הוּא, עוֹבֵר עַל שְׁלֹשָׁה לְאוּמִים, שְׁכַתּוּב (שמות כ) לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פָּנָי. לֹא תַעֲשֶׂה לָךְ פֶּסֶל וְכֹל תְּמוּנָה. לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבֹדֵם כִּי אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵל קָנָא. לְכֹן צָרִיף הָאָדָם לְהַפְרֵד מֵהֶם וְלִסְטוֹת דְּרָכּוֹ מֵהֶם, לְכֹן נִפְרַדְתִּי וְסִטִּיתִי אֶת דְּרָכֵי. מִכָּאֵן וְהִלָּאָה שְׂמֻצָּאתִי אֶתְכֶם, אֲנִי אוֹמֵר פְּסוּקִים הִלְלוּ לְפָנֶיכֶם.

הלמוד מופעשיהם הרעים גרמה הגלות לישראל

לְדוֹד אֵל תִּתְחַר בַּמְרָעִים אֵל תִּקְנָא בְעֵשִׂי עוֹלָה (לו, א): [זוהר - שמות פ'

בשלח (דף מ"ח): רבי יצחק ורבי יהודה היו

אל תקנא בעשי עולה - מי שאינו מקנא במעשי רשע עובר על שלושה לאוים לְדוֹד אֵל תִּתְחַר בַּמְרָעִים אֵל תִּקְנָא בְעֵשִׂי עוֹלָה (לו, א): [זוהר - בראשית פ' ויחי (דף רלח):] עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, פָּגְשׁוּ בְּאוֹתוֹ תִּינוּק שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ לְקַפּוּטְקִיָּא מֵאַחֲרֵי הַחֲמוּר, וְזָקֵן אֶחָד רוֹכֵב. אָמַר אוֹתוֹ זָקֵן לְאוֹתוֹ תִּינוּק, בְּנִי, אָמַר לִי אֶת פְּסוּקֶךָ. אָמַר לוֹ, פְּסוּקִי אֵינוֹ אֶחָד, אֵלָּא רַד לְמִטָּה אוֹ אֶרְכָב לְפָנֶיךָ וְאָמַר לָךְ. אָמַר לוֹ, לֹא רוּצָה, אֲנִי זָקֵן וְאַתָּה תִּינוּק, שְׂאֲשַׁקֵּל אֶת עֲצָמֵי עַמְךָ. אָמַר לוֹ, אִם כֵּן, אֲזַל לְמָה שְׂאֲלַת פְּסוּקֶךָ? אָמַר לוֹ, כְּדֵי שְׁנַלְף בְּדֶרֶךְ. אָמַר, תִּפַּח רוּחוֹ שֶׁל אוֹתוֹ זָקֵן, שֶׁהוּא רוֹכֵב וְלֹא יוֹדֵעַ דְּבַר, וְאָמַר שְׁלֹא יִהְיֶה שְׁקוּל עַמִּי. נִפְרַד מֵאוֹתוֹ זָקֵן וְהֵלֵךְ לוֹ בְּדֶרֶךְ.

כְּשֶׁהִגִּיעוּ רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק, קָרַב אֲלֵיהֶם. שְׂאֵלוֹ אוֹתוֹ וְסָח לָהֶם אֶת הַמַּעֲשֶׂה. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה, יָפָה עֲשִׂיתָ, לָךְ עֲמָנוּ וְנִשְׁבַּח כָּאֵן וְנִשְׁמַע דְּבַר מִפִּיךָ. אָמַר לָהֶם, אֲנִי עֲנִיף, שְׁלֹא אֲכַלְתִּי הַיּוֹם הַזֶּה. הוֹצִיאוּ לָחֵם וְנָתַנוּ לוֹ. הִתְרַחַשׁ לָהֶם נֶס וּמָצְאוּ מַעֲזָן מִיָּם דְּקִיק תַּחַת עֵץ. שְׁתוּ מִמֶּנּוּ, וְהֵם שְׁתוּ וַיִּשְׁבוּ.

פְּתַח אוֹתוֹ תִּינוּק וְאָמַר, (תהלים לו) לְדוֹד

יִמְלוּ וַיְבָרֵךְ דָּשָׁא יְבוֹלוֹן: ג בְּטַח בִּיהוֹנָה וְעֵשָׂה טוֹב שְׁכָן אֶרֶץ וְרַעַה
אֲמוֹנָה: ד וְהִתְעַנַּג עַל יְהוֹנָה וַיִּתֵּן לָהּ מִשְׁאֵלֹת לְפָדָה: ה גּוֹל עַל יְהוֹנָה

זוהר תהלים

ק"ו:] וכי תאמרו מה נאכל וגו'. רבי יהודה פתח, (תהלים לו) בְּטַח בַּה' וְעֵשָׂה טוֹב שְׁכָן אֶרֶץ וְרַעַה אֲמוֹנָה. לעולם יהיה בן אדם זהיר ברבונו, וידבק לבו באמונה העליונה כדי שיהיה שלם עם רבונו. שְׁכָשְׁיָהּ שְׁלָם עִמוֹ, לא יוכלו להזיקו כל בני העולם. בא ראה, בְּטַח בַּה' וְעֵשָׂה טוֹב, מה זה ועשה טוב? אלא כִּף שְׁנִינִי, במעשה שלמטה מתעורר מעשה שלמעלה. והרי פְּרִשׁוּהָ, ועשיתם אתם - כביכול אתם תעשו אותם, משום שבאותה התעוררות שלכם שאתם עושים למטה, מתעורר למעלה, ועל זה כתוב ועשה טוב, ואין טוב אלא צדיק, שכתוב (ישעיה ג) אמרו צדיק כי טוב. כיון שאתם עושים את זה, ודאי שהטוב הזה יתעורר, ואז שכן ארץ ורעה אמונה, והכל אחד. שכן ארץ, ארץ העליונה, שהרי אין לה בעולם שִׁיכוֹל לְשֵׁרוֹת עִמָּה עַד שִׁיתְעוֹרֵר הַטּוֹב הַזֶּה אֲלֶיהָ. כיון שמעורר אותו, כביכול הוא עושה אותו, ואז שכן ארץ, שרה בתוכה ואכל פריה, השתעשע עמה. ורעה אמונה, זו ארץ, והכל אחד, כמו שנאמר (תהלים צב) וְאֲמוֹנֹתָךְ בְּלִילוֹת. ורעה אמונה, הנהיגה בכל רצונה. ואם לא תתעורר כנגדה, הטוב הזה מתרחק ממנה, ואל תתקרב אליה, אל תתקרב לתוך כְּבִשָּׁן אֵשׁ יוֹקֶדֶת. ואם תקרב אליה - בפחד, כמי שפוחד מן המות, שהרי אז האש דולקת ושורפת את העולם בשלהבותיה. וכיון שמתעורר כנגדה

הולכים מאושא ללוד, והיה עמהם יוסי הסוחר עם גמלים קשורים ומשאות על כתפיהם. עד שהיו הולכים, מצא יוסי הסוחר אשה אחת משאר העמים שלקטה ירקות בשדה. נשמת מהם והחזיק בה ובא עליה. תמהו רבי יצחק ורבי יהודה. אמרו, נשוב מהדרך הזו, שהרי הקדוש ברוך הוא רצה להראות לנו שלא נתחבר עמו. שבו מהדרך, בדקו אתריו, ומצאו שהיה בן של בת אל נכר, ואביו זרע פסול היה. אמרו: ברוך הרחמן שהצילנו.

פתח רבי יצחק ואמר, (תהלים לו) אל תתחר במרעים. מי הם המרעים, שלא כתוב חטאים או רשעים? אלא מרעים, שמרעים לעצמם ולאותם שמתחברים עמם. רבי יהודה אמר, מרעים - הרחק עצמך ממרעים, שלא תהיו רעים וחברים כאחד, שלא ירעו לך מעשיו ותתפס בחטאיו. בא ראה, אלולי היו אותם ערב רב שהתחברו עם ישראל, לא נעשה היה אותו מעשה, ולא מתו מישראל כל אותם שמתו, ולא גרם לישראל מה שגרם. ובא ראה, אותו מעשה ואותו חטא ממש גרם לגלות ישראל.

לעולם יהיה אדם זהיר ברבונו וידבק לבו באמונה העליונה כדי שיהיה שלם עם רבונו בְּטַח בִּיהוֹנָה וְעֵשָׂה טוֹב שְׁכָן אֶרֶץ וְרַעַה אֲמוֹנָה (לו ג) [זוהר ויקרא פ' בהר (דף

וְהוֹצִיא כְּאוֹר צְדָקָה וּמִשְׁפָּטָה בְּצַחְרִים:
 ז רֹם לִיהוָה וְהִתְחַלֵּל לוֹ אֵל תִּתְחַר בְּמִצְלֵיחַ דְּרָבּוֹ בְּאִישׁ עֲשֵׂה מְזֻמוֹת:
 ח הֲרַף מֵאֵף וְעֹזֵב חֲמָה אֵל תִּתְחַר אֵף לְהֲרַע: ט כִּי מֵרַעִים יִפְרֹתוֹן וְקִנְיֵי יְהוָה
 י חֲמָה יִירָשׁוּ אֶרֶץ: י ועוד מַעַט וְאִין רִשְׁעַ וְהִתְבּוֹנְנַת עַל מְקוֹמוֹ וְאִינְנוּ:

זוהר תהלים

שְׁהִיו הוֹלְכִים. בֵּין כֶּף רְאוּ אִישׁ אֶחָד שְׁהִיָּה בָּא, וְאָמַר לָהֶם: בְּבִקְשָׁה מִכֶּם, תִּנּוּ לִי מְזוֹן פֶּת לֶחֶם, שְׁשֵׁנִי יָמִים אֵלֶּה שְׁתַּעֲיֵתִי בְּמִדְבָּר וְלֹא אֶכְלֵתִי דָבָר. נִשְׁמַט אֶחָד מֵאוֹתָם שְׁנֵי גְבָרִים, וְהוֹצִיא מְזוֹנוֹ שֶׁהוּא הֵבִיא לְדָרֶךְ, וְנָתַן לוֹ וְהֵאֲכִיל וְהִשְׁקָה אוֹתוֹ. אָמַר לוֹ חֲבֵרוֹ: מַה תַּעֲשֶׂה עִם הַמְּזוֹן, שְׁהִרִי אֲנִי אֶת שְׁלִי אֲנִי אוֹכֵל? אָמַר לוֹ: וְמָה עַל שְׁלֶךְ אֲנִי הוֹלֵךְ? יֵשֵׁב אֶצְלוֹ אוֹתוֹ עֲנִי, עַד שֶׁאֶכֶל כָּל מַה שְׁהִיָּה אֶצְלוֹ, וְאוֹתוֹ לֶחֶם שֶׁנִּשְׂאָר נָתַן לוֹ לְדָרֶךְ, וְהִלֵּךְ לוֹ.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, לֹא רָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁדָּבָר זֶה יַעֲשֶׂה עַל יְדִינּוֹ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אוּלַי נִגְזַר דִּין עַל אוֹתוֹ אִישׁ, וְרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִזְמִין לְפָנָיו אֶת זֶה כְּדִי לְהַצִּילוֹ. בְּעוֹד שֶׁהִלְכוּ, הִתְעַיַף אוֹתוֹ אִישׁ בְּדָרֶךְ. אָמַר לוֹ חֲבֵרוֹ: וְלֹא אֶמְרָתִי לָךְ שֶׁלֹּא תִתֵּן לֶחֶם לְאַחֵר? אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא לְרַבִּי יוֹסִי, הֲרִי מְזוֹן עֲמָנּוֹ, נָתַן לוֹ לְאֶכֶל. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הִתְרַצָּה לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ אֶת הַזְּכוּת? נִלְךְ וְנִרְאָה, שֶׁהִרִי בְּנֻדָּאֵי בְּצוּרַת פָּנָיו שֶׁל זֶה, הִדְפּוּס שֶׁל הַמּוֹת נִאָחֵז, וְרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְזַמֵּן זְכוּתוֹ כְּדִי לְהַצִּילוֹ.

בֵּין כֶּף יֵשֵׁב אוֹתוֹ הָאִישׁ וְיִשֵּׁן תַּחַת אֵילָן אֶחָד, וְחֲבֵרוֹ הִתְרַחַק מִמֶּנּוּ וְיֵשֵׁב בְּדָרֶךְ אַחֲרָת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי חֲזִיָּא,

הַטוֹב הַזֶּה, אִזּוֹ הוּא שׁוֹרָה בְּתוֹכָהּ, וְאֵתָהּ אֵל תִּפְחַד מִמֶּנָּה. אִזּוֹ - (אִיּוֹב כב) וְתִגְזֹר אֶמֶר וְיָקָם לָךְ וְעַל דְּרָכֶיךָ נִגְהֵ אֹר. בֹּא רְאֵה, בְּנֵי הָאָמוּנָה מְנַהִיגִים אֶת זֹאת לְרִצּוֹנָם בְּכָל יוֹם. מִי הֵם בְּנֵי הָאָמוּנָה? אוֹתָם שְׁמַעוֹרְרִים הַטוֹב הַזֶּה כְּנִגְדּוֹ, וְלֹא חָס עַל שְׁלוֹ, וְיוֹדְעִים שֶׁהִרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתֵּן לוֹ יוֹתֵר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מְשִׁלִּי יא) יֵשׁ מִפִּזֹּר וְנוֹסֵף עוֹד. מַה הַטַּעַם? מִשׁוֹם שֶׁזֶה מְעוֹרֵר בְּרִכּוֹת כְּנִגְדּוֹ, וְלֹא יֹאמֵר: אִם אֵתֵן אֶת זֶה עֲכָשׁוּ, מַה אַעֲשֶׂה לְמַחֵר? אֵלֶּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹתֵן לוֹ בְּרִכּוֹת עַד בְּלֵי דֵי, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוּהָ. וּמִשׁוֹם כֶּף, וְכִי תֹאמְרוּ מַה נֹּאכֵל בְּשִׁנָּה הַשְּׁבִיעִת וְגו', מַה כְּתוּב? וְצוֹיֵתִי אֶת בְּרִכְתִּי לָכֶם בְּשִׁנָּה הַשְּׁשִׁית וְעֲשֵׂת אֶת הַתְּבוּאָה לְשֵׁלֶשׁ הַשָּׁנִים. וְעֲשֵׂת?! וְעֲשֵׂתָהּ הִיָּה צְרִיף לְהִיּוֹת! מַה זֶה וְעֲשֵׂתָ? אֵלֶּה לְהוֹצִיא ה', שֵׁיִשׁ לָהּ שְׁמִטָּה וּמְנוּחָה וְלֹא עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה. כְּתוּב (שְׁמוֹת טז) רְאוּ כִּי ה' וְגו', נָתַן לָכֶם בַּיּוֹם הַשְּׁשִׁי לֶחֶם יוֹמִים וְגו'. כְּגוֹן זֶה, וְצוֹיֵתִי אֶת בְּרִכְתִּי לָכֶם בְּשִׁנָּה הַשְּׁשִׁית וְגו'.

צְדָקָה הִיא עֵץ הַחַיִּים

בְּטַח בְּה' וַעֲשֵׂה טוֹב שְׁכֵן אֶרֶץ וְרַעֲה
 אָמוּנָה (ל, א): [זוהר - ויקרא - פ' בהר
 (דף ק"א:)] רַבִּי חֲזִיָּא וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים
 בְּדָרֶךְ, פִּגְעוּ בְּאוֹתוֹ הַר, מְצָאוּ שְׁנֵי גְבָרִים

— זוהר תהלים —

בטח בה' - פראוי ועשה טוב - תקון של ברית הקדש

בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה

אמונה (לו, א): זוהר במדבר פ' פנחס (דף רכ"ה.) פתח ואמר, (תהלים לו) בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה. בטח בה', פראוי. ועשה טוב, תקון של ברית הקדש, שתתקן אותה ותשמר אותה פראוי. ואם תעשה את זה, אתה תהיה כאן בארץ, ואותה האמונה שלמעלה תזון ממך ותתפרנס ממך. ועוד, (מתקן אותו ושומר עליו.

שכן ארץ ארץ קדושה עלינו, ארץ החיים, שהארץ היא תשרה בטוב ההוא. ורעה אמונה אותה האמונה שלמעלה תהיה נזונית ומתפרנסת ממנו על ידך. ואם תעשה זה תתענג על ה' ויתן לך משאלת לבך - כל זה מתתקן בתקון הברית. כיון שהתקנה הברית, התתקן הכל. פנחס, משום שקנא על ברית זו, זכה לכל. ולא עוד, אלא שהגן על כל ישראל, וכו' התקיים והתענג על ה'. שהרי עלה והתקשר למעלה (והאיר) באור הראשון שברא הקדוש ברוך הוא וגנז אותו. באותו אור שנהנה ממנו אברהם, ואהרן הכהן נקשר בו. אחר שעלה לכהנה גדולה, לא הזכיר לו הרג זמרי, ולא ראוי, בשביל שלא יאחז כלל בענפיו של הצד האחר, ולא ראוי להזכיר עליו. שכל מי שהורג, ענפים של צד האחר יש בו. ופנחס הרי נאחז בימיו, ואין לו חלק בצד האחר כלל, ולכן לא נזכר כאן. מה שנראה שבח - גנאי הוא לו, ונחיתות ממעלה עליונה שנאחז בה. ולכן כתוב המכה אשר הכה סתם, ושם האשה המכה, ולא נזכר על ידי מי.

כעת נשב ונראה, שודאי הקדוש ברוך הוא רוצה להרחיש לו נס. קמו וחכו. בין כך ראו צורה אחת של שלהבות עומדת לפניו. אמר רבי חייא, אוי על אותו האיש, שעכשו ימות. אמר רבי יוסי, אשרי אותו האיש, שהקדוש ברוך הוא ירחיש לו נס. בין כך ירד מאילן אחד נחש אחד ורצה להרגו. קמה אותה צורה עליו והרגתו. סובכה הצורה בראשה, והלכה לה.

אמר רבי יוסי, ולא אמרתי לך שהקדוש ברוך הוא רוצה להרחיש לו נס, ולא תוציא זכותו ממנו? בין כך התעורר אותו האיש, וקם והלך לו. אחזו בו רבי חייא ורבי יוסי, ונתנו לו לאכל. אחר שאכל, הראו לו הנס שהרחיש לו הקדוש ברוך הוא.

פתח רבי יוסי ואמר, (תהלים לו) בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה. אשרי חלקו של האיש שעושה טוב משלו, שהרי מעורר טוב עם כנסת ישראל, ובמה? בצדקה. שכשצדקה מתעוררת, הוא טוב, אז מתעורר אל כנסת ישראל, ועל זה כתוב (משלי י) וצדקה תציל ממות. מה הטעם? משום שצדקה היא עץ החיים, ומתעוררת על אותו עץ המות, ולוקח אותם שאחוזים בו ומצילים מהמות. מי גרם לאותו עץ חיים שיתעורר לזה? הנה אומר, אותה צדקה שהוא עושה, כפיכול הוא עשה אותו למעלה, כמו שנאמר (תהלים קו) עשה צדקה צדקה בכל עת. והרי נתבאר.

יא וְעַנְיִים יִירָשׁוּ אֶרֶץ וְהִתְעַנְנִנוּ עַל רֵב שָׁלוֹם: יב זִמְם רָשָׁע לְצַדִּיק וְחָרַק עָלָיו שְׁנָיו: יג אֲדַנִּי וְשָׁחַק לֹא בִי רָאָה בִּי יָבֵא יוֹמוֹ: יד חָרַב פְּתַחוּ רָשָׁעִים וְדַרְכוֹ קִשְׁתָּם לְהַפִּיל עָנִי וְאֲבִיוֹן לְטִבּוֹחַ יִשְׂרָיִל דָּרָךְ: טו חֲרָבָם תִּבּוֹא בְּלֶפֶס וְקִשְׁתוֹתָם תִּשְׁכַּרְנָה: טז טוֹב מַעַט לְצַדִּיק מִתְּמוֹן רָשָׁעִים רַבִּים: יז בִּי זְרוּעוֹת רָשָׁעִים תִּשְׁכַּרְנָה וְסוּמְךָ צַדִּיקִים יְהוָה: יח יוֹדַע יְהוָה: יט יְמֵי תְּמִימִם וְנִחְלָתָם לְעוֹלָם תִּהְיֶה: כ לא יבֹשׁוּ בְּעֵת רָעָה וּבִימֵי רַעְבוֹן יִשְׁבְּעוּ: כא בִּי רָשָׁעִים יֵאָבְדוּ וְאֵיבֵי יְהוָה: כב בִּיכָר בָּרִים בְּלוֹ בְּעֵשֶׂן בְּלוֹ: כג לֹא רָשָׁע וְלֹא יִשְׁלַם וְצַדִּיק חֹזֵן וְנֹתֵן: כד בִּי מְבַרְכֵי יִירָשׁוּ אֶרֶץ וּמְקַלְלֵי יִפְרָתוּ: כה מִיְהוָה: כו מַצְעֲדֵי גִבּוֹר בּוֹנְנֵי וְדַרְכוֹ יַחְפֵּץ: כז בִּי יִפֹּל לֹא יִזְטַל בִּי יְהוָה: כח סוּמְךָ יְרוּ:

— זוהר תהלים —

והתחתונות, את כלם חקק הקדוש ברוך הוא באדם באדם, שיהיה הוא שלם בכל. בא וראה, מה מצעדי גבר כוננו, כשהקדוש ברוך הוא מרצה מהאדם, כל צעדיו וכל דרכיו הם מתקנים לפניו, והוא מתקן אותם כל אחד ואחד כראוי. ודרכו יחפץ, אפלו בדברי העולם.

עוד, מה מצעדי גבר כוננו - אם אדם ישים דעתו ורצונו ולבו למלך הקדוש, ללכת אחר דרכיו שהוא עושה, הקדוש ברוך הוא מרצה בו, כאלו הוא שלו ממש. בשעה שיצאו האותיות מתוך הסוד העליון, כמו שנתבאר, והתגלמו והצטירו בדמות של אדם, אחר כך יצאו הנקודות, ונשב בהן רוח חיים, והתקיימו האותיות, כאדם שעומד על רגליו בקיום של הרוח. אחר שהנקודות התקיימו על האותיות ונתנו בהן נפש, הצטרף להיות בדעת ובהשכל, ולנסע במסעותיו, ולתת מזון ותקף לאחר. וזהו בצלמנו כדמותנו. כמו שבארנו, בצלמנו - זה סוד העולם

כל הסודות של מעלה ומטה הכל הוא באדם וסוד וענין של כל האותיות אל"ף ב"ת וצירפם כנגד ששים רבוא

מה מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ (כו, כח): [זוהר חדש-שיר השירים (דף צ:)] מדרש הנעלם [ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו (בראשית א)]. כתוב (תהלים לו) מה מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ. בא וראה, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם העליון והעולם התחתון, הכל היה בדיוקן אחד, שיהיה זה כמו זה. בשעה שרצה הקדוש ברוך הוא לברא אדם למטה, רצה לעשות אותו כמו שני העולמים. וכל הסודות של מעלה ומטה, הכל הוא באדם. הגלגלת של הראש שעומדת על הגוף היא בסוד העולם העליון, עם אותם התקונים של הראש. הגוף הוא בסוד של גוף, שהדגות עומדות באיברים יודעים תחת הראש הזה. הירכים והרגלים, הכל בדרך שלמטה, כראוי לו להיות כמו שלמעלה. כל הדמיות העליונות

—=— זוהר תהלים —=—

לפנים - השִׁפֵּל וּמִדַּע וּחְכָמָה, וּמִבְחוּץ -
 אוֹתוֹ הַצֵּלִם שֶׁהוֹלֵךְ עָלָיו, וּמִנְהִיג אֶת הָאָדָם
 בְּשִׁמְרָה, שִׁיְהִי שְׁמוֹר מִן הַכֹּל. בְּעוֹד
 שֶׁהַתְּנוּעוֹת הִלְלוּ הֵן בְּאָדָם, הָאָדָם הוּא
 שֵׁלֵם בְּכַל, כְּמוֹ כֵּן בְּכֹל אוֹתָם הַסּוּדוֹת
 הָעֲלִיּוֹנִים שֶׁלְמַעְלָה. וְזֶה סוּד מֵה' מִצְעָדֵי
 גִּבֹר כּוֹנְנוֹ, לְנִסֵּעַ בְּמִסְעוֹתָיו, בְּאוֹתָן
 הַתְּנוּעוֹת שֶׁל הַטְּעָמִים. וּדְרָכּוֹ יַחְפֹּץ, בְּאוֹתָן
 הַנִּקְדוֹת. מֵה', מִמְּנוּ נִטֵּל הַסּוּד הַזֶּה, שִׁיְהִי
 לְמִטָּה הַכֹּל כְּגֹן אֶחָד וְסוּד אֶחָד. מֵה'
 מִצְעָדֵי גִבֹר כּוֹנְנוֹ, כְּמוֹ אֲזָלָא מִקְפָּא לְפָנֵי
 שׁוֹפֵר הוֹלֵךְ, שֶׁהֵם מִצְעָדֵי גִבֹר, שֶׁמִּתְקַנִּים
 כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּרָאוּי לוֹ, וְזֶהוּ כּוֹנְנוֹ. וּשְׂאֵר
 הַתְּנוּעוֹת, הֵן שִׁכְתוּב וּדְרָכּוֹ יַחְפֹּץ, הֵן
 בְּעִמְדָה, הֵן לְלֶכְתָּ, הֵן לְהַפְסִיק, הֵן לְנַגֵּן
 בְּשִׁמְחָה, הֵן לְשִׁתֵּק, הֵן לְתַת דִּין - הַכֹּל הוּא
 מִדַּע וְהַשִּׁפֵּל לְנִסֵּעַ בְּמִסְעוֹת כְּרָאוּי. וְרָקָא,
 זֶהוּ נִגּוּן בְּשִׁמְחָה. כְּשֶׁבָא הַנִּיצוּץ הַקָּשָׁה
 בְּאוֹתָהּ הַכָּאָה שֶׁל תוֹךְ הָאֲוִיר הַזֶּה שֶׁלֹּא
 נִתְפָּס, נוֹתֵן שִׁמְחָה וְחֲדוּדָה, וְזוֹרֵק מִרְחוֹק,
 לְנַגֵּן בְּשִׁמְחָה לְמִי שֶׁלֹּא יָדוּעַ וְלֹא נִתְפָּס
 כָּלֵל, וְעוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ, וְלֹא מִתְיָשֵׁב לְדַעַת,
 עַד שֶׁקָּרַב בְּיֹתֵר הַשִּׁפֵּל. וְכֵן כָּל הַתְּנוּעוֹת,
 כָּל אַחַת וְאַחַת כְּרָאוּי. וְטָרָם שֶׁהִגִּיעוּ
 הַתְּנוּעוֹת הִלְלוּ, כָּל אוֹתָם אֵיבָרֵי הַגּוּף לֹא
 יְכוּלִים לְנִסֵּעַ בְּמִסְעוֹת. שֶׁהָרִי כָּל אֵיבָרֵי
 הַגּוּף בָּהֶם נוֹטְלִים הַתְּחַלְקוֹת בְּאוֹתֵינָם,
 שֶׁהֵן עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתֵינָם שֶׁהַתְּגַלְמוֹ
 בְּפָרְקִים וּבְאֵיבָרִים. שְׁנַיִם עֲשָׂרֵי אֵיבָרִים, הֵם
 פָּרְקִים שְׁנֹסְעִים. וְהַשְּׁנַיִם עֲשָׂרֵי הִלְלוּ לֹא
 נוֹסְעִים בְּמִסְעוֹת כְּרָאוּי, רַק בְּסוּד שֶׁל שְׁתַּיִם
 עֲשָׂרָה תְּנוּעוֹת, שֶׁכָּלֵם עוֹשִׂים אֶת הַפָּרְקִים
 הִלְלוּ לְהַסִּיעַ אוֹתָם. וַיֵּשׁ תְּנוּעוֹת אַחֲרוֹת,

הָעֲלִיּוֹן. כְּדַמוּתָנוּ - זֶה סוּד הָעוֹלָם
 הַתְּחַתּוֹן.

דְּבָר אַחֵר, בְּצַלְמָנוּ - אֱלוֹ הַתְּנוּעוֹת שֶׁל
 הַטְּעָמִים, שֶׁהֵם תְּקוּן וּשְׁלֵמוֹת, בְּדַעַת
 וּבְהַשִּׁפֵּל, לְדַעַת יְדִיעָה לְהַסְתַּכֵּל לְמַעְלָה,
 כְּמוֹ שֶׁהוּא נִסְתָּר וְלֹא הַתְּגַלָּה. כְּמוֹ מַלְךְ
 שֶׁהוּא חָכֵם בְּהַשִּׁפֵּל בְּחֻכְמָה, וְאֵינוֹ נוֹסֵעַ
 לְצַד זֶה אוֹ לְצַד זֶה, רַק בְּחֻכְמָה וּבְהַשִּׁפֵּל
 וּבְמִדַּע. אַף כֵּן, כְּמוֹ זֶה הַתְּנוּעוֹת שֶׁל
 הַטְּעָמִים, כָּל מִסְעֵיהֶם בְּחֻכְמָה וּבְהַשִּׁפֵּל
 וּבְמִדַּע, כְּמוֹ שְׂרָאוּי, וְזֶהוּ בְּצַלְמָנוּ.

כְּדַמוּתָנוּ - אֱלוֹ סוּדוֹת שֶׁל הַנִּקְדוֹת, שֶׁהֵם
 יֵצְאוּ מִתּוֹךְ דִּיּוּקָן אֶחָד שֶׁל
 נִקְדָּה עֲלִיּוֹנָה, מֵאוֹתוֹ דִּיּוּקָן נִסְתָּר שֶׁלֹּא
 נִרְאָה. וּמִתּוֹךְ שִׁיּוּצָאִים מִתּוֹךְ נִקְדָּה אַחַת,
 נִקְרְאוֹת הַנִּקְדוֹת דְּמוּת, הַדִּיּוּקָן שֶׁל הַנִּקְדָּה
 הָעֲלִיּוֹנָה. שְׂאֵם תֵּאֵמֵר הָאוֹתִיּוֹת - לֹא כֵּן!
 שֶׁהָרִי הַדִּיּוּקָן אֵינוֹ לְמַעְלָה, וְלֹא תְלוּי שֶׁם
 דִּיּוּקָן, שֶׁהָרִי לְאַחַר שִׁיּוּצָאִים מִסוּד הָעוֹלָם
 הָעֲלִיּוֹן, כְּלָם מִתְגַּלְמִים וּמִצְטַיְרִים מֵהַשִּׁפֵּל
 הִיָּה מִקְדָּם לְכֵן, שְׂאִין דִּיּוּקָן וְצִיּוּר לְמַעְלָה
 כָּלֵל, וְעַל כֵּן לֹא יָדוּעַ, וְאֵין מִי שֶׁמִּכִּיר בּוֹ
 כְּלוּם. הָרֵאשִׁית הַסְּתוּמָה שֶׁנִּגְלְתָה, וְלֹא
 יָדוּעָה, הִיא נִקְדָּה אַחַת סְתוּמָה. וְאוֹתָהּ
 הַנִּקְדָּה לֹא יָדוּעָה וְלֹא גְלוּיָה, וְאֵין מִי
 שֶׁמִּכִּיר אוֹתָהּ. אֲבָל הָאוֹתִיּוֹת לֹא הַצְּטִירוּ
 כֵּה, וְאֵין תְּלוּיּוֹת לְמַעְלָה, שֶׁהָרִי אֵין שֶׁם
 כָּלֵל דִּיּוּקָן. וְעַל כֵּן, כְּדַמוּתָנוּ - אֱלוֹ
 הַנִּקְדוֹת. בְּצַלְמָנוּ - אֱלוֹ הַתְּנוּעוֹת, שֶׁהוּא
 הַשְּׁלֵמוֹת שֶׁל הַכֹּל. כֹּאֵן הַסּוּד לְיֹדְעֵי דִין.
 הַתְּנוּעוֹת שֶׁהֵן שְׁלֵמוֹת הַכֹּל, אֵיפֹה הֵן
 בְּאָדָם? אֲלֹא זֶה סוּד בְּצַלְמָנוּ, אֱלוֹ הֵם
 הַצֵּלְמִים שֶׁל הָאָדָם מִבְּפָנִים וּמִבְחוּץ.

—== זהר תהלים ==—

אותיות קטנות. שהרי כשמתחבר הזכר בנקבה, בתשוקה שבכל האותיות של כל האיברים. אל הנקבה מטיל בה סוד האותיות, באותם המים שלה, ואחר כך הקרימו (קפאו) שמים שהתגלמו האותיות, ויוצאות אותיות אחרות כמו אלו. ועל זה יש אלפא ביתא של אותיות עליונות גדולות, ויש אלפא ביתא של אותיות קטנות. א' הוא אָחד, וסוד של אָחד, יוצא ומתגלם בסוד שלמטה, האיברים העליונים שמתחברים באחד, והם אחד. ועם כל זה אינו אלא איבר אחד. משום שכשיוצאת א' ונתנת בראש, יוצאת באותו הדיוקן של האחרים הללו שהצטרכו להתחבר עמו, וכשיוצאת א', מראה לשתי הדרגות האחרות שהצטרכו להתחבר עמו, שהם השמאל והאמצע, וכלם נאחזים יחד, ונראים בדיוקן שלו. כיון שנמצאו והתישבו במקומם אותם שני האיברים האחרים, חוזרת א' ומתישבת במקומה בראש, בצד הימין.

סוד ובאור האותיות ופנימיותן כנגד ששים רבוא

איך עשה הקדוש ברוך הוא? כשיצאו האותיות, האות הראשונה שיצאה, הראש לכל האותיות, היא א'. מה עשה הקדוש ברוך הוא? התעטף באותה האות וברא שמים. ובאות הזו ברא הקדוש ברוך הוא את סוד היחוד, שהם שלש דרגות, והם שמים, סוד אחד, כמו שבארנו, והרי זה נתבאר. כיון שנבראו שמים בסוד הזה, טרם שנקרשו ולא הגלידו השמים, שהרי

לתת השכל וחכמה ומדע לכל הגוף ולהסיע כל הגוף, ולתת חדוה למעלה ולמטה הכל כראוי. עשרים ושתים אותיות הם הכלל של סוד הגוף, וכלם התחלקו באיברי הגוף. ומסוד האותיות הגוף נשלם. נשארו אותיות אחרות, שהן עשר. שתיים עשרה אותיות הן ראשונות, שאותם האיברים קיומו של כל הגוף, שיהיה כל איבר ואיבר על תקונו. ואף על גב שיש בהם באותיות אותיות שנראות בזכר, ואותיות שנראות בנקבה. כמו א' זכר, ב' נקבה. ג' זכר, ד' נקבה. ה' נקבה, ו' זכר. וכן כל האותיות האחרות, מהן כלולות בזכר, ומהן כלולות בנקבה. ואם תאמר, אם כך, איך נבנה אדם בסוד של עשרים ושתים אותיות? שהרי כשמסתכלים, ונבחרו האותיות שהצטרכו וראויות היו לזכר - אין, רק שתיים עשרה, כנגד שנים עשר איברים! אלא ודאי, כל האותיות כלולות בסוד של זכר, ואותם עשרים ושתים אותיות - אותיות זכריות ואותיות נקביות. משום שכל האיברים, יש איבר באותם פרקים, שהם כלולים זה עם זה ונכנסים זה בזה. מי שנכנס הוא זכר, והוא שמקבל אותו בתוכו היא הנקבה. בכל האיברים יש זכר ונקבה, ונכנסים זה בזה כזכר בנקבה. ומשום כך, כל האותיות עולות בסוד של זכר ונקבה. וכל האותיות צריכות אלו את אלו, ולהתחבר אלו באלו. (א"ב ג"ד ה"ו, אחד זכר ואחד נקבה) נכנס זה לזה כמו זכר בנקבה. עשרים ושתים אותיות אחרות כלולות בנקבה למטה, והן

כה נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי צדיק נעזב וזרעו מבקש להם: כו כל היום

זוהר תהלים

אף כף האותיות, כשהתמלאו עולים לששים. אלף בית גימל דלת הא וזין חית טת יוד כף למד מם נון סמך עין פא צדי קוף ריש שין תו. אלו הם עלית האותיות לששים רבוא, כדי שתהיה שלמות בסוד האותיות בכל האיברים. נשארו עדין שתים עשרה אותיות, והן מם הסתומה, צדי ארפה, נון, פא, כף, והן האותיות האחרות הכפולות מנצפ"ך. והן עולות לשתיים עשרה אותיות. וכשכל האותיות נשלמו, עולות לשבעים אותיות אותיות, סוד השם הקדוש שהקדוש ברוך הוא נקרא בהן. חשבון ישראל שבעים נפש, ושתי אותיות שהם עדים בתוכם, ונכללות בהם, והן י"ה, שכתוב (תהלים קכב) ששם עלו שבטים שבטי י"ה עדות לישראל. ועל זה הסוד, הראובני השמעוני. והרי פרשוה, וכלן עולות לשבעים ושתיים. כמו כן אלפ"א בית"א, שכל האותיות עולות לסוד של שבעים ושתיים אותיות, שהכל יהיה סוד של גוף שלם, הסוד של אדם, סוד המרכבה העליונה, סוד השם החקוק. משום כף כל האותיות עולות בעלית המרכבה העליונה בדיוקנם וגופם, שהכל יהיה סוד אחד פראוי. כל האותיות כשמתחברות ונחקקות בחקיקותיהן בסוד של שבעים ושתיים אותיות חקוקות, נעשות כלן גוף אחד.

נער הייתי גם זקנתי - למדנו הפסוק הזה
אמר אותו שרו של עולם

נער הייתי גם זקנתי (לו, כה): נזוהר -

היו טמירים בתוך המים, הסוד של האות א', שהיא לימין. לאחר שנקרשו מתוך המים, יצאה האות ו', מצירת בציוור של התגלמות בדיוקן של אדם. ועם כל זה לא נחסר מאותו דיוקן של האות א' כלום, וחזרה והתישבה במקומה. התחיל האור של האות הזו להאיר מראש העולם לסוף העולם. גנו את אורו באות אחרת, ועשה לאות הזו בי"ת אחד, לגנו אורו בתוכו, ונגנו אותו אור בתוכו. ומהשעה ההיא נגנו ונטמן, ולא יצא לעולם, פרט לשביל דק אחד, שנמשך חוט אחד ממנו, וממנו נזון העולם ועומד במקומו. מן האות הזו נבנה הכל. מהאות הזו נזון הכל. באות הזו שמר הקדוש ברוך הוא את ישראל ושבר את שונאיהם לפניהם. זהו שכתוב (שמות טו) ימינה ה' נאדרי בכח ימינה ה' תרעץ אויב. בשעה שגרמו החטאים, מה כתוב? (איכה ב) השיב אחר ימינו. אז באותו הזמן גלו ישראל מן הארץ, ושלטו בהם שונאיהם. א' התישבה בזרוע, בסוד ותקף וכח, שהם שני צדדים אחרים שהחזיקו בו, והיא זרוע הימין. ב' נכללה בתוכה, וכונסת אותה כנגדה, כנקבה שנקנס לתוכה זכר. משום כף כל האותיות, אחת זכר ואחת נקבה. א' התפשטה לאותיות אחרות, ונשלמו בשלמות, לטל שתי דרגות אחרות אלף, להיות השלמות שלו. וזה סוד והחונים עליו מטה פלוני. והחונים עליו - שתי דרגות באחת. עד שעולות האותיות לששים רבוא, כחשבון שבטי ישראל, שהם שנים עשר, ועולים לששים רבוא.

חֹזֵן וּמְלֹחֵה זֹרְעוֹ לְבָרְכָהּ: כִּי סוּר מִרְעֵה וַעֲשֵׂה טוֹב וַיִּשְׁכֵּן לְעוֹלָם: כֹּה בִּי יְהוָה אֱהָב מִשְׁפָּט וְלֹא יַעֲזֹב אֶת חֲסִידָיו לְעוֹלָם נִשְׁמְרוּ וְזֹרַע רְשָׁעִים נִכְרַת: כִּי צַדִּיקִים יִירָשׁוּ אֶרֶץ וַיִּשְׁכְּנוּ לְעַד עַלְיָהּ: לִפִּי צַדִּיק יִהְיֶה חֲכָמָה וּלְשׁוֹנוֹ תִּדְבֵר

זוהר תהלים

בראשית פ' לך לך (דף צה.) אי לך ארץ שמלכך נער - זו הארץ שלמדנו, שלמדנו, כל שאר ארצות שאר העמים עובדי עבודה זרה, נתנו לגדולים מגנים שממנים עליהם. ומעל לכלם ההוא שכתוב בו (תהלים לו) נער הייתי גם זקנתי. ולמדנו, הפסוק הזה אמר אותו שרו של עולם, ועל כן כתוב אי לך ארץ שמלכך נער. אוי לעולם שיונק מהצד הזה. וכשישראל בגלות, יונקים כמי שיונק מרשות אחרת.

אָיָא זֶה אַחוֹז לְמַעְלָה וְלֹא נַעֲזֹב לְעוֹלָמִים. בְּזִמְן אַחַר לֹא נַעֲזֹב מִהֲנַקְבָּהּ, אַחוֹז לְמַעְלָה וְאַחוֹז לְמַטָּה. אַחוֹז לְמַעְלָה - בְּזִמְן שֶׁל הַגְּלוּת. בְּזִמְן אַחַר אוֹחֵז אֶת שְׁנֵי הַצְּדָדִים, לְמַעְלָה וּלְמַטָּה, וּלְעוֹלָם אֵינוֹ נַעֲזֹב.

"צַדִּיקִים יִירָשׁוּ אֶרֶץ וַיִּשְׁכְּנוּ לְעַד עַלְיָהּ"

(לו, כט): [זוהר תורה; זוהר חלק א' דף קנג:] אמר רבי שמעון בוא וראה התעוררות האהבה של כנס"ת ישראל ל הקדוש ברוך הוא נשמותיהם של הצדיקים למטה מעוררים לה, לפי שהם באים מצד המלך מצד של בחינת זכר, והתעוררות הזאת מגיע להשכינה מצד בחינת זכר ונתעורר אהבה, נמצא שבחינת זכר מעורר חביבות ואהבה להשכינה, ובכן היא נקשרת באהבה אל הקדוש ברוך הוא, כדמיון זה השתוקקות מדת המלכות להעלות מים תחתונים לעומת מים עליונים אינה אלא בנשמותיהם של צדיקים, זכאים הם הצדיקים בעולם הזה

נער הייתי גם זקנתי (לו, כח): [זוהר - בראשית פ' ויצא (דף קסב.)] עוד שאל רבי ייסא ואמר, כתוב (תהלים לו) נער הייתי גם זקנתי וגו'. הפסוק הזה פירושו ששרו של עולם אמר אותו. הוא אמר אתו בְּחֲכָמָה יוֹתֵר מִמָּה שְׁחֹשְׁבִים בְּנֵי אָדָם. אמר לו, בני, יפה הוא, שהרי ביחוד הקדוש נאמר נער הייתי גם זקנתי. וכך הוא, ולא ראיתי צדיק נעזב - זה השבח של היחוד שלא נמצא יום ללא לילה, שהנה הלילה תמיד נמצא בו, והצדיק אחוז למעלה ואחוז למטה.

וְזָרְעוּ מִבְּקֶשׁ לֶחֶם, מֵהוּא? אֵלָּא בְּשַׁעַה שְׁזֹרֵק וְנִשְׁפַּע הַזֶּרַע, אֵינוֹ תוֹבֵעַ אֶת הַנְּקֵבָה, שְׁהָרִי הִיא שׁוֹרָה עִמוֹ, שְׁאִין נִפְרָדֶת מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים וּזְמִינָה הִיא אֲצִלוֹ, שְׁהָרִי אֵין זֶרַע שׁוֹפֵעַ אֵלָּא בְּשַׁעַה שֶׁהַנְּקֵבָה זְמִינָה, וְהַשׁוֹקֵת שְׁנִיָּהֶם יַחַד בְּדַבּוּק אֶחָד,

מִשְׁפָּט: לֹא תִזְרַת אֱלֹהֶיךָ בְּלִבּוֹ לֹא תִמְעַד אֲשֶׁרֶיךָ: לֵב צוֹפֵה רָשָׁע לְצַדִּיק
 וּמִבְּקֵשׁ לְחַמּוֹתָיו: לֵן יְהוָה לֹא יַעֲזֹבֵנִי בְיָדוֹ וְלֹא יִרְשָׁעֵנִי בְּהַשְׁפָּטוֹ:
 לֵד קָנֹה אֶל יְהוָה וְשָׁמֵר דְּרָבּוֹ וִירוֹמָמְדָה לְרִשְׁתֵּי אֶרֶץ בְּהַפְרֵת רִשְׁעִים
 תִּרְאָה: לֵה רְאִיתִי רָשָׁע עָרִיץ וּמִתְעַרֵּה בְּאַזְרָח רַעְנָן: לוֹ וַיַּעֲבֹר וְהִנֵּה אֵינְנִי
 וְאִבְקָשְׁהוּ וְלֹא נִמְצָא: לוֹ שָׁמֵר תָּם וְרָאָה יִשְׂרָאֵל בִּי אַחֲרִית לְאִישׁ שָׁלוֹם:
 לֵה וּפְשָׁעִים נִשְׁמְדוּ יַחַדוּ אַחֲרִית רִשְׁעִים נִבְרַתָּה: לט וְתִשְׁוַעַת צַדִּיקִים מִיְהוָה
 מְעֹזֶם בְּעַת צָרָה: מ וַיַּעֲזֹרֵם יְהוָה וַיַּפְלִטֵם וַיַּפְלִטֵם מִרִשְׁעִים
 וַיִּוְשָׁעֵם בִּי חֲסוּ בִּי:

זוהר תהלים

ובעולם הבא, שעליהם מתקיימים עליונים ותחתונים, ועל כן: "וצדיק יסוד עולם" (משלי י, כה) כתבו סתם וסוד של הכל שהצדיק הוא יסוד למעלה, והוא יסוד למטה, וכנסת ישראל נכללת מן צדיקים מלמעלה ומלמטה. צדיק מצד זה וצדיק מצד זה יורשים אותה, זהו שכתוב: "צדיקים יירשו ארץ", "יירשו ארץ" ודאי, בוא וראה הצדיק יורש לה לזאת הארץ וממשיך עליה ברכות בכל יום, ונשפע לה ממתקים ומעדנים בהמשכה עליונה שנמשך אליה, והרי נתבאר הענין.

זיו הזוהר

המלכות, והרי זה כח המשפיע שלהם מלמטה במדת המלכות, ועל ידי זה הצדיק שלמעלה שהוא היסוד משפיע בהמלכות שפע ממעל.

סה. סתם עולם יש לדורש על עולם הזה וגם על עולם העליון. סו. פירוש על יסוד היינו כח המשפיע, והצדיק שלמטה מעורר בעבודתו מיון נוקבין במדת

לח א מזמור לדוד לחזקיר: ב יהוה אל בקצףך תוכיחני ובחמתך תיפּרני: ג פי חציו נחתו בי ותנחת עלי ידך: ד אין מתם בכשרי מפני ועמך אין שלום בעצמי מפני הפאתי: ה פי עונתי עברו ראשי במשא כבוד וכברו מפני: ו הכאישו נמקו חבורתי מפני אולתי: ז נעויתי שחתי עד מאד כל היום קדר הלכתי: ח פי כסלי מלאו נקלה ואין מתם בכשרי: ט נפונותי ונדביתי עד מאד שאנתי מנחמת לפי: י אדני נגדך כל תאנתי ואנחתי מן לא נסתרה: יא לפי סחרחר עזבני כחי ואור עיני גם הם אין אתי: יב אחבי ורעי מנגד נגעי יעמדו וקרובי מרחק עמדו: יג וינקשו מבקשי נפשי ודרשי רעתי דברו הוות ומרמות כל היום יהנו: יד ואני כחרש לא אשמע וכלם לא יפתח פיו: טו ואהי כאיש אשר לא שמע ואין בפיו תוכחות: טז פי לך יהוה הוצלתי אתה תענה אדני אלהי: יז פי אמרתי פן ישמחו לי כמוט רגלי עלי הגדילו: יח פי אני לצלע נכון ומכאובי נגדי תמיד: יט פי עוני אניד אראג מחפאתי: כ ואיבי חיים עצמו ורבו שנאי שקר: כא ומשלמי רעה תחת טובה ישמנוני תחת (רדופ) רדפי טוב: כב אל תעזבני יהוה אלהי תרחק מפני: כג הושה לעזרתי אדני תשועתי:

שימוש תהלים

אם יעץ עליך רע

ה' אל בקצף תוכיחני וגו' (לח, ב): [שימוש תהלים לפרק לח]. להנצל מלשון הרע שסופר מזמור. ואם יעץ איש בליעל עליך רע קום בשחרית וצא לאויר לצלי יתיה. ושם שלו א"ה.

זוהר תהלים

"ומשלמי רעה תחת טובה ישמנוני תחת רדפי טוב" (לח, כא): [זוהר חלק א' דף רא]. אמר רבי יוסי כתוב "אל תאמר אשלמה רע קנה לה' וישע לך" (משלי כ, כב), התחלת המקרא אזהרה שלא ישלם אדם רע למי שעשה לו טובה, כמו שכתוב: "ומשלמי רעה תחת טובה וגו'", לפי שכתוב: "משיב רעה תחת טובה לא תמוש רעה מביתו" (משלי יז, יג), וסוף המקרא מזהיר אפילו למי ששלמו לו רעה

תחת טובה שעשה למי, שאין לו לשלם רעה תחת הרעה שהוא ששלמו לו, אלא "קנה לה' וישע לך" (משלי כ, כב).

"חוששה לעזרתי אדני תשועתי" (לח, כג): [זוהר חלק ב' דף טז]. אמר רבי חייא בוא וראה שבכל מקום הקדוש ברוך הוא תובע עלבון הצדיקים יותר מעל שלו, שהרי כמה הם בני העולם שמחרפים ומגדפים למעלה, כגון שנחריב חרף וגדף ואמר: "מי בכל אלהי הארצות וגו'"

— ❧ — זוהר תהלים ❧ —

מה כתוב: "וַתִּיבֶשׂ יָדוֹ וּגְוֹ" (מלכים א' יג, ד) ולא יכל להשיבה אליו, פרעה חרף וגדף ואמר: "מִי ה' אֲשֶׁר אֶשְׁמַע בְּקִלּוֹ" (שמות ה, ב), והקדוש ברוך הוא לא תבע ממנו אלא על סירובו מלשלח את ישראל, זכאים הם הצדיקים שהקדוש ברוך הוא חפץ בכבודם יותר מעל שלו.

(מלכים ב' יח, לה), והקדוש ברוך הוא מחל ולא תבע ממנו, וכיון שהושיט ידו על חזקיה מה כתוב: "וַיֵּצֵא מִלְּאֲךָ ה' וַיִּךְ בְּמַחְנֶה אֲשׁוּר וּגְוֹ" (שם יט, לה), ירבעם בן נבט היה עובד עבודה זרה ומקטר אליה ומזבח אליה, והקדוש ברוך הוא לא תבע ממנו, וכאשר בא עדו הנביא וניבא עליו והושיט ירבעם ידו לנגדו,

ז' לחודש

ל א לְמַנְצַחַת (לִידִיתוֹן) לִידוֹתוֹן מִזְמוֹר לְדָוִד: ב אִמְרָתִי אֲשַׁמְרָה דְרָכֵי מַחְטָא בְּלִשׁוֹנִי אֲשַׁמְרָה לְפִי מַחְסוֹם בְּעַד רָשָׁע לְנַגְדִי: ג נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב וּכְאֹבֵי נְעֶפֶר־י: ד חֵם לְבִי בְּקִרְבִי בְּחִינֵי תִבְעַר אִשׁ דְּבַרְתִּי

שימוש תהלים

למתענה

אמרתי אשמרה וגו' (לט, ב): [שימוש תהלים לפרק לט]. קום בעלות השחר ותצא לאויר ותאמר שבעה פעמים עם השם תתעלה ושם שלו הוא ה"י. ה' מן "השע מומני, י' מן "אמרתי.

זוהר תהלים

נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב וּכְאֹבֵי נְעֶפֶר - פְּסוּק זֶה אִמְרָה אוֹתוֹ כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת

נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב וּכְאֹבֵי נְעֶפֶר (לט, ב): [זוהר - בראשית 9'

בראשית (דף 97 ב) אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתוּב (תהלים לט) נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב וּכְאֹבֵי נְעֶפֶר. נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה, פְּסוּק זֶה אִמְרָה אוֹתוֹ כְּנִסְת יִשְׂרָאֵל בְּגָלוֹת. מָה הַטַּעַם? בְּגָלָל שְׁקוּל מְנַהֵיג אֶת הַדְּבָר, כִּינּוּן שֶׁהִיא בְּגָלוֹת. קוּל נִפְרָד מִמֶּנָּה, וְדְבָר לֹא נִשְׁמַע, וְעַל זֶה נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה וְגו'. מָה הַטַּעַם? בְּגָלָל שֶׁהַחֲשִׁיתִי מְטוֹב, שְׁלֹא הוּלָךְ קוּל אִתָּה. וְיִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים (שם סה) לָךְ דוּמְיָה תִּהְיֶה. מָה זֶה דוּמְיָה? זוֹ תִּהְיֶה לְדָוִד, שֶׁהִיא דוּמְיָה בְּגָלוֹת וְשׁוֹתֶקֶת כְּלִי קוּל. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מָה זֶה לָךְ? בְּגָלָלָךְ הִיא דוּמְיָה וְשׁוֹתֶקֶת שֶׁהִסְתַּלַּק מִמֶּנָּה קוּל.

בשש מאות שנים לאַלף הששי יפתחו שערי החכמה למעלה ומענינות של חכמה למטה

נְאֻלְמָתִי דוּמְיָה הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב וּכְאֹבֵי נְעֶפֶר (לט, ב): [זוהר - בראשית 9'

שְׁלֹשָׁה הֵם שְׁגוּרִים רְעָה לְעֶצְמָם אַחַד מֵהֶם זֶה - מִי שְׁמַקְלָל עֲצָמוֹ

אִמְרָתִי אֲשַׁמְרָה דְרָכֵי מַחְטָא בְּלִשׁוֹנִי אֲשַׁמְרָה לְפִי מַחְסוֹם בְּעוֹד רָשָׁע

לְנַגְדִי (לט, ב): [זוהר - ויקרא 9' פנחס (דף רמ"ו)]. וּבַחֲבוּר הַקְּדוּמוֹן, שְׁלֹשָׁה הֵם שְׁגוּרִים רְעָה לְעֶצְמָם - שְׁנַיִם בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְאַחַד בְּעוֹלָם אַחֵר. וְאֵלוֹ הֵם: מִי שְׁמַקְלָל עֲצָמוֹ, שְׁלַמְדָּנוּ, מְמַנֶּה אֶחָד מִפְּקָד לִפְנֵי הָאֲדָם, וּבִשְׁעָה שְׁמַקְלָל עֲצָמוֹ אוֹתוֹ הָאֲדָם, מְמַנֶּה זֶה, וְשִׁבְעִים אַחֵרִים שְׁמַמְנִים תַּחְתָּיו, נוֹטְלִים אוֹתוֹ דְּבוֹר וְאוֹמְרִים אָמֵן, וּמַעֲלִים אוֹתָהּ לְמַעַלְה וְדָנִים אוֹתָהּ, וְהוּא רוֹדֵף אַחֲרָיו עַד שְׁעוֹשָׂה אוֹתוֹ וּמְשַׁלֵּם לוֹ אוֹתוֹ דְּבוֹר. מִי לָנוּ גְדוֹל מִמֶּשָׁה, שְׁאָמַר (שמות לב) וְאִם אֵין מִחְנִי נָא מִךְ אֲשֶׁר כְּתַבְתָּ, וְאָמַר לְצַרְךָ, וְאָף עַל גִּב שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲשֶׂה רְצוֹנוֹ, עִם כָּל זֶה לֹא נִצּוֹל מֵעֲנֹשׁ, וְהָרִי נִתְבָּאָר שְׁלֹא נִזְכַּר בְּפִרְשַׁת וְאִתָּה תִּצְוֶה, וְנִמְחָה מִשָּׁם. וְהָרִי פִּרְשׁוּהוּ. מִי לָנוּ גְדוֹל מִדָּוִד הַמְּלִךְ שְׁאָמַר (תהלים לט) אִמְרָתִי אֲשַׁמְרָה דְרָכֵי מַחְטָא בְּלִשׁוֹנִי אֲשַׁמְרָה לְפִי מַחְסוֹם בְּעוֹד רָשָׁע לְנַגְדִי. מָהוּ בְּעוֹד רָשָׁע לְנַגְדִי? הַמְּמַנֶּה הֵהוּא הַמְּפָקֵד עַל זֶה, וְלוֹקַח הַדְּבָר הֵהוּא לְקַלְקַל לוֹ לְאָדָם.

בְּלִשׁוֹנִי: הַ הַחֲדִיעֲנִי וְהַחֲזִיקֵנִי קָצִי וּמִדַּת יָמֵי מַה הִיא אֲדַעַח מַה חָדַל אָנֹכִי:
וְהַיָּה מַפְחוֹת נִתְּתָה יָמֵי וְחֲלָדֵי כִּאֲשֶׁר נִגְדָה אֵף כָּל הַכֵּל כָּל אָדָם נֹצֵב סִלָּה:

— זוהר תהלים —

מְכַשְׁמְעָרִיב הַשֶּׁמֶשׁ לְהַכְנִס לְשַׁבַּת, אֵף כֶּף
גַּם, וְסִימָן לְדָבָר - (בראשית ז) בְּשַׁנְת שֶׁשׁ
מֵאוֹת שָׁנָה לַחַיִּי נַח וְגו' נִבְקְעוּ כָּל מַעֲיָנוֹת
תְּהוֹם רַבָּה.

שְׁנֵי קִצִּים הֵם אֶחָד לְיָמִין וְאֶחָד לְשְׂמָאל -
צְדִיקִים וְרָשָׁעִים

הַחֲדִיעֲנִי ה' קָצִי וּמִדַּת יָמֵי מַה הִיא
אֲדַעַח מַה חָדַל אָנֹכִי (למ, ה). [זוהר

- בראשית 9' נח (97 ג.נ.) רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח,
(תהלים לט) הַחֲדִיעֲנִי ה' קָצִי וּמִדַּת יָמֵי מַה
הִיא אֲדַעַח מַה חָדַל אָנֹכִי. אָמַר דּוֹד לְפָנָי
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: שְׁנֵי קִצִּים הֵם, אֶחָד
לְיָמִין וְאֶחָד לְשְׂמָאל, וְהֵם שְׁתֵּי דְרָכִים
לְלֶכֶת בָּהֶם בְּנֵי אָדָם לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם. קֵץ
לְיָמִין - שְׁכָתוֹב (דניאל יב) לְקֵץ הַיָּמִין. וְקֵץ
לְשְׂמָאל - שְׁכָתוֹב (איוב כח) קֵץ שָׁם לַחֲשָׁךְ
וּלְכָל תַּכְלִית הוּא חוֹקֵר [אבן אפל וצלמות,

מַה זֶה וּלְכָל תַּכְלִית הוּא חוֹקֵר? מִי הוּא הַחוֹקֵר?
אֵלָּא אוֹתוֹ קֵץ לְשְׂמָאל שֶׁמַּחֲשִׁיךְ פְּנֵי הַבְּרִיּוֹת.
מַהוּ וּלְכָל תַּכְלִית? בְּזִמָּן שֶׁשְׂרוּי הַדִּין עַל
הָעוֹלָם לְהַשְׁמִיד - אֲבָן אֶפֶל וְצִלְמוֹת. קֵץ
שָׁם לַחֲשָׁךְ - זֶה מִלְּאֵף הַמּוֹת, זֶה נִחַשׁ. קֵץ
כָּל בָּשָׂר, קֵץ שָׁם לַחֲשָׁךְ, שֶׁהָרִי מֵצַד שֶׁל
הַתּוֹךְ הַזֶּהב הוּא בָּא. וּלְכָל תַּכְלִית - בְּזִמָּן
שֶׁדִּין שְׂרוּי עַל הָעוֹלָם, הוּא חוֹקֵר לְהִיּוֹת
קְטָגוֹר לְעוֹלָם לְהַחֲשִׁיךְ פְּנֵי הַבְּרִיּוֹת. קֵץ
לְיָמִין, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ שְׁכָתוֹב לְקֵץ הַיָּמִין.
אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְדִנְיָאֵל: וְאַתָּה
לֵךְ לְקֵץ וְתָנוּחַ. אָמַר לוֹ: מְנוּחָה בְּעוֹלָם

וִירָא (ד קי.ו.) אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּמוֹ זֶה כְּתוּב
(ישעיה ס) אָנֹכִי ה' בְּעַתָּה אֲחִישְׁנָה. מַהוּ
בְּעַתָּה? בְּעַת ה'. שְׁתָּקוּם מִן הָעֶפֶר, אֲזַ
אֲחִישְׁנָה. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְעַם כָּל זֶה, יוֹם
אֶחָד הִיא כְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הָעֶפֶר וְלֹא
יֹוֹתֵר. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כֶּף אָמְרוּ, אֲבָל בֵּא
רְאֵה הַסּוֹד שֶׁלְמַדְנוּ. בְּשַׁעַה שְׁכָנַסַּת יִשְׂרָאֵל
גָּלְתָה מִמְּקוֹמָהּ, אֲזַ אוֹתִיוֹת הַשֶּׁם הַקְדוּשׁ
כְּבִיכּוֹל נִפְרְדוּ, שְׁנִפְרְדָה ה"א מִן וְא"ו,
וּמִשׁוּם שְׁנִפְרְדוּ מַה כְּתוּב? (תהלים לט)
נֶאֱלַמְתִּי דוּמִי"ה, מִשׁוּם שֶׁהִסְתַּלַּק וְא"ו
מִה"א וְקוֹל לֹא נִמְצָא, אֲזַ הַדְּבוּר נֶאֱלָם,
וְלִכְּנֵן הִיא שׁוֹכְכַת לְעֶפֶר כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם
הַזֶּה שֶׁל ה"א. וּמִיָּהוּ? הָאֵלֶף הַחֲמִישִׁי.
וְאֵף עַל גַּב שֶׁהִקְדִּימָה בְּגִלוֹת עַד שֶׁלֹּא
נִכְנַס אוֹתוֹ הָאֵלֶף הַחֲמִישִׁי, הַסּוֹד שֶׁל ה"א.
וּכְשִׁיבָא הָאֵלֶף הַשְּׁשִׁי, שֶׁהוּא הַסּוֹד שֶׁל
וְא"ו, אֲזַ וְא"ו יָקִים אֶת ה"א.

בְּזִמָּן שֶׁשׁ פְּעָמִים עֲשָׂר שְׁשִׁים נִפְשׁ, אֲזַ
שְׂרָמוֹת שֶׁל וְא"ו עֲשָׂר פְּעָמִים, וְא"ו
שֶׁשׁ פְּעָמִים עֲשָׂר, [שוא"ו] וְא"ו עוֹלָה
[בעשר] בִּי, וְא"ו יוֹרֶדֶת בְּה"א. נִשְׁלַמְת
וְא"ו בְּתוֹךְ עֲשָׂר שֶׁשׁ פְּעָמִים, אֲזַ הֵם
שְׁשִׁים לְהִקְיָמָה מִהָעֶפֶר. וּבְכָל שְׁשִׁים
וְשְׁשִׁים מֵאוֹתוֹ הָאֵלֶף הַשְּׁשִׁי מִתְחַזְקַת
ה"א, וְעוֹלָה בְּדִרְגוֹתֶיהָ לְהִתְחַזֵּק. וּבְשֶׁשׁ
מֵאוֹת שְׁנַיִם לְאֵלֶף הַשְּׁשִׁי יִפְתָּחוּ שְׁעָרֵי
הַחֲכֵמָה לְמַעֲלָה וּמַעֲיָנוֹת שֶׁל חֲכֵמָה
לְמַטָּה, וְיִתְתַּקֵּן הָעוֹלָם לְהַכְנִס לְשִׁבְעֵי.
כְּמוֹ בֶּן אָדָם שֶׁמַּחֲקֵן בְּיוֹם שְׁשִׁי

ז אף בצלם יתהלך איש אף הכל יהמיון יצבר ולא ידע מי אספם: ה ועתה מה

— זוהר תהלים —

אמר רבי יהודה, הרי שמעתי מרבי שמעון שפסוק זה נאמר על אותם הימים שנגזרו עליו מאדם הראשון, שהם שבעים, שהרי נאמר שחיים בכלל לא היו לו, אלא שאדם נתן לו מאותם ימים שלו שבעים שנים. וסוד זה, וילון לא משמש כלום, והלבנה לא מאירה כלל מעצמה, ושבעים שנים מאירות לה בכל צדדיה, והם חיי דוד סתם. ועל זה רצה דוד מהקדוש ברוך הוא לדעת סוד זה, ועל מה אין חיים ללבנה מעצמה, ולדעת את העקר שלה.

ומדת ימי מה היא - זוהי דרנה [של העולם] עליונה נסתרת שעומדת על כל אותם הימים שהם חיים שלה, מקום שמאיר לכל. אדעה מה חדל אני - אמר דוד, אדע על מה חדל אני אור מעצמי ונמנע ממני כשאור כל אותם האורות העליונים שיש להם לכלם חיים, ואני על מה אני חדל ועל מה נמנע ממני. וזהו מה שרצה דוד לדעת, ולא נתנה לו רשות לדעת.

באתי אליך לבקש ממך שלשה דברים. אחד - שכאשר תאמר דברי תורה ותזכיר מאותם דברים שאני אמרתי שתאמר אותם בשמי. ומעשה פטירת רבי יצחק

אף בצלם יתהלך איש אף הכל יהמיון יצבר ולא ידע מי אספם (למ, ט): [זוהר - בראשית פ' ויחי (דף ע"ב)] רבי יצחק היה יושב יום אחד על פתחו של רבי יהודה והיה עצוב. יצא רבי יהודה ומצא אותו

הזה או בעולם ההוא? אמר לו: בעולם ההוא, כמו שנאמר ינחו על משכבותם. (דניאל יב) [ותעמד לגורלך לקץ הימיו, אמר לו, ' עולם? אמר לו, ותנוח]. אמר לו: בזמן שיקומו מהעפר, אקום ביניהם או לא? אמר לו: ותעמד. אמר לו: הרי ידעתי שיקומו כמות כמות, מהם של צדיקי אמת ומהם של רשעי העולם, ולא ידעתי עם מי מהם אקום. אמר לו: לגורלך. אמר לו: הרי אמרת ואתה לך לקץ. יש קץ לימין ויש קץ לשמאל, ולא ידעתי לאיזה קץ, לקץ הימין או לקץ הימין? אמר לו: לקץ הימין. גם כאן דוד אמר לקדוש-ברוך-הוא, (תהלים לט), הודיעני ה' קצי, מהו חלק גורלי. ולא נחה דעתו עד שהתבשר שיהיה לימין, שכתוב (שם ק) שב לימיני.

בן אדם כשזוכה בעולם הזה במעשים טובים הימים שלו מתרבים למעלה מאותו מקום שהוא מדת ימיו

הודיעני ה' קצי ומדת ימי מה היא אדעה מה חדל אני (למ, ה). [זוהר - בראשית פ' ויחי (דף ע"ב)] בא ראה, ימי בן האדם כשזוכה בעולם הזה במעשים טובים, הימים שלו מתרבים למעלה מאותו מקום שהוא מדת ימיו. פתח ואמר, (תהלים לט) הודיעני ה' קצי ומדת ימי מה היא וגו'. פסוק זה בארוהו. אבל בא ראה, קצי - זה קץ הימין, שנקשר בדוד. ומדת ימי מה היא - זהו שמתמנה (שיש ממנה) ממש על ימיו.

—== תהלים —==

שלא רגיל להכנס - לא יכנס. נכנסו רבי יצחק ורבי יהודה, קשר את מלאך המות בחוץ. התבונן רבי שמעון, וראה שעד עכשו טרם הגיע זמן, שהרי עד שמנה שעות של היום היה זמן. הושיבו לפני רבי שמעון והיה מלמדו בתורה. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בנו, שב על הפתח, ומה [ומי] שתראה אל תדבר עמו. אם ירצה להכנס לכאן, תשביע אותו שבועה שלא יכנס. אמר רבי שמעון לרבי יצחק, ראי את דמות אביך היום או לא? שהרי שנינו בשעה שאדם מסתלק מן העולם, אביו וקרוביו נמצאים שם, ורואה אותם ונדע להם, וכל אותם שהיה מדורו עמם שבאותו עולם בדרגה אחת, כלם מתכנסים ונמצאים עמו, והולכים עם נשמתו עד המקום שתשרה במקומה. אמר, עד עכשו לא ראיתי. בין כך קם רבי שמעון ואמר, רבון העולם, נודע רבי יצחק אצלנו, והוא מאותן שבע עינים של כאן. הרי אחזתי אותו ותן לי. יצא קול ואמר: כסא אדוננו קרבה בכנפי רבי שמעון, הרי הוא שלך ועמך יבא בזמן שתכנס לשרות בכסאך. אמר רבי שמעון, ודאי. בין כך ראה רבי אלעזר שהיה מסתלק מלאך המות, ואמר, אין גזר דין במקום שמצוי רבי שמעון בר יוחאי. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בנו, תכנס לכאן ואחז ברבי יצחק, שהרי ראיתי בו שהוא פוחד. נכנס רבי אלעזר ואחז בו, ורבי שמעון החזיר פניו ולמד תורה.

נרדם רבי יצחק וראה את אביו. אמר לו, בני, אשרי חלקך בעולם הזה ובעולם הבא, שהרי בין העלים של עץ

בשער שלו שהיה יושב ועצוב. אמר לו, מה יום זה משאר ימים? אמר לו, באתי אליך לבקש ממך שלשה דברים. אחד - שכאשר תאמר דברי תורה ותזכיר מאותם דברים שאני אמרתי, שתאמר אותם בשמי, כדי להזכיר את שמי. ואחד - שתזכה את יוסף בני בתורה. ואחד - שתלך לקברי כל שבעת הימים ותבקש בקשתך עלי. אמר לו, מנין לך? אמר לו, הרי נשמתי מסתלקת ממני בכל לילה, ולא מאירה לי בחלום כמו שהיתה בתחלה. ועוד, שכאשר אני מתפלל ומגיע לשומע תפלה, אני משגיח בצלמי שבפתל ולא רואה אותו, ואמרתי, הואיל והצלם העבר ולא נראה, שהרי הפרוז יוצא ומכריז, שכתוב (תהלים לט) אך בצלם יתהלך איש - כל זמן שצלם האדם לא יעבר ממנו, יתהלך איש ורוחו עומדת בתוכו. כשהעבר צלם האדם ולא נראה, אז הוא מעבר מהעולם הזה. אמר לו, ומכאן שכתוב (איוב ח) כי צל ימינו עלי ארץ. אמר לו, כל הדברים הללו שאתה רוצה שאני אעשה, אבל אבקש ממך, שבאותו עולם תברר את מקומי אצלך כמו שהייתי בעולם הזה. בכה רבי יצחק ואמר, בבקשה ממך שלא תפרד ממני כל הימים הללו.

הִיָּכוּ לרבי שמעון, מצאוהו שהיה יושב ועוסק בתורה. זקף עיניו רבי שמעון וראה את רבי יצחק, וראה את מלאך המות שרץ לפניו ורוקד לפניו. קם רבי שמעון, ואחז ביד רבי יצחק. אמר, גזרני שמי שרגיל להכנס - יכנס, ומי

— זוהר תהלים —

אמר לו, דְּבַר חֲדָשׁ שְׁמַעְתָּ? אָמַר לוֹ, וְדַאי.
אָמַר לוֹ. הַשְׁתַּטַּח לִפְנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן.

אך בצלם יתהלך איש - זה מלנה תמיד
את האדם מבוואו ועד צאתו

אך בצלם יתהלך איש אך הכל יהמיון
יצבר ולא ידע מי אספם (למ, ט): [זוהר

ויקרא פ' תוריע (דף מ"ג)] בא ראה, בשעה
שאדם בא להתקדש להזדוג בנקבתו
(בכונה) ברצון קדוש שלו, מתעוררת עליו
רוח (אחרת) קדושה, כלולה זכר ונקבה,
ורומז הקדוש ברוך הוא לשליח אחד
הממנה על הריגות בני האדם, ומפקיד
בידו אותה הרוח, ומודיע לו לאיזה מקום
יפקד אותו. זהו שכתוב (איוב א) והלילה
אמר הרה גבר. הלילה אמר לאותו ממנה:
הרה גבר מפלוגי. והקדוש ברוך הוא
מפקיד לו, את אותה הרוח, כל מה
שמפקיד, והנה פרשוה. אז יורדת רוח,
וצלם אחד עמה, אותו שעומד בדיוקנו
למעלה, באותו צלם נברא (התגדל), באותו
צלם הולך בעולם הזה. זהו שכתוב (תהלים
לט) אך בצלם יתהלך איש. בעוד שהצלם
הזה נמצא עם האדם, בצלם שלו עומד
בעולם הזה, שמתחברים כאחד (נמצא עמו
אדם עומד בעולם הזה, ושנים הם שמתחברים כאחד)
הוא עומד בעולם הבא, ושנים הם
שמחברים יחד. ושלמה המלך מזהיר את
בני האדם ואומר, (שיר ב) עד שיפוח היום
ונסו הצללים, שנים.

ובהכשפים של אשמדאי מצאנו,
שאותם שיודעים (שרצים)
לכשף כשפים מצד השמאל ולהדבק

החיים שבגן עדן נתון [אתה יושב] עץ גדול
וחזק בשני עולמות, והוא רבי שמעון בר
יוחאי, שהרי הוא אוהו אותך בענפיו.
אשרי חלקך בני. אמר לו, אבא, ומה אני
שם? אמר לו, שלשה ימים היו שכסו את
חדר משכבך, ותקנו לך חלונות פתוחים
להאיר לך מארבעת צדדי העולם, ואני
ראיתי מקומך ושמחתי, שאמרתי אשרי
חלקך בני, מחוץ לזה שעד עכשו לא זכה
בך בתורה. והרי עכשו היו עתידים לבא
אליו שנים עשר צדיקים מהחברים, ועד
שהיו יוצאים התעורר קול בכל העולמות:
מי הם החברים (השבילים) שעומדים כאן?
התעטרו בשביל רבי שמעון, בקשה בקש
ונתנה לו. ולא זה לבדו, שהרי שבעים
מקומות מתעטרים כאן בשבילו, ובכל
מקום ומקום פתוחים פתחים לשבעים
עולמות, וכל עולם ועולם נפתח לשבעים
רצים, וכל רץ ורץ נפתח לשבעים פתחים
עליונים, ומשם נפתחו דרכים לעתיק,
נסתר הכל, לראות באותה נעימות עליונה
שמאירה ומהנה לכל, כמו שנאמר (תהלים
פז) לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו. מה זה
ולבקר בהיכלו? הינו שכתוב (במדבר יב)
בכל ביתי נאמן הוא. אמר לו, אבא, כמה
זמן נתנו לי בעולם הזה? אמר לו, אין
רשות ולא מודיעים לאדם, אבל בהלולא
הגדולה של רבי שמעון תהיה עורף
שלחנו, כמו שנאמר צאינה וראינה בנות
ציון במלך בעטרה שעטרה לו אמו
ביום חתנתו וביום שמחת לבו. בין כך
התעורר רבי יצחק, והיה צוחק ופגיו
מאירים. ראה רבי שמעון, והסתכל בפניו.

זוהר תהלים

הכל. בא ראה, בשעה שהנשמה יורדת להכנס לו בעולם הזה, יורדת לגן העדן של הארץ, ורואה את כבודם של רוחות הצדיקים עומדים שורות שורות. אחר כך הולכת לגיהנם, ורואה את הרשעים שצווחים וי, ולא מרחמים עליהם. ובכל מעידים בה עדות, ואותו הצלם הקדוש עומד עליה, עד שיוצאת לעולם. כשיוצאת לעולם, מזדמן לה אותו הצלם, ומשתתף עמה, ומתגדל עמה, כמו שנאמר אך בצלם יתהלך איש. ובאותו הצלם משתתפים (נמצאים) מי האדם ותלויים בו. זהו שכתוב (איוב ח) כי תמול אגנחנו ולא נדע כי צל ימינו עלי ארץ. כי צל ימינו נדאי. ומיום שמתעברת האשה עד היום שמולידה, לא יודעים בני אדם את מעשי הקדוש ברוך הוא כמה הם גדולים וכמה הם עליונים. זהו שכתוב (תהלים קד) מה רבו מעשיך ה' גו'.

ישראל קדושים הצלם הזה קדוש ומקום קדוש הוא נמצא בתוכם. ולעובדי כוכבים ומזלות צלם מאותם המינים הרעים מצד הטמאה נמצא בתוכם

אך בצלם יתהלך איש אך הכל יהמיון יצבר ולא ידע מי אספם (לט, ז): [זוהר ח"ג פ' אמור דף ק"ד:] [יברא אלהים את האדם בצלמו. בו של שלמה המלך מצאנו, שבשעה שהזוג נמצא למטה, שולח הקדוש ברוך הוא דיוקן אחד כמו פרצוף אדם, רשום חקוק בצלם, ועומד על אותו זוג. ואלמלא נתנה רשות לעין לראות, רואה אדם על ראשו צלם אחד

בהם, יקום לאור הנר או במקום שיראו אותם הצלמים שלו, ויאמר אותם דברים שמתקנים לאותם הכשפים, ויקרא להם לאותם צדדים טמאים בשמות הטמאים שלהם, ויזמין (וישביע) הצלמים שלו לאותם שקורא, ויאמר שהוא מתתקן ברצונו להם למצותם, ואותו האיש יוצא מרשות רבונו, ופקדונו נותן לצד האחר. ובאותם דבורים של כשפים שהוא יאמר ויזמין (וישביע) אותם לצלמים, נראים שתי רוחות, ומתתקנים באותם צלמים שלו במראה של בני אדם, ומודיעים לו דברים להרע ודברים להיטיב לזמנים ידועים. ואלו שתי הרוחות שלא נכללו בכלל של גוף, עכשו נכללים בצלמים הללו, ומתתקנים בהם ומודיעים לו לאדם דברים להרע, וזהו שיוצא מרשות רבונו, ופקדונו נותן לצד הטמא.

בא ראה, אסור לאדם לזרק כלי הבית ולהפקידו לצד האחר, שלא צריך, או דבר אחר שכמותו (של ביתו לקבל אותו), שהרי כמה שומרי הכללים מזמנים לדבר ההוא לקבל אותו, ומאותו זמן לא שורים עליו ברכות, שהרי הוא מצד אחר. כל שכן מי שמזמין ברצונו על אותו הטוב העליון שלו, לאחר ולצד האחר, שהרי הוא מאותו שהזמין אותו.

ובשקרים ימי האדם לצאת מן העולם הזה, אותו הצלם העליון שנותנים לו, באה אותה רוח רעה שהיה נדבק בה בכל יום, ונוטלת אותו הצלם, ומתתקן בו והולך לו, ולא חוזר לאדם לעולמים. אז ידע שהרי הוא נדחה מן

קניתי אדני תזחלתי לך היא: ט מכל פשעי הצילני חרפת נבל אל תשימני:
 י נאלמתי לא אפתח פי כי אתה עשית: יא חסר מעלי נגעך מתגרת ידך אני
 בליתי: יב בתוכחות על עון יפרת איש ותמם בעש חמודו אך הכל בל אדם
 סלה: יג שמעה תפלתי יהוה ^ל ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש פי
 גר אנכי עמך תושב בכל אבותי: יד השע מפני ואבליגה בטרם אלך ואינני:

— זוהר תהלים —

רשום בפרצוף של אדם, ובאותו צלם
 נברא האדם. ועד שעומד (וטרם שעומד)
 אותו צלם ששלח לו רבנו על ראשו
 וימצא שם, לא נברא האדם. זהו
 שכתוב ויברא אלהים את האדם בצלמו.
 אותו הצלם מזדמן כנגדו עד שיוצא
 לעולם. כשיוצא, הוא מתגדל עם אותו
 צלם, באותו צלם הולך. זהו שכתוב
 (תהלים ט) אך בצלם יתהלך איש. והצלם
 הזה הוא מלמעלה. בשעה שאותן
 רוחות יוצאות ממקומן, כל רוח ורוח
 מתתקנת לפני המלך הקדוש בתקוני
 כבוד, בפרצוף שעומד בעולם הזה,
 ומאותו דיוקן תקון כבוד יוצא הצלם
 הזה. וזה שלישי לרוח, ומקדימה
 בעולם הזה בזמן שנמצא הזיווג. ואין
 לך זיווג בעולם שלא נמצא בתוכם צלם.
 אבל ישראל קדושים, הצלם הזה קדוש,
 וממקום קדוש הוא נמצא בתוכם.
 ולעובדי כוכבים ומזלות צלם מאותם
 המינים הרעים, מצד הטמאה נמצא
 בתוכם. ועל פן לא צריך לאדם לערב
 צלם שלו בצלם של עובדי עבודה זרה,
 משום שזה קדוש - וזה טמא. בא ראה
 מה בין ישראל לעובדי כוכבים ומזלות
 וכו'.

שמעה תפלתי ה' - זו תפלה שבלחש.
 ושועתי האזינה - זו תפלה שאדם מרים
 קולו בצרתו
 שמעה תפלתי ה' ושועתי האזינה אל
 דמעתי אל תחרש (לט, ט): [זוהר
 ח"א פ' חיי שרה דף קלב.] פתח ואמר, (תהלים
 ט) שמעה תפלתי ה' ושועתי האזינה אל
 דמעתי אל תחרש. מה הטעם שמעה ולא
 שמע? במקום אחד כתוב שמע ה' וחנוני
 וגו', ובמקום אחר שמעה. אלא בכל מקום
 לפעמים שמע לזכר, ולפעמים שמעה
 לנקבה. שמעה - כמו שנאמר (שם יז) שמעה
 ה' צדק וגו'. שמע - כמו שנאמר (שם ל)
 שמע ה' וחנוני, (משלי א) שמע בני, (דברים כז)
 הסכת ושמע. וכאן שמעה תפלתי ה',
 משום שזה [שהיא] הדרגה שמקבלת כל
 התפלות של העולם. והרי שנינו שעושה
 מהם עטרה ושם אותה בראש של צדיק חי
 העולמים, שכתוב (משלי י) ברכות לראש
 צדיק, ועל פן שמעה תפלתי ה'. שמעה
 תפלתי ה' - זו תפלה שבלחש. ושועתי
 האזינה - זו תפלה שאדם מרים קולו
 בצרתו, כמו שנאמר (שמות ב) ותעל שועתם
 אל האלהים. ומה זה שועתם? אלא
 שבתפלות מרים קולו וזוקף עיניו למעלה,
 כמו שנאמר (ישעיה כב) ושוע אל ההר.

—== זוהר תהלים ==—

וגרשו מגן עדן וגזר עליו עשר גזרות ועל חנה עשר גזרות ועל הנחש עשר ועל האדמה תשע גזרות - שלשה מיני תשובה כאן בפסוק הזה: תפלה שועה דמעה

שְׁמֵעָה תַפְלֵתִי ה' וְשׁוּעָתִי הַאֲזִינָה אֵלַי

דְּמַעְתֵּי אֵל תַּחֲרַשׁ (לט, יג): [זוהר

תד-מדרש רות - דף צ"ז:] רבי נחמיה פתח,

(בראשית ב) וַיִּטֶע ה' אֱלֹהִים גֵּן בְּעֵדֶן מִקְדָּם

וַגּוֹ'. כְּשֶׁבְרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אָדָם

הָרֵאשׁוֹן, מִבֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּרָאוּ, וּמֵעַפְרֵי בֵּית

הַמִּקְדָּשׁ נָטַל וּבְרָא אוֹתוֹ. כִּיּוֹן שֶׁבְרָא אוֹתוֹ

וְעָמַד עַל רַגְלָיו, בָּאוּ כָל הַבְּרִיּוֹת

לְהִשְׁתַּחֲוֹת לוֹ. מָה עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ

הוּא? נָטַלוּ מִשָּׁם, וְהִכְנִיסוֹ לְגֵן עֵדֶן, וְעָשָׂה

לוֹ עֵשֶׂר חֲפוֹת, כְּדָגְמַת עֵשֶׂר חֲפוֹת שֶׁעֲתִיד

הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת לְצַדִּיקִים בְּגֵן

עֵדֶן לְעֵתִיד לְבֹא. וּמֵלֶאכֶי הַשָּׂרָת הֵיוּ

יורדים ועולים ועושים שמחה לפניו, ונתן

לו חכמה עליונה. וכשירד סמאל משימי

מרום, ראה מעלתו של אדם, ומלאכי

השרת משמשים לפניו בחפתו, וירע

בעיניו. מה עשה? נטל נחש כמין גמל

ורכב עליו, וירד ופתה אותו, עד שעבר

מאמר יצרו. ומהו שעבר? רבי אלכסנדר

אמר, רוח זנונים נכנס בתוכו. רבי חזקיה

אמר, רוח הטמאה היתה בו, ועבר מאמר

יצרו. כיון שעבר, נגלה עליו הקדוש ברוך

הוא וגרשו מגן עדן, וגזר עליו עשר

גזרות, ועל חנה עשר גזרות, ועל הנחש

עשר, ועל האדמה תשע גזרות. נמצאו

ארבעים חסר אחת, כנגד ארבעים מלקיות

שנתחייב הרשע בבית דין. לסוף עשה

תשובה, וקבלו הקדוש ברוך הוא באותה

והתפלה הזו משברת שערים ודופקת נס"א

ודוחקת אותם להכניס את תפלתו. אל

דמעי אל תחרש - זאת נכנסת לפני המלך

ואין שער שעומד לפניו, ולעולם לא חזרו

דמעו ריקם. עוד, הנה כתוב כאן שלש

דרגות: תפלה, שועה, דמעה. כנגד אלו

שלש אחרים: כי גר אנכי עמך, אחר כך

תושב, אחר כך ככל אבותי, עקר העולם.

שלשה ענינים כאן, אנחה, שועה, צעקה

שְׁמֵעָה תַפְלֵתִי ה' וְשׁוּעָתִי הַאֲזִינָה אֵלַי

דְּמַעְתֵּי אֵל תַּחֲרַשׁ (לט, יג): [זוהר

- ח"ב פ' שמות דף י"ט:] אמר רבי יצחק,

שלשה ענינים כאן, אנחה, שועה,

צעקה, וכל אחד מתפרש מהאחר. אנחה

- שכתוב ויאנחו בני ישראל. צעקה -

שכתוב ויצעקו. שועה - שכתוב ותעל

שועתם. וכל אחד לבדו מתפרש, וכלם

עשו ישראל. אמר רבי יהודה, צעקה

ושועה עשו, אנחה לא עשו, משמע

משכתוב ויאנחו, ולמעלה היתה האנחה

בשבילם. צעקה ושועה במה התפרשו?

אמר רבי יצחק, אין לה שועה אלא

בתפלה, שנאמר (תהלים לט) שמעה תפלתי

ה' ושועתי האזינה. אליך ה' שועתי.

שועתי אליך ותרפאני. צעקה, שצועק

ואינו אומר כלום. אמר רבי יהודה,

הלכך גדולה צעקה מכלם, שצעקה היא

בלב. זהו שכתוב (איכה ב) צעק לבם אל

ה'. צעקה וצועקה דבר אחד הוא, וזה

קרובה לקדוש ברוך הוא יותר מתפלה

ואנחה, שכתוב (שמות כב) כי אם צעק

יצעק אלי שמע אשמע צעקתו.

כיון שעבר אדם הראשון נגלה עליו הקב"ה

—== זוהר תהלים ==—

נותן לכל, שְׁנֵאמַר (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים
 הַלְכִים אֶת הַיָּם וְהַיָּם אֵינָנוּ מְלֵא. והוא
 בְּדַגְמַת ים. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבְּלֵן. אֵין
 לָךְ בְּכָל הָעוֹלָם שְׁעוּמָדִים לְפָנָיו, אֲלֵא
 תְּשׁוּבָה וּתְפִלָּה שֶׁל אָדָם. וְאָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, שְׁלֹשָׁה מֵינֵי תְּשׁוּבָה כָּאֵן בְּפִסּוּק
 הַזֶּה: תְּפִלָּה, שׁוּעָה, דְּמַעָּה. וְכֹלָם כְּתוּבִים
 בְּפִסּוּק הַזֶּה, (תהלים לט) שְׁמַעָה תְּפִלָּתִי ה'
 וְשׁוּעָתִי הַאֲזִינָה אֶל דְּמַעָּתִי אֶל תְּחַרְשׁ. כָּל
 הַשְּׁלֹשָׁה חֲשׁוּבִים לְפָנֵי הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 וּמְכֹלָם אֵין חֲשׁוּבָה מֵהֶם, רַק הַדְּמַעָּה.
 שְׁהָרִי בְּדַמְעוֹת הוֹלֵךְ הַלֵּב וְרִצּוֹן כָּל הַגּוֹף.
 שְׁלֹשָׁה עָשָׂר שְׁעָרִים נִכְנָסִים לְפָנֵי הַקְדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. תְּפִלָּה - שְׁכָתוּב בּוֹ שְׁמִיעָה,
 שְׁכָתוּב שְׁמַעָה תְּפִלָּה ה'. שׁוּעָה - שְׁכָתוּב
 וְשׁוּעָתִי הַאֲזִינָה. דְּמַעָּה - לֹא כֹאֲלֵה, אֲלֵא
 יוֹתֵר מֵהַכֵּל, שְׁכָתוּב אֶל דְּמַעָּתִי אֶל תְּחַרְשׁ.
 מַה בֵּין זֶה לְזֶה? הַרְבָּנִים שֶׁל קִיסָרִי, וְרַבִּי
 אֶלְעָזָר בֶּר יוֹסֵף אָמַר, תְּפִלָּה - לְפַעְמִים
 שְׁאָדָם מֵתְּפַלֵּל תְּפִלָּתוֹ וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שׁוֹמֵעַ, אֲבָל לֹא רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת בְּקִשְׁתּוֹ,
 וְשׁוֹתֵק מִמֶּנּוּ וְלֹא מִשְׁגִּיחַ בּוֹ, שְׁהָרִי אֵין
 כְּתוּב אֲלֵא שְׁמִיעָה. הַשׁוּעָה הִיא יוֹתֵר
 מֵתְּפִלָּה, שְׁצוּרַח בְּרִצּוֹן הַלֵּב לְפָנֵי רְבוּנוֹ.
 וּמִשׁוֹם שְׁשֵׁם רִצּוֹנוֹ יוֹתֵר, כְּתוּב בּוֹ
 הַאֲזִינָה, כְּמִי שְׁמַרְכִּין אֲזִינוּ אֶל אוֹתוֹ
 הַדְּבוּר, וְעַם כָּל זֶה שׁוֹתֵק, וְלֹא רוֹצֵה
 לַעֲשׂוֹת רִצּוֹנוֹ. אֲבָל דְּמַעָּה הִיא בְּלֵב
 וּבְרִצּוֹן שֶׁל כָּל הַגּוֹף, וּמִשׁוֹם כֶּךָ כְּתוּב בּוֹ
 אֶל דְּמַעָּתִי אֶל תְּחַרְשׁ. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים,
 לֹא כָּל הַדְּמַעוֹת נִכְנָסוֹת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ.
 דְּמַעוֹת שֶׁל רִגְזוֹ, וְדַמְעוֹת שֶׁל מוֹסֵר דִּין
 לְחִבְרוֹ, לֹא נִכְנָסִים לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ. אֲלֵא

שְׁעָה. שְׁאָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֶּר שְׁלוֹם, מַהוּ
 שְׁכָתוּב (תהלים לט) שְׁמַעָה תְּפִלָּה ה' וְשׁוּעָתִי
 הַאֲזִינָה אֶל דְּמַעָּתִי אֶל תְּחַרְשׁ כִּי גַר אֲנִי
 עַמָּךְ? דוֹד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֶת זֶה. שְׁאָמַר רַבִּי
 בּוֹן בֶּר חֲמָא, אָמַר דוֹד, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הוּא קְרוֹב לְכָל אוֹתָם שְׁקוֹרָאִים לוֹ.
 פְּתַח וְאָמַר הַפִּסּוּק הַזֶּה, (שם קמ"ה) קְרוֹב ה'
 לְכָל קְרָאִיו לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ
 בְּאֵמַת. שְׁהָרִי כָּל אוֹתָם שְׁקוֹרָאִים בְּאֵמַת
 לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 מְקַרֵּב אוֹתָם וּמְקַבֵּל אוֹתָם, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא מְבַקֵּשׁ אֶת הַלֵּב. וְרִצּוֹנוֹ שֶׁל אָדָם
 חָשׁוּב לְפָנָיו מְכֹל הַקְרִבּוֹת וְהַעוֹלוֹת שֶׁל
 כָּל הָעוֹלָם. כִּיּוֹן שְׁהָאָדָם שֵׁם רִצּוֹנוֹ
 בְּתְּשׁוּבָה, אֵין שְׁעַר בְּכָל אוֹתָם הַרְקִיעִים
 שְׁלֹא פוֹתַח אֵלָיו. קְרִבּוֹנוֹ שֶׁל אָדָם תְּלוּי
 בְּלֵב וְרִצּוֹן, שְׁכָתוּב וְהַתּוֹדָה אֲשֶׁר חֲטָא
 עָלָיָהּ. וְהַתּוֹדָה עָלָיו. וְהַכֵּל תְּלוּי בְּלֵב.
 רַבִּי נְחוּנְיָא בֶּן הַקְנָה אָמַר לְחֲכָמִים: בְּנִי,
 חֲיִיכֶם, אֵין קְרוֹב לְפָנֵי הַמָּקוֹם כְּלָבוֹ
 שֶׁל אָדָם, וְנוֹחַ לְפָנָיו מְכֹל הַקְרִבּוֹת
 וְהַעוֹלוֹת שֶׁל כָּל הָעוֹלָם. מִי שִׁיוֹשֵׁב
 בְּתַעֲנִית, וְיָשִׁים לְבוֹ וְרִצּוֹנוֹ, הוּא מְקַרֵּב
 קְרִבּוֹן שְׁלָם, שְׁנוֹחַ לוֹ לְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שְׁמְקַרֵּב לְפָנָיו חֲלָבוֹ וְדָמוֹ וְגוֹפוֹ, וּמְקַרֵּב
 לְפָנָיו הָאֵשׁ וְהָרִיחַ שֶׁל פִּיו. וְהַלֵּב וְהַרִצּוֹן
 נִקְרָאִים מִזְּבַח כְּפָרָה. הַקְרִבּוֹן נִחְלַק לְכַמָּה
 צְדָדִים, לְכַמָּה חֲלָקִים. הַתַּעֲנִית שֶׁל אָדָם
 נִחְלַקֵּת לְכַמָּה צְדָדִים, לְכַמָּה חֲלָקִים.
 וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא נוֹטֵל מֵהַכֵּל אֲלֵא
 הַלֵּב וְהַרִצּוֹן. וְשְׁלֹשָׁה מְלָכִים הֵם בְּגוֹף:
 מַח, וְלֵב, וְכַבֵּד. הַמַּח אוֹכֵל מֵהַכֵּל וְנוֹתֵן
 לְלֵב. הַלֵּב אוֹכֵל מֵהַכֵּל וְנוֹתֵן לְכַבֵּד. הַכַּבֵּד

מ א לְמַנְצַח לְדָוִד מְזֻמָּר: ב קוּחַ קוֹיִתִי יְהוָהּ וַיִּט אֵלַי וַיִּשְׁמַע שְׁוֹעֵתִי:
 ג וַיַּעֲלֵנִי מִבּוֹר שְׁאוֹן מְטִיט הַיַּיִן וַיִּקֶּם עַל סֹלַע רַגְלִי בּוֹגֵן אֲשֶׁר־י: ד וַיִּתֵּן בְּפִי
 שִׁיר חֲדָשׁ תְּהַלֵּלָה לְאֱלֹהֵינוּ תְּהַלֵּלָה הַיְיָ: וַיִּרְאוּ רַבִּים וַיִּירָאוּ וַיִּבְטְחוּ בִּיהוָה וַיִּהְיוּ:
 ה אֲשֶׁר־י הַגִּבֹּר אֲשֶׁר שָׁם יְהוָהּ וַיִּבְטְחוּ וְלֹא פָנָה אֵל רִחֻבִים וְשָׁמִי כָזָב:
 ו רַבּוֹת עָשִׂיתָ אֶתְּהָ יְהוָהּ אֱלֹהֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ וּמַחֲשַׁבְתֶּיךָ אֱלֹהֵינוּ אֵין
 עֲרֹךְ אֵלֶיךָ אֲנִידָה וְאִדְבָרָה עֲצָמוֹ מִסֵּפֶר: ז וְכַח וּמִנְחָה לֹא חִפְצָתָ אֲזִנִּים כְּרִיתָ
 לִי עוֹלָה וְחִטָּאָה לֹא שָׁאַלְתָּ: ח אֲזִ אֲמַרְתִּי הֵינָה כְּאֵתִי בְּמַגֵּלֶת סֵפֶר כְּתוֹב עָלַי:
 ט לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ אֱלֹהֵי חִפְצָתִי וְתוֹרַתְךָ כְּתוֹבָה מֵעֵי: י בְּשֶׁרְתִי צִדֵּק בְּקָהֶל
 רַב הֵנָּה שִׁפְתֵי לֹא אֵבְלָא יְהוָהּ אֶתְּהָ יִדְעֵת: יא צִדְקַתְךָ לֹא כִסִּיתִי כְּתוֹב
 לְבִי אֲמוֹנְתְךָ וְתִשׁוּעָתְךָ אֲמַרְתִּי לֹא כִתְּרִיתִי חֶסֶדְךָ וְאֲמַרְתְּ לְקָהֶל רַב: יב אֶתְּהָ
 יְהוָהּ לֹא תִבְלָא רַחֲמֶיךָ מִמֶּנִּי חֶסֶדְךָ וְאֲמַרְתְּ תְּמוּד יִצְרוּנִי: יג כִּי אֶפְפוּ
 עָלַי רְעוֹת עַד אֵין מִסֵּפֶר הַשִּׁינְגִנִּי עוֹנֵתִי וְלֹא יִכְלָתִי לְרֹאוֹת עֲצָמוֹ מִשְׁעֵרוֹת
 רֹאשֵׁי וְלְבִי עֲזָבִנִּי: יד רְצָה יְהוָהּ לְהַצִּילֵנִי יְהוָהּ לְעֹזְרֵתִי חוֹשָׁה:
 טו יִבְשׁוּ וַיִּחַפְּרוּ יַחַד מִבְּקָשֵׁי נַפְשִׁי לְסִפּוֹתֶיהָ יִסְגּוּ אַחֲזֹר וַיִּפְלְמוּ חִפְצֵי רַעֲתִי:

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

להנצל מרוח רע

קוּחַ קוֹיִתִי וְגו' (מ, ב): [שימוש תהלים לפרק מ]. טוב להנצל מרוחות רעות. ושם שלומי"ה. י"ה מן "וישמע שועתי, ה' מן "לעזרתי חושה."

— זוהר תהלים —

ב' מיני גיהנום שלג ואש - וישראל ניצולים מהם
 וַיַּעֲלֵנִי מִבּוֹר שְׁאוֹן וְגו' (מ, ב): [זוהר בראשית
 פ' ויחי (דף רלח:)] רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי
 יִצְחָק הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה
 לְרַבִּי יִצְחָק, גִּלְךָ בְּשֶׁדָה הַזֶּה, שֶׁהוּא דֶרֶךְ
 יוֹתֵר יִשְׂרָאֵל. הֲלָכוּ. עַד שֶׁהֲלָכוּ, אָמַר רַבִּי
 יְהוּדָה, כְּתוֹב (משלי לא) לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ
 מִשְׁלֵג כִּי כָל בֵּיתָהּ לְבַשׁ שָׁנִים. פְּסוּקָה זֶה
 רַבִּי חֲזַקְיָה חִבְּרָנוּ בְּאֵר בּוּ, שְׁאֵמַר, דִּין
 הַרְשָׁעִים בְּגִיהֵנָם שָׁנִים עֶשֶׂר חֲדָשׁ, חֲצִי

מֵהֶם בַּחֲמָה וְחֲצִי מֵהֶם בְּשֵׁלֶג. בְּשֶׁעָה
 שְׁנַכְנְסִים לְאֵשׁ, הֵם אוֹמְרִים: זֶהוּ וְדָאֵי
 גִיְהֵנָם. נִכְנְסִים לְשֵׁלֶג, אוֹמְרִים: זו חֲרִיפּוֹת
 הַחֲרֹף [הקדו] שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
 מִתְּחִילִים וְאוֹמְרִים: וְהָ, וְאַחַר כֵּן
 אוֹמְרִים: וַי. וְדוֹד אָמַר, (תהלים מ) 'וַיַּעֲלֵנִי
 מִבּוֹר שְׁאוֹן מְטִיט הַיַּיִן וַיִּקֶּם עַל סֹלַע רַגְלִי בּוֹגֵן אֲשֶׁר־י
 שְׁאוֹמְרִים וְהָ, וְאַחַר כֵּן וַי. וְהִיכֵן נִתְקַנּוֹת
 נַפְשָׁם? בְּשֵׁלֶג, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (תהלים סח)
 בְּפָרֶשׁ שְׂדֵי מְלָכִים בְּהָ תִשְׁלַג בְּצִלְמוֹן.
 יְכוּל אֵף יִשְׂרָאֵל כֵּן? תְּלַמּוּד לּוֹמַר, לֹא

מִזְּיָשׁוּׁוּ עַל עֵקֶב בְּשִׁתָּם הָאֹמְרִים לִי הָאֵל הָאֵלֶּה: יִי יִשְׁיֵשׁוּ וַיִּשְׁמְחוּ בְּךָ כָּל
 מִבְּקֵשֶׁיךָ יֹאמְרוּ תִמְיֵד וַיִּגְדַּל יְהוָה אֱהָבֵי תִשׁוּעָתְךָ: יְיָ וַאֲנִי עָנִי וְאֶבְיוֹן
 אֲדַנִּי יִחְשָׁב לִי עֲזָרְתִּי וּמִפְּלִטִי אֶתָּה אֱלֹהֵי אֵל תִּאֲחָר:

זוהר תהלים

בזמן שישראל ישבו בארץ הקדושה, כי שם היתה הזדוגות האש"ה עם בעל"ה, ובכך זהו שמחת הכל, חדות העליונים והתחתונים, בזמן שישראל אין נמצאים בארץ הקדושה אסור לו לאדם לשמוח ולהראות חדוה, שכתוב שמחו את ירושלם וגילו בה וגו', וגילו בה דוקא, בזמן שירושלם בחדוה צריך האדם לשמוח, רבי אלעזר לטעמו שאמר שמחו את ירושלם זהו שכתוב עבדו את ה' בשמחה.

תִּירָא לְבֵיתָהּ מְשֻׁלָּג. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׂפָל בֵּיתָהּ לְבַשׁ שָׁנִים. אֵל תִּקְרֵי שָׁנִים אֲלָא שָׁנִים, כְּמוֹ מִלָּה וּפְרִיעָה, צִיצִית וּתְפִלִּין, מְזוּזָה וְנֵר חֲנֻכָּה וְכוּ'.
 בזמן שישראל אין נמצאים בארץ הקדושה אסור לו לאדם לשמוח ולהראות חדוה ישישו וישמחו בך כל מבקשיך וגו' (מ, יז):
 [זוהר ח"ג (דף ק"ח.) זוהר תורה] רבי אלעזר פתח (שיע"ו טו) שמחו את ירושלם וגילו בה כל אהביה וגו', שמחו את ירושלם, לפי ששמחה לא נמצאת אלא

מא « לַמְּנַצֵּחַ מְזֻמָּר לְדָוִד: בְּאֲשֶׁרֵי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ

— שימוש תהלים —

אם בטלו אותך מאומנותך

אשרי משכיל אל דל וגו' (מא, א): [שימוש תהלים החדש לפרק מא]. אם רוצים לפוטרו מעבודתו, יקרא כל יום פרקים מא, מב, מג, ולא יוכלו לו. ויש אומרים שיקרא ג' פרקים אלו ג' פעמים ביום ובדוק ומנסה. [לפרנסה ילמד כל יום פסוק: "מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך" (בראשית מט, כ): "פעמים בבוקר, ובערב קודם השקיעה"].

— זוהר תהלים —

ומצד זה, כל איבריו בְּדַחַק נִלְחָמִים אֵלֶּה, בְּאֵלֶּה, הָאֵכֶל הָעֵבֶר מִמֶּנּוּ.

אדם נכנס אצלו ומלמד אותו להנצל מהדין

באותו הזמן ממנים עליו אפטרופוס ללמד עליו זכות לפני המלך, שכתוב אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלה. באותה שעה אשרי חלקו של האיש שנכנס אליו ומלמד אותו דרך להנצל מן הדין. זהו שכתוב אשרי משכיל אל דל.

מלמדו שישוב בתשובה

ואיך יכול להציל אותו? ללמדו דרך החיים לשוב לפני אדונו, אז נעשה אפטרופוס עליו למעלה. ומה שכרו? ביום רעה ימלטהו ה'. דבר אחר אשרי משכיל אל דל - כמה חזק השכר של העני לפני הקדוש ברוך הוא.

האביונים קרובים יותר למלך.

אמר רבי חייא, תמהתי על הפסוק הזה שכתוב (שם ט) כי שמע אל אביונים ה', וכי אל אביונים שומע ולא לאחר?

ביום רעה ימלטהו ה' - לרפא את האדם מחטאו לפני שמת

אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה' (מא, ב): [הקדמת ספר זוהר (דף יד):

ביום רע היה צריך להיות, מה זה ביום רעה היום ששולטת הרעה ההיא לקחת את נשמתו. אשרי משכיל אל דל - זהו שכיב מרע לרפאו מחטאו אצל הקדוש ברוך הוא. דבר אחר - זה היום שהדין שורה על העולם, נצול ממנו, כמו שנאמר ביום רעה ימלטהו ה'. היום שנמסר הדין לאותה רעה לשלט על העולם.

אין לך בעולם שהוא שבור לב כמו העני / כשהאדם חולה מה קורה סביבו

אשרי משכיל אל דל וגו' (מא, ב): [זוהר שמות פ' המן (דף ט"א): ויאמר ה' אל

משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'. פסוק זה פרושהו, בשעה שאדם שוכב בבית חליו, הרי נתפס בבית הסהר של המלך - ראשו בקולר, רגליו באזיקים (בדפוס), כמה חילות שומרים אותו מצד זה

— זוהר תהלים —

ר' יצחק נתן חצי מעה

עוד, עני אחד אחר עבר לפני רבי יצחק, והיה בידו חצי מעה פספ. אמר לרבי יצחק: השלם לי ולבני ולבנותי את נפשותינו. אמר לו: ואיך אשלים לנפשותיכם, שהרי לא נמצא אצלי כי אם חצי מעה? אמר לו: בזה אני אשלים בחצי מעה שיש אצלי. הוציאה ונתן לו.

צדקה תציל ממות

הראו לו בחלומו, שהיה עובר על שפת הים הגדול ורצו לזרק אותו לתוכו, ראה את רבי שמעון שהושיט ידו כנגדו, וכא אותו עני והוציאו, ונתנו בידי רבי שמעון ונצל. כשהתעורר, נפל בפיו פסוק זה, (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'.

ל"ב שלישים כנגד ל"ב נתיבות

אשרי משכיל אל דל וגו' (מא, ב): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רל"ג)]. ושמנה ועשרים באמה, הוא ארך של אמה אחת, והרחב ארבע באותה אמה. נמצא אמה אחת שהיא שלשים ושנים שלישים. כמו שנאמר (ישעיה מ) וכל בשלש עפר הארץ, והם שלשים ושנים, כנגד שלשים ושנים שבילים שיוצאים מלמעלה.

שבע הוא סוד עליון בכל.

וכאשר נעשית מדת הארץ במדידה הזו, היא ארבעה צדדים אותו הארץ. וכל צד שבע אמות, שלכך עולות אותן

אמר רבי שמעון, משום שהם קרובים יותר למלך, שכתוב (שם נא) לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה, ואין לך בעולם שהוא שבור לב כמו העני. עוד, אמר רבי שמעון, בא ראה, כל אותם בני העולם נראים לפני הקדוש ברוך הוא כגוף ונפש, והעני לא נראה אלא כנפש לבדה, והקדוש ברוך הוא קרוב לנפש יותר מלגוף.

רבי ייסא השיב נפשו של העני.

עני אחד היה בשכנותו של רבי ייסא, ולא היה מי שישגיח בו, והוא היה מתביש ולא הפציר בבני אדם. יום אחד נחלש, נכנס עליו רבי ייסא. שמע קול אחד שאומר: צדק צדק, הרי נפש פורחת אלי ולא הגיעו ימיו! אוי לבני עירו שלא נמצא בהם שישביב נפשו אליו! קם רבי ייסא ושפך בפיו מים של גרוגרות עם מדה של יין רקוח. בקעה זעה בפניו, ושכ רוחו אליו.

ה' רצה לזכות את ר' ייסא

אחר בא ושאל אותו. אמר: חייך רבי, נפשי יצאה ממני והביאו אותה לפני כסא המלך, ורצתה להשאר שם, אלא שרצה הקדוש ברוך הוא לזכות אותך, והכריזו עליך: עתיד הוא רבי ייסא להעלות רוחו ולהתקשר בחדר אחד קדוש שעתידים החברים לעורר בארץ. והרי תקנו שלשה כסאות שעומדים לך ולחבריך. מאותו היום היו משגיחים בו בני עירו.

זוהר תהלים

9' פקודי (ד' ט"ו) יהירא"ל עומד לצד מערב, וזה עומד להשגיח על כל אותם שעוסקים בתורה ומכניסים בניהם ללמד תורה לבית הרב, ולכל אותם שמסתכלים על חולה כשהוא בבית חליו, ומשגיחים עליו ומודיעים לו שיתבונן בחטאיו ובמעשיו וישוב מהם לרבונו. משום שכל מי שמשתדל עם אותו חולה, שישתפל במעשיו וישוב בתשובה לפני הקדוש ברוך הוא, הוא גורם לו להנצל ולהשיב לו את רוחו. ועל זה כתוב, (תהלים מא) אשרי משפיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'. מה זה ביום רעה? ביום רע היה צריך להיות! אלא ביום רעה - ביום ששולטת אותה הרעה לקחת את נשמתו. אשרי משפיל אל דל - זהו חולה, כמו שנאמר, (שמואל ב יג) מדוע אתה ככה דל בן המלך. ומשום כך, ביום רעה ימלטהו ה'. ואלו (אותם שמסתכלים) שהם מסתכלים באותו חולה להשיבו מחטאיו אצל הקדוש ברוך הוא, כמו שבארנו. בהיכל הזה עומד עליו להשגיח. וביום ששורה הדין על העולם, ינצל ממנו, כמו שנאמר ביום רעה ימלטהו ה'. היום שנמסר הדין לאותה רעה לשלט בו (על העולם), וכל אלו עומדים להשגיח, ולכן נקראו חרפים.

ה' משגיח ומציץ מן החרפים וחס על כלם ביום של ראש השנה, כשהקדוש ברוך הוא עומד בדין על העולם ואותו צד הרע בא להשטין, אז מתכנסים כל אלה ועומדים לפני הקדוש ברוך הוא. ואז מתעטרים כלם ועומדים לפני הקדוש

שבע אמות לארבעה צדדים בסוד של שבע, (ומתחומים) שהם עשירים ושמנונה שהם בארץ, משום ששבע הוא סוד עליון בכל. וכל אותם שלשים ושנים שבילים כלולים בשבע, בסוד השם הקדוש. ואם תאמר, הרי כתוב מדה אחת לכל היריעה - ודאי שזו מדה אחת, אף על גב שהתפשטה אמה אחר אמה, וזה אחר זה, והכל בסוד (מסוד) המאור העליון זה בא, להיות מעלה ומטה מדה אחת.

חשבונות קדושים ל"ב ול"ד

וזוהי המדה שהיא בקדשה יתרה, משום שיש מדה אחרת שהיא לכסות על זו שהיא בפנים. שהרי במדה אחרת שמכסה על זה עולה בחשבון לחשבון שלשים וארבע, ובפנים לחשבון שלשים ושתים, (שהיא לכסות על זה שהיא לבפנים ועולה בחשבון, בחשבון שלשים וארבע, ולבחוץ לחשבון שלשים ושתים) וזהו סוד שמכסה זה על זה, שלשים ושתים לבפנים - שלשים וארבע (שלשים ושתים הוא עומד בפנים, שלשים וארבע הוא עומד) בחוץ. משום שהרי מדה ראשונה, שהיא קדושה בגונים קדושים, שהם שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני, אלו גונים קדושים, וכל חשבוננו עולה לחשבון שלשים ושתים. ומדה שניה, שהיא לחוץ לכסות על זה, עולה לחשבון שלשים וארבע, וזהו סוד הכתוב (תהלים מא) אשרי משפיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה'. ביום רעה ממש ימלטהו ה'.

מי שמושגת עם חולה שישתפל במעשיו וישוב בתשובה לפני הקב"ה הוא גורם לו להנצל ולהשיב לו את רוחו

אשרי משפיל אל דל וגו' (מא, ב) : זוהר ח"ב

זוהר תהלים

בית כְּנֶסֶת צָרִיף שְׁיָהָא בּוֹ חִלּוֹנוֹת.

הַחִלּוֹנוֹת הִלְלוּ וְהִתְרַכְּבִים הִלְלוּ, כָּל־עוֹמְדִים לְאַחֲזוֹ אֶת כָּל הַתְּפִלוֹת שְׁעוֹלוֹת מִלְמַטָּה לְמַעְלָה וְלְהַשְׁגִּיחַ בָּהֶן, לְהַכְנִיסֵן לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְעַל כֵּן, כָּל בֵּית כְּנֶסֶת שָׂאִין בּוֹ חִלּוֹנוֹת, אֵינּוּ מְקוּם לְהִתְפַּלֵּל בּוֹ כְּרָאוּי.

ענן י"ב חלונות

שְׁהָרֵי בֵּית הַכְּנֶסֶת לְמַטָּה כְּנֶגֶד בֵּית הַכְּנֶסֶת שְׁלֹמְעֵלָה. בֵּית הַכְּנֶסֶת שְׁלֹמְעֵלָה שָׁיֵשׁ בּוֹ חִלּוֹנוֹת, כְּמוֹ שְׂאֲמָרְנוּ - כִּף גַּם לְמַטָּה. לְמַעְלָה כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָה יֵשׁ בָּהּ שְׁנַיִם עֶשֶׂר חִלּוֹנוֹת - כִּף גַּם לְבֵית הַכְּנֶסֶת הַתַּחְתּוֹן. וְהַכֹּל עוֹמְדִים זֶה כְּנֶגֶד זֶה, מִשּׁוּם שֶׁהָעוֹלָמוֹת עוֹמְדִים אֵלּוּ בְּגִוַּן שֶׁל אֱלֹהִים, וְכַבּוֹד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹלָה בְּכָל יוֹם. וְעַל כֵּן, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ ה'. כְּשִׁשׁוּלֵט אוֹתוֹ הַצַּד הָרַע - יִמְלֹטְהוּ ה'.

אשרי חלקו של היודע גנזי רבנו.

כְּמוֹ כֵּן, הַמִּמְנָה הַזֶּה יִהְיֶאֱלֵם עוֹמֵד עַל כָּל אוֹתָם שֶׁחֲסִים עַל עֲנִיִּים, כְּמוֹ שְׂנֵאָמַר אֲשֶׁרֵי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל, וּבִשְׂבִיל זֶה הַכֹּל עוֹמֵד בְּהִיכַל הַזֶּה, וְהַהִיכַל הַזֶּה נִכְלָל בְּהִיכַל אַחֵר רְבִיעִי, שֶׁשֵּׁם הֵם הַגְּזוּרוֹת וְהַדִּינִים לְכֹל. אֲשֶׁרֵי חִלְקוֹ שֶׁל מִי שִׁיּוּדַע אֶת גְּנֻזֵי רַבּוּנוֹ, לִיְחַדּוֹ וּלְקַדְּשׁ אֶת שֵׁם רַבּוּנוֹ תָּמִיד, לְזִכּוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

כָּל אִישׁ שֶׁהוּא דָּל וְחוֹטָא לְפָנֵי הַקָּב"ה לֹא מִחְשִׁיב לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲטָא

אֲשֶׁרֵי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל וְגו' (מא, ב) : זוהר חדש

בְּרוּךְ הוּא. בְּאוֹתוֹ זְמַן מַה כָּתוּב? (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) מִשְׁגִּיחַ מִן הַחִלּוֹנוֹת מִצִּיץ מִן הַתְּרַכְּבִים. מִצִּיץ, כְּמִי שֶׁמִּשְׁגִּיחַ מִמְּקוֹם דָּק, שְׂרוּאָה וְלֹא רוּאָה כָּל מַה שֶּׁצָּרִיף. וְאַחֵר כִּף, מִשְׁגִּיחַ מִן הַחִלּוֹנוֹת, מְקוּם שֶׁל הַשְּׁגָחָה יִתְרָה, שְׁפּוֹתַח פְּתוּחִים לְרַחֵם עַל הַכֹּל. וְכִשְׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשְׁגִּיחַ עַל הָעוֹלָם, מְסַתְּפֵל בַּחִלּוֹנוֹת הִלְלוּ וּבִתְרַכְּבִים הִלְלוּ, וְחָס עַל הַכֹּל.

"קול דודי הנה זה בא"

וְאָז, כְּשִׁישְׂרָאֵל תּוֹקְעִים בְּאוֹתוֹ שׁוֹפָר וּמִתְעוֹרֵר לְמַעְלָה אוֹתוֹ הַקּוֹל שִׁיּוּצָא מִן הַשׁוֹפָר, כְּלוּל מֵאֵשׁ וּמִים וְרוּחַ, וְנִעְשָׂה מִהַכֹּל אוֹתוֹ הַקּוֹל, כְּדֵי לְעוֹרֵר קוֹל עֲלִיוֹן, שִׁיּוּצָא מִתּוֹךְ אוֹתוֹ הַשׁוֹפָר, שֶׁהוּא כְּמוֹ זֶה, כְּלוּל בְּאֵשׁ וּמִים וְרוּחַ, אֲזַי יוּצָא כְּרוֹז וּמְכַרְזֵי בְּכָל הָרְקִיעִים וְאוֹמְרִים: קוֹל דוּדֵי הֵנָּה זֶה בָּא וְגו' מִשְׁגִּיחַ מִן הַחִלּוֹנוֹת מִצִּיץ מִן הַתְּרַכְּבִים.

אשריהם ישראל שהולכים בדרך ה'.

אֲשֶׁרֵי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל וְגו' (מא, ב) : זוהר שְׁמוֹת פְּרֻשַׁת פְּקוּדֵי דִף (רנ"א) : וְאָז כָּל־יּוֹדְעִים שֶׁהָרִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עַל יִשְׂרָאֵל, וְאוֹמְרִים: אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שְׁיֵשׁ לָהֶם עֶצֶה בְּאַרְץ כְּדֵי לְעוֹרֵר רַחֲמִים מִלְּמַעְלָה. וְאָז כָּתוּב, (תהלים פט) אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה. יוֹדְעֵי תְרוּעָה וְדַאי. יוֹדְעֵי תְרוּעָה, שֶׁמִּשְׁבְּרִים אֶת הַתְּרוּעָה הַזֹּאת, שֶׁהִיא דִין הַקָּשָׁה שֶׁהַכֹּל נִדְוֵנִים בּוֹ. אֲשֶׁרֵי יִשְׂרָאֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, מִשּׁוּם שֶׁהֵם יוֹדְעִים אֶת דְּרָכֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְיוֹדְעִים לְלַכֵּת בְּדַרְכָּיו וּלְיַחַד יַחַד כְּרָאוּי.

— זוהר תהלים —

יִצָא אִיּוֹב מִדַּעְתּוֹ

באותה שעה יצא איוב מדעתו, ואמר
כָּךְ: (שם י) הַטּוֹב לָךְ כִּי תַעֲשֶׂק!?
 הַטּוֹב זֶה הַעֲשֶׂק שֶׁתַּעֲשֶׂה לִּי! אָבִי וְאִמִּי
 עָשׂוּ הַגּוֹף, וְאַתָּה הַתַּחֲבֵרֶת עִמָּהֶם
 בְּשִׁתְּפוּת, וְנָתַתָּ בִּי נֶפֶשׁ וְנִשְׁמָה. הַנֶּפֶשׁ
 הִיא שְׁלֶךְ, אֲמַרְתָּ אֵךְ אֶת נֶפְשׁוֹ שְׁמַר,
 וְהַגּוֹף שָׁעָשׂוּ לִי אָבִי וְאִמִּי, אֲמַרְתָּ עֲשֵׂה בּוֹ
 כָּל מַה שֶׁתִּרְצֶה - וְכִי הוּא טוֹב זֶה הַעֲשֶׂק
 שֶׁתַּעֲשֶׂה לִּי?!

הַמִּשְׁאִיר בְּעוֹלָם בֶּן לֹמֵד תּוֹרָה יִנְצֵל
 לְמַעֲלָה

דְּבַר אַחַר, (תהלים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל.
 מַה זֶה דָּל? אָדָם שִׁימוֹת בְּלֹא בָנִים.
 יִצָּאָה נִשְׁמַתּוֹ מִמֶּנּוּ, בִּשְׁעַת פְּטִירְתּוֹ מִן
 הָעוֹלָם רָאָה מָה אָמַר עָלָיו הַפְּסוּק - (משלי
 יא) יָד לְיָד לֹא יִנְקָה רַע. וְאִם נִשְׁאָר לוֹ בֶּן
 בְּעוֹלָם, אִם יַחֲזִיק בּוֹ אֶחָד וְיִלְמְדֵנּוּ תּוֹרָה -
 יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי, וּבַיּוֹם רַעָה יִמְלֹטְהוּ ה'.

בְּהַרִי אֲרַרְט מְקוֹם גִּיהֵנָם

ובא ראה, אם אחד הלך לבין הרי אררט,
 הוּא וּשְׁנַיִם עִמּוֹ, וְרָאָה גְמוֹת וּבְקַעִים
 שֶׁל אֵשׁ, וְעָשָׂן יוֹצֵא מִהַגְּמוֹת, וְשָׁמַע אִישׁ
 אֶחָד שֹׂאֹמֵר וַיִּ! וַיִּ! - אָמַר, וְדַאי מְקוֹם
 אֶחָד מִמְּקוֹמוֹת הַגִּיהֵנָם כָּאֵן.

הַקּוֹצִים שׁוֹרְפִים רֶשַׁע

נְרָדִים וְרָאָה בַחֲלוּמוֹ אִישׁ אֶחָד, וְגָדִישׁ זֶה
 שֶׁל קוֹצִים עַל כְּתַפְּיוֹ, וּשְׁנַיִ מְמַנִּים
 מִהַגִּיהֵנָם מְכַנְּסִים אֵשׁ תַּחַת הַגָּדִישׁ שֶׁל

פ' אחרי (ד' ט' ט' ט') דְּבַר אַחַר, אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל
 דָּל בַּיּוֹם רַעָה יִמְלֹטְהוּ ה', (ישעיה כז) או
 יַחֲזִיק בְּמַעֲזֵי יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה
 לִי. בֹּא וּרְאֵה, דָּל נִקְרָא אָדָם שֶׁאֵין לוֹ
 מִשְׁלוֹ כְּלוּם, וְלֹא שׂוֹאֵל פְּרוּטָה מִשׁוּם
 אָדָם, וְהוּא נִסְתָּר, שֶׁלֹּא מְגַלֶּה דַחְקוֹ לְשׁוּם
 אָדָם. וּבִשְׁעַת דַּחְקוֹ, הוּא יַעֲשֶׂה מְרִיבָה
 כְּלָפִי מַעֲלָה, וְאֹמֵר: יוֹתֵר רֶשַׁע אָנִי מִכָּל
 שְׂאָר הָאֲנָשִׁים שֶׁל הָעוֹלָם. לְאִישׁ אֶחָד
 עֶשֶׂר רַב, בֵּיתוֹ מְלֵא מִזֶּהָב, מִכֶּסֶף, וְלִי אֵין
 שׁוּם פְּרוּטָה בְּעוֹלָם, וְאֵין לִי לֶחֶם לְאָכֹל
 וּבְגָד לְלַבֵּשׁ. עַד שִׁיִּחַטָּא לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא. וְכָל אִישׁ שִׁיִּחַזֵּק בְּמַעֲזוֹ וַיִּתֵּן לוֹ
 צְדָקָה, יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם לִי, שְׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי.

מִי שְׁטוֹב לוֹ יִהְיֶה רֶשַׁע?!

ובא ראה, כל איש שהוא דל וחוטא לפני
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא מִחֻשִׁיב לוֹ
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חֲטָא, מִשׁוּם שֶׁאֵינוֹ
 בִּדְעָתוֹ. וּמִנַּיִן לָנוּ? מֵאִיּוֹב. בִּשְׁעָה שֶׁאָמַר
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְשִׁטָּן (אִיּוֹב א) מֵאֵין תְּבֵא
 כּוֹ', (אִיּוֹב ב) הַשְּׂמֵת לְבָךְ אֶל עַבְדִּי אִיּוֹב, אָמַר
 לוֹ הַשִּׁטָּן לְקַדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: יֵשׁ אָדָם
 בְּעוֹלָם שְׁנוֹתֵן לוֹ אֲדוֹנוֹ כֶּסֶף וְזָהָב וּמְרַגְּלִיּוֹת
 וּבָנִים וְכָל טוֹב הָעוֹלָם, וַיִּהְיֶה רַע?

הַשִּׁטָּן מִכָּה אֶת אִיּוֹב

אמר לו: הנה כל אשר לו בידיך, רק אליו
 אֶל תִּשְׁלַח יָדְךָ. נָתַן אוֹתוֹ בְּיָדוֹ, וְהָרַג
 אֶת בְּנָיו, וְלֹא נִשְׁאָר בְּיָדוֹ כְּלוּם. אַחַר כֵּן
 חָזַר וְאָמַר: (שם) וַגַּע אֶל עַצְמוֹ וְאֶל בְּשָׂרוֹ.
 עַד שֶׁאָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: (שם) הִנּוּ
 בְּיָדְךָ אֵךְ אֶת נֶפְשׁוֹ שְׁמַר.

— תהלים — זוהר תהלים —

ונתנו כתב אחד מכל מה שעשיתי. ונשמתי עשתי עדות עם המלאך, ואמר: (דברים יז) על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת. ועל זה (מיכה ז) משכבת חיקך שמר פתחי פיך. ומי הוא? זו הנשמה, שהיא מעידה על אדם בשעת מיתתו.

הלך לחפש את הבן ההוא

התעורר משנתו אותו איש, הלך לגליל העליון, ואמר לאיש אחד: ראי תינוק שהוא בן של קצב, שמת בזמן פלוני? אמר לו: התינוק הזה שאתה שואל עליו, הוא הולך לבית המטבחים, והוא רשע כמו אביו. כך וכך יהיה לו, ולאביו, ולמינכת שהיניקה אותו. הלך לבית מדרש אחד, שמע תינוק שהיה אומר, (משלי ב) אם תבקשנה ככסף וגו'.

חנף את הבן עד שנעשה רבי

היה לבית המטבחים, וראה תינוק שהיה משחק עם הנערים בבית המטבחים. אמר לו: בני, לך עמי. והלך עמו, והלביש אותו, ונתן אותו לרב אחד שהיה מלמד אותו תורה, עד שגדל התינוק וקרא. ועשה אותו שיאמר הפטרה בבית הכנסת, ועשה אותו שיתפלל. עד שקרא ושנה והתחכם יותר, עד שקראו לו רבי.

בשעה שעבר לתפלה ואמר קדיש קרעו לי גזר הדין מכל וכל. ובשעה שהתחכם נתנו לי חלק בגן עדן

אותו האיש המת שהוא אבי הילד, שהיו דנים אותו, בא בחלום לחכם זה

הקוצים, ונשרף, והיה צועק. והיו אומרים לו שני מלאכים קדושים, שלוחים מהשופט של מעלה שדן אותו: אתה עזבת את הקדוש ברוך הוא ואת מלאכיו, שהיו שומרים אותך בעולם הזה ובעולם הבא, ואתה עשית הרצון של הקוצים, שהם הרשעים, שהם מצדו של סמאל ונחש - הקוצים ישרפו אותך.

האם השארת בן בעולם?

אמר לו אותו יהודי לאותו הרשע של הגיהנם: מי אתה? אמר: יהודי רשע אני, והממנים של הגיהנם לא מזכירים את שמי, ושלה פעמים דנים אותי ביום, ופעמים בלילה. אמר לו: את שם מקומך ידעת? אמר לו: הגליל העליון. - והשארת בן בעולם?

השאר בן

אמר, תינוק השארתי, ואני הייתי קצב, ומהרעות הרבות שעשיתי בראשונה היו דנים אותי מפי, ומרגלי ומידי. והמלאך שהוא ממנה על הקברות אומר לי בשעה שדנים אותי: אוי למי שנשבע לקיים את התורה, ונשבע על שקר! אוי לקרקפת שלא הניחה תפלין מעולם! אוי לידים ששמשו בהבלי העולם! ואוי לרגלים שהיו הולכים בהבלי העולם!

הנשמה מעידה בשעת מיתתו

בשעה שהיו מלקים אותי מכות מרדות, אמרתי כל מה שעשיתי. ובאה נשמתי, והמלאך שהיה ממנה על נשמתי,

— זהו זה תהלים —

נהוראי, מה שאמר או יחזק במעזי וגו', וכי הקדוש ברוך הוא שהוא בעל השלום, עושה שלום במרומו, צריך למי שיעשה לו שלום? והלא השלום שלו!

אין דנים את האדם לפי צערו.

אָא העני, בשעה שרואה את עצמו בדחוק, הוא עושה מריבה כלפי מעלה. והמחזיק בידו של עני ועושה עמו צדקה, כבכיול עם הקדוש ברוך הוא עושה שלום, לפי שגורם לעני שמבקש מחילה מלפניו יתברך על שהטיח דברים כלפי מעלה, ואז עושה שלום בינו לבין קונו. מי גרם לו לעשות שלום? זה הנותן צדקה לעני, והמחזיק בידו, שכתוב או יחזק במעזי וגו', וזהו הדל. והקדוש ברוך הוא מהו אומר? אין דנים את האדם לפי צערו.

כשהעולם צריך לרחמים היא נותנת קולות והקב"ה שומע את קולה

אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל וְגו' (מא, ב): [זוהר ח"ב פ' בשלח (דף נ"ב):] אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,

יש אילת אחת בְּרַקיעַ, והקדוש ברוך הוא עושה הרבה בשבילה. בשעה שהיא צונחת, הקדוש ברוך הוא שומע את הצרה שלה ומקבל קולה, וכשהעולם צריך לרחמים, היא נותנת קולות, והקדוש ברוך הוא שומע את קולה, ואז חס על העולם. זהו שכתוב (תהלים מב) כָּאֵיל תִּעְרַג עַל אֲפִיקֵי מַיִם. וכשרוצה להוליד, היא נסתרת מכל הצדדים, ואז באה ושמה ראשה בין ברִפְיָה, וצונחת ומרימה קולות, והקדוש

ואמר לו: רבי, כמו שנחמת אותי, ינחם אותך הקדוש ברוך הוא. בשעה שאמר בני הפטרה בקהל, הפקיעו אותי מן הדין. בשעה שעבר לתפלה ואמר קדיש, קרעו לי גזר הדין מכל וכל. ובשעה שהתחכם, נתנו לי חלק בגן עדן, וזהו החלק שאומרים חלק לעולם הבא, החלק שיש לכל צדיק וצדיק בפני עצמו, והכניסו אותי עם הצדיקים לישיבה שלהם.

בזכותך זכיתי בכל הכבוד הזה

ובשעה שהתחכם יותר, וקראו לו רבי, עטרו אותי בכתר שהצדיקים מתעטרים בו, ונתנו לי אכילה ושתייה מאתו תענוג שנהנים מזיו השכינה. וזהו שאומרים, צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה. וכל איש שנהנה מזיו השכינה, כאלו אכל ושתה. ובשבילך, רבי, זכיתי לכל הכבוד הזה. אשרי חלקך, שבשביל זה יש לך חלק יותר עליון בעולם הזה ובעולם הבא. ואשריו מי שיזכה שישאיר בן בעולם.

המחזיק בידו של עני ועושה עמו צדקה כבכיול עם הקדוש ברוך הוא עושה שלום

אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל וְגו' (מא, ב): [זוהר ח"ב (דף ע"ב):] אָמַר רַבִּי, כְּתוּב (תהלים מא)

אשרי משכיל אל דל וגו'. מהו דל? איש נסתר. ויאמר מה תתן לי, וכי יותר רשע אני מכל האדם שבעולם? ויעשה מריבה עם הקדוש ברוך הוא. אשרי מי שמשכיל לו, שכתוב (ישעיה כז) או יחזק במעזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי. שאמר רבי

— תהלים — זוהר תהלים —

דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ ה'׃, מקרא זה ביארנו אותו, שבשעה שהאדם שוכב על ערש דוי, הרי הוא נתפס בשרי הדין של המלך, ראשו בסוגר, ורגליו בכבל, כמה חילות שומרים אותו מצד זה ומצד זה, כל אבריו בלחץ, מתרוצצים אלו באלה, תאות האוכל סרה ממנו.

כששב בתשובה אז אפוטרופוס שלו מליץ עליו זכות

באותו הזמן פוקדים עליו אפוטרופוס ללמד עליו זכות לפני המלך, ככתוב: **”אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלה וגו’”** (איוב לג, כג), בשעה ההיא אשרי חלקו של אדם שנכנס אליו, ומלמד לו הדרך להנצל מעונש הדין, זהו שכתוב: **”אשרי משכיל אל דל”**, ואיך יוכל להצילו, ללמדו דרכי החיים, שיחזור בתשובה לפני רבונו, ובכך נעשה זה אפוטרופוס עליו למעלה, ומה שכרו, **”ביום רעה ימלטהו ה’”**.

ה' שומע אל לב נשבר שהוא העני

דבר אחר, **”אשרי משכיל אל דל”** (מא, ב), כמה גדול שכרו של עני לפני הקדוש ברוך הוא, אמר רבי חייא תמה אני על מקרא זה, שכתוב: **”כי שמע אל אביונים ה’”** (תהלים סט, לד), וכי רק אל אביונים שומע ולא לאחר, אמר רבי שמעון, לפי שהם קרובים יותר למלך, שכתוב: **”לב נשבר ונדפה אלהים לא תבזה”** (תהלים נא, יט), ואין לך בעולם לב נשבר כמו לב העני.

ברוך הוא חס עליה, ומזמן כנגדה אותה נחש אחד, ונושף בערותה, ופותח אותה וקורע לה אותו מקום, ומוליכה מיד. אמר רבי שמעון, בדבר הזה אל תשא אל ואל תנסה את ה', וכך דוקא.

אשרי מי שמשגיח על החולה ומודיע לו שישוב בתשובה

אשרי משכיל אל דל וגו’ (מא, ב) : נזוהר חלק ב' היכלות דקדושה פ' פקודי (דף רנ:) זוהר תורה] אמר רבי שמעון, כל מי שמסתכל על החולה כשהוא שוכב על ערסיה, ומשגיח עליו, ומודיע לו שיסתכל בחטאיו ויפשפש במעשיו, ויחזור בתשובה לפני הקדוש ברוך הוא, הוא גורם לו להנצל מגיהנם, ולהשיב רוחו להקדוש ברוך הוא.

והוא הגורם שינצל מן הדין

ועל זה כתיב: **”אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה’”**, מהו **”ביום רעה”**, ביום רע היה צריך לומר, אלא **”ביום רעה”**, ביום ששולט רעה ההיא לקחת נשמתו, **”אשרי משכיל אל דל”**, זהו הוא חולה, כמו שכתוב: **”מדוע אתה פכה דל בן המלך”** (שמואל ב' יג, ד), ובשביל זה **”ביום רעה”** ימלטהו ה', מי שמסתכל בחולה הזה, להחזירו מחטאיו לפני הקדוש ברוך הוא, הרי זה ביום שישלוט הדין על העולם ינצל ממנו, זהו שכתוב: **”ביום רעה ימלטהו ה’”**. החולה הוא בבית האסורים של הקדוש ברוך הוא

רבי יהודה פתח ואמר, **”אשרי משכיל אל**

ה אָנִי אָמַרְתִּי יְהוָה־יְהוָה חֲנֻנִי רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מִתֵּי יָמוֹת וְאָבֵד שְׁמוֹ: ז וְאִם כָּא לְרֵאוֹת שְׁוֹא יִדְבֵר לְבֹו יִקְבֵּץ אָנֹן לֹו יֵצֵא לַחַיִּין יִדְבֵר: ח יַחַד עָלַי וַתִּלְחֹשׁוּ כָּל שִׁנְאֵי עָלַי יַחֲשֹׁבוּ רָעָה לִּי: ט דְּבַר בְּלִיעַל יִצּוֹק בּוֹ וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמֵי הַגְּדִיל עָלַי עֵקֶב: יא וְאַתָּה יְהוָה־יְהוָה חֲנֻנִי וְחַקִּימֵנִי וְאַשְׁלֶמְהָ לָּחֶם: יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי חֲפֵצָתְךָ כִּי לֹא יִרְעֶה אֹיְבֵי עָלַי: יג וְאֲנִי בַּתְּתִי תַמְכֶּתָּ כִּי וַתַּצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: יד בְּרוּךְ יְהוָה־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

זוהר תהלים

אמן הוא הקיום של הכל

בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן (מא, יד): [זוהר חלק ג' פ' וילך (דף 99ה):] אמר רבי יוסי אמר רבי יהודה מהו אמן, אמר רבי אבא, הרי נתבאר שהכל נקרא אמן, המעין של הנחלה הוא הנמשך נקרא אמן, שכתוב: "וְאֵלֶּיךָ אֶצְלוֹ אָמוֹן" (משלי ח, ל), אל תקרי אמן אלא אמן, גם נחל ההוא שנמשך ויוצא אמן נקרא.

על ידי עניינת אמן נמשך השפע לכולם. שלמדנו, כתוב "מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם", עולם שלמעלה ועולם שלמטה, אף כך אמן ואמן, אמן שלמעלה ואמן שלמטה, אמן הוא הקיום של הכל.

השכינה שורה למעלה מראשותיו של חולה ה' יִסְעֲדֵנוּ עַל עַרְשׁ דְּוֵי וגו' (מא, ד): [נתיקוני זוהר תקון יח דף לה:] זוהר תורה] למדנו ער"ש הוא רע"ש והוא עש"ר בהיפוך האותיות, עשר זו השכינה שהיא כוללת עשר ספירות, ועליה אמרו שאין קדושה בפחות מעשרה. והיא שורה למראשותיו של החולה, ובעבורה "ה' יִסְעֲדֵנוּ", ובמה, "עַל עַרְשׁ דְּוֵי", על שכינתו בודאי [שיעשה מן ער"ש עש"ר], שהיא סועדת להגוף, ואם אין השכינה שם הרי רע"ש, ורוח סערה שם הסוער לגופו של החולה, כמו שכתוב: "וְהֵאָנִיחָה חֲשֻׁבָה לְהַשְׁבֵּר" (יונה א, ד), ובזמן שהשכינה סועדת לו להגוף, קול יוצא "בֵּין אָדָם עָמַד עַל רִגְלֵיךָ" (יחזקאל ב, א), והוא עומד ממחלתו ונפטר מן הדין, שלם בגופו שלם בממונו:

זיו הזוהר

חכמה, ואמן דלתתא היינו בינה. עוד יש לומר כוונתו, שעולם דלעילא היינו יחודא עלאה חכמה ובינה, ועולם דלתתא היינו יחודא תתאה תפארת ומלכות, וכמו כן אמן הראשון אמן דלעילא, היינו יחודא עלאה חכמה ובינה, כי אל"ף רמו על חכמה, מ' נו"ן רמו על בינה, ואמן השני אמן דלתתא, היינו יחודא תתאה תפארת ומלכות, כי אמ"ן בגימטריא הוי"ה אדנ"י.

סז. כאן רבו הפירושים, ונראה לפי עניות דעתי כוונתו, דמבוע דהוא נחלא דנגיד אמן אקרי, זה עולם החכמה, והוא נחלא דנגיד ונפיק אמן אקרי זה עולם הבינה, ועל זה מביא ראייה, כי כמו מהעולם ועד העולם, עולם דלעילא היינו עולם היצירה, ששורשו הוא התפארת, ועולם דלתתא היינו עולם העשייה, ששורשו היא המלכות, כמו כן אמן ואמן, אמן דלעילא היינו

ספר שני

2 לחודש

מב « לְמִנְצַח מִשְׁכִּיל לְבִנֵי קִרְחָ: ב פְּאִיל תְּעָרַג עַל אֶפְיָי מִיָּם בֵּן נַפְשֵׁי תְעָרַג

— ❦ — שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים ❦ —

סגולתו לבנין הבית - ולשאלת חלום

כאיל תערוג. וגו' (מב א): [שימוש תהלים החדש לפרק מב]. כוחו של המזמור גדול לשאלת חלום, אכול סעודת ערב בעוד יום, ואחר הסעודה לא ידבר עם שום אדם כלל, וקודם שישן יקרא מזמור ג' פעמים ותישן, והוא בדוק ומנוסה.

— ❦ — זוהר תהלים ❦ —

ומולידה מיד. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּדָבָר הַזֶּה אַל תִּשְׁאַל וְאַל תִּנְסֶה אֶת ה', וְכִךְ דּוֹקָא.

כְּאִיל תְּעָרַג עַל אֶפְיָי מִיָּם

כְּאִיל תְּעָרַג וְגו' (מב, ב): [זוהר שמונת פרשת ויגהל (דף ריט:)] פִּתַּח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תהלים מב) כְּאִיל תְּעָרַג עַל אֶפְיָי מִיָּם וְגו'. פֶּסוּק זֶה פְּרִשְׁוֵהוּ. אֲבָל חִיָּה אַחַת יֵשׁ בְּעוֹלָם, וְהִיא שׁוֹלֵטַת בְּשִׁלְטוֹן עַל אֵלֶּף מִפְּתַחַת בְּכָל יוֹם. וְהִיא נִקְבָּה, וְתִשְׁוִקְתָּהּ תָּמִיד עַל אֶפְיָי מִיָּם לְשִׁתּוֹת וְלִהְתְּרוֹת מִצְמָאוֹנָה, שְׁכַתּוֹב כְּאִיל תְּעָרַג עַל אֶפְיָי מִיָּם.

הַנִּקְבָּה עַל דִּין עוֹמְדַת

כַּאֲזַן יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן. בְּרֵאשׁוֹנָה כְּתוֹב כְּאִיל, וְלֹא כְּתוֹב כְּאִילָת, וְאַחַר תְּעָרַג, וְלֹא כְּתוֹב יַעֲרַג. אֲבָל סוּד זֶה, זָכַר וְנִקְבָּה שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד שְׂאִין לְהַפְרִידֵם, וְאֶחָד הוּא, שְׁלֹא צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת אוֹתָם זֶה מִזֶּה, אֲלֹא

כְּשִׁשׁוּמַע ה' קוֹלָהּ שֶׁל אִילָה חָס עַל הָעוֹלָם כְּאִיל תְּעָרַג עַל אֶפְיָי מִיָּם בֵּן נַפְשֵׁי תְעָרַג אִילָיךְ אֱלֹהִים (מב, ב): [זוהר שמונת פרשת פרשת בשלח (דף נב:)] אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, יֵשׁ אִילָת אַחַת בְּרַקִּיעַ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עוֹשֶׂה הַרְבֵּה בְּשִׁבְלָהּ. בְּשַׁעַה שֶׁהִיא צוֹנַחַת, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ אֶת הַצִּרְיָה שְׁלֵה וּמְקַבֵּל קוֹלָהּ, וְכִשְׁהָעוֹלָם צָרִיךְ לְרַחֲמִים, הִיא נוֹתֵנַת קוֹלוֹת, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ אֶת קוֹלָהּ, וְאֵז חָס עַל הָעוֹלָם. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (תהלים מב) כְּאִיל תְּעָרַג עַל אֶפְיָי מִיָּם.

הָאֶפֶן שְׁצוּעֶקֶת

וְכִשְׁרוּצָה לְהוֹלִיד, הִיא נִסְתַּרְתַּת מִכָּל הַצְּדִידִים, וְאֵז בָּאָה וְשָׁמָּה רֵאשָׁה בֵּין בְּרַקִּיעַ, וְצוֹנַחַת וּמְרִימָה קוֹלוֹת, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עָלֶיהָ, וּמְזַמֵּן כְּנִגְדָּה אוֹתָהּ נִחַשׁ אֶחָד, וְנוֹשֵׁף בְּעֶרְוֹתָהּ, וּפּוֹתַח אוֹתָהּ וְקוֹרֵעַ לָהּ אוֹתוֹ מְקוּם,

— זוהר תהלים —

שִׁיחֵי אֲפִיקֵי הַמַּיִם הִלְלוּ בְּצַעַר, בְּיַגְוֹן
וּבְעֵנִי, וְאֵלֹהִים חֲבָלִים, צִירִים שֶׁל יוֹלְדָה,
שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה, שֶׁבָּה נֹאמֵר (משלי כג) וְתַגֵּל
יוֹלְדֶתָּךְ. וּבְאוֹתָם הַחֲבָלִים תִּהְיֶה בְּצַעַר
שְׁלָהֶם.

הַנְּחַשׁ נוֹשֵׁךְ אוֹתָם בְּכַמָּה נְשִׁיכוֹת

וּבְאוֹתָם חֲבָלִים שְׂצוּעֶקֶת בָּהֶם,
מִתְעוֹרְרִים שְׂבָעִים סְנֵהדְרִין
שְׁלֹמֶעֱלָה, עַד שְׁיִתְעוֹרֵר קוֹלָה עַד יְהוָה,
וּמִיָּד - (תהלים כט) קוֹל ה' יְחוֹלֵל אֵילוֹת,
שֶׁהֵם בְּעֵלֵי הַמַּשְׁנָה, בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיהָ
רְעוּתֶיהָ, לְכֹלֵם יְהִיָּה חֵיל כִּיּוֹלְדָה מִמֶּשׁ
בְּדַחְקִים שֶׁהַשְּׂעָה דוֹחֶקֶת אוֹתָם בְּכַמָּה
נְשִׁיכוֹת שֶׁל יֵצֵר הָרַע, שֶׁל נֶחֱשׁ שְׁנוֹשֵׁךְ
אוֹתָם בְּכַמָּה דַחְקִים.

אֲחֵר כֶּךָ נוֹלֵד מְשִׁיחַ וּבִזְמַן הַהוּא

בְּאוֹתוֹ זְמַן נִפְתַּחַת לְהוֹלִיד אֶת הַמְּשִׁיחַ,
מִשׁוּם הַחֲבָלִים וְהַדַּחְקִים שֶׁל
הַצְּדִיקִים, וּבְעֵלֵי מַדּוֹת וּבְעֵלֵי רְזִים שֶׁל
הַתּוֹרָה, בְּעֵלֵי בִשְׁת וְעֵנּוּה, בְּעֵלֵי יִרְאָה
וְאֶהְבָּה, בְּעֵלֵי חֶסֶד, אֲנָשֵׁי חֵיל יִרְאֵי
אֱלֹהִים, אֲנָשֵׁי אֱמֶת, שׁוֹנְאֵי כְּצַע, שְׂדַחְקָה
אוֹתָם הַשְּׂעָה. וְזֶהוּ שְׂבָאוֹרָה בְּעֵלֵי
הַמַּשְׁנָה, דוֹר שֶׁבֶן דָּוִד בָּא, אֲנָשֵׁי חֵיל
יְסוּבְבוּ מְעִיר לְעִיר וְלֹא יִחַנְּנוּ, וְיִרְאֵי חֶטָּא
יִמָּאֶסוּ, וְחֻכְמַת סוֹפְרִים תִּסְרַח, וְתִהְיֶה
הָאֱמֶת נְעֻדְרַת, וְהַגִּפְּן תִּתֵּן פְּרִיָּה, וְהֵינֵן
בִּיקָר. וּמְאוֹתָם קוֹלוֹת שֶׁהִיא נוֹתֵנָת, שֶׁהֵם
שְׂבָעִים, כְּנֶגֶד שְׂבָעִים תְּבוֹת שֶׁל יַעֲקֹב ה'
בְּיוֹם צָרָה, נִפְתַּחַת רַחֲמָה, שֶׁהִיא שְׂתִים,
כְּלוּלָה מִשְׁתֵּי בֵיתִים, לְהוֹלִיד שְׁנֵי

שְׂנֵיהֶם כְּאֶחָד. וְהַנִּקְבָּה הַזֹּאת תַּעֲרַג עַל
אֲפִיקֵי מַיִם, וְהִיא מִתְעַבְרַת מִן הַזְכָּר,
וְקָשָׁה עָלֶיהָ, שֶׁהִרִי עַל דִּין עוֹמֶדֶת.

הַרְבֵּה אַרְבֵּה עֲצָבוֹנָךְ וְהַרְבֵּךְ

וּכְשִׁמוּלֵיָּדָה, הַקְּדוֹשׁ כְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן
לָהּ נֶחֱשׁ אֶחָד עֲלִיוֹן גָּדוֹל,
וְכֹא וְנוֹשֵׁךְ בְּאוֹתוֹ מְקוֹם וּמוֹלִידָה. וְסוּד זֶה
- הַרְבֵּה אַרְבֵּה עֲצָבוֹנָךְ וְהַרְבֵּךְ, מִשׁוּם
שֶׁהִיא מִתְחַלְחֶלֶת בְּכֹל יוֹם וּבְעֶצֶב עַל
מַעֲשֵׂי הָעוֹלָם. בְּעֶצֶב תְּלָדֵי בָנִים. בְּעֶצֶב -
זֶה סוּד הַנְּחַשׁ, שֶׁמְעַצִּיב פְּנֵיהֶם שֶׁל
הָעוֹלָם.

וְהוּא יִמְשַׁל בְּךָ

וְאֵל אִישׁךְ תִּשְׁוֹקֶתְךָ, כְּמוֹ שֶׁנֹּאמֵר תַּעֲרַג
עַל אֲפִיקֵי מַיִם. וְהוּא יִמְשַׁל בְּךָ, הָרִי
בְּאַרְנוֹ הַסּוּד, שֶׁהוּא שׁוֹלֵט עָלֶיהָ. וְכֹל זֶה
לְמָה? מִשׁוּם שֶׁאֲמָרָה הַלְּבָנָה, כְּמוֹ
שֶׁשְׁנִינּוּ. וּמִשׁוּם כֶּךָ הַקְּטִינָה אוֹרָה
וְהַקְּטִינָה שְׁלֹטוֹנָה, וְאִין לָהּ רִשׁוּת
מַעֲצָמָה, פֶּרֶט לְכַאֲשֶׁר נוֹתְנִים לָהּ כַח.

בְּאוֹתָהּ זְמַן בְּעֵלֵי הַתּוֹרָה הַשְּׂעָה דַחּוּקָה
לָהֶם

בְּאֵיִל תַּעֲרַג וְגו' (כב, ב): וְרַעֲיָא מְהִימְנָא זוּהַר
וְיִקְרָא פְּרֻשַׁת אַחֲרֵי מוֹת (דף סח.) אָמַר
הַרְוַעַה הַנְּאֻמָּן, בְּאוֹתוֹ זְמַן בְּעֵלֵי הַמַּשְׁנָה
הִלְלוּ, בְּעֵלֵי הַחֻכְמָה הָעֲלִיוֹנָה, בְּעֵלֵי
קְבֻלָּה, בְּעֵלֵי רְזֵי תּוֹרָה, הַשְּׂעָה דַחּוּקָה
לָהֶם. וְזֶהוּ שֶׁאֲמַר כְּאֵיל תַּעֲרַג עַל אֲפִיקֵי
מַיִם, שֶׁאוֹתָם אֲפִיקֵי מַיִם שֶׁל הַתּוֹרָה אֵל
הַשְּׂכִינָה. וְאִין תּוֹרָה אֵלָּא עֲמוּד הָאֲמָצְעִי,

— תהלים — זוהר תהלים —

רבי אבא פתח, (תהלים מב) כַּאִל תַּעֲרַג עַל אֶפְיָקִי מִיָּם כִּן נִפְשֵׁי תַעֲרַג אֵלַיךְ אֱלֹהִים. פְּסוּקַת זֶה פִּרְשׁוּהוּ, כְּתוּב כִּאֵן אֵיל, וְכְתוּב שֵׁם אֵילָת. מִשּׁוֹם שֵׁיִשׁ זָכַר וַיִּשׁ נִקְבָּה (ואף עַל גַּב שֵׁיִשׁ זָכַר וְנִקְבָּה, הַכֹּל אֶחָד. הָאֵיל הַזֶּה, הוּא נִקְרָא זָכַר, וְהוּא נִקְרָא נִקְבָּה. זֶהוּ שְׂכֵתוּב כִּאֵיל תַּעֲרַג, וְלֹא כְּתוּב יַעֲרֹג. וְהַכֹּל אֶחָד. אֵילָת הַשַּׁחַר).

הַחֲזִיָּה שְׂמַחְלָקַת מְזוּן לְכֹל הַחַיּוֹת

מִהִי אֵילָת הַשַּׁחַר? אֵלָא זֹהִי חֲזִיָּה אַחַת רַחֲמֵינִי שְׂאִין בְּכֹל חַיּוֹת הָעוֹלָם רַחֲמֵינִי כְּמוֹתֶיהָ. מִשּׁוֹם שֶׁבְּשִׁעָה שְׂדַחֲוִקָה לָהּ הַשְּׁעָה וְצָרִיכָה לְמִזוּן לָהּ וְלְכֹל הַחַיּוֹת, הִיא הוֹלֶכֶת לְמַרְחֹק לְדַרְךָ רַחֲוִקָה, וּמִבִּיאָה וּמִוִּבִּילָה מְזוּן, וְלֹא רוֹצֶה לְאָכַל עַד שֶׁתִּבָּא וְתַחֲזֹר לְמִקּוּמָהּ. מִדּוּעַ? כִּדִּי שִׂיתַּאֲסַפּוּ אֶצְלָה שְׂאָר הַחַיּוֹת וְתַחֲלַק לָהֶן מֵאוֹתוֹ מְזוּן. וְכֹאֲשֶׁר מְגִיעָה, מִתַּאֲסַּפּוֹת אֶצְלָה כֹּל שְׂאָר הַחַיּוֹת, וְהִיא עוֹמֶדֶת בְּאֲמִצָּע וּמַחֲלָקַת לְכֹל אַחַת וְאַחַת. וְסִימָן לְדַבָּר - (מִשְׁלֵי לֵא) וְתַקֵּם בְּעוֹד לִילָה וְתִתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וּגּוֹ'. וּמִמָּה שְׂמַחְלָקַת לָהֶן הִיא שְׂבִיעָה, כִּאֵלּוּ אֶכְלָה יוֹתֵר אֲכַל מִכֶּלֶן. (מִתִּי מַחֲלָקַת לָהֶן, '.)

יֵשׁ לָהּ כְּאֵבִים כְּמוֹ הַיּוֹלֶדֶת

וְכֹאֲשֶׁר יִגִּיעַ הַבֶּקֶר שֶׁנִּקְרָא שַׁחַר, יִגִּיעַ לָהּ חֲבִלֵי גְלוֹת. וּמִשּׁוֹם זֶה נִקְרָאת אֵילָת הַשַּׁחַר, עַל שֵׁם שַׁחֲרוֹת הַבֶּקֶר. שֵׁיִשׁ לָהּ כְּאֵבִים כְּמוֹ הַיּוֹלֶדֶת. זֶהוּ שְׂכֵתוּב (יִשְׁעִיָּה כו) כְּמוֹ הָרָה תִּקְרִיב לְלֶדֶת תִּחִיל תִּזְעַק בְּחֲבִלֶיהָ וּגּוֹ'. מִתִּי מַחֲלָקַת לָהֶן? כֹּאֲשֶׁר הַבֶּקֶר רוֹצֶה לָבֵא, בְּעוֹד שֶׁהוּא לִילָה

מְשִׁיחִים, וּמְכַנִּיסָה אֶת רֵאשִׁיָּה בֵּין בְּרַפְיָה, שֶׁהוּא הָרֵאשׁ שְׁלָה, הָעֲמוּד הָאֲמִצָּעִי. שְׂתִי שׁוֹקֶיָה, נִצַּח וְהוּד, שְׁנֵי נְבִיאִים. מִשּׁוֹם מוֹלִידָה שְׁנֵי מְשִׁיחִים. בְּאוֹתוֹ זְמַן וַיַּחֲשֶׁף יַעֲרוֹת, יַעֲבֹר הַנְּחָשׁ מִהָעוֹלָם. (עַד כִּאֵן רַעִיא מִהֵימְנָא).

הַצְּדִיק מִשְׁקָה אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל

כַּאִל תַּעֲרַג וּגּוֹ' (מב, ב): זוהר ויקרא פרשת אֶחָדִי מוֹת (דף טו.ס) לְמַדְנֹה, כַּאִל תַּעֲרַג עַל אֶפְיָקִי מִיָּם - זֶה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר אֵילוֹתֵי לְעוֹרְתֵי חוֹשֶׁה. תַּעֲרַג עַל אֶפְיָקִי מִיָּם, וְדֹאִי כִּדִּי לְהַשְׁקוֹת מִהַשְׁקִיָּה שֶׁל מַעֲיֵנוֹת הַנַּחֵל עַל יְדֵי הַצְּדִיק. תַּעֲרַג, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (שִׁיר ו) לְעַרְגוֹת הַבַּשָּׂם. כִּן נִפְשֵׁי תַעֲרַג אֵלַיךְ אֱלֹהִים, לְקַבֵּל מִמֶּךָ הַשְּׂקָאָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

הַשְּׂפֵעַ נִכְנַס קִדָּם לְנִצַּח וְהוּד

מַעֲיֵנוֹת הַנַּחֵל מִי הֵם? מַעֲיָן אֶחָד לְמַעֲלָה, שְׂכֵתוּב (בְּרֵאשִׁית ב) וְנִהַר יֵצֵא מִעַדְדֵן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וּגּוֹ', וּמִשּׁוֹם שׁוֹפֵעַ יוֹצֵא וּמִשְׁקָה אֶת הַגֶּן. כֹּל אוֹתָם הַנְּחָלִים שׁוֹפְעִים יוֹצְאִים וּמִתְכַּנְּסִים לְשְׁנֵי מַעֲיֵנוֹת שְׂנַקְרָאִים נִצַּח וְהוּד, וְאֵלּוּ נִקְרָאִים אֶפְיָקִי מִיָּם, בְּאוֹתָהּ דְרָגָה שֶׁל צְדִיק, שְׂמַמְנוּ שׁוֹפֵעַ יוֹצֵא וּנְשַׁקָּה הַגֶּן. מִשּׁוֹם כִּךָ אֵיל וְצִבִי נִמְצָאִים כְּאַחַד, (אֵיל וְצִבִי נִקְרָאִים עֲטַרֵת וַיִּסוֹד) צְדִיק וְצְדִיק.

אֵיל וְאֵילָת זָכַר וְנִקְבָּה

כַּאִל תַּעֲרַג וּגּוֹ' (מב, ב): זוהר במדבר פרשת פנחס (דף טו.ס) וּבַחֲדָשׁ הָרֵאשׁוֹן וּגּוֹ'.

זוהר תהלים

בְּרַפְיָהּ, וּבֹכָה בְּכָהּ אַחַר בְּכָהּ, וְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ קוֹלָהּ וּמְתַמְלֵא רַחֲמִים
וְחָס עַל הָעוֹלָם. וְהִיא יוֹרֶדֶת מֵרֹאשׁ הַהָר,
וְרָצָה, וּמְסִתִּירָה עֲצָמָה, וְכָל שְׁאֵר הַחַיּוֹת
וְרֹדְפוֹת אַחֲרֶיהָ וְלֹא מוֹצֵאוֹת אוֹתָהּ. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (תהלים מב) כֹּאֵיל תַעֲרַג עַל אֲפִיקֵי
מַיִם. מֵהוּ עַל אֲפִיקֵי מַיִם? עַל אֲפִיקֵי מַיִם
- מֵאלוֹ שֶׁהַתִּיבְשׁוּ, וְהָעוֹלָם צָמָא לְמַיִם,
וְאִז תַעֲרַג.

הַנְחֵשׁ נוֹשֵׁךְ וְאִז הִיא יוֹלֶדֶת

בְּשִׁעָה שְׁמַתְעַבְרַת, נִסְתַּמְתָּ. כִּיּוֹן שְׁמַגִּיעַ
זְמַנָּה לֵילֵד, בּוֹכָה וּמְרִימָה קוֹלוֹת,
קוֹל אַחַר קוֹל, עַד שְׁבָעִים קוֹלוֹת כְּחִשְׁבוֹן
תְּבוֹת שֶׁל מְזֻמּוֹר (תהלים ס) יַעֲנֵךְ ה' בְּיּוֹם
צָרָה, שֶׁהִיא שִׁירָה שֶׁל הַמַּעֲבָרֶת הַזֹּאת.
וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ לָהּ וּמוֹצִיא אֶצְלָהּ.
וְאִז מוֹצִיא נַחֵשׁ אֶחָד גָּדוֹל מֵתוֹךְ הָרִי
הַחֲשָׁף, וּבֹא בֵין הַהָרִים, פִּיר מְלַחֵךְ בַּעֲפָר,
מַגִּיעַ עַד אֵיל זֶה, וּבֹא וְנוֹשֵׁךְ לָהּ בְּאוֹתוֹ
מְקוֹם פְּעָמָיִם.

כָּל הַחַיּוֹת שׁוֹתוֹת וְהִיא יוֹלֶדֶת

פְּעָמַיִם רֵאשׁוֹנָה יוֹצֵא דָם, וְהִיא לוֹחֶכֶת.
פְּעָמַיִם שְׁנִיָּה יוֹצֵא מַיִם, וְשִׁתּוֹ כָּל
אוֹתָן הַחַיּוֹת שֶׁבְהָרִים, וְנִפְתַּחַת וְיוֹלֶדֶת.
וְסִימָנָךְ - (במדבר כ) וַיִּף אֶת הַסֶּלַע בְּמִטְהוֹ
פְּעָמָיִם. וְכָתוּב וְתִשֶׁתּ הָעֵדָה וּבְעֵינָם.

"קוֹל ה' יְחוּלַל אֵילוֹת"

בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חָס עָלֶיהָ
עַל (מעשה) עֵבּוֹר שֶׁל נַחֵשׁ (שֶׁל חִיָּה)
זֶה, מֵהַ כְּתוּב? (תהלים כט) קוֹל ה' יְחוּלַל
אֵילוֹת וַיִּחַשֵׁף יַעֲרוֹת וְגו'. קוֹל ה' יְחוּלַל
אֵילוֹת - אֵלוֹ חֲבָלִים וְצִירִים, לְעוֹרֵר אֵלוֹ

וְהַשְׁחָרוֹת עוֹלָה לְהָאִיר, כְּמוֹ שְׁנֹאמַר וְתִקֵּם
בְּעוֹד לֵילָה וְתִתֵּן טֶרֶף לְבֵיתָהּ וְגו'. כִּיּוֹן
שֶׁהָאִיר הַבֶּקֶר, כָּלֵם שְׁבָעִים בְּמִזוֹן שְׁלָהּ.

מִחֻלְקֵת בְּבֶקֶר

אִז קוֹל אֶחָד מֵתַעֲוֵרֵר בְּאֻמְצַע הָרִקִיעַ,
קוֹרָא בְּכַח וְאוֹמֵר: קְרוֹבִים הַכְּנָסוֹ
לְמִקוֹמְכֶם! רַחֲוִקִים צְאוּ! כָּל אֶחָד וְאֶחָד
יֵאָסֵף לְמִקוֹמוֹ הָרְאוּי לוֹ. כִּיּוֹן שֶׁהָאִיר
הַשֶּׁמֶשׁ, כָּל אֶחָד וְאֶחָד נֹאסֵף לְמִקוֹמוֹ. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (תהלים קד) תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ יֵאָסְפוּן
וְגו'. וְהִיא הוֹלֶכֶת בְּיוֹם, וּמְתַגְלִית בְּלֵילָה,
וּמִחֻלְקֵת בְּבֶקֶר. וְלִכֵּן נִקְרָאת אֵילַת הַשֶּׁחַר.

הַאֲפֹן הַנְּסִי שְׁלוֹקַחַת מְזוֹן

כֹּאֵיל תַעֲרַג וְגו' (מב, כ): נְזוּהַר בְּמִדְבַר פִּרְשֵׁת
פְּנִיחָס (דף רמס:): לְבִסוּף מֵתַגְבְּרַת
כְּגִבּוֹר וְהוֹלֶכֶת, וְנִקְרָאת אֵיל. לְאִיזָה מְקוֹם
הוֹלֶכֶת? הוֹלֶכֶת שְׁשִׁים פְּרָסָאוֹת מֵאוֹתוֹ
מְקוֹם שִׁיצָאָה, וְנִכְנָסֶת לְתוֹךְ הַר שֶׁל חֲשָׁף.
(וּמִשֶּׁם מְרִיחָה מְזוֹן) הוֹלֶכֶת בְּתוֹךְ אוֹתוֹ הַר שֶׁל
חֲשָׁף, וּמְרִיחַ אֶת רִגְלֶיהָ נַחֵשׁ אֶחָד
עַקְלָתוֹן, וְהוֹלֵךְ לְמַרְגְלוֹתֶיהָ. וְהִיא עוֹלָה
מִשֶּׁם אֶצֶל הַר שֶׁל אוֹר. כִּיּוֹן שְׁמַגִּיעָה שֶׁם,
מְזַמֵּן לָהּ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נַחֵשׁ אֶחָד,
וְיוֹצֵא וְנִלְחֵם זֶה בְּזֶה, וְהִיא נְצוּלִית. וּמִשֶּׁם
נוֹטֶלֶת מְזוֹן וְשִׁבָּה לְמִקוֹמָה בְּחֻצוֹת
הַלֵּילָה. וּמִחֻצוֹת לֵילָה מִתְחִילָה לְחַלֵּק, עַד
שֶׁעוֹלָה שְׁחָרוֹת הַבֶּקֶר. כִּיּוֹן שְׁמֵאִיר הַיּוֹם,
הוֹלֶכֶת וְלֹא מֵתְרָאָה, כְּמוֹ שְׁנִתְבָּאֵר.

מִבְּקֶשֶׁת עַל מְטָר

וּבְשִׁעָה שֶׁהָעוֹלָם צָרִיךְ לְמְטָר, מֵתְאֻסְפוֹת
אֶצְלָהּ כָּל שְׁאֵר הַחַיּוֹת, וְהִיא
עוֹלָה לְרֹאשׁ הַר גְּבוּהָ, וּמִכְנִיסָה רֵאשָׁה בֵּין

— תהלים — זוהר תהלים —

היגע בתורה זוכה להשתעשע עם הצדיקים מן השפע של בינה

שלמדנו, זכאים הם הצדיקים, שכתוב בהם "אז תתענג על ה'" (ישעיהו נח, יד), בשביל להתענג מן השפע שהוא של הנחלסה, כמו שכתוב: "והשביע בצחצחות נפשך" (שם פסוק יא), כביכול הקדוש ברוך הוא משתעשע בהם, עם השפע שהוא של הנחל שמתענגים בזה הצדיקים, וכל מי שמתניגע בתורה, זוכה להשתעשע עם הצדיקים מן השפע שהוא של הנחל. [זוהר חלק ג' פ' אחר (ד טו)].

כמלכות שרוצה לקבל השפעתה מיסוד אימא דרך הצדיק

כְּאֵיל תְּעַרְגַּ עַל אֲפִיקוּ מַיִם בֵּן נַפְשֵׁי תְּעַרְגַּ אֲלֵיָּה אֱלֹהִים (מב, ב): [זוהר חלק ג' פ' אחר (ד טו)] ולמדנו, "כְּאֵיל תְּעַרְגַּ עַל אֲפִיקוּ מַיִם", זו כנסת ישראלסט, כמו שכתוב: "אֵילוֹתַי לְעִזְרַתִּי חוֹשֶׁה" (תהלים כב, ב), "תְּעַרְגַּ עַל אֲפִיקוּ מַיִם", ודאי לשתות מן המים של מעינות הנחל, על ידי הצדי"ק, "תְּעַרְגַּ", כמו שכתוב: "לְעַרְגוֹת הַבְּשָׂם" (שיר השירים ו, ב), "בֵּן נַפְשֵׁי תְּעַרְגַּ אֲלֵיָּה אֱלֹהִים", לשתות ממך, בעולם הזה ובעולם הבא.

השבעים קולות. מִיָּד - וַיִּחַשְׁשֶׁף יְעֻרֹת, לְהַעֲבִיר (לעורר) אוֹתוֹ נַחֵשׁ וּלְהַתְּגַלּוֹת אוֹתָהּ תִּיָּה בְּיַנְיָהֶם לְלֶכֶת. וּבְהִיכְלוֹ, מֵהוּ וּבְהִיכְלוֹ? בְּהִיכְלוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּל אֵלוֹ הַהֶמְוָנִים פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים כְּבוֹד. מֵהוּ כְּבוֹד? (יחזקאל ג) בְּרוּךְ כְּבוֹד ה' מִמְּקוֹמוֹ.

העוסק בתורה אינו מתירא מפל צער ונגח כְּאֵיל תְּעַרְגַּ עַל אֲפִיקוּ מַיִם בֵּן נַפְשֵׁי תְּעַרְגַּ אֲלֵיָּה אֱלֹהִים (מב, ב): [זוהר חלק ג' פ' אחר (ד טו)] זוהר תורה] פתח רבי שמעון ואמר, "כְּאֵיל תְּעַרְגַּ עַל אֲפִיקוּ מַיִם וּגוֹ", זכאים הם ישראל מכל העמים, שהקדוש ברוך הוא נתן להם תורה הקדושה, והנחילם נשמות קדושות ממקום קדוש, למען יעשו מצותיו, וישתעשעו בתורה, שכל מי שמשתעשע בתורה, אינו מתירא מכל, שכתוב: "לוֹלֵי תוֹרָתָךְ שִׁעֲשַׁעֵי אֶז אֲבֹדְתִי בְּעֵנְיִי" (תהלים קיט, צב).

תורה נקראת שעשועים

מי הם שעשועי התורה, כי התורה נקראת שעשועים, שכתוב: "וְאֶהְיֶה שִׁעֲשׂוּעִים יוֹם יוֹם" (משלי ת, ל), וזהו שלמדנו, שהקדוש ברוך הוא בא להשתעשע עם הצדיקים בגן העדן, מהו להשתעשע, בשביל לשמוח עמהם.

זו זוהר

השכינה הקדושה. ע. על ידי ספירת היסוד. עא. פירוש, שתהא נעשית ערוגה מלאה מימי שפע הבינה.

סת. שקיו דנחלא, זו הארת השפע מעולם הבינה, שעל זה נאמר "אֶז תְּתַעַנְגַּ עַל ה'", על ה' ודאי כידוע, וזאת השפע נקראת צחצחות. סט. זו

זוהר תהלים

ז"א ומלכות צריכים להיות תמיד יחד
כאן יש להסתכל, בתחלה כתוב "כְּאֵיל",
 ולא כתוב כאילת, ואחר כך "תְּעָרְגַּ",
 ולא כתוב יערג, אבל זה סוד במשמעות
 זכר ונקבה שניהם יחד, שלא להפרידם, כי
 אחד הם^ע ולא נצרך להפריש זה מזו,
 אלא שניהם יחדו.

כשמקבלת השפעות קשה עליה
 להשפיעם כי היא מידת הדין

וזאת החיה הנקבה "תְּעָרְגַּ עַל אֶפְיָקִי
 מְיָם", וכשהיא מתעברת מן הזכר,
 ועמוס עליה^ע, שהרי על מדת הדין
 קיימת.

נחש העליון מכישה ומולידה

ובאשר צריכה ללדת, מזמין לה הקדוש
 ברוך הוא נחש העליון הגדול,
 ובא ומכישה באותו מקום, ומולדת^פ.

המלכות מתעצבת כל יום

וזוהו סוד הכתוב: "הֲרִבָּה אֲרִבָּה עֲצָבוֹנָךְ
 וְהֲרִבָּךְ" (בראשית ג, טז) לפי שהיא
 רועדת בכל יום, ותעצב על מעשי העולם,
 "בְּעֵצָב תִּלְדִּי בָנִים", "בְּעֵצָב", זה סוד

מהבינה לספירות ז"א ומשם לנצח והוד
 ומהם ליסוד והיסוד למלכות

מעינות הנחל איזה הם, מעין אחד
 למעלה^ע, שנאמר: "וְנָהָר יֵצֵא
 מֵעַדְן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן וְגו'" (בראשית ב, ט),
 ומשם נמשך ויוצא ומשקה את הגן^ע וכל
 אותן הנחלים, נמשכים ויוצאים
 ומתאספים בשני מעינות שנקראים נצח
 והוד, ואלה נקראים אפיקי מים בהמדרגה
 ההיא שנקראת צדי"ק^ע, שממנו נמשך
 ויוצא השפע להשקות את הגן, לפיכך
 אי"ל וצב"י ביחד נמצאים^ע, צד"ק
 וצדי"ק.

המלכות היא כאיל שצועקת שז"א ישפיע
 לה כדי צורך בני ישראל

כְּאֵיל תְּעָרְגַּ עַל אֶפְיָקִי מְיָם כִּן נִפְשִׁי
תְּעָרְגַּ אֵלֶיךָ אֱלֹהִים (פב, ב): [זוהר
 חלק ב' פרשת ויקהל (דף ריט:)] עוד אמר רבי
 שמעון, "כְּאֵיל תְּעָרְגַּ עַל אֶפְיָקִי מְיָם",
 מקרא זה נתבאר, אבל חיה אחת יש
 בעולם, והיא שולטת בממשלה על אלף
 מפתחות בכל יום^ע, והיא נקבה,
 והשתוקקות שלה תמיד על אפיקי מים,
 לשותות ולהרוות מצמאונה^ע, שכתוב:
 "כְּאֵיל תְּעָרְגַּ עַל אֶפְיָקִי מְיָם".

זיו זוהר

שכאשר המלכות מזדווגת עם התפארת הם אחד,
 וגם המלכות נקראת בלשון זכר. עט. פירוש,
 כשהיא נתמלאית בשפע מן התפארת, להשפיע
 לעולם הזה, אז נתעורר המקטרג לקטרג, שעל פי
 מדת הדין, אין כדאי להשפיע השפע לעולם הזה,
 ועל ידי זה היא נעשית מקשה לילד. פ. סוד
 הנחש הזה, הוא סוד גדול ונורא, שאינו מובן.

עב. זו הבינה. עג. מן הבינה, נמשך השפע
 להמלכות, שנקראת גן. עד. מן הספירות נצח
 והוד, נמשך השפע ליסוד צדיק. עה. איל
 מלכות, צבי תפארת, צדק מלכות, צדיק יסוד.
 עו. המפתחות מן אוצרות השפע, איהי נוקבא,
 פירוש היא מדת המלכות. עז. פירוש, מן שפע
 עולם הבינה. עח. זה ידוע מכמה מקומות,

— תהלים — זוהר תהלים —

הנחש, המעציב פניהם של העולם.

ז"א מושל במלכות ואין לה מגרמה כלום
וַיֵּאָדָם אֵיִשׁ תְּשׁוּקַתְךָ, כמו שכתוב:
"תַּעֲרַג עַל אַפְיָי מִיָּמִים", **"וְהוּא**
יִמְשֵׁל בְּךָ", הרי ביארנו הסוד, שהוא
 מושל עליהם, וכל זה מפני מה, לפי
 שאמרה הלבנה כמו שלמדנו, ובעבור
 זה נתמעט אורה, ונקטן ממשלחה, ואין
 לה רשות מעצמה, מלבד מה שנותנים לה
 הכח.

המלכות גם בחינת נקבה וגם זכר.

כְּאֵיל תַּעֲרַג עַל אַפְיָי מִיָּמִים בֵּן נַפְשֵׁי
תַּעֲרַג אֵלַיךְ אֱלֹהִים (מב, ב): [זוהר
 חלק ג' פ' פנחס (דף רמט.)] רבי אבא פתח,
"כְּאֵיל תַּעֲרַג עַל אַפְיָי מִיָּמִים בֵּן נַפְשֵׁי תַּעֲרַג
אֵלַיךְ אֱלֹהִים", מקרא זה נתבאר, כתוב
 כאן איל, וכתוב שם **"אֵילַת הַשְּׁחָר"** (תהלים
 כב, א), לפי שיש מדרגת זכר ויש מדרגת
 נקבה, [ואף על פי כן הכל אחד, איל ההוא,
 נקרא בשם של זכר, וגם הוא נקרא בשם של נקבה,
 זהו שכתוב: **"כְּאֵיל תַּעֲרַג"**, ולא כתיב יערג, והכל
 אחד].

משולה לאילה הרחמנית

ומהו **"אֵילַת הַשְּׁחָר"**, אלא זאת היא חיה
 רחמנית, שאין בכל חיות שבעולם

רחמנית כמוה, לפי שבזמן שהשעה
 דוחקת לה, ונצרכת למזון עבודה ועבור
 כל החיות, היא הולכת למרחק לדרך
 רחוק, ומשם מולידה ומביאה מזון, [כמו
 שכתוב: **"מִמְרַחֵק תָּבִיא לַחֲמָה"** (משלי לא, יד)]^{פה},
 ולא תחפץ לאכול עד שתבוא ותחזור
 למקומה, מפני מה, בשביל שיתאספו
 אליה שאר החיות, ותחלק להם מאתו
 המזון, וכאשר היא באה מתאספים אליה
 כל שאר החיות, והיא עומדת באמצע,
 ומחלקת לכל אחד ואחד, כמו שכתוב:
"וַיִּתְּקֶם בְּעוֹד לֵילָה וַיִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וּגְוִי"
 (שם פסוק טו), וממה שהיא מחלקת להם,
 היא תשבע, כאילו אכלה יותר מאכל
 מכלן.

לפני הגאולה יהיה לה חבלי משיח

וּכְאֲשֶׁר יבא הבקר שנקרא שחר, יבאו לה
 חבלים של הגלות, ולפיכך
 נקראת **"אֵילַת הַשְּׁחָר"**, על שם חשכות
 הבקר, שיהיה לה חבלים כיולדה, זהו
 שכתוב: **"כְּמוֹ הָרָה תִּקְרִיב לְלֵדַת תַּחֲוִיל**
תִּזְעַק בְּחִבְלֶיהָ וּגְוִי" (ישעיהו כו, יז).

בשמתחיל הבקר היא מחלקת להם את
 השפע

ומתי היא מחלקת להם, כאשר הבקר
 קרוב לבוא, ובעוד שהוא לילה

זיו הזוהר

הבינה, באמצעות התפארת. פו. השבעים שרים.
 פז. אף על פי שיונקים הע' שרים שפע שלהם מן
 השכינה הקדושה, מכל מקום ירעו וישחיתו לעם
 ישראל האומות שהם שולטים עליהן.

פא. התפארת שולט על המלכות, כדמיון השמש על
 הלבנה. פב. שקטרגה לומר, אין שני מלכים משתמשים
 בכתר אחד. פג. תפארת ומלכות. פד. לחלק שפע לע'
 השרים, עבור עולם הזה. פה. ממרחק פירוש מעולם

אֱלֹהִים אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי מִלְּפָנֵי הַיְהוָה} : ג צְמָאָה נַפְשִׁי לְאֱלֹהִים ^{הַתְּהִי מִלְּפָנֵי הַיְהוָה} לְאֵל חַי מְתֵי אָבוֹא וְאַרְאֶה ^{בְּעֵינַי וְיִחַדְתִּי בָהֶם}
 פְּנֵי אֱלֹהִים ^{הַתְּהִי מִלְּפָנֵי הַיְהוָה} : ד תִּוְתָה לִי רַמְעָתִי לֶחֶם יוֹמָם וְלַיְלָה כַּאֲמַר אֱלֹהִים ^{בְּעֵינַי וְיִחַדְתִּי בָהֶם} כָּל הַיּוֹם

זוהר תהלים

שיוצאתפס, ונכנסת לתוך הר שהוא חשך, ומשם מביאה המזון, כאשר הולכת בתוך הר החשך, נמשך אחריה נחש עקלתון אחד, והולך לרגלה^צ, והיא עולה משם אל ההר שהוא אור^ב, כיון שמגעת שמה, מזמין לה הקדוש ברוך הוא נחש אחר^ב, ויוצא ומתגרים זה בזה, והיא ניצלת ומשם היא לוקחת מזון, וחוזרת למקומה בחצות הלילה, ואחר חצות הלילה מתחלת לחלק מזון, עד עלות חשכות הבקר, כיון שמאיר היום, הולכת ולא נראית, כמו שנתבאר.

צועקת בזמן שהעולם צריך למטר

ובזמן שהעולם נצרך למטר, מתכנסות אליה כל שאר החיות^ב, והיא עולה לראש הר גבוה, מכנסת ראשה בין כרעיה, ותגעה גועה אחר גועה, והקדוש ברוך הוא שומע קולה, ונתמלא רחמים, ומרחם על העולם, והיא יורדת מראש ההר, ובורחת ומסתרת עצמה, וכל שאר החיות רצות אחריה, ואין מוצאות אותה, זהו שכתוב: "כִּאֲלֵל תַּעְרַג עַל אֶפְיָקֵי מַיִם", מהו "עַל אֶפְיָקֵי מַיִם", כאשר נתיבשו המים, והעולם נצמא למים, אז היא תערג.

וחשך היא תעלה לקבל הארה^פ, כמו שכתוב: "וַתִּקֶּם בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן טָרֶף לְבֵיתָהּ וּגּוֹ", כיון שמאיר הבקר, כלם נשבעים בהמזון שלה.

המלאכים הקרובים לשכינה יחזרו לשלוט והרחוקים ממנה יחזרו לתהום

אז קול אחד נתעורר באמצע הרקיע, קורא בכח, ואומר, הקרובים יכנסו למקומם, והרחוקים יצאו, כל אחד יאסף למקומו הראוי לו.

נקראת אילת השחר שמחלקת לפנות בוקר

כיון שמאיר השמש, כל אחד ואחד נאסף למקומו, זהו שכתוב: "תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ וְאֶסְפוּן וּגּוֹ" (תהלים קד, כב), והיא הולכת ביום ונתגלית בלילה, ומחלקת כעלות הבקר, ולפיכך נקראת אילת השחר.

אופן נטילת השפע וחלוקתם

אחר כך מתגברת כגבור והולכת, ואז נקראת איל, אנה הולכת, הולכת ששים פרסאות, מהמקום ההוא

זיו הזוהר

השפע למלכות. צ. ס"מ כרוך אחריה, לגזול ממנה השפע בחזירתה משם. צא. היינו לעולם היצירה. צב. אפשר שזה המלאך גבריאל ילחם עם הס"מ, ואין מניחו לגזול השפע. צג. כל ע' השרים.

פח. לקבל שפע מן התפארת. פט. שתין פרסי יש לומר, שזה רמז על שש הספירות, שעל המלכות עד הבינה, שהוא עולם הבריאה, ונקרא הר של חשך בענין ההשגה, כי יוצר הוא אור, ובורא הוא חשך, ומן הבינה נמשך

אִיחָ אֱלֹהֶיךָ ^{תהי' בעל היסוד} : ה' אֵלֶּהָ אֲזַכְּרֶהָ וְאִשְׁפָּכָה עָלַי נַפְשִׁי כִּי אֶעְבֵּר בַּסֶּף אַדְדָּם
 עַד בֵּית אֱלֹהִים ^{תהי' בעל היסוד} בְּקוֹל רִנָּה וְתוֹרָה הַמִּזֵּן חוֹנֵנִי : וְכִּי תִשְׁתַּחֲוֶה נַפְשִׁי
 וְתִתְחַמְּו עָלַי הוֹחִלִי לְאֱלֹהִים ^{תהי' בעל היסוד} כִּי עוֹד אֲזַכְּרֶנּוּ יְשׁוּעוֹת פְּנֵינוּ : וְ אֱלֹהֵי ^{תהי' בעל היסוד}
 עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתַּחֲוֶה עַל בֶּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאֲרִץ יִרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים מִחֵר מִצְעָר : ה' תִּהְיוּם
 אֵל תִּהְיוּם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרֶיךָ כָּל מִשְׁפָּרֶיךָ וְגִלְיָה עָלַי עֲבְרוּ : ט יוֹמָם יִצְוֶה יְהוָה

— זוהר תהלים —

בְּאַרְבָּעִים וְחַמְשָׁה גִּנּוּיִם נִחְלַק הָעוֹלָם
 תִּהְיוּם אֵל תִּהְיוּם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרֶיךָ
 וְגו' (מב, ח) : [זוהר פרשת בראשית
 (ד' 91)] בְּאַרְבָּעִים וְחַמְשָׁה גִּנּוּיִם שֶׁל
 מִיָּנִי אִוְרוֹת נִחְלַק הָעוֹלָם. שְׁבַעַה
 נִחְלָקִים לְשִׁבְעַה תְּהוֹמוֹת. כָּל אֶחָד מִכֶּה
 בְּתִהוּם שְׁלוֹ, וְאַכְנִים מִתְּגַלְּגֵלוֹת בְּתוֹךְ
 הַתִּהוּם, וְנִכְנָס אִוְרוֹ אִוְרֵם בְּאִוְרֵם אַכְנִים
 וְנוֹקֵב אִוְרֵם, וּמִים יוֹצְאִים בְּהֵם,
 וְשׁוֹקְעִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד עַל הַתִּהוּם
 וּמִכְסָה לְשָׁנֵי צְדָדִים.

”תִּהְיוּם אֵל תִּהְיוּם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרֶיךָ”

יּוֹצְאִים מִים בְּאִוְרֵם נִקְבִים, וְנִכְנָס אִוְרֵם
 וּמִכֶּה לְאַרְבַּעַת צְדָדֵי הַתִּהוּם.
 מִתְּגַלְּגֵל הָאִוּר בְּחִבְרָתוֹ, וּפּוֹגְשִׁים
 בְּאֶחָד, וְנִחְלָקִים הַמִּים, וְאִוְחִזִים כָּל
 אִוְרֵם שְׁבַעַה בְּשִׁבְעַה תְּהוֹמוֹת, וְכוֹרִים
 [שׁוֹרִים] בְּחִשְׁכִים שֶׁל הַתִּהוּם. וְהַחֲשִׁכִים
 הִלְלוּ מִתְּעַרְבִים בְּהֵם, וְעוֹלִים הַמִּים
 וְיִוִּרְדִים וּמִתְּגַלְּגֵלִים בְּאִוְרֵם מְאֻרוֹת.
 וּמִתְּעַרְבִים כְּאֶחָד אִוְרוֹת וְחֶשֶׁךְ וּמִים,
 וְנַעֲשׂוּ מִהֵם אִוְרוֹת שְׁלֵא נִרְאִים
 חֲשׁוֹכִים.

כָּל אֶחָד מִכֶּה בְּחִבְרוֹ, וְנִחְלָקִים לְשִׁבְעַה
 וְחַמְשָׁה צְנוּרוֹת שֶׁל הַתִּהוּם, וּבְהֵם

זוֹרְמִים מִים. כָּל צְנוֹר וְצְנוֹר עוֹלָה בְּקוֹלוֹ,
 וְהַתְּהוֹמוֹת מְזַדְּעִזְעִים. וְכִשְׂאוֹתוֹ קוֹל
 נִשְׁמַע, כָּל תִּהְיוּם קוֹרָא לְחִבְרוֹ וְאוֹמֵר:
 חֲלַק מִמִּיךָ וְאַכְנִס בְּךָ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים
 מב) תִּהְיוּם אֵל תִּהְיוּם קוֹרָא לְקוֹל צְנוּרֶיךָ.

כָּל הַגִּידִים שֶׁשֶׁם נַעֲשׂוּ צִבְעֵ אֶחָד

תַּחַת אֵלֶּה שְׁלֵשׁ מְאוֹת [וששים] וְשִׁמּוֹנִים
 [וחמשה] גִּידִים. מִהֵם לְבָנִים וּמִהֵם
 שְׁחָרִים וּמִהֵם אֲדָמִים. נִכְלְלוּ זֶה בְּזֶה
 וְנַעֲשׂוּ גִּוּן אֶחָד. אִוְרֵם גִּידִים נִרְקְמוּ בְּשִׁבְעַ
 עֶשְׂרֵה רְשָׁתוֹת, וְכָל אֶחָת נִקְרְאת רְשָׁת
 גִּידִים. [התקימו] נִרְקְמוּ זֶה בְּזֶה וְיִוִּרְדִים
 בְּתַחֲתִית הַתִּהוּם. תַּחַת אֵלֶּה עוֹמְדוֹת שְׁתֵּי
 רְשָׁתוֹת כְּמִרְאֵה הַבְּרִזָּל, וְשְׁתֵּי רְשָׁתוֹת
 אַחֲרוֹת כְּמִרְאֵה הַנְּחֹשֶׁת.

שְׁנֵי כְּסָאוֹת יֵשׁ שֵׁם

שְׁנֵי כְּסָאוֹת עוֹמְדִים עֲלֵיהֶם, אֶחָד מִמִּין
 וְאֶחָד מִשְׂמָאל. כָּל אִוְתָן רְשָׁתוֹת
 מִחִבְרוֹת כְּאֶחָד, וּמִים יוֹרְדִים מְאוֹתָם
 צְנוּרוֹת וְנִכְנָסִים בְּרְשָׁתוֹת הָאֵלֶּה. אִוְרֵם
 שְׁנֵי כְּסָאוֹת, אֶחָד כְּסָא שֶׁל רְקִיעַ שְׁחָר,
 וְאֶחָד כְּסָא שֶׁל רְקִיעַ תַּחַשׁ. שְׁנֵי הַכְּסָאוֹת
 הִלְלוּ, כְּשֵׁהֶם עוֹלִים, עוֹלִים [באחד] בְּאוֹתוֹ
 כְּסָא שֶׁל הַרְקִיעַ הַשְּׁחָר. וְכִשְׁיִוִּרְדִים,
 יוֹרְדִים בְּאוֹתוֹ כְּסָא שֶׁל רְקִיעַ הַתַּחַשׁ.

זוהר תהלים

לא ברא הקדוש ברוך הוא דבר שלא לצורך
אָמְרוּ לוֹ: מה שכתוב (שם א) ויעש אלהים
 צורך הִיָּה לוֹ לְקִדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לַעֲשׂוֹת רְקִיעַ
 לְהַבְדִּיל בֵּין הַמַּיִם? אָמַר לָהֶם: כָּבֹד כְּתוּב
 (משלי טז, ד) כָּל פֶּעַל ה' לְמַעַנְהוּ. לֹא בָרָא
 הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דָּבָר שְׁלֵא לְצִרְךָ. וּבָרָא
 הַרְקִיעַ, וּכְשֶׁהוּא חֲזוּר, אֵינּוּ חֲזוּר אֶלָּא
 לַעֲתִים יְדוּעִים. וְסִילּוֹן אֶחָד שֶׁל מַיִם יוֹצֵא
 מִתְּהוֹמוֹת, וְסִילּוֹן שֶׁל מַיִם יוֹצֵא מִגֵּיהֶנּוּם,
 וַיּוֹרֵד בְּצַנּוֹר סִילּוֹן הַתְּהוֹם. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב
 (תהלים מב) תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל צִנּוֹרֶיךָ.
 וְהַרְקִיעַ נִכְנָס בְּאֲמֻצֵּעַ שְׁנֵיהֶם, וְאֶלְמָלָא
 שְׁנִכְנָס בֵּינֵיהֶם, הָיוּ הוֹרְגִים לְשׁוֹתֵיהֶם. זֶהוּ
 שֶׁכְּתוּב (בראשית א) וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר
 מִתַּחַת לָרְקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מַעַל לָרְקִיעַ.

הַרְקִיעַ מַחְזִיר הַמַּיִם הַיּוֹצֵאִים מִהֵגֵהֶנּוּם
 שְׁלֵא יָמוּתוּ הָאֲנָשִׁים

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הַתִּינּוֹק הַזֶּה בְּרוּחַ הַקִּדּוּשׁ
 אָמְרוּ, שֶׁכָּף הָיָה מִמֶּשׁ שֶׁכְּתוּב יְהִי
 רְקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם, בְּתוֹךְ מִמֶּשׁ, בְּאֲמֻצֵּעַ
 הַמַּיִם, בְּהַפְּנֵס הַרְקִיעַ בְּאֲמֻצֵּעַ, מַחְזִיר
 הַמַּיִם הָרָעִים הַיּוֹצֵאִים מִגֵּיהֶנּוּם לְמִקּוֹמָם,
 וְלֹא יֵצֵא לְעוֹלָם מֵאוֹתָם הַמַּיִם, אֶלָּא כִּמְלֵא
 הַלֵּג, בִּימֵי אֱלִישָׁע. וְנֶאֱמַר בָּהֶם וְהַמַּיִם
 רָעִים וְהָאֲרָץ מְשַׁפֶּלֶת. כְּלוֹמַר, בְּשִׁבִיל
 שֶׁהַמַּיִם רָעִים, הָאֲרָץ מְשַׁפֶּלֶת מִבְּנֵי אָדָם,
 שֶׁכָּלִים בְּשִׁבִילָם.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁהַמַּיִם יוֹצֵאִים לְהַתְּעַרֵּב אֶזְ
 מִבְּדִילָם

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, עַל כָּל זֶה מַעִיד הַכְּתוּב

בֵּין שְׁנֵי כִסְאוֹת אֱלוֹ מִתְּגַלְגְּלִים כָּל אוֹתָם
 תְּהוֹמוֹת

תְּהוֹם אֶל תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל צִנּוֹרֶיךָ וְגו' (מב, ח): [זוהר פרשת בראשית (דף נא.)] שְׁנֵי
 הַכִּסְאוֹת הָלְלוּ, אֶחָד מִיְמִין וְאֶחָד מִשְּׂמָאל.
 וְאוֹתוֹ כִּסֵּא שֶׁל הַרְקִיעַ הַשְּׁחֹר מִיְמִין, וְאוֹתוֹ
 כִּסֵּא שֶׁל רְקִיעַ הַתַּחַשׁ מִשְּׂמָאל. כְּשֶׁעוֹלִים
 בְּכִסֵּא שֶׁל הַרְקִיעַ הַשְּׁחֹר, מִנְּמִיךְ הַכִּסֵּא שֶׁל
 רְקִיעַ שְׂמָאל וַיּוֹרְדִים בּוֹ. מִתְּגַלְגְּלִים
 הַכִּסְאוֹת אֶחָד בְּאֶחָד, [ויורדים ולוקחים]
 לֹוֶקְחִים כָּל אוֹתָן הַרְשָׁתוֹת לְתוֹכָם וּמִכְּנִיסִים
 אוֹתָם לְתַחַתִּית הַתְּהוֹם הַתַּחַתּוֹנָה. עוֹמֵד
 כִּסֵּא אֶחָד וְעוֹלָה לְמַעְלָה מִכָּל אוֹתָם
 הַתְּהוֹמוֹת, וְעוֹמֵד כִּסֵּא אַחֵר לְמַטָּה שֶׁל כָּל
 הַתְּהוֹמוֹת. בֵּין שְׁנֵי כִסְאוֹת אֱלוֹ מִתְּגַלְגְּלִים
 כָּל אוֹתָם תְּהוֹמוֹת. וְכָל אוֹתָם צִנּוֹרוֹת נִנְעָצוּ
 בֵּין שְׁנֵי הַכִּסְאוֹת הָלְלוּ.

שְׁבָעִים וַחֲמִשָּׁה צִנּוֹרוֹת

שְׁבָעִים וַחֲמִשָּׁה [אורות] צִנּוֹרוֹת הֵם.
 שְׁבָעָה הֵם עֲלִיוֹנִים שֶׁל הַכֹּל,
 וְכָל אוֹתָם אַחֲרִים אַחֲזוּזִים בָּהֶם, וְכָלֵם
 נִעֲוָצִים בְּגִלְגְּלֵי הַכִּסֵּא הַזֶּה בְּצַד הַזֶּה,
 וְנִעֲוָצִים בְּגִלְגְּלֵי הַכִּסֵּא הַזֶּה בְּצַד הַזֶּה.

מַיִם עוֹלִים וַיּוֹרְדִים

בָּהֶם [נ"א: בתהומוות] מַיִם עוֹלִים וַיּוֹרְדִים.
 אוֹתָם שִׁיּוֹרְדִים כּוֹרִים בְּתְהוֹמוֹת
 וּבוֹקְעִים אוֹתָם. אוֹתָם שְׁעוֹלִים נִכְנָסִים
 בְּאוֹתָם נִקְבֵי הָאֲבָנִים, וְעוֹלִים וּמְמַלְאִים
 לְשִׁבְעַת הַיָּמִים. עַד כָּאן שְׁבָעָה גִּוְנִים שֶׁל
 אִוְרוֹת בְּסוּד עֲלִיוֹן.

—= זוהר תהלים =—

פרשת לך לך (דף 99ב:) בא ראה, העולם שלמעלה צריך את התעוררותו של העולם התחתון. וכשנשמות הצדיקים יוצאות מן העולם הזה ועולות למעלה, כלן מתלבשות באור שלמעלה בדמות נכבדה, ובהם הקדוש ברוך הוא משתעשע ותאב להם, שהם פרי מעשיו, ועל זה נקראו ישראל שיש להם נשמות קדושות בנים לקדוש-ברוך-הוא, כמו שנאמר (דברים יד) בנים אתם לה' אלהיכם. בנים ודאי, פרי מעשיו.

ה' שומע את למוד הצדיקים בחצות הלילה

אמר רבי ייסא, אפלו אותם שבעולם הזה [של הארץ]. איך? אמר לו, משום שבחצות הלילה כל אותם צדיקי אמת, כלם מתעוררים לקרא בתורה ולשמע את תשבחות התורה. והרי נתבאר שהקדוש ברוך הוא וכל אותם הצדיקים שבתוך גן העדן כלם מקשיבים לקולם, וחוט של חסד נמשך עליהם ביום, שכתוב (תהלים מב) יומם יצנה ה' חסדו ובלילה שירה עמי.

גדל התשבחות שבלילה

ועל כן התשבחות שעולות בלילה לפניו, זו תשבחת שלמה. בא ראה, בשעה שישאל היו סגורים בבתייהם כשהרג הקדוש ברוך הוא בכוכרי מצרים, היו אומרים הלל ותשבחות לפניו.

בחצות הלילה

יומם יצנה ה' חסדו ובלילה שירה עמי וגו' (מב, ט): [זוהר בראשית פרשת לך לך

הזה, שאמר רבי יהודה, כל מה שעשה הקדוש ברוך הוא, לא עשה דבר לבטלה, ומפני שהיה גלוי לפניו שאתם המים היוצאים מגיהנם, ויתערכו במים האחרים ויזיקו לברייתו, עשה את הרקיע להכנס באמצע שניהם, להבדיל ביניהם. זהו שכתוב ויהי מבדיל בין מים למים, בין מים הרעים למים הטובים, ובאותה שעה ממש שהמים יוצאים להתערב במים הטובים, אז הרקיע חוזר ונכנס ביניהם, ומחזירם לאחור.

המים אשר מעל השמים הם טובים

בא שמע, אמר רבי אלעזר, המים הללו שהם להחיות העולם ולתקון הבריות, איך יקראו? אמר רבי ברכיה, המים אשר מעל השמים, שהם מים טובים.

האש של התורה אוכלת אש נכריה

תהום אל תהום קורא קול צנוריה וגו' (מב, ה): [זהו חדש תקונא קדמאה (דף

קל)] ויש תהום אחר שנאמר בו (תהלים מב) תהום אל תהום קורא לקול צנוריה. מה זה צנוריה? אותם הצנורות של החכמה שהם נוי העמודים. כל משבריך - אלו הטעמים של התורה. וגליך - אלו הנקודים של התורה. עלי עברו - זה סוד העבור, שנאמר בו (שמות לד) ויעבר ה' על פניו ויקרא.

ה' משתעשע עם בניו הצדיקים

יומם יצנה ה' חסדו ובלילה שירה עמי תפילה לאל חי (מב, ט): [זוהר בראשית

חֲסִדוֹ וּבִלְיָהּ (שירה) שִׁירוֹ עִמּוֹ תִפְלֶה לְאֵל חַיִּי: י אֹמְרָה לְאֵל סִלְעֵי לְמָה

זוהר תהלים

(דף צ"ב:) בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, כְּשֶׁהַצִּפּוּרִים מִתְעוֹרְרוֹת, צַד הַצִּפּוֹן מִתְעוֹרֵר בְּרוּחַ, עוֹמֵד בְּמִקּוֹמוֹ הַשְּׂרָכִיט שֶׁבְּצַד הַדְּרוֹם, וּמִכָּה בְּאוֹתָהּ הָרוּחַ וְשׁוֹקֵט וּמִתְבַּסֵּס. אִזּוֹ מִתְעוֹרֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמִנְהַגְיוֹ לְהִשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצְּדִיקִים בְּגֵן עֵדֶן.

אֲשֶׁרִי חָלְקוֹ שֶׁל אָדָם שָׁקָם בַּחֲצוֹת לְהִשְׁתַּעֲשַׁע בַּתּוֹרָה

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה, אֲשֶׁרִי חָלְקוֹ שֶׁל אָדָם שְׁעוֹמֵד לְהִשְׁתַּעֲשַׁע בַּתּוֹרָה, שְׁהָרִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכֹל הַצְּדִיקִים שֶׁבְּגֵן עֵדֶן, כֹּלָם מִקְּשִׁיבִים לְקוֹלוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (שיר השירים ח) הַיּוֹשֵׁבֶת בְּגַנִּים חֲבָרִים מִקְּשִׁיבִים לְקוֹלָךְ הַשְּׂמִיעֵנִי. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁךְ עָלָיו חוּט אֶחָד שֶׁל חֶסֶד שִׁיְהִיָּה [תמיד] שְׁמור בְּעוֹלָם, שְׁהָרִי עֲלִיוֹנִים וְתַחֲתוֹנִים שׁוֹמְרִים אוֹתוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ וּבִלְיָהּ שִׁירָה עִמִּי.

סֵדֶר הָעֲבוּדָה בַּלַּיְלָה

יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ וּבִלְיָהּ שִׁירָה עִמִּי וְגו' (מב, ט): [רעיא מהימנא זוהר במדבר

פרשת נשא (דף קכ"א): מִבֵּין שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּמַעֲלָה וְעַד בֵּין חֲמִשִּׁים שָׁנָה כֹּל הַבָּא לְעַבֵּד עֲבֹדַת עֲבָדָה וְעֲבֹדַת מִשָּׂא בְּאֵהָל מוֹעֵד. מִצְוָה זוֹ לְהִיּוֹת הַלְוִיִּם מְשׁוֹרְרִים בְּמִקְדָּשׁ. וְאִף עַל גַּב שְׂבָאֲרָנוּ לְמַעֲלָה, כְּאֵן צָרִיף לְחַדֵּשׁ דְּבָרִים, שְׁהָרִי הַכֹּהֵן מִקְרִיב קֶרֶבֶן, וְהוּא מִיכָאֵל. לְוִי הוּא גְבִרְיָאֵל, הוּא צָרִיף לְגַגֵּן. וְסוּד הַדְּבָר - (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ, זֶה חֲסֵד כֹּהֵן גְּדוֹל, שְׂמִיכָאֵל הוּא כֹּהֵן הַדְּיוּט לְגַבֵּי רַבּוֹנוֹ, וְעַם כֹּל זֶה שֶׁהַדְּיוּט הוּא אֲצֵל רַבּוֹנוֹ - הוּא מְלַךְ חַיּוֹת הַקֶּדֶשׁ. וּבִרְכַת הַדְּיוּט אֵל תְּהִי קְלָה בְּעֵינֶיךָ, וְזֶהוּ יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ. וּבִלְיָהּ שִׁירָה עִמִּי - זוֹ גְבוּרָה. שִׁירָה - (דברים לג) בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הַדָּר לוֹ. (יחזקאל א) וּפְנֵי שׁוֹר מִהַשְּׂמָאֵל. וּגְבִרְיָאֵל שְׁלוּחוֹ, וְצָרִיף לְשׁוֹרֵר וּלְגַגֵּן בַּחֲדוּהָ בֵּינָן הַתּוֹרָה, (להתעסק לשלח קרבות לפני המלך בשמחה. ומי שאין לו רשות) לְהִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה, יְקִים (איכה ב) קוֹמֵי רַבִּי בְּלִיל לְרֵאשׁ אֲשֶׁמְרוֹת. וַיֹּאמֶר בְּאֲשֶׁמְרוֹת כְּמָה סְלִיחוֹת וְתַחֲנוּנִים וּבִקְשׁוֹת בְּכֹל מִינֵי

הַקָּם בַּחֲצוֹת לְלַמֵּד יֵשׁ לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ וּבִלְיָהּ שִׁירָה עִמִּי וְגו' (מב, ט): [זוהר בראשית פרשת לך לך (דף צ"ב:) אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, כֹּל מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּשָׁעָה הַזֹּאת בַּתּוֹרָה, וְדַאי יֵשׁ לוֹ חֵלֶק תְּמִיד בְּעוֹלָם הַבָּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מָה הַטַּעַם תְּמִיד? אָמַר לוֹ, כִּף לְמַדְנֵי, שְׁכָל חֲצוֹת לַיְלָה, כְּשֶׁמִּתְעוֹרֵר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּגֵן עֵדֶן, כֹּל הַנְּטִיעוֹת שֶׁל הַגֵּן מְשָׁקִים יוֹתֵר מֵאוֹתוֹ הַנַּחַל שֶׁנִּקְרָא נַחַל קְדוּמִים, נַחַל עֲדָנִים, שְׁאִין פּוֹסְקִים מִימֵיו לְעוֹלָמִים.

שְׂבַחְתָּנִי לְמַה קָדַר אֵלֶיךָ בְּלִחְץ אֹיִב: י' בְּרִצָּח בְּעֲצָמוֹתַי חֲרַפּוּנִי צוֹרְרִי
 בְּאֲמָרָם אֵלֵי כֹל הַיּוֹם אֵיזָה אֵלֶיךָ ^{תַּחֲתֵי הַמַּיִם}: יב מַה תִּשְׁתַּחֲוֶהוּ נַפְשִׁי וּמַה תִּהְיֶה
 עָלַי הַחַיִּלִּי לְאֱלֹהִים ^{תַּחֲתֵי הַמַּיִם} כִּי עוֹד אֲדַנּוּ יִשְׁעֵת פָּנָי וְאֱלֹהֵי ^{תַּחֲתֵי הַמַּיִם}:

— זוהר תהלים —

יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ וּבְלַיְלָה שִׁירָה עַמִּי
 וְגו' (מב, ט): [זוהר חלק ג' פ' אחר (דף
 טו). זוהר תורה] אמר רבי שמעון, אשרי
 חלקו מי שבא עם השכינה [בבקר],
 בשעה שהיא באה לקבל פני המלך,
 לספר עמו, וזה היה נמצא עמה [בלילה]
 בשעה שהושיט המלך ימינו לקבל את
 השכינה, זהו שכתוב: "אֲשָׂא כְנָפַי שָׁחַר
 אֲשַׁכְּנָה בְּאַחֲרֵית יָם" (תהלים קלט, ט), מהו
 אחרית ים, אותה שעה של הבקר היא
 אחרית ים ההוא.

בעת הסתלקות הדינים.

שבחצות הלילה, היה התחלה, ועוד היה
 דין, ועכשיו הוא אחרית של
 הדין, שנסתלקים הדינים שלה, והיא
 נכנסת בכנפי המלך, היא וכל אותן
 שנזדווגו עמה^{צד}, זהו שכתוב: "אֲשַׁכְּנָה
 בְּאַחֲרֵית יָם".

המלך פורס כנפיו עליהם

ולמדנו, כל אותן שהתיגעו בתורה
 בחצות הלילה, נשתתפו עם
 השכינה, וכאשר בא הבקר, והמלכה
 מתקרבת אל המלך, הרי זה נמצא עמה
 לפני המלך, והמלך פורס כנפיו על כלם,
 זהו שכתוב: "יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסִדוֹ
 וּבְלַיְלָה שִׁירָה עַמִּי וְגו'".

וְנָה בְּגִרוֹנוֹ, שֶׁהוּא כְּנוֹר לְהוֹצִיא בּוֹ קוֹל
 בְּשֵׁשׁ כְּנָפַי רָאָה עִם וְרָדִים בְּשֵׁשֶׁת צְנוּרוֹת
 הַקְּנָה, וְזוֹ ו'. וְיוֹצִיאוֹ מֵהַלֵּב, שֶׁשֵּׁם בִּינָה,
 כְּמוֹ שֶׁפָּרְשׁוּהָ בְּעַלֵּי הַמְּשָׁנָה, הַלֵּב מִבֵּין.
 יוֹצִיא בֵּן מִבִּינָה, מִבֵּן יָהּ, שֶׁהוּא ו', שֶׁהוּא
 אֶפְרוּחַ בְּשֵׁשׁ כְּנָפִים, וְיַעֲלֶה בְּשֵׁשֶׁת צְנוּרוֹת
 הַקְּנָה, שֶׁהֵם (מלכים א') שֵׁשׁ מַעְלוֹת לְכֹסֶה.
 וּשְׁנַיִם כְּסָאוֹת הֵם, (ירמיה יז) כֹּסֵא כְבוֹד מְרוֹם
 מְרֵאשׁוֹן, וְהֵם הַלֵּב וְהַפֶּה. ל"ב, (שמות יז)
 וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל כַּסֵּי יְהוָה מִלְחָמָה לְה' בְּעַמְלֶק.
 כְּבֹד, סְמָא"ל, פֶּה הַכֹּסֶה, כַּס ה', זְהוּ
 שְׂכָתוֹב (תהלים פא) תַּקְעוּ בַחֲדָשׁ שׁוֹפָר וְגו'.

מהו שופר? קנה, ו', קול שעולה מן הקנה
 אל הפה, ששם ה', בחמשה מיני תקוני
 דבור, שהם: השפתיים ושנים וחד. שפתיים
 שנים. שנים וטוחנות שני מינים. וחד - הרי
 חמשה. שטוחנים כננה, שהוא קול, כמו
 שטוחנים הרחמים. להוציא קול ודבור
 שיוצא מהבינה של הלב במחשבה. שהוא
 שם מפרש בעשרה מיני תלים. ובשופר,
 אין פוחתין מעשרה שופרות. והתורה -
 הקול שלה, הדבור שלה, הבינה שלה,
 שפרשוה, איזהו חכם? המבין דבר מתוך
 דבר. מחשבה שלו חשובה לפני הקדוש
 ברוך הוא מכל קרבנות ועולות. זהו שכתוב
 (ויקרא ז) זאת התורה לעלה [ז] למנחה.

אשרי חלקו של המשתתף בשכינה

זיו הזוהר

צד. היינו אותם שלמדו תורה מחצות הלילה עד הבקר.

— ❧ — זוהר תהלים ❧ —

עדן כלם מקשיבים לקולם של אותן
 שמתעוררים בחצות הלילה לקרות בתורה,
 וחוט של חסד נמשך עליהם ביום, שכתוב:
 "יִוָּמָם יִצְוָה ה' חֲסִדוֹ וּבְלַיְלָהּ שִׁירָה עַמִּי
 וגו'", ועל כן התשבחות העולות בלילה
 לפניו, זו היא שבחה שלימה.

ה' וכל הצדיקים מקשיבים לקולם של
 הצדיקים הלומדים בלילה
 יוֹמָם יִצְוָה ה' חֲסִדוֹ וּבְלַיְלָהּ שִׁירָה עַמִּי וגו'
 (מב, ט): [זוהר חלק א' פ' לך לך (דף 99ב): זוהר
 תורה] אמר רבי ייסא, הרי אמרו שהקדוש
 ברוך הוא וכל אותן הצדיקים שבתוך הגן

מג א שְׁפִטְנֵי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבֵי מִגּוֹי לֹא חָסִיד מֵאִישׁ מִרְמָה וְעֹזְלָה
 תְּפַלְטֵנִי: ב כִּי אֶתָּה אֱלֹהֵי מַעֲזוּי לָמָּה וְנַחֲתָנִי לָמָּה קִדְר אֶתְחַלֵּף
 בְּלַחֲזֵן אֹיִב: ג שְׁלַח אֹרְךָ וְאַמְתָּךְ הַמָּה יִנְחֹנֵנִי יִבְאוּנִי אֶל הַר קִדְשֶׁךָ וְאַל

— שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים —

לבנין הבית

שִׁפְטֵנִי אֱלֹהִים וְגו' (מג, א): [שימוש תהלים לפרק מג]. אלו הג' מזמורים אם בטלו אותך מן אומנתך והעמידו אחר במקומך אמור אותם שלש פעמים ביום ואתה תראה פלאים גדולים. ועוד "כאיל תערוג" בחון הוא לשאלת חלום התענה ואמור אותו ז' פעמים ותישן ושם שלו צבא. צ' מן "כי כאיל בחלוף מצנפ"ר, ב' מן מ' "מה תשתוחחי באלב"ם, א' מן אלה".

— זוהר תהלים —

רבי שמעון בן יוחאי - הקב"ה דן אותך בעצמו ולא המלאכים ובית דין של מעלה שְׁפִטְנֵי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבֵי וְגו' (מג, א): [זוהר חדש פ' בראשית (דף כד. השלמה מההשמות סימן יח:)] שְׁנֵי רְבוּתֵינוּ, כְּשַׁחֲלָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, נִכְנְסוּ לְפָנָיו רַבִּי פְּנִיָּס וְרַבִּי חֵיָּי אֲבָהוּ. אָמְרוּ לוֹ, מִי שֶׁהוּא עֵמוּד הָעוֹלָם - יָמוּת? אָמַר לָהֶם, אֵין בֵּית הַדִּין שְׁלֹמֶעֱלָה מַעֲזֵינִים בְּדִינִי, שֶׁהָרִי אָנִי, רְאִיתִי שְׂאִינִי נֹתֵן לְמֵלֶאךָ וְלִדְיָן שְׁלֹמֶעֱלָה, שְׂאִינִי כְּשֶׁאָר בְּנֵי אָדָם. אֵלָּא הַדִּין הַזֶּה שְׁלִי, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא דֵּן אוֹתוֹ, וְלֹא בֵּית דִּינֵנוּ. וְהִינּוּ מֵה שְׂאֵמֶר דּוֹד בְּבִקְשָׁתוֹ לְפָנָיו (תהלים מג) שְׁפִטְנֵי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבֵי. וְכֵן שְׁלֹמֶה אָמַר, לַעֲשׂוֹת מִשְׁפֵּט עֲבָדוֹ, הוּא לְבָדוֹ, וְלֹא אֲחֵרִים. שֶׁהָרִי שְׁנִינֵנוּ, כְּשֶׁהָאָדָם הוּא שׁוֹכֵב, בֵּית דִּין שְׁלֹמֶעֱלָה מִסְתַּכְּלִים בְּדִינֵנוּ. יֵשׁ מֵהֶם שְׁנוּטִים לְכַף זְכוּת, שְׁמֵרָאִים זְכוּתוֹ שֶׁל אָדָם, וְיֵשׁ מֵהֶם שְׁנוּטִים לְכַף חוֹבָה, שְׁמֵרָאִים חוֹבָה שֶׁל אָדָם, וְלֹא יוֹצֵא הָאִישׁ מִן הַדִּין כְּמוֹ שֶׁהוּא רוֹצֵה.

בְּכָל מְקוֹם שְׁלוֹמֵדִים תּוֹרָה בְּלִילָה יוֹצֵא חוּט אֶחָד מְאֹד הַגְּנוּ וְנִמְשָׁךְ עַל אוֹתָן לִזְמַדֵּי הַתּוֹרָה

שְׁלַח אֹרְךָ וְאַמְתָּךְ הַמָּה יִנְחֹנֵנִי יִבְאוּנִי
 אֵל הַר קִדְשֶׁךָ וְאַל מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ (מג,

א): [זוהר ח"ב (דף קמח:)] זוהר תורה] שְׁלַח אֹרְךָ וְאַמְתָּךְ הַמָּה יִנְחֹנֵנִי יִבְאוּנִי אֵל הַר קִדְשֶׁךָ וְאַל מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי כְּתוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יֵהי אֹר וַיְהִי אֹר, הָרִי בִיאוּרֵי שְׁנוּטִים לְכַף חוֹבָה, וְהוּא מִתּוֹקֵן אֵל הַצַּדִּיקִים לְעוֹלָם הַבָּא, כְּמוֹ שֶׁפִּירְשְׁנוּ שְׁכָתוּב אֹר זְרוּע לְצַדִּיק, לְצַדִּיק וְדָאִי סָתֵם, וְאֹר הוּא לֹא שֶׁמֶשׁ בְּעוֹלָם מְלֻבָּד

אֲבָל מִי שֶׁדֵּן אוֹתוֹ הַמְּלַךְ הָעֶלְיוֹן, שְׁשׂוֹלֵט עַל הַכֹּל, הוּא טוֹב, וְלֹא יָכוֹל אִישׁ

מִשְׁפָּנוֹתֶיךָ: ד וְאֶבֹאֶה אֶל מִזְבַּח אֱלֹהִים ^{תקנה בעל היכולת} אֶל אֵל שְׁמַחַת גִּילִי וְאוֹרְךָ ^{בענין הבהרות טולם}
 בְּכִנּוּר אֱלֹהִים ^{תקנה בעל היכולת} אֱלֹהֵי ^{בענין הבהרות טולם} ה מַה תִּשְׁתַּחֲוֶה נַפְשִׁי וּמַה תִּתְהַמֵּי עָלַי הוֹחִילִי
 לֵאלֹהִים ^{תקנה בעל היכולת} בִּי עוֹד אוֹרְנִי יִשׁוּעַת פָּנַי וְאֱלֹהֵי ^{בענין הבהרות טולם}

===== זוהר תהלים =====

כאשר נכנסה להמשכן שלמטה, ומהיום והוא לא נתגלה עוד, אבל שימוש הוא משמש בעולם, והוא מחדש בכל יום מעשה בראשית:

מִזְבַּח אֱלֹהִים - זֶהוּ הַמִּזְבֵּחַ שְׁלֹמֶעֱלָה

וְאֶבֹאֶה אֶל מִזְבַּח אֱלֹהִים וְגו' (מג, ד):

[זוהר פ' ויקרא (דף כ"ד):] רַבִּי יוֹסִי

פָּתַח, וְאֶבֹאֶה אֶל מִזְבַּח אֱלֹהִים. מִי זֶה מִזְבַּח אֱלֹהִים? זֶהוּ הַמִּזְבֵּחַ שְׁלֹמֶעֱלָה, מִזְבַּח אֱלֹהִים וְדַאי. וְהִינּוּ בְּאֵר שֶׁל יִצְחָק, וְלִפְעָמִים מִזְבַּח ה', כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר קָם מִלְּפָנַי מִזְבֵּחַ ה'. וְעַל זֶה יוֹרְשִׁים הָעוֹלָמוֹת מִכָּאֵן דִּין וְרַחֲמִים, מְשׁוּם שֶׁהִיא יוֹנֶקֶת בְּצַד הַזֶּה וּבְצַד הַזֶּה, וְהָרִי בְּאֵרוֹ אֶת הַדָּבָר.

ביום הראשון, ואח"כ נגנו ולא שמש יותר, רבי יהודה אומר אלמלי נגנו מכל וכל לא נתקיים העולם אפילו רגע אחד, אלא נגנו ונזרע כזרע זו שעושה תולדות וזרעים ופירות, וממנו נתקיים העולם, ואין לך יום שלא יופיע ממנו בעולם וזה מקיים הכל, שבו זן הקב"ה את העולם, ובכל מקום שלומדים תורה בלילה יוצא חוט אחד מאותו אור הגנוז ונמשך על אותו לומדי התורה, זש"כ יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי, יום שהוקם המשכן למטה מה כתוב (שמות מ) ולא יכול משה לבא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן, מהו הענן, חוט אחד היה מאותו אור הראשון שהופיע בחדוה של השכינה

ח לחודש

מד א לְמַנְצַח לְבָנֵי קִרַח מִשְׁבִּיל: ב אֱלֹהִים ^{תהי' מלכותו} כְּאֲזִינֵנו שְׁמַעֲנוּ אֲבוֹתֵינוּ
 סִפְרוּ לָנוּ פֶּעַל פְּעֻלַת בִּימֵיהֶם בְּיָמֵי קָדְמָם: ג אֶתָּה יְיָ גֹיִם הוֹרֵשֶׁתָּ
 וְתַטְעֵם תְּרַע לְאֲמִים וְתִשְׁלַחֲם: ד כִּי לֹא בַחֲרָבָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ וְזִרְזָעִם לֹא הוֹשִׁיעָה
 לָמוֹ בִּי יְמִינְךָ וְזִרְזָעָךָ וְאוֹר פְּנֵיךָ כִּי רָצִיתָם: ה אֶתָּה הוּא מֶלְכִי אֱלֹהִים ^{תהי' מלכותו}
 צִוָּה יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב: ו כִּךְ צָרִינוּ נִגְנַח בְּשִׁמְךָ נָבוֹם קָמוּנוּ: ז כִּי לֹא בְקִשְׁתִּי אֶבְטַח
 וְחָרַבִּי לֹא תוֹשִׁיעֵנִי: ח כִּי הוֹשַׁעְתָּנוּ מִצָּרֵינוּ וּמִשְׁנֵאֵינוּ הִבִּישׁוֹתָ: ט בְּאֱלֹהִים ^{תהי' מלכותו}
 הִלְלָנוּ כָּל הַיּוֹם וְשִׁמְךָ לְעוֹלָם נִזְדַּח סְלָחָה: י אֵף וְנַחֲתָ וְתִבְלִימוֹנוּ וְלֹא תִצָּא
 בְּצַבָּאוֹתֵינוּ: יא תִּשְׁיבֵנו אַחֲזֹר מִנֵּי צָר וּמִשְׁנֵאֵינוּ שָׁסוּ לָמוֹ: יב תִּתְּנֵנוּ כְּצֶאֱן

— ט — **שימוש תהלים** — ט —

להנצל מיד אויב

אלהים באזנינו וגו' (מד, ב): [שימוש תהלים לפרק מד]. אמור אותו ואת שם שלו והוא טוב להנצל מן האויבים.

— ט — **זוהר תהלים** — ט —

תאמר, הנה המלאך שהתגלה לבלעם, הרי שנינו שליח של רחמים והתהפך לדין - לא! לעולם לא משתנה. אלא שליח הרחמים היה להגן על ישראל ולהיות עליהם סגור, וכנגדו הוא הדין. כך דרכיו של הקדוש ברוך הוא, כשמיטיב לזה, אותו החסד הוא דין לזה. כן השליח הזה היה של רחמים לישראל, ולבלעם התהפך לדין, משום כך צוה ישועות יעקב. אמר דוד, צוה על העולם, כאשר ישלחו שלוחים שיהיו מצד הרחמים. רבי אבא אמר, צוה ישועות יעקב, שהם בתוך הגלות, ותמצא להם גאולה בתוך גלותם. בא ראה, המשבח של האבות היה יעקב, ואלמלא יצחק לא בא יעקב לעולם. ומשום כך, צוה ישועות יעקב - זה יצחק. שפיון שנצל יצחק, היו ישועות יעקב.

צוה ישועות יעקב כל אותם השליחים שעושים שליחות בעולם שכלם יהיו בצד הרחמים ולא יהיו מצד הדין

אתה הוא מלכי וגו' (מד, ה): [זוהר ח"א פ' וירא (דף ק"ט.)] ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני. רבי יהודה פתח ואמר, (תהלים מד) אתה הוא מלכי וגו'. זוהי השלמות של כל הדרגות יחד זו עם זו.

צוה ישועות יעקב, כל אותם השליחים שעושים שליחות בעולם, שכלם יהיו בצד הרחמים ולא יהיו מצד הדין.

משום שיש בעלי שליחים מצד הרחמים ומצד הדין הקשה. אותם שליחים שבאים מצד הרחמים לא עושים שליחות של דין בעולם כלל. ואם

מֵאֲבָל וּבְגוּזִים זְרִיתָנוּ: יג תִּמְכַּר עַמּוֹךְ בְּלֹא הוֹן וְלֹא רִבִּית בְּמַחֲוִירָהֶם: יד תִּשְׁיַמְנוּ
 חֲרָפָה לְשִׁכְנֵינוּ לְעַג וְקָלָם לְסִבִּיבוֹתֵינוּ: טו תִּשְׁיַמְנוּ מִשָּׁל בְּגוּזִים מְנוּד רֹאשׁ
 בְּלֵאָמוֹם: טז כָּל הַיּוֹם בְּלִמְתִּי נִגְדִי וּבִשְׁתַּי פָּנֵי בִּפְתָנֵי: יז מִקּוֹל מַחְרָף וּמִגְדָּף
 מִפְּנֵי אוֹיֵב וּמִתְנַקֵּם: יח כָּל זֹאת בְּאַתְנֹו וְלֹא שִׁכְחֹנוּךָ וְלֹא שָׁקְרָנוּ בְּבְרִיתֶךָ:

— — — — — זוהר תהלים — — — — —

בא ראה, טרם שנמול אברהם הרי לא נאמר שהוא שמר את התורה. כיון שנמול מה כתוב? (בראשית כו) עקב אשר שמע אברהם בקלי וישמר משמרת מצותי חקותי ותורתִי. והכל משום שנמול ונרשם בו הרשם הקדוש ושמר אותו כראוי, מעלה עליו כאלו שמר את כל התורה. אף ביצחק כתוב, (בראשית יז) ואת בריתי אקים את יצחק. ועל זה נקראת התורה ברית. בא ראה, משום שיוסף שמר את הברית הזו ולא רצה לשקר בה, זכה לכבוד בעולם הזה ולכבוד בעולם הבא, ולא עוד, אלא שהקדוש ברוך הוא השרה את שמו בתוכו, שכתוב (תהלים פא) עדות ביהוסף שמו. וזכה לברכת העולם הזה ולברכת העולם הבא. אמר רבי יצחק, כתוב (דברים לג) בכור שורו הדר לו וגו'. משום שיוסף שמר את הברית הזו, זכה בשור, שהוא ראשון לקרבן. אמר לו רבי יהודה, אם כן, למה התברך בדבר שהוא שמאל? בימין היה צריך, שהרי כתוב (יחזקאל א) ופני שור מהשמאל. אמר לו, כדי שיגן על חטאי ירבעם.

אמר לו, סוד למדנו בכתוב הזה, שפיון שיוסף שמר את הברית הזו, שהברית הזו אחוזה בשתי דרגות, ואותן שתי דרגות למעלה נקראו בשמות. ולמדנו בפרשת פרה אדמה, שהפרה הזו

כיון שנמול מה כתוב עקב אשר שמע אברהם בקלי וישמר משמרת מצותי חקותי ותורתִי

כל זאת באתנו ולא שכחנוך ולא שקרנו בבריתך (מד, יח): [זוהר ח"ג פ' ויקרא (דף ע"ג)] נפש כי תחטא. רבי אבא פתח, (תהלים מד) כל זאת באתנו ולא שכחנוך ולא שקרנו בבריתך. כל זאת באתנו, היה צריך להיות כל אלו באו עלינו! אלא כל הדינים שלמעלה באו עלינו. ולא שכחנוך, ולא שכחנו דברי תורתך. מכאן למדנו, כל מי ששונה דברי תורה ולא רוצה לעסק בה, כאלו שכח את הקדוש ברוך הוא, שהרי כל התורה היא שמו של הקדוש ברוך הוא. ולא שקרנו בבריתך, שכל מי שמשקר בברית הקדש הזו שרשומה בו, כאלו שמשקר בשמו של המלך, משום ששמו של המלך רשום באדם. ומקרא אחר מודה לכתוב הזה, שכתוב (שם) אם שכחנו שם אלהינו ונפרש פפינו לאל זר. אם שכחנו שם אלהינו, כמו שנאמר ולא שכחנוך (זוהר התורה שהיא שם אלהינו). ונפרש פפינו לאל זר, כמו שנאמר ולא שקרנו בבריתך. והכל דבר אחד. מה השקר כאן? שפרש כפיו לרשות אחרת ומשקר בברית הזו, ולכן התורה אוחזת בזה. שכל מי ששומר את הברית הזו כאלו שמר את כל התורה, ומי שמשקר בזה כאלו משקר בכל התורה.

יט לא נסוג אָחור לְבַנּוּ וְהַטּוּ אֲשֶׁרֵינוּ מִנֵּי אֲרַחֵךְ: כַּ כִּי רַבִּיתֵנוּ בַּמָּקוֹם תַּנִּים וְתַבֵּם

זוהר תהלים

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁנִינוּ, שְׁנֵי כְּתָרִים מֵתֵאֱחָדִים כְּאֶחָד וְהֵם הִפְתַּח שֶׁל כָּל הַכְּתָרִים, וְשְׁנִינוּ, אֶחָד דִּין וְאֶחָד רַחֲמִים, וּמִתְבַּשְּׂמִים זֶה עִם זֶה, זָכַר וּנְקָבָה. (ושנינו, אחד זכר ואחד נקבה, אחד דין ואחד רחמים). בְּצַד הַזָּכָר שְׁרוּי חֶסֶד, וּבְצַד הַנְּקֵבָה שְׁרוּי דִּין. (ומשום כך) אֶחָד לְכָן וְאֶחָד אֲדָם. וְכַדִּי לְהִתְבַּשֵּׁם זֶה עִם זֶה, (משום כך) הֵם מִתְקַשְּׂרִים זֶה בְּזֶה. וְהַבְּרִית הַזֹּאת אוֹחֶזֶת בָּהֶם בְּיוֹמָם וְלַיְלָה, בְּדִין וְחֶסֶד. בְּדִין בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּךְ שׁוֹרָה בְּחֶסֶד, וּמִתְבַּשֵּׁם בְּכָל. וְזוֹהֵי הַבְּרִית שֶׁנִּקְרָאת יוֹמָם וְלַיְלָה, שְׁאוֹחֶזֶת בְּשְׁנֵיהֶם. וּמִי שְׁזוֹכָה לְשִׁמּוֹר אֶת אוֹת הַבְּרִית הַזֹּאת כְּרֵאוּי וְלֹא חוֹטֵא בָּהּ כָּל יָמָיו, הוּא אוֹחֵז בְּיוֹמָם וְלַיְלָה, וְזוֹכָה לְשְׁנֵי עוֹלָמוֹת, הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא. וְלָכֵן אֲבָרְהָם נִקְרָא שְׁלֹם, שְׁכָתוֹב (בראשית יז) הַתְּהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה תָמִים. וְאִיִּמְתִּי נִקְרָא שְׁלֹם? כִּשְׁזוֹכָה בְּשְׁנֵיהֶם, בְּיוֹמָם וְלַיְלָה, שְׁכָתוֹב (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה ה' חֶסֶדוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עֲמִי. וְשְׁנֵיהֶם יֵרֵשׁ אֲבָרְהָם, וְלֹא הַתְּקִים בּוֹ הַחֶסֶד בְּקִיּוֹם שְׁלֹם עַד שְׁנַמּוֹל. כִּיּוֹן שְׁנַמּוֹל, הַתְּקִים בּוֹ וְזָכָה לְשְׁנֵיהֶם, וְנִקְרָא שְׁלֹם.

כְּמוֹ שְׁשְׁנִינוּ, שְׁכָתוֹב (בראשית יח) וְהוּא יֵשֵׁב פֶּתַח הָאֵהָל כַּחַם הַיּוֹם. פֶּתַח הָאֵהָל, זֶהוּ הַכְּתָר הָעֲשִׂירִי שֶׁל הַמֶּלֶךְ, שֶׁהִיא פֶּתַח לְכָל הַמְּשַׁכֵּן הַקְּדוֹשׁ שֶׁל שְׁאָר הַכְּתָרִים, וְדוֹד הַמֶּלֶךְ קוֹרָא (לזוה) פֶּתַח (צדק), שְׁכָתוֹב (תהלים קיח) פֶּתַחוּ לִי שְׁעָרֵי צְדָק, וְכָתוֹב זֶה הַשְּׁעָרִים לָהּ. כַּחַם הַיּוֹם, כִּשְׁמֵאִיר הָאוֹר שֶׁל

הִיא דְרָגָה אַחַת מֵאוֹתָן שְׁתֵּי דְרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת, וְהַזְּוֹג שֶׁל פֶּרָה נִקְרָא שׁוֹר, וְזֶהוּ כְּכוֹר שׁוֹרוֹ הֶדְרַ לּוֹ וְקַרְנֵי רֵאִם קַרְנָיו. הֶדְרַ לּוֹ וְדָאִי. וְלֹא כְּמוֹ הַשׁוֹר הַזֶּה שֶׁל הָעוֹלָם, אֲלֵא וְקַרְנֵי רֵאִם קַרְנָיו. קַרְן עֲלִיוֹנָה הִיא עַל כָּל הָאֲחֵרוֹת, וְעַל כֵּן - בָּהֶם עֲמִים יִנְגַח יַחְדָּיו אֶפְסֵי אֶרֶץ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, מִשְׁמַע שְׁכָל מִי שְׁשׁוֹמֵר אֶת אוֹת הַרְשָׁם הַקְּדוֹשׁ, אוֹתָן שְׁתֵּי דְרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת נִקְשָׁרוֹת בּוֹ, לְשִׁמּוֹר אוֹתוֹ בְּכָל וּלְעִטְרוֹ בְּכַבוֹד עֲלִיוֹן, וְלָכֵן זָכָה בְּשְׁתֵּי מַלְכוּיּוֹת - אַחַת הוּא, וְאַחַת בְּנוֹ. שְׁכִיּוֹן שֶׁשְׁלָמָה הַמֶּלֶךְ נִדְבַק בְּנָשִׁים נְכָרִיוֹת, נִתְּנָה הַמַּלְכוּת לִירְבָעָם, וְלָכֵן הַבְּרִית חִבִּיבָה מֵהַכָּל.

מִשׁוֹם כֵּךְ אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאָדָם הַזֶּה שְׁמוֹלִיד בֵּן, נִקְשָׁר לְשְׁכִינָה, שֶׁהִיא הִפְתַּח שֶׁל כָּל הַפְּתָחִים (וְהַתִּינּוֹק הַזֶּה שְׁנַמּוֹל, נִקְשָׁר בְּשְׁכִינָה, שֶׁהִיא פֶּתַח שֶׁל כָּל הַכְּתָרִים) הָעֲלִיוֹנִים, הִפְתַּח שֶׁנִּקְשָׁר בְּשֵׁם הַקְּדוֹשׁ. (שִׁמּוֹר רַבִּי שְׁמַעוֹן) וְאוֹתוֹ דָם שְׁיִוצֵא מֵאוֹתוֹ תִּינּוֹק שְׁמוֹר לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבְשִׁעָה שְׁמַתְעוֹרְרִים דֵּינִים בְּעוֹלָם, מִשְׁגִּיחַ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתוֹ דָם וּמְצִיל אֶת הָעוֹלָם. וּמִשׁוֹם כֵּךְ כְּתוֹב, (בראשית יז) וְכֵן שְׁמַנֵּת יָמִים יְמוֹל לְכֶם כָּל זָכָר. וְכָתוֹב (תהלים ז) וְאִם בְּגִבּוֹרֵת שְׁמוֹנִים שָׁנָה. וְהַכָּל עוֹלָה בְּמִשְׁקָל אֶחָד. שְׁנִינוּ, בְּאוֹתוֹ הַדָּם זוֹכָה הָעוֹלָם לְהִתְבַּשֵּׁם בְּחֶסֶד, וְכָל הָעוֹלָמוֹת עוֹמְדִים, שְׁכָתוֹב (ירמיה לג) אִם לֹא בְּרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חֻקוֹת שְׁמִים וְאֶרֶץ וְגו'. אִם לֹא בְּרִיתִי מִיָּלָא, אֲבָל לְמָה יוֹמָם וְלַיְלָה?

עלינו בצלמות: כא אם שִׁבְחָנוּ שֵׁם אֱלֹהֵינוּ וּנְפָרֵשׁ בְּפִינוּ לְאֵל זָר: כב הלא אֱלֹהִים יִחְקֶר וְזֹאת בִּי הוּא יִדַע תְּעַלְמוֹת לֵב: כג בִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם נִחַשְׁבָנוּ בְּצֵאן טְבַחָה: כד עוֹרָה לָמָּה תִישֵׁן אֲדָנִי תְקִיֵצָה אֵל תִּזְנַח לְנִצְחָ:

זוהר תהלים

בפסוק זה, נוחל ארבע מאות עולמות לעולם הבא. אמר רב יוסף, והרי שנינו מאתים? אמר רב נחמן, מאתים על התורה - ומאתים על שמסר עצמו בכל יום על קדשת שמו.

אשרי העם הקדוש שנקראו צאן של הקדוש ברוך הוא

בִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם נִחַשְׁבָנוּ בְּצֵאן טְבַחָה (מד, כג): [זוהר שמות פ' משפטים (ד) ק"ט:] אֲשֶׁרִי הָעָם הַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרְאוּ צֵאן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לְהַקְרִיב אֶת עֲצָמָם קְרִבְנוֹת לְפָנָיו, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים מד) בִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם נִחַשְׁבָנוּ בְּצֵאן טְבַחָה. וּמְקַרְבִּים אֶת עֲצָמָם כְּמוֹ צֵאן, בְּתַעֲנִית. שְׁמַעוּט הַחֲלָב וְהֵדָם שֶׁבְתַעֲנִית חָשׁוּב יוֹתֵר מְקַרְבֵּן בְּהֵמוֹת, שֶׁהִיא מְתַמַּעַט הֵדָם וְהַחֲלָב וְכָל אוֹתָם אֲמוֹרִים וּפְדָרִים שֶׁנֶּאֱכָלִים כָּל הַלַּיְלָה.

הַקְּב"ה יִפְקַח עֵינָיו לְרֵאוֹת אֶת טוֹבַת עַם יִשְׂרָאֵל

עוֹרָה לָמָּה תִישֵׁן יְיָ הַקְּיֵצָה וְגו' (מד, כד): [אדרא רבא קדישא זוהר במדבר פ' נשא

(ד' ק"א:)] בְּכִסּוּתָא דְעֵינָיו, לְהַטִּין אֶלְף וְאַרְבַּע מֵאָה רַבּוּא, דְּמִתְאַחֲדֵן בְּגִבְיָתָא דְאִינְהוּ כְּסוּתָא. וְאֲשַׁגְחוּתָא דְעֵינָא דְעֵתִיק יוֹמִין עֲלֵיהּ. וּבְשַׁעְתָּא דְסִלְקִין אֵינָן

הַחֶסֶד, חֶלֶק גּוֹרְלוֹ, כְּמוֹ שֶׁיִּשָּׁב בְּזֶה - יִשָּׁב בְּזֶה. מְתִי הַתְּקִימוּ בּוֹ? כְּשֶׁנִּמְוָל, וְלִכְן נִקְרְאת בְּרִית יוֹמָם וְלַיְלָה. שְׁנִינּוּ, כְּתוּב (שמות יב) וּפְסַח ה' עַל הַפֶּתַח. מַה זֶה וּפְסַח ה' עַל הַפֶּתַח? שְׁשׂוּרָה עַל הַפֶּתַח הַזֶּה חֶסֶד לְהַתְּבַשֵּׁם. וּמִשׁוּם כֶּף, וְלֹא יִתֵּן הַמְּשַׁחִית וְגו'.

כָּל הַמְּכוּיִן לְבוֹ בְּהַאי פְּסוּקָא כְּדִי לְמִסּוֹר נִפְשׁוּ עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ מַעְלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוֹ נִהְרַג בְּכָל יוֹם עָלָיו

בִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם וְגו' (מד, כג): [זוהר ח"א פ' חיי שרה (ד' ק"א):] מַה זֶה הַשְּׁדָה נִתְתִּי לָךְ וְהַמְעַרְהָ אֲשֶׁר בּוֹ? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אוֹצֵר שֶׁל שְׁלוֹה וּמְנוּחָה רַבָּה. אָמַר רַבִּי שְׁלוֹם בַּר מְנוּיָמִי, אֵינִן לָךְ כָּל צְדִיק צְדִיק מְאוּתָם הָעוֹסְקִים בְּתוֹרָה שְׂאִין לוֹ מְאֵתִים עוֹלְמוֹת וְכִסּוּפִים בְּשִׁבִיל הַתּוֹרָה. זֶהוּ שְׁכָתוּב (שיר ח) וּמְאֵתִים לְנִטְרִים אֶת פְּרִיו. וּמְאֵתִים עַל שְׁמוֹסְרִים עֲצָמָם בְּכָל יוֹם כְּאֵלוֹ הִרְגוּ עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ, וְנִצְחָו כְּמוֹ הַפְּסוּק הַזֶּה. [וכך אמרו בפסוק הזה] שְׁכָתוּב וְאֶהְבֵּת אֶת ה' וְגו'.

לְמִדְנָו, כָּל הַמְּכוּיִן אֶת לְבוֹ בַּפְּסוּק הַזֶּה כְּדִי לְמִסּוֹר נִפְשׁוּ עַל קְדוּשַׁת שְׁמוֹ, מַעְלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוֹ הִרְגָנוּ בְּכָל יוֹם עָלָיו. זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים מד) בִּי עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל הַיּוֹם. אָמַר רַב נַחְמָן, כָּל הַמוֹסֵר נִפְשׁוּ

כה לְמָה פָּנִיךָ תִּסְתֹּר תִּשְׁבַּח עֵינָיו וְלִחְצֵנּוּ: כו כִּי שָׁחָה לְעֶפֶר נַפְשֵׁנוּ דְבִקָּה
לְאַרְצָן בְּמַנְנוּ: כז קוֹמָה עֲזַרְתָּה לָנוּ וּפְדַנּוּ לְמַעַן חֲסִדְךָ:

— ❦ — זוהר תהלים — ❦ —

וַיִּתְּסַחֲוֹן בְּהֵוֵא חוֹרָא. וְכֹל זִימְנָא
דְּעֵינּוּי לְאוּ מְתַפְקָחָן, כָּל מְאָרִיהוֹן דְּדִינִין,
כְּפִיִּין לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל, וּשְׂאָר עַמִּין שְׁלִטִין
עָלֵיהוּ. וּבְזִמְנָא דִּיפְקַח עֵינּוּי, יִתְּסַחֲוֹן
בְּעֵינָא טָבָא, וְרַחֲמֵי עַל יִשְׂרָאֵל. וְאַסְתַּחֲר
(ס"א ואתוהר) עֵינָא, וְעָבִיד נוֹקְמִין בְּשְׂאָר
עַמִּין. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים לה) הָעִירָה
וְהִקִּיצָהּ. הָעִירָה: לְאַתְּסַחֲוֵהּ בְּהֵוֵא
חוֹרָא. הִקִּיצָהּ: לְמַעַבְד נוֹקְמִין לְאַיְנוֹן
דְּכַפְיִין לִזְנוּ.

כְּסוּתָא, אֲתַחֲזִי כְּמֵאן דְּאַתְעַר מְשַׁנְתִּיהָ,
וְאַתְּפַקְחָן עֵינּוּי, וְחֵמָאן לְעֵינָא פְּקִיחָא,
וְאַתְּסַחֲוֹן בְּחַד חוֹרָא דְּעֵינָא טָבָא, הָדָא
הוּא דְכְּתִיב, (שיר השירים ה) רוּחַצוֹת בְּחֻלְבַּ.
מֵאֵי בְּחֻלְבַּ. בְּחוֹרָא דְּלְעֵילָא קְדָמָה (נ"א
בחוורא קדמאה דעֵינָא טבא). וּבְהֵוֵא שְׂעֵתָא
אַשְׁתַּכַּח אֲשַׁגְחוּתָא דְּרַחֲמֵי. (ס"א ובגין כך
צלותא דִּישְׂרָאֵל סְלֵקָא בְּגִין דִּיפְקַח עֵינּוּי, וַיִּתְּסַחֲוֹן
בְּהֵוֵא חוֹרָא) וְעַל דָּא צְלִי דְּוֹד, (תהלים מד)
עוֹרָה לְמָה תִּישָׁן יְיָ הִקִּיצָהּ. דִּיפְקַח עֵינּוּי,

מה « למנצח על שושנים לבני קרח משכיל שיר ידית: ב רחש לבי דבר

שימוש תהלים

מי שיש לו אשה רעה

למנצח על שושנים... רחש לבי וגו' (מה א): [שימוש תהלים לפרק מה]. למי שיש לו אשה רעה אמור אותו על שמן זית ומשח גופך.

זוהר תהלים

רחש לבי דבר טוב

רחש לבי דבר טוב וגו' (מה, ב): [זוהר חדש פ' חקת (דף טו.ג.)] רחש לבי - זו התיה שרוחשת בלילה, שנקראת לבי. דבר טוב - שעולה ברצונה שהמלך יתחבר עמה, שנקרא טוב. דבר אחר, משום שלא נתנה לו רשות לגלות, אמר רחש, משום שמרחישה לו את הדבר הזה בלב, ואפלו בשפתותיו לא נתנה לו רשות לרחש, אלא בלב. דבר אחר, מה הטעם רחש לבי? משום שדבור בלא קול לא יכול לדבר, והלכ"י הזה שנקרא דבור, עד כאן לא נשלמה, עד שבא שלמה המלך ובנה לה בית, והלכנה נשלמה בגדל יתר על הכל, משום שהתחבר עמה הקול. ובאותה שעה נתנה רשות לדבר, שהרי נשלמה בקול. וישבה בשלמות עם המלך, משום שהוציאה בן חכם לעולם, והתקינה בית למלך. אז המלך שם מדורו עמה, והתחילה לדבר, ואמרה ישקני מנשיקות פיהו.

אבל כעת בימי דוד, עד אז לא ישבה בשלמות. משום כך רחש לבי ודאי הדבר הטוב ההוא. כעת טוב, ולא טובים. כיון שהתחבר עמה קול, אז ודאי טובים בכל. הצדיק נקרא טוב, שכתוב (ישעיה א)

שיר השירים - שיר כפול

למנצח על שושנים לבני קרח משכיל שיר ידית (מה, א): [זוהר חדש פ' חקת (דף טו.ג.)] בא וראה, דוד רמז לו את התשבתת הזו של שיר השירים קדש קדשים על יד בני קרח, אלא שלא הגיע הזמן שנקמר. משום כך כתוב (תהלים מה) למנצח על שושנים לבני קרח משכיל שיר ידית. על שושנים - אלו נשיקות פיהו, שנקראות שפתותיו שושנים. דבר אחר, שושנים אלו שש שנים שהתחברו בשושנה האדמה הזו, שהיא השביעית של הכל. משכיל - זה שפע של העתיק הקדוש שמשפיע להם בשעה הזו, שיושבים יחד ולא נפרדים, משום אותם נשיקות בדבקות הרוח, ולא נפרדים. שיר ידית - רמז לשירה הזו, שנקראת שיר כפול. כאן שיר השירים, וכאן שיר ידית, והכל אחד. הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל נקראים דודים. זהו שכתוב (שיר ה) שתו ושכרו דודים. משום כך שיר ידית, שהם דודים. וזה משבח את זה, וזה משבח את זה. וכמו ששם כנסת ישראל התחילה התשבתת, שכתב ראוי, שכתוב ישקני, אף כאן היא התחילה לשבח את המלך.

טוב אומר אני מעשי למלך לשוני עט סופר מחיר: ג יפִּיפִית מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק

זוהר תהלים

מתנהג העולם הזה. ועל כן חוט של חסד משוך עליו, להאיר מאורו. וכאשר מתחברת עמו ויושבת לִמִּין, הוא מתגדל בכל.

אשרי חלקו של משה שעליו כתוב יפִּיפִית מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק חן בשפתותיך על כן ברכך אלהים לעולם

יפִּיפִית מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק חן בשפתותיך
על כן ברכך אלהים לעולם (מה, מו)

א : [זוהר שמות פ' בא (דף ל"ז):] בנביא הנאמן. אשרי חלקו של משה, שעליו כתוב יפִּיפִית מִבְּנֵי אָדָם הוֹצֵק חן בשפתותיך על כן ברכך אלהים לעולם. אהבת צדק ותשנא רשע על כן משחד אלהים אלהיך ושמן ששון מחבריך. יפִּיפִית מִבְּנֵי אָדָם - משת וחנוך. הוצק חן בשפתותיך - מנח ובניו. על כן משחד אלהים אלהיך - מאברהם ויצחק. שמן ששון - מיעקב. מחבריך - משאר נביאים.

יפִּיפִית מִבְּנֵי אָדָם וגו' (מה, א) : [זוהר חדש פ' חקת (דף טו):] הרי פרשה החברים באברהם: נתיפית בעליונים - (בראשית טו) אנכי מגן לך. נתיפית בתחוננים (שם כג) נשיא אלהים אתה. לכה יפִּיפִית, שתי תשבחות כלולות. הוצק חן בשפתותיך - (שם יח) הנה נא הואלתי. על כן ברכך אלהים לעולם - (שם כד) ויה' בריך את אברהם בכל. אבל בא וראה, הפסוק הזה יש בו סוד עליון, כנגד המלך העליון. אמרתי לו, יפִּיפִית למעלה במחנות

אמרו צדיק כי טוב. אף היא נקראת טובה, (קהלת ז) טובה חכמה. וכשנקרבו, התחברו כאחד באותן נשיות, אז (שיר א) כי טובים דידיך מיין, הם דודים שניהם כאחד. כאן דודים, וכאן ידידת. ומתי הם טובים? מיין, כשנשקים ממנו של היין המשמר ההוא. ועל זה כתוב (שם ה) שתו ושכרו דודים. שהרי הנטיעות צריכות השקאה מן הנהר העמק, האם העליונה, שהיא השקתה אותם בראשונה מהיין ההוא. זהו שכתוב (שם ב) שמאלו תחת לראשי, ואחר כך לריח שמניך טובים. זהו שכתוב וימינו תחבקני. וזהו השמן הטוב, ששופע לו מהאם. זהו שכתוב (תהלים קלג) כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן. זה הכהן הגדול למעלה, ימין המלך, כהן לעולם. וכשמגיע אותו השמן לזקן של אהרן, אז ודאי נקראים שמניך, מצד האם ומצד של אברהם, ואז שמניך טובים.

מה הטעם שופע אותו השמן הטוב של אברהם? משום שפשט הימין להאיר ללבנה, ועל זה כתוב (שם) הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד. מה טוב - זה האור הראשון, יום הראשון, שכתוב (בראשית א) ויֵרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב. ומה נעים - זה נעים זמירות ישראל. היום הרביעי, הלבנה. ובא ראה, כמו שהאור שנברא ביום הראשון נתן שלמות, ושפע ממנו אור לאור שהעולם הזה מתנהג בו - אף אברהם, האור הראשון נתן אור לכת הזו של המלך, היום הרביעי, שעל ידה

חַן בְּשִׁפְתוֹתַי עַל בֶּן בְּרַכָּה אֱלֹהִים לְעוֹלָם: ד חגור חֲרָבָה עַל יַרְךָ גְבוּר

זוהר תהלים

שֶׁל כְּבוֹד, שִׁפְרָשָׁה עָלָיו הָאֵם הַעֲלִינָה. מְשׁוּם כֶּף (בראשית לו) הָדָר וְשֵׁם עִירוֹ פְּעוּ. מִתִּי? כְּשִׁמְחַחְבֶּרֶת עִמּוֹ מְהִיטְבָּאֵל בַּת מִטְרָר. וְעַל זֶה, הוֹדֵךְ וְהִדְרָךְ וְדָאִי. כְּמוֹ כֵּן (שיר א) נְגִילָה וְנִשְׁמַחָה בְּךָ נִזְכִּירָה דְדִיךְ מִיַּיִן. הַשְּׁפַע שֶׁל הָאֵם שִׁמְשָׁקָה אוֹתָךְ וְאֵת הַכֹּל, וְזֶה הוּא הוֹדֵךְ וְהִדְרָךְ וְדָאִי.

חגור חֲרָבָה עַל יַרְךָ גְבוּר - מִי שִׁיּוּצָא לְדָרְךָ יִתְקַן עֲצָמוֹ בַּתְּפִלָּה שֶׁל רְבוּנוֹ וְיִזְדַּרְזוּ בַּתְּפִלָּה וּבִקְשׁוֹת עַד שֶׁלֹּא יֵצֵא לְדָרְךָ, כְּפִתּוּב צֶדֶק לְפָנָיו יְהִלֵּף וְיִשֵּׁם לְדָרְךָ פְּעֻמָּיו

חגור חֲרָבָה עַל יַרְךָ גְבוּר הוֹדֵךְ וְהִדְרָךְ (פה, ד): [זוהר ח"א פ' ויחי (דף רמ):]

זְבוּלוֹן לְחוּף יָמִים יִשְׁכֵּן וְהוּא לְחוּף אֲנִית וְיִרְכְּתוּ וְגו'. רַבִּי אַבָּא פִּתַח, (תהלים מה) חגור חֲרָבָה עַל יַרְךָ גְבוּר הוֹדֵךְ וְהִדְרָךְ. וְכִי זֶה הוּד וְהִדְרָה לְחַגְרָה כְּלִי זֵיִן וְלִהְיוֹדְרָז בְּזֶה? מִי שִׁמְשָׁתְדֵל בַּתּוֹרָה וְעוֹרֵךְ קָרֵב בַּתּוֹרָה וּמְזַרְזוֹ עֲצָמוֹ בַּה - זֶהוּ שִׁבְחָ [של רבונן], זֶהוּ הוּד וְהִדְרָה, וְאֵתָה אוֹמֵר חגור חֲרָבָה? אֵלֶּא וְדָאִי שִׁעְקָר הַדְּבָר, אוֹת בְּרִית הַקִּדְשׁ נִתֵּן הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְרָשָׁם אוֹתוֹ בְּכַנֵּי אָדָם כְּדִי שִׁישְׁמְרוּ אוֹתוֹ וְלֹא יִפְגְּמוּ אוֹתוֹ בְּפָגַם אֵת רָשָׁם הַמְּלִיךָ הַזֶּה, וּמִי שִׁפּוּגֵם אוֹתוֹ, הָרִי עוֹמְדָת נִגְדוֹ (ויקרא כו) חָרֵב נִקְמַת נִקְם בְּרִית, לְנִקְם נִקְמַת הַבְּרִית הַקִּדּוּשׁ שֶׁנִּרְשָׁם בּוֹ, וְהוּא פּוּגֵם אוֹתוֹ. וּמִי שִׁרְוּצָה לְשִׁמּוֹר מְקוּם זֶה, יִזְדַּרְזוּ וְיִתְקַן עֲצָמוֹ וְיִשֵּׁם כְּנִגְדוֹ בְּשַׁעַה שֶׁהִיצָר תּוֹקֵף אוֹתוֹ אֵת הַחֲרֵב שִׁעוּמְדָת עַל הַיָּרֵךְ, לְהַפְרַע מִמִּי שִׁפּוּגֵם מְקוּם זֶה, וְאֵז חגור חֲרָבָה עַל יַרְךָ גְבוּר.

הַעֲלִינִים, שִׁמְשַׁבְּחִים לְפָנֶיךָ. וְלִמְטָה בְּאוֹתָם צְדִיקֵי אָמֶת שִׁעוּמְדִים בְּחֻצוֹת הַלֵּילָה. הוֹצֵק חֵן בְּשִׁפְתוֹתַיךָ, בְּשַׁעַה שִׁאֲתָה קוֹרָא וּמְקִישׁ בְּשַׁעְרֵי הַיְכָלִי (שירה) פִּתְחֵי לִי אַחוּתֵי - (מה, ג) עַל כֵּן בְּרַכָּה אֱלֹהִים. הָאֵם הַעֲלִינָה מְעַטְרַת אוֹתָךְ בְּעֻטְרוֹת עֲלִינוּת. לְעוֹלָם, מְשׁוּם אוֹתוֹ הָעוֹלָם הָאֲחֵרוֹן, וּבְשִׁבְלִיהָ אָמַר שֶׁהוּא מְאִיר לָהּ.

דְּבָר אַחֵר, לְעוֹלָם זוֹ יִמִּין לְמַעְלָה שִׁכְתוּב (תהלים ק"י) אֲתָה כֹהֵן לְעוֹלָם. וְכֹל הַבְּרָכוֹת וְהַשְּׁמָן הַטּוֹב שׁוֹרִים בּוֹ, וּבְאֲרָנוֹ אוֹתוֹ. וְעַל זֶה פִּתּוּב עַל כֵּן, כְּשֶׁהִכֵּן הַזֶּה מִתְּחַבְּרַת לְמַעְלָה. אֲבָל בְּזִמְן שִׁמְתַרְחַקַת מִמֶּנּוּ זֶה הָעוֹלָם, מַה כְּתוּב? שֶׁאֵג יִשְׁאֵג עַל נְוָהוּ, זוֹ הַגְּבִירָה, מְשׁוּם שֶׁנִּמְנָעוּ מִמֶּנּוּ בְּרָכוֹת, שֶׁלֹּא שׁוֹרִים בּוֹ, אֵלֶּא כְּאֲשֶׁר נְוָהוּ הַזֶּה מִתְּחַבְּרַת עִמּוֹ. וְזֶהוּ שִׁכְתוּב (ירמיה כה) שֶׁאֵג יִשְׁאֵג עַל נְוָהוּ? כְּנִגְדֵי זֶה כְּתוּב (שיר א) כִּי טוֹבִים דוֹדֶיךָ מִיַּיִן לְרִיחַ שִׁמְנֶיךָ טוֹבִים. מַה הַטַּעַם? מְשׁוּם שֶׁבְּרַכָּה אֱלֹהִים לְעוֹלָם. מְשַׁכְּנֵי אַחֲרֶיךָ נְרוּצָה (שם), כְּנִגְדֵי זֶה פִּתּוּב (מה, ד) חגור חֲרָבָה עַל יַרְךָ גְבוּר. זוֹ (ישעיה לד) חָרֵב לֵה' מְלֵאָה דָם, לְהַפְרַע מִן הַרְשָׁעִים, שִׁגּוּרִים לָהּ פְּרוּד מִלְּמַעְלָה. קְרַבְתָּ אוֹתָהּ אֵלֶיךָ לְרַחֵם עַל הָעוֹלָם, וְתִתְבַּשְׁמוּ כְּאֶחָד. וּכְשִׁמְתַקְרַבְתָּ עִמּוֹ, מִתְלַבֵּשׁ בְּהוֹד וְהִדְרָה. זֶהוּ שִׁכְתוּב (תהלים קד) הוּד וְהִדְרָה לְבִשְׁתָּ. וּמַה הַטַּעַם? מְשׁוּם שֶׁאוֹתָהּ שַׁעַה הַתְּגַדֵּל מְשׁוּם שֶׁהַתְּחַבֵּר בְּעִיר אֱלֵהִינוּ. וְעַל זֶה כְּתוּב (שם) גְּדַלְתָּ מְאֹד הוּד וְהִדְרָה לְבִשְׁתָּ, בְּאוֹתָם לְבוּשִׁים

הוֹדֶה וְהִדְרָה: הַ וְהִדְרָה צִלַח רֶכֶב עַל דְּבַר אֱמֶת וְעֲנָה צֶדֶק וְתוֹרָה נִרְאֹת

זוהר תהלים

(דף טו.) כנגד זה שחורה אני ונאנה. בראשונה, כשנקראת חרב לדון את העולם, נקראת ודאי שחורה. וכעת, כשנקרבת למעלה בעונה, נקראת נאנה. נאנה ודאי בכל. בנות ירושלים - אלו שתיים עשרה חיות עליונות גדולות שנקראות כך, וכלן בשלמות. על שהיו כעת בגלות באהלי קדר, חזרו הן כעת כריעות שלמה ודאי. ובא ראה, כיון שהחרב היא החורה מהדין שהיה בה, שהכשירו בני העולם את מעשיהם, נעשתה דבר, דבר אמת, והתחברה עם אמת. ואמת בעונה. ואזי צדק בכל, והכל אחר. הסוף בראש דבר אמת. אמת בראש, שכתוב (תהלים קיט) ראש דברך אמת. הראש של אותו שנקרא דברך, סוף הדרגות, נקרא אמת. הראש בסוף, עונה צדק בלא פרוד, נכללו והתחברו בכל. עונה הראש, צדק הסוף, (משלי כב) עקב עונה יראת ה'.

ותורה נראות ימינה וגו' (מה, ה) - זה יעקב, שנטל שני חלקים, משום שנדבק בימין לעולמים, שכתוב (בראשית ל) מחשף הלכן אשר על המקלות. ובשעה ההיא הכל החזר כריעות שלמה, משום שצד הימין התעורר בעולם, ונד הימין פשוטה לקבל את השבים בתשובה. שהרי עד עתה התקדרו בחטאייהם באהלי קדר, וכעת שחוזרים בתשובה, הם כריעות שלמה, משום שאברהם התעורר בעולם, ימינו של המלך.

גבור הוא, וגבור נקרא. ועל כך הודך והדרך. דבר אחר חגור חרבך על ירך גבור - מי שיוצא לדרך, יתקן עצמו בתפלה של רבונו ויזדרז בצדק הזה, חרב עליונה, בתפלה ובקשות עד שלא יצא לדרך, ככתוב (תהלים פה) צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו.

על ירך - על אותו רשם קדוש לשמור אותו. ואם שמר אותו אז נקרא גבור והקדוש ברוך הוא מלביש אותו בלבושיו

חגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך

(מה, ד): [זוהר ח"ב פ' בשלח (דף ט"א.)]

וזה הולך כמו ששנינו. אמר רבי יהודה, מה זה שכתוב (תהלים מה) חגור חרבך על ירך גבור הודך והדרך. אלא, כל מי שמזרו את עצמו ושם את פחד החרב השנונה החזקה כנגדו, על ירך - מה זה על ירך? זהו הרשם הקדוש, כמו שנאמר (בראשית כד) שים נא ירך תחת ירכי. דבר אחר חגור חרבך - כלומר, זרז ותקף את היצר הרע שלך, שהוא חרבך, על ירך, על אותו רשם קדוש לשמר אותו. ואם שמר אותו אז נקרא גבור, והקדוש ברוך הוא מלביש אותו בלבושיו. ומהו לבוש של הקדוש ברוך הוא? הוד ונצח (והדר), שכתוב (תהלים קד) הוד והדר לבשת. אף כאן הודך והדרך. ואז נדבק האדם במלך הקדוש כראוי.

והדרך צלח רכב על דבר אמת ועונה

צדק וגו' (מה, ה): [זוהר חדש פ' חקת

יְמִינֶךָ: ו חֲצִיךָ שְׁנוּנִים עִמָּי תַחְתִּיךָ יִפְלוּ בְּלֵב אוֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ: ז כְּסֶאֶךָ אֱלֹהִים

זוהר תהלים

חוזרים, יורדים בין שאר האמות, ואוכלים אותם עצם ובשר. דבר אחר (מה, ו) בלב אויבי המלך - זה אברהם, שהתמנה מלך על העולם, וכל האמות הספימו עליו להיות מלך עליהם, בעמק שנה. וכל שונאיו, הלילה הרג אותם. דבר אחר חציך שנונים - שהם עתידים לעשות דין. עמים תחתיה יפלו - אלו שבאו מצד שאר העמים, תחתיה יפלו, צד הנחש. כשאותה השלהבת של צד צפון התעוררה עליו, הוא נופל בעמק הים העליון, ונשבר כחו. וכשכחו נשבר, הכח של שאר העמים נשבר, משום שהם אויבי המלך. מי המלך? זה ישראל, המלך בכל.

כְּסֶאֶךָ אֱלֹהִים עוֹלָם וָעֶד (מה, ז): [זוהר חדט ח' פ' חקת (ד, טו)] עליה אמר ק', פאשה שהתעוררה לבעלה, ואמרת אשתך רוצה להתחבר עמך. שהרי אותם הרשעים שהפרידו את זיוגנו אבדו מן העולם, ועשיתי בהם דין. וכעת רוצה שיתחבר העולם האחרון עם המקום שנקרא ועד, משום ששכט מישר שכט מלכותך, שאותו הדין שעשה כסאך ברשעי העולם, הוא דין אמת, שיוצא ממקום שנקרא ישר, כמו שנאמר (דברים לב) צדיק וישר הוא. והכסא נקרא ישר, ועל זה שיצא ממנו שכט מישר זה נקרא. דבר אחר שכט מישר - זה המלך המשיח, שנקרא שכט להוכיח את רשעי העולם. זהו שכתוב (בראשית מט) לא יסור שכט מיהודה, וכתוב וקם שכט מישראל. מישר - (ישעיה יא) והוכיח במישור לענוי ארץ.

אם נגזר דין על ישראל הקדוש ברוך הוא מוריד אותו על שאר האמות - כשחוזרים ישראל בתשובה

חֲצִיךָ שְׁנוּנִים (מה, ו): [זוהר חדט ח' פ' חקת (ד, טו)] פְּרִשׁוּהָ עַל אַבְרָהָם, כְּשֶׁרָדַף אַחַר כָּל אוֹתָם הַמְּלָכִים בְּלִילָה, כְּשֶׁנִּחְלְקוּ הַרְחַמִּים מִן הַדִּין, וְהָרַג אוֹתָם הַמְּלָכִים. זְהוּ שְׁכַתוֹב (ישעיה מא) כְּקֶשׁ נִדַּף קִשְׁתוֹ יִרְדָּפֶם יַעֲבוֹר שְׁלוֹם. וְכֹלֶם נָפְלוּ בְיָדוֹ. אֲבָל בֵּא וְרֵאֵה אֵת סוֹד הַדְּבָר. חֲצִיךָ שְׁנוּנִים - אֵלוֹ חֲצִים וְאֲבָנֵי כְּלִיסְטֵרָאוֹת. שְׂדֵנָה אֵת הָעוֹלָמוֹת בְּאוֹתָם כְּלֵי הַקֶּרֶב שֶׁהַמֶּלֶךְ הַפְּקִיד בְּיָדֵי הַגְּבִירָה. וְאוֹתָם חֲצִים שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְדָאֵי שְׁנוּנִים בְּכָל, מְצַדוֹ שֶׁל הַיּוֹם הַשְּׁנִי, צַדוֹ שֶׁל יִצְחָק, מְשׁוֹם שֶׁמִּמֶּנּוּ יוֹצֵא דִין לְרָשָׁעִים לְדוֹן אוֹתָם. וְעַל זֶה (מה, ו) עִמָּי תַחְתִּיךָ יִפְלוּ בְּל"ב. וְמִי הַדְּרָגָה שֶׁמְפִילָה אוֹתָם? הַדְּרָגָה שֶׁנִּקְרָאת ל"ב, שֶׁהַתְּמַנְתָּה עַל מַעֲשֵׂי הָעוֹלָם, וְדָנָה אוֹתָם עַל שֶׁהֵם אוֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ.

כְּנֶגֶד זֶה (שיר א) אֵל תִּרְאֵנִי שְׁאֲנִי שֶׁתַּרְחֵרְתִּי. מַה הַטַּעַם? מְשׁוֹם שֶׁהַתְּלַבְּשֵׁתִי בְּדִין לְדוֹן אֵת הָעוֹלָם. וְאוֹמֶרֶת לְכִנְיָה שְׁקֹרְבִים אֵלֶיךָ בְּתוֹךְ הַבַּיִת, אֵל תִּרְאֵנִי. וְדָאֵי, אִם הַשְׁתַּדְּלָתָם בְּתוֹרָה שְׁנַתְמִי לָכֶם, לֹא תִפְחָדוּ. וְאִם לֹא תִשְׁתַּדְּלוּ, תִּגְרְמוּ לִי שְׁבָנֵי אֲמִי נִחְרוּ בִּי, לְשַׁמֵּר אֵת אֲמוֹת הָעוֹלָם בְּשִׁבְלֵכֶם שֶׁתִּפְזְרוּ שֵׁם. וְעַל זֶה הָעִירוּ, אִם נִגְזַר הַדִּין עַל יִשְׂרָאֵל, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹרִיד אוֹתוֹ עַל שְׁאֵר הָאֲמוֹת, כְּשֶׁחֹזְרִים יִשְׂרָאֵל בְּתִשׁוּבָה. וְאִם לֹא

עוֹלָם וְעַד שִׁבְט מִיִּשְׂרָאֵל שִׁבְט מַלְכוּתְךָ: ח אַהֲבַת צְדָק וַתִּשְׁנֵא רִשְׁעַ עַל

זוהר תהלים

הִלְלוּ. כַּנְּגִד זֶה - (שיר א) הַגִּידָה לִי שְׂאֵהֲבָה נִפְשִׁי. אַתָּה שְׁכַל אַהֲבַת נִפְשִׁי בְךָ. אִם לֹא תִתְחַבֵּר עִמִּי, אִיךָ תִרְעָה אֶת הָעוֹלָם? אִיךָ תִזוֹן אֶת נִפְשִׁי מִהַעֲמֶמֶק הָעֲלִיּוֹן, אוֹתָךְ וְאֶת הָאֲחֵרִים? שְׁהִרִי אֵין שׁוֹרוֹת הַבְּרִכוֹת שְׁלֹמֶעֱלָה אֵלָא בְּמִקּוֹם שֶׁל זָכַר וּנְקִיבָה. שְׁלֵמָה אֵהִיָּה כְּעֵטִיָּה (שם). אִיךָ אֵהִיָּה בְּבוֹשָׁה, כְּשִׁתּוֹבְעִים מִמֶּנִּי מִזּוֹן בְּנֵי הָאֲבוֹת, שְׁהִם עֲדָרֵי חֲבָרִיךָ, עֲדָר ה' מִמֶּשׁ. מִשׁוּם כִּךָ אַהֲבַת צְדָק - זֶה הַכֶּסֶס שֶׁלְךָ. וַתִּשְׁנֵא רִשְׁעַ - זֶה צַד הַשִּׁפְחָה, שְׁכַל דְּבָרֶיךָ בְּחוֹבָה, וְעוֹמְדַת לְחֵיב עַל הָעוֹלָם.

דְּבַר אַחֵר, אֵף עַל גַּב שֶׁהַכֵּל אַחַד - אַהֲבַת צְדָק, אֵלוֹ יִשְׂרָאֵל שְׂאֲחוּזִים בְּצִדְקָה הַזֶּה, וְהִיא חֲלֻקָּם, שְׁכַתּוֹב (מלאכי א) אַהֲבַתִּי אֶתְכֶם וְכוּ', וְאֵהֵב אֶת יַעֲקֹב. לְרִבּוֹת הַדְּרָגָה שֶׁל צְדָק, שְׂאֲחוּזוֹ בֵּה בְּשַׁעַת שִׁנְקֵרָא יַעֲקֹב. וַתִּשְׁנֵא רִשְׁעַ - זֶה עֲשׂוֹ, שְׁכַל מַעֲשֵׂיו בְּחוֹבָה, וְצַדוֹ צַד שֶׁל רִשְׁעַ, נִחַש עַקְלָתוֹן. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (שם) וְאֶת עֲשׂוֹ שְׁנֵאֲתִי. עַל כֵּן מִשְׁחַף אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ שְׁמֵן שְׁשׁוֹן (מה, ח) - זֶה הַשְּׁמֵן הַטּוֹב שֶׁשׁוֹפֵעַ עַל רֹאשְׁךָ מִהַצַּד הָעֲלִיּוֹן, שְׁנֵקֵרָא כִּךָ. מֵה זֶה עַל כֵּן? מִשׁוּם שְׂאֵהֲבַת צְדָק. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (שם קלג) הִנֵּה מֵה טוֹב וּמֵה נָעִים שְׁכַת אַחִים גַּם יָחַד. שְׁכַת אַחִים - הַתְּחַבְּרוּת שֶׁל אַח בְּצִדְקָה. גַּם - לְרִבּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל. מִשׁוּם כִּךָ אִמְרָה לוֹ: אֵיכָה תִרְעָה - לְעַצְמְךָ, אֵיכָה תִרְבִּיץ - אוֹתָם הָעֲדָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל יַעֲקֹב. מִחֲבָרְךָ - אֵלוֹ הָאֲבוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, שֶׁהַתְּחַבְּרוּ עִמָּךְ בְּרֵאשׁוֹנָה. דְּבַר אַחֵר, יִשְׂרָאֵל שְׁהִם אַחִים וְרַעִים לוֹ, מִשְׁפִּיעִים

שִׁבְט מַלְכוּתְךָ - עַל זֶה כְּתוּב (במדבר כד) וְקָם שִׁבְט בְּיִשְׂרָאֵל, לְעוֹרֵר בְּעוֹלָם. מֵה הַטַּעַם? שְׁהִרִי הוֹצִיאָה לְךָ בֵּן טוֹב חָכֵם לְעוֹלָם. וְהַשְּׁבַח הַזֶּה מִשְׁבַּחַת הַגְּבִירָה לְמִלְךָ לְהָרִים הָרֵאשׁ שֶׁל יִשְׂרָאֵל עַל הַכֵּל. לֹא יִסוֹר שִׁבְט - מִשׁוּם שְׁכַתּוֹב (תהלים פט) כֶּסֶס אוֹ כְּשִׁמְשׁ נִגְדִי.

אַבְרָהָם אֵהֵבִי מֵה הַטַּעַם אֵהֵבִי מִשׁוּם שְׁכַתּוֹב אַהֲבַת צְדָק - הִנֵּנוּ שְׂאֵהֵב לְעִשׂוֹת צְדָקָה וְחֻסָּד

אַהֲבַת צְדָק וַתִּשְׁנֵא רִשְׁעַ (מה, ח) [זוהר ח"א פ' לך לך (דף ע"ג)] בֹּא רֵאֵה, אַבְרָהָם רָצָה לְקָרֵב אֶל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְהִתְקַרֵּב. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (מה, ח) אַהֲבַת צְדָק וַתִּשְׁנֵא רִשְׁעַ. מִשׁוּם שְׂאֵהֵב צְדָק וְשִׁנֵּא רִשְׁעַ, הִתְקַרֵּב לְצִדְקָה, וְעַל זֶה כְּתוּב (ישעיה מא) אַבְרָהָם אֵהֵבִי. מֵה הַטַּעַם אֵהֵבִי? מִשׁוּם שְׁכַתּוֹב אַהֲבַת צְדָק. הָאֵהֵבָה שְׂאֵהֵב אַבְרָהָם אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִכָּל בְּנֵי דוֹרוֹ, שְׁהִיוּ אֲבִירֵי לֵב, וְהִם רְחוּקִים מִצְדָקָה, כְּמוֹ שְׁנֵתְבָאָר.

אַהֲבַת צְדָק - אֵלוֹ יִשְׂרָאֵל שְׂאֲחוּזִים בְּצִדְקָה

אַהֲבַת צְדָק (מה, ח): [זוהר ח"א פ' חקת (דף ע"ג)] מִשׁוּם שֶׁהַצְדָק הַזֶּה, אַהֲבַתְךָ, הִיא אֵהֵבָה קִטְנָה, שֶׁבְּהַתְּחַבְּרוּת לְמַעֲלָה נַעֲשִׂית גְּדוּלָה. וְאֵף הוּא גַּם בְּהַתְּחַבְּרוּתָה עֵמָה הוּא גְּדוּל. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (שם מח) גְּדוּל ה' וּמִהֲלֵל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ. וְעַל זֶה מוֹשַׁכַת אוֹתוֹ הַגְּבִירָה בְּדְבָרֵי הָאֵהֵבָה

בן מִשְׁחָה אֱלֹהִים ^{הַיְהוָה מִלְּפָנֵינוּ} אֱלֹהֵינוּ ^{הַיְהוָה מִלְּפָנֵינוּ} שְׁמֹן שִׁשׁוֹן מִחֲבָרֶיךָ: ט מִר וְאֶהְלוֹת
קְצִיעוֹת כָּל בְּגֵדְתֶיךָ מִן הַיְכָלִי שֵׁן מִנִּי שְׁמִחוֹךָ: י בְּנֹת מְלָכִים בְּיִקְרוֹתֶיךָ נִצְבָּה
שָׁגַל לִימִינְךָ בְּכַתֶּם אוֹפִיר: יא שְׁמָעִי בַת וִרְאִי וְהִטִּי אוֹזְנְךָ וְשָׁבְחִי עִמָּךְ וּבֵית

זוהר תהלים

את השמן ששון הזה על ראשו בתפלתם. שמן ששון - אלו שנים עשר נהרות אפרסמון וך, שמאירים בה. ואז יש שמחה בעולמות, רצון בעולמות, והרגז מסתלק מן העולם.

מִר וְאֶהְלוֹת וקציעות - בשלשת הצבעים
לבן אדום וירוק

מִר וְאֶהְלוֹת (מה, ט): [זוהר חדש 9 חקת (ד) כמו] מִר - זה אברהם, שנקרא הר המר. ואהלות - זה יעקב. קציעות - זה יצחק. כל בגדתיך - בשלשת הצבעים הללו, לבן אדום וירוק, השתלמו אותם לבושי הארצמן.

אין שמחה לפניו מכל מרכבותיו כשמחת נשמותם של הצדיקים שהם קרובים לו

מִן הַיְכָלִי שֵׁן (מה, ט) - אלו שבעה היכלות עליונים, שנשמות הצדיקים שמחות בהם לפני הקדוש ברוך הוא, ואז שמחה לפניו. ולמה נקראו היכלי שן? משום שזכו בתורה והתחזקו בה, זכו לש"ן הזו. מני שמחוך (מה, ט), במה עוסקות הנשמות הללו? הן עוסקות בתשבחות שלי לפניך, ואז משלמת השמחה לפניך, שאין שמחה לפניו מכל מרכבותיו, כשמחת נשמותם של הצדיקים שהם קרובים לו. דבר אחר מני שמחוך, ודאי שאין שמחה לפניו כמו הזמן שעשה שלמה את שיר השירים, ושבח את תשבחת הגבירה אל המלך.

בְּנֹת מְלָכִים בְּיִקְרוֹתֶיךָ. (מה, ט): [זוהר חדש 9 חקת (ד) ומה אומרים? בנות מלכים - אלו הנשמות הקדושות, שנדאי נקראות בנות מלכים, שהרי הם היו מזווג של המלך והגבירה. ביקרותיך - זה גן עדן שנכבד מכל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולם הזה, שהם נטיעות ידיו.

נִצְבָּה שָׁגַל לִימִינְךָ וגו' (מה, ט), כמו שִׁנְאָמֵר (שם קי) נָאם ה' לַאֲדָנִי שֶׁב לִימִינִי. משום כך למטה, נדבקה באברהם, ומשום כך נקרא אברהם אהבי, שנדבקה בו אהבתי והודיע את דיני לעולם, ובשבילה זכה לבן, שהרי ה"א נוספה עליו מקדם לכן.

בְּכַתֶּם אוֹפִיר וגו' (מה, ט), כמו שִׁנְאָמֵר (ישעיה יג) וְאָדָם מִכַּתֶּם אוֹפִיר. ומתי היא ככתם אופיר? כשמזדווגת עם המלך, כשיוֹרֵד הַכֶּתֶר בְּדִלּוּגִים, שְׁמַאִיר מִצַּד הָאָם הָעֲלִיוֹנָה, וְשׁוֹרָה עַל רֹאשׁ הַגְּבִירָה. ואז (שם מד) כַּתְּפָאֶרֶת אָדָם לְשִׁבְתּוֹ בֵּית. שהרי הבית של העולם הזה מתנהג על ידה. משום כך אָמְרָה לו, אִם לֹא תִתְחַבֵּר עִמִּי, אֵיךְ אֶהְיֶה בְּצַמְאוֹן עַל אוֹתָם עֲדָרִים קְדוּשִׁים שְׁסֻמוּכִים עַל שְׁלֹחֲנִי? זֶהוּ שְׁכָתוּב (שיר א) שְׁלֹמָה אֶהְיֶה כְּעֹטֶיָה עַל עֲדָרֵי חֲבָרֶיךָ.

שְׁמָעִי בַת וִרְאִי וגו' (מה, יא): [זוהר חדש 9 חקת (ד) ומה משיב לה הקדוש ברוך הוא? שמעי בת וראי. כנגד זה, שיר א] אִם לֹא תִדְעִי לָךְ הִיפָּה בְּנָשִׁים צְאִי לָךְ

אָבִיךָ: יב וַיִּתְּאוּ הַמֶּלֶךְ יַפְנֶה כִּי הוּא אֲדֹנָיךָ וְהַשְׁתַּחֲוִי לוֹ: יג וּבַת צַר בְּמַנְחָה פָּנֶיךָ

זוהר תהלים

כֶּאלוּ הֵם שְׂכוּחִים מִן הָעוֹלָם, עַד שִׁישׁוּבוּ
בַת־שׁוֹבָה לְפָנַי. וּבֵית אָבִיךָ, שֶׁהוּא אַבְרָהָם,
שֶׁהִיא בַתּוֹ, וְשָׁמָּה בְּכָל.

וַיִּתְּאוּ הַמֶּלֶךְ יַפְנֶה (מה, יב): [זוהר חדש פ' חקת
(דף טג.)] זֶה הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן שֶׁאוֹהֵב
לְדַבֵּק בָּךְ וּלְהִזְדוּג עִמָּךְ זְווג עוֹלָמִים.
וּמָתִי? בְּשַׁעַה שְׂכָל בְּנֵי הַיְכָל הַמֶּלֶךְ
צְדִיקִים, בְּשַׁעַה שִׁיסַרְתָּ אוֹתָם וְהִנְהִיגְתָּ
אוֹתָם לְרִצּוֹן הַמֶּלֶךְ. זֶהוּ שְׂכָתוֹב (משלי לא)
מִשָּׂא אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אָמוֹ. וְזוֹ בַת שְׂבַע אִם
שְׁלֵמָה, שֶׁהִנְהִיגָה אוֹתוֹ לְרִצּוֹן הַמֶּלֶךְ.

לְסִסְתִּי בְּרַכְבִּי פָרְעָה דְּמִיתִיךָ רַעֲיָתִי -
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן בְּלָבוֹ לְהַכְנִס
אֲחֵרֵיהֶם לִיָּם, כְּדִי שִׁישְׁבְּעוּ יִשְׂרָאֵל
מְמֻמָּוֶנָם שֶׁהוֹבִילוּ לְשֵׁם עַמָּהָם

כִּי הוּא אֲדֹנָיךָ (מה, יב) - כָּל כַּחַךְ הוּא מִמֶּנּוּ.
אֵינן הַלְבָּנָה מְאִירָה אֲלֵא מִן הַשֶּׁמֶשׁ.
שָׁמָּה אֲדֹנָי, סִימָן לִדְקוּחַת מִבֵּית הַמֶּלֶךְ. א'
מְרֵאשׁ הַכֹּל לְהַתְנַהֵג בָּהּ, וַי' הֲרֵאשׁ שֶׁל
הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, הַחֲכָמָה הָעֲלִיּוֹנָה. וְהַשְׁתַּחֲוִי
לוֹ (מה, יב), כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מ"א א) וַתִּקַּד בַּת
שְׂבַע. וְאֵז הַמֶּלֶךְ עוֹשֶׂה כָּל רִצּוֹנָה. וַיִּשְׂרָאֵל
מִתְגַּבְּרִים לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וּמְדוֹרָם עִם
הַמֶּלֶךְ וְעִם הַגְּבִירָה. וְאֵז שְׂאָר הָעַמִּים
נִכְנָעִים תַּחְתֵּיהֶם, וְכֹלָם חוֹזְרִים לְעַבְד
אוֹתָם, מִשׁוּם שֶׁהֵם בְּנֵי הַמֶּלֶךְ. מִשׁוּם כֶּךָ
(תהלים מה) וּבַת צַר בְּמַנְחָה פָּנֶיךָ יַחֲלוּ עֲשִׂירֵי
עָם. כְּנִגְדָּה זֶה, (שיר א) לְסִסְתִּי בְּרַכְבִּי פָרְעָה
דְּמִיתִיךָ רַעֲיָתִי. שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָתַן
בְּלָבוֹ לְהַכְנִס אֲחֵרֵיהֶם לִיָּם, כְּדִי שִׁישְׁבְּעוּ
יִשְׂרָאֵל מִמְּמוֹנָם שֶׁהוֹבִילוּ לְשֵׁם עַמָּהָם.

בְּעַקְבֵי הַצֶּאֱן וְרַעֲיָ אֶת גְּדִיתִיךָ. אָמַר לָהּ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הִנֵּה לָךְ עֶצֶה עֲלִיּוֹנָה,
צְאִי לָךְ בְּעַקְבֵי הַצֶּאֱן - אֵלּוֹ הַצְּדִיקִים
הַשְּׁלֵמִים שֶׁהִתְעַטְרְתָּ בָּהֶם לְפָנַי, וְרַעֲיָ אֶת
גְּדִיתִיךָ - אוֹתָם שֶׁנִּמְשָׁכִים אַחֲרֶיךָ. וְאוֹתָם
רַשְׁעֵי הַדּוֹר יִתְמַשְׁכְּנוּ בַּחֲטָאֵיהֶם, אֲלֵקָה
אוֹתָם בְּרִצּוֹעָה, וְלֹא יוֹסִיפוּ לְחַטָּא.
וְתַשְׁמְרֵי בְּנֵיךָ שֶׁהוֹלְכִים אַחֲרֶיךָ, שֶׁלֹּא
יִתְמַשְׁכְּנוּ עֲלֵיהֶם, וְהַכֹּל בְּדִין וְאַמֶּת. מָה
הַטַּעַם? שְׂכָל הַנִּשְׁמוֹת הֵן לְפָנַי, וְעַל זֶה
(יחזקאל יח) בֵּן לֹא יִשָּׂא בְּעוֹן הָאָב וְאָב לֹא
יִשָּׂא בְּעוֹן הַבֵּן. כְּמוֹ זֶה, שְׁמַעֲי בַת וְרָאִי.
שְׁמַעֲי, שְׂכָךְ תְּלוּיָהּ הַשְּׁמִיעָה, כְּשִׁישְׂרָאֵל
חוֹזְרִים בַּת־שׁוֹבָה לְפָנַי - שְׁמַעֲי, הַכְּנִיִּסִי
תְּפִלוֹתֶיהֶן לְפָנַי, שֶׁהַפֶּתַח שֶׁל הַכֹּל הוּא
כֶּךָ, הַכֹּל מִסְרַתִּי בְּיַדְךָ לְהַנְהִיג אֶת הָעוֹלָם
הַתַּחְתּוֹן. וְעַל כֵּן שְׁמַעֲי בַת וְרָאִי, מִשׁוּם
שֶׁאֵת הַמְרָאָה שֶׁל הַכֹּל, אֵת נִקְרָאת בְּאֵר
לְחֵי רוֹאִי. מִשׁוּם כֶּךָ יֵשׁ לָךְ לַעֲיֵן כָּל יוֹם
בְּמַעֲשֵׂי הָעוֹלָם, לְתַת לְאָדָם כְּפִי מַעֲשָׂיו.
בֹּא וְרָאָה, כְּשֶׁבָרָא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הָעוֹלָם, הַפְּקִיד אֶת הַיְכָלוֹ בְּיַד הַגְּבִירָה
לַעֲיֵן עַל הָעוֹלָם, וּכְשֶׁבָנִי הָעוֹלָם צְדִיקִים,
נוֹסַפְתָּ שְׂמֻחָה לְמַעְלָה.

וְהַטִּי אֲזָנְךָ (מה, יא), כְּנִגְדָּה תְּפִלַּת הַכֹּל. וְכֵן
עֲשֵׂתָהּ אַף הִיא מִכָּל הַתְּפִלוֹת,
לְקָרֵב עֲטָרָה לְצְדִיק. מִשׁוּם שֶׁהָרִי כָּל
הַתְּפִלוֹת הֵן לְקָרֵב הָעֲטָרָה לְצְדִיק. וְשִׁכְחִי
עִמָּךְ (מה, יא), שְׂכַשְׁכְּנֵי לֹא הוֹלְכִים בְּדַרְךָ
יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ לָךְ לְהַבִּיא עֲלֵיהֶם מַכּוֹת, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כו) וְהִפִּיתִי אֶתְכֶם גַּם אֲנִי
שְׂבַע. וְעַל כֵּן וְשִׁכְחִי עִמָּךְ, עֲשֵׂי אוֹתָם

יחלו עשירי עם: יד כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה:

זוהר תהלים

שלמה (שיר א) נאוו לְחַיִּיךָ בַתְּרִים צְנֹאֲרָךְ
בַּחֲרוּזִים. לְחַיִּיךָ - פְּעָמִים, לְזִמְנָה הַהוּא
וְלַעֲתִיד לְבָא. בַּתְּרִים - שְׁנֵי תוֹרִים וְדָאֵי.
מִשׁוּם שְׁבִימֵי הַמְּשִׁיחַ תַּתְּחַדֵּשׁ דַּעַת
בְּעוֹלָם, וְתוֹאֵר הַתּוֹרָה לְפָנֵי הַכֹּל, מִשׁוּם
שְׁכָתוֹב (יְרִמְיָה לֵא) כִּי כוֹלָם יִדְעוּ אוֹתֵי
לְמַקְטָנָם וְעַד גְּדוּלָם. וְעַל זֶה מִמְּשִׁבְצוֹת
זֶהֱבָ לְבוּשָׁה, זֶה צַד הַצָּפוֹן, שֶׁהַתְּלַבְּשָׁה בּו
לְעִשׂוֹת נִקְמוֹת בְּאוֹתָם שֶׁהִצְיִקוּ לְבִנְיָהּ.
וְעַל זֶה קוֹרְאִים לוֹ מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, וְדוּד
וְדָאֵי הוּא. וְאֵז מִתְעוֹרֵר בְּעוֹלָם. מַה פְּתוּב
לְמַעֲלָה? (תהלים מד) כִּי שָׁחָה לְעַפְרָה נִפְשָׁנוּ
כִּי, קוֹמָה עֲזַרְתָּה לָנוּ. מַה זֶה קוֹמָה?
מִשׁוּם שֶׁעַד עֵתָה הִיא נוֹפֶלֶת. כָּעַת קוֹמָה
עֲזַרְתָּה לָנוּ, שֶׁנִּדְבַק הַמֶּלֶךְ עִם הַגְּבִירָה.
וּפְדָנוּ לְמַעַן חֲסֹדְךָ - זֶה אֲבָרְהָם, הַיְמִין,
שֶׁלֹא תִהְיֶה לְאַחֹר. שֶׁמִּשׁוּם כֶּךָ אָמַר
(תהלים י) הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וְעֲנֵנִי. מִשׁוּם כֶּךָ,
מִמְּשִׁבְצוֹת זֶהֱבָ לְבוּשָׁה.

בשבילה עומדת הארץ מתי בשעה
שנאחזת במשפט

כָּל כְּבוֹדָה בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה (מִה, יד) : [זוהר
ח"א פ' יח"י (דף רלז)] רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח
וְאָמַר, (תהלים מה) כָּל כְּבוֹדָה בַּת מֶלֶךְ
פְּנִימָה. כָּל כְּבוֹדָה - זו כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.
כְּבוֹדָה - מִשׁוּם שֶׁהוּא כְּבוֹד, זֶה עַל זֶה. זֶה
זָכַר וְזוֹ נִקְבְּהָ (זו נקבה), וְנִקְרְאת כְּבוֹדָה. בַּת
מֶלֶךְ - הֵינּוּ בַת שְׁבַע, בַּת קוֹל שֶׁהוּא קוֹל
גְּדוֹל, וְזֶהוּ מֶלֶךְ הָעֲלִיּוֹן. פְּנִימָה - מִשׁוּם
שֶׁיֵּשׁ מֶלֶךְ שְׂאִינּוֹ לְפָנִים כְּמוֹתוֹ, וְזוֹ כְּבוֹדָה
בַּת מֶלֶךְ. מִמְּשִׁבְצוֹת זֶהֱבָ לְבוּשָׁה, מִשׁוּם

והכל נטלו ישראל בים שֶׁכַר אוֹתָהּ
הַעֲבוּדָה שֶׁעָבְדוּ עִמָּם.

אז ישראל יחזרו בתשובה שלמה - משום
שנראה באותם צרות רבות שבאות עליהם
כמי שנשפח זכרונם למעלה

וּבַת צַר וְגו' (מִה, יג) : [זוהר ח"א פ' חקת (דף
גט)] כְּמוֹ כֵּן לְעִתִּיד לְבָא, וּבַת צַר -
זֶה צַדוֹ שֶׁל עֵשׂוֹ וְשֶׁאֵר הָעַמִּים שֶׁהִצְיִקוּ
לְיִשְׂרָאֵל, וְעַד עֵתָה הֵיוּ מְצִיקִים לָהֶם
בַּחֲטָאֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה נט) כִּי יָבֹא
כְּנֶהֱרַ צַר רוּחַ ה' נִסְסָה בּוֹ. אֵז יִשְׂרָאֵל
יִחְזְרוּ בַתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, שֶׁנֶּרְאָה בְּאוֹתָם צְרוֹת רְבוֹת שְׁבָאוֹת
עֲלֵיהֶם כְּמִי שֶׁנִּשְׁפַּח זְכוֹרָתוֹ לְמַעֲלָה. וְכִשְׁם
חֲזוּרִים בַּתְּשׁוּבָה בְּלֵב שְׁלֵם, כְּפִתּוּב (דברים
ד) בְּצַר לָךְ וּמְצֹאֲוֶךָ וְגו', וְשִׁבַּת עַד ה'
אֱלֹהֶיךָ. וְיָשׁוּב הַמֶּלֶךְ לְבֵית הַגְּבִירָה
לְפִיטָה. וְעַל זֶה (ישעיה נט) וְכָא לְצִיּוֹן גּוֹא'ל,
זֶה הַמֶּלֶךְ שֶׁבָא לְבֵית הַגְּבִירָה. מִשׁוּם
שְׁבִיטָה כָּלֵם שְׁלָמִים לְפָנֶיהָ, בָּא לְהַקִּימָה
מִהַעֲפָר. בְּמִנְחָה פְּנִיךָ יִחְלוּ עֲשִׂירֵי עָם (מִה,
יג), מִשׁוּם שֶׁאֵתָּ (מִה, יד) כְּבוֹדָה בַּת מֶלֶךְ
פְּנִימָה. וּמַהוּ כְּבוֹדָה? כְּבוֹד ה'. וְזוֹ הַבַּת
מֵאוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ שֶׁהִיא פְּנִימָה וְדָאֵי. וְזוֹ הָאֵם
הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁהִיא הַפָּנִים שֶׁל הַכֹּל, וְהִיא
מְעוֹרְרַת חֲרוֹת וּמְנוּחָה עַל בְּנֵיהָ.

בימי המשיח תתחדש דעת בעולם ותואר
התורה לפני הכל

ממשבצות זהב לבושה (מִה, יד) : [זוהר ח"א
פ' חקת (דף גט)] כְּנֶגֶד זֶה אָמַר

טו לְרַקְמוֹת תּוֹבֵל לְמַלְךְ בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיהָ רַעוּתֶיהָ מוֹבָאוֹת לָךְ: טז תּוֹבֵל לְנֶהַח

זוהר תהלים

הָאָרֶץ. וּכְשֶׁמֶתְעַלָּה לְמַעְלָה וְאֵלֶּה מַעְלוֹת אוֹתָהּ, אִזּוֹ כְּתוּב, וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מִשְׁה. וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר מוֹבָאוֹת לָךְ, וְכְתוּב וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתְּבָה. אֶל מִשְׁה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר דְּמוֹת שֶׁל אָדָם. וּמִזֵּן לָנוּ שֶׁנֶּאֱמַר אָדָם? שְׁכָתוּב (שם ו) לֹא יִדּוֹן רוּחִי בְּאָדָם לְעֵלָם בְּשֵׁם הוּא בְּשֵׁר, וְהִינוּ מִשְׁה. וּמִשׁוֹם כֶּךָ עַל הַכֶּסֶף הַזֶּה דְּמוֹת שֶׁל אָדָם עוֹמְדֵת עָלָיו, וְהִינוּ מִשְׁה. וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן - אֵלּוֹ אַרְבַּע הַחִיּוֹת כְּשֶׁעוֹלוֹת, כְּפִי שֶׁאֲמַרְנוּ.

לְרַקְמוֹת וְגו' (מה, טו): [זוהר חדש פ' חקת (טו, טז)] אֵלּוֹ לְבוּשֵׁי כְבוֹד, שֶׁהֵם רְקוּמִים לְמַקְדָּשׁ. וְכָל הַבְּגָדִים שֶׁעֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְלַבֵּשׁ, לְתַתּוֹ נִקְמָה בְּאָדָם. תּוֹבֵל לְמַלְךְ - זו הַכֶּלֶה הַמְּלִיֶּשֶׁה אוֹתוֹ. מִי גֵרָם כָּל זֶה? מִשׁוֹם שִׁישְׂרָאֵל לֹא הִתְעַרְבוּ בְּצַד שֶׁל עֲשׂו, כָּל אֵלּוֹ עֲתִידִים לְרִאוֹת כְּכּוֹד שֶׁל צִיּוֹן.

בְּנִגְדָה זֶה, תּוֹרֵי זֶהב נַעֲשֶׂה לָךְ. תּוֹרֵי - שְׁנַיִם. רְמָזוֹ לְתוֹרָה שֶׁנִּתְּנָה בֵּימֵי פְרָעָה, וְרְמָזוֹ לְדַעַת שֶׁתִּתְּחַדֵּשׁ בֵּימֵי הַמְּשִׁיחַ. עִם נִקְדוֹת הַכֶּסֶף - שָׁם (הושע ג) בְּחַמְשָׁה עֶשְׂרֵי כֶסֶף, וְכֵאֵן (שיר ח) אִם חוֹמָה הִיא נִבְנָה עָלֶיהָ טִירַת כֶּסֶף. וְדַאי שֶׁמִּצַּד שֶׁל אַבְרָהָם בָּאָה זו לָהֶם. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ויקרא כו) וְאֵף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר. וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר.

שֶׁהִתְלַבְּשָׁה וְנִאֲחָזָה בְּגִבּוֹרָה עֲלִיוֹנָה, וְגַם זֶה נִקְרָא מַלְךְ, וּבְשִׁבִילָה עוֹמְדֵת הָאָרֶץ, מְתִי? בְּשֶׁעָה שֶׁנֶּאֱחָזֵת בְּמִשְׁפָּט, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (משלי כט) מַלְךְ בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אָרֶץ. וְלִזּוֹ קוֹרְאִים מַלְכוּת הַשָּׁמַיִם, וַיְהוּדָה נֶאֱחָז בָּהּ, וַיִּרְשׁ הַמַּלְכוּת שֶׁבְּאָרֶץ.

מִשׁוֹם כֶּךָ עַל הַכֶּסֶף הַזֶּה דְּמוֹת שֶׁל אָדָם עוֹמְדֵת עָלָיו וְהִינוּ מִשְׁה

בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיהָ רַעוּתֶיהָ מוֹבָאוֹת לָךְ

(מה, טו): [זוהר שמות פ' פקודי (טו, טז)]

וַיְבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מִשְׁה וְגו'. כְּתוּב (יחזקאל א) וּמִמַּעַל לְרִקְיעַ, זֶהוּ הָרִקְיעַ שֶׁעוֹמֵד עַל אַרְבַּע חִיּוֹת, שֶׁכְּשֶׁמֶתְעַלּוֹת בְּתוֹךְ אֲוִיר אֶחָד שֶׁמִּכָּה בָּהֶן, אֵינֶן זוֹקְפוֹת רֹאשׁ לְהִסְתַּכֵּל לְמַעְלָה. מִשׁוֹם שֶׁאוֹתָהּ רוּחַ חַיָּה מִכָּה בְּכָלֵן, וּבְאוֹתָהּ רוּחַ כָּלֵן מִתְעַלּוֹת, שְׁכָתוּב וּבַהֲנִשָּׂא הַחִיּוֹת מֵעַל הָאָרֶץ יִנְשְׂאוּ הָאוֹפָנִים לְעַמְתָּם. וְכְתוּב כִּי רוּחַ הַחַיָּה בְּאוֹפָנִים. לָמָּה מִתְעַלּוֹת? אֵלּוֹ כְּשֶׁמִּכָּה אוֹתוֹ אֲוִיר עָלֶיהָ, הוּא מַעְלָה אֶת אוֹתָן אַרְבַּע שֶׁתַּחַת הַחַיָּה הַזֹּו, וְהֵן מַעְלוֹת אוֹתָהּ לְמַעְלָה, עַד שֶׁמִּבִּיאוֹת אוֹתָהּ לְזוּהַר הָעֲלִיּוֹן, וְהִינוּ סוּד הַכְּתוּב, בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיהָ רַעוּתֶיהָ מוֹבָאוֹת לָךְ. מִשׁוֹם שֶׁאַרְבַּע הִלְלוּ נִקְרָאוֹת כֶּךָ, וְלֹא זָזוּ מִהַחַיָּה הַזֹּו, שֶׁהִיא כֶּסֶף, לְעוֹלָמִים. וּמַעְלוֹת אוֹתָהּ מִמַּטָּה לְמַעְלָה לְהִתְקִין כֶּסֶף כְּפִי מַעְלָה. וְסוּד זֶה - (בראשית ז) וַיִּשְׂאוּ אֶת הַתְּבָה וְתָרַם מֵעַל

בְּשִׂמְחַת וְגִיל תִּבְאֵינָה בְּהִיבֵל מְלֶךְ: יי תַּחַת אֲבֹתֶיךָ יִהְיוּ בְּנֵיךָ תְּשִׂיתֵמוּ לְשָׂרִים
בְּכָל הָאָרֶץ: יי אֲזַבִּירָה שְׁמֶךָ בְּכָל דֶּר נֶדֶר עַל בֶּן עַמִּים יִהְיוּךָ לְעֹלָם וָעֶד:

— זוהר תהלים —

אֲבֹתֶיךָ יִהְיוּ בְּנֵיךָ - שְׂכָלָם בְּאַהֲבָה, כְּאוֹתָם
דֹּר הַמְדָבָר, כְּאוֹתָם שְׁנִקְרְאִים דֹּר דְעָה.
יִהְיוּ בְּנֵיךָ - שְׂכָלָם בְּאַהֲבָה יִתְגַּבְּרוּ עַל
הַתּוֹרָה. כְּנֶגֶד זֶה כְּתוּב (שיר א) עַד שֶׁהִמְלִיךְ
בְּמַסְבוֹ נְרִדִי נִתַּן רִיחוֹ. שֶׁהִקְדִּימוּ עֲשִׂיָה
לְשִׂמְיָעָה, אֲךָ כֵּאֵן בְּנֵיךָ יִשְׁתַּלְּמוּ כְּמוֹתָם.

בְּזִמְן שֶׁהַשׁוֹפָר הַגָּדוֹל הֵהוּא יוֹצֵיא הַכֹּל
לְחֵרֹת

אֲזַבִּירָה שְׁמֶךָ בְּכָל דֶּר נֶדֶר (מה, יח) : [זוהר
חט ט' חקת (דף גו.)] מִהַדוֹר

הָעֲלִיּוֹן, שֶׁהַדְּרוֹר וְהַחֵרֹת תְּלוּיִים בּוֹ לְכֹל.
בְּזִמְן שֶׁהַשׁוֹפָר הַגָּדוֹל הֵהוּא יוֹצֵיא הַכֹּל
לְחֵרֹת, אֲזִי עַמִּים יִהְיוּךָ לְעוֹלָם וָעֶד,
שֶׁלֹּא יִפְרֹד עוֹלָם מִוְעֵד, וְוַעֲד מֵעוֹלָם. כְּנֶגֶד
זֶה, צְרוּר הַמֶּר דּוֹדֵי לִי בֵּין שְׂדֵי יִלִּין. עַד
כֵּאֵן נִתְּנָה לוֹ רִשׁוֹת לְגִלוֹת. בָּא שְׁלֵמָה
וְהַשְׁתַּלֵּם בְּכֹל, וְהַשְּׁלִים הַכֹּל, וְהַכְּלִיל
בְּאוֹתָן הַתְּשַׁבְּחוֹת חֲכָמָה עֲלִיוֹנָה, הַקְּיוּם
שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, שֶׁעֲתִיד הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְגִלוֹתָהּ לְבָנָיו בְּזִמְן שֶׁתְּעוֹרֵר הַדְּעַת
בְּעוֹלָם. כְּשֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יִשְׁיֵג
דְּבָקוֹת בְּחֲכָמָה הָעֲלִיוֹנָה, סוּד שְׁמוֹ שֶׁל
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזֵהוּ הַטּוֹב שְׂאִין לוֹ
הַפְּסָקָה כָּלֵל, לְעוֹלָם וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

תּוֹבֵלְנָה בְּשִׂמְחַת וְגִיל - שְׂתִי שְׂמֻחוֹת
לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה

תּוֹבֵלְנָה בְּשִׂמְחַת וְגִיל (מה, טז) : [זוהר חטט
ט' חקת (דף גו.)] שְׂתִי שְׂמֻחוֹת,
לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה. לְמַעַלָּה - שֶׁהַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ
וְהַפְּסָא נְשַׁלְּמִים, כְּשִׂיאֲבֵד יוֹדֵעַ צִיד מִן
הָעוֹלָם וְזָכְרוֹנוֹ לֹא יִזְכֵּר לְעוֹלָמִים. לְמַטָּה
- יִשְׂרָאֵל בְּנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, בְּרַחֲמִים
עֲלִיוֹנִים מְרִים דְּגָלָם עַל הַכֹּל. וְעַל זֶה
מוֹבָאוֹת לָךְ, כְּמוֹ שְׁנֶאֱמַר (ישעיה טו) וְהִבִּיאוּ
אֶת כָּל אֲחִיכֶם מִן הַגּוֹיִם מִנְחָה לָּהּ. וְעַל
זֶה כְּתוּב תִּבְאֵינָה בְּהִיבֵל מְלֶךְ.

יִהְיוּ בְּנֵיךָ - שְׂכָלָם בְּאַהֲבָה יִתְגַּבְּרוּ עַל
הַתּוֹרָה

תַּחַת אֲבֹתֶיךָ יִהְיוּ בְּנֵיךָ (מה, יז) : [זוהר חטט
ט' חקת (דף גו.)] אֲמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

הוּא לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל: תַּחַת אֲבֹתֶיךָ, אוֹתָם
הָאֲבוֹת הָעֲלִיוֹנִים שֶׁהוֹדִיעוּ אוֹתָךְ בְּעוֹלָם
וְתִקְנֵנו אוֹתָךְ - עַל הַכֹּל יִהְיוּ בְּנֵיךָ. תְּשִׂיתֵמוּ
לְשָׂרִים, אֶת אוֹתָם הָאֲבוֹת הָעֲלִיוֹנִים,
שֶׁכְּתוּב בָּהֶם (במדבר כא) בְּאֵר חֲפְרוּהָ שָׂרִים,
שֶׁתִּקְנֵנו אוֹתָךְ בְּכֹל, וְהַכֹּל לְבָאֵר הַזֶּה. כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל נִקְרְאָתָה. דְּבָר אַחֵר, (מה, יז) תַּחַת

מו « לַמְּנַצַּח לְבַנֵּי קִרַּח עַל עֲלָמוֹת שִׁיר: ב אֱלֹהִים ^{תקנה בעל החסידות} לָנוּ מַחְסֵה וְעוֹ עֲזָרָה
בְּצָרוֹת נִמְצָא מָאֵד: ג עַל כֵּן לֹא נִירָא בְּהַמִּיר אֶרְצָן וּבְמִזַּט הָרִים בְּלֹב
יָמִים: ד יַחֲמוּ יַחְמְרוּ מִיָּמָיו יִרְעֶשׂוּ הָרִים בְּגִאֲוָתוֹ סֵלָה: ה נָחַר פְּלָגָיו יִשְׁמַחוּ עִיר
אֱלֹהִים ^{תקנה בעל החסידות} קִדְשׁ מִשְׁבְּנֵי עֲלִיּוֹן: ו אֱלֹהִים ^{תקנה בעל החסידות} בְּקַרְפָּה בַּל תִּמְוֹט יַעֲזֹרָה

— שִׁימוֹשׁ תֵּהִלִּים —

אם אדם שונא לאשתו

למנצח לבני קרח... אלהים לנו מחסה וגו' (מו, א): [שימוש תהלים לפרק מו]. אם אדם שונא לאשתו יתפלל ויאמר אותו עם שם שלו על שמן זית ותמשח ממנו האשה. השם שלו אדי"ה. א' מן "אלקים לנו, ד' מן "נמצא מאד, י' מן "יה-וה צבאות, ה' מן "סלה.

— זוהר תהלים —

עֲלָמוֹת שִׁיר, מה זה עֲלָמוֹת שִׁיר? אֵלָא כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ו) שְׁשִׁים הֵמָּה מְלָכוֹת וּשְׁמָנִים פִּילְגָשִׁים וְעֲלָמוֹת אֵין מְסֻפָּר. מה זה וְעֲלָמוֹת אֵין מְסֻפָּר? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר הֵישׁ מְסֻפָּר לְגִדּוּדָיו. וּמִשּׁוֹם שֶׁאֵין לָהֶם חֲשִׁבוֹן, כְּתוּב וְעֲלָמוֹת אֵין מְסֻפָּר. וְכֵלָם שׁוֹרוֹת שׁוֹרוֹת, מְקִיפִים סְדָרִים, אֵלוֹ כְּנֶגֶד אֵלוֹ, לְזִמְרָה וּלְשִׁבְחָתָא אֵת רַבּוֹנָם, וְאֵלוֹ הֵם עֲלָמוֹת שִׁיר. וּמִשּׁוֹם שֶׁיֵּשׁ עֲלָמוֹת שִׁיר אֵין מְזַמְרֹת כְּמוֹ אֵלוֹ, אֵלוֹ נִקְרְאוֹת עֲלָמוֹת שִׁיר.

כָּל דְּבָרֵי אָדָם שֶׁהֵם בְּנִסְתָּר הַבְּרָכוֹת שׁוֹרוֹת עֲלִיו

עַל עֲלָמוֹת שִׁיר וְגו' (מו, א): [זוהר ח"ב פ' פקודי (דף רכ"ז:)] וְסוּד לְמַדְנֵי, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִסְתָּר וְגָלוּי. גָּלוּי הוּא בֵּית דִּין שְׁלֵמָטָה. נִסְתָּר הוּא הַמְּקוֹם שֶׁכָּל הַבְּרָכוֹת יוֹצְאוֹת מִשָּׁם. מִשּׁוֹם כֵּן, כָּל דְּבָרֵי אָדָם שֶׁהֵם בְּנִסְתָּר, הַבְּרָכוֹת שׁוֹרוֹת עֲלִיו. וְכֵן אוֹתָם שְׁבָגְלוּי, אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁל בֵּית דִּין שׁוֹרָה עֲלִיו, מִשּׁוֹם שֶׁהוּא מְקוֹם בְּגָלוּי. וְהַכֵּל הוּא בְּסוּד עֲלִיוֹן כְּמוֹ שְׁלֵמָעֵלָה. עַד

כָּל אוֹתָם שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת שֶׁאֲמַר דָּוִד וְכָל אוֹתָם שֶׁהָיוּ עִמּוֹ כְּלָם הָיוּ בְּסוּד עֲלִיוֹן בְּסוּד הַחֲכָמָה

לַמְּנַצַּח לְבַנֵּי קִרַּח עַל עֲלָמוֹת שִׁיר וְגו' (מו, א): [זוהר ח"א פ' ויצא (דף קנח:)] בֵּא רֵאָה, כְּתוּב וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶל רַחֵל וְגו'. פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים מו) לַמְּנַצַּח לְבַנֵּי קִרַּח עַל עֲלָמוֹת שִׁיר. בְּפִסּוּק הַזֶּה יֵשׁ לְהִסְתַּכַּל שֶׁהוּא סוּד שֶׁל חֲכָמָה, וְכָל הַשִּׁירִים וְהַתִּשְׁבָּחוֹת הֵלְלוּ שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים בְּנֵי קִרַּח, כְּלָם מְחַדְשִׁים הֵם אוֹתָם שִׁירִים וְתִשְׁבָּחוֹת שֶׁהָיוּ מְלַפְנִים, וְכֵן כָּל אוֹתָם שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת שֶׁאֲמַר דָּוִד וְכָל אוֹתָם שֶׁהָיוּ עִמּוֹ, כְּלָם הָיוּ בְּסוּד עֲלִיוֹן, בְּסוּד הַחֲכָמָה. בֵּא רֵאָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עָשָׂה אֵת הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן כְּמוֹ הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן, וְכָל אוֹתָם הַסְּדָרִים שֶׁסְּדָרוּ דָּוִד וּשְׁלֵמָה בְּנוּ וְכָל אוֹתָם נְבִיאֵי הָאָמֶת - כְּלָם סְדָרוּ כְּמוֹ שְׁלֵמָעֵלָה. בֵּא רֵאָה, כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ מִשְׁמֹרוֹת בְּאֶרֶץ - כֵּן גַּם בְּרִקְיעַ שְׁמֹזְמָרִים לְרַבּוֹנָם וְאוֹמְרִים תְּמִיד שִׁירָה, וְכֵלָם עוֹמְדִים אֵלוֹ כְּנֶגֶד אֵלוֹ, וְהַכֵּל בְּסְדָרִים שֶׁל שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ הַחֲבָרִים.

אֱלֹהִים תִּתְחַלְחַלְתֶּם לַפְּנֹת בְּקֶרֶךְ: ז הָמוּ גוֹיִם מָמוּ מִמְּלֻכּוֹת נָתַן בְּקוֹלוֹ תַּמּוּג אֶרֶץ:
 ח יְהוָה אֱלֹהֵינוּ צָבָאוֹת עָמְנוּ מִשְׁנֵב לָנוּ אֱלֹהֵינוּ יַעֲקֹב סָלָה: ט לָבוּ חֲזוּ
 מִפְּעֻלוֹת יְהוָה אֲשֶׁר שָׁם שְׁמוֹת בְּאֶרֶץ: י מִשְׁבִּית מַלְחָמוֹת עַד קָצָה

זוהר תהלים

וְגו' [מה זה חזו? כמו שנאמר (ישעיה כא) חזות קשה הגד לי, במעשי הקדוש ברוך הוא נגלתה נבואה עליונה לבני אדם, אשר שם שמות בארץ שמות ודאי, שהרי השם גורם לכל] [והוא לשון שממון]. שאלו היו מפעלות יו"ד ה"א ו"א ו"ו ה"א - שם קיום בארץ, אבל משום שהיו מפעלות השם של אלהים - שם שמות בארץ. אמר לו רבי חייא, כעת התעוררת לזה? לא כף אני אמרתי לו, משום שבין שם זה ובין שם זה הפל הוא שבח. אבל אני אמרתי לו כמו שהעירו החברים ששם שמות. שמות בארץ, שמות ממש [שם בארץ, ולמה? בשביל להשתמש בהם העולם ולהיות קיום בעולם].

רבי יצחק אמר, הכל הוא, ואפלו מה שאמר רבי יהודה - יפה אמר. שאלו העולם יהיה בשם הרחמים, יתקיים העולם. אבל משום שהעולם נברא על דין ועומד על דין, שם שמות בארץ, ייפה הוא, שאלמלא כף לא יוכל העולם להתקיים מלפני חטאי בני האדם. בא ראה, כשנולד נח קראו לו על שם של נחמה נח נוח לו, נוח לעולם, נוח לאבות, נוח לבנים, נוח לעליונים, נוח לתחתונים, נוח לעולם הזה, נוח לעולם הבא [ושיהיה [וליהיות] השם גורם. אבל לגבי הקדוש ברוך הוא לא כף. נח בהפוך אותיות - ח"ן, כמו שנאמר ונח מצא חן. אמר רבי יוסי, חן הינו נח. בצדיקים, השם שלהם גורם לטוב.

שהמלך במסבו (שירא), באותה חבורת ותפניק של הערך העליון, (הרי בארנו שזה) באותו שביל נסתר וגנוז ולא ידוע, ומתמלא ממנו, ויוצאים בנחלים ידועים. נרדי נתן ריחו - זה הים האחרון שברא את העולם התחתון כמו שלמעלה, ומעלה ריח טוב עליון לשלט ולעשות, ויכול וישולט ומאיר באור עליון.

בא וראה, בשעה שהנרד הזה העלה ריח למעלה, אז החביבות נקשרה, ועולה הנרד הזה להאחו למעלה, וכל המרכבות הקדושות, בלן מעלות ריחות להתעטר למעלה. כל אותן מרכבות נקראות עלמות שיר, כמו שנאמר (תהלים מז) על עלמות שיר, ויהי פרושה. מה זה עלמות שיר? אלא כמו שנאמר (שיר ו) ועלמות אין מספר. מה זה ועלמות אין מספר? כמו שנאמר (איוב כה) היש מספר לגדודיו. ומשום שאין להם חשבון, כתוב ועלמות אין מספר.

אשר שם שמות בארץ - בצדיקים השם שלהם גורם לטוב ברשעים השם שלהם גורם לרע

לבו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ (מז, ט): [זוהר ח"א פ' בראשית (דף ע"ח)] רבי יהודה פתח, (תהלים מז) לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ. פסוק זה הקימוהו ונתבאר. אבל לכו חזו

—= זוהר תהלים =—

היו הולכים בדרך. אמר רבי יוסי, ודאי הקדוש ברוך הוא התרצה בבצלאל לעבודת המשכן יותר מכל ישראל. למה? אמר לו, השם גורם, והרי פרשוה, שהקדוש ברוך הוא שם שמות בארץ להתעטר (לעורר) בהם ולעשות בהם מעשה בעולם. זהו שכתוב (תהלים מו) אשר שם שמות בארץ. אמר לו, סוד הוא כאן. יהודה היה מצד השמאל, וחוזר ונדבק בימין, ועל זה בצד זה נעשה המשכן. התחיל מצד שמאל, ונדבק בצד ימין, ואחר כך נכלל זה בזה ונעשה הכל ימין. כמו כן התורה מתחילה משמאל ונדבקה בימין, ונכלל זה בזה ונעשה הכל ימין. ראובן התחיל מימין וסטה לשמאל, ונסעו עמו שאר השבטים שהם שמאל, משום שהתחיל מימין וסטה לשמאל. יהודה התחיל משמאל וסטה לימין. התחיל משמאל, משום שבא מצד שמאל, ונדבק בימין, והמשכן נעשה בצד הזה. התחיל מצד שמאל ונדבק בצד ימין. ועל זה בצלאל, שבא מהצד שלו, עשה את המשכן והתתקן אצלו. והרי פרשוה שהקדוש ברוך הוא רצה בו, ובחר אותו מכלם למעשה הזה. ונתן לו חכמה ותבונה ודעת, כמו שבארנוה, משום שעמו היה בראשונה השכל הלב, שכתוב (שמות לא) ובלב כל חכם לב נתתי חכמה. משום שהקדוש ברוך הוא לא נותן חכמה אלא למי שיש בו חכמה, ופרשוה החברים ונתבאר, וכן כמו כן בצלאל. רבי שמעון אמר, בצלאל - שמו גרם לו, ועל חכמתו נקרא כך, וסוד המלה בצלאל - בצל אל.

ברשעים, השם שלהם גורם לרע. בנח כתוב ונח מצא חן בעיני ה'. בער בכור יהודה התהפכו אותיותיו לרע. ע"ר ר"ע. רע בעיני ה'.

אשר שם שמות בארץ - השם גורם לכל לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ (כו, ט): [זוהר ח"א פ' נח (דף טו)]. רבי אלעזר פתח, (תהלים מו) לכו חזו מפעלות ה' אשר שם שמות בארץ. הפסוק הזה הרי נתבאר, ובארנוהו. אבל לכו חזו, מה זה חזו? כמו שנאמר (ישעיה כא) חזות קשה הגד לי. במעשיו שהקדוש ברוך הוא עושה מתגלה נבואה עליונה לבני אדם. אשר שם שמות - שמות ודאי, שהרי השם גורם לכל.

ברקיע יש שמות קדושים ובארץ יש שמות קדושים

לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ (כו, ט): [זוהר ח"א פ' שמות (דף ה)]. רבי אבא פתח ואמר, (תהלים מו) לכו חזו מפעלות ה' אשר שם שמות בארץ, אל תקרי שמות אלא שמות. והולך זה בזה, שאמר רבי חייא, כמו ברקיע עשה הקדוש ברוך הוא בארץ. ברקיע יש שמות קדושים, ובארץ יש שמות קדושים.

ודאי הקדוש ברוך הוא התרצה בבצלאל לעבודת המשכן יותר מכל ישראל למה? אמר לו השם גורם

אשר שם שמות בארץ (כו, ט): [זוהר ח"א פ' פקודי (דף רכ"ג)]. רבי יוסי ורבי יצחק

הָאֲרִיץ קִשְׁתַּי יִשְׁבֵּר וְקִצְיָן חֲנִית עֲנָלוֹת יִשְׂרָף בְּאֵשׁ: י' הֲרַפּוּ וְדַעוּ כִּי אֲנֹכִי
 אֱלֹהִים ^{תְּהִלַּתְכֶּם} אֲרוֹם בְּגוֹיִם אֲרוֹם בְּאֲרִיץ: יב יְהוָה ^{יְהוָה} צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשָּׁנָב
 לָנוּ אֱלֹהֵי ^{תְהִלַּתְכֶּם} יַעֲקֹב סֵלָה:

— זוהר תהלים —

ז' שמות קרא לאדמה - כנגד ז' רקיעים
 דבר אחר, לכו חזו מפעלות אלהים, אמר רבי
 פנחס, מה ראה דוד שאמר מפעלות
 אלהים ולא אמר מפעלות ה'? אלא בשם של
 אלהים השתכלל מעשה בראשית, וכשברא
 הקדוש ברוך הוא את העולם, היו המים
 הולכים ויוורדים, וכשזרק הארץ למטה, זרק
 אותה בין המים, והיתה טמונה, וקפאה בין
 המים. ועשה הקדוש ברוך הוא אות בתוך אות,
 דרכו וטבעו של עולם שהמים קלילים והארץ
 כבדה, ומי שהוא כבד, יורד למטה, והקליל
 עולה למעלה, אבל הקדוש ברוך הוא, להראות
 אותותיו ומעשיו לבני האדם, הרפין והוריד
 המים שקלילים למטה, והארץ שהיא כבדה,
 העלה למעלה על מה שקליל. זהו מה שכתוב
 (תהלים קלו) לרקע הארץ על המים. כלומר, המים
 שהם קלילים - למטה, והארץ שהיא כבדה -
 למעלה. ועוד, שמבין המים נראתה ויצאה
 היבשה, שאין דרך הארץ להעלות מתוך מים
 יבשה, אלא לחות, וכשהעלה יבשה מבין
 המים, קרא שמה ארץ. זהו שכתוב (בראשית ז)
 ויקרא אלהים ליבשה ארץ. ושנה, ז' שמות
 קרא לה: ארץ, אדמה, גיא, נשיה, ציה, ארקא,
 תבל. גדול שבכלם תבל, שכתוב (תהלים ט) והוא
 ישפט תבל בצדק. זהו שכתוב אשר שם שמות
 בארץ. אמר רבי יצחק, שבעה רקיעים ברא
 הקדוש ברוך הוא, כנגדם ברא שבע ארצות,
 ושנינו, ארץ אחת ממם הוציאו המים, וממנה
 נתהוו שבע ארצות, כפי שאמרנו.

לכו מראש העולם עד סופו ותמצאו את
 מעשי הקב"ה כמעשיו בראש העולם כך
 מעשיו בסוף העולם מביא דירים לעולם
 לכו חזו מפעלות אלהים אשר שם שמות
 בארץ (מ, ט): [זוהר חדש פ' בראשית (דף
 ע"ט)] ויאמר אלהים יקוו המים וגו', רבותינו
 פתחו בפסוק הזה (תהלים מו ט) לכו חזו
 מפעלות אלהים אשר שם שמות בארץ. אמר
 רבי אבא, בא וראה שלא כמדת הקדוש
 ברוך הוא מדת בשר ודם. מדת בשר ודם,
 מעשיו מבלים אותו, אבל הקדוש ברוך הוא
 מבלה את מעשיו. והינו מה שאמרה חנה,
 אין קדוש כה' כי אין בלתך. מהו כי אין
 בלתך? אל תקרי בלתך אלא בלותך. כך הוא
 כתוב, לכו חזו מפעלות אלהים וגו'. אמר
 רבי אבא, מעשי הקדוש ברוך הוא שעשה
 אותם בעולם הזה, דוד המלך היה כבהלה,
 ואמר לכו חזו. בואו היה צריך לו לכתב!
 אלא אמר דוד, כל דירי הארץ שבעולם הזה
 לכו, לכו מראש העולם עד סופו, ותמצאו
 את מעשי הקדוש ברוך הוא. כמעשיו בראש
 העולם, כך מעשיו בסוף העולם. מביא
 דירים לעולם, אם זכו - מושיב אותם ואת
 בניהם ואת בני בניהם עד סוף העולם, לא
 זכו - מחריב אותם מהם, ואותו מקום ואותה
 קריה לא תבנה לעולמים. להראות לבני
 אדם שמקום של רשעים היה אותו מקום,
 והקדוש ברוך הוא עשה בו דין, זהו שכתוב
 אשר שם שמות בארץ.

מז א לַמְּנַצֵּחַ לִבְנֵי קִרְחַ מְזֻמֹּר: ב כָּל הָעַמִּים תִּקְעוּ כַף הַרְיָעוּ לְאֱלֹהִים
 בְּקוֹל רִנָּה: ג כִּי יִתְנוּחֶהּ ^{תִּתְנוּחֶהּ} עֲלִיּוֹן נֹרָא מֶלֶךְ גְּדוֹל עַל כָּל הָאָרֶץ: ד יִדְבֵר
 עַמִּים תַּחְתִּינוּ וּלְאֱמִים תַּחַת רַגְלֵינוּ: ה יִבְחַר לָנוּ אֵת נַחֲלָתָנוּ אֵת גְּאוֹן יַעֲקֹב
 אֲשֶׁר אָהַב סִלָּה: ו עָלָה אֱלֹהִים ^{תִּתְנוּחֶהּ} בְּתַרְוֵעָה יִתְנוּחֶהּ ^{אֲתַתְנוּחֶהּ} בְּקוֹל שׁוֹפֵר:

שימוש תהלים

לתשובה

כל העמים תקעו כף וגו' (מז, ב): [שימוש תהלים לפרק מז]. תאמר זה המזמור ז' פעמים ביום ויקבלוך הבריות בסבר פנים יפות.

זוהר תהלים

פֶּאֶשֶׁר הַשְּׁלִיחַ צְבוּר הוּא זְפֹאֵי פְּרֹאֵי זְפֹאֵי
 הֵם הַקֶּהֱל שׁוֹלְחָיו שְׁכָל הַדִּינִים נִתְבַּטְּלִים
 מֵהֶם עַל יְדוֹ
 עָלָה אֱלֹהִים בְּתַרְוֵעָה ה' בְּקוֹל שׁוֹפֵר:
 (פז, ו) [זוהר ח"ג דף יח: (זוהר תורה)] עלה
 אלהים בתרועה ה' בקול שופר. אמר רבי
 אבא ביום של ראש השנה שהוא יום
 הדין, והשרים המקטרגים עומדים על
 ישראל לקטרג עליהם, נחוץ לנו תפלות
 ובקשות, ונחוץ לנו להראות עבודה
 בשופר לעורר שופר העליון, ואנו
 מוציאים בקול ההוא רחמים ודין ביחד
 הכל כראוי² כמו שהשופר העליון ההוא
 הוציא קול שהוא כוללם יחד, ולעורר
 רחמים אנו הולכים ולשבר הכח של שרי
 הדין שלא ישלטו ביום הזה, וכאשר
 נתעורר רחמים אז כל מאורות העליונים
 מאירים מצד זה ומצד זה, ובכך (משלי ו)
 באור פני מלך חיים. רבי אלעזר אמר ביום
 של ראש השנה שבו נידון העולם, שרי

הדין שרי יבבא ויללה כלם נמצאים ביום
 ההוא לפני הקב"ה, וכמה שרים מגיני
 מלחמה נתעוררים ביום ההוא, וכלם
 עומדים תחת כסא כבוד ההוא בשעה
 שהעולם נידון, וישראל מתפללים תפלות
 ביום ההוא ומבקשים ומתחננים לפניו
 ותוקעים בשופר, ובכך הקב"ה מרחם
 עליהם ומהפך הדין לרחמים, וכל עליונים
 ותחתונים פותחים ואומרים אשרי העם
 יודעי תרועה, וע"כ נחוץ ביום ההוא שזה
 התוקע יבין עיקר הדבר, ויכוון כונה
 הראויה בתרועה ויעשה הדבר בחכמה³
 וע"כ כתוב אשרי העם יודעי תרועה, ולא
 כתוב תוקעי תרועה, והרי זה נתבאר: (זוהר
 ח"ג-דף קמט.) ועל זה מצאנו בספרו של רב
 המנונא סבא בענין תפלות של ר"ה שהוא
 אומר, התפלות וקול השופר שמוציא
 זכאי ההוא שנמצא מן רוחו ומן נפשו בזה
 השופר, זה הקול עולה למעלה, וביום
 ההוא עומדים ונמצאים המקטרגים

זיו הזוהר

התפארת שהוא כולל חסד דין ורחמים:
 צו. ועל זה בא הרמז בגמרא שתקיעת שופר
 חכמה ולא מלאכה:

צה. רחמים ודין שמוציא התוקע מפיו זה קול
 שופר המורכב מן מים אש ורוח, וזה דוגמא
 לשופר העליון דהיינו בינה שהוציאה הקול זה

ו זְמָרוּ אֱלֹהִים ^{תהי' בעל היחידות} זְמָרוּ וּזְמָרוּ לְמַלְכֵנוּ זְמָרוּ: ח כִּי מֶלֶךְ כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים
 זְמָרוּ מִשְׁבִּיל: ט מֶלֶךְ אֱלֹהִים ^{תהי' בעל היחידות} עַל גְּזוּיִם אֱלֹהִים ^{תהי' בעל היחידות} יָשָׁב עַל כַּפָּא
 קָרְשׁוּ: י נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹהֵי ^{תהי' בעל היחידות} אֲבָרְהָם כִּי לֵאלֹהִים ^{תהי' בעל היחידות} מִגְּנֵי
 אָרֶץ מֵאֵד נַעֲלָה:

זוהר תהלים

וגו' (מו, י): [זוהר ח"א פ' לך לך (דף טו:)]
 וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם. מַה כְּתוּב לְמַעֲלָה?
 (בראשית יא) וַיִּמַּת הֶרֶן עַל פְּנֵי תְּרַח אָבִיו
 וגו'. מַה אוֹמֵר כָּאן? אֵלֶּא עַד אוֹתוֹ הַיּוֹם
 לֹא הָיָה אָדָם שְׁמַת בְּחַיֵּי אָבִיו פָּרַט לָזָה,
 וּכְשֶׁנֶּזְרַק אַבְרָהָם לָאֵשׁ, נִהְרַג הֶרֶן,
 וּמִשּׁוֹם זֶה יֵצְאוּ מִשָּׁם. [מי הרג את הרוח?
 אלא כיון שהשליכו את אברהם לאור כשדים,
 התגלה עליו הקדוש ברוך הוא והצילו, והיה
 הרוח אחיו עומד שם.] אָמְרוּ הַכַּפְּשִׁידִים, בְּשִׁבִיל
 זְכוּתוֹ שֶׁל הֶרֶן נִצּוֹל, מִיָּד יֵצְאָה שְׁלֵהֶבֶת
 שֶׁל אֵשׁ וְשָׂרְפָה אֶת הֶרֶן, זֶהוּ שְׁכַתוּב
 וַיִּמַּת הֶרֶן עַל פְּנֵי תְּרַח אָבִיו, וַיֵּשׁ
 שְׂאוּמְרִים שְׂאִין שׁוֹלְטֵת אֵשׁ בְּזַרְעוֹ שֶׁל
 תְּרַח, אֲכָל נִשְׁלִיף אֶת הֶרֶן לָאֵשׁ, וְאִם לֹא
 יִבְעַר, גִּדַע וּדְאֵי שְׂאִין שׁוֹלְטֵת הָאֵשׁ
 בְּזַרְעוֹ, מִיָּד הִשְׁלִיכוּ אֶת הֶרֶן לָאֵשׁ
 וְנִשְׂרַף, וְהָיָה תְּרַח אָבִיו עוֹמֵד שָׁם, זֶהוּ
 שְׁכַתוּב וַיִּמַּת הֶרֶן עַל פְּנֵי תְּרַח אָבִיו.
 בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם יָדְעוּ כָּל אֲמָה וְלִשׁוֹן שֶׁלֹּא
 הִצִּיל אֶת אַבְרָהָם אֲלֵא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 שֶׁהוּא יְחִידוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְהָיוּ מְבִיאִים אֶת
 בְּנֵיהֶם לְמִשְׁכְּנוֹ שֶׁל אַבְרָהָם, וְאוּמְרִים
 לוֹ, רָאִינוּ אוֹתָךְ שְׂאֵתָהּ בּוֹטְחַ בְּקְדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא רְבוּן הָעוֹלָם, לְמַד אֶת
 בְּנֵינוּ מִדְּרַכְךָ שְׂאֵתָהּ יוֹדַע, וְעַלֵּיהֶם אָמַר
 הַכְּתוּב (תהלים מז) נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם
 אֱלֹהֵי אַבְרָהָם.

למעלה, וכאשר עולה זה קול השופר כלם
 נדחים לפניו ואין יכולים לעמוד, אשרי
 חלקם של הצדיקים שיודעים לכוון לעורר
 את רצון לפני רבונם, ויודעים לתקן
 העולם ביום ההוא בקול השופר, וע"ז
 כתוב אשרי העם יודעי תרועה, יודעי ולא
 תוקעי בלבד, ובעבור זה צריך הקהל ביום
 ההוא לבחור אדם השלם מכל, היודע
 ומבין דרכיו של המלך הקדוש ויודע
 בכבוד המלך שהוא יתפלל עליהם תפלות
 ביום ההוא, ולעורר קול שופר בכל
 העולמות בכונת הלב בחכמה ברצון
 בשלימות, בשביל שיתבטל הדין על ידו
 מן העולם, אוי לאותו הקהל שהשליח
 צבור שלהם לא נמצא כראוי, שהרי
 חטאות הצבור באות להזכר בגללו,
 כמש"כ (ויקרא ד) אם הכהן המשיח יחטא,
 שהוא השליח של כל ישראל, לאשמת
 העם הוא, לפי שהדין שורה עליהם,
 וכאשר השליח צבור הוא זכאי כראוי
 זכאים הם הקהל שולחיו, שכל הדינים
 נתבטלים מהם על ידו:

בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם יָדְעוּ כָּל אֲמָה וְלִשׁוֹן שֶׁלֹּא
 הִצִּיל אֶת אַבְרָהָם אֲלֵא הַקְּב"ה שֶׁהוּא יְחִידוֹ
 שֶׁל עוֹלָם וְהָיוּ מְבִיאִים אֶת בְּנֵיהֶם לְמִשְׁכְּנוֹ
 שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ

נְדִיבֵי עַמִּים נֶאֱסָפוּ עִם אֱלֹהֵי אַבְרָהָם

מח א שיר מזמור לבני קרח: ב גדול יתוהוֹה־וּ וּמַהֲלֵל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ

שִׁמוּשׁ תְּהִלִּים

כדי שישונאיך יפחדו ממך

שיר מזמור לבני קרח, גדול ה' ומהולל וגו' (מח, א): [שימוש תהלים לפרק מח]. לעשות ששונאיך יפחדו ממך תהיה רגיל לאמרו עם שם שלו. ושם שלו הוא ז"ך. ז' מן "רעדה אחזתם", ך' מן "כי זה".

זוהר תהלים

בספרו של רב המנונא סבא, שבת זוגו היתה כמוהו ביראת הקדוש ברוך הוא, ומהצד של אשתו נקרא גדול. אף כאן, גדול ה' ומהלל מאד. ובמה הוא גדול? חזר ואמר, בעיר אלהינו הר קדשו. ומשום כך התשבחת הזו בשני. ואם תאמר, למה לא כתוב כי טוב בשני? משום שעתידים להפרד, וסוד הדבר - (בראשית ב) לא טוב היות האדם לבדו. בזמן שהוא לבדו, כתוב לא טוב. ולכן לא כתוב כי טוב בשני.

שיר שהוא כפול שיר שהוא משבח משאר השירים ועל שהוא משבח משאר השירים גדול ה' ומהלל מאד וגו' (מח, ב) [זוהר ח"א פ' אחרי מות (דף נ:)] שיר מזמור לבני קרח גדול ה' ומהלל מאד וגו' (מח, ב) אמר רבי חייא, יום אחד הייתי הולך בדרך ללכת אל רבי שמעון ללמד ממנו פרשת הפסח. פגשתי בהר אחד, וראיתי בקיעים וחורים בסלע אחד ושני אנשים בו. עד שהייתי הולך, שמעתי קול האנשים הללו שהיו אומרים, (תהלים מח) שיר מזמור לבני קרח גדול ה' ומהלל מאד וגו'. מהו שיר מזמור? אלא כך שנו משמו של רבי שמעון, שיר שהוא כפול, שיר שהוא משבח משאר השירים, ועל שהוא משבח

מתי נקרא הקדוש ברוך הוא גדול? בזמן שכנסת ישראל נמצאת עמו

שיר מזמור לבני קרח (מח, א): [זוהר ח"א פ' ויקרא (דף טו)] רבי אבא פתח, (שם מח) שיר מזמור לבני קרח. השיר הזה היא תשבחת מעלה על כל שאר התשבחות שזכו לשבח אותו בני קרח. שיר מזמור - תשבחת על תשבחת, תשבחת שמתחלקת לשתי תשבחות. וזכו בני קרח לשבח את כנסת ישראל. והשבח של כנסת ישראל הם אומרים. ומה הוא? שכתוב (שם) גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו הר קדשו. מתי נקרא הקדוש ברוך הוא גדול? בזמן שכנסת ישראל נמצאת עמו. זהו שכתוב בעיר אלהינו, הוא גדול בעיר אלהינו, עם עיר אלהינו. אמר לו רבי יהודה, מה עושה כאן אלהינו? אמר לו, כך זה ודאי, העיר הזו היא יראת אלהינו, (כחה) ותשבחתה של ישראל היא. מה משמע? נשמע שמלך בלי גבירה אינו מלך, ואינו גדול ואינו מהלל. ולכן כל מי שלא נמצא זכר ונזכרה, את כל השבח מסירים ממנו ואינו בכלל של אדם. ולא עוד, אלא שאינו כדאי להתברך. כתוב (איוב א) ויהי האיש ההוא גדול מכל בני קדם. שנינו

הַר קָדְשׁוֹ: ג יִפֶּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ הַר צִיּוֹן יִרְבְּתִי צִפּוֹן קְרִיַת מְלֶךְ

זוהר תהלים

והתחדש מזלו להוליד, והתגדל על הכל. ועל זה (בראשית כד) וה' ברוך את אברהם בכל, בכ"ל, בכ"ל הזו, בת המלך שנתנה לו. ומהי הברכה? השמן הטוב שיורד על ראשו. זהו שכתוב (תהלים קלג) מה טוב ומה נעים. ודאי. כשמן הטוב, השמן שורה בו ברכה, שהמקום גורם. ועל זה, וה' ברוך את אדני מאד. ויגדל, כמו שכתוב (בראשית יב) ואגדלה. שמך, כמו שכתוב (שיר א) שמן תורק שמך. בא וראה, כשהקדוש ברוך הוא עתיד להרים ימינו על הכל בימות המשיח, כשמן הטוב הזה, מה כתוב? (עמוס ט) ביום ההוא אקים את סכת דויד הנפלת. היום ההוא איננו יודעים מי הוא! אלא זה היום הראשון, הימין של אברהם שעתיד לעורר להקימה מהעפר.

ועל זה ביום ההוא, היום הראשון של הכל. נאם ה' - זה אברהם, שנאמר עליו נאם ה' מלפני הכל, שכתוב (בראשית כב) כי נשבעתי נאם ה'. וכאן נרמז השם של העתיק, שנשבע בו הזעיר אנפין לאברהם. ועל זה אותו היום (זכריה יד) נקרא לא יום ולא לילה. שבעתיק תלוי, שצריך להוקיר זקנו. ביום ההוא (עמוס ט) אקים את סכת דויד הנפלת. משה ראה את כל אותן הצרות שעתידות לבא לעולם, כשהספה הזו נופלת, שכתוב (ויקרא כו) והפיתי אתכם גם אני, אף אני עמכם בגלות. וכשנשלמו אותם חטאים, מה כתוב? (שם) ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר. סמך את הארץ הקדושה, סכת דוד, לאברהם, להקימה בימין, ושתשוב בשלמות. מי

משאר השירים, פעמים נאמר בו שירה, וכן (שם צב) מזמור שיר ליום השבת. כמו כן שיר השירים אשר לשלמה, שירה למעלה משירה. שיר מזמור, שירה של הקדוש ברוך הוא שמזמרים בני קרח (על) אותם שיושבים על פתח הגיהנם. ומי הם? אחיהם שהם שיושבים בשערי הגיהנם. ועל פן השירה הזאת נאמרת ביום שני. קרבתי אליהם ואמרתי להם: מה עסקיכם במקום הזה? אמרו: סוחרים אנחנו, ושני ימים בשבוע אנו בדלים מהישוב ועוסקים בתורה, כי לא עוזבים אותנו בני אדם כל יום ויום. אמרתי: אשרי חלקכם.

מי שקורא לו אברם פוגם המקום שנקרא עשה ולא תעשה

גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו וגו' (מח, ב): [זוהר ח"א פ' אחרי מות (דף נו:)]
ובא ראה, כשבא אברהם לעולם, מה כתוב בו? (בראשית יב) ואגדלה שמך. מה היא? שהוסיף בו ה"א. והמקום הזה, בו התגדל הקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב (מח, ב) גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו. כאשר הקריה הזו הקדושה, שנקראת ה' תחתונה, אהבה קטנה מתדבקת בו, ושורה בתוכה, אז שמן יתגדל על הכל. ובא ראה, כתוב (שם קמה) צדיק ה' בכל דרכיו. משום שבדרגה הזו נתן בים דרך. וחסיד בכל מעשיו, באותה הדרגה, ימין המלך נעשית בעולם. ועל פן אברהם בימין הזה עשה אותו ברעה חדשה,

רַב: ה' אֱלֹהִים ^{תקנה מעל חסות} בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נֹדַע לְמִשְׁגָּב: ה' כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים נֹעְדוּ עִבְרוּ יַחְדָּו: ו הַמָּה רָאוּ בֵּן תִּמְהוּ נִבְחָלוּ נִחְפְּזוּ: ז רַעְדָה אַחֲזֹתֶם שֵׁם חֵיל בַּיּוֹלָדָה: ח בְּרוּחַ קָדִים תִּשְׁפֹּר אֲנִיּוֹת תִּרְשִׁישׁ: ט בְּאֲשֶׁר שָׁמַעְנוּ בֶּן רְאִינוּ בְּעִיר יְהוֹאָחָב ^{אֱלֹהֵינוּ} צְבָאוֹת בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ ^{תקנה מעל חסות} אֱלֹהִים ^{תקנה מעל חסות} יִבְנֶנָּה עַד עוֹלָם סֶלָה: י דְּמִינוּ

זוהר תהלים

הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן. וּמִי הֵם מַעֲשֵׂי? מִי שֶׁלֹּא תְלוּי בּוֹ מַעֲשֵׂה, מָה עוֹשֶׂה? שֶׁהֲרִי הַמַּעֲשֵׂה תְלוּי לְמַעֲלָה! אֵלֶּא מִי הֵם מַעֲשֵׂי? אֵלּוּ הֵם (שם) לְשׁוֹנֵי עֵט סוֹפֵר מְהִיר. מִשׁוּם שֶׁמִּשְׁבַּחַת בַּחֲצוֹת הַלַּיְלָה לְמֶלֶךְ הָעֲלִיּוֹן. שִׁיר יְדִידָת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר שִׁיר הַשִּׁירִים. שֶׁמִּשְׁבַּחַת הַגְּבִירָה אֶת הַמֶּלֶךְ. אַף כָּאֵן הַגְּבִירָה מִשְׁבַּחַת אוֹתוֹ.

גְּדוֹלָה ה' וּמְהִלָּה (מח, ב), כְּפִי שֶׁאֲמַרְנוּ. יִפָּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ (מח, א), הַתְּשַׁבַּחַת שֶׁל הַזְּנוּג שֶׁלָּהֶם. יִפָּה נוֹף - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְזֶה צַדִּיק, מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ, אִזּוּ הִיא שְׂמֵחַת הַכֹּל, וּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִתְבַּרְכֶּת. אֱלֹהִים בְּאַרְמְנוֹתֶיהָ נֹדַע לְמִשְׁגָּב וּגו' (מח, ד) - אֵלּוּ הֵם נְצִיחַ וְהוֹד, שֵׁשׁ הַתְּכַנְסוֹת שֶׁל כָּל הַבְּרֻכּוֹת, הַתְּכַנְסוֹת שֶׁל שְׂמֵחָה. מִשָּׁם יוֹצֵאת עַל יְדֵי הַדְּרָגָה הַזֹּאת שֶׁנִּקְרָאת צַדִּיק, וְשֵׁם הַתְּכַנְסוֹת הַבְּרֻכּוֹת לְבִשָּׁם אֶת הָעִיר הַקְּדוֹשָׁה וְלִהְתְּבַרֵךְ מִשָּׁם. כִּי הִנֵּה הַמְּלָכִים נֹעְדוּ - אֵלּוּ כָּל כְּתָרֵי הַמֶּלֶךְ בְּכֻלָּל אֶחָד, וּלְמִקּוֹם אַחַר הַדְּבָרִים הִלְלוּ עוֹלָם.

מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ הִר צִיּוֹן - אוֹתָהּ נִקְדָּה הִיא הַמַּרְאֶה שֶׁל כָּל הָעוֹלָם

יִפָּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ הִר צִיּוֹן וּגו' (מח, א) [זוהר ח"א פ' פקודי (דף רכב:)] פְּתַח וְאָמַר, (תהלים מח) יִפָּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ

הִיא בְּרִיתִי? זֶה אֲבָרְהָם, שְׁכָתוֹב (בראשית יז) הִנֵּה בְּרִיתִי אִתְּךָ וְהִייתָ לְאָב הַמּוֹן גּוֹיִם. וּכְשֶׁהַבְּרִית הַזֹּאת, שֶׁהִיא ה' עִמָּךְ, תִּשְׁתַּלֵּם בְּכָל. וְעַל זֶה הָעִירוּ הַחֲבָרִים, מִי שֶׁקּוֹרָא לוֹ אֲבָרְהָם, פּוֹגֵם הַמִּקּוֹם שֶׁנִּקְרָא עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֵׂה, מִשׁוּם שֶׁבָּה' הַזֹּאת הַשְּׁתַּלֵּם בְּאֲמוֹנָה.

וּכְשֶׁתִּסְתַּלֵּק ה' בְּיָמֵינוּ שֶׁל הָאֵם, הַבַּת תִּקְבַּל מִהָאֵם הָעֲלִיּוֹנָה אוֹתָהּ הַטּוֹבָה שֶׁלֹּא תִפְסַק לְעוֹלָמִים, וְאִזּוּ עוֹשֶׂה נְקָמוֹת לְשָׂאֵר הָעַמִּים. וְעַל זֶה כְּתוּב (דניאל ב) שֶׁמֶהֱהָר נִגְזְרָת אֲבָן שֶׁלֹּא בְּיָדִים. מִהָהָר - זֶה אֲבָרְהָם, הָהָר הָעֲלִיּוֹן. נִגְזְרָת אֲבָן - זוֹהִי אֲבָן אַחַת שֶׁעָלְיָה שְׁבַע עֵינַיִם. וְעוֹשֶׂה דִּינִים בְּכָל אֵלּוּ שֶׁהִדְקוּ אֶת בְּנֵיהָ בֵּין הַרְגָלִים, הַדָּקָה אוֹתָם בְּכָל. וְכָתוּב (שם) הִיתָה לְהַר גְּדוֹל וּמְלֵאָה אֶת כָּל הָאָרֶץ, מִשׁוּם שֶׁנִּדְבָקָה בְּיָמֵינוּ, (ישעיה ל) אור הַלְּבָנָה כְּאוֹר הַחֲמָה. וּבֹא רָאָה, בְּרִאשׁוֹנָה כְּשֶׁבֵּא אֲבָרְהָם לְעוֹלָם, הוֹאֲרָה הַלְּבָנָה וְהִתְחִילָה לְהָאִיר, עַד שֶׁהִשְׁתַּלְּמָה בְּדִרְגָתָהּ בְּיָמֵי שְׁלֵמָה, שֶׁהִתְגַּדַּל עַל הַכֹּל, שְׁכָתוֹב (מ"א א) וַיִּגְדַּל אֶת כְּסָאוֹ מִכְּסָאָךְ. וְעַל זֶה (הושע א) וְאֶכְרָה לִי בַחֲמֶשֶׁה עָשָׂר כֶּסֶף, אוֹתָם הַחֲמֶשֶׁה עָשָׂר צַדִּיקִים שֶׁעַד שְׁלֵמָה. וְעַל זֶה עַל יְדוֹ נִתְּנָה הַתְּשַׁבַּחַת הָעֲלִיּוֹנָה הַזֹּאת, כְּדִי שִׁיתְגַּדַּל בָּהּ. אֲבָל דָּוִד נֶאֱמַר בְּלַחֲשׁ, וְלֹא נִתְּנָה לוֹ רְשׁוֹת לְגִלּוֹת. אִמַּר אֲנִי מַעֲשֵׂי לְמֶלֶךְ וּגו' (מח, ב), לְעוֹרֵר אֶת

אֱלֹהִים ^{תקנה בעל חובות} חֲסֵדְךָ בְּקֶרֶב חִיבְלֶךָ: י' בְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים ^{תקנה בעל חובות} בֵּן הַחֵלֶתְךָ עַל
 קִצְוֵי אֶרֶץ צִדְק מְלֵאָה יִמְיָנְךָ: יב וְשִׁמַּח הַר צִיּוֹן תִּגְלָלָהּ בְּנוֹת יְהוּדָה לְמַעַן
 מִשְׁפָּטֶיךָ: יג סִבּוּ צִיּוֹן וְהִקְיֹפוּהָ סִפְרוּ מִגְדְּלֶיהָ: יד שִׁיתוּ לְבַבְכֶם לַחִילָה פִּסְגוּ
 אַרְבָּנוֹתֶיהָ לְמַעַן תִּסְפְּרוּ לְדוֹר אַחֲרוֹן: טו בִּי זֶה אֱלֹהִים ^{תקנה בעל חובות} אֱלֹהֵינוּ ^{תקנה בעל חובות}
 עוֹלָם וָעֶד הוּא יִנְהַגְנוּ עַל מוֹת:

זוהר תהלים

וגסות העפר יותר מכלם, וסביב זה עומדים מי האוקינוס שסובב כל העולם. נמצא שאותה נקדה עומדת במרכז, וכל הגונים של ההתפשטות של העולם סביבה.

התפשטות ראשונה הוא בית המקדש, וכל אותם היכלות ועזרות, וכל אותו תקון שלו וירושלים, וכל העיר מהחומות ופנימה. התפשטות שניה - כל ארץ ישראל שהתקדשה בקדשה. התפשטות שלישית הוא כל שאר הארץ, מקום בית מושב שאר העמים, וינם האוקינוס שסובב הכל. והרי פרשוקה שסוד זה גוני העין שסובבים אותה נקדה של מרכז העין, שהוא מראה של כל העין, כמו שאותה נקדת המרכז שאמרנו שהיא מראה של הכל, ושם עומד בית קדש הקדשים וארון וכפרת שהם המראה של הכל. נמצא שאותה נקדה היא המראה של כל העולם. ועל זה כתוב יפה נוף מושל כל הארץ הר ציון וגו'. יפה - יפה אותו המראה ושמחת הכל. נוף - נוף האילן, שהוא היפי של הכל.

הר ציון ירכתי צפון קרית מלך רב. בא וראה, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, זרק אבן אחת נכבדה מתחת כסא כבודו ושקע אותה עד התהום, וראש אחד של אותה אבן נעוץ בתוך התהומות, וראש אחר למעלה, ואותו הראש האחר העליון הוא נקדה אחת (עליונה) שעומדת במרכז העולם, ומשם התפשט העולם לימין ולשמאל ולכל הצדדים, והתקיים באותה נקדת המרכז, ואותה אבן נקראת אבן השתיה, שממנה נשתל העולם לכל הצדדים. עוד שתי"ה - שת י"ה. הקדוש ברוך הוא שם אותה להיות יסוד העולם והשתלת הכל. בשלשה גונים התפשטה הארץ סביב אותה נקדה. התפשטות ראשונה סביב אותה נקדה, כל צחות וזכות הארץ שם הם עומדים, ושם הם. וזו עומדת למעלה על כל הארץ סביב אותה נקדה. התפשטות שניה סביב אותה התפשטות ראשונה, אין שם צחות וזכות כאותה ראשונה, אבל הוא דק וצח בצחות של העפר יותר מכל שאר עפר אחר. התפשטות שלישית היא חשך

ט לחודש

ממ א לְמַנְצַח לְבַנֵי קִרַח מְזֻמֹּר: ב שְׁמַעְנוּ זֹאת כָּל הָעַמִּים הָאֵינִי כָּל יִשְׁבֵי
 חֶלְדָּ: ג גַּם בְּנֵי אָדָם גַּם בְּנֵי אִישׁ יַחַד עֲשִׂיר וְאַבְיִן: ד פִּי יִדְבֵר חֲכָמוֹת
 וְהַגִּית לְבִי תְבוֹנוֹת: ה אֵפֶה לְמִשְׁלֵי אֹנִי אֶפְתַּח בְּכִנּוּר חִידָתִי: ו לָמָּה אֵירָא
 שִׁימוֹשׁ תְּהִלִּים

לקדחת

לבני קרח מזמור וגו' (מט, א): [שימוש תהלים לפרק מט]. לקדחת כתוב אותו עם שם שלו ותלהו עליו. ושם שלו הוא שד"י. ש' מן "שמענו, ד' מן "אדם, י' מן ק' "עקבי בחלוף אי"ק. וטוב לכתוב ג"כ עמו (מזמור לאסף) הבא אחריו עד "הוא סלה.

זוהר תהלים

שלושה מפחדים ואינם יודעים כזוהר
 מפחדים
 למה אירא בימי רע עון עקבי יסובני. (מט, א)
 1: [זוהר ח"א (דף קצח). זוהר תורה] פתח
 רבי אלעזר ואמר, בוא וראה שלשה הם
 שמפחדים ואין יודעים ממה מפחדים וזה
 נתבאר אבל יש מי שמפחד ויודע ממה
 הוא מפחד, וזה הוא מפני אותן חטאים
 שלא ידע שהם חטאים ולא נזהר בהם,
 ולכך הוא מפחד מימי רע, איזה הם ימי
 רע, אלו הם הימים שהם נועדים
 ומחוברים ברע ההוא, והוא יצה"ר
 שנקרא רע, ויש לו ימים יודעים שניתנה
 לו רשות בעולם להסטיין לכל אותן
 שמטמאים דרכיהם, כי מי שבא להטמא
 מטמאים לו, ואלו הם שנקראים ימי רע,
 והם ממונים על אותן החטאים שאנשים
 דשים אותם בעקבותיהם. ולפיכך כל מי
 שהוא חוטא באותן החטאים שדש אותן
 ברגליו אינו יודע בהם, והוא מפחד תמיד,
 דוד המלך היה נשמר תמיד מחטאים
 האלה, וכאשר היה יוצא למלחמה היה
 מפשפש בהם, וע"כ לא נתירא להתגיר

עמהם מלחמה, ובוא וראה ד' מכלים היו,
 מה ששאל זה לא שאל זה, דוד אמר ארדף
 אויבי ואשיגם ולא אשוב עד כלותם, מפני
 מה, מפני שהיה נשמר מאלו החטאים,
 ולא נתן מקום לאויביו לשלוט, וע"כ
 ביקש לרדוף אחריהם תמיד, ולא רדפו
 הם אחריו לתבוע על חטאיו שיפול
 בידיהם, אסא היה מפחד יותר, אע"פ
 שהיה מפשפש בחטאיו, אבל לא כדוד
 המלך, הוא ביקש לרדוף אחריהם ולא
 ילחם עמהם, אלא שהקב"ה יהרגם, וכך
 היה שכתוב (ד"ה ב' יד) וירדפם אסא והעם
 אשר עמו וגו', וכתוב ויגף ה' את הכושים
 לפני אסא ולפני יהודה וינסו הכושים,
 דוד מה כתוב בו (שמואל א' ל') ויכם דוד
 מהנשף ועד הערב למחרתם, אבל אסא
 הוא היה רודף והקב"ה הורגם, יהושפט
 מלך יהודה כמו כן היה מבקש ואומר, אני
 אין ביכולתי לרדוף ולא להרוג, אלא אני
 אזמר ואתה תהרגם, לפי שהוא לא היה
 מפשפש כל כך כאסא, והקב"ה עשה לו
 כן, שכתוב (ד"ה ב' כ) ובעת החלו ברנה
 ותפלה נתן ה' מארבים על בני עמון מואב

בִּימֵי רַע עֶזְרָא עֲקָבִי יִסּוּבֵנִי: ז הַבְּמִתִּים עַל חֵילָם וּבָרַב עֲשָׂרָם יִתְחַלְּלוּ: ח אַח
 לֹא פָדָה יִפְדֶּה אִישׁ לֹא יִתֵּן לְאֱלֹהִים תַּחֲנוּן מִלְּפָנֶיךָ: ט וַיִּקַּר פְּדִיּוֹן נַפְשָׁם וַחֲדָל
 לְעוֹלָם: י וַיְחִי עוֹד לְנֶצַח לֹא יִרְאֶה תִּשְׁחַת: יא כִּי יִרְאֶה חַכְמוֹם יְמוּתוֹ יַחַד
 בְּסִיל וְכַעַר יֵאבְדוּ וְעֵזְבוּ לְאַחֲרֵים חֵילָם: יב קִרְפָּם בְּתִימוֹ לְעוֹלָם מִשְׁבַּנְתָּם
 לְדֹר וָדֹר קָרְאוּ בְּשִׁמוֹתֶם עָלֵי אֲדָמוֹת: יג וְאָדָם בִּיקַר בַּל יִלִּין נִמְשָׁל בְּבַהֲמוֹת
 נְדָמוֹ: יד זֶה דְרָכָם בְּסֵל לָמוֹ וְאַחֲרֵיהֶם בְּפִיהֶם יִרְצוּ סֶלְחָ: טו פִּצְאוֹן לְשִׁאוֹל
 שְׁתוֹ מוֹת יִרְעֵם וַיִּרְדּוּ בָם יִשְׁרִים לִבְקָר (צִירִים) וְצוֹרֵם לְבָלוֹת שִׁאוֹל מִזֶּבֶל לֹא:
 טז אַךְ אֱלֹהִים תַּחֲנוּן יִפְדֶּה נַפְשִׁי מִיַּד שִׁאוֹל כִּי יִקְחֵנִי סֶלְחָ: יז אֵל תִּירָא כִּי
 יַעֲשֶׂר אִישׁ כִּי יִרְפֶּה כְבוֹד בֵּיתוֹ: יח כִּי לֹא בְמוֹתוֹ יִקַּח הַבַּל לֹא יִרְדּוּ אַחֲרָיו
 כְּבוֹדוֹ: יט כִּי נַפְשׁוֹ בַּחַיּוֹ יִכְרַךְ וַיִּזְדַּךְ כִּי תִיטִיב לָךְ: כ תִּבּוֹא עַד דוֹר אֲבוֹתָיו
 עַד נֶצַח לֹא יִרְאוּ אוֹר: כא אָדָם בִּיקַר וְלֹא יִבִּין נִמְשָׁל בְּבַהֲמוֹת נְדָמוֹ:

————— ❦ ————— זוהר תהלים ————— ❦ —————

עקבי, זה סוד מסודות האמונה, שנאמר
 (בראשית כה) וידו אוחזת בעקב עשו, זה הוא
 עקב שהוא ואותן העקבים שמסתכלים
 תמיד באותן החטאים שהאדם דש בהם
 בעקביו. זכאים הם הצדיקים שיודעים
 להשמר מחטאים והם מפשפים תמיד
 במעשיהם, למען לא ימצא מקטרג בעולם
 הזה, ולא יסטיין עליהם לעולם הבא,
 שהרי מתקנת להם דרכים ונתיבות ללכת
 בהם, שכתוב (משלי א) דרכי דרכי נעם וכל
 נתיבותיה שלום.

אדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו.

(מט, כא): [זוהר ח"ג (דף קמג): זוהר תורה]

למדנו מי שנקרא אדם והנשמה יצאה
 ממנו וימת, אסור להלינו בבית לעשות לו
 לינה על הארץ, משום הכבוד של זה הגוף
 שלא יתראה בו בזיון, שכתוב אדם ביקר
 בל ילין, אדם שהוא יקר מכל היקרים בל
 ילין, מה הטעם, לפי שאם יעשו כך נמשל

והר שעיר הבאים ליהודה וינגפו, חזקיה
 מלך יהודה כמו כן היה מבקש ואומר, אני
 אין ביכולתי לא לזמר ולא לרדוף ולא
 להתגיר מלחמה, לפי שנתירא מאותן
 החטאים שאמרת, מה כתוב (מלכים ב ט)
 ויהי בלילה ההוא ויצא מלאך ה' ויך
 במנחה אשור מאה ושמונים וחמשה אלף
 וישכימו בבקר והנה כלם פגרים מתי,
 חזקיה היה יושב בביתו שוכב במטתו
 והקב"ה הרג אותם, ומה צדיקים אלה היו
 מפחדים מאותן החטאים, שאר בני
 העולם על אחת כמה וכמה, לפיכך
 צריכים האנשים להשמר מאותן החטאים
 ולפשפש אחריהם כמו שאמרנו, בשביל
 שלא ישלטו עליו אותן ימי רע שאין
 מרחמים עליו. ולפיכך אמר דוד למה
 אירא בימי רע, יראתי לא כתוב אלא
 אירא, שאין לי להתירא מאותן ימי רע
 כמו שאמרנו, עון עקבי יסובני, איזה

— ❧ — זוהר תהלים ❧ —

בלי רוח עושה פגם בהגוף של העולם, שהרי מפני זה אין עושים לינה בארץ הקדושה בהמקום שצדק ילין בה, לפי שזה הגוף הנכבד נקרא דמות המלך, ואם עושה בו לינה הרי נמשל לבהמה, זש"כ נמשל כבהמות נדמו.

כבהמות נדמו, מה כהמות לא היו בכלל של אדם, מפני שלא נראה בהן רוח קדוש, אף כל גוף בלי רוח נמשל כבהמות, וזה הגוף שהוא כבוד של הכל אין להראות בו בזיון, ולמדנו בספר הצנועים כל מי שעושה לינה לזה הגוף הקדוש כשהוא

א מְזֻמָּר לְאַסְף־אֵל אֱלֹהִים יְהוָה יְהוָה דְּבַר וַיִּקְרָא אֶרֶץ מְזֻמָּרָה

שימוש תהלים

להציל מלסטים

אל אלקים ה' דבר וגו' (נ, א): [שימוש תהלים לפרק נ]. שם שלו הוא ח"י. להנצל מן האויבים ומהלסטים. וטוב לישא עליו בשעת סכנה.

זוהר תהלים

שלימות הכל שלימות האבות הקדושים כולם הם קיימים במדרגה אחת מהן שנקראת צדיק יסוד עולם

מזמור לאספ אל אלהים ה' דבר ויקרא

ארץ וגו' (נ, א): [זוהר ח"ג (דף טו:ה) זוהר תורה] למדנו שאמר רבי יהודה אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ, שלימות הכל שלימות האבות הקדושים דבר ויקרא ארץ להמצא בכנסת ישראל בשלימות בשמחה, ומאיזה מקום הוא נמצא עמה, חזר ואמר מציון מכלל יופי אלהים הופיע צ"ל למדנו כאשר רצה הקב"ה לברוא עולם התחתון, עשה הכל כדמיון שלמעלה, עשה ירושלים באמצע כל הארץ, מקום אחד שנקרא ציון עליה, וממקום הזה נתברכה, ובמקום הזה של ציון התחיל העולם להבנות וממנו נבנה, זש"כ אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ מזמור שמש עד מבואו, ומאיזה מקום, מציון מכלל יופי אלהים הופיע צ"ל כלומר מציון שהוא שלימות היופי של העולם אלהים הופיע, ובוא וראה לא נתברכה ירושלים אלא מציון וציון מלמעלה, והכל אחד באחד נתקשר.

מזמור לאספ אל אלהים ה' דבר ויקרא

ארץ וגו' (נ, א): [זוהר ח"א (דף קפג). זוהר תורה] עוד אמר רבי יהודה בוא וראה כאשר ברא הקב"ה את העולם התקין לו ז' עמודים על מה להתקיים, וכל העמודים קיימים בעמוד אחד המיוחד וזה נתבאר שכתוב (משלי ט) חכמות בנתה ביתה חצבה עמודיה שבעה, ואלה כלם הם קיימים במדרגה אחת מהן שנקראת צדיק יסוד עולם, והעולם כאשר נברא ממקום ההוא נברא, שהוא יסוד העולם ותיקון העולם, שהוא נקודה המיוחדת של העולם ואמצעות הכל, ואיזה הוא, ציון, שכתוב מזמור לאספ אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ ממזרח שמש עד מבואו, ומאיזה מקום, מציון, שכתוב מציון מכלל יופי אלהים הופיע, מהמקום ההוא שהוא צד היסוד של האמונה השלימה כראוי, וציון הוא כח התקיפות והנקודה של כל

זיו הזהר

השם אלהים דהיינו מלכות בא אליה מציון דהיינו היסוד: ק. ז' סמכין אלו ז' הספירות של ז' ימי הבנין, וכלן מקושרות בחד סמכא יחידאי זה היסוד:

צז. פי שלימות הכל הוא כאשר ג' האבות חסד גבורה תפארת משפיעים להמלכות שנקראת ארץ: צח. ציון זה ספירת היסוד שממנו ועל ידו תבא השפע להמלכות: צט. פי' שהופעת והארת

זוהר תהלים

אלהים, בתפלת ערבית תעלה בהשם
שנקרא הויהקד וסוד הדבר אל אלהים ה'
דבר ויקרא ארץ.

אֶלְף וְחֻמֶשׁ מֵאוֹת וְחֻמֶּשִׁים רְבּוּא בְעֵלְי
שִׁירָה מְזַמְרִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשִׁמְאִיר
הַיּוֹם

מְזַמְּרֵי לְאַסְפָּה אֵל אֱלֹהִים ה' דָּבָר וַיִּקְרָא
אַרְצָן מְזַמְּרָה שְׁמֵשׁ עַד מְבֹאוֹ (ג, ט)

[זוהר ח"ג פ' אחרי מות (דף ט"ו):] וַיִּצְא אֶל
הַמְּזַבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי ה' וְכִפֶּר עָלָיו. רַבִּי
יְהוּדָה פָּתַח וְאָמַר, (תהלים ג) מְזַמְּרֵי לְאַסְפָּה
אֵל אֱלֹהִים ה' דָּבָר וַיִּקְרָא אַרְצָן מְזַמְּרָה
שְׁמֵשׁ עַד מְבֹאוֹ. לְמַדְנֵנוּ, אֶלְף וְחֻמֶּשׁ מֵאוֹת
וְחֻמֶּשִׁים רְבּוּא בְעֵלְי שִׁירָה מְזַמְרִים
לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּשִׁמְאִיר הַיּוֹם. וְאֶלְף
וְחֻמֶּשׁ מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים וְשִׁמּוֹנָה בְּצִהָרִים.
וְאֶלְף וְחֻמֶּשׁ מֵאוֹת וְתִשְׁעִים אֶלְף רְבּוּא
בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שְׁנֵקְרָאת בֵּין הָעֶרְבִים.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר, כְּשִׁמְאִיר הַיּוֹם, כָּל אוֹתָם
בְּעֵלְי יִכָּבֵה מְשִׁבְחִים בְּדַבְרֵי

תְּשִׁבְחוֹת כְּנֶגֶד הַבְּקָר הַזֶּה. (כשמתעורר)
שְׁכִשְׁמֵתְעוֹרֵר הַבְּקָר הַזֶּה, כָּלֵם מִתְּבַשְׂמִים,
וְהַדִּין שׁוֹכֵף, וְאוֹמְרִים תְּשִׁבְחוֹת. זֶהוּ
שְׁכִתוּב (איוב לט) בְּרֵן יָחַד כִּכְבִּי בְקָר וַיִּרְעוּ
כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. וְאוֹתוֹ זָמַן (אמונה) שְׁמִתָּה
וּבְרָכוֹת נִמְצְאוּ בְּעוֹלָם, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְעִיר אֶת אֲבָרְהָם לְהַחְיֹתוֹ,
וּמְשַׁתְּעֵשֶׁע עִמּוֹ וּמְשַׁלִּטוֹ בְּעוֹלָם. וּמִנֵּן
לְנוּ שֶׁהַבְּקָר הַזֶּה הוּא שֶׁל אֲבָרְהָם? שְׁכִתוּב

העולם, וממקום ההוא נתיסד כל העולם
ונעשה, ומתוכו כל העולם ניזון, לפי
ששתי מדרגות הן והן אחד, הן ציון
ירושלים^{קא} זו דין וזה רחמים ושניהן
אחד, מכאן דין ומכאן רחמים.

באותה שעה נודמנים האבות עם השכינה
ומקדימים לספר עמה ולהתחבר עמה

מְזַמְּרֵי לְאַסְפָּה אֵל אֱלֹהִים י"ו דָּבָר וַיִּקְרָא
אַרְצָן וְגו'. (ג, ט): [זוהר ח"ג (דף טו).]

[זוהר תורה תורה] אמר רבי שמעון למדנו
כאשר מתנוצץ הבקר והשכינה באה לקבל
פני המלך לספר עמו, באותה שעה
נודמנים האבות עם השכינה ומקדימים
לספר עמה ולהתחבר עמה, והקב"ה
מדבר אליה עמה^{קא} והוא קורא לה
לפרוס עליה כנפיו, זש"כ מזמור לאסף
אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ וגו', אל, זה
אור החכמה ונקרא חסד^{קא} אלהים זו
גבורה, הו"ה זה שלימות הכל רחמים,
ולכך דבר ויקרא ארץ וגו'.

בתפלת מנחה תעלה בהשם שנקרא
אלהים

מְזַמְּרֵי לְאַסְפָּה אֵל אֱלֹהִים וְגו'. (ג, ט): [זוהר,

תיקוני זוהר כ', כא (דף טו). זוהר תורה]

זכאי הוא מי שמעלה לה [להשכינה]
בתפלתו אצל בעלה, בתפלת
שחרית תעלה בהשם שנקרא אל הגדול
ודאי, בתפלת מנחה תעלה בהשם שנקרא

זיו זוהר

גבורה תפארת והיינו האבות: קג. חסד הוא ענף
החכמה: קד. זה שאמר שהתפלות תקנו האבות:

קא. ציון יסוד רחמים, ירושלים מלכות דין: קב. פי'
שהקב"ה מדבר וקורא אל השכינה באמצעות חסד

—= זוהר תהלים =—

תשכחות על כל אותם אֶלֶף וחמש מאות
 וחמשים רבוא, מתמנה עליהם ממנה
 אחד, ושמו הימן, כנגד שלמטה, ותחת
 ידו שרים ממנים עליהם לתקן שיר.
 באותה שעה שמתעורר זמן של בין
 הערבים ומזמרים כל אותם אֶלֶף וחמש
 מאות ותשעים אֶלֶף רבוא בעלי הלילה,
 מתמנה עליהם ממנה אחד, ושמו ידותון,
 כנגד שלמטה, ותחת ידו ממנים עליהם
 שרים לתקן אותו הזמר, כמו שנאמר (שם
 כה) זמיר עריצים.

באותה שעה שמגיע הלילה, מתעוררים
 כל אותם שמחוץ לפרכת, ואז
 הכל שוכך, ופתח לא נמצא, והדינים
 שלמטה מתעוררים, כלם מתמנים כאחד
 אלה על אלה, עד שנחלק הלילה. אחר
 שנחלק הלילה וכלם מתפנסים, מתמנה
 עליהם ממנה אחד ומכנס את כל המחנות,
 כמו שנאמר (במדבר י) מאסף לכל המחנות
 וגו', ושמו אסף, כנגד שלמטה, ותחת ידו
 כל אותם שרים ממנים ומבשרים תהלות.
 עד שבא הבקר. כיון שבא הבקר, קם אותו
 נער ויניק משדי אמו לטהר אותם, ונכנס
 לשמש. כשמתעורר הבקר, אז היא עת
 רצון שמדברת הגבירה עם המלך, והמלך
 מושך ממנו חוט אחד של ברכות ופורס
 על הגבירה ועל אותם שמזדוגים עמה. מי
 הם שמזדוגים עמה? אותם שמשתדלים
 בתורה בלילה, כשנחלק. רבי שמעון אמר,
 אשרי חלקו של מי שבא עם הגבירה
 בשעה שבאה לקבל את פני המלך לדבר
 עמה, ונמצא עמה, בשעה שהמלך מושיט
 את ימינו לקבל את הגבירה. זהו שכתוב

(בראשית יט) וישכם אברהם בבקר. באותו
 זמן של בין הערבים, כל אותם אֶלֶף וחמש
 מאות ותשעים אֶלֶף רבוא בעלי הלילה
 נקראים, ומזמרים באותה שעה, והקטטה
 שורה בעולם. ואותה שעה ההתעוררות
 שמעיר הקדוש ברוך הוא את יצחק,
 ועומד ודן את הרשעים שעוברים על דברי
 התורה, ושבעה נהרות אש זורמים
 ויוצאים וחלים על ראשי הרשעים,
 ושלהבות גחלים של אש מתעוררות
 ממעלה למטה. ואז שב אברהם למקומו,
 כמו שנאמר ואברהם שב למקומו. והיום
 פונה, ורשעי הגיהנם צוחים ואומרים:
 (ירמיהו ו) אוי לנו כי פנה היום פי ינטו צללי
 ערב. ואותה שעה צריך אדם להזהר
 בתפלת המנחה.

בזמן שמגיע הלילה, אותם אֶלֶף וחמש
 מאות וארבעים ושמונה נקראים
 מחוץ לפרכת ואומרים שירה. אז
 מתעוררים הדינים שלמטה, והולכים
 ומשוטטים בעולם, ואלה אומרים שירה
 עד שנחלק הלילה משמרת וחצי. אחר
 שנחלק הלילה, מזדמנים כל האחרים
 כאחד ואומרים תהלות, כמו שנאמר (ישעיה
 ט) ותהלות ה' יבשרו. רבי יהודה אמר,
 כשנמצא רצון בבקר, תהלות ה' מבשרים.
 רבי יוסי אמר, אחר שרוח הצפון
 התעוררה בחצות הלילה והלכה לה,
 מבשרים תהלות עד שיבא הבקר,
 ומתעורר הבקר הזה, ואז שמחה וברכות
 נמצאים בעולם. למדנו, אמר רבי אבא,
 כלם כף, ומעל כלם שלשה שרים. באותה
 שעה שמתעורר הבקר הזה ומעוררים

— זהו זוהר תהלים —

ידעתי, שבמקום שיש דין יש רחמים, ולפעמים במקום שיש רחמים יש דין. אמר לו, בא וראה שככה זה, יהו"ה בכל מקום רחמים. ובשעה שמהפכים הרשעים רחמים לדין, אז כתוב יהו"ה, וקוראים אותו אלהים. אבל בא ראה סוד הדבר, שלש דרגות הן, וכל דרגה ודרגה לבדה, ואף על גב שהכל אחד ומקשרים באחד, ולא נפרדים זה מזה. בא ראה, כל הנטיעות וכל המאורות (שמטלהים) כלם מאירים ומתלהטים ונשקים ומתברכים מאותו נהר ששופע ויוצא שהכל כלול בו, ובו כלל הכל. והנהר הזה נקרא א"ם לגן ומעל לגן, משום שעדן משתתף עמה ולא נפרד ממנה. ומשום כך כל המענינות יוצאים ושופעים ונשקים לכל עבר ופותחים בה פתחים, ועל כן רחמים נמצאים ממנה, ורחמים פתוחים בה. ומשום שקוראים לה אם, נקבה גבורה, ודין יוצא ממנה. נקראת רחמים לבדה, הרי מצדיקה מתעוררים דינים, ומשום כך כתוב ברחמים ונקוד בדין. האותיות ברחמים, ונשפע דין מצדה, כמו כן יהו"ה, הנה דרגה אחת.

דרגה שניה - מצד הראשונה הזו יוצאת ומתעוררת דרגה אחרת שנקראת גבורה, וזה נקרא אלהים באותיות הללו ממש. והראשית (אחת) היא מזעיר אנפין, ובו נאחזה. ומשום שנאחזה (זה) בזה כתוב ה' האלהים, כי ה' הוא האלהים, באלו האותיות, והוא אחד, וזוהי דרגה שניה. דרגה שלישית - צדק. כתר אחרון, הרי בית דין של המלך. ולמדנו אדנ"י כך

(תהלים קלט) אשא כנפי שחר אשכנה באחרית ים. מי אחרית הים? אותה שעה אחרית של אותו ים היא. שכשנחלק, היתה ראשית, והיה דין, ועכשו האחרית הוא שלה, שמסתלקים דיניה, ונכנסת לכנפי המלך היא וכל אותם שמזדווגים עמה. זהו שכתוב אשכנה באחרית ים.

ולמדנו, כל אותם שמשתדלים בתורה בשעה שנחלק הלילה, משתתפים עם השכינה. וכשבא הבקר והגבירה מתחברת עם המלך, הוא נמצא עמה עם המלך, והמלך פורס על כלם את כנפיו. זהו שכתוב (שם מב) יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי וגו'. למדנו, באותה שעה האבות מזדמנים עם הגבירה, ומקדימים לדבר עמה ולהתחבר עמה, והקדוש ברוך הוא מדבר עמה עליהם, והוא קורא לה לפרס עליה את כנפיו. זהו שכתוב (שם ג) מזמור לאסף אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ וגו'. אל - זה אור התכמה, ונקרא חסד. אלהים - זו גבורה. יהוה - זו שלמות הכל, רחמים. ועל זה - דבר ויקרא ארץ וגו'. רבי אלעזר היה יושב לפני רבי שמעון אביו. אמר לו, הרי שנינו אלהים בכל מקום הוא דין. יו"ד ה"א וא"ו ה"א. יש מקום שנקרא אלהים, כמו אדנ"י יהו"ה. למה נקרא אלהים, והרי אותיות הרחמים הן בכל מקום?

אמר לו, כך זה כתוב במקרא, שכתוב (דברים ה) וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלהים, וכתוב (מלכים א יח) ה' הוא האלהים. אמר לו, דבר זה

—== תהלים —==

כְּתוּב וְכִף נִקְרָא, וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל נִקְרָאת
בְּשֵׁם הַזֶּה, וְהַשֵּׁם הַזֶּה בְּמָקוֹם הַזֶּה נִשְׁלָם,
וְאֵלוּ הֵן שְׁלֹשׁ דְּרָגוֹת שְׁנִקְרָאוֹת בְּשִׁמּוֹת
הַדִּין, וְהַכֹּל נִקְשֵׁר אֶחָד עִם אֶחָד בְּלִי פְרוּד,
כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ. אָמַר לוֹ, אִם נוֹחַ לִפְנֵי אָבָא,
הָרִי שְׁמַעְתִּי עַל זֶה, שֶׁכְּתוּב (שְׁמוֹת ג) אֶהְיֶה
אֲשֶׁר אֶהְיֶה, וְלֹא עוֹמֵד בּוֹ. אָמַר לוֹ, אֲלַעְזֹר
בְּנִי, הָרִי פְרִשׁוּהָ הַחֲבָרִים, וְעַכְשָׁו בְּדַבֵּר
אֶחָד הַכֹּל נִקְשֵׁר. וְסוּד הַדְּבָר כִּף הוּא.
אֶהְיֶה, זֶה כָּלֵל שֶׁל הַכֹּל. שֶׁכְּשֶׁבִילִים
סְתוּמִים וְלֹא מִתְּפָרְשִׁים, וְכִלּוּלִים בְּמָקוֹם
אֶחָד, אִזּוֹ נִקְרָא אֶהְיֶה, הַכָּלֵל שֶׁל הַכֹּל,
סְתוּם וְלֹא נִגְלָה.

אֶחָד שֶׁהַכֹּל יֵצֵא וְכֹל אֶחָד וְאֶחָד הַתִּתְקֵן
בְּמָקוֹמוֹ, עֵזֵב אֶת הַכֹּל וְאָמַר
יְהוָה. זֶה פֶּרֶט, וְזֶה הַקִּיּוּם. וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה
יֵדַע מִשֶּׁהָ אֶת סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הַנִּסְתָּר
וְהַנִּגְלָה, וְנִדְבֵק בָּמָה שְׁלֹא נִדְבֵקוּ שְׂאָר
בְּנֵי הָעוֹלָם. אֲשֶׁרֵי חִלְקוֹ. בָּא רַבִּי אֲלַעְזֹר
וְנִשֵּׁק יָדוֹ.

אֶחָד שֶׁיֵּצֵא מִמֶּנּוּ רֵאשִׁית וְאוֹתוֹ נִהַר
עָבַר לְמִשְׁךְ אֶת הַכֹּל, אִזּוֹ נִקְרָא
אֲשֶׁר אֶהְיֶה. כְּלוֹמַר, עַל פֶּן אֶהְיֶה, אֶהְיֶה
מִזְמֵן לְהַמְשִׁיךְ וְלְהוֹלִיד הַכֹּל. אֶהְיֶה -
כְּלוֹמַר, עַכְשָׁו אֲנִי הוּא הַכָּלֵל שֶׁל הַכֹּל,
הַכָּלֵל שֶׁל כָּל פֶּרֶט. אֲשֶׁר אֶהְיֶה -
שֶׁהַתְּעַבְרָה הָאֵם, וְעֵתִידָהּ לְהוֹצִיא אֶת כָּל
הַפֶּרֶטִים וְלִגְלוֹת אֶת הַשֵּׁם הָעֲלִיּוֹן. אֶחָד
כִּף רָצָה מִשֶּׁהָ לְדַעַת מֵהוּ פֶּרֶט הַדְּבָר, עַד
שֶׁפֶּרַשׁ וְאָמַר אֶהְיֶה (יְהוּה) - זֶהוּ פֶּרֶט. וְכֵאֵן
לֹא כְּתוּב אֲשֶׁר אֶהְיֶה. וּמִצְאָתִי בְּסִפְרוֹ שֶׁל
שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ, אֲשֶׁר - בְּקִשְׁרֵי שֶׁל עֲדוֹן
הַמִּמְשָׁלָה נִמְצָאת בְּחֲבָרוֹתָא עֲלִיּוֹנָה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ל) בְּאֲשֶׁרֵי כִי אֲשֶׁרוּנִי בְּנוֹת,
אֶהְיֶה עֵתִידָהּ לְהוֹלִיד. בֹּא וְרֵאָה אֵיךְ יוֹרֵד
מִדְּרָגָה לְדְרָגָה לְהוֹדִיעַ אֶת סוּד הַשֵּׁם
הַקְּדוֹשׁ (לְהִרְאוֹת אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא) לְמִשְׁהָ.
בְּרֵאשׁוֹנָה אֶהְיֶה, הַכָּלֵל שֶׁל הַכֹּל, הַנִּסְתָּר
שֶׁלֹּא הַתְּגַלָּה כָּלֵל, כְּמוֹ שֶׁאַמְרָנוּ. וְסִימָן -
(מִשְׁלֵי ח) וְאֶהְיֶה אֲצִלוֹ אֲמוֹן וְגוֹ', וְכְתוּב

אֶחָד שֶׁהַכֹּל יֵצֵא וְכֹל אֶחָד וְאֶחָד הַתִּתְקֵן
בְּמָקוֹמוֹ, עֵזֵב אֶת הַכֹּל וְאָמַר
יְהוָה. זֶה פֶּרֶט, וְזֶה הַקִּיּוּם. וּבְאוֹתָהּ שְׁעָה
יֵדַע מִשֶּׁהָ אֶת סוּד הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ הַנִּסְתָּר
וְהַנִּגְלָה, וְנִדְבֵק בָּמָה שְׁלֹא נִדְבֵקוּ שְׂאָר
בְּנֵי הָעוֹלָם. אֲשֶׁרֵי חִלְקוֹ. בָּא רַבִּי אֲלַעְזֹר
וְנִשֵּׁק יָדוֹ.

שָׁמַשׁ עַד מְבֹאוֹ: ב מְצִיּוֹן מְכַלֵּל יְפֵי אֱלֹהִים הוֹפִיעַ: ג יְבֹא אֱלֹהֵינוּ
 וְאֵל יַחֲרֵשׁ אֵשׁ לְפָנָיו תֹּאכַל וְסָבִיבוּ נִשְׁעָרָה מְאֹד: ד יִקְרָא אֵל הַשָּׁמַיִם מֵעַל
 וְאֵל הָאָרֶץ לְדִין עַמּוֹ: ה אִסְפוּ לִי חֲסִידֵי בְרִיתִי בְרִיתִי עָלַי זָבַח: ו וַיִּגִּדּוּ שָׁמַיִם
 צִדְקָן בִּי אֱלֹהִים שִׁפְטָה הוּא סֵלָה: ז שִׁמְעָה עַמִּי וְאֲדַבְּרָה יִשְׂרָאֵל וְאֶעֱיֶדָה
 בְּךָ אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ אֲנֹכִי: ח לֹא עַל זְבָחֶיךָ אוֹזִיחֶיךָ וְעוֹלֹתֶיךָ לְגַנְדִּי
 תָּמִיד: ט לֹא אֶמְחַ מִּבֵּיתֶךָ פֶּר מִמִּכְלֵאתֶיךָ עֲתוּדִים: י כִּי לִי כָּל חַיְתוֹ יָעַר
 בְּחַמּוֹת בְּהַרְרֵי אֶלְפָּה: יא יִדְעֵתִי כָּל עוֹף הָרָיִם וְזִיו שָׂרֵי עַמּוּדֵי: יב אִם אֲרַעֵב לֹא
 אֲמַר לָךְ כִּי לִי תִבֵּל וּמְלֹאָה: יג הַאֲזַכֵּל בְּשֵׁר אֲבִירִים וְדָם עֲתוּדִים אֲשַׁתֶּה:
 יד זָבַח לְאֱלֹהִים תוֹרָה וְשָׁלֵם לְעִלְיוֹן גְּדֻרְיָךְ: טו וַיִּקְרָאֵנִי בְּיוֹם צָרָה אַחֲלַצְךָ

זוהר תהלים

הכל נכלל. י מוציאה לפניך אותו נהר, ושני בני שמיניה האם, והתעברה מהם, ומוציאה אותם אחר כך. ה' - כמו כן ה', והם בני תחת האב והאם.

אחר שהולידה, הוציאה בן זכר, ושמה אותו לפניך, וצריך לכתב ו', וזה יורש את נחלת האב והאם, ויורש שני חלקים, וממנו נזונית הבת. ועל כן צריך לכתב אחר כך ו"ה כְּאֶחָד, כמו ש"ה" ראשונה י"ה כְּאֶחָד, ולא צריך להפרידם. אף כֵּאֵן ו"ה כְּאֶחָד, ולא צריך להפרידם. והרי בארנו את הדברים. והדברים הללו עולים למקום אחר. אשרי חלקם של הצדיקים שיודעים את הסודות העליונים של המלך הקדוש וראויים להודות לו. זהו שכתוב (תהלים קמ) אף צדיקים יודו לשמך ישבו ישראלים את פניך. למדנו, אמר רבי יהודה, (שם ט) אל אלהים דבר ויקרא ארץ. שלמות הכל, שלמותם של האבות הקדושים. דבר ויקרא ארץ, להמצא עם כנסת ישראל בשלמות ובשמחה. ומאיזה מקום הוא נמצא עמה? חזר ואמר, מציון

הטעם לקרבן דוקא מן הבמה

בְּחַמּוֹת בְּהַרְרֵי אֶלְפָּה (ג. ט): [זוהר ח"ג פ' פנחס
 (דף ר"ח)] אמר, הכל דבר אחד, הקדוש ברוך הוא אמר את זה, באתי לגני, בגלל שכל קרבנות העולם כֵּאֵשׁ עוֹלִים, כלם עולים לתוך גן עדן בתחלה, סוד כנסת ישראל. וכיצד? בראשונה

וּתְבַבְדָּנִי: מו וְלִרְשָׁע אָמַר אֱלֹהִים ^{תְּהַלְלֵהוּ} מַה לָּךְ לְסַפֵּר חֲקֵי וְתִשָּׂא כְרִיתִי עָלַי
 פִּיךָ: ז וְאַתָּה שָׁנֵאתָ מוֹסֵר וְתִשְׁלַךְ דְּבָרֵי אֲחֵרֶיךָ: יא אִם רָאִיתָ גִבּוֹ וְתָרִץ עִמּוֹ
 וְעַם מְנַאֲפִים תִּלְקָד: יב פִּיךָ שִׁלַּחַת בְּרָעָה וּלְשׁוֹנֶךָ תִּצְמִיד מִרְמָה: כ תִּשָּׁב
 בְּאֲחִיךָ תִּדְבֵר בֶּבֶן אִמֶּךָ תִּתֵּן דִּבְרֵי: כא אֱלֹה עֲשִׂיתָ וְהִחַרְשִׁיתִי דְמוּת הַיּוֹת אֲהִיָּה
 כְּמוֹךָ אוֹכִיחֶךָ וְאַעֲרֹכָה לְעֵינֶיךָ: כב בֵּינֵנו נָא זֹאת שִׁבְחֵי אֱלֹהֵי פֶן אֲטָרְךָ וְאֵין
 מְצִיל: כג זִבַּח תִּזְדַּח וּכְבֹּדְנִי וְשֵׁם דְּרָךְ אֲרָאֵנוּ בְּיִשְׁע אֱלֹהִים ^{תְּהַלְלֵהוּ}:

— זוהר תהלים —

אותם בגמיעה אחת. זהו שכתוב (איוב מ)
 יבטח פי יגיח ירדן אל פיהו. סוד הדבר,
 החמורה של כל אלו, עקר ויסוד לאלו
 הבהמות שלמה, משום שהרוח
 מתפשטת מהן (שרוחות הבהמות מתפשטות מהן)
 למטה, ומצטיירת אותה הרוח למטה
 בבהמות. וכאשר חטא האדם, מביא
 בהמה לקרבן, ואותה הרוח של בהמה זו
 עולה וחוזרת למקומה, ומתפשטת אותה
 הרוח בכלם. וכל אלו מסוג זה מתקרבים
 ובאים ונהנים מאותו חלב ודם שהיה
 לבוש של רוח זו, שהרי מצד שלהם היתה
 (בגלל) אותה הרוח (שלהם). וכלם נהנו ונזונו
 ונעשו סגורים על אותו האדם. ונקנס דרך
 הושט, כמו שנתבאר. ומשום זה הקרבן
 מן הבהמה.

ובהתחלת הקרבן, בשעה שאדם מודה על
 חטאיו, ושחיטתו וזריקת דמו על המזבח.
 עתה יש להסתכל, איך אותן רוחות
 קדושות נהנות מזה, ומה טעם של קרבן
 בהמה, והרי יותר היה ראוי לאדם לשבר
 אותה הרוח ולשוב בתשובה, ומה הטעם
 של שחיטת הבהמה ולשרפה באש
 המזבח? אלא סוד הוא, משום שיש בהמה
 שרוכצת על אלף הרים, ואלף הרים
 אוכלת בכל יום, וכלם נקראים (תהלים ג)
 בהמות בהררי אלף. ועל זה למדנו שיש
 בהמה שאוכלת בהמה. וממה נעשו?
 מאש. ואת כלם לוחכת אותם בהמה
 בלחיקה אחת. זהו שכתוב (דברים ד) כי ה'
 אלהיך אש אכלה הוא אל קנא. וכל מי
 הירדן שנתמלא בשש שנים, היא שותה

נא א למנצח מזמור לדוד: ב בבוא אליו נתן הנביא בא אשר בא אל בית שבע: ג חנני אלהים ^{תהלה} בחסדך ברב רחמיך מחה פשעי: ד (הרבה) הרב בבסני מעוני ומחטאתי מחרני: ה כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי

— שיימוש תהלים —

לנטמא בזנות

בבוא אליו נתן הנביא (נא, ב) [שימוש תהלים לפרק נא] אם יש לו חטא יאמר על שמן שומשמן עם שם שלו שהוא ד"ם. ד' מן מ' "דפרים בחלוף אי"ק, מ' מן ב' בבוא באלב"ם. ואמור אותו ג"פ ערב ובוקר וצהרים. וימשח גופו באותו שמן.

— זוהר תהלים —

חטאתי נגדי תמיד - אפילו לאחר התשובה פשפש במעשיו

כי פשעי אני אדע וגו' (נא, ה): [זוהר ח"א פ'

נח (דף עג:)] פתח ואמר, (תהלים נא) כי

פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד. כמה יש לבני אדם להשמר מחטאיהם לפני הקדוש ברוך הוא, שהרי אחר שחטא אדם, רשום חטאו למעלה ולא נמחק, רק בכח של תשובה רבה, כמו שנאמר (ירמיה ב) כי אם תכבסי בנתר ותרבי לך ברית נכתם עונך לפני. בא ראה, כיון שחטא אדם לפני הקדוש ברוך הוא פעם אחת - עושה רשם. וכשחטא בו פעם שנייה - מתחזק יותר אותו הרשם. חטא בו פעם שלישית - מתפשט אותו הכתם מצד זה לצד זה, ואז כתוב נכתם עונך לפני. בא ראה, כיון שחטא דוד המלך לפני הקדוש ברוך הוא על העסק של בת שבע, חשב שאותו חטא נרשם עליו לעולמים. מה כתוב? (שמואל ב יב) גם ה' העביר חטאתך לא תמות. העבר אותו הרשם מלפניו.

אמר לו רבי אבא, והרי שנינו שבת שבע היתה של דוד המלך מיום שנברא

העולם, למה נתן אותה הקדוש ברוך הוא לאוריה החתי מקדם לזה? אמר לו, כך דרכו של הקדוש ברוך הוא - אף על גב שמזמנת לכן אדם להיות שלו, מקדים אחר ונושא אותה עד שמגיע זמנו של זה. כיון שהגיע זמנו, נדחה זה שנשא אותה מלפני האחר הזה שבא אחר כך ומסתלק מהעולם, וקשה לפני הקדוש ברוך הוא להעבירו מהעולם כשעדין לא הגיע זמנו מלפני האחר הזה. וסוד שבת שבע שנתנה לאוריה החתי [כפי שאמרנו] בתחלה, צא ודיק ותמצא למה נתנה הארץ הקדושה לכנען בטרם שבאו ישראל, ותמצא דבר זה. והכל סוד אחד הוא ודבר אחד. בא ראה, דוד, אף על גב שהודה על חטאו ושב בתשובה, לא הסיר מלבו ורצונו מאותם חטאים שחטא ומאותו חטא של בת שבע, כי פחד עליהם תמיד שמא יגרם אחד מהם ויקטרג עליו בשעת הסכנה, ולכן לא שכח אותם ממנו ומרצונו.

דבר אחר, כי פשעי אני אדע - כל הדרגות שתלויות בהם חטאי בני אדם אני אדע. וחטאתי נגדי תמיד - זו פגימת הלכנה שלא יצאה מטמאתה עד שבא

תְּמִיד: ו לָךְ לְבַדְךָ חֲטָאתִי וְהִרַע בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי לְמַעַן תִּצְדַּק בְּדַבְרֶךָ תִּזְכֶּה
בְּשִׁפְטֶךָ: ז הֵן בְּעוֹזֵן חוֹלְלָתִי וּבַחֲטָא יַחַמְתַּנִּי אָמִי: ח הֵן אֲמַת חֲפִצָּת בְּטַחֹת

זוהר תהלים

רבוננו, כמו שְׁנֵאמַר (תהלים נא) וְחֲטָאתִי נִגְדִי
תְּמִיד, כְּדֵי שִׁיָּשׁוּב מֵהֶם.

האם חטא דוד המלך ומה היה חטאו כלל

לָךְ לְבַדְךָ וּגו' (נא, ו): [זוהר ח"ב פ' משפטים (דף

ק"א)] דוד המלך אָמַר, (תהלים נא) לָךְ

לְבַדְךָ חֲטָאתִי וְהִרַע בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי וּגו'. לָךְ
לְבַדְךָ, מַה זֶה לָךְ לְבַדְךָ? אֵלָּא מִשׁוּם שִׁישׁ

חֲטָאִים שְׁחוּטָא אָדָם לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וּלְבָנֵי אָדָם, וְיֵשׁ חֲטָאִים שְׁחָטָא לְבָנֵי אָדָם

וְלֹא לְקָדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיֵשׁ חֲטָאִים
שְׁחוּטָא לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבָדוֹ וְלֹא לְבָנֵי

אָדָם (אחרים). דוד המלך חטא לקדוש ברוך

הוא לבדו ולא לבני אדם. ואם תאמר, הרי

חטא אותו החטא של בת שבע, ושנינו, מי

שָׁבָא עַל אִשָּׁה עֲרוּהָ בְּרִצּוֹנָה אָסַר אוֹתָהּ
עַל בְּעֻלָּה, וְחָטָא לְחַבְרוֹ, וְחָטָא לְקָדוֹשׁ

בְּרוּךְ הוּא - לֹא כִּף הוּא. שֶׁהָהוּא שְׂאֵתָה
אוֹמַר בְּהִתֵּר הִיָּה, וְדוּד לְקַח אֶת שְׁלוֹ, וְגַט

הִיָּה לָהּ מִבְּעֻלָּה טָרָם שִׁיִּצָּא לְקִרְבִּי, שְׁכִּף
הִיָּה מִנְּהַג שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל שְׁנוֹתָנִים גַּט זְמַן

לְאַשְׁתּוֹ כָּל שִׁיִּצָּא לְחֵיל, וְכִּף עֲשֵׂה אוֹרְיָה
לְבַת שָׁבַע, וְאַחַר שֶׁעָבַר זְמַן וְהִיתָה פְּטוּרָה

לְכָל, לְקַח אוֹתָהּ דוּד, וּבְהִתֵּר עֲשֵׂה כָּל מַה
שֶׁעֲשֵׂה. שְׂאֵלְמָלָא לֹא כִּף זֶה הִיָּה בְּאִסוּר,

לֹא הִיָּה מִשְׁאִיר אוֹתָהּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בִּידוּ. וְהִיָּנוּ שְׁכָתוּב לְעִדּוֹת, (שמואל ב יב)

וַיִּנְחַם דוּד אֶת בַּת שָׁבַע אֲשֶׁתּוֹ. עִדּוֹת
שְׂאֵשְׁתּוֹ הִיא, וְדָאִי אֲשֶׁתּוֹ, וּבַת זוּגוֹ הִיתָה

שֶׁהַזֶּדֶמְנָה אֵלָיו מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם. (וסוד
הדבר מלכות של מעלה שהוא נעשה רגל רביעית

שלמה והאירה בשלמות, ואז התבסס
העולם וישבו ישראל לבטח, שכתוב

(מלכים א ה) וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל וַיְהוֹדָה וַיִּשְׂרָאֵל לְבִטָּח אִישׁ
תַּחַת גַּפְנוֹ וְתַחַת תְּאֲנָתוֹ. וְעַם כָּל זֶה -

וְחֲטָאתִי נִגְדִי תְּמִיד, וְלֹא נִפְסַק מִהָעוֹלָם
עַד שִׁיבָא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ לְעֵתִיד לְבָא, כְּמוֹ

שְׁנֵאמַר (זכריה יג) וְאֵת רוּחַ הַטְּמָאָה אֲעֵבִיר
מִן הָאָרֶץ.

צריך אדם להשמר מחטאיו ולא יסטה
לימין ולשמאל ועם כל זה צריך לאדם

לבדק בחטאיו בכל יום ויום שהרי כשֶׁאָדָם
עוֹמֵד מִמּוֹטָתוֹ שְׁנֵי עֵדִים עוֹמְדִים לְפָנָיו

וְהוֹלְכִים עִמּוֹ כָּל הַיּוֹם

וְחֲטָאתִי נִגְדִי תְּמִיד (נא, ה): [זוהר ח"א פ'
וישב (דף קצ"א)]. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי,

מִשׁוּם זֶה צָרִיךְ לְאָדָם לְהִשְׁמַר מִחֲטָאָיו
וְלֹא יִסְטָה לְיָמִין וְלִשְׂמָאל, וְעַם כָּל זֶה

צָרִיךְ לְאָדָם לְבַדֵּק בְּחֲטָאָיו בְּכָל יוֹם וְיוֹם,
שֶׁהָרִי כְּשֶׁאָדָם עוֹמֵד מִמּוֹטָתוֹ, שְׁנֵי עֵדִים

עוֹמְדִים לְפָנָיו וְהוֹלְכִים עִמּוֹ כָּל הַיּוֹם.
רוֹצֵה הָאָדָם לְקוֹם - אוֹתָם הָעֵדִים אוֹמְרִים

לוֹ בְּשַׁעַה שְׁפוֹתַח עֵינָיו: (משלי ד) עֵינֶיךָ
לֹנְכַח יִבִּיטוּ וְעַפְעַפֶּיךָ יִישִׁירוּ נִגְדֶיךָ. קָם

וּמִסְדֵּר רַגְלָיו לְלַכְתָּ - אוֹתָם הָעֵדִים
אוֹמְרִים לוֹ: (שם) פִּלַּס מִעֲגָל רַגְלֶךָ וּגו'.

וְעַל כֵּן, כְּשֶׁהוֹלֵךְ הָאָדָם בְּכָל יוֹם, צָרִיךְ לוֹ
לְהִשְׁמַר מִחֲטָאָיו. בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כְּשֶׁבָא

הַלֵּילָה, צָרִיךְ לְהִתְבּוֹנֵן וְלְבַדֵּק בְּכָל מַה
שֶׁעֲשֵׂה כָּל הַיּוֹם הַהוּא כְּדֵי שִׁיָּשׁוּב מֵהֶם

וַיִּסְתַּכַּל בָּהֶם תְּמִיד, כְּדֵי שִׁיָּשׁוּב לְפָנָיו

זוהר תהלים

דוד, לך לבדך חטאתי. לבדך ולא לאחר. שהוא היה אותו החטא שחטא אליו. וזהו בדבר אוריה, וזהו בחרב בני עמון. כתוב, כי ה' עיניו משטטות בכל הארץ, אלו הנקבות. וכתוב, (זכריה ד) עיני ה' המה משוטטים, אלו הזכרים. והרי הם ידועים. דוד אמר (תהלים נא) והרע בעיניך עשיתי. בעיניך? לפני עיניך היה צריך להיות! אלא מה זה בעיניך? אמר דוד, באותו מקום שחטאתי, בעיניך היה. שהייתי יודע שהרי עיניך היו זמינים ועומדים לפני ולא החשכתי אותם, הרי החטא שחטאתי ועשיתי, באיזה מקום היה? בעיניך.

למען תצדק בדברך תזכה בשפטך (י. סג): ולא יהיה לי פתחון פה לומר לפניך. בא וראה, כל אמן כשמדבר, הוא מדבר באמנותו. דוד היה בדיח המלך, ואף על גב שהיה בצער, כיון שהיה לפני המלך, שב לבדחנותו כמו שהיה כדי לבדח את המלך. אמר, רבון העולם, אני אמרתי (שם כו) בחגני ה' ונסני, ואתה אמרת שלא אוכל לעמד בנסייך. הרי חטאתי למען תצדק בדברך ויהיה דברך אמת, שאלמלא לא חטאתי, יהיה דברי אמת, ויהיה דברך בריקנות. עכשו שחטאתי, כדי שיהיה דברך אמת, נתתי מקום לצדק דברך, לכן עשיתי, למען תצדק בדברך תזכה בשפטך. חזר דוד לאמנותו ואמר תוף צערו דברי בדיחנות למלך. שנינו, דוד לא היה ראוי לאותו המעשה, שהרי הוא אמר, (שם קט) ולבי חלל בקרבי (נקוד חלל, שכבר היה חלל בקרבי) כף הוא. אבל דוד אמר, בלב יש שני היכלות, באחד דם ובאחד

למרכבה העליונה, ונקרא בת שבע, על אבן אחת שבע העינים) הרי עדות שלא חטא דוד את חטא בת שבע כמו שאמרנו.

ומה החטא שחטא? (אלא) לקדוש ברוך הוא לבדו ולא לאחר. שהרג את אוריה בחרב בני עמון ולא הרג אותו בשעה שאמר לו ואדני יואב, שהרי דוד היה רבון עליו (ועל יואב), והכתוב מוכיח, שכתוב (שם כג) אלה שמות הגברים אשר לדוד, ולא אשר ליואב. ולא הרג אותו באותה שעה, והרג אותו בחרב בני עמון. והכתוב אומר ולא נמצא אתו דבר, רק בדבר אוריה החתי. רק למעט הוא בא. בדבר אוריה, ולא באוריה. והקדוש ברוך הוא אמר, ואותו הרגת בחרב בני עמון. וכל חרב בני עמון היה חקוק בו נחש עקם, דיוקן של דרקון, והוא עבודה זרה שלהם. אמר הקדוש ברוך הוא, נתת כח לאותו שקרן. (שכיון שחרב בני עמון התגברה אותה שעה על אוריה, כמה חזק התחזק אותו נחש עקם) משום שבשעה שהרגו בני עמון את אוריה, ועמו רבים מבני ישראל, והתגברה באותה שעה חרב בני עמון, כמה חזק התחזקה אותה עבודה זרה שקרן.

ואם תאמר שאוריה לא היה צדיק, כיון שכתוב עליו אוריה החתי - לא כף! צדיק הוא היה, אלא ששם מקומו היה חתי, כמו שנאמר ויפתח הגלעדי, על שם מקומו נקרא כף. ועל זה בדבר אוריה החתי, ששקוץ בני עמון התגבר על מחנה אלהים, שמחנות דוד היו ממש דיוקן שלמעלה, ובאותה שעה שפגם דוד מחנה זה, פגם למעלה מחנה אחר. ועל זה אמר

וּבְסִתָּם חֲכָמָה תִּזְרְעֵנִי: ט תַּחֲטְאֵנִי בְּאִזּוּב וְאַטְחֶה תְּכַבֵּסֵנִי וּמִשְׁלֹג אֲלַבֵּן:
י תִּשְׁמִיעֵנִי שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה תַּגְּלִינָה עֲצֻמוֹת דְּבִיתִי: יא הִסְתֵּר פְּנֵיךָ מִחֲטָאֵי וְכָל

זוהר תהלים

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְעַל זֶה אָמַר, כִּי הִ' אָמַר לוֹ קָלֵל. יַדַּע שֶׁהָרִי מִמְּקוֹם עֲלִיּוֹן יֵרֵד הַדָּבָר. שְׁנֵי צְוּוּיִים צָוָה דָּוִד אֶת שְׁלֹמֶה בְּנוֹ - אֶחָד שֶׁל יוֹאָב, וְאֶחָד שֶׁל שְׁמַעִי, עִם שְׂאֵר הַצְּוּוּיִים שֶׁצָּוָה אוֹתוֹ. שֶׁל יוֹאָב - שְׁכָתוּב (מלכים א ב) וְגַם אֶתָּה יַדְעָתָ אֶת עֲשֵׂה לִי יוֹאָב בֶּן צְרוּיָה. דָּבָר נִסְתָּר הָיָה, שֶׁהָרִי אָפְלוּ שְׁלֹמֶה לֹא הָיָה לוֹ לְדַעַת. אֲלֹא מִשׁוּם שְׂאֲחָרִים יַדְעוּ (אוֹתוֹ), זֶה הַתְּגַלָּה לְשְׁלֹמֶה. וְעַל זֶה אָמַר, וְאֶתָּה יַדְעָתָ יְגוּ', מַה שֶּׁלֹּא רָאוּי לָךְ לְדַעַת.

רוּחַ. אוֹתוֹ אֶחָד שְׁמָלֵא בָדָם, בּוֹ יֵשׁ דִּיּוֹר לִיְצַר הָרַע, וְלִבִּי לֹא כָךְ, שֶׁהָרִי הוּא רִיקוֹן, וְלֹא נִתְתִּי דִיּוֹר לְדָם רַע לְשִׁכְן בּוֹ יְצַר הָרַע, וְלִבִּי הוּא וְדָאֵי חָלָל בְּלִי דִיּוֹר (דס) רַע, וְכִינּוֹן שְׁכָךְ זֶה, לֹא רָאוּי דָּוִד לְאוֹתוֹ חֲטָא שְׁחָטָא, אֲלֹא כְּדִי לְתַת פֶּתַח חוֹן פֶּה לְרָשָׁעִים, שִׁיאֲמָרוּ, דָּוִד הִמְלִיךְ חֲטָא וְשָׁב בְּתִשׁוּבָה וּמַחֵל לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּל שֶׁכֵּן לְשְׂאֵר בְּנֵי אָדָם. וְעַל זֶה אָמַר (תהלים נא, ט) אֲלַמְּדָה פִּשְׁעִים דְּרַכִּיךָ וְחֲטָאִים אֲלִיךָ יִשׁוּבוּ.

יִשְׂרָאֵל שְׁמַעִי - שְׁכָתוּב וְהִנֵּה עִמָּךְ שְׁמַעִי בֶּן גִּרְאָ. מַה זֶה וְהִנֵּה עִמָּךְ? מִזְמֵן הוּא עִמָּךְ תְּמִיד, רַבּוֹ הָיָה, וּמִשׁוּם כֶּךָ לֹא אָמַר לוֹ עַל יוֹאָב וְהִנֵּה עִמָּךְ יוֹאָב. אֲבָל שְׁמַעִי זֶה שְׁנַמְצָא תְּמִיד עִמוֹ, אָמַר וְהִנֵּה עִמָּךְ. וַיִּשְׁלַח הִמְלִיךְ וַיִּקְרָא לְשְׁמַעִי וַיֹּאמֶר בְּנֵה לָךְ בֵּית בִּירוּשָׁלַם. אֵיפֹה הִיא חֲכָמְתוֹ שֶׁל שְׁלֹמֶה בְּזֶה? אֲלֹא הַכֹּל עֲשֵׂה בְּחֲכָמָה, וְלִכְל הַצְּדָדִים הוּא הַתְּבוּנָן. שֶׁהָרִי שְׁמַעִי הָיָה חָכֵם, וְאָמַר שְׁלֹמֶה, אֲנִי רוֹצֵה שֶׁתִּגְדֵּל תּוֹרָה עַל יְדֵי שְׁמַעִי וְלֹא יֵצֵא הַחוּצָה. עוֹד דָּבָר אַחֵר הַשְּׂגִיחַ שְׁלֹמֶה בְּחֲכָמָה, שְׁכָתוּב (שמואל ב טז) יֵצֵא יֵצֵא וּמִקְלָל. מַה זֶה יֵצֵא יֵצֵא פְּעָמִים? מִסְפִּיק וַיֵּצֵא וַיִּקְלָל (לו). אֲלֹא יֵצִיאָה אַחַת - שְׂיֵצֵא מִבֵּית מִדְרָשׁוֹ לְדוֹד, וַיֵּצִיאָה אַחַת - שְׂיֵצֵא מִירוּשָׁלַם אֶל עַבְדּוֹ שְׂמַת עָלָיו. יֵצִיאָה אַחַת לְמִלְךָ, וַיֵּצִיאָה שְׂנִיָּה לְעַבְדִּים. וְכָל זֶה רָאָה שְׁלֹמֶה וְהַשְּׂגִיחַ בְּרוּחַ הַקְּדוֹשׁ אוֹתָהּ הַיֵּצִיאָה

וְכָתוּב, (שמואל ב טז) וְדוֹד עָלָה בְּמַעְלָה הַזִּיתִים עָלָה וּבּוֹכָה וְרֹאשׁ לוֹ חֲפוּי וְהוּא הֵלֵךְ יַחַף. רֹאשׁ לוֹ חֲפוּי וַיַּחַף לָמָּה? אֲלֹא הָיָה נְזוּף, עֲשֵׂה עֲצָמוֹ נְזוּף לְקַבֵּל עֲנָשׁ, וְהֵם הָיוּ רְחוּקִים מִמֶּנּוּ אֲרַבַּע אַמּוֹת. אֲשֶׁרִי הָעֵבֵד שְׁכָךְ עוֹבֵד לְרַבּוֹ וּמוֹדַע לְחֲטָאוֹ לְשׁוֹב מִמֶּנּוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה. בֹּא וְרֹאֵה, יוֹתֵר הָיָה מַה שֶׁעֲשָׂה לוֹ שְׁמַעִי בֶּן גִּרְאָ מִכָּל הַצְּרוֹת שֶׁעָבְרוּ עָלָיו עַד אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְלֹא הִשִּׁיב דָּוִד כִּנְגָדוֹ דָּבָר, שְׁכָךְ הָיָה רָאוּי לוֹ, וּבְזֶה הִתְכַּפְּרוּ חֲטָאֵיו. עֲכָשׁוּ יֵשׁ לְהַתְּבוּנָן, שְׁמַעִי הָיָה תְּלָמִיד חָכֵם, וְחֲכָמָה רַבָּה הָיְתָה בּוֹ, לָמָּה יֵצֵא לְדוֹד וְעֲשֵׂה לוֹ כָּל מַה שֶׁעֲשָׂה? אֲלֹא מִמְּקוֹם אַחֵר הָיָה הַדָּבָר, וְהַכְּנִיס לוֹ בְּלִבּוֹ דָּבָר זֶה, וְכָל זֶה לְתוֹעֲלָתוֹ שֶׁל דָּוִד, שֶׁהָרִי מַה שֶׁעֲשָׂה לוֹ שְׁמַעִי, גֵּרָם לוֹ לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה וְשִׁכַּר לְבוֹ בְּשִׁכָר רַב, וְשִׁפְף הַרְבֵּה דְמַעוֹת מִתּוֹךְ לְבוֹ לְפָנָי

—== זוהר תהלים ==—

לו כְּתוּב. וְעוֹד, שֶׁהָרִי הָאֵילָן גּוֹרֵם לְהִיּוֹת נוֹטֵר וְנוֹקֵם כְּנַחֲשׁ.

וְרוּחַ נֶכּוֹן חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי - זוֹ רוּחוֹ שֶׁל הַמְּשִׁיחַ יְדוּד הַתְּפִלָּל אוֹתוֹ רוּחַ נֶכּוֹן חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי.

לֵב טְהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים וְגו', (נא, יב) : [זוהר ח"א פ' וישב (דף קצב:)] רבי יהודה פתח,

(תהלים נא) **לֵב טְהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ נֶכּוֹן חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי**. אֵת הַפְּסוּק הַזֶּה בְּאַרְוֵהוּ, אֲבָל לֵב טְהוֹר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים א ג) וְנִתַּתָּ לְעַבְדְּךָ לֵב שֹׂמֵעַ וְגו', וְכְתוּב (משלי טו) וְטוֹב לֵב מְשִׁתָּה תְּמִיד, וּמִשׁוֹם כֶּךָ לֵב טְהוֹר וְדַאי. וְרוּחַ נֶכּוֹן חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי - זֶהוּ רוּחַ נֶכּוֹן וְדַאי, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (בראשית א) וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֵף עַל פְּנֵי הַמַּיִם, וְהַתְּעוֹרְרוּ, זוֹ רוּחוֹ שֶׁל הַמְּשִׁיחַ, וְהַתְּעוֹרְרוּ (יחזקאל יא) וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם. וְדוּד הַתְּפִלָּל, אוֹתוֹ רוּחַ נֶכּוֹן חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי.

מִשׁוֹם שֵׁשׁ מֵהַצַּד הָאֲחֵר לֵב טָמֵא וְרוּחַ עוֹעִים שֶׁמְסַטָּה אֶת בְּנֵי הָעוֹלָם, וְזוֹ הִיא רוּחַ טְמֵאָה שֶׁנִּקְרָאת רוּחַ עוֹעִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה יט) ה' מִסֹּף בְּקִרְבָּהּ רוּחַ עוֹעִים, וְעַל כֵּן וְרוּחַ נֶכּוֹן חֲדָשׁ בְּקִרְבִּי מֵה זֶה חֲדָשׁ? זֶה חֲדוּשׁ הַלְּבָנָה. בְּשִׁעָה שֶׁמִּתְחַדְּשֶׁת הַלְּבָנָה, דוּד מְלֶךְ יִשְׂרָאֵל חֵי וְקַיִם, וּמִשׁוֹם כֶּךָ חֲדָשׁ. רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי אֶלְעָזָר, זֶה שֶׁכְּתוּב (מלכים א כב) וַיֵּצֵא הָרוּחַ וַיַּעֲמֵד לְפָנָי ה' וַיֹּאמֶר אֲנִי אֶפְתָּנוּ וַיֹּאמֶר ה' אֵלָיו בְּמָה. וַיֹּאמֶר אֲצַא וְהִיִּיתִי רוּחַ שֶׁקָּרַב בְּפִי כָּל נְבִיאָיו וַיֹּאמֶר תִּפְתָּהּ וְגַם תּוֹכַל צֵא וַעֲשֵׂה כֵן. וְשִׁנִּינוּ שֶׁהִיְתָה רוּחַ

הַשְּׁנִיָּה, וְעַל זֶה אָמַר וְהָיָה בְּיוֹם צֵאתְךָ. יָדַע שְׂבִי צִיָּאָה יְמוֹת. וְעַפְרָ בַּעֲפָר מַהוּ? אָמַר שְׁלֵמָה, אֶל אָבִי זֶה הָיָה בַּעֲפָר, אֶל שְׁמַעֲי זֶה יְהָיָה בְּמַיִם, שֶׁכְּתוּב וְהָיָה בְּיוֹם צֵאתְךָ וְעִבְרַתְךָ אֶת נַחַל קְדְרוֹן. שָׁם עָפַר וְכָאֵן מַיִם. שְׁנִיָּהֶם דָּן שְׁלֵמָה, לְהִיּוֹת עָפַר וּמַיִם כְּמוֹ סוּטָה, לְמִי שֶׁהִסְטִין דְּרָכּוֹ לְאָבִיו.

כְּתוּב וְהוּא קָלְלָנִי קָלְלָה נִמְרָצַת. וְכְתוּב וְאֶשְׁבַּע לּוֹ בְּה' לֵאמֹר אִם אֲמִיתְךָ בְּחֶרֶב. וְכִי שְׁמַעֲנִי הָיָה טַפְשׁ? שְׁאֵלוֹ כֶּךָ הַשְּׂבִיעַ אוֹתוֹ, שְׁלֵא יֹאמֶר בְּחֶרֶב לֵא, אֲבָל בְּחִנִּית אוֹ בְּחֶזֶק כֶּן. אֲלֵא שְׁנֵי דְבָרִים יֵשׁ כָּאֵן. אֶחָד אָמַר הַתִּינוּק, בְּנוֹ שֶׁל הַדָּג הַגְּדוֹל, אוֹתוֹ שֶׁקִּשְׁקְשְׁוּ עוֹלָיִם לְרוּם הָעֵנָנִים. שְׂבוּעָתוֹ שֶׁל דוּד הַמֶּלֶךְ, כְּשֶׁהָיָה רוּצָה לְהִשְׁבַּע, הָיָה מוֹצִיא אֶת חֶרְבוֹ שֶׁשָּׁם הָיָה חֲקוּק שִׁם חֲקוּק וְשִׁם נִשְׁבַּע. וְכֶךָ עֲשֵׂה לְשְׁמַעֲנִי, שֶׁכְּתוּב וְאֶשְׁבַּע לּוֹ בְּה' לֵאמֹר אִם אֲמִיתְךָ בְּחֶרֶב. בְּמָה הִיְתָה הַשְּׂבוּעָה הַזֹּאת? בְּחֶרֶב. (בְּחֶרֶב הַזֹּאת שֶׁהִשָּׁם הַקְדוּשׁ רַקַּב בְּה שְׂבוּעָה) בְּחֶרֶב נִשְׁבַּע. וְדָבַר אַחֵר דָּן שְׁלֵמָה. אָמַר, בְּקָלְלָהּ בָּא אֶל אָבִי, בְּדָבָרִים - הָרִי דְבָרִים אֵלָיו. וּבְשֵׁם הַמֶּפְרָשׁ הָרַג אוֹתוֹ וְלֹא בְּחֶרֶב. וְלִכֵּן שְׁלֵמָה עֲשֵׂה כֶּךָ. עַכְשָׁיו יֵשׁ לְהַתְּבוּנָה, שֶׁכִּיּוֹן שֶׁדוּד הַשְּׂבִיעַ אוֹתוֹ, לְמָה הָרַג אוֹתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר שְׂבוּעָה זוֹ הִיְתָה בְּעִלְיָהּ, שֶׁהָרִי הִלֵּב וְהִפָּה לֹא הָיוּ כְּאֶחָד? אֲלֵא וְדַאי דוּד לֹא הָרַג אוֹתוֹ, וְהָרִי יְדוּעַ, כָּל אֵיבָרֵי הַגּוּף מְקַבְּלִים הַכֹּל, וְהִלֵּב לֹא מְקַבֵּל אֶפְלוֹ כְּחוּט שֶׁל נִימָה שֶׁל שַׁעֲרָה. דוּד הַמֶּלֶךְ הָיָה הִלֵּב, וְקַבֵּל מֵה שְׁלֵא רָאוּי לוֹ לְקַבֵּל, וּמִשׁוֹם כֶּךָ, וַיִּדְעַתְךָ אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה

עֲזַנְתִּי מִחַה: יב לֵב טָהוֹר בָּרָא לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ נְכוֹן חִדַּשׁ בְּקִרְבִּי: יג אֵל

זוהר תהלים

ועוד, על מה שהרג את נבות ונטל את פרמו, למה הרג אותו הרג? אלא שהרג אותו בלי דין נענש. הרג אותו בלי דין ונטל את פרמו, ומשום כך כתוב (מלכים א כא) הרצחת וגם ירשת, ועל כן נענש. ובא וראה כמה הם בני אדם בעולם שרוח השקר הזו מסטה אותם בשקר, והוא שולט בעולם בכמה צדדים ובכמה מעשים, והנה בארנו את הדברים. ועל כן דוד המלך בקש להשמר ממנו ורצה לצאת מתוך הטמאה, שכתוב (תהלים נא) לב טהור ברא לי אלהים ורוח נכון חדש בקרבי. זו היא רוח נכון, והאחר הוא רוח שקר. ועל כן שתי דרגות הן, אחת קדושה ואחת טמאה.

קרבו בא להתקרב לפני ה' ולעורר חסדים ללב טהור ברא לי אלהים וגו', (נא יב): וזוהר ח"א פ' ויקרא (דף ה:) רבי חזקיה היה מצוי לפני רבי שמעון. אמר לו, זה שנקרא קרבן, קרוב היה צריך להיות, או קריבות. מה זה קרבן? אמר לו, הרי זה ידוע לחברים, קרבן הוא מאותם הכתרים הקדושים שנקרבים כלם כאחד ונקשרים זה עם זה עד שכלם נעשים אחד, ביחוד שלם, לתקן את השם הקדוש פראוי. זהו שכתוב קרבן לה'. קרבן של אותם כתרים קדושים לה' הוא, להתקן השם הקדוש וליחדו פראוי כדי שימצאו רחמים בכל העולמות. והשם הקדוש שהתעטר בעטרותיו לבשם את הכל. וכל זה כדי לעורר רחמים ולא לעורר דין. ומשום כך

נבות היזרעאלי. וכי הנשמות, כיון שעולות ועומדות למעלה, הן יכולות לשוב לעולם הזה? והדבר תמוה שאמר, אצא והייתי רוח שקר בפיי וגו'.

ועוד, מה הטעם נענש עליו אחאב? שהרי דין התורה ששם שמואל לפני ישראל כך הוא, שכתוב (שמואל א ח) את שדויתכם וכרמיכם וזיתים הטובים יקח, ואם אחאב נטל אותה כרם בנבות, דין היה! ועוד, שהיתה לו כרם אחרת, או זֶהב, ולא רצה! אמר לו, יפה שאלת. בא ראה, הרוח הזו שאמרו שהיא רוח של נבות, כאן יש להסתכל - וכי הרוח של נבות יכולה לעלות ולעמד לפני הקדוש ברוך הוא לבקש שקר, שכתוב ויצא הרוח? ואם הוא צדיק, איך יבקש שקר בעולם ההוא, שהוא עולם של אמת? ומה בעולם הזה לא צריך צדיק שקר, בעולם ההוא לא כל שכן? ואם אינו צדיק, איך יכול לעמד לפני הקדוש ברוך הוא? אלא ודאי נבות לא היה כל כך צדיק לעמד לפני הקדוש ברוך הוא, אלא רוח אחרת היתה ששלטה בעולם, שזוהי רוח שתמיד עומדת ועולה לפני הקדוש ברוך הוא, וזוהי שמסטה את בני העולם לשקר, ומי שהוא רגיל בשקר, משתדל תמיד בשקר, ועל זה אמר אצא והייתי רוח שקר וגו', ועל כן הקדוש ברוך הוא אמר לו צא ועשה כן. צא מכאן, כמו שבארוהו שכתוב (תהלים קא) דבר שקרים לא יכון לנגד עיני, ומשום זה היא רוח שקר ודאי.

תְּשַׁלִּיבֵנִי מִלְּפָנֶיךָ יְרוּחַ קְדֻשָׁךְ אֵל תִּקַּח מִמֶּנִּי יְהוָה הַשִּׁיבָה לִּי שִׁשׁוֹן יִשְׁעֶךָ וְרוּחַ
נְדִיבָה תִסְמְכֵנִי טו אֶלְמֶדָה פִּשְׁעִים דְּרַכֶּיךָ וְחַטָּאִים אֱלֹהֶיךָ יִשׁוּבוּ: טז הַצִּילֵנִי
מִדְּמַיִם אֱלֹהִים תִּשְׁמַעְתִּי תִרְנֵן לְשׁוֹנֵי צְדָקָתְךָ: יז אֲדַנִּי שְׁפָתַי

זוהר תהלים

הזוהר תקונא תמני סרי (דף לד ע"א) זוהר תורה
אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתַּח וּפִי יִגִּיד תְּהַלְתֶּךָ, אֲדַנִּי
עולה במספר היכ"לשה ונאמר (חבקוק ב) וה'
בהיכל קדשו הס מפניו כל הארץ, זכאי
הוא מי שזוכה ליכנס להיכלו של הקב"ה
לחזות את המלך והמטרונה, זכאי הפה
שתשרה בו תפלה שהיא אֲדַנִּי שאומרים
אלהי אדני שפתי תפתח, וזכאין השפתים
שהן שערי ההיכל, כדמיון אלה שנאמר
בהן פתחו לי שערי צדק, שכאשר הפה
פותח בתפלה עם השכינה אז הוי"ה יענה
מיד, זש"כ (ישעי' נח) אז תקרא וה' יענה,
א"ז מספר ח', והן ח' אותיות של הוי"ה
אהי"ה, וה' יענה, הוא ובית דינו, וזהו
הוי"ה אֲדַנִּי יאהדונה". ובווא וראה אם
האדם עולה במחשבתו בתפלתו עם
השכינה, וכמו כן בכל מצוה ומצוה שהוא
עושה, מיד כשהוא דופק בפתח היכל
המלך הן נביא או חוזה או חכם או צדיק
או חסיד, מדי כשהוא קורא לפני השער
אם השכינה עלתה שמה אז הוי"ה יענה
מיד, ולא ימתין לעבד או לשר שיפתח לו,
אלא הקב"ה ממש פותח לו מתוך
החביבות והאהבה שיש לו אליה כחתן
אל הכלהשי ואם השכינה לא עלתה

לה' הוא, ולא לאלהים. לה' - אָנוּ צְרִיכִים
לְעוֹרֵר רַחֲמִים, וְלֹא לְאֱלֹהִים. אָנוּ רוֹצִים
רַחֲמִים וְלֹא דִין. אָמַר, אֲשֶׁרִי חֲלָקִי
שְׁשָׂאֲלַתִּי וְהִרוּחְתִּי אֶת הַדְּבָרִים הַלְלוּ,
וְזֶהוּ בְּרוּר הַדְּבָר. אָבֵל הָרִי כְּתוּב, (תהלים נא)
לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים וּגְו', (נא, יב) לֵב
נִשְׁבֵּר וְנִדְפָה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. זְבַחִי
אֱלֹהִים כְּתוּב, וְלֹא זְבַחִי ה'. אָמַר לוּ, וְדַאִי
כֶּךָ זֶה, קָרַבֵּן אֱלֹהִים לֹא כְּתוּב, אֶלֶּא זְבַחִי
אֱלֹהִים. וְלִכֵּן שְׁחִיטָתְךָ בְּצִפּוֹן, שְׁהָרִי
זְבִיחָה הִיא בְּשִׁבְלֵי אֱלֹהִים, אוֹתוֹ הַצַּד שֶׁל
הַגְּבוּרָה שִׁתְּבַשֵּׁם וְיִשְׁבֵּר אֶת רוּחַ הַדִּין,
וְיַחַלֵּשׁ הַדִּין, וְיִתְגַּבְּרוּ רַחֲמִים עַל דִּין. וְעַל
כֵּן זְבַחִי אֱלֹהִים, לְשִׁבֵּר אֶת הַפֶּתַח וְהַתְּקַף
שֶׁל הַדִּין הַקָּשָׁה, שְׁכְּתוּב רוּחַ נִשְׁבְּרָה,
שְׁתִּהֶיָה אוֹתָהּ רוּחַ הַתְּקִיפָה נִשְׁבְּרָה, וְלֹא
יִתְגַּבֵּר רוּחָהּ וְכִחָהּ וְתִקְפָהּ. וְאֵז אָדָם צְרִיף
לְעַמֵּד עַל הַמִּזְבֵּחַ בְּרוּחַ נִשְׁבְּרָה, וְיִתְבַּיֵּשׁ
בְּמַעֲשָׂיו, כְּדִי שְׁתִּהֶיָה אוֹתָהּ רוּחַ תְּקִיפָה
שְׁבוּרָה, וְהַכֵּל כְּדִי שְׁהַדִּין יִתְבַּשֵּׁם,
וְיִתְגַּבְּרוּ הַרַחֲמִים עַל הַדִּין.

כְּאֲשֶׁר הִפָּה פוֹתַח בְּתַפְלָה עִם הַשְּׁכִינָה אֵז
הַוִּי"ה יַעֲנֵה מִיד

אֲדַנִּי שְׁפָתַי תִּפְתַּח וּגְו' (נא, יז): [תיקוני

זיו זוהר

קודם כל מצוה ותפלה לשם יחוד קוב"ה
ושכינתיה:

קה. כאן יתבאר הסוד לאמר פסוק זה קודם כל
התפלה שבלחש: קו. ובעבור סוד זה נתקן לומר

תִּפְתַּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ: יְיָ כִּי לֹא תַחֲפֹץ זִבַּח וְאַתָּנָה עֹלָה לֹא תִרְצֶה:
 יְיָ זִבְחֵי אֱלֹהִים ^{תִּקְוַת בְּלִיַּת הַיְהוּדִים} רוּחַ נְשַׁבְּרָה לִבְ נְשַׁבְּרָה לִבְ נְשַׁבְּרָה וְנִדְכָּה אֱלֹהִים ^{תִּקְוַת בְּלִיַּת הַיְהוּדִים} לֹא תִבְזֶה:

— זוהר תהלים —

זִבַּח שְׁלָמִים לַיהוָה. וּמִשׁוֹם כֶּף, כִּיּוֹן שְׁדוּד
 הַמֶּלֶךְ אָמַר לְאֱלֹהִים, הַצֵּטְרֵךְ לְכַתֵּב כִּי לֹא
 תַחֲפֹץ זִבַּח וְאַתָּנָה עֹלָה לֹא תִרְצֶה. שְׁהָרִי
 לְשֵׁם הַזֶּה לֹא מְקַרִּיבִים, אֲלֵא רוּחַ נְשַׁבְּרָה,
 שְׁכֵתוֹב זִבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ נְשַׁבְּרָה. קָרְבַּן
 שֶׁל אֱלֹהִים הוּא עֵצֶב וְשִׁבְרוֹן לִב. וּמִשׁוֹם
 כֶּף, מִי שֶׁחָלַם חֵלוֹם רַע, צָרִיךְ לְהִרְאוֹת
 עֲצָבוֹת, שְׁהָרִי בְּמִדַּת אֱלֹהִים (דִּין) עֹמֵד,
 וְזִבַּח שֶׁל מִדַּת הַדִּין צָרִיךְ עֲצָבוֹת וְרוּחַ
 נְשַׁבְּרָה, וְאוֹתָהּ עֲצָבוֹת מְרַפֵּאת אֶת הַחֵלוֹם
 הָרַע, וְלֹא שׁוֹלֵט עָלָיו הַדִּין. שְׁהָרִי הַזִּבַּח
 שְׁרָאוֹי לְמִדַּת הַדִּין, הַקָּרִיב לְפָנָיִךְ.

לִבְ נְשַׁבְּרָה וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. מַה זֶה
 לֹא תִבְזֶה? מִכֶּלֶל שֵׁשׁ לִב שֶׁהוּא
 בּוֹזֵה? כֵּן. זֶהוּ לִב שֶׁהוּא גָּאָה, לִב בְּגִסּוֹת
 הַרוּחַ, הֵינּוּ לִב בּוֹזֵה, אֲבָל לִב נְשַׁבְּרָה
 וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה. הֵיטִיבָה בְּרִצּוֹנְךָ
 אֶת צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלַיִם. מַה זֶה
 הֵיטִיבָה? נִרְאֶה שְׁהָרִי טוֹב יֵשׁ בָּהּ, וְעִכְשָׁו
 הֵיטִיבָה עַל אוֹתוֹ הַטוֹב! וְדַאי כֶּף הוּא,
 שְׁהָרִי מִן הַיּוֹם שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
 הַשְׁתַּדֵּל בְּבִנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שְׁלֹמֶעֱלָה עַד
 עַכְשָׁו, אוֹתָהּ הִטְבָּה שֶׁל רִצּוֹן לֹא שָׁרְתָה
 עַל אוֹתוֹ הַבִּנְיָן, וְעַל כֵּן לֹא נִתְקַן. שְׁהָרִי
 בְּשָׁעָה שֶׁהִרְצוֹן הָעֲלִיּוֹן יִתְעוֹרֵר, הוּא
 יֵיטִיב וְיִדְלִיק אֶת הַמְּנֹרוֹת שֶׁל אוֹתוֹ הַבִּנְיָן
 וְאוֹתוֹ הַמַּעֲשֶׂה, שְׁאִפְלוּ הַמְּלָאכִים שֶׁל
 מַעֲלָה לֹא יוֹכְלוּ (לֵא) לְהִסְתַּכֵּל בְּאוֹתוֹ בֵּית
 מִקְדָּשׁ וְלֹא בְּאוֹתוֹ בִּנְיָן, וְאֵז בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
 וְכָל הַמַּעֲשֶׂה נִתְקַן.

בתפלה ההיא או בעשיית מצוה, אין
 הקב"ה מחשיבו שיפתח לו היכלו,
 ואפילו לא על ידי שליח, ואין הוא
 כדאי ליכנס להיכל המלך, עוליו נאמר
 בחוץ תעמד, ומבחוץ נותנים לו בקשתו
 על ידי שליח או ממונה, ואם גם
 תפלתו אינה עולה כראוי דוחים אותה
 החוצה וסוגרים השערים בפניה, ועליה
 נאמר (משלי א) אז יקראנני ולא אענה
 ישחרנני ולא ימצאנני, כמו כן כאשר
 קוראים ישראל כל אחד ואחד להקב"ה
 בקריאת שמע או בתפלה או בכל
 מצוה, אם השכינה איננה שם גם הוא
 לא נמצא שם, זש"כ (שמות כ) בכל
 המקום אשר אזכיר את שמ"י אבוא
 אליך וברכתיך.

כִּי לֹא תַחֲפֹץ זִבַּח וּגו' (נא, יח) : [זוהר ח"ב פ'
 משפטים (דף ק"א)]. כִּי לֹא תַחֲפֹץ זִבַּח
 וְאַתָּנָה עֹלָה לֹא תִרְצֶה. זִבְחֵי אֱלֹהִים רוּחַ
 נְשַׁבְּרָה לִבְ נְשַׁבְּרָה וְנִדְכָּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה.
 כִּי לֹא תַחֲפֹץ זִבַּח, וְכִי לֹא רוּצֶה הַקְּדוּשׁ
 בְּרוּךְ הוּא שִׁיקְרִיבוּ לְפָנָיו קָרְבַּן, וְהָרִי הוּא
 תִקַּן לְרָשָׁעִים קָרְבַּן שִׁיקְרִיבוּ וְיִתְכַפֵּר לָהֶם
 חַטָּאִים? אֲלֵא שְׁדוּד אָמַר אֶת זֶה לְשֵׁם
 אֱלֹהִים, וְקָרְבַּן לֹא מְקַרִּיבִים לְשֵׁם אֱלֹהִים,
 אֲלֵא לְשֵׁם יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. שְׁהָרִי
 לְדִין הַקְּשָׁה, מִדַּת הַדִּין, לֹא מְקַרִּיבִים
 קָרְבַּן, שְׁכֵתוֹב (ויקרא א) אָדָם כִּי יִקְרִיב מִכֶּם
 קָרְבַּן לַיהוָה, וְלֹא לְשֵׁם אֱלֹהִים. וְכִי
 תִקְרִיב קָרְבַּן מִנְחָה לַיהוָה. זִבַּח תּוֹדָה לַיהוָה.

כ היטיבה ברצונך את ציון תבנה חומות ירושלים: כא אז תחפץ זבחי צדק
עולה וכליל אז יעלו על מזבחתך פרים:

זוהר תהלים

רוח הולך ולא ישוב. שיהיה אותו אדם
בהבטחה שלא ישוב אצלו לעולמים. זהו
שכתוב ולא ישוב. לב נשבר ונדכה - אותו
אדם שלא התגאה ולא התענג בתענוגי
העולם - אלהים לא תבזה, בכבוד הוא
אצלו.

היטיבה ברצונך וגו' (נא, ט): [זוהר ח"ב פ'
משפטים (דף ק"ז).]

ירושלים. וכי מיום שהשתדל בכנין בית
המקדש עד עכשו לא בנה אותם? (א) אם
חומות ירושלים עד עכשו לא בנה - בית
המקדש על אחת כמה וכמה. אלא שכל
מעשי הקדוש ברוך הוא אינם כמעשי בן
אדם. כשבני אדם בנו בית המקדש למטה,
בהתחלה עשו את חומות העיר, ולבסוף
עשו את בית המקדש. חומות העיר
בהתחלה כדי להגן עליהם, ואחר כך בנין
הבית. והקדוש ברוך הוא לא כך, אלא
בונה בתחלה את בית המקדש, ובסוף
כשיריד אותו מן השמים יושיב אותו על
מקומו, אז יבנה את חומות ירושלים, שהן
חומות העיר. ועל זה אמר דוד המלך עליו
השלוש, (תהלים נא) היטיבה ברצונך את ציון
- בהתחלה, ואחר כך תבנה חומות
ירושלים. כאן יש סוד. כל המעשים
שעושה הקדוש ברוך הוא, בהתחלה
מקדים אותו שלבחוץ, ואחר המח
שלפנים, וכאן לא כך. בא וראה, כל אותם
המעשים שעושה הקדוש ברוך הוא
ומקדים אותו של בחוץ, המח הקדים

כאשר בא אדם להטמא בחטאיו ממשיך
עליו רוח מצד הטמאה ומתגאה על האדם
ושולט עליו לכל רצונו

זבחי אלהים רוח נשברה וגו' (נא, ט): [זוהר
ח"ג פ' פנחס (דף ר"מ)]. רבי אבא פתח,
(תהלים נא) זבחי אלהים רוח נשברה וגו'.

פסוק זה פרושהו, שרצון הקדוש ברוך
הוא, אין רצונו בקרבן של אדם על
חטאיו, אלא רוח נשברה. ובני אדם לא
יודעים מה אומרים. וכך שמענו מהמנורה
הקדושה, שכאשר בא אדם להטמא
בחטאיו, ממשיך עליו רוח מצד הטמאה,
ומתגאה על האדם ושולט עליו לכל
רצונו. ואותו צד הטמאה מתגבר בכחו
ומתחזק, ושולט עליו שיעשה רצונו. בא
אדם ושולט עליו להטהר - מטהרים אותו.
בזמן שהיה בית המקדש קיים, הקריב
קרבנו - כל כפרה שלו תלויה עליו, עד
שהתחרט ושבר לאותה הרוח מתוך גאותו
והשפיל אותה. וזוהי השבירה של אותה
דרגה של טמאה. וכאשר נשברת אותה
רוח הטמאה ומקריב קרבנו, זהו שמתקבל
ברצון כמו שצריך.

ואם לא נשברת אותה רוח, אין קרבנו
כלום, ונמסר לכלבים, שהרי קרבן
זה אינו של הקדוש ברוך הוא, אלא
מהכלבים. ומשום זה זבחי אלהים כמו
שצריך הוא רוח נשברה, שישבר אותה
רוח טמאה ולא תשלט. ועל זה מי שישבר
אותה כמו שצריך, עליו כתוב, (תהלים עח)

—== זוהר תהלים ==—

ראו עתה כי אני הוא ואין אלהים עמדי

אז תחפץ וגו' (נא, כא) : [זוהר ח"ב פ' משפטים דף

ק"ט.] באותו זמן, (תהלים נא) אז תחפץ ובחי

צדק. היות שהרי אז יתחבר הכל בחבור אחד, ויהיה השם שלם בכל תקונו, ואז הקרבן יהיה שלם לה' אלהים. שעכשו אלהים לא מתחבר לקרבן, שאלמלא התחבר בו, כמה אלהים יעלו אזנים להתחבר לשם. אבל באותו זמן, (שם פו) כי גדול אתה ועושה נפלאות אתה אלהים לבדך. ואין אלהים אחר. ובאותו זמן כתוב,

(דברים לב) ראו עתה כי אני הוא ואין אלהים עמדי. (ראו עתה) ראו כי אני הוא גדול, מה זה עתה? אלא שלא היה קדם לכן, ובאותו זמן זה יהיה. אמר הקדוש ברוך הוא, עתה ראו מה שלא יכלתם לראות מקדם לכן. כי אני אני, למה פעמים? אלא כדי לדיק, שהרי אין שם אלהים, אלא הוא. שהרי כמה פעמים שנאמר אני פעם אחת ולא יותר, והיה שם הצד האחר. אבל עכשו אני אני הוא ואין אלהים עמדי, שהרי כל הצד האחר העבר, ודוקא אני אני. אני אמית ואחיה. עד עכשו המוח היה מן הצד האחר. מכאן והלאה, אני אמית ואחיה. מכאן שבאותו הזמן, כל אותם שלא טעמו טעם המות - ממנו יהיה להם מות, ויקים אותם (מיד). למה? כדי שלא תשאר מאותה הזקמה בעולם כלל, ויהיה עולם חדש במעשי ירי הקדוש ברוך הוא.

במשכה, ובמעשה אותו של בחוץ, שהרי כל קלפה היא מצד האחר, והמוח מן המוח, ותמיד הצד האחר מקדים וגדל ומתרבה ושומר הפרי. כיון שמתרבה, זורקים אותו החוצה, ויכין רשע וצדיק ילבש, וזורקים את אותה קלפה, ומברכים את הצדיק בעולם. אבל כאן, בבנין בית המקדש, שהצד הרע יעבר מהעולם - לא צריך, שהרי המוח והקלפה שלו היה. הקדים המוח, שכתוב היטיבה ברצונך את ציון - בהתחלה, ואחר כך תבנה חומות ירושלים. אותה חומה החיצונית, שהיא קלפה, שלו היא ממש, שכתוב (זכריה ב) ואני אהיה לה נאם ה' חומת אש סביב. אני ולא הצד הרע.

ישראל הם המוח העליון של העולם. ישראל עלו במחשבה בתחלה. העמים עובדי עבודת כוכבים ומזלות, שהם קלפה, הקדימו, שכתוב (בראשית לו) ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך מלך לבני ישראל. ועתיד הקדוש ברוך הוא להקדים את המוח בלי קלפה, שכתוב (ירמיה ב) קדש ישראל לה' ראשית תבואתה. המוח קודם לקלפה. ואף על גב שהמוח יעמד בלי קלפה, מי הוא שיושיט יד לאכל ממנו? משום שכל אכליו יאשמו רעה תבא אליהם נאם ה'.